

Torsdag den 6. oktober 2022 (D)

1

3. møde

Torsdag den 6. oktober 2022 kl. 9.00

Dagsorden

1) Forhandling om redegørelse nr. R 1:

Statsministerens redegørelse i henhold til grundlovens § 38.
(Anmeldelse 04.10.2022. Redegørelse givet 04.10.2022. Meddelelse om forhandling 04.10.2022).

Kl. 09:00

Meddelelser fra formanden

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Mødet er åbnet.

Fra medlem af Folketinget fru Signe Munk (SF), der har orlov, har jeg modtaget meddelelse om, at hun fra og med den 8. oktober 2022 atter kan give møde i Tinget.

Karsten Filsøs hverv som midlertidigt medlem af Folketinget ophører fra nævnte dato.

I dag er der følgende anmeldelser, og på grund af de mange fremsættelser skal jeg undlade at læse titlerne op:

Sundhedsministeren (Magnus Heunicke):

Lovforslag nr. L 38 (Forslag til lov om ændring af lov om autorisation af sundhedspersoner og om sundhedsfaglig virksomhed, sundhedsloven og lov om klage- og erstatningsadgang inden for sundhedsvæsenet. (Skærpet straf ved ulovlige omskæringer af drengebørn, fælles visitation til den kommunale hjemmesygepleje og akutfunktioner, ændring af sundhedspersoners rapporteringspligt i forbindelse med utilsigtede hændelser og ophævelse af Styrelsen for Patientklagers pligt til at udgive en årsberetning)).

Forsvarsministeren (Morten Bødskov):

Lovforslag nr. L 39 (Forslag til lov om ændring af værnepligtsloven. (Fritagelse for at møde til Forsvarets Dag under helt særlige forhold)) og

Lovforslag nr. L 40 (Forslag til lov om ændring af militær retsplejelov. (Styrkelse af mulighederne for at pågribe militært personel, der er narkopåvirket i tjenesten)).

Miljøministeren (Lea Wermelin):

Lovforslag nr. L 41 (Forslag til lov om ændring af lov om miljøbeskyttelse. (Kommunal mulighed for etablering af nulemissionszoner i afgrænsede byområder, indførelse af absolut kumulation for overtrædelser af miljøzonereguleringen m.v.))

Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri (Rasmus Prehn):

Lovforslag nr. L 42 (Forslag til lov om Fonden for Plantebaserede Fødevarer) og

Lovforslag nr. L 43 (Forslag til lov om administration af den fælles landbrugspolitik m.v.)

Social- og ældreministeren (Astrid Krag):

Lovforslag nr. L 44 (Forslag til Barnets lov),

Lovforslag nr. L 45 (Forslag til lov om ændring af lov om social service, lov om retssikkerhed og administration på det sociale område og forskellige andre love. (Ændringer som følge af barnets lov, initiativret for adopterede børn, adoption uden samtykke fra fødslen, samvær med børn på kvindekrisecentre m.v., fast-track for godkendelse af plejefamilier m.v.)),

Lovforslag nr. L 46 (Forslag til lov om ændring af lov om social service. (Hurtigere og mere fleksibel hjælp og støtte til borgere med en hastigt fremadskridende sygdom)) og

Lovforslag nr. L 47 (Forslag til lov om ændring af lov om forsøg med et socialt frikort. (Forlængelse af forsøg med et socialt frikort og indførelse af kontrol med sociale frikort)).

Kulturministeren (Ane Halsboe-Jørgensen):

Lovforslag nr. L 48 (Forslag til lov om ændring af lov om videregående kunstneriske uddannelsesinstitutioner under Kulturministeriet (Ny styringsform og samme krav til kunstnerisk praksis, kunstnerisk udviklingsvirksomhed og forskning på institutionerne)) og

Lovforslag nr. L 49 (Forslag til lov om ændring af lov om radio- og fjernsynsvirksomhed m.v. og lov om mediestøtte. (Ændring af beskikkelsesperiode for DR's bestyrelse, modernisering af Public Service-Puljen og ændringer i mediestøtten)).

Erling Bonnesen (V), Lise Bech (DD), Pia Kjærsgaard (DF) og Mette Thiesen (NB) m.fl.:

Beslutningsforslag nr. B 14 (Forslag til folketingsbeslutning om at fjerne muligheden for at dispensere fra dyrevelfærdsloven i naturnationalparkerne).

Titlerne på de anmeldte sager vil fremgå af www.folketingstidende.dk (jf. ovenfor).

Kl. 09:03

Fra statsministeren har jeg modtaget følgende skrivelse:

»Statsministeriet, den 5. oktober 2022.

Herved skal jeg meddele, at det ved Åbent Brev er bestemt, at valg til Folketinget udskrives til afholdelse i hele riget tirsdag den 1. november 2022.

Det Åbne Brev har følgende indhold:

»VI MARGRETHE DEN ANDEN, af Guds Nåde Danmarks Dronning, gør vitterligt:

Da det grundet de parlamentariske tilkendegivelser fra et flertal i Folketinget må anses for ønskeligt, at der afholdes nyvalg til Folketinget, bestemmer Vi herved, at nyvalg til Folketinget afholdes i hele riget tirsdag den 1. november 2022.

Givet på Amalienborg, den 5. oktober 2022

Under Vor Kongelige Hånd og Segl

Sign.: Margrethe R.
/Mette Frederiksen««

Det eneste punkt på dagsordenen er:

1) Forhandling om redegørelse nr. R 1:

Statsministerens redegørelse i henhold til grundlovens § 38.

(Anmeldelse 04.10.2022. Redegørelse givet 04.10.2022. Meddelelse om forhandling 04.10.2022).

Kl. 09:02

Forhandling

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Debatten i dag vil blive tolket på tegnsprog, således at også døve kan følge debatten, som kan ses direkte på Folketingets hjemmeside.

Vi skal nu i gang med selve forhandlingen, men indledningsvis vil jeg gerne sige, at nu er der så udskrevet folketingsvalg, og når der er udskrevet folketingsvalg, er det praksis, at Tingets almindelige virksomhed standses. Men det følger dog af grundlovens § 38, at efter statsministerens åbningsredogørelse skal der være en forhandling i Folketinget.

Inden vi starter forhandlingen om statsministerens åbningsredogørelse, må jeg bemærke, at det jo ikke er sædvanligt, at der er udskrevet valg, når vi holder åbningsdebat. Jeg og de øvrige mødeledere har forståelse for, at det kan være en meget intens debat. Dog vil jeg minde om, at den frie debat i denne sal altid bør foregå på en værdig måde. Vi skal derfor holde den ordentlige tone, vi skal sikre en værdig forhandling, og vi skal også huske på at passe på hinanden som kollegaer. Og med det for øje vil jeg og de øvrige mødeledere i dag tilstræbe – sammen med jer – at debatten foregår respektfuldt.

Vi går i gang. Forhandlingen er åbnet. Hr. Rasmus Stoklund, Socialdemokratiet.

(Ordfører)

Rasmus Stoklund (S):

Tak, formand. Nedtællingen er begyndt. Den 1. november sammen sætter danskerne et nyt Folketing. Mange af os her i salen er selv på valg, andre gode kollegaer har valgt, at de nu vil åbne nye kapitler i deres liv. Folketinget er bedre end sit rygte – sådan sagde to formænd for 2 dage siden, nemlig hr. Bertel Haarder og hr. Henrik Dam Kristensen. Og når den 1. november oprinder, er det heldigvis heller ikke et valg for eller imod dårlige, usympatiske eller beregnende mennesker, som vælgerne skal træffe; det er et valg mellem forskellige idéer, forskellige analyser, forskellige holdninger, forskellige prioriteringer. Men vores mål er ikke så forskellige. Om vi er blå, røde eller midt mellem, stiller vi op, fordi vi ønsker det bedste for Danmark. Og når det gælder Putins utilgivelige angrebskrig på et frit land, står vi sammen om at bakke Ukraine op.

Når vi i de kommende dage og uger mødes til debat i forsamlingshuse, gymnastiksale og på virksomheder, vil holdningerne brydes. Sådan skal det være i et levende demokrati – i et demokrati, hvor vi kan være enige om at være uenige, og i et demokrati, hvor vi på tværs af holdninger respekterer vælgernes afgørelse.

Den vigtigste opgave lige nu er danskernes økonomi, altså Danmarks økonomi. Priserne stiger, vi mærker det alle sammen, men dem, som har mindst, mærker det mest, som statsministeren sagde i sin åbningstale. Ingen kan holdes skadesfri, men vi skal forsøge at holde skansen, bekæmpe inflationen med de redskaber, vi har, og undgå, at den trænger længere ind i danskernes hverdag. Derfor har vi fremsat et finanslovsforslag, der lægger en dæmper på dansk økonomi, og der bliver fortsat vanskelige prioriteringer at foretage. Men hvis vi tør træffe svære beslutninger, kan vi hjælpe dem, som har sværest ved at få hverdagen til at hænge sammen, og vi kan afbøde nogle af de værste konsekvenser.

Sammen har vi her i Folketinget allerede taget initiativer: et huslejeloft, så folk ikke skal gå fra hus og hjem; en ekstra ældrecheck; elafgiften er blevet banket i bund; vi har givet en økonomisk håndsrækning til familier med gasfyr og til børnefamilier; vi har indført en indefrysningsskema for udgifter til el og gas; og vi har taget initiativer til at sikre flere træpiller til de mange familier, der oplever mangel.

Frem mod 2030 bliver vi 125.000 flere danskere på 70 år og derover og 50.000 flere børn under 7 år. Pengene skal følge med, når der bliver flere børn og ældre. Vores opgave er at sikre nok medarbejdere til at tage sig af dem. Mange offentligt ansatte går på pension i de kommende år, og samtidig søger for få unge mennesker ind på centrale uddannelser som f.eks. social- og sundhedsassistentuddannelsen og pædagoguddannelsen. Hvis vi ikke gør noget grundlæggende, risikerer vi, at det her bliver en ubrydelig negativ spiral. Man kan ikke alene løse problemet ved at afsætte flere penge. Hvert andet forsøg på at rekruttere en sygeplejerske er forgæves, og hvad hjælper det at oprette nye stillinger, hvis der ikke er nogen til at søge dem? Vi må derfor se hele vejen rundt. Det handler om, hvorvidt indretningen af vores uddannelser er attraktiv nok; det handler om, hvordan vi får gjort op med bureaukratiet, og hvordan vi sikrer, at medarbejderne får mere tid til at være sammen med patienterne i stedet for at sidde med deres iPad og papirarbejde. Lederen og de ansatte skal have ansvaret og tilliden tilbage, og ja, vi skal også kigge på arbejdsvilkår og løn.

Som et ekko fra sidste valgkamp kalder mange i blå blok lønloftet for et bluffnummer. Jeg tror, at mange kan huske, at I sagde det samme, da vi foreslog Arne-pensionen. Den er der nu mere end 40.000 danskere, som har fået tilkendt retten til. Det viser, at politik kan gøre en forskel. Vi kan udvikle og udvide velfærden, trække Danmark i en mere retfærdig retning, og alligevel vil nogle af jer i

den stik modsatte retning. Her er målet nulvækst og skattelettelser til dem, der har deres på det tørre.

Inflationen udhuler privatøkonomien; nulvækst og topskattelettelser udhuler velfærdssamfundet. Op mod 40.000 stillinger skal nedlægges i det offentlige, hvis det står til hr. Søren Pape Poulsen. Fru Pernille Vermund vil endnu videre: Hun vil nedlægge 100.000 stillinger. Hvad skal vi så forvente som et borgerligt kompromis derimellem? Hvem er det, vi skal undvære? Er det børnehavebørnene, der skal undvære en pædagog eller en pædagogmedhjælper på stuerne? Skal der være færre til at tage sig af de ældre på plejehjemmene, kortere besøg i hjemmeplejen, færre sygeplejersker og jordemødre på sygehusene og længere ventelister? Vi kan ikke få svar, men vi bliver ved med at spørge.

Kl. 09:08

Hvis ældreplejen skal friholdes, som Konservative siger de vil, så skal der findes 18 mia. kr. andre steder. Er det så ensbetydende med et farvel til minimumsnormeringer? Helt mudret bliver det, når Venstre og Danmarksdemokraterne siger, at de ikke vil være med til at skære ned. De vil til gengæld det hele på en gang – skattelettelser og velfærd – ganske ligesom Peter Plys, der svarer begge dele, når han bliver spurgt, om han vil have honning eller syltetøj.

Faktum er, at vi ved meget lidt om, hvad blå blok kan enes om, og hvad vi kan forvente. Men det, vi ved, er foruroligende. Arne pensionen og efterlønnen skal enten afskaffes eller forringes, masser af jobs i det offentlige skal nedlægges, og Danmarksdemokraterne fremsatte forleden fem krav til en blå statsminister, hvoraf ikke ét af dem handlede om Arne pensionen eller velfærd. Ved flere lejligheder har fru Inger Støjberg været åben for topskattelettelser, og hvad skal der ske med klimapolitikken, som vi i den grad skylder fremtidige generationer at være ambitiøse med?

De seneste godt 3 år har vi indgået en grøn aftale næsten hver anden uge, vedtaget en af verdens mest ambitiøse klimalove, aftalt projekter, der leverer vedvarende energi til hele Danmark og halvdelen af Europa og skaber tusindvis af nye arbejdspladser. Nye Borgerlige kalder udbygningen af sol- og vindenergi for en kollektiv psykose; her drømmer man om atomkraftværker. Liberal Alliance er imod klimaloven. Sidst Venstre og Konservative havde ansvaret, blev Danmark kåret til at være dagens fossil – fossil of the day – ved COP21.

Men vi kan og skal tage et ansvar for den grønne omstilling i Danmark. Landbruget skal levere sin del; vi skal indføre en CO₂-afgift på landbruget. En flyafgift skal sikre grøn luftfart. Vi skal udbygge den vedvarende energi og gøre os uafhængige af Putins gas. Og vi skal passe bedre på naturen for dyrenes og planternes skyld og for vores egen og vores børns skyld. Jeg håber, at fremtidens køreture på de danske landeveje bliver ligesom dem, jeg husker fra min barndom. Her blev insekter konstant slået til plukfisk på forruden, og det var selvfølgelig trist for de fluer, der kom i vejen for trafikken, men der var til gengæld mange af deres artsfæller. Sådan er det ikke længere. Man kan cykle langt uden at komme til at sluge en flue eller få en myg i øjet, og man kan tilbagelægge mange kilometer i bilen uden at bruge sprinkleranlægget. Det er et dårligt tegn. Derfor skal vi sætte nye mål for mere natur og sikre mindre forurening i byerne og på landet. Hvis vi passer godt på den verden, vi lever i, passer vi også godt på hinanden.

Den 1. november vælger vi, hvilket Danmark vi vil være. Lad os være et Danmark, hvor vi passer på naturen, drikkevandet og klimaet; lad os passe på velfærdssamfundet, som har skabt så store muligheder for så mange; og lad os fokusere på at hjælpe dem, der har mindst, men mærker prisstigningerne mest.

Jeg vil gerne læse en vedtagelsestekst op på vegne af Socialdemokratiet, SF, Enhedslisten og Radikale Venstre:

Forslag til vedtagelse

»Folketinget konstaterer, at det går godt for dansk økonomi, og at der er styr på de offentlige finanser. Men verden står et farligt sted, der kalder på sammenhold. Der skal derfor i kommende folketings-samling føres en samlende, ansvarlig og socialt retfærdig politik, som målrettet holder hånden under dem, der rammes hårdt af stigende priser, men ikke forværrer inflationen.

Folketinget ønsker at intensivere den nødvendige grønne omstilling, hvilket er påtrængende af hensyn til klimaet og behovet for at blive uafhængig af russisk energi. Folketinget ønsker som minimum, at den sidste del af Danmarks klimamål bliver indfriet, samt at vores natur og biodiversitet styrkes.

Folketinget er enig om at mindske den økonomiske ulighed, styrke rekrutteringen til den offentlige og private sektor, samt bekæmpe børnefattigdom og børns og unges mistrivsel.

Partierne bestræber sig på at fortsætte det konstruktive og brede samarbejde efter valget«.

(Forslag til vedtagelse nr. V 1).

Tak.

Kl. 09:12

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Det vil nu indgå i den debat, vi tager fat på.

Og jeg kan sige på forhånd, at der er så mange, der har bedt om ordet, at vi ikke når alle. Vi har jo efter hver ordførertale 45 minutter til korte bemærkninger.

Vi starter med hr. Jakob Ellemann-Jensen, Venstre. Værsgo.

Kl. 09:12

Jakob Ellemann-Jensen (V):

Tak for det, formand, og tak til ordføreren for talen. Mener ordføreren, at statsministeren har begået fejl i minkskandalen?

Kl. 09:12

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Ordføreren.

Kl. 09:12

Rasmus Stoklund (S):

Jeg mener, at minkskandalen er blevet grundigt behandlet, og jeg mener, at der er blevet begået fejl i minkskandalen, og at vi har redegjort tydeligt for det og afsluttet arbejdet parlamentarisk her i Folketingssalen. Så mener jeg i øvrigt, at det interessante spørgsmål er, hvad det var, der gjorde, at hr. Jakob Ellemann-Jensen traf den beslutning, selv om han først ville bakke op om vurderingen fra Statens Serum Institut, der lød, at en fortsat minkavl i Danmark ville betyde en risiko for folkesundheden, ikke mindst i Nordjylland, hvor smitten steg voldsomt i de uger og dage, og at den også truede verdens vacciner mod covid-19, og om Venstres formand virkelig, hvis han havde siddet i Statsministeriet, havde set bort fra en vurdering fra Statens Serum Institut og sagt: Jeg har et hensyn til mit bagland, og jeg må derfor lade være at lytte til jer, og så må vi gamble med folkesundhed og vacciner for hele verden. Jeg håber, at svaret er mere opløftende, end vi ved det desværre har været.

Kl. 09:13

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Jakob Ellemann-Jensen.

Kl. 09:13

Jakob Ellemann-Jensen (V):

Det var ikke det, jeg spurgte om. Mit spørgsmål var kort, det var præcist. Og ligesom da finansministeren for et par dage siden fik det samme spørgsmål ti gange og nægtede at svare på det, er der en frygt i Socialdemokratiet for at erkende, at deres formand har begået fejl. Så nu spørger jeg lige en gang til, og jeg spørger ikke,

om *der* er begået fejl: Har *statsministeren* begået fejl i forbindelse med minkskandalen – ja eller nej?

Kl. 09:16

Kl. 09:14

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Ordføreren.

Kl. 09:14

Rasmus Stoklund (S):

Det er rigtigt, at spørgsmålet var kort; mit svar var så langt, nuanceret og klogt, hvis jeg selv skal sige det. (*Munterhed*). Jeg vil sige det sådan, at vi har behandlet den her sag meget grundigt. Vi har fået en beretning i ni bind. I den beretning kan man læse, at Minkkommissionen konkluderer, at statsministeren ikke var vidende om, at der manglede lovhjemmel, da der var 150.000 mink, der blev krævet aflivet. Og på den baggrund er det rigtige at konkludere, at ja, der blev begået fejl; men det er rigtigt også at konkludere, at det ikke var statsministeren, der var klar over, at der manglede lovhjemmel.

Kl. 09:14

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Fru Lisbeth Bech-Nielsen, SF.

Kl. 09:14

Lisbeth Bech-Nielsen (SF):

Tak til ordføreren for talen. Først og fremmest vil jeg gerne takke Socialdemokratiet for at bakke SF op i vores ønske om at give børnefamilierne en hjælpende hånd med den vinterpakke, som vi sammen med en bred vifte af partier lige har lavet. Og det varmer jo lidt i en kold tid, men jo ikke nok. Der er rigtig mange, der kommer til at fryse den her vinter både i bogstavelig forstand og i overført betydning. Senest har Blå Kors og Kirkens Korshær været ude at sige, at der altså er nogen, der kommer til at opleve reel nød den her vinter.

Derfor er mit spørgsmål til ordføreren, når vi nu hører regeringen bakke op om, at der skal være en skat på overnormale profitter, som vi oplever nogle steder lige nu i Europa og herhjemme, om vi så ikke kunne blive enige om at lave en særskat på rederierne, herunder Mærsk, som jo er nogle af dem, der i vidt omfang oplever overnormale profitter.

Kl. 09:15

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Ordføreren, værsgo.

Kl. 09:15

Rasmus Stoklund (S):

Først og fremmest vil jeg give ordføreren ret i, at det selvfølgelig er enormt bekymrende, hvad det er, mange familier står over for. Derfor er jeg også glad for, at det er et meget bredt flertal i Folketinget, der trådte sammen og for et par fredage siden blev enige om en vinterpakke, som prøver at afbøde nogle af de værste konsekvenser; men vi kommer jo desværre ikke til at kunne afbøde alle de negative konsekvenser, som inflationen har. Og vi skal samtidig også være meget opmærksomme på, hvilke værktøjer vi griber til, så vi ikke blot kaster benzin på inflationsbålet og gør det endnu værre og får skabt en negativ spiral, som det er svært at se hvor ender.

Vi har i fællesskab sikret en ekstra børnecheck. Vi har sikret en tredobling af julehjælpen. Vi har givet mulighed for indefrysning. Der er taget en lang række initiativer. Jeg synes, det er fornuftigt også at se på spørgsmålet om overnormale profitter, men jeg står her ikke i dag for at lave et skatteforlig omkring andre forhold.

Kl. 09:16

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Lisbeth Bech-Nielsen, værsgo.

Lisbeth Bech-Nielsen (SF):

Det er klart, at al den hjælp, vi giver, skal være finansieret, for ellers puster vi til inflationen. Men her er der tale om en branche, som i høj grad tjener penge på inflationen. Og vores forslag er at tage noget fra nogle af dem, der tjener på inflationen, og give til dem, der lider under inflationen – et forslag om at beskatte rederierne, der i øvrigt møder opbakning fra præsident Biden i USA til IMF og en lang række andre, der siger, at det faktisk er rederierne rundtomkring i verden, der har en selvstændig rolle i at puste til inflationen.

Kl. 09:17

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Ordføreren, værsgo.

Kl. 09:17

Rasmus Stoklund (S):

Regeringen har jo klart tilkendegivet, at vi er enige i, at man bør se på overnormale profitter, og det er jo også det, man gør fra Europa-Kommissionens side. Det har vi bakket op om, fordi det er nogle profitter, der skabes på et unaturligt eller usundt grundlag. Det er i øvrigt en tradition, man har haft i mange år, at se på overnormale profitter – også på den anden side af Atlanten. Så den del skal vi nok kunne mødes om.

Jeg kommer ikke til at stå her og udpege bestemte virksomheder, der skal holde for – det må klares på et lidt mere nuanceret grundlag.

Kl. 09:18

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Så er det fru Sofie Carsten Nielsen, Radikale Venstre.

Kl. 09:18

Sofie Carsten Nielsen (RV):

Tusind tak for det, og tak for at holde fast i, at vi skal passe på naturen og klimaet. Men er det nu nok bare sådan at passe på det? Er vi ikke også nødt til at hæve ambitionerne? Og derfor er spørgsmålet: Vil Socialdemokratiet i den næste valgperiode være med til at åbne klimaloven og hæve ambitionerne, så vi bliver klimaneutraler tidligere?

Kl. 09:18

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Ordføreren.

Kl. 09:18

Rasmus Stoklund (S):

Vi er allerede meget ambitiøse. Vi har vedtaget en af verdens mest ambitiøse klimalove. Vi er godt på vej i forhold til at indfri de mål, vi har sat os. Der er lagt en køreplan, som løbende skal efterses af partierne for at se, om vi når tilstrækkelig hurtigt frem.

Derudover har vi jo også her i fællesskab bl.a. nedsat en ekspertkommission, som skal komme med anbefalinger til, hvordan vi f.eks. også får landbruget ind i det her, sådan at vi får lavet en CO₂-afgift på landbruget. Det vil være et stort og meget afgørende bidrag og et sted, hvor det er meget vigtigt, at der sker noget de kommende år.

Kl. 09:19

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Sofie Carsten Nielsen.

Kl. 09:19

Sofie Carsten Nielsen (RV):

Jeg skal lige forstå: Var det et nej? Vil Socialdemokraterne ikke være med til at hæve ambitionerne for klimaet i næste valgperiode? Det er

godt – det har vi jo allerede aftalt – at vi skal videre med landbruget, og at vi også skal have en CO₂-afgift på landbruget. Det er på vej.

Derfor har jeg endnu et konkret spørgsmål. Jeg vil godt lige have svar på, om det er rigtigt forstået, at Socialdemokraterne ikke vil hæve ambitionerne efter et valg. Vil I bakke op om faktisk at sætte et mål og et klimamål for danskernes forbrug, sådan at vi kan blive grønne i alle led, og så det også rækker ud over grænserne, som klima jo gør?

Kl. 09:20

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Ordføreren.

Kl. 09:20

Rasmus Stoklund (S):

Vi er fuldstændig enige om, at vi skal være uhyre ambitiøse på det her område. Det mener vi også at vi er allerede. Vi har for nylig i fællesskab lavet en stor grøn fond, der også rækker mange år ud i fremtiden. Vi kommer til at fortsætte med at sætte nye grønne ambitioner på dagsordenen, og det kommer vi også til efter et valg. Naturligvis er det ikke en dagsorden, der kommer til at forsvinde, heller ikke fra Socialdemokratiets fokus.

Kl. 09:20

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Så er det hr. Peder Hvelplund, Enhedslisten.

Kl. 09:20

Peder Hvelplund (EL):

Tak for det, og tak til ordføreren for talen. Der er jo slet ikke nogen tvivl om, at klimakrisen er den største udfordring for den her generation og der påhviler os et enormt ansvar for at få den løst. Før sidste folketingsvalg gik Enhedslisten og Alternativet frem med kravet om, at vi skulle have en 70-procentsreduktion igennem en forpligtende klimalov; det lykkedes vi heldigvis med at få presset de andre partier til. Nu står vi så i en situation, hvor klimaforandringerne er meget konkrete – vi oplever tørke, vi oplever storme, vi kommer snart til at opleve oversvømmelser – og derfor bliver svarene jo også nødt til at være konkrete.

Kl. 09:21

Med den beskrivelse, som ordføreren selv gav, af det klimanøl, der er at finde hos de borgerlige partier, er det så virkelig Socialdemokratiets opfattelse, at man med en bred regering hen over midten kan løse de enorme udfordringer, vi står over for, i forhold til landbrug, i forhold til industri, i forhold til transport, hvor der skal leveres konkrete reduktioner? Forestiller ordføreren sig, at det er en opgave, der kan løses sammen med højrefløjen?

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Ordføreren.

Kl. 09:21

Rasmus Stoklund (S):

Hvis jeg skal starte et andet sted, må jeg jo indrømme, at det er svært at komme uden om, at Enhedslisten, Radikale, SF og Alternativet er blandt de partier, der har været med til at sikre, at vi har fået så ambitiøse klimamål, som vi har. Det var de partier, der gik til valg på de mest ambitiøse klimamålsætninger sidste gang, og det er de partier, vi er blevet enige med om et forståelsespapir og om at sætte nogle meget ambitiøse målsætninger – og det er vi glade for.

Vi må jo erkende, at I så rigtigt i de partier, og vi har i fællesskab indgået 75 grønne aftaler, eller noget i den dur, og vi er nået tre fjerdedele af vejen i forhold til vores 2030-målsætning. Og vi er helt med på eksempelvis at finde løsninger i forhold til en CO₂-afgift på

landbruget og at finde en måde at gøre flytransporten grønnere på. Det er nogle af de afgørende mål i den kommende valgperiode.

Kl. 09:22

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Tak. Peder Hvelplund, værsgo.

Kl. 09:22

Peder Hvelplund (EL):

Tak for det. Og tak for anerkendelsen af, at Socialdemokraterne jo kan bringes til fornuft, også i forhold til klimaspørgsmålet. Men det kræver jo så også, at der er ambitiøse partier, som er med til at presse. Og i den situation, vi står i nu, hvor vi står med helt konkrete klimaforandringer, som kræver konkrete svar, er det så virkelig ordførerens opfattelse, at det er højrefløjen med de budskaber, som højrefløjen er kommet med på klimadagsordenen, som skal tale fornuft til Socialdemokraterne? For så bliver jeg da alvorligt bekymret.

Altså, er ordføreren ikke enig i, at hvis vi skal videre i forhold til at give svar på de alvorlige klimaudfordringer, så er vi afhængige af, at der er ambitiøse klimapartier, der kan tale Socialdemokratiet til fornuft?

Kl. 09:23

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Tak. Ordføreren, værsgo.

Kl. 09:23

Rasmus Stoklund (S):

Uanset hvilken regering der måtte dannes efter den 1. november, vil det da være mit store håb, at kommende aftaler og lovgivning fortsat forankres bredt i Folketinget. Og der er jeg da ikke i tvivl om, at både Radikale Venstre, Enhedslisten og SF sammen med os kommer til at holde meget fast i, at vi fortsat skal være ambitiøse, når det gælder grøn omstilling og klimaforandringer.

Kl. 09:23

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Tak. Hr. Søren Pape Poulsen, Det Konservative Folkeparti.

Kl. 09:23

Søren Pape Poulsen (KF):

Tak for det, og tak for talen. Jeg må forstå på ordførerens tidligere svar til hr. Jakob Ellemann-Jensen, at der sådan set ikke er noget at komme efter i minkskandalen, stort set. Der var ikke begået de store fejl osv. Jeg kunne sådan set bare godt tænke mig at høre: Når nu man er så overbevist om sine egne fortræffeligheder og om, at det var den rigtige beslutning, som blev truffet af statsministeren, altså at man skulle lukke et helt erhverv, hvorfor er det så, at det har været så magtpåliggende for Socialdemokraterne at sikre sig at få et flertal i Folketinget til – for alt i verden – ikke at få en advokatundersøgelse på baggrund af Minkkommissionen? Hvorfor er det, at man er så rystende bange for at få en undersøgelse, der kunne vise, at statsministeren måske har handlet groft uagtsomt, med de konsekvenser, der vil følge? Hvis der ikke er noget at være bange for, hvorfor er det så, at I i desperation måtte ud og sikre, at jeres støttepartier ikke stemte for sådan en advokatreddegørelse?

Kl. 09:24

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Ordføreren, værsgo.

Kl. 09:24

Rasmus Stoklund (S):

Først og fremmest vil jeg sige: Jo, der er bestemt noget at komme efter. Der er jo bl.a. det at komme efter, at hr. Søren Pape Poulsen såvel som hr. Jakob Ellemann-Jensen valgte at se stort på, at Statens

Serum Institut vurderede, at fortsat minkavl i Danmark kunne true folkesundheden og udrulningen af vacciner mod corona til hele verden. Der er da bestemt noget at komme efter. Det er da rystende, at man bejler til statsministerposten, og så ser man stort på, hvad Statens Serum Institut kommer og siger til en, måske fordi man er presset i sit bagland – det ved jeg ikke. Men der må man jo forvente, at man er i stand til at stå lidt mere fast i vinden, når man bliver udsat for et pres, tror jeg at fru Inger Støjberg har sagt i anden sammenhæng. Det var desværre ikke tilfældet, og det synes jeg da bestemt er værdt at komme efter; der er da noget at komme efter. Jeg synes, det er meget bekymrende, og jeg håber, at man vil gå til embedet og til ansvaret med større alvor, hvis man en dag måtte få det.

Derudover vil jeg sige, at kommissionens arbejde er blevet behandlet som i langt de fleste kommissioner, der har været igennem efterhånden en del år her i Folketinget, så der er heller ikke noget at komme efter i den sammenhæng.

Kl. 09:26

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Søren Pape Poulsen, værsgo.

Kl. 09:26

Søren Pape Poulsen (KF):

Jeg synes, svaret jo i den grad taler for sig selv. Man havde over 40 dage, inden lovgivningen var gennemført, til at få en second opinion, til at få spurgt nogle eksperter om, om det her virkelig var nødvendigt. Man stod foran en pelsningssæson, og det har betydet, at så har man kun haft avlsdyrene tilbage. Man har minkavl mange steder i verden. Og derfor kan det jo undre, at når man først har truffet den beslutning, man jo traf fuldstændig i panik i Statsministeriet, vil man bare holde fast i den. Men jeg fik jo ikke et svar på, hvorfor det er så vigtigt, at vi ikke får en advokatundersøgelse af den her sag.

Kl. 09:26

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Så får vi et svar nu. Værsgo, ordføreren.

Kl. 09:26

Rasmus Stoklund (S):

Siden juni 2020 – det fremgår også af Minkkommissionens beretning – arbejdede man inden for Fødevareministeriets ressort med, hvordan man skulle håndtere smitten fra mink. Det vil sige, at det var i flere måneder, man arbejdede med det her spørgsmål. Jeg ville da, hvis jeg var klar over det som minister, tage det ret alvorligt og tænke: Okay, så er det jo ikke noget, der kommer helt ud af det blå. Derfor var jo også sådan, at langt de fleste mink, der blev aflivet, blev aflivet fuldstændig lovligt i zone 1 og 2. Så var der i omegnen af 150.000 mink, som meget beklageligt blev aflivet i løbet af 5-6 dage, før man blev opmærksom på det manglende lovgrundlag. Det er kernen i det her.

Kl. 09:27

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Tak. Så er det hr. Peter Skaarup, Danmarksdemokraterne.

Kl. 09:27

Peter Skaarup (DD):

Tak for det, og tak til ordføreren for en fin tale. Men der var et par ting, jeg godt lige ville spørge ind til, specielt i forlængelse af det, som hr. Jakob Ellemann-Jensen spurgte til, og som vi jo ikke fik svar på. Så jeg vil egentlig bare ganske kort spørge: Kan ordføreren opklare for os, om statsminister Mette Frederiksen begik fejl under minksagen?

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Ordføreren.

Kl. 09:27

Kl. 09:27

Rasmus Stoklund (S):

Man skulle næsten tro, at det var hr. Clement Kjersgaard, der arbejdede her i Folketinget, for det er, som om spørgsmålsrækken er gået lidt i ring. Det er ikke meget om, hvad man vil med Danmark efter den 1. november, vi får at høre her. Men jeg vil sige igen: Vi har grundigt behandlet Minkkommissionens beretning i ni bind. Den slår fast, at statsministeren ikke var bekendt med, at der manglede lovgrundlag. Derfor må man også sige, at det er umuligt at komme uden om, at der er blevet begået fejl i den her sag, men at det jo ikke er statsministerens ansvar, at der manglede et lovgrundlag, når statsministeren ikke er blevet gjort opmærksom på, at der manglede et lovgrundlag. Det er jo det, der er kernen i den her sag. Og det, der så er det virkelig rystende, er, at vi har en masse fremtrædende blå politikere, som ville se stort på en risikovurdering fra Statens Serum Institut; dét er det bekymrende i den her sag.

Kl. 09:28

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Hr. Peter Skaarup.

Kl. 09:28

Peter Skaarup (DD):

Jeg må indrømme, at jeg synes, det er utroligt, at Socialdemokratiets ordfører her i dag kan sige, at statsministeren ikke har begået fejl under minksagen. Altså, det havde jo nærmest karakter af et warroom, og det kan være godt på nogle områder, selvfølgelig for den danske befolkning. Men i forhold til det, som statsministeren har ansvaret for, så gælder det selvfølgelig også alt det, der er foregået under minksagen. Og hvorfor ordføreren for Socialdemokratiet ikke tør sige det for statsministeren eller ikke vil sige det her i dag, forstår jeg simpelt hen ikke noget af. Det er for dårligt.

Kl. 09:29

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Ordføreren, værsgo.

Kl. 09:29

Rasmus Stoklund (S):

Vi har behandlet den her sag grundigt. Vi har diskuteret de her ting uddybende masser af gange. Der er blevet begået fejl undervejs i det her forløb, selvfølgelig er der det, ellers var der jo ikke 150.000 mink, der var blevet aflivet uden et hjemmelsgrundlag. Men som det fremgår af Minkkommissionens beretning, hvis man har haft tid til at læse den, så forventes man ikke som statsminister at være inde i særlovgivningen på et ressortområde, og det er jo det, der er det afgørende i den her sag. Og så må jeg igen sige, at det rystende her jo er, at man har en lang række fremtrædende blå politikere, som lytter mere til deres bagland og interesser end til Statens Serum Institut.

Kl. 09:29

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Tak for det. Så er det hr. Morten Messerschmidt, Dansk Folkeparti.

Kl. 09:29

Morten Messerschmidt (DF):

Jeg tror, vi har forstået, at hr. Rasmus Stoklund ikke kommer til at sige meget om ansvars pådragelse og mink. Derfor vil jeg være flink over for hr. Rasmus Stoklund og tale om noget, som vi har tilfælles, nemlig Frederikssund. Hr. Rasmus Stoklund er valgt der, og jeg er

vokset op der. Og det, der kendetegner Frederikssund på et bestemt område, er, at der er rigtig mange, som får deres opvarmning fra oliefyr, gasfyr og brændeovne. Hvilken form for hjælp tænker hr. Rasmus Stoklund og Socialdemokratiet at de mennesker skal have?

Vi står over for nogle kolde vintermåneder. Der er lavet en aftale, forstår jeg, med et bredt flertal herinde, hvor man siger, at folk kan få en eller anden låneordning i det nye år. Men hvad er egentlig hr. Rasmus Stoklunds budskab til de folk i Frederikssund og resten af landet, der sidder med oliefyr, gasfyr og brændeopvarmning? Hvordan skal de komme igennem vinteren? Hvad skal de sige til deres børn, der rundt om middagsbordet kan høre forældrene tale om, at pengene ikke slår til? Hvad agter hr. Rasmus Stoklund og Socialdemokratiet at gøre *nu* – ikke i det nye år?

Kl. 09:30

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Så får vi ordførerens svar. Værsgo.

Kl. 09:30

Rasmus Stoklund (S):

Det er jo bl.a. derfor, at vi lavede aftalen om vinterpakken, hvor et af elementerne – for nu at svare på et af de eksempler, hr. Morten Messerschmidt nævner – drejer sig om familier, der har træpillefyr, altså at regeringen er forpligtet til at sørge for at gøre alt, hvad den kan, for at hjælpe med at tilvejebringe træpiller til det danske marked. For noget af det, der er problemet nu, er ikke kun høje priser på træpiller, men også, at de simpelt hen ikke er der, selv for folk, der har råd til at købe dem. Og derfor er det selvfølgelig noget med at se på bæredygtighedskriterier og se, om man på den måde kan skabe et større grundlag for at skaffe flere træpiller. Det er noget med at se på verdensmarkedet: Kan vi skaffe nogle flere hertil til helt almindelige familier, som har svært ved at få fat på dem lige nu, og som selvfølgelig i de her måneder begynder at få et meget stort behov for at få dem?

Kl. 09:31

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Hr. Morten Messerschmidt, værsgo.

Kl. 09:31

Morten Messerschmidt (DF):

Men mens hr. Rasmus Stoklund og statsministeren så sidder og kigger på verdensmarkedet, sidder folk i Frederikssund og resten af Danmark og kigger på deres elregninger, varmeregninger, fødevareregninger, huslejer osv. Og problemet, hr. Rasmus Stoklund, er, at tallene ikke passer. Og det, som Socialdemokratiet så har lavet en aftale om, er, at man kan få en låneordning med virkning fra det nye år. Er det virkelig den tilgang til den økonomiske krise, som Socialdemokratiet lægger for dagen? Hvad vil man gøre *nu*?

Kl. 09:32

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Tak. Ordføreren, værsgo.

Kl. 09:32

Rasmus Stoklund (S):

Vi har jo bl.a. i den her regeringsperiode sat elafgiften ned fire gange – sagt i forhold til det konkrete, som hr. Morten Messerschmidt nævner med hensyn til stigende elpriser. Fire gange er elafgiften blevet sat ned – senest som følge af de voldsomme stigninger er den sat ned til EU's minimumssats. Derudover har vi udbetalt varmecheck og ældrecheck. Vi har taget en række initiativer i forbindelse med vinterpakken, og vi kommer jo fortsat til at have fokus på det her område – selvfølgelig.

Kl. 09:32

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Så er det hr. Lars Boje Mathiesen, Nye Borgerlige. Værsgo.

Kl. 09:32

Lars Boje Mathiesen (NB):

Tak. Jeg skal såmænd bare lige høre, hvilke skatter det er, Socialdemokratiet har tænkt sig at lyve om i den her valgkamp ikke skal stige.

Kl. 09:32

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Ordføreren.

Kl. 09:32

Rasmus Stoklund (S):

Socialdemokratiet lyver aldrig om noget, og på den måde kan man sige, at det jo er relativt enkelt at svare på. Men nu, hvor jeg har fået ordet, kan jeg jo lige så godt sige lidt pænt om mit gode parti. Og der kunne jeg jo f.eks. sige, at når man hører på skræmmekampagner fra hr. Boje Mathiesen og andre, som hævder, at Socialdemokratiet har hævet skatterne, så er det jo rigtigt, at et bredt flertal her i Folketinget har hævet afgiften på tobak. Det er også rigtigt, at et bredt flertal her i Folketinget har hævet skatten på plastik, og det er rigtigt, at vi synes, at det var rimeligt, at bankerne var med til at finansiere, at vi kunne indføre retten til tidlig pension, altså skabe Arnepensionen.

Så det står vi ved; det skammer vi os ikke over. Og det er nok en ideologisk forskel på dele af blå blok og os.

Kl. 09:33

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Hr. Lars Boje Mathiesen.

Kl. 09:33

Lars Boje Mathiesen (NB):

Faktum er, at sidste gang gik Socialdemokratiet til valg på, at 95 pct. af danskerne ikke skulle mærke skattestigninger. Her 3 år senere er virkeligheden så en helt anden: Ni ud af ti indkomstgrupper er blevet fattigere, og man har hævet skatterne over 40 gange.

Så derfor er det kun rimeligt, at man den her gang *inden* valget siger til danskerne, altså til vælgerne, hvad det er for nogle skatter, de kan forvente skal stige – og ikke fusker endnu en gang og gør det efter et valg.

Kl. 09:34

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Ordføreren.

Kl. 09:34

Rasmus Stoklund (S):

Jeg anerkender på ingen måde præmissen om, at danskerne er blevet fattigere under den her regering. Vi har hævet tobaksafgiften, det er rigtigt. Det var et flertal i Folketinget stærke tilhængere af, og nogle ville hæve den endnu mere, så vidt jeg husker. Vi har indført en skat på den finansielle sektor for at finansiere Arnepensionen. Vi har til gengæld sænket elafgiften fire gange. Vi har hævet beskæftigelsesfradraget, og vi har sikret velfærd. Det er jo trods alt noget, der kommer danskerne til gavn. Og vi har sørget for for første gang siden 2019, når der skulle laves økonomiaftaler, at pengene, der følger med, følger befolkningsudviklingen ude i kommuner og regioner. Vi har sørget for minimumsnormeringer og Arnepension. Jeg tror, at danskerne er glade for det.

	Kl. 09:34		Kl. 09:37
Formanden (Henrik Dam Kristensen): Så er det hr. Henrik Dahl, Liberal Alliance.		Formanden (Henrik Dam Kristensen): Så er det hr. Torsten Gejl, Alternativet. Værsgo.	
	Kl. 09:34		Kl. 09:37
Henrik Dahl (LA): Tak for talen, og tak for at illustrere, at Socialdemokratiet lever efter det gode råd, som min salige far altid gav sine børn: Man skal lytte til selvros; den kommer fra hjertet. (<i>Munterhed</i>). Mit spørgsmål er: Mener ordføreren, at det er god ledelse ikke at læse papirerne til et møde i Koordinationsudvalget ordentligt eller ikke at tage en læsepause i Koordinationsudvalget?		Torsten Gejl (ALT): Mange tak. I tirsdags holdt statsministeren en tale her i salen, som har fået meget ros, og som også rørte mig. Men noget, som jeg tænkte på fra den tale, og som jeg lige vil høre til, er, at statsministeren også sagde, at nu skal der arbejdes hårdere; nu skal der virkelig, virkelig arbejdes hårdt i det her land. Så tænker jeg på, at der er 430.000 mennesker, som hver dag oplever alvorlige stresssymptomer. Hvad tænker ordføreren det er for et signal at sende til alle de mennesker, der er ramt af stress, at nu skal der arbejdes endnu hårdere? Og jeg håber ikke, at svaret er Arnepension, for det rækker ikke helt.	
	Kl. 09:35		Kl. 09:38
Formanden (Henrik Dam Kristensen): Ordføreren.			Kl. 09:38
	Kl. 09:35		
Rasmus Stoklund (S): Først og fremmest er det nok rigtigt, at mange af os har stor selvtillid på vegne af vores partier, uanset hvilket parti vi repræsenterer – det er nok meget godt. Men derudover vil jeg sige, at jeg ville ønske, at den del af Folketinget, der definerer sig selv som blå, prøvede at læse risikovurderingen fra Statens Serum Institut, for jeg går ud fra, at det er den, der bl.a. henviser til, og læser konklusionen, hvor der står, at en fortsat minkavl i Danmark truede folkesundheden og truede vaccinerne. Hvis man læser den konklusion fra Statens Serum Institut i en meget kritisk fase af pandemien og så når frem til, at man af hensyn til Venstres bagland, eller hvem det nu er, må sige, at det er der ikke noget at gøre ved ude i SSI – vi har andre interesser – så er det jo i virkeligheden det, der er det bekymrende.		Formanden (Henrik Dam Kristensen): Ordføreren.	
	Kl. 09:36		Kl. 09:38
Formanden (Henrik Dam Kristensen): Henrik Dahl, værsgo.		Rasmus Stoklund (S): Det klart, at folk, der er ramt af stress, jo ikke skal arbejde hårdere; de skal have mulighed for at komme sig over, at de er ramt af stress. Men det ændrer jo ikke på, at vi har haft en ambition om – og heldigvis også er lykkedes med – at sørge for, at langt flere danskere kommer i job. Beskæftigelsen er historisk høj; langtidsligheden er historisk lav. Det er en god forudsætning, når vi går ind i en meget vanskelig økonomisk situation, at så mange som overhovedet muligt er i arbejde og dermed har et bedre grundlag for at betale de regninger, der desværre er blevet høje, og sørge for sig selv og deres familie. Og det står vi jo ved. Vi mener – som vi for årtier siden skrev i Gimleprogrammet – at arbejde er kilden til velstand, og det er det fortsat. Det kommer man ikke uden om. Men det er klart, at det jo ikke er, fordi vi mener, at syge mennesker skal piskes.	
	Kl. 09:36		Kl. 09:39
Henrik Dahl (LA): Det forholder sig sådan, at jeg også er sundhedsordfører. Og vores videnskabelige rådgiver, dr.med. Niels Høiby, gav os det råd, at minke ikke ville kompromittere udviklingen af vacciner. Det samme sagde Anthony Fauci, og det samme sagde uafhængige danske eksperter. Så det passer ikke, at det var helt klart, hvordan det forholdt sig. Men er det god ledelse, at man ikke læser papirerne til et meget, meget vigtigt møde i Koordinationsudvalget ordentligt? Det er da et meget let spørgsmål at svare på.		Formanden (Henrik Dam Kristensen): Hr. Torsten Gejl.	
	Kl. 09:36		Kl. 09:39
Formanden (Henrik Dam Kristensen): Ordføreren.		Torsten Gejl (ALT): Nej, men 430.000 mennesker er ramt af alvorlig stress hver dag. Det synes jeg går under radaren i ordførerens svar. Tænker ordføreren ikke på, at Socialdemokraterne og regeringen kunne være lidt nysgerrige på f.eks. en 4-dagesarbejdsuge, som er indført på mange virksomheder, i kommuner og i ngo'er rundtomkring i Norden og i Danmark, hvor det ser ud, som om produktiviteten faktisk er den samme eller stiger, når man indfører en 4-dagesarbejdsuge – ofte også når man sætter arbejdstiden lidt ned. Og det sker ikke, fordi man presser folk; det sker jo, fordi der kommer højere arbejdsløse.	
	Kl. 09:36		Kl. 09:39
Rasmus Stoklund (S): For det første er det jo ikke – med al respekt for Liberal Alliances sundhedsrådgiver – vedkommende, der skal rådgive myndighederne og staten om, hvordan man håndterer en pandemi og en situation, hvor vacciner og folkesundhed er truet. Hvis ikke man lytter til Statens Serum Institut, når man sidder på regeringsmagten, i sådan en situation, så synes jeg, som hr. Jakob Ellemann-Jensen sagde, inden han skiftede holdning, at man kommer et farligt sted hen.		Formanden (Henrik Dam Kristensen): Ordføreren, værsgo.	
			Kl. 09:39
		Rasmus Stoklund (S): Man kan ikke få det hele for det halve; man kan ikke få en veludbygget velfærd, hvis man giver store topskattelettelser, som nogle herinde ønsker. Man kan heller ikke få det, hvis man prøver at skrue ned for produktiviteten og arbejdsomheden i det danske samfund. Det er ikke en realistisk vej at gå. Og faktisk vil det i en tid med	

inflation jo føre til endnu større inflation, hvis man på den måde tager masser af arbejdskraft ud af ligningen, sådan at efterspørgslen efter den arbejdskraft, der er tilbage, vil blive endnu større, og vi kommer ind i en lønspiral, der er ude af proportioner. Og derfor vil det nationaløkonomisk være en meget, meget farlig vej at gå i den tid, vi står i.

Kl. 09:40

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Så er det fru Sophie Løhde, Venstre. Værsgo.

Kl. 09:40

Sophie Løhde (V):

Tak til ordføreren for talen, som jeg vil starte med at citere fra: Vi kan ikke få svar, men vi bliver ved med at spørge. Den opfordring fra Socialdemokratiet vil jeg følge ved at spørge som mine kolleger: Har statsministeren begået fejl i minkskandalen?

Kl. 09:40

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Ordføreren.

Kl. 09:40

Rasmus Stoklund (S):

Det spørgsmål føler jeg egentlig at jeg har svaret på, og nu kan jeg se, at jeg har 56 sekunder tilbage, så derfor synes jeg, at det er en oplagt anledning for mig til at spørge: Hvad skal der ske med minimumsnormeringerne? Hvad skal der ske med Arne-pensionen? Hvad skal der i det hele taget ske med dansk økonomi, når vi nu har et parti, Venstre, som er et af de største partier i Folketinget, der har fremlagt en økonomisk plan, som er så hullet, at der mangler 2,8 mia. kr.? Nej, det er rigtigt, at der ikke er fremlagt en økonomisk plan, men i den økonomiske politik, man vil føre, mangler der 2,8 mia. kr. Det er trods alt en slat sidst på måneden. Det er jo ikke noget, jeg finder på, for det kunne man læse i Børsen i sommer, og jeg skal gerne sende udklipet til hr. Jakob Ellemann-Jensen, hvis han ikke tror på de professorer, der har udtalt sig om det.

Derfor synes jeg, at det der med, at man vil alt muligt, klinger lidt hult. Man vil som Peter Plys det hele. Man vil have skattelettelser, man vil have velfærd, men man vil ikke prioritere, og man vil ikke træffe vanskelige beslutninger. Det er jo det, der i det hele taget er interessant at få nogle svar på.

Kl. 09:41

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Fru Sophie Løhde.

Kl. 09:41

Sophie Løhde (V):

Det var vist det, man må kalde for et udenomssvar. Henset til, at ordføreren kigger meget på, hvor meget tid der er tilbage, prøver jeg bare med et ja/nej-spørgsmål, for jeg har ikke fået svar endnu: Har statsministeren begået fejl i minkskandalen – ja eller nej?

Kl. 09:41

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Ordføreren.

Kl. 09:41

Rasmus Stoklund (S):

Nu har jeg svaret på en række spørgsmål om minkskandalen, og jeg synes, at jeg har svaret ret fyldestgørende, også om, hvor kritisabel den måde, som man har håndteret den her sag på i blå blok, er. Derfor synes jeg, at det her er en oplagt anledning til igen at spørge: Er det virkelig det her, man vil vinde valget på i blå blok? Er det det, vi skal stemme om den 1. november? Er der ingen visioner? Er der

ikke noget, man ønsker for Danmark efter den 1. november, andet end at stille snedige spørgsmål inspireret af Clement Kjersgaard? Nu må man komme med nogle lidt mere interessante holdninger.

Kl. 09:42

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Som en serviceoplysning kan jeg sige, at Venstres ordfører kommer på talerstolen om godt 10 minutter.

Så er det hr. Morten Dahlin, Venstre. Værsgo.

Kl. 09:42

Morten Dahlin (V):

Tak for det. Jeg kan spørge på en anden måde – så kan det være, man får et andet svar fra ordføreren. Var det en fejl ikke at læse papirerne på det koordinationsudvalgsmøde, hvor det blev besluttet ulovligt at slå alle mink ned? Var det en fejl – ja eller nej?

Kl. 09:42

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Ordføreren.

Kl. 09:42

Rasmus Stoklund (S):

Alle mink i Danmark blev ikke slået ulovligt ned – det fremgår heller ikke af Minkkommissionens beretning. Der var 150.000 mink i en periode på omkring 4-5 dage – fra et pressemøde til, at det står klart, at der mangler et lovgrundlag – som blev slået ned uden lovgrundlag. Der siger Minkkommissionen og en lang række juridiske professorer jo også, at det forventes en statsminister ikke at have viden om.

Det, der er det store spørgsmål her, og som bliver ved med at overraske mig, er, at man ikke i Venstres folketingsgruppe har læst de to linjer, der udgør konklusionen i Statens Serum Institut's risikovurdering, der lyder: En fortsat minkavl i Danmark truer folkesundheden og truer verdens vacciner mod covid-19. At man er villig til at se stort på det af hensyn til sit bagland, kommer jeg aldrig til at forstå. Og som hr. Jakob Ellemann-Jensen sagde, inden han blev banket på plads af sit bagland, så vil vi komme et farligt sted hen, hvis ikke vi lytter til sundhedsmyndighederne.

Kl. 09:43

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Hr. Morten Dahlin.

Kl. 09:43

Morten Dahlin (V):

Minkkommissionen har slået fast, at der blev givet en ulovlig ordre, og at befolkningen blev groft vildledt. Nu spurgte hr. Rasmus Stoklund før, om det virkelig er det her, vi skal stemme om den 1. november. Og ja, vi skal stemme om, hvilken type lederskab der skal være i det her land – om det skal være præget af magtfuldkommenhed, eller om det skal være præget af åbenhed og samarbejde. Og vi skal stemme om, hvilken form for regering vi skal have – nogle, der kan erkende deres fejl, eller nogle, der ikke kan.

Derfor spørger jeg bare igen ganske kort og simpelt – det burde egentlig være ret let at svare på: Var det en fejl ikke at læse de helt afgørende papirer på det koordinationsudvalgsmøde, hvor det blev besluttet at nedlægge minkerhvervet?

Kl. 09:44

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Tak. Ordføreren, værsgo.

Kl. 09:44

Kl. 09:47

Rasmus Stoklund (S):

Nu bliver der sagt magtfuldkommenhed. Der må jeg minde om, at i Socialdemokratiet har vi 49 mandater i denne sal; der skal som bekendt 90 til for at mønstre et flertal. Vi har indgået 350 politiske aftaler, siden vi kom i regering – 9 ud af 10 af dem har haft deltagelse af mindst ét blåt parti. At kalde det for magtfuldkommenhed synes jeg siger mere om afsenderen end om modtageren. Og jeg synes, det er en ærgerlig form for kampagne, man nu har ført i årevis. Det startede, under en måned efter at regeringen var tiltrådt – det var første gang, man hørte, at vi blev kaldt magtfuldkomne.

Kl. 09:45

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Fru Karina Lorentzen Dehnhardt, SF. Værsgo.

Kl. 09:45

Karina Lorentzen Dehnhardt (SF):

Jeg vil faktisk gerne kvittere for den indsats, som S og SF har lavet sammen, i forhold til voldsramte kvinder. Vi har fået kriminaliseret stalking, vi har lavet særlige teams i politiet, vi har vedtaget, at der skal være en handlingsplan mod partnerdrab. Regeringen har også fremlagt en handlingsplan i forhold til partnerdrab. De får jo tit tæsk i medierne, men jeg synes egentlig, der er gode mål i den. Men det er jo kun en start, og den skal følges op konkret.

Derfor vil jeg egentlig gerne høre ordføreren, om vi ikke sammen skulle give en garanti for, at danskerne kan forvente, at vi laver en ordentlig handlingsplan efter et valg og afsætter pengene til det, hvis det er, vi får magten igen. Kan ordføreren være med på at give den garanti til voldsramte familier?

Kl. 09:45

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Ordføreren.

Kl. 09:45

Rasmus Stoklund (S):

Vi vil gøre alt, hvad vi kan, for at bidrage til, at vold mod kvinder og børn og andre i familierelationer bliver nedbragt. Og jeg vil sige, at et af de værktøjer, spørgeren ikke nævner i den sammenhæng, er at føre en meget stram udlændingepolitik, for det er et af de meget væsentlige bidrag i den her sammenhæng, da vi jo kan se, at der er en meget markant overrepræsentation af vold, også i familierelationer, i familier med rødder i Stormellemøsten. Derfor vil jeg sige, at en meget stram udlændingepolitik er et væsentligt bidrag til det her. Det håber jeg at SF også vil bidrage til i fremtiden.

Kl. 09:46

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Fru Karina Lorentzen Dehnhardt, værsgo.

Kl. 09:46

Karina Lorentzen Dehnhardt (SF):

Jeg tror, jeg skulle lede lidt efter at finde et svar på, om der rent faktisk var et ønske om at sætte penge af. Når jeg spørger, er det, fordi jeg ved, at der i regeringens finanslovsforslag er lagt op til at skære på det ambulante rådgivningstilbud til voldsramte kvinder. Der kommer man konkret til at svinge en masse kvinder, især i provinsen, for hvis det tilbud ikke er der, er der ikke noget tilbud til dem. Der er rigtig mange, der ikke kan se sig selv flytte ind på et krisecenter, og hvis man skærer det væk, fordi det ikke er en del af finanslovsforslaget fra regeringen, så står vi med et stort problem. Vil regeringen være med til at sikre penge til det?

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Ordføreren, værsgo.

Kl. 09:47

Rasmus Stoklund (S):

Vi kommer naturligvis fortsat til at bidrage til den kamp, der handler om vold mod kvinder – ingen tvivl om det. Men vi kommer også til fortsat at kæmpe for en stram udlændingepolitik og en nødvendig opstramning af udlændingepolitikken. Jeg håber, at vi lykkes med vores modtagecenter i Rwanda. Det vil være en af nøglerne til at undgå, at det her problem bliver værre og værre år for år, og jeg ville ønske, at der var en større erkendelse af det i dele af centrum-venstre, hvor man ikke tager højde for, at udlændingepolitikken er en stor del af grunden til, at der er for meget vold mod kvinder i Danmark.

Kl. 09:47

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Så er det fru Samira Nawa, Radikale Venstre. Værsgo.

Kl. 09:47

Samira Nawa (RV):

Tak. Jeg vil godt sætte fokus på unge under uddannelse, for det var jo regeringen, der stod i spidsen for aftalen omkring udflytning af uddannelser – et ordvalg, der camouflerer, at der er tale om nedlukning af studiepladser i storbyerne. Det er regeringen, der har lagt en plan frem om at forkorte kandidatuddannelserne på halvdelen af vores uddannelser. Og jeg kunne egentlig godt tænke mig at høre, hvad hr. Rasmus Stoklund har af svar til de unge mennesker, der lige nu berettiget føler sig presset, stresset og har fået forringet deres muligheder. Hvad er svaret egentlig til dem?

Kl. 09:48

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Ordføreren.

Kl. 09:48

Rasmus Stoklund (S):

Først og fremmest kan jeg i forhold til den første del sige, at når der blev flyttet en uddannelse fra København, var det jo inden for Region Hovedstaden. På den måde er det jo ikke et spørgsmål om, at uddannelsen bliver flyttet fuldstændig væk, så man ikke kan tage den, for så kan det jo være, at det var Hillerød eller et andet sted, man skulle til. Det synes jeg er godt, og jeg tror, at det er et bidrag til, at der er mange unge mennesker forskellige steder i Danmark, som har et ønske om at blive i deres landsdel, som får bedre uddannelsesmuligheder dér, hvor de kommer fra.

I forhold til den sidste del kan jeg sige, at målet jo ikke er, som jeg fornemmede lå lidt i spørgsmålet, at skære på eller forringe uddannelser; målet er jo at sikre, at uddannelserne er relevante, også i forhold til arbejdsmarkedet, og at forbedre dem, sådan at man har bedre mulighed for at få feedback, vejledning, mere undervisning og får et bedre uddannelsesforløb. Det tror jeg er godt, og jeg tror også, at det er godt i en tid, hvor der er forskellige og skiftende behov i løbet af arbejdslivet, at man får mulighed for så at tage mere uddannelse senere hen i sit arbejdsliv.

Kl. 09:49

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Fru Samira Nawa, værsgo.

Kl. 09:49

Samira Nawa (RV):

Feedback og vejledning er jeg fuldstændig fortalende for, men det er jo bare sådan, at når man sænker længden på halvdelen af kandidatud-

dannelserne, skal de jo lære det hele på den halve tid, hvis ikke man vil forringe uddannelserne – for det er jo det, jeg hører hr. Rasmus Stoklund sige. Så hvad er svaret til de unge, som i forvejen mistrives og er pressede? Hvorfor er det, at det er dem, der altid skal holde for?

Kl. 09:49

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Ordføreren.

Kl. 09:49

Rasmus Stoklund (S):

Det synes jeg egentlig netop er kernen, for det skal de jo heller ikke; de skal netop have mulighed for at få mere undervisning. I stedet for at have 6 undervisningstimer på universitetet om ugen, skal de have nogle flere timer, de skal have noget mere tid med deres vejledere, og de skal have nogle bedre rammer for at tage uddannelsen, mens de er der, i stedet for at være overladt så meget til sig selv.

Kl. 09:50

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Så er det hr. Troels Lund Poulsen, Venstre

Kl. 09:50

Troels Lund Poulsen (V):

Tak for det, tak for talen. Jeg blev lidt overrasket over, at hr. Rasmus Stoklund talte om minkskandalen. Det er jo nyt, at Socialdemokratiet mener, at det, der er sket, er en skandale. Men når hr. Rasmus Stoklund nu taler om den her minkskandale, hvor jeg må forstå, at det ikke er statsministeren, der har begået en fejl, hvem er det så, der har begået en fejl?

Kl. 09:50

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Ordføreren.

Kl. 09:50

Rasmus Stoklund (S):

Jeg vil tro, at hr. Troels Lund Poulsen er bekendt med, at vi før sommerferien afsluttede den parlamentariske behandling af Minkkommissionens beretning i Granskningsudvalget. Og der blev der jo uddelt to næser. Der er en minister, der er gået af, og der er en række embedsmænd, der har fået forskellige sanktioner, og derfor er den her sag jo behandlet på alle mulige måder efter alle kunstens regler. Derfor synes jeg sådan set, at det er et forkert billede at få det til at se ud, som om sagen ikke har haft konsekvenser, eller at vi har behandlet den stedmoderligt på nogen måde.

Kl. 09:51

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Hr. Troels Lund Poulsen.

Kl. 09:51

Troels Lund Poulsen (V):

Nu talte jeg ikke om noget, der var stedmoderligt behandlet. Jeg sagde bare, at når ordføreren selv taler om, at det er en minkskandale, så er det jo lidt mærkeligt, at man så siger, at det er der ikke nogen, der har ansvaret for, i regeringen.

Kl. 09:51

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Ordføreren.

Rasmus Stoklund (S):

Vi har ved flere lejligheder forholdt os til den her skandale. Vi har holdt presse møder, vi har svaret på spørgsmål, vi har deltaget i debatter, og vi har behandlet sagen i granskningskommissionen, hvor der er blevet vedtaget to næser af et flertal i Folketinget. Der var en minister, der gik af, og der er en lang række embedsmænd, der har modtaget forskellige sanktioner. Så sagen har jo haft konsekvenser.

Kl. 09:51

Kl. 09:51

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Så er det fru Rosa Lund, Enhedslisten.

Kl. 09:51

Rosa Lund (EL):

Tak for det. Jeg skal se, om det kan lykkes at få hr. Rasmus Stoklund til at sige noget om ligestilling uden også at slå løs på flygtninge og udlændinge. Det er jo en opgave i sig selv.

Hr. Rasmus Stoklund ved jo godt, at vi står med en kæmpe stor rekrutteringskrise i vores velfærdssektor. En af grundene til, at det er sådan, er, at de mennesker, der arbejder i vores velfærdssektor, får så lav en løn, at der altså er uligeløn. Statsministeren har selv sagt, at lønnen har en betydning. Så skal jeg bare høre hr. Rasmus Stoklund, om Socialdemokraterne er klar til at sætte et tal og et initiativ på, hvad der skal ske med sygeplejerskernes, pædagogernes og ergoterapeuternes løn. I Enhedslisten er vi klar til at sætte 5 mia. kr. af til et lønloft, men hvad vil Socialdemokratiet gøre?

Kl. 09:52

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Ordføreren.

Kl. 09:52

Rasmus Stoklund (S):

Vi er jo enige om, at når man ser på rekrutteringen til den offentlige sektor, er det et problem. Det prøvede jeg også at adressere i min tale. Der er for mange, der går på pension fra nogle af de centrale positioner i velfærdssamfundet – det er pædagoger, social- og sundhedsassistenter, sygeplejersker osv. – mens der er for få, der søger ind på de her uddannelser. Der har vi jo ved flere lejligheder sagt, at vi mener, at man er nødt til at se bredt på det her, altså både se på lønnen og på arbejdsvilkår.

I forhold til den del, der handler om ligeløn, må vi jo vente og se, hvad den lønkommission, som er nedsat, kommer med af analyser, når den er færdig med sit arbejde. Det skulle jo komme relativt snart.

Kl. 09:53

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Fru Rosa Lund.

Kl. 09:53

Rosa Lund (EL):

Men nu står vi midt i en valgkamp eller i hvert fald i starten af en valgkamp, og kunne det ikke være smart, hr. Rasmus Stoklund, hvis vi kunne vise, at en af forskellene på rød og blå blok er, at vi i rød blok gerne vil sætte penge af til, at man kan løfte lønnen for alle de mennesker, som faktisk fik os igennem coronakrisen? Det er alle de mennesker, som passede børn, som kørte hospitalerne osv. osv. Kunne det ikke være smart, hvis Socialdemokratiet kom med et svar til alle de mennesker inden den 1. november?

Kl. 09:53

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Ordføreren, værsgo.

Kl. 09:53

Rasmus Stoklund (S):

Jeg ville da ønske, at jeg bare kunne stå her og love milde gaver, men så god er verden desværre ikke. Men det, statsministeren jo sagde i sin åbningstale, var, at vi foreslår, at man går i gang med at prøve at se på en helhedsløsning, der rækker år ud i fremtiden, så man både tager stilling til, hvad vi skal gøre i forhold til uddannelse og arbejdsvilkår, og hvad vi kan gøre i forhold til lønspørgsmålet. Men vi kan jo ikke love guld og grønne skove uden også at gøre det på et seriøst grundlag, hvor det er hegnet ind i forhold til den danske model og hensynet til konkurrenceevnen.

Kl. 09:54

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Så er det hr. Rasmus Jarlov, Det Konservative Folkeparti.

Kl. 09:54

Rasmus Jarlov (KF):

Tak. Der er jo ikke kommet så meget ud af at spørge Socialdemokraterne, om der er begået nogen fejl i minkskandalen, så jeg vil gå videre til noget andet, nemlig Danmarks økonomi.

Det Konservative Folkeparti har fremlagt en økonomisk plan, som jeg ved Socialdemokraterne har læst meget grundigt – de har i hvert fald kommenteret rigtig meget på den – og som gør, at Danmarks bruttonationalprodukt forventes at stige med 50 mia. kr. om året. Det gør os til et rigere land. Det synes vi er vigtigt, for hvis vi skal have et velfærdssamfund, er det vigtigt, at vi er et velstående samfund.

Vi har ikke hørt nogen bud fra Socialdemokratiet på, hvordan vi kan blive et mere velstående samfund. Der er ikke nogen bud fra Socialdemokratiet på, hvordan vi kan få mere arbejdskraft, som gør, at der er de hænder i sundhedsvæsenet og på det private arbejdsmarked, som der er brug for, og vi har heller ikke hørt nogen bud på, hvordan bruttonationalproduktet kan gøres større. Har Socialdemokratiet nogen bud på, hvordan Danmark kan blive et mere velstående samfund, eller går man til valg nu her uden at have nogen bud på Danmarks store økonomiske udfordringer?

Kl. 09:55

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Ordføreren.

Kl. 09:55

Rasmus Stoklund (S):

Nej, og jeg synes først og fremmest, det ikke er rigtigt, at der ikke er kommet meget ud af det samme spørgsmål, som jeg er blevet stillet mange gange af især Venstre, for jeg synes da, det har været en anledning til at genbesøge, at man tilsyneladende ikke tog den her risikovurdering særlig alvorligt, selv om den kom fra Statens Serum Institut.

Derudover vil jeg sige, at vi har gennemført masser af politik, som kommer til at gøre Danmark rigere: øget digitalisering; permanentgørelse af forsknings- og udviklingsfradrag; vi har lavet en stor infrastrukturaftale i fællesskab herinde, der kommer til at bidrage til øget produktivitet; vi har sørget for, at flere unge kommer i gang med en erhvervsuddannelse; vi har investeret i uddannelsessystemet. Vi har truffet en lang række beslutninger, også i forhold til noget af det, der indimellem omtales som ikkeøkonomiske rammevilkår, men som har relativt stor betydning for et land som vores, som ikke skal konkurrere på at have de laveste skatter eller de laveste lønninger, men som skal konkurrere på at være højproduktivt i konkurrencen med resten af verden.

Kl. 09:56

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Hr. Rasmus Jarlov, værsgo.

Kl. 09:56

Rasmus Jarlov (KF):

Når man opgør effekten af de politiske tiltag, regeringen har lavet, har den socialdemokratiske regering været den regering i de sidste 40 år, der har gjort mindst for at øge udbuddet af arbejdskraft i Danmark, hvilket er helt centralt for, at vi kan blive ved med at være et velstående samfund. Og når jeg så spørger nu her, om Socialdemokratiet har nogen bud på, hvordan vi kan blive et mere velstående samfund eller skaffe mere arbejdskraft, så får vi ikke nogen svar, så får jeg kun en opridsning af, at der eksempelvis er lavet en infrastrukturaftale, som jeg ikke tror er blevet oversat til nogen gevinst på bruttonationalproduktet.

Er der slet ikke nogen bud på noget, Socialdemokratiet kunne gøre for at styrke dansk økonomi?

Kl. 09:57

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Ordføreren, værsgo.

Kl. 09:57

Rasmus Stoklund (S):

Jamen jeg er nødt til at anfægte nogle af præmisserne her. I forhold til det første er det klart, at uanset hvilken regering der har siddet, er demografien jo et vilkår, altså at der kommer mindre årgange ind på arbejdsmarkedet i forhold til dem, der går på pension. Men omvendt vil jeg sige, at beskæftigelsen jo har været støt stigende – ja, jeg tør ikke sige hvor mange måneder i træk, men i utrolig lang tid. Beskæftigelsen er historisk høj, samtidig er langtidsløsheden historisk lav, og når man ser på bnp-væksten, står vi jo til en øget strukturel bnp-vækst efter 2025.

Kl. 09:57

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Tak til hr. Rasmus Stoklund. Vi går videre i ordførerrækken. Hr. Jakob Ellemann-Jensen, Venstre. Værsgo.

Kl. 09:58

(Ordfører)

Jakob Ellemann-Jensen (V):

Tak for det. Ruslands krig mod Ukraine, mod friheden og mod landes ret til at bestemme selv har mindet os alle sammen om, hvor dybt afhængige vi er af verden omkring Danmark. Putin har kastet Rusland ud i en krig på flere fronter. Han smider bomber, han dræber civile, og han forsøger at ødelægge Ukraine, og så forsøger han efter bedste evne at skabe kaos, social uro og økonomiske problemer for resten af Europa. Det er endnu et mørkt kapitel i Europas historie.

I Putins kamp mod friheden er energien hans bedste våben. Det kan mærkes, og det er medvirkende til, at inflationen buldrer derudad, også her i Danmark. Men selv om mange lige nu er bekymret for fremtiden, må der ikke være nogen tvivl om vores modsvar, for vi skal ikke lade os skræmme, vi skal ikke reagere i panik, for det er præcis den angst, Putin ønsker at vi skal føle, og han skal aldrig nogen sinde have lov til at vinde.

I stedet skal vi stå fast. Vi skal gøre os uafhængige af russisk gas så hurtigt som muligt ved at sætte fart under den grønne omstilling, og vi skal fortsætte med at støtte Ukraines frihedskamp, for det er også vores frihedskamp. I Danmark skal vi i gang med at opruste vores eget forsvar. Putin skal vide, at vi mener det alvorligt, og vores allierede skal vide, at vi mener det alvorligt. Derfor er det mig også

aldeles ubegribeligt, at vi ikke er i gang med at forhandle et nyt forsvarsforlig.

Hvad venter vi på? Jeg troede, vi lavede en aftale om det for et halvt år siden med det nationale kompromis. Jeg synes, det er et svigt af ånden og af samarbejdet i det nationale kompromis, og det er en gave til Putin, at regeringen sidder på hænderne. Derfor vil en ny borgerlig regering indkalde til forhandlinger omgående, for vi har ikke mere tid at spille.

Det har vi heller ikke, når det kommer til at hjælpe danskerne igennem en svær tid, for et nyt Folketing skal også være klar til at hjælpe danskerne og danske virksomheder igennem en hård og dyr vinter. Min indbakke er, ligesom jeg tror det er tilfældet for alle her i salen, fyldt med henvendelser fra danskere, der er bange for at skulle gå fra hus og hjem, fordi de ikke længere kan få økonomien til at hænge sammen. Det bekymrer os alle sammen dybt herinde. For inflationen er et politisk våben, som lige nu bliver brugt imod danskerne og europæerne, og selv om jeg er liberal, og selv om jeg som liberal mener, at det er en uvane, at staten skal løse alle problemer for os, er jeg ikke et eneste sekund i tvivl om, at vi politisk er nødt til at skærme de danskere, der rammes særlig hårdt af inflationen, fordi vi befinder os i noget, der bedst kan beskrives som en økonomisk krig.

Vi har allerede taget flere initiativer her i Folketinget, og der kommer sikkert flere forslag i valgkampen til, hvordan vi skal håndtere inflationen, og lad mig derfor slå fast, at vi i Venstre er klar til at diskutere det hele, så vi sammen kan finde ansvarlige løsninger, der sikrer, at vi kommer igennem vinteren, og at Europa står samlet over for Vladimir Putin.

Når vi taler om, at det bliver dyrere at være dansker, så er der en ubehagelig sandhed, som regeringen vælger at ignorere. For virkeligheden er, at regeringens politik har gjort det sværere for danskerne at komme igennem den økonomiske krise. Alt for mange danskere er blevet fattigere af regeringens politik. En helt almindelig familie kan risikere at skulle betale flere tusind kroner ekstra i skatter og afgifter om året som en direkte konsekvens af regeringens politik. Det siger sig selv, at det rammer særlig hårdt i tider som disse. Danskerne har ikke råd til 4 år mere med Socialdemokratiet. Vi har brug for en anden retning, vi har brug for en økonomisk ansvarlig regering igen, for den går ikke længere. Der er brug for en ansvarlig vej ud af krisen, hvor vi sænker skatterne for folk i arbejde, og hvor vi skaber tryghed om danskernes og danske virksomheders økonomi med et skattestop.

Valgkampen kommer i høj grad til at handle om inflationen, men god krisehåndtering handler også om at løfte blikket og se længere frem. Når vi i dag har mulighed for at reagere på den økonomiske krise, er det, fordi regeringer før den nuværende har rustet dansk økonomi til at kunne stå imod. Så tak til de regeringer af forskellig politisk observans, som tog ansvar for det.

Kl. 10:03

Derfor bliver valgkampen også nødt til at handle om, hvordan vi ruster Danmark bedst til fremtiden. En ny borgerlig-liberal regering vil gennemføre reformer, der lader danskerne beholde flere af deres egne penge, og som sikrer gode vilkår til dansk erhvervsliv. Vi vil øge ambitionsniveauet, vi vil få endnu flere i arbejde, vi vil gøre Danmark rigere, og det vil være vores fundament. Vi vil også gøre gevinsten større, når en offentlig ydelse skiftes ud med et arbejde – i stedet for at hæve ydelserne, sådan som Socialdemokratiet har gjort. Så vil vi sikre, at det kan betale sig at arbejde, og at man forsørger sig selv, når man kommer til Danmark.

Vi vil føre en ansvarlig og realistisk politik, hvor vi investerer i velfærden, så pengene følger med, når der bliver flere ældre og flere børn i Danmark; så vi kan sikre en tryk start på livet og en værdig alderdom med sundhedspleje i verdensklasse, også når man bliver gammel; så vi kan give psykiatrien et løft; så vi kan investere

i gode uddannelser, uanset om du skal på en erhvervsskole eller på universitetet, eller hvad du skal. Så vil vi investere markant i den grønne omstilling, for det er en investering i vores fremtid og vores frihed, i vores uafhængighed af lande, som vil os det ondt. Danmark skal være et grønt foregangsland, som tager ansvar for klimaet. Vi skal være et land, som kigger ud mod verden, og som derfor opfinder og udvikler de løsninger, som verden har brug for, til gavn for verden, men også til gavn for os selv.

En ny borgerlig-liberal regering vil også tage et opgør med den politiske bedrevenhed, som har bredt sig i de seneste 3 år. Et nyt flertal her på Christiansborg skal have tillid til, at danskerne godt selv kan træffe deres egne valg. Vi skal styrke det personlige ansvar, vi skal skrue ned for den statslige topstyring og detailstyring. Der er brug for, at vi giver danskerne mere frihed og flere muligheder.

Vi politikere ved ikke, hvor det er bedst for det enkelte unge menneske at gå i gymnasiet. Det gør de unge selv sammen med deres forældre. Vi ved ikke, hvor det er bedst for den enkelte ældre at bo. Det ved de ældre selv og deres pårørende. Og sådan kunne man blive ved, hvad enten man taler om unge eller ældre, familier eller enlige, danskere i arbejde eller studerende, om danskere i lejligheder eller i huse, i byerne eller på landet. Opgaven for os som politikere bør i stedet være at sikre, at danskerne har valg af at træffe, uanset hvor de bor, og at de har friheden til at gøre det. Det vil være min ledestjerne, hvis jeg bliver statsminister, for jeg ønsker ikke at styre Danmark. Jeg ønsker at lede vores land.

Danmark har brug for et nyt lederskab. Vi har brug for en ny borgerlig-liberal regering, en regering, som er klar til at lede os igennem kriser som den, vi står i, uden at gå i panik, uden at være magtfuldkommen, en regering, som er klar til at tage ansvar, både når det går godt, men også når der bliver begået fejl, som ikke skubber embedsmændene foran sig, og som ikke gemmer sig for kritiske spørgsmål, og en regering, som lytter til andre og tænker sig om, inden den handler.

Jeg er klar til at sætte mig i spidsen for den regering. Det har jeg forberedt mig på i 3 år. Det har aldrig handlet om at søge magten, selv om vi taler meget om magten her i Folketinget. For mig handler det om at tage ansvar. Det handler om at stille op for sit land. Det handler om at gøre noget for andre og for Danmark. Det er jeg klar til, også som statsminister.

Med de ord skal jeg hermed fremsætte et forslag til vedtagelse på vegne af Venstre, Danmarks Liberale Parti, Det Konservative Folkeparti, Danmarksdemokraterne, Dansk Folkeparti, Nye Borgerlige og Liberal Alliance:

Forslag til vedtagelse

»Folketinget understreger vigtigheden af, at Danmark får en ny borgerlig regering, der udviser et ordentligt, ansvarligt lederskab af landet, som ikke er magtfuldkommen, og som formår at genoprette tilliden til folkestyret.

Folketinget understreger vigtigheden af at føre en ansvarlig økonomisk politik, der gør det billigere at være dansker, og som skaber vækst og velstand. Det er forudsætningen for bedre velfærd og en ambitiøs grøn omstilling, men også for, at danskerne kan klare sig igennem de store udfordringer med høj inflation og stigende energipriser, som presser mange.

Folketinget konstaterer, at regeringen ikke for alvor har gjort danskerne rigere, så vi kan lave de fornødne investeringer i et bedre sundhedsvæsen og den grønne omstilling. Man har hævet skatterne mere end 40 gange for over 10 mia. kr. årligt for danske virksomheder og borgere og begrænset borgernes frie valg af velfærdsydelse.

Folketinget understreger vigtigheden af at føre en stram udlændingepolitik.«

(Forslag til vedtagelse nr. V 2). Tak for ordet.

- Kl. 10:08
Formanden (Henrik Dam Kristensen):
 Tak for det, og det forslag til vedtagelse vil nu indgå i den videre debat.
 Vi går nu i gang med debatten, og jeg kan endnu en gang sige, at vi ikke når alle dem, der er indtegnet, men vi starter med hr. Rasmus Stoklund. Værsgo.
- Kl. 10:08
Rasmus Stoklund (S):
 Tak. Tak for talen. Vil Venstre indføre en CO₂-afgift på landbruget – ja eller nej?
- Kl. 10:08
Jakob Ellemann-Jensen (V):
 Det er alligevel friskt af ordføreren at stille et ja-nej-spørgsmål efter den forestilling, vi lige har været igennem. Nu har vi jo nedsat en gruppe af dygtige og kloge mennesker, som skal rådgive os om det her, og de råd har vi tænkt os at lytte til. Vi er glade for i Venstre, at der blev indført en CO₂-afgift – al den stund det var vores forslag, sammen med Radikale Venstre – og det synes vi er et godt værktøj.
 Det kan også godt være, det er et godt værktøj i forhold til landbruget. Men jeg synes, at vi herinde skal lytte til dem, der ved noget, inden vi synes noget, for det, der samtidig er vigtigt, er at sige: Vi vil ikke bare skubbe udledningerne til udlandet sammen med danske arbejdspladser. Så lad os se, om der er gode løsninger, som involverer en CO₂-afgift; det er vi åbne for.
- Kl. 10:09
Formanden (Henrik Dam Kristensen):
 Hr. Rasmus Stoklund.
- Kl. 10:09
Rasmus Stoklund (S):
 Ja, det var muligvis friskt fra min ringheds side, men på den anden side afslørede det jo, at man ikke kunne svare ja eller nej. Fra Socialdemokratiets side kan vi svare: Ja, vi vil indføre en CO₂-afgift på landbruget. Venstre kan ikke svare ja eller nej på, om man vil indføre en CO₂-afgift på landbruget. Det er det, der står tilbage.
- Kl. 10:09
Formanden (Henrik Dam Kristensen):
 Tak. Ordføreren.
- Kl. 10:09
Jakob Ellemann-Jensen (V):
 Det er fuldstændig korrekt – for vi sidder herinde og synes noget, og så har vi fået nogle mennesker, der ved noget, til at udtale sig om det her lidt komplicerede emne. Jeg synes, vi skal lytte til mennesker, der ved noget. Det synes jeg den her regering burde have gjort ved flere lejligheder.
- Kl. 10:09
Formanden (Henrik Dam Kristensen):
 Så er det fru Pia Olsen Dyhr, SF. Værsgo.
- Kl. 10:09
Pia Olsen Dyhr (SF):
 Hr. Jakob Ellemann-Jensen fik så også understreget, at det ikke altid er nemt bare at svare ja eller nej på et spørgsmål. Så fik vi da også det placeret.
 Jeg vil egentlig spørge om noget andet. For en tværpolitisk bevægelse af Danmarks forældre, bedsteforældre og pædagoger gik på gaden før sidste valg og havde ét krav, nemlig minimumsnormeringer
- Kl. 10:08
 i vores daginstitutioner, hvor ordførerens egen søn bl.a. går lige nu, så der blev sørget for, at vi fik flere voksne til dem. SF sikrede ved første finanslov, at der blev afsat penge til minimumsnormeringer i Danmark.
 Nu kan jeg så forstå på Det Konservative Folkeparti, at de faktisk er imod det. På deres hjemmeside skriver de, at de ikke mener, Christiansborg skal blande sig i minimumsnormeringer. Derfor vil jeg gerne spørge hr. Jakob Ellemann-Jensen helt enkelt: Vil Venstre give en garanti for, at minimumsnormeringerne ikke bliver fjernet med SF's, nej, med Venstres stemmer? (*Munterhed*) Det gør de i hvert fald ikke med SF's stemmer. Det kan jeg da godt garantere. Men jeg vil spørge, om minimumsnormeringerne ikke bliver fjernet med Venstres stemmer.
- Kl. 10:11
Formanden (Henrik Dam Kristensen):
 Ordføreren, værsgo.
- Kl. 10:11
Jakob Ellemann-Jensen (V):
 Ja, det andet havde været et sjovere spørgsmål at svare på – sådan lidt gætteleg. Jeg mener, at vi skal beholde minimumsnormeringerne. Jeg må også sige det, og jeg har nævnt det tidligere: Når jeg står nede i børnehaven hos min egen yngste søn, har jeg svært ved sådan lige at kigge rundt og se, hvem det er, der kan undværes dernede. Det er gode, ordentlige mennesker, som passer på vores børn. Og jeg tror, det giver en tryghed for forældre at vide, at der er en grænse for normeringerne.
- Kl. 10:11
Formanden (Henrik Dam Kristensen):
 Fru Pia Olsen Dyhr, værsgo.
- Kl. 10:11
Pia Olsen Dyhr (SF):
 Så det er bare for at være helt sikker: Giver Venstre nu en garanti for, at Venstre ikke lægger stemmer til en afskaffelse af minimumsnormeringsloven?
- Kl. 10:11
Formanden (Henrik Dam Kristensen):
 Ordføreren.
- Kl. 10:11
Jakob Ellemann-Jensen (V):
 Jeg garanterer, at Venstres politik er at holde fast i minimumsnormeringerne.
- Kl. 10:11
Formanden (Henrik Dam Kristensen):
 Så er det fru Sofie Carsten Nielsen, Radikale Venstre. Værsgo.
- Kl. 10:11
Sofie Carsten Nielsen (RV):
 Tak. Tak for talen og også for at tale om at ruste Danmark til fremtiden og at sikre arbejdskraft. Vi har jo vitterlig en rekrutteringskrise. Det har vi både i vores offentlige sektor og i vores virksomheder. I går havde vi sådan en partilederdebat, hvor alle godt kunne blive enige om, at der var nogle ting, også i vores udlændingepolitik. Og en af de rigtig, rigtig skøre ting, der findes, er, at danske statsborgere, der bidrager i Danmark, betaler skat og har gode job, ikke kan blive i landet med deres ægtefæller, alene fordi de er udlændinge. Skal vi stille kærlighed og fædreland op mod hinanden på den måde? Er det frihed til at bo i sit eget land?

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Ordføreren.

Kl. 10:12 den opgave, som klimakrisen stiller. Jeg synes sådan set, at hr. Jakob Ellemann-Jensens svar til Socialdemokratiet lige før om ikke nødvendigvis at ville indføre en CO₂-afgift for landbruget siger det hele. Jeg synes, at svaret understregede det helt paradoksale i at stå i så voldsom en klimakrise og have et Venstre, som siger ordret: Vi skal lytte til dem, der ved noget.

Jakob Ellemann-Jensen (V):

Kærlighed og fædreland er ikke modsætninger; de er forudsætninger. Og det er to ord, der altid bør siges i samme sætning. Prøv at høre: Som vi talte om i den der, tror jeg godt vi kan være enige om, relativt lange debat i går aftes, er det – med justitsministerens ord, fra da han var udlændinge- og integrationsminister – nødvendigt at føre en stram, men ikke en skør udlændingepolitik.

Vi kan alle sammen finde alle eksemplerne. Vi kan alle sammen finde eksempler på folk, som burde blive, men som bliver vist ud. Vi kan alle sammen finde eksempler på ægtefæller, hvor der er knas. Og lad os nu gøre, hvad vi kan, for at løse de eksempler. Vi kan ikke føre enkeltsagspolitik herinde, og det skal vi ikke gøre. Men engang imellem, når vi får stukket en mikrofon i hovedet, kunne det være, at vores svar ikke altid skal være, at vi vil lave ny lovgivning. Jeg synes, det er et problem i forhold til folks ægtefæller. Der er mange, der er udstationeret for danske virksomheder og risikerer at forelske sig, mens de er derude, og tager deres ægtefælle eller kæreste med hjem. Altså, prøv nu at høre, det er jo ikke det, der er problemet.

Kl. 10:13

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Fru Sofie Carsten Nielsen, værsgo.

Kl. 10:13

Sofie Carsten Nielsen (RV):

Det er jeg rigtig glad for at høre. Det her er jo ikke enkeltsagspolitik. Som hr. Jakob Ellemann-Jensen selv siger, kender vi alle sammen nogen. Men det er jo reelt et problem for de enkelte mennesker, fordi man faktisk siger, at du må vælge fædrelandet eller kærligheden til de her mennesker. Det er jo sådan, situationen er. Det var det under den tidligere regering, og det er det stadig, selv om alle siger, at det vil vi gerne lave om. Derfor spørger jeg hr. Jakob Ellemann-Jensen: Hvis hr. Jakob Ellemann-Jensen får magten, vil det her så blive lavet om?

Kl. 10:14

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Ordføreren.

Kl. 10:14

Jakob Ellemann-Jensen (V):

Ansvar, ikke magten. Det er noget, vi bruger herovre. Vi går efter ansvaret. Og det vil jeg meget gerne lave om, og det tror jeg sådan set også at den siddende regering har en ambition om at lave om. Det tror jeg egentlig at vi alle sammen gerne vil. Men når det ikke er sket, på trods af at fru Sofie Carsten Nielsen jo er støtteparti on and off til den siddende regering, er det jo, fordi det ikke bare er så nemt. Men ja, jeg er meget, meget åben for at finde nogle løsninger på det her, for jeg synes, der er nogle menneskeskæbner i det, som er ulykkelige, og som er aldeles utilsigtede. Det tror jeg at vi alle sammen er enige om herinde.

Kl. 10:14

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Så er det fru Mai Villadsen, Enhedslisten. Værsgo.

Kl. 10:14

Mai Villadsen (EL):

Klimakrisen er vores generations vigtigste opgave, men jeg synes desværre alt for ofte, at Venstre mangler svar på, hvordan vi løser

Undskyld mig, Klimarådet anbefaler det her. Klimarådet anbefaler, at vi laver en CO₂-afgift på landbruget. Ved Klimarådet ikke noget ifølge Venstres formand?

Kl. 10:15

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Ordføreren.

Kl. 10:15

Jakob Ellemann-Jensen (V):

Vi er gået ind i spidsvinklernes periode her i en valgkamp. Prøv at høre: Det, jeg siger, er, at nu har vi nedsat en kommission, der skal se på det her, og som altså skal komme med konkrete forslag til os. De har siddet og arbejdet i månedsvis. Meget, meget kort tid før de barsler med deres konklusioner, finder regeringen det opportunt at gå ud og mene noget. Det synes jeg bare ikke er den ansvarlige måde at gøre det på. Det er derfor, jeg appellerer til – og det kan godt være, det er den rigtige løsning – at vi skal gøre det på den rigtige måde.

For fru Mai Villadsen og Enhedslisten bedriver jo det, som jeg kalder for klimanationalisme. Og ligesom al anden nationalisme er den farlig. Den hviler på en præmis om, at verden ikke er større end Danmark – det er den, gudskelov. Og vores udledninger har en effekt, hvad enten de sker her eller der.

Så derfor skylder vi også verden at producere fødevarer dér, hvor man gør det bedst, og det gør man her. Vi skal blive bedre, vi skal blive meget bedre, og det bliver man også i dansk landbrug. Men hvis man bare skubber ansvaret og arbejdspladserne ud til nogle andre, hjælper man ikke verden.

Kl. 10:17

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Fru Mai Villadsen, værsgo.

Kl. 10:17

Mai Villadsen (EL):

Når hr. Jakob Ellemann-Jensen beskylder Enhedslisten for at bedrive klimanationalisme, må jeg så bare frækt svare igen, at jeg mener, at Venstre bedriver klimaegoisme. For hvis ikke det danske landbrug og Danmark reducerer sin CO₂-udledning, hvorfor pokker skulle nogle andre så gøre noget? Det ville være så uansvarligt og så egoistisk af os ikke også at reducere udledningerne fra vores land. Jeg vil gerne minde formanden for Venstre om, at det danske landbrug vil stå for næsten halvdelen af udledningerne i 2030, så derfor forventer jeg sådan set også, at man som statsministerkandidat har et svar på, hvordan det skal reduceres.

Kl. 10:17

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Tak, nu får vi et svar! Værsgo.

Kl. 10:17

Jakob Ellemann-Jensen (V):

Men det er vi da helt enige om. Selvfølgelig skal udledningerne fra dansk landbrug også reduceres. Spørgsmålet handlede bare om noget andet – det var derfor, jeg svarede sådan på spørgsmålet – for det handlede om en CO₂-afgift. Jeg siger, at jeg gerne vil se på, om det er det rigtige værktøj. Jeg synes bare, at vi skal tænke os om. Jeg synes, at vi skal lade være med at sende udledninger til andre lande, og jeg synes, at vi skal lade være med at sende arbejdspladser til

andre lande, fordi den der illusion om, at hvis vi holder op med at lave fødevarer, holder folk nok op med at spise, er en illusion.

Kl. 10:18

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Så er det hr. Søren Pape Poulsen, Det Konservative Folkeparti.

Kl. 10:18

Søren Pape Poulsen (KF):

Tak for det, og tak for en god tale. Nu blev vi ikke voldsomt klogere under den tidligere ordførers indlæg omkring hele minkskandalen, så jeg kunne egentlig godt tænke mig at høre Venstres formand om det. Vi føler nok alle sammen, at vi en gang imellem kigger ind i en sort boks, i forbindelse med hvad der foregik i de dage omkring nedslagtingen af et helt erhverv. Regeringen har fået meget kraftig kritik fra Minkkommissionen, og hvad tænker hr. Jakob Ellemann-Jensen om det, og hvad er hans analyse af, hvad der gik galt, hvorfor kom det så vidt, og hvordan håndterer vi det her efter et valg?

Kl. 10:18

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Ordføreren.

Kl. 10:18

Jakob Ellemann-Jensen (V):

Tak for det spørgsmål og muligheden for at spekulere ind i den sorte boks. Jeg deler jo opfattelsen af, at det, der foregik, kan virke besynderligt. Jeg tror egentlig, svaret er enkelt: Jeg tror, man gik i panik. Jeg tror, man gik i panik, fordi man ikke havde reageret den seneste måneds tid på de advarsler, man havde fået, og derfor ikke tog sig tid til at læse papirerne, ikke tog sig tid til at orientere sig ordentligt, men ønskede at fremstå handlekraftig og derfor traf en skæbnesvanger beslutning. Vi vil så høre meget om, at uha, vi andre bakkede den op og alt muligt andet, men det gjorde vi jo kun af én årsag, og det var, at statsministeren talte usandt. Det tror jeg er det korrekte ord at bruge her.

Kl. 10:19

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Hr. Søren Pape Poulsen.

Kl. 10:19

Søren Pape Poulsen (KF):

Tak. Jeg tror, vi langt hen ad vejen deler analysen af, hvad der foregik i de dage, nemlig en statsminister i fuldstændig og aldeles panik, som så er så stolt og ærkekær, at man ikke de næste 40 dage, inden den lovgivning kom på plads, ville trække vejret og bare spørge andre eksperter og spørge om en second opinion. Jeg håber, at vi kan være enige om, at efter næste valg må den her sag ikke gå i glemmebogen, at der kommer en advokatundersøgelse, der undersøger det her til bunds, så man ikke kan slippe af sted med sådan et overgreb mod en gruppe i Danmark og så bare slippe fra det.

Kl. 10:20

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Ordføreren, værsgo.

Kl. 10:20

Jakob Ellemann-Jensen (V):

Det er jeg helt enig i. Der skal være en advokatvurdering, når vi kommer hen på den anden side af valget, og det er vi jo i de seks blå partier, der er repræsenteret i Folketinget, enige om, og jeg forstår også, at Moderaterne har et ønske om en sådan advokatvurdering. Det synes jeg er klogt, det synes jeg er ordentligt. Det er jo en

praksis, vi i Venstre følger, når det gælder vores egne medlemmer, og vi mener også, at den gælder for andre.

Kl. 10:20

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Så er det hr. Morten Messerschmidt.

Kl. 10:20

Morten Messerschmidt (DF):

Tak, formand, og tak til ordføreren både for talen og for at stille sig til rådighed for Danmark. Det påkalder sig altid respekt, og jeg er som formand for Dansk Folkeparti glad for at tilhøre en lejr, hvor der er hele to kvalificerede statsministerkandidater.

Men det forpligter jo også, og især efter den tale, som hr. Jakob Ellemann-Jensen har holdt, hvor han kom ind på den regeringsførelse, vi har oplevet hos den nuværende regering, og jeg vil gerne høre, hvilke overvejelser hr. Jakob Ellemann-Jensen så gør sig for at rette op på den skade, som statsministeren og hendes regeringsførelse har gjort på tilliden til det danske embedsapparat, politiseringen af embedsstanden, koncentrationen af magten og – hvis man må bruge det udtryk – den til tider lemfældige omgang med grundloven. Hvis hr. Jakob Ellemann-Jensen skulle blive statsminister, hvad vil han så gøre anderledes for at genoprette tilliden i befolkningen til regeringen og den udøvende magt?

Kl. 10:21

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Ordføreren.

Kl. 10:21

Jakob Ellemann-Jensen (V):

Det har jeg 1 minut til! Først og fremmest vil jeg tale med mennesker, som jeg ikke nødvendigvis er hundrede procent enig med, og mennesker, som ikke giver mig ret, og jeg ved godt, at statsministeren synes, det er forvirrende, at der er to statsministerkandidater i den blå blok. Det siger måske lidt om tilgangen til det frie valg, men det at tale med nogle, med hvem man ikke er hundrede procent enig, er en styrke. Det betyder ikke, at man er en vindbøjtel – tværtimod. Det betyder, at man er modtagelig for argumenter, og det synes jeg vi har brug for. Jeg synes, det at sætte sig ind i et ekkokammer og alene omgive sig med mennesker, som deler ens opfattelse, er farligt, fordi det risikerer at føre til, at man træffer forhastede, forkerte beslutninger med voldsomme konsekvenser.

Så tror jeg, det er vigtigt, at man har en større tillid til de ministre, man dog har udpeget. Altså, når man udpeger ministre, må det være ud fra en tro på, at de kan bestride det embede, som man har sat dem til, og den tillid synes jeg man skal have som statsminister, også for tingene er gået galt.

Kl. 10:22

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Hr. Morten Messerschmidt.

Kl. 10:22

Morten Messerschmidt (DF):

Jeg synes, det lyder klogt at tale med folk, man ikke er hundrede procent enig med, og jeg stiller mig til rådighed. Der er meget, vi er uenige om, men der er også ganske meget, vi nok kan blive enige om.

Men hvad med det, vi har oplevet med politiseringen af embedsapparatet? Jeg tror, det var en tidligere embedsmand i Finansministeriet, der forlod sit arbejde ved at sige, at det var et svært job at bestride, hvis ikke man var professionel socialdemokrat. Hvad betyder det, at vi i dag ikke kan være sikre på, at de folk, som den nuværende regering har ansat som embedsmænd, ikke primært er

ansat, fordi de er loyale partisoldater? Og hvilke overvejelser vil en ny liberal statsminister gøre sig for at vende det?

Kl. 10:25

Kl. 10:23

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Tak. Ordføreren, værsgo.

Kl. 10:23

Jakob Ellemann-Jensen (V):

Jeg synes, en af de ting, som kendetegner Danmark, jo er den her tillid til et upolitiseret embedsværk. Tilliden til, at man, hvad enten det er som borger, som minister, eller hvad det er, går ind i et ministerium og møder den her professionalisme, som ikke er farvet af politik, synes jeg er meget unik, og den er værd at beskytte.

Da jeg selv blev minister, kan jeg huske, at jeg blev forbløffet over den måde, man evnede at gøre det på – jeg er med på, at det var en kollega fra det samme parti, jeg afløste, men vi havde dog lidt forskellige syn på nogle ting. Den måde, man magtede at dreje den her supertanker på, uden at jeg som minister opdagede, hvad nogen i virkeligheden syntes, skal vi altså tilbage til i højere grad.

Kl. 10:24

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Hr. Lars Boje Mathiesen, Nye Borgerlige.

Kl. 10:24

Lars Boje Mathiesen (NB):

Tak for det. Vi har igen og igen hørt, at Socialdemokratiet ganske enkelt ikke tør at sige, at statsministeren har begået fejl, og man kan godt høre, at hun på ingen måde skal stå til ansvar for den ulovlige ordre, som hun gav, og for, at hun groft vildledte befolkningen.

Når jeg snakker med folk derude i det ganske danske land, kan de ganske enkelt ikke forstå, at der tilsyneladende er nogle regler, der gælder for dem, der sidder højest oppe ved magten, og nogle andre regler, der gælder for danskerne derude; at danskerne ikke bare kan sige, at de ikke vidste, at de overtrådte en lov, men at man også stadig væk står til ansvar for, at man overtræder en lov, selv om man ikke lige er bekendt med, at man har overtrådt den. Hvad synes hr. Jakob Ellemann-Jensen om, at danskerne derude ikke kan forstå, at magtelite kan slippe fri?

Kl. 10:24

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Ordføreren.

Kl. 10:25

Jakob Ellemann-Jensen (V):

Enten taler vi med de samme mennesker, eller også er der mange mennesker, der har den opfattelse, og mon ikke det er det sidste? Og jeg forstår det godt, og jeg deler egentlig opfattelsen. Jeg synes, det er besynderligt, at man, når man får en kritik, der går på, at man groft har vildledt befolkningen, og man får en næse, så ikke vil vedkende sig, at man har begået en fejl.

Hvorfor i alverden skulle Folketinget give en en næse, hvis ikke man havde begået en fejl? Altså, det er jo det, det handler om. Og jeg forstår godt, at folk har svært ved det. Hvis man kører 60 km/t., hvor man må køre 50 km/t, så kan man hverken sige, at man ikke vidste det, som statsministeren gør, eller at man jo satte farten ned bagefter, sådan som fødevarerministeren har det med at gøre.

Kl. 10:25

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Hr. Lars Boje Mathiesen.

Lars Boje Mathiesen (NB):

I Nye Borgerlige faciliterede vi, at danskerne kunne få lov til at få sådan en advokatundersøgelse. Vi sagde til danskerne, at hvis I gerne vil have den, så sæt pengene ind, og så skulle vi nok få det sat i værk således, og det advokatfirmas undersøgelse viste, at statsministeren havde ageret groft uagtsomt.

Vil hr. Jakob Ellemann-Jensen garantere, at ligegyldigt hvad der sker efter et valg, lige meget hvilken konstellation det bliver, så vil Venstre også stå fast på, at der skal være en uvildig advokatundersøgelse betalt af Folketinget og ikke af danskerne, hvilket reelt set er det samme?

Kl. 10:26

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Ordføreren.

Kl. 10:26

Jakob Ellemann-Jensen (V):

Ja, jeg mener, at der skal være en advokatvurdering. En advokatundersøgelse er en anden ting, men der skal være en uvildig advokatvurdering. Det mener jeg er det rigtige, og jeg er glad for, at vi i fællesskab i de blå partier her i Folketinget også gjorde opmærksom på det i går.

Altså, hvis man ikke mener at have begået noget forkert og man mener det i en så voldsom grad, at man får sine ordførere og ministre til at insistere på det, uanset hvor komisk det bliver, så er det vel ikke noget problem at få det undersøgt.

Kl. 10:26

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Så er det hr. Alex Vanopslagh, Liberal Alliance.

Kl. 10:26

Alex Vanopslagh (LA):

Tak. Statsministeren har besluttet sig for at gå til valg på en bred regering hen over midten. Og jeg har det lidt sådan, at med mine erfaringer fra de sidste 3 år er det jo ikke sådan, at jeg bare blindt stoler på alt, hvad statsministeren siger. Jeg synes, det forekommer mig en kende utroværdigt. Hvorfor i alverden har hun ikke bare gjort det, da coronakrisen startede, eller da man lavede det nationale kompromis? Det er måske bare noget, man ved ikke kan ske, men som lyder lækkert i en valgkamp. Men hvad ved jeg? Jeg er fra et lille parti, og vi var ikke engang inviteret med til forhandlingerne om det nationale kompromis, og jeg er nok ikke den første, statsministeren ville ringe til, hvis regeringen skulle udvides. Så jeg vil bare høre hr. Jakob Ellemann-Jensen, om ordføreren i det tætte samarbejde, ordføreren har haft med statsministeren både under coronakrisen og i forbindelse med det nationale kompromis, har oplevet en statsminister, der ligesom lægger op til og rækker ud til at få indfriet den her drøm om en regering hen over midten. Muligheden har jo været der i hele valgperioden.

Kl. 10:27

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Ordføreren.

Kl. 10:27

Jakob Ellemann-Jensen (V):

Det har ikke været min oplevelse. Jeg må sige, at jeg også oplever denne forunderlige forandring af statsministeren inden for de seneste par uger. Jeg tror, at statsministeren på sine sociale medier brugte udtrykket at slå håret ud. Det er en mere mild statsminister, og det er dejligt, for det har vi godt nok trængt til efter de seneste 3 år.

I forbindelse med det nationale kompromis synes jeg jo, det var godt, at vi lavede det. Jeg synes altid, det er godt, andre partier indtager Venstres position, således som det var tilfældet i forbindelse med at få løftet vores forsvarsudgifter og få en afstemning om forsvarsforbeholdet. Det ærgrer mig lidt, at der ikke rigtig er sket noget siden, for en del af aftalen var jo, at nu skulle vi i gang med det her forsvar – nu skulle vi se på det, og nu skulle vi ud og investere. Der er vi så tilsyneladende ikke rigtig nået til endnu. Så jeg synes nogle gange, der er lidt for meget snak og lidt for lidt handling.

Kl. 10:28

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Hr. Alex Vanopslagh.

Kl. 10:28

Alex Vanopslagh (LA):

Jeg glæder mig også over, at der er partier, der har indtaget Venstres position i forhold til flere udgifter til forsvaret. Jeg kan ærgre mig lidt over, at Venstre så har indtaget de røde partiers position med, at man ikke skal finde pengene. Men lad det ligge.

Jeg skal bare lige have bekræftet, at det også er hr. Jakob Ellemann-Jensens indtryk, at der på intet tidspunkt i den her valgperiode har været noget, der har forhindret det brede samarbejde, men at der heller ikke har været noget tidspunkt, hvor statsministeren antydede: Måske skulle vi gå i regering sammen. Det er først lige nu her i valgkampen blevet noget, statsministeren taler om. Der har ikke været noget optræk til det overhovedet. Synes hr. Jakob Ellemann-Jensen, at det så er troværdigt, at man vil danne en regering hen over midten?

Kl. 10:29

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Ordføreren.

Kl. 10:29

Jakob Ellemann-Jensen (V):

Der var jo optræk til det på grundlovsdag. Men det var nok også første gang, vi oplevede det, altså præcis 3 år inde i regeringsperioden, hvor man første gang nævnte det her med en regering hen over midten. For mig er det jo lyden af en statsminister, der vil være lige præcis *det* for enhver pris, om det så skal være med det ene, det andet eller det tredje parti, så længe det ikke er Radikale Venstre, må jeg forstå. Statsministeren ønsker præcis at være statsminister – ikke at være i regering, men at være statsminister.

Kl. 10:29

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Så er det hr. Leif Lahn Jensen, Socialdemokratiet. Værsgo.

Kl. 10:29

Leif Lahn Jensen (S):

Tusind tak for det. Jeg vil sige, at hvis man som vælger sidder og lytter til det her nu og går op i, at vi skal gøre noget ved de udfordringer, der er på klimaområdet, må man være snotforvirret. Det vil jeg sige. Prøv at høre her: Der er meget snak, der er ingen handling, der er ingen politik. Det er virkelig op ad bakke.

I Klimarådets rapport fra 2022 står der, at landbruget står for cirka en tredjedel af Danmarks samlede CO₂-udledning, og så vil formanden for Venstre, hr. Jakob Ellemann-Jensen, tænke. Han vil *tænke*. Prøv at høre her, vi er simpelt hen nødt til nu at vide: Vil Venstre indføre en CO₂-afgift på landbruget? Det er ikke svært, det er meget enkelt at svare på, og det må en, der ønsker at være statsminister, kunne svare på. Det er ikke et svært spørgsmål. Kom nu, hr. Jakob Ellemann-Jensen!

Kl. 10:30

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Ordføreren, værsgo.

Kl. 10:30

Jakob Ellemann-Jensen (V):

Hvis det er det rigtige værktøj, synes jeg, vi skal indføre en CO₂-afgift også på landbruget. Årsagen til, at vi diskuterer CO₂-afgift, er, at Venstre har foreslået det sammen med Radikale Venstre. Vi synes, en CO₂-afgift er et supergodt værktøj de steder, hvor det virker.

Vi har en forpligtelse i Danmark til at gå forrest i den grønne omstilling for at nå de 70 pct., og jeg kan godt forstå ordføreren. Jeg troede, det var en præsentation af Socialdemokratiets politik, da ordføreren sagde: Der er ingen handling, der er kun ord, det er op ad bakke. For sådan må det være. Det må simpelt hen have været så frustrerende at have været klimaminister de seneste 3 år, hvor man kun har kunnet holde skåltaler om at sætte mål, men ikke rigtig sådan for alvor har kunnet gøre noget for at levere på dem ud over at løbe rundt med en hockeystav i hånden.

Kl. 10:31

Første næstformand (Karen Ellemann):
Hr. Leif Lahn Jensen.

Kl. 10:31

Leif Lahn Jensen (S):

Vi er midt i en valgkamp, og så siger man: Hvis det er det rigtige værktøj. Så vil jeg da virkelig gerne høre, hvad Venstre mener det rigtige værktøj er. Det er jo det, opgaven går ud på i en valgkamp; vælgerne vil gerne høre det. Hvis man går ind på Venstres hjemmeside, står der: V går ind for en ensartet CO₂-afgift. Hvorfor kan hr. Jakob Ellemann-Jensen ikke svare på det her? Det er simpelt hen for tyndt. Hvorfor kan hr. Jakob Ellemann-Jensen ikke det?

Kl. 10:31

Første næstformand (Karen Ellemann):
Ordføreren.

Kl. 10:32

Jakob Ellemann-Jensen (V):

Hvorfor har regeringen nedsat et udvalg eller en kommission, eller hvad det hedder – kloge, dygtige mennesker – til at se på det her? Hvorfor har man nedsat det? Det er vel for at få lidt forstand ind i det svar, man kommer med.

Så lad mig svare på det igen, lidt langsommere: Ja, hvis det viser sig at være det rigtige værktøj, bruger vi det gerne. Det er vigtigt, at vi er ambitiøse på den grønne omstilling, og også, at vi er det i den danske fødevarereproduktion. Vi *skal* gå forrest.

Kl. 10:32

Første næstformand (Karen Ellemann):
Den næste korte bemærkning er fra hr. Kasper Sand Kjær, Socialdemokratiet.

Kl. 10:32

Kasper Sand Kjær (S):

Tak for det. Og tak for talen. Siden vi nu helt øjensynligt ikke får et svar på det her med Venstres holdning til en CO₂-afgift på landbruget i dag, har jeg egentlig bare et andet spørgsmål. Det er et kort, bare sådan opklarende spørgsmål for lige være helt sikker på, at vi alle sammen har forstået Venstres politik. Er det rigtigt forstået, at Venstre gerne vil tilbagerulle dele af finansieringen til Arnereformen, sådan at der skal gives en skattelettelse til finansielle

- virksomheder, altså banker, og virksomheder med de højeste lønninger? Er det rigtigt forstået, ja eller nej? Kl. 10:34
- Kl. 10:33 **Jakob Ellemann-Jensen (V):**
Det er, fordi man kan ændre sine produktionsmetoder i industrien, mens det er helt utrolig svært at ændre sine produktionsmetoder i den animalske produktion, fordi det ikke er en maskine, man hælder diesel på, men en ko, man hælder græs på. Kl. 10:35
- Første næstformand (Karen Ellemann):**
Ordføreren. Kl. 10:33
- Jakob Ellemann-Jensen (V):**
Nej, det er ikke rigtigt forstået. De dele af finansieringen til den såkaldte Arnepension, som allerede er gennemført, kan vi jo ikke love at vi sådan fiks og færdig kan rulle tilbage. Det er rigtigt, at den del af det, som ikke er gennemført – altså det, der handler om lagerbeskatning – er noget, vi ikke agter at gennemføre, når og hvis vi måtte få ansvaret for Danmark. Kl. 10:33
- Første næstformand (Karen Ellemann):**
Hr. Kasper Sand Kjær. Kl. 10:33
- Kasper Sand Kjær (S):**
Jeg har forstået det sådan, at man i Venstre nu har skiftet holdning og går ind for Arnepensionen, og det er vi jo selvfølgelig rigtig glad for. Men jeg har så bare i den forbindelse to spørgsmål. For det første: Hvordan skal det så finansieres, hvis den finansiering, som ligger i aftalen i dag, ikke står ved magt? Og for det andet: Er det sådan, at det er et ufravigeligt krav til de andre borgerlige partier, at Arnepensionen står ved magt, hvis Venstre skal indgå i en borgerlig regering? Kl. 10:33
- Første næstformand (Karen Ellemann):**
Ordføreren. Kl. 10:33
- Jakob Ellemann-Jensen (V):**
Altså, vi har sagt – det har jeg sagt selv, og det står jeg meget gerne ved – at Arnepensionen er kommet for at blive. Det betyder ikke, at vi går ind for den; det betyder ikke, at den er groet i vores baghave. Det betyder, at sådan er de politiske realiteter en gang imellem, og sådan er det jo – som man siger herinde.
Til gengæld synes vi ikke, at den del af det, som har at gøre med finansieringen, og som man nu i løbet af 3 år fra regeringens side ikke rigtig har magtet at få loven på plads omkring, er rimelig. Vi synes, den er uklog for dansk økonomi; vi synes, det er en dum måde at gøre det på. Derfor kommer vi til at anvise en anden finansiering. Den indgår i vores 2030-plan, som kommer, inden vælgerne skal stemme. Kl. 10:34
- Første næstformand (Karen Ellemann):**
Den næste korte bemærkning er til hr. Jens Joel, Socialdemokratiet. Værsgo. Kl. 10:34
- Jens Joel (S):**
Jeg er ikke helt færdig med at spørge om CO₂-afgiften, for hvordan kan det være, at Venstre ikke kan sige, at man vil indføre en CO₂-afgift på landbruget, før eksperterne er færdige, når Venstre godt kunne sige, at man ville indføre den i industrien, inden de samme eksperter var færdige? Kl. 10:34
- Første næstformand (Karen Ellemann):**
Ordføreren. Kl. 10:36
- Jakob Ellemann-Jensen (V):**
Jeg er simpelt hen fuldstændig enig med hr. Jacob Mark i analysen her, som handler om, at der er en grund til, at folk er på deltid. Kl. 10:36

Mange gange er det for at få tilværelsen til at hænge sammen – det kan være på grund af arbejdsmiljøet, det kan være alle af mulige årsager, og det skal vi ikke blande os i. Folk skal have lov til at være på deltid, hvis det er det, de gerne vil.

Men de skal også have lov til at være på fuld tid, hvis det er det, de gerne vil. FOA havde en undersøgelse, som viste, at en stor andel af deres medlemmer på ældreområdet sådan set gerne ville arbejde fuld tid, men det kunne de ikke få lov til.

Så jeg synes, der er to led i det her. Det ene handler om økonomien i det. SF har et forslag om at hæve lønnen. Vi har et forslag om at sænke skatten. Man kan sige, at resultatet på bankkontoen jo formentlig vil være det samme. Vi vil gerne lave et fuldtidsfradrag, sådan at man får en kontant skattelettelse ud over den ekstra løn, man selvfølgelig får for at gå op i tid. Men så vil vi også give en ret til, at man i vores sundheds- og ældrepleje kan gå op på fuld tid og stille det som et krav, hvis man ønsker det.

Kl. 10:37

Første næstformand (Karen Ellemann):
Hr. Jacob Mark.

Kl. 10:37

Jacob Mark (SF):

Det er godt at give en ret til at gå op på fuld tid, hvis man ønsker det. Men jeg vil gerne holde lidt fast i det her med løn- og arbejdsvilkår, for man skal godt nok sænke skatten meget, hvis det skal modsvare det, der skal gives i lønstigning for at gøre op med den skæve tjenestemandreform, der har været i mange år. Hvis man skal finansiere den skattelettelse, vil man jo skulle finde pengene; så vil man formentlig skulle skære i antallet af kollegaer derude, og så er vi tilbage ved det samme problem, nemlig at løn- og arbejdsvilkårene bliver for dårlige.

Venstre plejer at sige, at det skal kunne betale sig at arbejde. Lige nu er der jo mange sygeplejersker, der går over i private vikarbureauer for at kunne holde hverdagen ud. Er det ikke på tide at få forbedret de løn- og arbejdsvilkår ved også at kigge på lønningerne?

Kl. 10:38

Første næstformand (Karen Ellemann):
Ordføreren.

Kl. 10:38

Jakob Ellemann-Jensen (V):

Vi skal i den grad have gjort noget ved de arbejdsvilkår, man har rundtomkring. Noget af det, som jeg hører, når jeg besøger sygehuse og andre steder, er, at den største frustration er den her mangel på kolleger, og vi hører altid den her sætning om, at man løber stærkt. Ja, for der mangler folk for pokker. Derfor er vi også nødt til at sikre, at flere går op på fuld tid, og at vi får uddannet flere. Der er enormt mange facetter i det her, og arbejdsmiljø er en af dem.

I forhold til finansieringen vil jeg sige: Nej, den skal ikke komme fra, at man skærer ned på antallet af kolleger. Vi har konkret finansieret det her ved at lave en reform af beskæftigelsesindsatsen og nedlægge jobcentre.

Kl. 10:39

Første næstformand (Karen Ellemann):

Tak. Næste korte bemærkning er til hr. Martin Lidegaard, Radikale Venstre. Værsgo.

Kl. 10:39

Martin Lidegaard (RV):

Tak for det. Og tak for talen og – sådan vælger jeg at høre det – et tilsagn om, at hvis ekspertudvalget anbefaler en CO₂-afgift på landbruget, så vil Venstre følge den anbefaling.

Derfor kommer så mit næste spørgsmål, nemlig om hr. Jakob Ellemann-Jensen også vil være med til at overveje at skrue op for ambitionerne på klimaområdet. Vi har jo vist, hvor meget vi kan, vi har erhvervslivet med, og vi kunne jo faktisk gå længere end de mål, vi har sat os, i en revideret klimalov. Vi vil jo gerne op på 80 pct. CO₂-reduktion, og vi vil også gerne udfase det helt tidligere end i 2050. Men det, jeg tænker helt specifikt på, er, at vi også har foreslået et nyt mål, som handler om forbruget. Det er det der med at gå ud over Danmarks grænser. Vi er blevet inspireret af dansk erhvervsliv, der jo selv er begyndt at tale om, at de også gerne vil have værdikæderne med; de vil gerne have, at vi måler vores CO₂-aftryk i vores forbrug, også som produktionsvirksomheder. Det samme kunne man sige om danske borgere, altså at vi ikke kun kigger på, hvad vi udleder fra Danmarks territorium, men også på, hvilket aftryk vi sætter. Tænk, hvilken vision vi kunne have sammen, hvis alt, der var produceret i Danmark, var bæredygtigt og CO₂-neutralt, når vi skulle brande det ude i verden. Kunne man forestille sig, at Venstre var med på at højne ambitionerne i dansk klimapolitik?

Kl. 10:40

Første næstformand (Karen Ellemann):
Ordføreren.

Kl. 10:40

Jakob Ellemann-Jensen (V):

Jeg kan huske, at da vi diskuterede 70-procentsmålsætningen i Venstres folketingsgruppe – med risiko for at referere fra gruppemøder, undskyld – var der en, der foreslog, at vi skulle have en ambition på 1.000 pct. Det slog vi lidt hen med, at vedkommende var uddannet jurist, og de har jo noget med tal. Men idéen var netop at kigge ud over Danmarks grænser og sige, at vi faktisk har et ansvar, der er større end blot at bringe vores egen udledning ned. Så det er godt med de 70 pct. her, men vi skal være ambitiøse på verdens vegne.

Det er derfor, jeg også bliver ved med at tale om det her med fødevarer – eller det bliver jeg ved med, fordi jeg bliver spurgt om det hele tiden, og det er alle tiders. Men når jeg siger, at vi også skal opfylde vores ansvar i forhold til at producere fødevarer, er det, fordi man for mange år siden producerede meget tøj i Danmark, nemlig i Midtjylland og Herning, og den produktion er blevet skubbet til udlandet. Den finder nu sted i Bangladesh og andre steder. Det er simpelt hen ikke mit indtryk, hverken at vi bruger mindre tøj eller at produktionen er blevet mere bæredygtig. Det synes jeg ikke vi skal gøre med danske fødevarer.

Kl. 10:41

Første næstformand (Karen Ellemann):
Hr. Martin Lidegaard.

Kl. 10:41

Martin Lidegaard (RV):

Jeg kan godt følge den tankegang. Det hjælper ikke noget bare at flytte produktionen ud andre steder og så sige: Nu har vi opnået vores mål i Danmark. Men det kræver jo så, at vi gennemfører en reel transformation i den danske produktion, også i landbruget. Det vil sige: I stedet for soja importeret fra Brasilien, der koster regnskov, laver vi græspotein i Danmark som foder. I stedet for at importere halvfabrikata til danske industrivirksomheder sørger vi for stabile og i øvrigt mere sikre forsyningskæder. Det er den tankegang, og det vil jo så kræve et nyt klimamål. Er Venstre med på den?

Kl. 10:42

Første næstformand (Karen Ellemann):
Tak. Ordføreren.

Kl. 10:42

Jakob Ellemann-Jensen (V):

Jeg synes, tankegangen er helt rigtig, og jeg synes, at det her med netop at få nedbragt mængden af soja, som man sejler på tværs af Atlanterhavet både på den ene og den anden led og diagonalt, jo for pokker er vigtigt, for det har en indflydelse på vores udledninger. Græsprotein har et kæmpestort potentiale, også potentiale til at være et erhvervseventyr for os. Vi skal jo ikke se den grønne omstilling som noget, der er træls, og som skal trækkes ned over os som et åg. Vi skal se det som århundredets erhvervsmulighed, og der er græsprotein i min optik en af løsningerne.

Kl. 10:42

Første næstformand (Karen Ellemann):

Næste korte bemærkning er til fru Victoria Velasquez, Enhedslisten. Værsgo.

Kl. 10:42

Victoria Velasquez (EL):

Tak for det, og tak for talen. Jeg vil gerne spørge ind til et forslag, som jeg håber Venstre vil være med til at give luft under vingerne. I Enhedslisten har vi i lang tid kæmpet for en flyafgift. Klimarådet foreslår det også, og vi står jo ret alene med ikke at have en flyafgift. Tyskland, Norge, Sverige, Storbritannien, og sådan kunne listen fortsætte, er lande, som har en flyafgift. Regeringen er kommet med et forslag, godt nok med et for lavt beløb, synes vi, på de 13 kr., men selv det afviser Venstre. Derfor vil vi gerne spørge om noget. Der bliver talt meget om det her med det internationale perspektiv, og det er vi helt enige i. Der bliver talt om, at Danmark skal være et foregangsland, og det er vi også helt enige i. Men på de her områder er Danmark det bare ikke. Så vil Venstre også nøle på det her område, eller er Venstre klar til at give flyafgiften luft under vingerne?

Kl. 10:43

Første næstformand (Karen Ellemann):

Ordføreren.

Kl. 10:43

Jakob Ellemann-Jensen (V):

Når man laver noget, som er grænseoverskridende i ordets geografiske og ikke mere metafysiske forstand, er det vigtigt, at man tænker på, hvad det er, man flytter hvorhen, og jeg tror på, at med sådan noget som flyafgift er internationale aftaler den rigtige vej at gå, så man ikke sidder og laver hver sin, men laver noget i fællesskab. Det synes jeg ville være en god idé.

Kl. 10:44

Første næstformand (Karen Ellemann):

Fru Victoria Velasquez.

Kl. 10:44

Victoria Velasquez (EL):

Lige nu er det jo sådan, og jeg synes, det er ret pinligt, at Danmark er på et hold af fire lande, som ikke har en flyafgift; alle andre lande har en. Så jeg er fuldstændig enig i, at selvfølgelig skal vi gøre alt, hvad vi kan i EU-sporet, men alle andre lande har vedtaget en flyafgift, så lige nu er det jo Danmark, der trækker i bremsen, hvad det her angår. Vi står i en klimakrise, det haster, og vi kan ikke bare vente på – slet ikke, når vi er nogle af dem, der lige nu sætter bremsen i – at EU skal tage beslutningerne. Hvorfor kan vi ikke gøre begge dele? Hvorfor kan vi ikke lave en flyafgift i Danmark og samtidig også presse på i EU?

Kl. 10:44

Første næstformand (Karen Ellemann):

Ordføreren.

Kl. 10:44

Jakob Ellemann-Jensen (V):

Vi har en ambition om, at det ikke skal være dyrere at være dansker. Men vi har samtidig også en ambition om at lave en grøn omstilling. Og derfor har vi jo det her ønske om at kunne flytte rundt på skatter og afgifter, sådan at vi beskatter det, som vi vil have mindre af, og til gengæld skruer skatten ned på det, vi gerne vil have mere af. Så jeg synes, flyafgift er en god idé, hvis det er noget, man laver internationalt. Jeg synes, det er dumt, når landene går hver sin vej på det her område. Det må jeg sige.

Kl. 10:45

Første næstformand (Karen Ellemann):

Den næste korte bemærkning er fra fru Mona Juul, Det Konservative Folkeparti. Værsgo.

Kl. 10:45

Mona Juul (KF):

Tak for det. Tak for talen, og tak for det gode samarbejde. Det er altid en fornøjelse. Jeg har bemærket, at både Konservative og Venstre har lavet et udspil om grøn boligrenovering, og det er i hvert fald endnu et punkt, hvor vi er enige. Det har jo været 3 trange år i forhold til energieffektiviseringer, og derfor er det vigtigt, at vi får sat fokus på det. Vi har også en erhvervspulje, hvor det lader til at gå lidt trængt med at få et aftræk på puljen, så midlerne rent faktisk kommer ud at virke, og vi er jo i begge partier enige om, at der skal være incitament til at lave lige præcis energieffektiviseringer – ikke at det løser noget nu, men det giver noget klimaeffekt, og det giver også mulighed for at spare på energiforbruget senere hen. Så er det ikke en ting, som vi skal i gang med – når der kommer en grøn-blå, borgerlig regering – som noget af det absolut første?

Kl. 10:45

Første næstformand (Karen Ellemann):

Ordføreren.

Kl. 10:46

Jakob Ellemann-Jensen (V):

Jo, det synes jeg da. Når vi har præsenteret det her forslag om at bruge 8,5 mia. kr. fra den grønne fond til energirenovering af boliger, er der jo flere årsager til det. Altså, det er jo både for at få komme af med vores fossile brændsler, altså simpelt hen at få sat skub i den grønne omstilling, og også for at være mindre afhængig af lande, der er vil os det ondt, altså Rusland. Og så er det også, fordi mange mennesker er trængt. Mange mennesker er rigtig trængt, og fra de af os, der har et gasfyr og ikke lige har fjernvarme løbende udenfor, skal jeg hilse og sige, at det er svært at finde alternativerne.

Danske familier er monsterpresset på det her område, for nu at sige det, som det er. Så vi skal i gang med det her. Jeg synes, det er en klog ting, der hjælper til med at løse de her tre udfordringer på en gang, for i den økonomiske situation, som mange familier står i, er det måske ikke lige prioritet at skubbe gasfyret udenfor.

Kl. 10:47

Første næstformand (Karen Ellemann):

Fru Mona Juul.

Kl. 10:47

Mona Juul (KF):

Der er ikke nogen tvivl om, at den grønneste energi er den, vi ikke bruger, og derfor vil det selvfølgelig være rigtig fornuftigt at spare.

Jeg bed også mærke i, at hr. Jakob Ellemann-Jensen i sin tale sagde, at regeringen påstår, at tre fjerdedele af 70-procentsmålet er nået. Men det er jo ikke helt rigtigt. Vi har tre fjerdedele af aftalerne på plads, men handlingerne mangler vi jo. Vi mangler meget implementering. Der er ikke udtaget de lavbundsjorder, der skal til; der er forsinkelser i forhold til udbud osv. Vi har heller ikke set noget på klimatilpassningsområdet. Hvor stiller hr. Jakob Ellemann-Jensen sig i forhold til det? Er hr. Jakob Ellemann-Jensen klar til at hoppe i havet, ligesom jeg kan se det er populært at alle andre gør, for at få det på agendaen?

Kl. 10:47

Første næstformand (Karen Ellemann):
Ordføreren.

Kl. 10:47

Jakob Ellemann-Jensen (V):

Det var dog voldsomt. Vi lavede jo en klimaaftale på landbrugsområdet sidste år, altså for cirka et år siden. Det var en vigtig aftale, og jeg synes, det var en god aftale, vi lavede. Og en af de ting, som vi blev enige om dér, var, at man i langt højere grad skulle udtage landbrugsjorder, fordi det er et af de værktøjer, som rammer rigtigt både på miljødelen og på klimadelen. Og ligesom det er tilfældet med den aftale, vi lavede på forsvarsområdet, har regeringen ikke rigtig foretaget sig noget som helst på det her område. Det synes jeg er ærgerligt. Jeg synes, vi skal komme i gang.

Kl. 10:48

Første næstformand (Karen Ellemann):

Næste korte bemærkning er til hr. Ole Birk Olesen, Liberal Alliance. Værsgo.

Kl. 10:48

Ole Birk Olesen (LA):

Tak for det. Da hr. Jakob Ellemann-Jensen var miljøminister i Danmark, tog han vigtige skridt i retning af at skabe mere natur i Danmark ved at gøre statsejede produktionsskove til naturskove, altså urørt natur. Det synes jeg var rigtig positivt. Det, vi så har set, efter at hr. Jakob Ellemann-Jensen er stoppet som miljøminister og i stedet er blevet formand for Venstre, er, at Venstre i udpræget grad er et modstanderparti af mere natur i Danmark. Planerne om flere naturnationalparker, som dækker under 1 pct. af landets areal, bliver mødt med vild og blodig modstand fra Venstrepolitikere ude omkring i landet. Har hr. Jakob Ellemann-Jensen ligesom bare opgivet ambitionen om mere natur, eller har han bare givet andre i partiet lov til at køre den linje og så selv lænet sig tilbage og sagt: Det der gør I?

Kl. 10:49

Første næstformand (Karen Ellemann):

Ordføreren.

Kl. 10:49

Jakob Ellemann-Jensen (V):

Nej, bestemt ikke. Jeg er svært begejstret for naturen, så begejstret, at jeg bor i den, og den fylder meget for os. Når vi har en reservation mod regeringens naturnationalparker, er der tre grunde til det. Dels skal man lade være med at kalde ting, man sætter et hegn rundt om, for natur. Der er jo nogle mennesker, der fejlagtigt tror, at Jægersborg Hegn, altså Dyrehaven nord for København, er natur. Det er det ikke. Det er et dejligt sted, det er et super dejligt sted, men hold op med at kalde det natur, når der er et hegn rundt om; så er det et dyreservat, og det kan være fint og udmærket. Men når man sætter hegn op, har man et ansvar for de dyr, der er under hegn – noget, jeg sloges gevaldigt med som miljø- og fødevarerminister. Men man har et ansvar for dyrevelfærden for dyr under hegn. Det

er den anden del, som vi opponerer imod. Den tredje del er, at man lod være med at spørge de mennesker, som bor der, om det var en god idé, og hvad de sagde til, at der blev bragt et hegn op rundt om den skov, som folk plejede at gå i. Det synes jeg er tre fejl, man har begået med naturnationalparkerne.

Kl. 10:50

Første næstformand (Karen Ellemann):

Hr. Ole Birk Olesen.

Kl. 10:50

Ole Birk Olesen (LA):

Nu er det sådan i naturen, at der, hvor der er et fødegrundlag, er der også dyr, der lever af den føde, og der er et fødegrundlag for store græssere i Danmark, altså heste og okser. Så derfor skal de også være der, hvis det skal være rigtig natur, og vi kan desværre ikke have heste og køer gående rundt i Danmark uden et hegn omkring, for så går de ude på vejen, og så dør mennesker i trafikken, når biler kører ind i dem, så det er jo ligesom en forudsætning. Og selvfølgelig er det også sådan, at man skal passe ordentligt på de dyr, der er bag hegnet, og det gør man også, så jeg forstår stadig ikke rigtig Venstres modstand mod mere natur.

Kl. 10:51

Første næstformand (Karen Ellemann):

Ordføreren.

Kl. 10:51

Jakob Ellemann-Jensen (V):

Næ, men som sagt: Der er tre årsager til det. Man lod være med at spørge de mennesker, det vedrører. Man tager sig ikke ordentligt af dyrevelfærden for de dyr, man har under hegn. Og så har man altså sat hegn op rundt om de her arealer. Det synes vi er forkert, og det må ordføreren jo gerne mene noget andet om. Nu har jeg sagt, hvad jeg mener, og så må forståelsen være op til ordføreren selv.

Kl. 10:51

Første næstformand (Karen Ellemann):

Tak til Venstres ordfører. Der er ikke flere korte bemærkninger til ordføreren, og således kan jeg byde velkommen til den næste ordfører, og det er ordføreren og formanden for Socialistisk Folkeparti, fru Pia Olsen Dyhr. Velkommen.

Kl. 10:51

(Ordfører)

Pia Olsen Dyhr (SF):

Jeg kan ikke erindre en så alvorlig situation som den, vi står i lige nu. Verden er blevet et farligere sted, og vi blev mindet om det for bare en uge siden, da det stod klart, at der ikke var tale om en ulykke, men om en bevidst handling, da flere eksplosioner ramte Nord Stream 1 og 2.

Efterdønningerne af coronapandemien og konsekvenserne af Ruslands infame krig i Ukraine sender konsekvenser helt hjem i stuerne hos danskerne. Der er hundredtusindvis og atter hundredtusindvis af danskere, der ikke kan betale deres regninger, og som frygter for vinteren. Der er pillefyret, hvor omkostningerne er eksploderet, elregningen, der er stukket af, gasregningen, der er på himmelflugt, og der er renterne, der skrues op. Og så er der beløbet på kassebonen, der bare bliver større og større, mens bunken i indkøbsvognen bliver mindre og mindre. Listen af problemer er lang, og forleden fik vi en stor rapport om vores forsvars- og sikkerhedspolitiske situation, og den tegner også et dystert billede. Den her vinter kan blive både dyr, lang og kold, men næste vinter kan blive værre.

Vi står i dag med enorme udfordringer, fordi omstændigheder, som vi ikke er herre over, ramler ned over os og resten af verden samtidig. Der er de åbenlyse klimaforandringer, den tvingende nødvendige grønne omstilling og den energimæssige uafhængighed af Rusland og Mellemøsten. Der er krigen i Ukraine og behovet for, at vi står sammen med Ukraine, at vi står sammen i EU, står sammen i NATO og står sammen i Danmark og styrker vores forsvar. Der er den voldsomme omvæltning i danskernes privatøkonomi af alle de grunde, jeg nævnte før. Der er alarmerende rapporter og erfaringer, der gør det klart, at vores børn og unge mistrives i en uhørt grad; at vores psykiatriske patienter og pårørende lider og personalet flygter; at en lang række af vores kernevelfærdsområder er ved at bukke under på grund af personalemangel og dårlige arbejdsforhold – det er fra daginstitutioner til skoler, fra hospitaler til plejehjem.

Jeg kan simpelt hen ikke erindre en periode i min levetid med så mange og så store og så alvorlige problemer på én gang. Det er mange år siden, vi har haft så hårdt brug for, at vi står sammen som folk. Det er mange år siden, at omstændighederne og truslerne mod vores tilværelse og livsvilkår, som vi kender dem, har krævet mere sammenhold og solidaritet. Og aldrig har den politiske splittelse været større. Borgerne har en berettiget forventning om, at vi 179 folketingsmedlemmer sammen gør vores yderste for at finde løsninger, der kan bringe Danmark og danskerne nogenlunde helskindet igennem den perfekte storm af elendighed – bare nogenlunde helskindet.

Sagen er jo den, at vi må være enige om, at det gik fra slem til værre i sidste uge med sabotagen mod Nord Stream 1 og 2, og nu skal vi ud i en valgkamp. Vi har allerede et øget beredskab omkring vores energiinfrastruktur, men der er droner, der cirkler om oliefelterne i Nordsøen uden for Esbjerg. Risikerer vi en valgkamp med plantede falske historier og misinformation? Risikerer vi en valgkamp med cyberangreb og forsøg på destabilisering? Vil vi se mere i den samme boldgade som eksplosionerne ved gasledningerne i sidste uge lige uden for Bornholm og Christiansø? Risikerer vi en valgkamp, hvor fremmede magter vil forsøge at præge vores demokratiske proces? Det synes jeg ikke længere er utænkeligt. Det er faktisk sandsynligt. Og det synes jeg giver os og alle andre kandidater til Folketinget en særlig forpligtigelse over for hinanden og over for Danmark.

Jeg synes, vi har en fælles forpligtigelse. Der påhviler os alle sammen det ansvar at møde hinanden også i valgkampen med den ordentlighed, som faktisk gennemstrømmer vores samarbejde i hverdagen – for det gør vi jo, altså samarbejder. Tiden er for alvorlig til dobbeltspil, uberettiget mistænkeliggørelse og unødvendige fordrejninger af andres synspunkter. Vi skal ikke spille Putins spil. Det skylder vi vores demokrati, det skylder vi hinanden, og det skylder vi Danmark. Vi har en fælles forpligtigelse, og vi skal bringe danskerne så godt igennem den her krise som muligt.

Kl. 10:56

Når jeg kigger ud over forsamlingen her, er der jo næppe nogen af os, der er i fare for at gå fra hus og hjem som følge af inflationen. Derfor må inflationshjælpen selvfølgelig også målrettes dem med et reelt behov og ikke smøres ud i et tyndt lag over alle. Vi ved reelt ikke, om vi står foran den første og eneste vinter i krisens tid eller bare den første af mange – det sidste er nok mest sandsynligt.

I år kan en fælleseuropæisk spareplan for gas bringe de fleste fornuftigt igennem vinteren, men det er jo langtfra sikkert, at vi kan fylde gaslagrene op næste år. Der skylder vi at fortælle danskerne, at det, vi oplever i Danmark, ikke er nævneværdigt anderledes, end hvad alle vores naboer oplever. Selv de bedste danske politiske tiltag og foranstaltninger kan ikke tænkes, uafhængigt af hvordan Europa og verdens tilstand er lige nu.

Jeg tror, at det, jeg forsøger at sige, er, at vi desværre nok ikke har set det værste endnu, og at Danmark og verden vil være alvorligt

påvirket i lang tid fremover, i takt med at en økonomisk krise vil brede sig og krigen trække ud. Det er simpelt hen nye tider, alvorlige tider. Ikke i en menneskealder eller mere har det været så svært. Så det her valg handler om, synes jeg, hvem man trods alt – alt andet lige – tror vil have det mest sikre greb om roret på et skib i et oprørt farvand.

Hvem kan bedst samarbejde om at finde de løsninger, hvor vi både passer på Danmark, når det gælder vores sikkerhed og forsvar digitalt og militært? Hvem vil bedst kunne samarbejde om at finde løsninger, der er socialt afbalanceret, så det ikke er de danskere, der i forvejen er hårdest økonomisk presset, som sendes ud i mørket alene? Og hvem vil kunne samarbejde om at finde de løsninger, der bedst sørger for, at ingen skal gå fra hus og hjem, og at der samtidig er nogen, der har lyst til at arbejde med vores ældre, vores syge, vores børn? Og hvem vil kunne samarbejde om at finde de løsninger, der bedst sikrer, at vi gennemfører den grønne omstilling, der gør os uafhængig af energi fra både Rusland og Mellemøsten og reelt bidrager til at gøre vores klima og natur stærkere igen?

Hvem vil stå sammen om en positiv vision for Danmark; et grønnere Danmark; et Danmark, hvor flere børn stortrives; et Danmark, hvor det er trygt at blive gammel; et Danmark, hvor man ikke skal være bange for at miste sit arbejde og blive syg; hvor vi laver naturens lov og sikrer mere natur og biodiversitet, som jo er vigtigt for vores fremtid; hvor vi omsider sikrer ligeløn for kvinder, men også for mænd i typiske kvindejob? Jeg er ikke selv i tvivl. Det grønne flertal, altså det centrum-venstre, der har haft flertallet de sidste 3 år og 3 måneder, tror jeg vil være bedst til at lede Danmark gennem kriserne.

Jeg vil gerne sige tak til Socialdemokratiet, til Radikale Venstre og til Enhedslisten for samarbejdet. Særlig tak til Enhedslisten og Radikale for, at vi sammen pressede regeringen på det grønne område til at gøre noget af det, som alle sagde var umuligt, men som blev muligt. Vi har jo sat retningen for den grønne omstilling, og vi ved, at vi kun har taget de første spæde skridt. Vi skal videre med større og mere ambitiøse grønne skridt. Og tak til Socialdemokratiet, Radikale og Enhedslisten for at være med til at sikre et reelt nybrud for vores børn: minimumsnormeringer, altså en nedre standard for, hvor få voksne der kan være med til at passe vores børn. Vi har gjort det godt.

Vi må og skal stoppe med at mishandle vores klode. Vi skal stoppe med at vanrøgte vores natur. Vi skal ikke lade planter og dyrearter forsvinde. Vi skal sætte alt ind på vores børn og unges trivsel. Vi skal prioritere velfærden og sikkerhedsnettet over skattelettelser til direktøren. Vi skal i 2022 sikre ligeløn, og vi skal have alle med gennem den økonomiske krise.

Lad os nu få en valgkamp, hvor nuancerne og forskellene kommer ærligt frem, men hvor vi samtidig står sammen om Danmark, om demokratiet. Vi har brug for at stå sammen, for kun sådan kan vi stå det, der er, og det, der venter os, igennem. Det kræver ikke alene sammenhold, samarbejde og vilje til solidaritet politikere og partier imellem; det kræver også sammenhold, samarbejde og vilje til solidaritet om selve det politiske projekt for Danmark.

Til sidst vil jeg sige, at jeg ikke tror, at den alvorlige situation, vi står i lige nu, er bedre til sommer. Så det er okay at tage et valg nu. Men det er vigtigt, at vi – situationen taget i betragtning – har en operationel regering. Vi i SF vil derfor under valgkampen give regeringen mulighed for at indkalde partierne, så vi kan finde løsninger for de danskere, der er hårdest ramt af inflationen. Vi vil også have en operationel regering i forhold til de sikkerhedspolitiske trusler, der jo helt åbenlyst er, og vi har brug for, at regeringen handler på dem. Det kunne jeg godt tænke mig at et samlet Folketing kunne nikke til. Tak for ordet.

Kl. 11:01

Kl. 11:04

Første næstformand (Karen Ellemann):

Tak til ordføreren. Der er en lang række korte bemærkninger til ordføreren, og den første er fra hr. Jens Joel, Socialdemokratiet. Værsgo.

Kl. 11:01

Jens Joel (S):

Tak til SF's formand for talen. Som ordfører på børne- og undervisningsområdet vil jeg gerne kvittere for SF's fokus de sidste par år på vores mindste og på at skabe bedre rammer omkring dem. Man kan jo nævne alt muligt fra minimumsnormeringer til flere lærere i skolen, til senere skolestart, til det, at man nu faktisk har indført et klasseloft i de mindste klasser og fået det sænket. Det er jo mange års kamp, der har ført os hertil.

Mit spørgsmål går i virkeligheden på den forsikring, som fru Pia Olsen Dyhr selv har prøvet at få ud af Venstre, for hvordan læser fru Pia Olsen Dyhr det regnestykke, der er ovre i blå blok, hvis man skal have økonomien til at gå op? Jeg ved, at SF's formand har prøvet at få svar på det. Hvis man har tætt på nulvækst i den offentlige sektor, og hvis man har sagt, at det ikke er sygehusene og det ikke er de ældre, der skal holde for, hvordan kan man så undgå, at det er minimumsnormeringerne, og er SF's formand nervøs for, at de så alligevel kommer under pres, hvis vi får en ny regering?

Kl. 11:02

Første næstformand (Karen Ellemann):

Ordføreren.

Kl. 11:02

Pia Olsen Dyhr (SF):

Jeg er dybt bekymret for de minimumsnormeringer, som forældrebevægelsen jo har kæmpet for at vi skulle gennemføre herinde på Christiansborg, og som vi har været flere partier der har bakket op om. Og jeg tror ikke, jeg overdriver, hvis jeg siger, det er SF-hjerteblod, at vi fik gennemført de her minimumsnormeringer.

Vi vil jo gerne gå skridtet videre. Vi vil gerne have det helt ud på institutionsniveau. Det bliver næste skridt, for vores børn og unge mistrives; det skal vi gøre noget ved. Men jeg har jo igen og igen kunnet høre Det Konservative Folkeparti – som jo er den ene stantsministerkandidats parti – sige, at de vil spare i den offentlige sektor, og det er en besparelse, at man, når der kommer flere ældre og flere børn, så vil have så lav en vækst. Det betyder jo, at man skal spare. Man vil ikke spare på de ældre og på sundheden. Så er det jo vores børn, der skal holde for, og det er jeg dybt bekymret for, for vores børn mistrives. De har ikke brug for mere stress.

Kl. 11:03

Første næstformand (Karen Ellemann):

Hr. Jens Joel.

Kl. 11:03

Jens Joel (S):

For et par uger siden var der over 1.000 psykologer og eksperter, som råbte op omkring mistrivsel blandt børn og unge, og de sagde jo faktisk, at ud over det, vi kan gøre på kort sigt i forhold til dem, der mistrives lige nu, så er noget af det vigtigste for at forebygge det her dygtige voksne, flere voksne blandt vores børn og unge. Så det, man gør, set med mine øjne, er vel i virkeligheden, at man skubber mistrivsel foran sig som sådan en pukkel, hvis ikke man har minimumsnormeringerne, og derfor vil jeg håbe, at vi sammen kan sørge for, at de ikke bliver fjernet igen.

Første næstformand (Karen Ellemann):

Ordføreren.

Kl. 11:04

Pia Olsen Dyhr (SF):

Jeg håber jo, centrum-venstre kan fortsætte – for vores børns skyld – for der er ingen tvivl om, at den dagsorden, der er sat om børns trivsel, er centrum-venstres. Vi har jo sørget for, at der er minimumsnormeringer i vores daginstitutioner. Vi har sørget for et lavere klasseloft. Vi har sørget for, at når man er 6 år, skal man ikke automatisk i skole. Det er ikke alle, der kan det. Bare se på hr. Jacob Mark. Han havde godt af et år mere i børnehaven. Og sådan er der jo masser af tilfælde af børn og unge, som ikke skal presses igennem systemet. Hamsterhjulet er ikke godt, og det er jo derfor, de mistrives.

Så vi har brug for at få mere ro på, og om end jeg kan høre, at Venstre garanterer minimumsnormeringer, så er der jo mange i blå blok, der hellere vil bruge pengene på skattelettelser, og man kan ikke bruge pengene to gange. Så vi må jo bare erkende, at det ser skrøbeligt ud, medmindre man vælger centrum-venstre igen.

Kl. 11:05

Første næstformand (Karen Ellemann):

Næste korte bemærkning er til hr. Jakob Ellemann-Jensen, Venstre. Værsgo.

Kl. 11:05

Jakob Ellemann-Jensen (V):

Tak for det, og tak til fru Pia Olsen Dyhr for en god tale på lange stræk. Jeg deler opfattelsen af, at vi har en fælles forpligtelse til at stå sammen om vores demokrati, især når vi er uenige, og særlig givet den geopolitiske situation, vi har nu, og de bekymringer, det rejser.

Så blev jeg så begejstret, da fru Pia Olsen Dyhr talte om, hvem der egentlig ville være bedst til at stå med ansvaret her i Danmark. Jeg troede, det var en ændring i SF's kurs, så de nu ville bakke op om mit statsministerkandidatur. Sådan faldt det ikke ud, og det fik vi jo så forklaringen på, da fru Pia Olsen Dyhr takkede for det helt utrolig gode samarbejde, som man har haft mellem regeringen og dens parlamentariske grundlag, hvoraf et af partierne, Det Radikale Venstre, jo er endt med de facto at vælte regeringen. Det er et fint samarbejde, man har der.

Samme Radikale Venstre har jo sagt om regeringen og om statsministeren, at den agerer og hun agerer magtfuldkomment. Er det en analyse, som fru Pia Olsen Dyhr deler?

Kl. 11:06

Første næstformand (Karen Ellemann):

Ordføreren.

Kl. 11:06

Pia Olsen Dyhr (SF):

Den mest magtfuldkomne statsminister, jeg kan komme på gennem tiderne, er Venstres hr. Anders Fogh Rasmussen, som jo med et meget lille flertal i Folketinget sendte Danmark i en ulovlig krig i Irak. Og efterfølgende ville Folketinget undersøge den krig og nedsatte en kommission, men Venstre valgte, da de fik regeringsmagten igen, at afskaffe den kommission. Det synes jeg er en væsentlig forskel i forhold til den situation, vi har lige nu, hvor regeringen, mens den sidder, faktisk undersøger sig selv med en Minkkommission.

Konklusionerne var klare – i modsætning til hos Venstre. Så jeg ville synes, det klædte Venstre en lille smule at kigge indad og sige: Vi vil egentlig gerne kigge Irakkommissionen og Irakkriegen

efter i sømmene. For man skal passe meget på med det der med magtfuldkommenhed. Man risikerer, at det falder tilbage på en selv.

Kl. 11:07

Første næstformand (Karen Ellemann):
Hr. Jakob Ellemann-Jensen.

Kl. 11:07

Jakob Ellemann-Jensen (V):

Det tror jeg ikke der er nogen risiko for. Jeg har nemlig tænkt mig at agere helt anderledes. Her er bare en lille, historisk korrektion: Når Folketinget har vedtaget noget med et flertal, er det ikke ulovligt, modsat når man bryder grundloven, fordi man ikke lige sikrer sig, at der er hjemmel på plads. Så er det nemlig ulovligt. Så lad os lige få lidt styr på begreberne.

Fru Pia Olsen Dyhr svarede ikke på mit spørgsmål, men kom med en lang historieforklaring om hr. Anders Fogh Rasmussen. Mener fru Pia Olsen Dyhr, at statsministeren har ageret magtfuldkomment – ja eller nej?

Kl. 11:07

Første næstformand (Karen Ellemann):
Ordføreren.

Kl. 11:07

Pia Olsen Dyhr (SF):

Jeg synes, alle statsministre forventes at tage den magt, der er i at være statsminister. Sådan er det. Jeg bliver bare nødt til at komme med en lille, lille indvending i forhold til det her med Irakkrigen. Der har jo været undersøgelser i USA og der har været undersøgelser i Storbritannien af det internationale grundlag for krigen i Irak, som meget klart viser, at krigen var ulovlig. Hvorfor ville Venstre ikke være med til at undersøge det? Det er jo pinligt, at man i virkeligheden ikke er villig til at kigge på sin egen historie, men har meget, meget travlt med at pege fingre ad andre.

Kl. 11:08

Første næstformand (Karen Ellemann):

Næste korte bemærkning er til hr. Martin Lidegaard, Radikale Venstre. Værsgo.

Kl. 11:08

Martin Lidegaard (RV):

Må jeg ikke starte med at kvittere den anden vej over for fru Pia Olsen Dyhr og takke for det gode samarbejde på det grønne område. Vi er jo også glade for, at I er kommet med i det nationale kompromis, og der er rigtig mange flader, hvor vi har haft et godt samarbejde de forgangne 3 år.

Men nu er vi jo i en åbningsdebat, så jeg vil pege på to områder, hvor vi fra radikal side har haft utrolig svært ved at forstå SF's placering. Det ene er udflytningen af uddannelser, som jo i stedet er endt med at blive en voldsom beskæring af uddannelsespladser. Tusindvis af uddannelsespladser er nedlagt i de store byer, uden at de er kommet derude. Kunne vi ikke blive enige om, hvis vi får chancen, at vi meget gerne laver flere uddannelsespladser uden for byerne, men ikke på bekostning af de uddannelsespladser, vi har i byerne i dag, og som vi har så meget brug for?

Det andet spørgsmål handler om en gasledning til Lolland, som er blevet tre gange så dyr. Nu er der ikke noget gas at putte ind i den, fordi Putin har slukket for gassen til Europa. Kunne vi ikke lige overveje at kigge det projekt efter i sømmene? Det forekommer paradoksalt at bruge milliarder af kroner på en gasledning til Lolland, når vi i øvrigt er enige om, at vi gerne vil omlægge til grøn energi.

Første næstformand (Karen Ellemann):
Ordføreren.

Kl. 11:09

Kl. 11:09

Pia Olsen Dyhr (SF):

Jeg synes også, at SF og Radikale Venstre har et godt samarbejde, men der er jo ingen tvivl om, at der er forskel på vores to partier. Jeg bliver nogle gange ked af det, når Radikale Venstre har mere travlt med at lave økonomisk politik med de borgerlige end at sørge for at investere i vores velfærdssamfund. Men sådan er vi bare så forskellige, og det er jo fair nok.

I forhold til udflytningen af uddannelsespladser indrømmer jeg gerne, at jeg synes, det er en god idé med en jurauddannelse i Esbjerg. Det synes jeg det er. Jeg synes, det er vigtigt, at vi ikke kun har uddannelser i de store byer. Jeg ved godt, at der var nogle, der tilbage i tiden syntes, at det var super fint, at vi kun havde uddannelser i København. Københavns Universitet var jo egentlig det oprindelige universitet, og der blev et kæmpe ramaskrig, da man åbnede universitetet i Aarhus og man ligesom udflyttede uddannelsespladser. Men det skabte noget balance i Danmark, og det er noget af det samme, vi har gjort nu. Det interessante er jo, at de uddannelsespladser, vi sparer i København, faktisk går op med nogle af de steder, hvor der ikke var noget optag, og det er nogle af dem, vi så flytter ud. Det er i virkeligheden den samme procentsats. Det ved Radikale Venstres ordfører i hvert fald godt. Og det, der er interessant, er, at det er dem, man faktisk har valgt at udflytte.

Jeg kan ikke nå at svare på det andet spørgsmål. Undskyld.

Kl. 11:10

Første næstformand (Karen Ellemann):
Hr. Martin Lidegaard.

Kl. 11:10

Martin Lidegaard (RV):

Ordføreren får chancen igen i forhold til gasledningen. Jamen for søren da, der er forskel på SF og Radikale Venstre, og heldigvis for det. Vi står også meget gerne ved vores ansvarlige økonomiske politik, men nu vil jeg bare kvittere for det, vi var enige om.

Udflytningen af uddannelsespladser har jo betydet markant færre uddannede, også på professionshøjskolerne, på et tidspunkt, hvor vi mangler pædagoger, sygeplejersker, jordemødre osv. Jeg forstår godt behovet for at lave flere uddannelsespladser i provinsen, og det vil jeg også gerne være med til. Det vil vi meget gerne være med til, men hvorfor skal de nedlægges i de store byer, når vi mangler dem?

Kl. 11:11

Første næstformand (Karen Ellemann):
Ordføreren.

Kl. 11:11

Pia Olsen Dyhr (SF):

Men det er jo ikke helt korrekt, hvad spørgeren påstår, nemlig at vi sådan set nedlægger uddannelsespladser på professionshøjskolerne. Da vi var færdige med forhandlingerne – Radikale gik desværre fra dem for tidligt – tilføjede vi jo midler til professionshøjskolerne, fordi vi netop erkendte den udfordring, vi har. For vi har brug for sygeplejersker, men vi har jo ikke kun brug for sygeplejersker i København. Vi har sådan set også brug for sygeplejersker i Hillerød eller i Holbæk, eller hvor det nu kan være i landet. Det er jo ikke kun noget, vi skal tænke på som et storbyproblem. Vi er faktisk nødt til at investere i hele landet, og det står jeg gerne ved. Men der er ingen tvivl om, at jeg også er glad for de steder, hvor vi har tilført

uddannelserne endnu flere penge, hvilket vi har gjort sammen med Radikale Venstre.

Kl. 11:12

Første næstformand (Karen Ellemann):

Den næste korte bemærkning er til fru Victoria Velasquez, Enhedslisten. Værsgo.

Kl. 11:12

Victoria Velasquez (EL):

Tusind tak for talen, og tak for at tale fællesskab, solidaritet og sammenhold op. Og også tusind tak for samarbejdet – som vi har på mange områder, bl.a. ligelønsområdet.

Tænk sig, at det i 2022 stadig er et lavtlønnet arbejde at holde et menneske i hånden, når vedkommende dør, eller at sikre, at små børn og vores ældre får omsorg og pleje og så god og tryk en dagligdag som overhovedet muligt. Alt for længe er det arbejde, man udfører i det offentlige, ikke blevet værdsat eller værdisat, selv om det er så enormt vigtigt. Også her står vores partier sammen om et opgør med det kvindesyn, som betyder, at lønnen i alt for lang tid er blevet dikteret til at være alt for lav.

Derfor vil jeg gerne høre ordføreren, om vi ikke, som vi har gjort det før, skal se på, om vi kan forpligte Socialdemokratiet til, at vi skal have gjort noget på ligelønsområdet, og jeg vil spørge, hvad ordføreren tænker at vi kan gøre for, at det netop bliver i 2022, at vi får et opgør med uligelønnen.

Kl. 11:13

Første næstformand (Karen Ellemann):

Ordføreren.

Kl. 11:13

Pia Olsen Dyhr (SF):

Jeg er rigtig glad for det samarbejde, vi har med Enhedslisten i Folketinget. Jeg synes tit, at vi, når vi slår os sammen og lægger arm med Socialdemokratiet, kommer videre på nogle af de velfærdsområder, vi har brug for at løfte. Og der ingen tvivl om, at Socialdemokratiet har taget lidt tilløb til diskussionen om ligeløn, og jeg er meget glad for, at statsministeren nu er der, hvor man også siger, at vi skal have ligeløn. Og der er ingen tvivl om, at vi skal snakke om beløbet, for det gør det jo ikke alene, at vi taler om det eller har intentionen om det; vi er simpelt hen også nødt til at sætte nogle penge af, og vi er nødt til at målrette dem decideret til de fag, der ikke har ligeløn i dag.

Det her er jo noget, der går helt tilbage til 1969. Det her er jo faktisk en ligestillingsproblematik og ikke bare en diskussion om, om den offentlige sektor skal vokse eller ej. Det handler simpelt hen om, at der er fag, vi har indplaceret lavere, alene af den grund at kvinden jo alligevel skulle være gift med en mand, som nok skulle finansiere det hele derhjemme. Nu er det så heldigvis sådan, at der senere hen er mange mænd, der er blevet sygeplejersker, pædagoger eller andet, men lønfejlslaget hænger ved. Og der er jeg meget enig med Enhedslisten. Jeg er også klar til den kamp, det skal blive efter et valg at prøve, om vi kan få Socialdemokraterne med til at sætte nogle penge af. Jeg ved, at Enhedslisten er lidt mere ambitiøse end os, men det tager vi gerne.

Kl. 11:14

Første næstformand (Karen Ellemann):

Fru Victoria Velasquez.

Kl. 11:14

Victoria Velasquez (EL):

Jeg er fuldstændig enig i vigtigheden af et opgør med det kvindesyn, og jeg tror netop også, at det er ret vigtigt, hvis vi skal komme med

nogle seriøse løsninger på den velfærdskrise, vi står i, ud over dem, der handler om arbejdsmiljøet osv.

Noget, jeg kan være bange for kan falde til jorden, hvis ikke vi kommer til at få de afgørende mandater sammen, er alt det arbejde, vi har lavet med gratis receptpligtig medicin, gratis tandlæge og de tusindvis af børn, som vi har løftet op over fattigdomsgrænsen. Så jeg vil gerne spørge ordføreren, om hun er enig i, at vi risikerer, at alt det ryger på gulvet, hvis flertallet skifter.

Kl. 11:14

Første næstformand (Karen Ellemann):

Ordføreren.

Kl. 11:15

Pia Olsen Dyhr (SF):

Det er der ingen tvivl om, og jeg vil især gerne rose fru Victoria Velasquez for hendes insisteren på altid at se nogle af de mennesker, der har det allersværest i vores samfund, for det ved jeg at ordføreren gør igen og igen. Og der er ingen tvivl om, at den her kamp for nogle af dem, der har det sværest i vores samfund – for eksempel for at sikre dem gratis medicin – og nogle af dem, der har brug for behandling, tandbehandling og andet, er noget af det, vi har brugt kræfterne på de sidste 3 år, og jeg kan nu se, at de borgerlige faktisk er en lille smule ligeglade med dem, hvis de bare kan få nogle skattelettelser. Jeg er dybt bekymret for, at vi havner i den situation. Og så vil jeg sige: Vi må sammen kæmpe videre.

Kl. 11:15

Første næstformand (Karen Ellemann):

Næste korte bemærkning er til fru Mette Abildgaard, Det Konservative Folkeparti. Værsgo.

Kl. 11:15

Mette Abildgaard (KF):

Tak for det. Da vi havde afslutningsdebat her i salen sidst, spurgte jeg ind til statsministerens holdning til de ældres frie valg, og jeg fik det svar, at Socialdemokratiet og statsministeren var tosset med frit valg i vores ældrepleje. Og det forekom mig, ja, lidt tosset, fordi vi sadovre i ministeriet og forhandlede med en socialdemokratisk minister, som netop havde foreslået at give kommunerne mulighed for at indskrænke de ældres frie valg.

Der må man så give SF, synes jeg, at man spiller med noget mere åbne kort. For nylig så jeg en overskrift i Altinget, den 27. september: »SF klar til opgør med modellen for frit valg i ny ældrelov«. Og det ærgrer mig, fordi jeg er oprigtig tosset med de ældres frie valg. Derfor vil jeg bare høre, om SF også vil begrænse adgangen til at kunne vælge frit i forhold til plejehjem. Vi kan se, at langt størstedelen af danskerne faktisk ønsker at komme på et triplejehjem i fremtiden.

Kl. 11:16

Første næstformand (Karen Ellemann):

Ordføreren.

Kl. 11:16

Pia Olsen Dyhr (SF):

Det opgør, vi gerne vil lave med fritvalgsmodellen, handler om det, at kommunerne skal bruge kræfterne på at sætte sig ned og lave dokumentation, dokumentation, dokumentation, så de eventuelt kan udlicitere en konkret opgave. Jeg mener, at det må være op til kommunerne selv at vurdere. Jeg tror på det kommunale selvstyre, og jeg mener, at det må være op til kommunerne selv, om de vil udlicitere eller ej. Jeg synes ikke, at det skal være et krav, at det skal de. For tænk, hvis vi kunne afskaffe noget af den dokumentation. Nu har jeg jo hørt ordførerens formand igen og igen sige, at vi skal af

med noget af dokumentationen i den offentlige sektor. Vi kunne jo passende starte der. Tænk, hvad der kunne blive frigivet af kræfter i vores ældrepleje.

I forhold til friplejehjemmene har jeg det fint med det. Jeg har ikke tænkt mig at indskrænke den ældres frie valg; jeg har tænkt mig at indskrænke de begrænsninger, vi laver på kommunerne, i forhold til hvad de vil vælge.

Kl. 11:17

Første næstformand (Karen Ellemann):

Fru Mette Abildgaard.

Kl. 11:17

Mette Abildgaard (KF):

Det er da lidt ejendommeligt at høre SF's formand sige: Jeg tror jo på det kommunale selvstyre. Det er da meget interessant, når man så mener, hvad man gør, i forhold til minimumsnormeringer. Der tror man åbenbart ikke på det kommunale selvstyre. Det tror man kun på, når det gælder ældreområdet. I dag er det sådan, at man i cirka halvdelen af landets kommuner ikke kan vælge et friplejehjem. Vil SF være med til at sikre, at de mange ældre, som ønsker at komme på et friplejehjem, i de af landets mange kommuner, hvor det ikke er muligt i dag, faktisk kan få den mulighed, så vi for en gangs skyld sætter de ældre og mennesket før systemet?

Kl. 11:17

Første næstformand (Karen Ellemann):

Ordføreren.

Kl. 11:17

Pia Olsen Dyhr (SF):

Jeg tror *virkelig* på det kommunale selvstyre, men jeg ved jo også, at det har nogle begrænsninger økonomisk. Det er forskellen mellem det her med de ældre og det med børnene. Det, at vi siger, at de på ældreområdet skal slippe for en masse dokumentation og selv vælge, betyder ikke, at de skal have ekstra midler fra staten, men hvis de skal indføre minimumsnormeringer, forudsætter det jo – og det har vi jo sat penge af til på statens budgetter – 1,8 mia. kr. til at sørge for, at der er én voksen til tre børn i vuggestuen og én voksen til seks børn i børnehaven. For det kan ikke komme af sig selv. Så der er jo faktisk forskel på ældre- og børneområdet. Nu kan jeg så ikke nå at svare på det sidste, undskyld, fru Mette Abildgaard.

Kl. 11:18

Første næstformand (Karen Ellemann):

Den næste korte bemærkning er til hr. Peter Skaarup, Danmarksdemokraterne. Værsgo.

Kl. 11:18

Peter Skaarup (DD):

Tak til fru Pia Olsen Dyhr for en god tale. Jeg håber, at vi også kan have et godt samarbejde efter valget, uanset hvordan det ender. Men uanset valgresultater synes jeg, at der er nogle spørgsmål, der trænger sig på, i forhold til hvor SF står henne. Vi har jo fået et forslag fra regeringen, og jeg går ud fra, at SF bakker det op, om at fjerne aldersgrænsen, når det gælder juridisk kønsskifte, sådan at man skal kunne få kønsskifte, når man er 0 år.

Der kunne jeg godt tænke mig at spørge fru Pia Olsen Dyhr: Hvordan ved en baby, at den er født i den forkerte krop?

Kl. 11:19

Første næstformand (Karen Ellemann):

Ordføreren.

Pia Olsen Dyhr (SF):

Det tror jeg ikke en baby ved. Og derfor er det ikke særlig sandsynligt, at man som 0-årig benytter sig af muligheden for juridisk kønsskifte – vi skal huske på, at vi taler om juridisk kønsskifte – men det kan være, man ved det som 3-årig; det kan være, man ved det som 5-årig; det kan være, man ved det som 7-årig. Jeg kommer ikke til at forhindre en lille pige eller en lille dreng, der vil noget andet, i det, altså til at lade dem begrænse sig. For det er jo i virkeligheden det, det handler om. Det handler om deres frie valg, deres ret til at bestemme over sig selv, og der må jeg sige, at jeg kommer til at stå på barnets side.

Kl. 11:19

Kl. 11:19

Første næstformand (Karen Ellemann):

Hr. Peter Skaarup.

Kl. 11:19

Peter Skaarup (DD):

Jamen er det virkelig Socialistisk Folkepartis opfattelse, at en 3-årig eller en 5-årig skal kunne få foretaget et juridisk kønsskifte og have nogen som helst idé om, hvad det vil betyde? Og er det virkelig barnets tarv, at man i en alder, hvor man stadig væk går i skole eller i børnehave, skal kunne gives nogle rettigheder til et juridisk kønsskifte, som man slet ikke kan forudse rækkevidden af på et senere tidspunkt i livet? Er det virkelig SF's opfattelse? Vil man virkelig gennemføre det, hvis man får mulighed for det, sammen med Socialdemokratiet efter et valg?

Kl. 11:20

Første næstformand (Karen Ellemann):

Ordføreren.

Kl. 11:20

Pia Olsen Dyhr (SF):

Ja, det er virkelig SF's opfattelse. For når man er 5-6 år og skal starte i folkeskole og definerer sig selv som dreng, men har et pige-cpr-nummer, så får man nogle begrænsninger. Og jeg har i virkeligheden lyst til at sætte det barn fri, så det er barnet selv, der bestemmer. I virkeligheden ville jeg synes, det bedste var, at vi havde kønneutralt cpr-nummer, for så var vi ude over den diskussion.

Kl. 11:21

Første næstformand (Karen Ellemann):

Næste korte bemærkning er til hr. Morten Messerschmidt, Dansk Folkeparti. Værsgo.

Kl. 11:21

Morten Messerschmidt (DF):

Tak for det. SF gør med fuld berettigelse meget ud af børnene og tager også æren for minimumsnormeringer osv. Men jeg synes, at man meget ofte har en blind vinkel i forhold til den generation, der så er i den anden ende af alderspyramiden, nemlig de ældre. Det er noget, der går mig meget på, for hvor de fleste børn forhåbentlig har nogle hjertelige forældre, som elsker dem, så er der mange ældre, der sidder alene og ikke kan klare sig.

Derfor kunne jeg godt tænke mig at høre, om SF f.eks. vil bakke op om et forslag, som vi har ladet os inspirere af, fra Ældre Sagen, nemlig at man, ligesom man har barnets første sygedag, hvor man selvfølgelig kan blive hjemme og passe på de små poder, hvis de er dårlige, kan indføre bedstes første sygedag, sådan at man kan være der, hvis man har en far eller en mor, en bedstefar eller bedstemor, som måske har brug for hjælp til at komme på hospitalet eller bare være hjemme, hvor man lige kan holde i hånden, hvis vedkommende har det dårligt og er syg den dag.

- Kunne SF og Dansk Folkeparti arbejde sammen om at få indført bedstes første sygedag? Kl. 11:24
- Kl. 11:22 **Første næstformand** (Karen Ellemann):
Den næste korte bemærkning er til hr. Lars Boje Mathiesen, Nye Borgerlige. Værsgo. Kl. 11:24
- Første næstformand** (Karen Ellemann):
Ordføreren. Kl. 11:22
- Pia Olsen Dyhr** (SF):
Det kunne vi måske godt. Jeg synes ikke, det er noget dårligt forslag. Jeg tror, vi skal give rettigheder til pårørende, for det, vi oplever lige nu, er jo, at man har ret til at tage med sit barn på hospitalet, men det kunne jo lige så godt være ens gamle mor, der har brug for, at man tager fri til det. Vi har i SF foreslået, at man kunne få et særligt lån, hvor man i en periode kan få lov til at låne til også at tage fri, så man kan være sammen med sin syge pårørende. Det kunne være en mulighed.
Men jeg er sådan set åben over for det, og jeg synes, det er et godt forslag. For jeg tror, vi skal være opmærksomme på, at vi i fremtiden vil få endnu flere ældre, hvor det ikke er sikkert, at der kan være en sosu-assistent eller en sygeplejerske, eller hvem det nu kan være, til at hjælpe dem, for de hænder er der brug for andre steder. Der kunne det jo give god mening, at familiemedlemmer kunne tage med. Kl. 11:23
- Første næstformand** (Karen Ellemann):
Hr. Morten Messerschmidt. Kl. 11:23
- Morten Messerschmidt** (DF):
Ja, og hvor det jo grundlæggende handler om, at hvis man har det dårligt, og hvis man er syg, så har man brug for at være sammen med nogen, som man er tryk ved. Jeg nærer den dybeste respekt for dem, der arbejder som sosu, som sygeplejerske osv. Det må være et af de jobs, hvor man er mest stresset og presset, overhovedet. Men det er også meget ofte sådan, at der, på grund af at det er så presset, er mange vikarer, hele tiden nye ansigter, der møder op. Derfor tror jeg, at vi bliver nødt til at tænke familien mere ind. Det er jeg glad for hvis SF og Dansk Folkeparti kan arbejde sammen.
Betyder det så også, at SF nu for alvor vil presse regeringen til at få den ældrelov igennem, som regeringen jo har syltet nu i rigtig, rigtig lang tid? Kl. 11:23
- Første næstformand** (Karen Ellemann):
Ordføreren. Kl. 11:23
- Pia Olsen Dyhr** (SF):
Jeg tror, at regeringen selv har sagt, at den vil arbejde på at komme med en ældrelov. Vi har jo sat penge af i den her periode – over 1 mia. kr. – til ældreområdet over de sidste 3 år, og jeg synes jo, det er vigtigt, at vi netop sørger for at prioritere ældreområdet. Vi kommer til at få flere og flere ældre, og hvis vi ikke sætter flere penge af, risikerer vi jo i virkeligheden, at der ikke vil være den samme pleje og omsorg, som der er i dag. Og der kan man endda godt diskutere, om den er god nok.
Så der er ingen tvivl om, at vi skal sætte flere penge af. Og der har jeg været glad for samarbejdet med Dansk Folkeparti, hvor den øvrige blå blok jo har været mere optaget af skattelettelser end af at sikre velfærden. Der ser jeg nogle gange Dansk Folkeparti som garanten for noget andet. Kl. 11:25
- Første næstformand** (Karen Ellemann):
Den næste korte bemærkning er til hr. Ole Birk Olesen, Liberal Alliance. Værsgo. Kl. 11:25
- Ole Birk Olesen** (LA):
Minkkommissionen slog fast, at de ulovligheder, der blev begået i minkskandalen, var et resultat af en meget forceret proces, som statsministeren var vidende om og ansvarlig for. En meget forceret proces førte til ulovlighederne. Alligevel hører vi, at den ene ordfører for Socialdemokratiet efter den anden ikke vil sige, at statsministeren har begået fejl, selv om Minkkommissionen siger, at det var en forceret proces, som statsministeren var ansvarlig for, der førte til Kl. 11:25
- Første næstformand** (Karen Ellemann):
Hr. Lars Boje Mathiesen. Kl. 11:24
- Lars Boje Mathiesen** (NB):
Godt. Men er det så ikke frygtelig diskriminerende, at man kun vil lave kvoter for mænd og kvinder i bestyrelser? Altså, hvad med alle de andre køn, som SF nu mener der er? Skal der ikke også være kvoter for, hvor mange af dem der skal være i bestyrelser? Kl. 11:25
- Første næstformand** (Karen Ellemann):
Ordføreren. Kl. 11:25
- Pia Olsen Dyhr** (SF):
Ved du hvad, det synes jeg helt ærligt er vanvittig useriøs. (*Første næstformand* (Karen Ellemann): Man bedes venligst ikke benytte direkte tale). Undskyld. Ordføreren er vanvittig useriøs, fordi der jo er tale om halvdelen af den danske befolkning, som ikke er repræsenteret – end ikke i det her Ting. Nu kan vi håbe, at vi ved det her folketingsvalg får en bedre kønsmæssig repræsentation. Måske kunne vi også godt tåle det i SF's gruppe, hvor vi har 11 kvinder og 4 mænd; det kunne måske også være mere balanceret. Men det kunne klæde resten af Folketinget også at være det. Og min pointe her og grunden til, at vi går op i det her med kvoter i bestyrelser, er jo, at vi har brug for den mangfoldighed. Kl. 11:25
- Første næstformand** (Karen Ellemann):
Hr. Lars Boje Mathiesen. Kl. 11:24
- Lars Boje Mathiesen** (NB):
Der er køn i forhold til ens biologi, der er køn i forhold til ens seksualitet, og der er køn, i forhold til hvordan man identificerer sig. Og jeg er åben over for det. Jeg synes faktisk som god liberal – for det er jeg faktisk – at det må være op til det enkelte menneske selv at definere sin seksualitet. Kl. 11:24

fejlene. Hvordan har fru Pia Olsen Dyhr det med det spørgsmål? Har statsministeren begået fejl i processen, som førte til minkskandalen?

Kl. 11:28

Kl. 11:26

Første næstformand (Karen Ellemann):
Ordføreren.

Kl. 11:26

Pia Olsen Dyhr (SF):
Ja.

Kl. 11:26

Første næstformand (Karen Ellemann):
Hr. Ole Birk Olesen.

Kl. 11:26

Ole Birk Olesen (LA):

Skal den måde, en regering fra et rødt flertal ledes på, og det, at statsministeren har begået de fejl, have konsekvenser, og er det fru Pia Olsen Dyhrs opfattelse, at statsministeren har taget de fejl til sig og haft en tankeproces, som fører til, at fejlene ikke vil blive begået igen?

Kl. 11:26

Første næstformand (Karen Ellemann):
Ordføreren.

Kl. 11:27

Pia Olsen Dyhr (SF):

Ja, det er faktisk min oplevelse. Jeg oplever, at statsministeren tager det her ganske alvorligt. Jeg kan godt høre, at den debat, vi har haft i Folketinget i dag, sådan har latterliggjort det lidt osv. Jeg oplever faktisk en statsminister, der tager det ganske alvorligt. Statsministeren har fået en næse af Folketinget. Det er alvorligt. Der er en minister, der er blevet gået. Det er alvorligt. Og det er jo de redskaber, vi har som folkestyre, og som jeg faktisk også synes at vi benytter i forskellig sammenhæng. Min bekymring var da mere, at man ikke sørgede for, at fru Inger Støjberg f.eks. blev gået som minister, for der var jo tale om tydelige ulovligheder.

Kl. 11:27

Første næstformand (Karen Ellemann):

Den næste korte bemærkning er til hr. Sikandar Siddique, Frie Grønne. Værsgo.

Kl. 11:27

Sikandar Siddique (FG):

Tusind tak for en fin tale. Frie Grønne har jo ved flere lejligheder her i Folketingssalen sagt til SF og de andre støttepartier, at de skulle sætte foden ned over for statsministeren, f.eks. da statsministeren efterlod danske børn i Syrien, og at de skulle sætte sat foden ned over for statsministeren, da regeringen ikke ville afskaffe tjenestemandsgesundhedsreformen, eller da man ikke ville ændre på den ikkehumane udlændinge- og flygtningepolitik. Men analysen og svarene var igen og igen: Hvis vi gør det, altså hvis vi sætter foden ned, får vi bare et borgerligt flertal, så det kan vi ikke gøre. Men nu her efter 2 års tro tjeneste går statsministeren så til valg på at lave en bred regering. Hvad har ordføreren af kommentarer til det?

Kl. 11:28

Første næstformand (Karen Ellemann):
Ordføreren.

Pia Olsen Dyhr (SF):

Jamen SF går til valg på, at centrum-venstre skal fortsætte. Hele min tale handlede om alt det gode, vi har gjort sammen. Jeg har været begejstret for det samarbejde, vi har haft i centrum-venstre, hvor vi jo har sat den mest ambitiøse klimalov nogen sinde på sporet – heldigvis sammen med flere partier i Folketinget. Det er den grønneste folketingsperiode nogen sinde, og jeg har jo været grøn, siden jeg blev politisk aktiv i 1980'erne, så jeg må sige, at det er noget, som mit hjerte svulmer over af – hvis man må bruge så voldsomme ord. Derudover er det også det flertal, der har sikret børnene rettigheder, nemlig retten til flere voksne i daginstitutionerne. Så jeg går til valg på, at centrum-venstre skal fortsætte. Jeg har noteret mig, at statsministeren gør noget andet, men jeg bliver da ved med at kæmpe for, at centrum-venstre kommer til magten efter valget. Så kan det være, at jeg kan overbevise De Radikale og Socialdemokratiet om, at det er klogt at fortsætte.

Kl. 11:29

Første næstformand (Karen Ellemann):

Hr. Sikandar Siddique.

Kl. 11:29

Sikandar Siddique (FG):

Det er jeg rigtig glad for at SF siger nu og også sagde i debatten i går, for det, Danmark har brug for, er et gevaldigt ryk til venstre efter 20 års højredrejning. Derfor vil jeg gerne bruge lejligheden til at spørge ordføreren, da vi mangler en meget tydelig kongelig undersøger på venstrefløj, om det er noget, som ordføreren vil stille sig til rådighed for.

Kl. 11:29

Første næstformand (Karen Ellemann):

Ordføreren.

Kl. 11:29

Pia Olsen Dyhr (SF):

Tak for tilbuddet. SF peger på statsministeren efter valget, og det vil sige, at vi ønsker, at Mette Frederiksen skal fortsætte som statsminister i Danmark.

Kl. 11:30

Første næstformand (Karen Ellemann):

Den næste korte bemærkning er til fru Camilla Fabricius, Socialdemokratiet. Værsgo.

Kl. 11:30

Camilla Fabricius (S):

Tusind tak for en engageret tale, og tak for at sætte fokus på køn og på ligeløn og på ligestilling. Det, jeg gerne vil slå ned på, handler om SF's og SF-formandens og -ordførerens meget dedikerede holdning til den omsorg, vi yder for vores mindste og for vores ældste. Derfor vil jeg også gerne spørge ordføreren, om ikke hun tænker, at vi kan bruge tiden langt bedre, sådan at vi rent faktisk får langt mere tid til nærvær og til omsorg i stedet for kontrol og dokumentation, som vi bruger tid på i dag.

Kl. 11:30

Første næstformand (Karen Ellemann):

Ordføreren.

Kl. 11:30

Pia Olsen Dyhr (SF):

Tak for et supergodt spørgsmål. Jeg glemte nemlig tidligere, da jeg svarede Victoria Velasquez, at komme ind på, at det ikke kun

handler om løn i den offentlige sektor; det handler jo om det hele. Det handler også om bedre arbejdsvilkår og om, at man ikke har så travlt, som man har lige nu. Det handler om, at vi får fjernet noget af dokumentationen. Jeg var på besøg på Herlev Sygehus, neurologisk afdeling, og jeg var meget imponeret af det skema, de skulle sidde og udfylde, bl.a. hvordan patientens afføring havde været den pågældende dag, og i stedet for at man bare kunne svare det samme som i går, skulle man notere det meget grundigt. Jeg tænker, at det er sådan nogle ting, vi godt kunne rydde en smule op i, selv om noget af det jo giver mening. Så må vi bevare det, der giver mening, og så må vi skubbe det andet ud. Men man må sige, ligesom hr. Alex Vanopslagh har sagt det flere gange her i Folketingssalen, at det jo ikke er nyt, at vi gerne vil prøve på det. Men jeg tror, vi er nødt til at forpligte os selv en smule mere og sige, at det altså er vejen at gå, for det har taget overhånd.

Kl. 11:31

Første næstformand (Karen Ellemann):
Fru Camilla Fabricius.

Kl. 11:31

Camilla Fabricius (S):

Tak for det. Noget af det, ordføreren også har været optaget af, har været den ensomhed, vi ser. Vi ser det blandt unge mennesker, men vi ser det faktisk også blandt ældre. Kunne ordføreren måske sige lidt om, hvordan hun tænker vi kan komme ensomheden til livs og højne de fællesskaber, vi alle sammen burde være en del af?

Kl. 11:32

Første næstformand (Karen Ellemann):
Ordføreren.

Kl. 11:32

Pia Olsen Dyhr (SF):

Jeg tror ikke, at der er én løsning på det, og jeg tror heller ikke, at alt sammen f.eks. skal være, at vi sørger for flere ansatte i ældreplejen. Jeg tror, en del af det her også handler om civilsamfundet og om, at vi får civilsamfundet i spil, når det gælder den enkelte ældre – at den enkelte ældre blive set, at den enkelte ældre får et fællesskab, og at der er nogen til stede. For man har som ældre brug for, at man netop har nogen omkring sig, og der tror jeg, at der selvfølgelig skal sørges for, at man har den hjælp, man har brug for, men man har også brug for, at der, hvad nogle af vores civilorganisationer allerede gør i dag, bliver kørt ture med en, eller at man har nogen at snakke med, eller at man kan besøge folk. Hvis ikke man har familie, er det jo et rigtig godt supplement.

Kl. 11:32

Første næstformand (Karen Ellemann):
Næste korte bemærkning er til hr. Torsten Schack Pedersen, Venstre. Værsgo.

Kl. 11:32

Torsten Schack Pedersen (V):

Tak for det. Jeg vil gerne vende tilbage til minkskandalen – og nu kan jeg med god samvittighed bruge ordet minkskandale, for det har den socialdemokratiske politiske ordfører jo betegnet det som i dag, til trods for at statsministeren har haft meget svært ved at tage ordet skandale i sin mund i forbindelse med nedlukningen af minkerhvervet.

Jeg vil bare spørge ordføreren, om ordføreren mener, det er et udtryk for godt lederskab af statsministeren, når det er statsministeren, der har vildledt Folketinget og befolkningen groft og ikke vil tage ansvar for sin gøren og laden. Er det godt lederskab af statsministeren at agere, som hun har gjort i minkskandalen?

Kl. 11:33

Første næstformand (Karen Ellemann):
Ordføreren.

Kl. 11:33

Pia Olsen Dyhr (SF):

Jeg synes, der er nogle forudsætninger i det der spørgsmål, som jeg faktisk ikke er helt enig i. Jeg vil sige, at jeg synes, det er godt lederskab fra statsministeren, når statsministeren faktisk handler i en coronaepidemi. Jeg ved, at alle os partiledere den nat og morgen blev ringet op og fik at vide, at det omkring corona og mink var alvorligt og vi stod over for en variant, der ikke kun var en trussel i forhold til udbredelsen af corona i Danmark, men som reelt var en trussel i forhold til vaccinerne. Så skal en statsminister handle.

Mener jeg, at statsministeren så skulle være gået i Folketingssalen og have fået lovgivningen på plads? Ja, det mener jeg da. Det mener vi da alle sammen herinde, og det er da det, man skal. Så jeg mener, der er tale om en alvorlig fejl. Den er jo så heldigvis blevet rettet; der er lovgrundlag på plads nu.

Kl. 11:34

Første næstformand (Karen Ellemann):
Hr. Torsten Schack Pedersen.

Kl. 11:34

Torsten Schack Pedersen (V):

Tak for det svar. Det er jo en historisk sag, og derfor vil jeg høre, om SF's formand mener, at den sag med en historisk beslutning om ulovligt at nedlukke et helt erhverv har fået de konsekvenser, som den bør få.

Kl. 11:34

Første næstformand (Karen Ellemann):
Ordføreren.

Kl. 11:34

Pia Olsen Dyhr (SF):

Ja.

Kl. 11:35

Første næstformand (Karen Ellemann):

Tak til ordføreren. Den næste korte bemærkning er til hr. Jacob Jensen, Venstre. Værsgo.

Kl. 11:35

Jacob Jensen (V):

Nu gjorde SF's ordfører en del ud af i sin i øvrigt udmærkede tale at tale om de høje priser, nemlig de stigende priser på fødevarer og energi, inflation osv. Så tænker jeg, og det vil jeg så spørge SF's ordfører om, om SF synes, det så er klogt, at regeringen i den her periode har taget omkring 10 mia. kr. op af danskernes lommer i form af øgede skatter og afgifter, altså i form af omkring 40 stigninger i skatter og afgifter. Var det ikke klogere at have ladet de penge blive i danskernes lommer, så de havde haft de penge til at kunne betale de her meget, meget voldsomme regninger, som vi nu ser ind i?

Kl. 11:35

Første næstformand (Karen Ellemann):
Ordføreren.

Kl. 11:35

Pia Olsen Dyhr (SF):

Jeg synes, det er en god idé, at vi har indført en afgift på cigaretter. Det har vi endda gjort sammen med Venstre, fordi det giver god mening, at vi sørger for at øge afgiften på cigaretter. Det er usundt. Vi

vil gerne have færre danskere til at ryge. Vi ved, det har konsekvenser; folk havner i sundhedssystemet. Det er jo en af de 40 skatter og afgifter, der er tale om, som hr. Jacob Jensen gør opmærksom på.

Så jeg tror, det kommer lidt an på, hvad det er for nogle skatter og afgifter, vi taler om. Men jeg synes jo, at vi har øget nogle skatter nogle fornuftige steder. Vi har sådan set også været med til at sætte dem ned i forhold til f.eks. virksomhedernes muligheder for at investere i forskning og innovation. Det har vi også gjort i fællesskab, altså SF, Venstre og regeringen og andre. Det synes jeg også giver god mening. Der er jo nogle balancer i noget af det her.

Synes jeg så i forhold til den krise, vi står i, at vi skal sørge for at hjælpe nogle danskere? Ja, det synes jeg. Jeg synes, vi lavede en god vinterpakke sammen. Jeg vil faktisk gerne kvittere for, at hr. Jakob Ellemann-Jensen jo fik gennemført, at vi sænkede elafgiften. Det var ikke noget, der var vokset i SF's have, men jeg synes faktisk, det gav god mening, fordi der er nogle af dem, der bruger allermest el, bl.a. børnefamilierne, som jo får en lettelse på den måde. Men jeg kommer ikke til at smøre skattelettelser ud bredt. Jeg vil gerne målrette dem.

Kl. 11:36

Første næstformand (Karen Ellemann):

Hr. Jacob Jensen.

Kl. 11:36

Jacob Jensen (V):

Det svar vil jeg sådan set gerne kvittere for. For jeg tror ikke, den enkelte familie kigger så meget på, om man får en højere bruttoløn eller man får en lavere skat, men at man ser på, hvad det er, der står på kontoen. Så jeg hører egentlig her – eller det vil jeg så gerne spørge om jeg hører korrekt fra SF's side – at man sådan set er åben for at kigge på afgifts- og skattelettelser som en del af det at give et større økonomisk råderum til danskerne, som er meget, meget hårdt presset økonomisk og har meget, meget svært ved at få enderne til at mødes i husholdningsbudgettet.

Kl. 11:37

Første næstformand (Karen Ellemann):

Ordføreren.

Kl. 11:37

Pia Olsen Dyhr (SF):

Jeg tror godt, jeg vil præcisere det lidt mere, hvis jeg må være så flabet. Jeg vil gerne præcisere, at hvis vi skal kigge på det, skal det være målrettet. Vi har foreslået fra SF's side, at vi fjerner afgiften på gas i en periode hen over vinteren. Nogle af dem, der bliver ramt rigtig hårdt af den her krise, vi står i, er jo gaskunderne. Det må vi bare erkende. De oplever jo ikke kun en fordobling af regningen; de oplever en fir- eller femdobling af regningen. Dem er vi nødt til at hjælpe igennem. Den bedste hjælp, vi kan give, er selvfølgelig også at sørge for, at de får gasfyret ud og får installeret en varmepumpe og andet. Men det kræver jo så også, at vi har pengene til det, så derfor er vi nødt til at gøre tingene målrettet.

Kl. 11:37

Første næstformand (Karen Ellemann):

Næste korte bemærkning er til fru Christina Thorholm, Radikale Venstre. Værsgo.

Kl. 11:38

Christina Thorholm (RV):

Jeg vil godt sige tusind tak til SF for samarbejdet på ældre-, sundheds-, social- og familieområdet.

Fru Pia Olsen Dyhr har flere gange talt om dokumentation, dokumentation og dokumentation. Stor var min undren, da vi havde

forhandlingerne om velfærdsaftaler på ældreområdet, hvor der er fantastisk gode erfaringer fra de kommuner, der er blevet frisat til, at medarbejderne og lederne ude decentralt kan vurdere, hvordan man gør sig fri af reglerne. Radikale kæmpede for, at alle kommuner kunne få en velfærdsaftale på ældreområdet, fordi vi mente, det var vigtigt, at fagligheden fik lov at fylde, og at kommunerne derude selv kunne gøre op med, hvilke nogle regler de havde fået skabt, som ikke var nødvendige. Men SF sagde nej. Jeg har brug for at få uddybet, hvorfor SF i den her sammenhæng sagde nej til, at alle kommuner kunne blive sat fri, som Socialdemokraterne ville have, så vi kunne stå sammen om, at, ja, alle kommuner fik den mulighed for at blive sat fri.

Kl. 11:39

Første næstformand (Karen Ellemann):

Ordføreren.

Kl. 11:39

Pia Olsen Dyhr (SF):

Det, ordføreren siger, er ikke helt min oplevelse. Vi har sådan set været villige til at kigge på, at flere kommuner kunne blive sat fri på ældreområdet. Det er korrekt, at vi f.eks. på børneområdet går meget op i, at vi bibeholder minimumsnormeringerne, men ellers gerne vil sætte kommunerne fri. Men vi kommer ikke til at give os på minimumsnormeringerne. Det tror jeg ikke overrasker nogen. Det er hjerteblod for SF. Men vi er sådan set villige og har altid været det i vores parti til at gå ret vidt i forhold til at give kommunerne frihed. Det kommer jo lidt an på, hvilke dele af det vi så kigger på.

Kl. 11:39

Første næstformand (Karen Ellemann):

Fru Christina Thorholm.

Kl. 11:39

Christina Thorholm (RV):

Ja, men min undren var som sagt stor, især da SF på børneområdet sagde, at de ville give mulighed for velfærdsaftaler for alle kommuner. Men det var ikke tilfældet, da vi forhandlede aftalerne på velfærdsområdet og på ældreområdet, og det var et skisma, at man på nogle områder mente, at det var muligt, men ikke på ældreområdet. Ellers havde vi jo haft det flertal til at presse regeringen til at sige, at nu skulle der være velfærdsaftaler på hele ældreområdet.

Kl. 11:40

Første næstformand (Karen Ellemann):

Ordføreren.

Kl. 11:40

Pia Olsen Dyhr (SF):

Men jeg tror simpelt hen ikke, det er helt rigtigt forstået. Det er ikke min oplevelse. Jeg synes sådan set, at vi bakker op om det på ældreområdet, og derfor er jeg en lille smule forvirret. Men det kan være, vi kan opklare det senere – det er jeg sådan set villig til.

Kl. 11:40

Første næstformand (Karen Ellemann):

Den næste korte bemærkning er til fru Sophie Løhde, Venstre. Værsgo.

Kl. 11:40

Sophie Løhde (V):

Tak for det. I Venstre vil vi gerne give og vise de unge mere tillid. Det gør vi bl.a. ved at give mere frihed og flere muligheder. Derfor vil jeg bare spørge SF's ordfører, hvorfor det er, at SF støtter, at unge mennesker i Danmark fremover skal tvangsfordeles på gymnasierne, ud fra hvad deres mor og far tjener, altså tvangsfordeles, ud fra om

mor og far tjener mange penge eller mor og far tjener få penge. Hvorfor er det godt at tvangsfordele unge mennesker set med SF's øjne?

Kl. 11:41

Første næstformand (Karen Ellemann):
Ordføreren.

Kl. 11:41

Pia Olsen Dyhr (SF):

Hvis man skal bruge ordet tvangsfordele, skal vi så også bruge det om den hidtidige procedure, altså at vi har tvangsfordelt elever ud fra geografiske hensyn? Jeg har en god ven, hvis datter bor på Frederiksberg. Hun bor nogle få meter fra det, der betyder, at hun ville kunne komme ind på Rysensteen Gymnasium. Det kunne hun så ikke, fordi hun boede få meter derfra. Hun endte på gymnasiet i Avedøre, for hvis man ikke får sine første tre prioriteter, ryger man rigtig langt væk. Hun havde ingen venner i området, og det tog hende over 1 time og 40 minutter at komme frem til gymnasiet med kollektiv trafik. Nu har vi i det mindste sat et krav ind om, hvor lang tid det må tage med den kollektive trafik. Det synes jeg er vigtigt. Derudover stiller vi jo krav til indkomst. Det gør vi jo, fordi vi gerne vil have, at vi skal være blandet. Jeg troede egentlig også, det var god Venstrepolitik, at vi mødte hinanden på kryds og tværs i det danske samfund og på tværs af indkomst og lærte hinanden at kende. Det tror jeg egentlig er meget sundt, også for de unge.

Kl. 11:41

Første næstformand (Karen Ellemann):
Fru Sophie Løhde.

Kl. 11:41

Sophie Løhde (V):

Den aftale, som det røde flertal i det nuværende Folketing – som forhåbentlig skifter efter folketingsvalget – har lavet, betyder, at de unge mennesker får mindre frihed og mere tvang. Jeg synes i virkeligheden, det er enormt udansk, at et flertal herinde i Folketinget i ramme alvor synes, det er en god idé, at vi skal putte unge mennesker ned i nogle kasser, hvor deres livsvalg, for så vidt angår uddannelse, skal afgøres af, hvad der tikker ind om måneden på deres forældres lønseddel. Det er da i virkeligheden udansk. Så hvorfor går man ind for mere tvang og mindre frihed til landets unge?

Kl. 11:42

Første næstformand (Karen Ellemann):
Tak. Ordføreren.

Kl. 11:42

Pia Olsen Dyhr (SF):

Jeg synes egentlig, at vi sørger for mere frihed, så frihed ikke kun er for dem, der har rigtig mange penge; at vi i virkeligheden sørger for frihed til alle i forhold til at vælge deres gymnasium. Og jeg har tænkt lidt over det i den her debat: De borgerlige vælger at bruge de samme ord igen og igen, og jeg synes, det er lidt trist for debatten. I stedet for i virkeligheden at diskutere, hvilket er rimeligt nok, om vi synes, den aftale er god nok, så taler man om at tvangsfordele og at tage af friheden. Det bliver en meget voldsom retorik. Jeg synes ikke, det er godt for debatten. Men fred være med det – det har jeg lagt mærke til er den borgerlige stil fra nu af, og det må jeg så lære at leve med.

Kl. 11:43

Første næstformand (Karen Ellemann):
Tak til ordføreren. Nu bliver der plads til en sidste kort bemærkning til ordføreren, og så er taletiden opbrugt. Værsgo til hr. Peder Hvelplund, Enhedslisten.

Kl. 11:43

Peder Hvelplund (EL):

Tak for det. Det er jeg glad for, for så får jeg også muligheden for at rose fru Pia Olsen Dyhr for en god og engageret tale og komme med en særlig tak for at have fokus på det med, at vi skal være sikre på, at vi får alle med i forhold til de investeringer, vi skal lave i velfærdssamfundet. For der er nogle, der har brug for en særlig indsats.

Det leder mig hen til at stille et spørgsmål omkring ulighed i sundhed, som jeg også ved er en problemstilling, som SF deler. Der er det jo sådan, at vi fra Enhedslistens side ved den seneste finanslovsforhandling rejste kravet om at udvide ordningen med gratis tandpleje, så den også gælder unge på op til 21 år. Det samme gælder i forhold til receptpligtig medicin i forbindelse med aftalen om at reducere børnefattigdom – der fik vi sikret, at børn af kon-tanthjælpsmodtagere fik adgang til gratis receptpligtig medicin. Og i forbindelse med aftalen omkring sundhedsreformen sikrede vi, at antipsykotisk medicin til skizofrenipatienter blev gjort vederlagsfri. Og jeg vil egentlig bare høre fru Pia Olsen Dyhr, om SF's formand er enig i, at vi skal udvide de rettigheder – for tandlægebesej stopper jo ikke ved de 21 år – så det også er i forhold til socialt udsatte, og at målet er, at vi får gjort tandplejen fuldstændig vederlagsfri.

Kl. 11:44

Første næstformand (Karen Ellemann):

Tak. Ordføreren.

Kl. 11:44

Pia Olsen Dyhr (SF):

På en eller anden måde er det meget tankevækkende, at vores sundhedssystem er indrettet på den måde, som det er. Der er nogle steder, hvor der er brugerbetaling, og der er andre steder, hvor der ikke er brugerbetaling. Hvis man kommer på hospitalet med et brækket ben, skal man jo ikke først sørge for at lægge en check for at få gips på benet, men hvis man knækker psyken, skal man ofte betale for at gå til en psykolog. Det samme gælder, hvis man knækker en tand – så skal man betale for tandpleje.

Der er en eller anden historisk skævhed. Jeg kan ikke løse det med et fingerknips – det kan jeg ikke – men jeg mener, at vi langsomt spiser os ind på den diskussion, der handler om brugerbetaling i vores sundhedssystem. For den skaber ulighed; det er ikke alle, der har økonomien til at gå til tandlægen, og det er jo et problem, at man i Danmark kan kigge folk i munden og se, hvilket socialt lag de kommer fra. Det er ikke det Danmark, jeg synes vi skal have.

Kl. 11:45

Første næstformand (Karen Ellemann):

Hr. Peder Hvelplund.

Kl. 11:45

Peder Hvelplund (EL):

Tak for det. Og så forstår jeg også, at SF's formand er enig i, at det er afgørende, at vi får et flertal efter næste folketingsvalg, som er villige til at tage et opgør med den ulighed, og at det flertal naturligvis også skal bruges. Derfor skal jeg også bare høre, om SF er villige til at bakke op omkring Enhedslistens krav om, at vi skal have udvidet ordningen med at sikre vederlagsfri tandbehandling, så det ikke bare er til de 21-årige, men også til andre grupper i samfundet, og at vi i det hele taget tager et opgør i forhold til den risiko, der ellers bliver for, at vi får et sundhedsvæsen opdelt i et A- og et B-hold, hvor det er pengepungen og postnummeret, der afgør, hvilken behandling man får, og at vi i stedet for skal sikre, at der er lige og fri adgang for alle.

Første næstformand (Karen Ellemann):
Ordføreren.

Kl. 11:46

»Tiden kalder, stærkere end i normale Tider, paa Samarbejde mellem alle gode Kræfter, thi der er een Opgave, som overskygger alle andre, og som bør samle alle Danske, det er Bevarelsen af vort Land uskadt igennem de mørke Tider og Sikring af folkets velfærd, så langt Nationens Evner rækker.«

Kl. 11:46

Pia Olsen Dyhr (SF):

Ja, jeg er meget enig med hr. Peder Hvelplund – jeg synes, det er der, vi skal hen. Noget af det kommer vi nok til at tage i nogle bidder, men det har vi jo allerede gjort med gratis tandpleje til unge under 21 år – så kan vi tage den næste bid, hvor det er til unge op til 25 år, og så tager vi den næste bid videre. Og samtidig skal vi også huske at få nogle af de allermest udsatte med, for de har jo ikke råd til at betale for at komme til tandlægen eller for den sags skyld at få receptpligtig medicin. Det er nok nødt til at være skridt for skridt, for det her er dyrt – det er rigtig dyrt at få fællesskabet til at finansiere det.

Der er ingen tvivl om, at hvis man lader de blå komme til, vil de hellere bruge pengene på skattelettelser, og jeg vil hellere bruge dem på fællesskabet.

Kl. 11:46

Første næstformand (Karen Ellemann):

Tak til fru Pia Olsen Dyhr og til Socialistisk Folkeparti. Næste ordfører kommer fra Radikale Venstre, og det er fru Sofie Carsten Nielsen.

Kl. 11:47

(Ordfører)

Sofie Carsten Nielsen (RV):

»Du pusling-land, som hygger dig i smug,/mens hele verden brænder om din vugge ...«. Sådan malede Aakjær Danmark i 1916, imens første verdenskrig rasede i Europa.

I dag er Danmarks rolle i verden og i Europa en anden. Vi er tættere forbundet, og i dag hverken hygger vi os i smug eller pusler rundt i vuggen. Militært er vi en del af en fremskudt tilstedeværelse i Baltikum og Polen. Danmark deltog i oprettelsen af FN i 1945.

Vi har deltaget i over halvdelen af FN's fredsbevarende operationer lige siden. Den 1. juni afskaffede næsten syv ud af ti danskere vores forsvarsforbehold. Vi er en del af et internationalt samfund, vi er en del af Europa, vi er en del af NATO – og tænk, hvis vi ikke var en del af sammenholdet. Den tanke vil jeg ikke engang tænke til ende.

Hr. Jakob Ellemann-Jensen, fru Karen Ellemann. Jeres far – Uffe Ellemann-Jensen – var og er en stor inspiration for mig. Han gentog Aakjærs ord på Venstres landsmøde i 2011. Det er en tale, jeg har set rigtig mange gange.

»Du pusling-land, som hygger dig i smug,/ mens hele verden brænder om din vugge ...«. Med citeringen af Aakjær fulgte Uffe Ellemann-Jensens refleksion og spørgsmål: Hvordan skal et lille land tage vare på sig selv? Det skal vi ved at vise åbenhed, som jeres far også sagde.

Så kære Venstrefolk, skal vi ikke trække i Uffe Ellemann-Jensens sokker, når vi i Danmark skal tage de næste skridt? Lad os vende blikket ud og invitere verden ind. Vi har brug for den, og den har brug for os. Lad os finde fælleseuropæiske løsninger på de udfordringer, kun Europa kan løse sammen. Lad os vise større åbenhed over for hinanden i det kommende Folketing, så vi bedre kan løse de store samfundskriser og de samfundsomvæltende udfordringer, som der skal mange gode kræfter til for at løse: sikkerheds-, energi- og inflationskrisen, fremtidens økonomi og manglen på arbejdskraft, klimakrisen, børn og unges mistrivsel og vores beskattede velfærds-samfund, der er under pres. Vi bliver lykkeligvis flere børn og flere ældre, og vi har alle sammen stigende forventninger til vores velfærd. Må vi mødes om at løse dem, alle gode kræfter.

Sådan lød det om netop samarbejdende gode kræfter, da statsminister Thorvald Stauning talte ved Rigsdagens åbning i oktober 1939 ved anden verdenskrigs udbrud.

Kære Socialdemokrater, jeg ved om nogen, at vi står her i dag på valgkampens egentlige første dag på bagtæppet af en stor konflikt og en politisk konsekvens, vi drog i Radikale Venstre. Men det betyder ikke, at vi ikke vil eller kan samarbejde fremadrettet. Vi vil samarbejde mere med flere. Vi har nogle skår at klinke, vi har en historie på godt og ondt, men vi er også på mange stræk enige om, hvad det er, de store udfordringer er. Og vi har leveret mange løsninger sammen. Så her har I i alt fald vores håndsrækning til mere og bredere samarbejde, til flere fælles løsninger. Jeg tror, vi får brug for hinanden.

Tiden kalder på samarbejde mellem alle gode kræfter, for fra venstre til højre herinde er vi lige gode til at foreslå, hvad penge kan bruges til. Vi overbyder hinanden med minimumsnormeringer og fradrag. Hvad vi er mindre leveringsdygtige i, er, hvordan det hele skal finansieres. Og endnu svagere er vi til at svare på, hvem det er, der skal udføre det arbejde og yde den service, som vi jo lover flere og flere.

Kl. 11:52

Politiske målaftaler er godt – de skal til. Målaftaler om minimumsnormeringer og CO₂-reduktioner, men normeringerne og klimareduktionerne bliver jo kun til noget, hvis vi også har den arbejdskraft, der kan realisere målene. Derfor: Må de kommende 26 dage blive en valgkamp, hvor man, hvis man foreslår nye minimumsnormeringer eller flere kolleger til ældreplejen, samtidig husker på, hvordan man dels vil finansiere det, og hvor man vil finde den arbejdskraft, der skal udføre det. For fører vi valgkamp på den måde, vil det jo betyde, at 179 genvalgte og nyvalgte folketingsmedlemmer vil sidde klar lige her om få uger til at levere løsninger, der ikke er omkostningsfrie; men det er okay, for det har vi husket at fortælle vælgerne under valgkampen.

I Radikale Venstre har vi selv fremlagt en økonomisk 2030-plan, hvor vi bl.a. foreslår at udfase efterlønnen. Det er jo et eksempel på en svær og konkret reform, men det, vi kan med den, er at finde noget af den konkrete arbejdskraft, som vi i voldsom grad kommer til at mangle de kommende år – 18.000 flere kolleger. Med konkrete finansieringsforslag finder vi i vores 2030-plan også midler til netop at investere i vores børn og unges trivsel, investere i uddannelse, i kvaliteten af vores velfærd, i bedre rammevilkår for vores virksomheder, i forskning, i den grønne omstilling.

Og så vil jeg bare lige benytte lejligheden til at ønske Morten Meldal tillykke med Nobelprisen i kemi. Tænk, hvad vi kan i Danmark. Tænk, hvad dansk forskning kan, når vi investerer i den.

I Radikale Venstre har vi fremlagt en klimaplan, der kan gøre Danmark 110 pct. klimaneutral. Der blev grint lidt, da vi sagde det tal, og da vores plan blev fremlagt, men nu er der faktisk stigende opbakning til, at vi skal indfange mere CO₂ i 2040, end vi udleder – både nationalt og globalt.

Vi har også fremlagt en energiplan, der kan gøre os uafhængige af Putins gas. Med planen kan vi halvere Danmarks afhængighed af naturgas allerede i 2025, og vi kan med 20 konkrete tiltag gøre os uafhængige af al energi fra Rusland, samtidig med at vi fremmer den grønne omstilling. Det er grøn frihed. Gennemfører vi planen eller en tilsvarende plan, vil vi i 2028 være 100 pct. fri for olie og gas i hele vores opvarmning. Hvis en kommende regering driver en sådan grøn frihed og energiomstilling frem, tror jeg på, at tilliden til politik vil vokse.

For i Radikale Venstre har vi en fremtidstro på, at klimakrisens nødråb – det, vi hører herude – kan erstattes af dansk klimahåb. Vi har en fremtidstro på, at tilbagegang i vores velfærdssamfund – det, der smuldrer – kan erstattes af en tro på velfærdsfremgang, og vi har en fremtidstro på, at vores børn og unges mistrivsel kan vendes, så flere børn og unge får medgang i livet.

For selv om udfordringerne er mange, og selv om rigtig mange danskere lige nu kæmper med energiregningerne og inflationen i supermarkedet, og selv om tilliden til politik er lav, så må vi for alt i verden ikke glemme, at vi lever i et demokrati. Der er udskrevet valg, og vi lever i et samfund, hvor der i sammenligning med mange andre lande også findes store dele af håb og tro på fremgang, fordi vi kan. Der er i hvert fald ikke noget samfund, jeg hellere vil leve i, end vores. Det er et samfund, hvor håb og forandringens kræfter er stærkere end frygten. Så lad os dyrke håb og forandring noget mere, også under valgkampen.

Vi er ikke et pusling-land. Vores nations evner rækker langt. Men tiden kalder stærkere end i normale tider på samarbejde mellem alle gode kræfter. Det skal nok lysne igen – og vi kan mere end de fleste andre.

Så rigtig god valgkamp til jer alle sammen. Jeg glæder mig til, at vi mødes derude. Tak for ordet.

Kl. 11:57

Første næstformand (Karen Ellemann):

Tak til den radikale ordfører. Jeg tænker, at der lige bliver plads til et par korte bemærkninger, inden der bliver kaldt til frokostpause. Og den første, der får ordet til en kort bemærkning, er fru Camilla Fabricius, Socialdemokratiet. Værsgo.

Kl. 11:57

Camilla Fabricius (S):

Tak for det, og tak for en rigtig god tale, der giver en god retning for Danmark, og tak for vores samarbejde. Jeg vil gerne spørge om, hvorvidt De Radikale og ordføreren er enig i, at vi, på trods af at vi står midt i en energikrise, ikke skal slække på vores meget stærke klimaambitioner.

Kl. 11:57

Første næstformand (Karen Ellemann):

Ordføreren.

Kl. 11:57

Sofie Carsten Nielsen (RV):

Tusind tak for det. Det skal vi ikke. Vi skal tværtimod hæve dem, fordi vi kan. Det var også det, min tale handlede om. Vi er faktisk nået rigtig langt især med målene, men knap så langt med implementeringen, og det er jo bl.a., fordi vi mangler arbejdskraften til at lave de energioer, der skal op nu, til at rejse de vindmøller, der skal op nu, så det ikke bliver en konkurrence mellem den offentlige og den private sektor, men så vi sikrer, at der er nok arbejdskraft til det hele. Vi skal i den grad ikke slække på ambitionerne, tværtimod skal de sættes op. Vi skal vise resten af verden, at det kan vi godt.

Kl. 11:58

Første næstformand (Karen Ellemann):

Fru Camilla Fabricius.

Kl. 11:58

Camilla Fabricius (S):

Jeg får lyst til at spørge endnu tættere og dybere ind til klimaspørgsmålet, nemlig om Radikale Venstre er enig i, at Danmark skal gøre mere, end der allerede er aftalt, for at sikre, at vi i Danmark kommer i mål med 70-procentsmålsætningen og hurtigst muligt bliver klimaneutral.

Kl. 11:58

Første næstformand (Karen Ellemann):

Ordføreren.

Kl. 11:58

Sofie Carsten Nielsen (RV):

Det er fantastisk, for nu prøvede jeg jo før at udfritte den socialdemokratiske politiske ordfører for at høre, om vi ikke kunne hæve ambitionerne og sige 80 pct. i 2030, for det kan vi godt – vi har fremlagt en plan, der viser vejen derhen – og være klimaneutral i 2040, fordi det er det, verden kræver. Så Socialdemokraterne kan regne med, at Radikale hele tiden kommer til at trække dem længere op, hvad angår ambitionerne.

Kl. 11:59

Første næstformand (Karen Ellemann):

Den næste korte bemærkning er til hr. Jakob Ellemann-Jensen, Venstre. Værsgo.

Kl. 11:59

Jakob Ellemann-Jensen (V):

Tak for det, og tak for en god tale og den fine Aakjærreference. Mener Radikale Venstre, at den økonomiske politik, som regeringen har ført de seneste 3 år, har været med til at ruste Danmark bedre til den inflation, der rammer os nu, eller det modsatte?

Kl. 11:59

Første næstformand (Karen Ellemann):

Ordføreren.

Kl. 11:59

Sofie Carsten Nielsen (RV):

Tak for spørgsmålet og tanken til ordførerens far. Vi er ikke rustet tilstrækkeligt. Vi kunne godt have været rustet bedre ved at gennemføre flere reformer, der sikrer, at der er tilstrækkelig arbejdskraft – det er jo det, der bliver skreget på nu – og sikrer økonomien.

Vi er rustet godt, fordi Danmark har en stærk økonomi. Det har vi, fordi rigtig mange af os – men ikke alle – har truffet ansvarlige beslutninger igennem en årrække, som har gjort dansk økonomi rigtig, rigtig stærk. Det er det, vi har lukreret på gennem coronakrisen og også nu, og det er godt, at vi kan det. Jeg er glad for, at regeringen har meldt ud, at nu er det reformtid. Det er også på tide, fordi vi er bagud der.

Men det er svært for en hvilken som helst regering. Det viste sig også i VLAk-regeringen før den her regering, som var i lommen på Dansk Folkeparti – det har den tidligere statsminister selv erkendt – at heller ikke der kunne man gennemføre reformer. Så meget desto mere, hr. Jakob Ellemann-Jensen, bør vi jo gå sammen om det.

Kl. 12:00

Første næstformand (Karen Ellemann):

Hr. Jakob Ellemann-Jensen.

Kl. 12:00

Jakob Ellemann-Jensen (V):

Når jeg spørger, er det jo selvfølgelig, fordi jeg har været slået af forundring. Når fru Sofie Carsten Nielsen har sagt, at vi skal have rensset luften, hvilket var ens politiske konklusion på minkrapporten, og man i den anledning ikke havde tillid til regeringen, og måske også med svaret her viser, at det nok havde været bedre med en god borgerlig ansvarlighed i de seneste 3 år, når det kommer til den økonomiske politik, så undrer det mig oprigtigt, at fru Sofie Carsten Nielsen i vores påfaldende lange partilederdebat i går vælger at sige, at derfor skal fru Mette Frederiksen fortsætte som statsminister. Hvordan i alverden kan man nå den konklusion?

Første næstformand (Karen Ellemann):
Tak. Ordføreren.

Kl. 12:01 pressede frem. Jeg ved godt, at SF også hele tiden har gået ind for det, og det er jo godt, men vi må sige, at det ikke lige var der, Socialdemokraterne var i starten. Det kom de, og det er godt. Så jeg tænker absolut også fortsat, at SF og Radikale skal være grønne førere for at trække Danmark fremad, for det er der i den grad behov for.

Sofie Carsten Nielsen (RV):

Jamen jeg synes faktisk lige, jeg konkluderede det. Hr. Jakob Ellemann-Jensens parti lykkedes jo heller ikke med at fremtidssikre økonomien i de år, hvor Lars Løkke Rasmussen var statsminister, fordi I var i lommen på et parti, der ikke ønskede at de reformer, men tværtimod strammede Danmark til, så vi ikke kunne modtage den udenlandske arbejdskraft, vi så hårdt havde brug for.

Nu åbner der sig nye muligheder. Etpartiregeringen har nu udskrevet valg og går til valg på en bred regering. Det er jo det, der skal åbne muligheden for, at det faktisk lykkes at få de reformer, som virkelig, virkelig er tiltrængt. For det er det, Danmark har brug for.

Kl. 12:02

Første næstformand (Karen Ellemann):
Tak til den radikale ordfører.

Jeg skal her udsætte mødet til en frokostpause.

Mødet genoptages kl. 13.00.

Mødet er udsat. (Kl. 12:02).

Kl. 13:00

Forhandling

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Mødet er genoptaget.

Til tilhørerne kan jeg sige, at vi er i gang med åbningsdebatten.

Fru Sofie Carsten Nielsen nåede at holde sin tale og svare på et par spørgsmål, men der er 40 minutter tilbage til spørgsmål, og den første til at stille spørgsmål er fru Pia Olsen Dyhr, SF. Værsgo.

Kl. 13:00

Pia Olsen Dyhr (SF):

Jeg tror ikke, jeg afslører nogen hemmeligheder ved at sige, at der jo igennem årene har været nogle skærmydsler mellem Radikale Venstre og SF, men jeg må sige, at vi synes, at vi de sidste 3 år og 3 måneder har haft et fantastisk samarbejde på det grønne område. Vi har verdens mest ambitiøse klimalov, vi har sørget for 15 naturnationalparker og urørt skov, vi har kigget på, hvordan vi kan gøre havet mere bæredygtigt og få mere biodiversitet. Jeg synes, vi sammen har excelleret i en palet af grønne sager, og det har jeg virkelig været glad for og sætter stor pris på. Derfor vil jeg gerne spørge, hvad Radikale Venstre tænker på, når man så overvejer en regering hen over midten, bl.a. bestående af partiet Venstre, Konservative eller for den sags skyld Inger Støjberg. Er det der, man kan fortsætte de grønne ambitioner?

Kl. 13:01

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Ordføreren.

Kl. 13:01

Sofie Carsten Nielsen (RV):

Nej, vi har tænkt på os partier, der indgik det nationale kompromis, som fru Pia Olsen Dyhr også var med til, for det er faktisk også de partier, der heldigvis har været med i de brede grønne aftaler: klimalov, grøn fond, som vi fik på plads lige inden sommerferien, og også grøn skattereform, som vi sammen med Venstre faktisk

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Fru Pia Olsen Dyhr, værsgo.

Kl. 13:02

Kl. 13:02

Pia Olsen Dyhr (SF):

Den grønne skatteaftale vil jeg alligevel give æren for til Klimabevægelsen og den bølge, der er blevet sat i gang derfra. Så vi partier kan ikke tage hele æren for det. Men der er noget, jeg undrer mig over. Vi har et meget stærkt grønt flertal i dag, og når jeg kigger over i blå blok, ser jeg, at der er partier, der ikke er med i f.eks. 2025-målet. Det er Konservative og Venstre ikke. Det er heller ikke Konservative og Venstre, der er med i den bilaf tale, vi har lavet. Så det er ikke der, jeg ser ambitionerne. Så kunne Radikale vende lidt tilbage til flokken og måske også tage Enhedslisten med i festen?

Kl. 13:02

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Så får vi et svar. Værsgo.

Kl. 13:02

Sofie Carsten Nielsen (RV):

Jamen vi kommer i den grad til at presse på for højere ambitioner. Jeg er enig med fru Pia Olsen Dyhr i, at der er for lave ambitioner på alle sider, og de skal op, og æren skal i den grad gå til både Den Grønne Ungdomsbevægelse, Klimabevægelsen, alle dem, der har presset på udefra. Der er også virksomheder iblandt dem, som synes, at det bare ikke gik hurtigt nok i dansk politik. Når jeg også gerne fremover vil samarbejde med især Venstre og Konservative, er det jo, fordi der også skal arbejdskraft til. Vi er simpelt hen nødt til at få reformerne til at få rejst de vindmøller og de energitøer.

Kl. 13:03

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Så er det fru Victoria Velasquez, Enhedslisten. Værsgo.

Kl. 13:03

Victoria Velasquez (EL):

Tak for en smuk tale, og tak for samarbejdet, senest med vinterpakken, hvor vi fik prioriteret den grønne omstilling, så vi kan løse flere af de kriser, som vi står i. Jeg er glad for, at Radikale Venstre i Europaudvalget bakkede op om regeringens mandat i forhold til de overnormale profitter, også kaldet superprofit. Og det skal vi nu til at forankre her i Danmark, men der bliver jeg så lidt i tvivl om, hvor det er, Radikale står. IMF, Den Internationale Valutafond, har selv påpeget, hvordan shippingsektoren er medvirkende til, at priserne kommer til at stige. Mærsk har et medansvar, og jeg ved, at Radikale har et godt samarbejde med rederiet og i over 10 år har fået partistøtte fra Mærsk i valgårene. Og derfor mener jeg, det er rimeligt, at befolkningen får at vide, hvor Radikale står i den her sammenhæng. Mener Radikale ikke, at det er rimeligt, at vi, når Mærsk ser ind i et overskud på over 200 mia. kr. og er en del af den overnormale profit, kan føre den profit tilbage som en akuthjælp, der kan hjælpe dem, der er i knibe nu?

Kl. 13:04

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Tak. Ordføreren, værsgo.

Kl. 13:04

Kl. 13:07

Sofie Carsten Nielsen (RV):

Vi bakker op om det initiativ, som nu er taget i EU, og som er midlertidigt, netop fordi man på grund af krig har helt overnormale profitter, altså at man bruger det. Det er vi enige i. Der, hvor vi er bekymrede, er, hvis man sætter markedet ud af kraft i den grønne konkurrence, altså at konkurrencen om, hvem der kan producere mest grønt, og hvem der kan omlægge mest grønt, går i stå. Det tror jeg forhåbentlig vi er enige om ikke skal ske. Men vi vil gerne være med til det her midlertidige tiltag. Selvfølgelig vil vi det.

Kl. 13:05

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Victoria Velasquez.

Kl. 13:05

Victoria Velasquez (EL):

Men mit spørgsmål handlede helt konkret om Mærsk og det også at tage flere sektorer med, end det, der bliver lagt op til i EU-mandatet. Vi har fået vide, at vi godt kan gå bredere i Danmark, så mener ordføreren ikke, at det er rimeligt? De er medansvarlige for, at priserne stiger, og det rammer rigtig hårdt i virksomheder, der betaler mere i skat, end rederiet gør til dagligt, og hos de borgere, som lige nu har ondt i maven, når de går mod køledisken i slutningen af måneden, eller er bekymrede for, om de kan betale deres regninger. Nogle er sågar bange for, om de skal flytte fra hus og hjem.

Kl. 13:05

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Ordføreren.

Kl. 13:05

Sofie Carsten Nielsen (RV):

Vi går generelt ind for at lægge skat på det, vi gerne vil have mindre af, og mindre skat på det, vi gerne vil have mere af. Og vi vil gerne have grøn konkurrence, vi vil gerne have virksomheder, der virkelig arbejder for det, og det gør Mærsk og rigtig mange andre danske virksomheder. Derfor kan det sagtens være, at vi skal se på, hvordan det hænger bedst sammen. Vi skal bare passe på, vi ikke sætter den grønne konkurrence ud af kraft.

Kl. 13:06

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Så er det fru Britt Bager, Det Konservative Folkeparti.

Kl. 13:06

Britt Bager (KF):

Tak for det. Ikke et ord var der om unges trivsel og det pres, de unge er under. Det plejer ellers at være noget, som Radikale Venstre bryder sig af. Men jeg bemærkede to ting, ordføreren sagde. Ordføreren sagde: Lad os dyrke håb og forandring, og lad os dyrke samarbejdet. Så jeg vil gerne give fru Sofie Carsten Nielsen et tilbud, der opfylder begge dele. Lad os stoppe den håbløse aftale, som Radikale Venstre og de andre røde partier har lavet om at tvangsfordele gymnasieelever, efter hvad deres forældre tjener. Lad os samarbejde om at stoppe det vanvid, og lad os give de unge mennesker et håb for, at de ikke bare er brikker, man rykker rundt med. Det er et tilbud, fru Sofie Carsten Nielsen. Hvad siger ordføreren til det?

Kl. 13:07

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Ordføreren.

Sofie Carsten Nielsen (RV):

Jeg tror, ordføreren havde skrevet sit spørgsmål, inden hun hørte min tale, for vi har en fremtidsro på, at vores børn og unges mistrivsel kan vendes, så flere børn og unge får medgang i livet. Jeg nævnte børn og unges mistrivsel adskillige gange. Vi vil gerne lave et nationalt kompromis om at imødegå børn og unges mistrivsel. Og tak for den gode modtagelse fra bl.a. Konservatives og Venstres side.

Når vi er glade for, at vi har lavet en aftale om gymnasier, så er det, fordi der ikke var frit valg i forvejen. For der er en hel masse unge, som er kommet ind på gymnasier over de senere år, og som ikke har haft det frie valg, fordi de boede et bestemt sted og havde en bestemt baggrund. Jeg synes, vi har lavet en ordentlig aftale, og ja, indkomst er da et specielt kriterie, men det er det, der bedst siger noget om, hvordan det bliver muligt at fordele. Vi havde jo fordeling i forvejen. Den gamle aftale er jo også fordeling, og jeg tror ikke, karakterer ville være et bedre kriterie. Det ville være for meget pres.

Kl. 13:08

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Fru Britt Bager, værsgo.

Kl. 13:08

Britt Bager (KF):

Jeg synes faktisk, fru Sofie Carsten Nielsen skulle bevæge sig en lille smule mere ud i sin valgkreds, ud i Lyngby, i Gentofte, i Gladsaxe, i Vallensbæk og på Vestegnen. For der går bekymrede unge rundt, og der er forældre, der er bekymrede for, at deres børn nu skal skilles fra deres kammerater, sidde 45 minutter i bus hver vej og ikke kunne dyrke fritidsaktiviteter eller passe deres fritidsjob. De unge fortjener et svar fra Radikale Venstre. Mener fru Sofie Carsten Nielsen, at det er retfærdigt, at de skal tvangsfordeles?

Kl. 13:09

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Tak. Så får vi et svar nu. Værsgo.

Kl. 13:09

Sofie Carsten Nielsen (RV):

Jamen det er simpelt hen ikke rigtigt, at der er nogen, der skal tvinges rundt. Vi får et frit valg, og der er flere, der får mulighed for det. Jeg lytter meget til de bekymrede forældre. Jeg har også lyttet i rigtig mange, mange år til de unge på Vestegnen. Jeg ved ikke, om fru Britt Bager har været på Høje-Taastrup Gymnasium, som er gået fra 30 pct. til nu 90 pct. med anden etnisk baggrund. Og de er glade for at gå i gymnasiet, men de ønsker selv at gå på et langt mere blandet gymnasium. Det har vi ikke taget hånd om. Det er det, vi gør her.

Kl. 13:09

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Så er det hr. Peter Skaarup, Danmarksdemokraterne. Værsgo.

Kl. 13:09

Peter Skaarup (DD):

Tak til fru Sofie Carsten Nielsen for talen her i dag. Jeg vil godt vende mig mod en af de store udfordringer, vi har som land, nemlig at vi igennem årene har modtaget rigtig mange asylsøgere, og hvis tingene fortsætter som indtil nu, vil det jo også ske i fremtiden. Der har den socialdemokratiske regering jo talt om – man har ikke gjort det endnu – at ville etablere et modtagecenter i Rwanda. Så er det sådan, at der er to andre statsministerkandidater end den nuværende statsminister til at kunne blive statsminister, men de siger jo alle tre ja til, at man kan etablere et modtagecenter i Rwanda. De Radikale har så sagt, at det er en mærkesag, at det ikke skal kunne blive tilfæl-

det. Men hvordan kan det så egentlig være, at man lige just i går sagde, at man igen vil pege på Mette Frederiksen som statsminister? Det forstår jeg ikke noget af.

Kl. 13:10

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Tak for det. Værsgo.

Kl. 13:10

Sofie Carsten Nielsen (RV):

I Radikale Venstre foreslog vi allerede i 2017 at oprette modtagecentre uden for EU, hvor man kan søge asyl, så man ikke først skal tage den meget, meget risikable tur over Middelhavet, og dem, der så får asyl, skulle fordeles mellem europæiske lande. Det er jo også noget, der har været diskuteret i en årrække. Men det med, at de først skal over Middelhavet, så det er dem, der ikke er druknet, der kan blive sat på et fly og sendt ned til en diktator i Rwanda, hvor flygtninge er blevet skudt af politiet, kan vi ikke stå inde for. Og så handler vi i strid med resten af EU, alene fordi vi har et retsforbehold, i en tid, hvor der er krig i Europa.

Kl. 13:11

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Peter Skaarup.

Kl. 13:11

Peter Skaarup (DD):

Det er meget fint, men det var sådan set ikke det, jeg spurgte om. Jeg spurgte: Når nu De Radikale er så meget modstandere af et modtagecenter i Rwanda, hvordan kan det så være, at man lige netop nu har sagt, at man igen vil pege på Mette Frederiksen som statsminister? Betyder det, at hvis en socialdemokrat – det kunne være en statsminister eller en partileder eller noget andet – på et tidspunkt siger, at de vil gennemføre det forslag om et modtagecenter i Rwanda, mister De Radikale tilliden til den statsminister eller formand – eller hvad?

Kl. 13:12

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Ordføreren, værsgo.

Kl. 13:12

Sofie Carsten Nielsen (RV):

Det betyder, at vi skal finde løsninger, og at vi skal finde løsninger, der sikrer, at vi i Europa får en langt mere stabil situation i forhold til mennesker, der flygter mod Europa. Det vil vi gerne være med til og også til at lave modtagecentre uden for Europa. Det har vi selv foreslået. Men vi vil ikke være med til den løsning, der går imod resten af EU, sådan som den ligger nu.

Kl. 13:12

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Så er det hr. Lars Boje Mathiesen, Nye Borgerlige.

Kl. 13:12

Lars Boje Mathiesen (NB):

Arh, kære Sofie Carsten Nielsen, det hænger altså ikke helt sammen. Lad mig bare citere ordførerens kollega – der står her:

»R kommer ikke til at støtte en regering, der fastholder at sende flygtninge til Rwanda. Enten må de skrinlægge projektet eller finde et nyt parlamentarisk grundlag.«

Det er Radikales holdning. Statsministeren har gentaget, at Socialdemokratiet ikke kommer til at skrinlægge det projekt. Venstre og Konservative vil ikke skrinlægge det projekt. Det er jo virkeligheden.

Så ville det måske ikke være en god idé en gang for alle bare at lægge det bluffnummer ned og så sige, at okay, det var en måde, man

troede man kunne forhandle sig bedre ind i regeringer på? Men nu er der mange, der har åbnet for at lave det bredt over midten, og så kører man med den her historie i stedet for.

Altså, alle kan jo se, at det ikke holder vand, at Radikale ville trække tæppet væk under regeringen for anden gang efter 2-3 måneder, når man lige har lagt stemmer til en ny Mette Frederiksen-regering; så bliver det jo bare helt cirkus, ikke?

Kl. 13:13

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Ordføreren.

Kl. 13:13

Sofie Carsten Nielsen (RV):

Der er jo ikke lagt stemmer til noget endnu. Der kommer dilemmaer – der kommer masser af dilemmaer.

Jeg tror faktisk, hr. Lars Boje Mathiesen kom til at kalde mig hr. Det var måske, fordi hr. Lars Boje Mathiesen er så optaget af de her køn, men skidt, jeg vil tilgive ordføreren – jeg kom til at grine, fordi det altså lød utrolig morsomt, beklager.

Selvfølgelig kommer der dilemmaer i det her, også fremadrettet. Dem må vi jo så håndtere.

Kl. 13:14

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Lars Boje Mathiesen.

Kl. 13:14

Lars Boje Mathiesen (NB):

Ja, i de her tider skal man passe på med at give folk en bestemt identitet, for så kan de jo blive fornærmet.

Men jeg kunne godt tænke mig at spørge lidt mere ind til det, for virkeligheden er jo, at hver af de regeringskonstellationer, som Radikale taler om – om det så er en centrum-venstre med Mette Frederiksen i spidsen, eller om det er ind over midten med Mette Frederiksen i spidsen – handler ud fra det mandat, at de vil fortsætte med Rwandaløsningen. Det er jo virkeligheden.

Kl. 13:14

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Ordføreren, værsgo.

Kl. 13:14

Sofie Carsten Nielsen (RV):

Jeg kan forsikre hr. Lars Boje Mathiesen om, at jeg ikke er spor fornærmet. Jeg syntes, at det lød morsomt – det var derfor, jeg grinede.

Men når man køber præmissen om, at mandaterne findes på den her måde, og at det ikke kan blive anderledes, så køber man også præmissen om, at politik aldrig nogen sinde kan blive anderledes, og at man ikke kan sætte sig ned og finde løsninger, der faktisk virker – og vi ved alle sammen godt, at det der også lidt er et bluffnummer.

Der er ikke nogen, der er lykkedes med det, men vi skal lykkes med at finde løsninger på den asylsituation, vi har i Europa. Jeg er enig med hr. Lars Boje Mathiesen i, at der i fremtiden kommer flere flygtninge mod Europa, og det skal vi kunne håndtere.

Kl. 13:15

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Så er det hr. Ole Birk Olesen, Liberal Alliance.

Kl. 13:15

Ole Birk Olesen (LA):

Vi har jo alle vores cirkler, som vi bevæger os i, i det private, og de kan være mere eller mindre pluralistiske. Jeg er ofte privat sammen

med folk, der stemmer på andre blå partier, og ikke så ofte med nogle fra Enhedslisten, men ret mange er egentlig også radikale.

Jeg kan godt lide De Radikale, og jeg kan godt lide de radikale venner, jeg har osv. Det, der kendetegner dem, er, at de sætter en ære i sådan at ville være talsmænd for fornuften. Man kan godt nogle gange pege på den ene side og nogle gange på den anden side, afhængigt af hvor fornuften befinder sig. Og de er selvfølgelig glade for, at man i 1980'erne var på borgerlig side, fordi de røde ikke var fornuftige dengang. De undrer sig lidt over, hvorfor De Radikale stadig væk er på rød side, for fornuften synes de ikke kan findes på rød side i disse år, og heller ikke det gode lederskab kan de finde der. Så hvad er forklaringen på det?

Kl. 13:16

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Ordføreren.

Kl. 13:16

Sofie Carsten Nielsen (RV):

Jeg er glad for, at hr. Ole Birk Olesen også omgås radikale; det lyder hyggeligt. Jeg omgås også mennesker, der stemmer på Liberal Alliance – de er også gode folk. Men jeg omgås i øvrigt også socialdemokrater, socialister og alle mulige andre. Det kan faktisk godt lade sig gøre at have det rigtig hyggeligt sammen, og det synes jeg vi skal dyrke langt, langt mere.

Når vi nu siger, at vi går til valg på en bred regering, som kan ledes af Mette Frederiksen, så er det, fordi det er det, hun har stillet sig til rådighed for. Og vi vil gerne have en regering, hvor vi sætter os sammen om at løse de her problemer. Der er ikke blevet taget tilstrækkeligt ansvar for reformer, og det blev der heller ikke under Lars Løkke Rasmussens VLAK-regering. Ordføreren var selv med i den, og ordføreren ved udmærket godt selv, at I var i lommen på Dansk Folkeparti og ikke kom igennem med det, I ønskede. Så der er jo virkelig brug for, at vi faktisk prøver at tænke noget nyt – også i måden, vi bedriver politik på.

Kl. 13:17

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Ole Birk Olesen, værsgo.

Kl. 13:17

Ole Birk Olesen (LA):

Jo, men personer betyder jo altså også noget. Jeg kan da huske dengang, hvor De Radikale ikke kunne støtte en socialdemokratisk ledet regering, fordi de ikke brød sig om Anker Jørgensens måde at lede landet på eller ikke brød sig om den måde at lede landet på, som Svend Auken ønskede at gøre det. Og De Radikale, jeg kender, forstår ikke, at Radikale i dag synes, det er en fantastisk ledelse af landet, som den nuværende statsminister står for. Altså, de tænker på det sådan, at det ville have været, ligesom hvis De Radikale havde støttet Anker Jørgensens lederskab af Danmark. Hvordan ser fru Sofie Carsten Nielsen på det?

Kl. 13:18

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Tak. Værsgo.

Kl. 13:18

Sofie Carsten Nielsen (RV):

Jeg ser sådan på det, at med de kriser, vi står i, lige uden for døren; at med den verden, vi lever i, er vi simpelt hen nødt til at kunne sætte os ud over personer. Der er vi nødt til at kunne løse problemerne sammen, og der er ikke noget menneske i Statsministeriet, ikke noget menneske i nogen ministerier og heller ikke noget menneske

her i Folketinget eller ude hos borgerne, der skal sidde alene med det.

Det er derfor, at vi har taget en politisk konsekvens og sagt, at et-partiregeringen ikke kan fortsætte. Nu er der udskrevet valg. Nu går vi til valg på en bred regering, og vi skal løse de her udfordringer, som altså er større end enkeltpersoner.

Kl. 13:18

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Så er det hr. Torsten Gejl, Alternativet.

Kl. 13:19

Torsten Gejl (ALT):

Tak. I foråret brugte vi rigtig mange timer og møder på at lave forhandlinger, der betød, at vi kunne afskaffe kontanthjælpsloftet, og da det endelig lykkedes efter rigtig mange kraftanstrengelser, udtalte bl.a. Samira Nawa, Radikales beskæftigelsesordfører:

»Børn skal ikke vokse op i fattigdom og deres fremtidige muligheder skal ikke afgøres af deres forældres baggrund. Med denne aftale skaber vi ro omkring de allermost udsatte børnefamiliers økonomi.«

Det var på et pressemøde, hvor Alternativet selvfølgelig også var med til at tage æren for en aftale, der løftede økonomien bl.a. for næsten 10.000 fattige børn. Det, der så sker, er, at nu vil Radikale hellere have et valg, hvilket betyder, at den her aftale ikke kan komme igennem Folketinget. Den er nærmest ikke det blæk værd, den er skrevet med. Kunne Radikale ikke lige have ventet med det her politiske strategiarbejde til juletid, så vi kunne have overholdt vores løfte til alle de her fattige børnefamilier?

Kl. 13:20

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Ordføreren.

Kl. 13:20

Sofie Carsten Nielsen (RV):

Tak for spørgsmålet. Jeg har noteret mig, at hr. Torsten Gejl turnerer med det. Men jeg er nødt til at svare hr. Torsten Gejl, at det ikke handler om taktik; det handler helt grundlæggende om, at vi ikke skyder demokratiet til side, fordi der er noget, der ikke er vedtaget endnu. Det vil der altid være i et Folketing – noget, der ikke er vedtaget endnu. Det vil vi da kæmpe for at det bliver. Det vil jo være op til vælgerne. Hvis vælgerne vælger noget andet, kunne de jo gøre det om alligevel efter et valg, hvis der kommer et andet flertal. Det er jo demokratiets vilkår.

Kl. 13:20

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Hr. Torsten Gejl.

Kl. 13:20

Torsten Gejl (ALT):

Altså, alt det tror jeg ikke der er så mange af de børnefamilier, som Radikale, Alternativet og alle os andre har kæmpet for ved at sikre, at 10.000 fattige børn fik flere penge, som forstår. Forstår ordføreren ikke godt, at for dem handler det mere om desperation, det handler mere om overlevelse, det handler om medicin, det handler om høje energipriser, og det kan derfor være svært at forstå, at man ikke ønsker at gøre arbejdet færdigt og afskaffe det kontanthjælpsloft, når vi har taget æren for det, når man har stået på et pressemøde og taget æren for det? Forstår ordføreren ikke godt, at der er en stor skuffelse blandt de mennesker?

Kl. 13:21

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Ordføreren.

Kl. 13:21

Sofie Carsten Nielsen (RV):

Jeg forstår godt, at de regner med, at vi får gjort arbejdet færdigt, og det er jo også det, vi vil. Men man kan ikke sætte demokratiet ud af kraft midtvejs og bare sige: Det var bare ærgerligt. Det kan vi da ikke gøre. Det er jo meget grundlæggende beslutninger, vi træffer her. Vi drog en politisk konsekvens af noget, vi syntes var over stregen. Det var derfor, vi drog den politiske konsekvens. Nu er vi her, og der er udskrevet valg. Et flertal, der vil noget andet, vil jo til enhver tid ophæve den lovgivning, som vi synes er den rigtige. Det skal vi da kæmpe sammen for at undgå.

Kl. 13:21

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Så er det hr. Rasmus Stoklund, Socialdemokratiet.

Kl. 13:21

Rasmus Stoklund (S):

Tak. Tak for en god tale, og tak for det gode samarbejde på en række områder. Fru Sofie Carsten Nielsen bemærkede måske også, at det var lidt svært at få svar på, om vi skal have en CO₂-afgift på landbruget. Jeg vil høre, hvordan man stiller sig i Radikale Venstre, og om man kunne forestille sig, at det var noget, vi kunne opnå enighed om i tiden, der kommer, fordi det som bekendt er en af de helt store udledere og det bliver svært at nå vores klimamålsætninger, hvis ikke vi gør noget ved landbruget.

Kl. 13:22

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Ordføreren.

Kl. 13:22

Sofie Carsten Nielsen (RV):

Jeg vil gå så langt som til at sige, at det bliver umuligt at nå vores klimamålsætninger, hvis ikke vi også gør noget ved landbruget, og derfor skal der selvfølgelig indføres en CO₂-afgift. Så skal vi selvfølgelig lytte til dygtige folk og høre, hvordan den skal indrettes på den bedste måde, helt som vi lyttede til de andre eksperter, der gav os bud på, hvordan vi skal indrette en CO₂-afgift på industrien. Og det har vi nu gjort; vi har i hvert fald taget de første skridt. Men hvis ikke vi også får landbruget med – og jeg er i øvrigt enig med mange andre i, at landbruget er superdygtigt i Danmark, de er gode til at innovere og kunne det her, men der *skal* omstilles – så kommer vi simpelt hen ikke i mål. Og vi har behov for ikke bare at komme i mål med 70 pct.; vi har behov for at nå længere – og også hurtigere.

Kl. 13:23

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Så går vi videre til hr. Troels Lund Poulsen, Venstre.

Kl. 13:23

Troels Lund Poulsen (V):

Tak for det, og tak for talen. Jeg tænker, at jeg lige vil dykke en smule ned i det forslag til vedtagelse, som De Radikale er medfor-slagsstiller på. Det er jo sådan, at Radikale Venstre igennem lang tid – meget rigtigt, synes jeg – har talt for vigtigheden af, at man gør Danmark rigere, gør kagen større, sådan at man også er i stand til at kunne prioritere fremtidens velfærdssamfund. I den forbindelse har De Radikale også argumenteret kraftigt for, at man skal gøre noget for arbejdsuddannelsen, og så er det bare, jeg tænker: Hvor er det helt præcist, man ser det i den her vedtagelsestekst? Det er nok, fordi jeg ikke lige har fået øje på det endnu.

Kl. 13:23

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Ordføreren.

Kl. 13:23

Sofie Carsten Nielsen (RV):

Jamen det er rigtigt. Det er jo præcis derfor, vi går til valg på en bred regering, for det er svært at samles om at sikre nok reformer. Jeg bider med stor tilfredshed mærke i, at Socialdemokraterne også går til valg på flere reformer, men de kommer ikke til at ske, hvis ikke de sker hen over midten. Det har hr. Troels Lund Poulsen også selv erfaret i den tid, han var minister i VLAK-regeringen, hvor den regering heller ikke kunne komme igennem med sine ønsker til at skaffe mere arbejdskraft. Det har vi brug for, det skal vi gøre sammen.

Kl. 13:24

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Troels Lund Poulsen.

Kl. 13:24

Troels Lund Poulsen (V):

Tak for det. Ja, jeg har erfaret meget i min tid som minister, men det er heldigvis ikke det, jeg skal svare på nu. Nu skal jeg stille spørgsmål, og derfor vil jeg sådan set også bare folde det lidt yderligere ud. Jeg tror, regeringen lægger op til, at der potentielt skal være et stigende arbejdsudbud på 6.000 i den 2030-plan, der er præsenteret. Det står lidt i skærende kontrast til de rigtige tanker, som Sofie Carsten Nielsen og Radikale Venstre jo før har tænkt, i forhold til hvordan man gør Danmark rigere. Derfor synes jeg måske, det kunne være på sin plads at høre, hvad det så er for nogle ambitioner, der skal til, og i den forbindelse også, om man tror, at det så kan blive indfriet med Mette Frederiksen som statsminister?

Kl. 13:25

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Tak for det. Værsgo.

Kl. 13:25

Sofie Carsten Nielsen (RV):

Det er rigtigt. Ambitionerne skal op, også her. For virkeligheden kommer til helt grundlæggende at ramme os – den har allerede ramt os. Det er jo sygeplejersker og pædagoger og lærere derude, der mangler kolleger; det er social- og sundhedsassistenter i ældreplejen, der i den grad mangler kolleger. Og så mangler de også kolleger i de private virksomheder til at rejse vores vindmøller, bygge vores energiøer og alt det andet gode og sunde, der foretages i det driftige danske private erhvervsliv. Alt det er rigtigt, det er ikke nok, der skal mere til. Vi har f.eks. foreslået at udfase efterlønnen.

Kl. 13:25

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Tak. Så er det hr. Morten Dahlin, Venstre.

Kl. 13:25

Morten Dahlin (V):

Fru Sofie Carsten Nielsen har kaldt den nuværende regering for lukket og den nuværende statsminister for magtfuldkommen. Derfor vil jeg bare stille det helt simple spørgsmål: Hvordan kan man pege på en statsminister, der har ført en lukket regering, og som Radikale Venstre selv mener er magtfuldkommen?

Kl. 13:26

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Ordføreren.

- Kl. 13:26
Sofie Carsten Nielsen (RV):
Tak for spørgsmålet. Det er etpartiregeringen, der har udøvet sin magt på en måde, som vi synes er kritisabel. Det er også blevet kritiseret effektivt af Minkkommissionen, og det er det, vi vil sætte en stopper for. Jeg synes egentlig, jeg svarede på det lige før til hr. Ole Birk Olesen. Det handler ikke om personer. Det handler om, at ingen skal sidde alene, ikke regeringen og heller ingen borgere i Danmark. Vi er nødt til at få åbnet magten op.
- Kl. 13:26
Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Hr. Morten Dahlin.
- Kl. 13:26
Morten Dahlin (V):
Med fru Sofie Carsten Niensens egne ord er den nuværende statsminister magtfuldkommen. Mener fru Sofie Carsten Nielsen, at den nuværende statsminister stopper med at være magtfuldkommen, i det øjeblik der kommer andre partier ind i regeringen?
- Kl. 13:26
Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Ordføreren.
- Kl. 13:26
Sofie Carsten Nielsen (RV):
Ja, etpartiregeringen har været og har udøvet magten magtfuldkomment, og det ønsker vi et opgør med. Det har jeg meget tydeligt understreget.
Og ja, jeg er overbevist om, at det, som statsministeren også rækker ud efter – en bred regering – også vil betyde, at vi så kan udøve magten langt mere selvkritisk og åbent. Det er ikke nok i sig selv, at vi kommer til at være flere partier og få en bred regering. Man er nødt til også at hæve de politiske ambitioner, og selvfølgelig vil det være det politiske indhold, der bliver afgørende.
- Kl. 13:27
Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Hr. Rasmus Nordqvist, SF.
- Kl. 13:27
Rasmus Nordqvist (SF):
Tak. Og tak til Radikale Venstre for det samarbejde, vi har haft de sidste år. Jeg har jo siddet i Folketinget i to perioder, den første periode under et borgerligt flertal, hvor man nærmest blevet latterliggjort, når man kæmpede for klimahandling, og de sidste 3 år, hvor vi jo faktisk har rykket noget sammen.
Det er jo vigtigt, at klimakampen ikke bare er ord, men faktisk også er aftaler, der rykker noget. De aftaler skal drives af nogen. Og ja, det har været brede flertal, men de er stadig væk blevet drevet frem af et grønt flertal. Derfor bliver jeg nødt til igen at spørge fru Sofie Carsten Nielsen om det her med at snakke om det brede flertal og det at kigge så glad over på den borgerlige fløj. Ser man en klimahandling, f.eks. omstilling af landbruget, drevet af den borgerlige side af Folketinget?
- Kl. 13:28
Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Ordføreren.
- Kl. 13:28
Sofie Carsten Nielsen (RV):
Jeg er helt enig med ordføreren i, at der skal være nogen til at drive det grønne og den grønne fremdrift frem og få den grønne frihed,
- Kl. 13:26
som vi har enormt hårdt brug for lige nu. Og også tak til SF for at være der, og også til Enhedslisten. Det er jeg da helt enig i – vi har virkelig drevet meget frem. Det tager vi også på os.
Når vi synes, der er behov for en bred regering, er det, fordi vi også har behov for at skaffe arbejdskraften, få implementeret den grønne omstilling, ellers kommer det ikke til at ske. Det er rigtig gode mål, vi har, men vi mangler virkelig at få handling og få det udrullet meget konkret: fjernvarmen ud, varmepumperne ud til mennesker, vindmøllerne op, energiøerne bygget. Og hvis ikke nogen tager ansvar for at skaffe den arbejdskraft, kommer det ikke til at ske i det tempo, vi har behov for. Det er derfor, vi også rækker ud.
- Kl. 13:29
Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Hr. Rasmus Nordqvist.
- Kl. 13:29
Rasmus Nordqvist (SF):
Men der er noget, jeg simpelt hen ikke forstår i den her, man kan nærmest kalde det hen over midten-fetichisme, der kører lige for tiden omkring regeringssamarbejder: Altså, vi laver jo brede aftaler; vi har lavet et utal af brede aftaler, hvor vi har fået skubbet højrefløjen med på nogle grønne tiltag. Er det ikke nok? Hvorfor er det, at regeringen og dermed også beslutningskraften absolut skal ligge et sted, hvor man eksempelvis i går hørte fra Det Konservative Folkeparti, at landbruget skal man ikke røre ved, for de er jo fantastiske?
- Kl. 13:29
Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Ordføreren.
- Kl. 13:29
Sofie Carsten Nielsen (RV):
Vi skal i den grad have landbruget rykket fremad. Det har vi jo også besluttet, og det kommer vi i hvert fald ikke til at vige fra.
Det er godt med brede aftaler, men det, vi har behov for, er nogle af de aftaler, der ikke er lavet, som er langsigtede, forpligtende, og bl.a. nogle af dem, der skal skaffe arbejdskraft til den grønne omstilling. Det er en meget stor udfordring. Jeg forstår da udmærket godt, at SF synes, det skal blive ved med at være til venstre side. Men jeg er enig med ordføreren i, at vi virkelig har behov for at øge ambitionerne, ikke at sænke dem.
- Kl. 13:30
Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Tak. Så er det hr. Hans Andersen, Venstre.
- Kl. 13:30
Hans Andersen (V):
Tak for det, og tak for talen. Over 40 afgifts- og skattestigninger er jo resultatet af regeringens politik. Mener ordføreren, at det skal være takken i forhold til de hårdtarbejdende familier derude, de virksomheder, der kæmper, at det, der nu står tilbage efter 3 år med socialdemokratisk styre, er, at afgifterne og skatterne er steget 40 gange?
- Kl. 13:31
Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Ordføreren.
- Kl. 13:31
Sofie Carsten Nielsen (RV):
Vi har et rimelig udogmatisk forhold til det i Radikale Venstre, og det handler om, at vi ikke skal og ikke må gå på kompromis med eksempelvis den grønne omstilling. Den kræver også, at vi ændrer adfærd. Så lægger man nogle afgifter på. Vi har f.eks. også lavet en

høj cigaretafgift. Det er Venstre jo selv med i, og det er jo også nogle af de afgifter, der bliver pålagt, som man kan slippe for at betale, hvis man ændrer sin adfærd. Det er jo det, der er utrolig praktisk. Til gengæld har vi lettet skatten på arbejde, også med den her regering. Og det vil vi selvfølgelig arbejde for at der kommer endnu mere af.

Kl. 13:31

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Hr. Hans Andersen.

Kl. 13:31

Hans Andersen (V):

Nu er skatter og afgifter steget 40 gange i den her regerings tid. Er ordføreren enig i, at det er blevet dyrere at være dansker? Det er sådan set grundlæggende spørgsmålet. Der er jo også mennesker, der går på arbejde, og som har en mobiltelefon, og de er jo nu også blevet beskattet. Der er jo ikke den ting, som man ikke har afsøgt at kunne lægge ekstra skatter på.

Så er ordføreren enig i, at det er blevet dyrere at være dansker og drive virksomhed i Danmark?

Kl. 13:32

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Ordføreren.

Kl. 13:32

Sofie Carsten Nielsen (RV):

Nej, det handler også grundlæggende om, hvad det er for en adfærd, vi ønsker at skubbe til. Vi ønsker at skubbe til en langt grønnere adfærd, og så kan man slippe billigere, hvis man virkelig får lagt om, både som virksomhed og privatperson.

Men det er også klart, at vi skal have vores samfund til at hænge sammen på en måde, hvor vi kan investere i uddannelse og ikke skærer ned med 2 pct. om året, investere i vores velfærd, fordi der både bliver flere børn og flere ældre. Og det vil vi også gerne stå på mål for.

Kl. 13:32

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Så er det fru Jette Gottlieb, Enhedslisten.

Kl. 13:32

Jette Gottlieb (EL):

Tak. Jeg vil spørge den radikale ordfører, om hun gør sig nogen overvejelser om visdommen i, at vi i den nuværende situation afsætter omfattende midler til nyanlæg af motorveje og dermed tilsidesætter andre vigtige opgaver.

Kl. 13:33

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Ordføreren.

Kl. 13:33

Sofie Carsten Nielsen (RV):

Tak for det spørgsmål. Det er jo rigtigt nok, at vi i Radikale Venstre er med i den store infrastrukturaftale, der er, men jeg synes faktisk, det er et meget betimeligt spørgsmål. For lige nu står vi i en meget alvorlig krise. Det er en sikkerhedskrise, som jo også er en energikrise og en klimakrise. Det hænger sammen. Så vi vil i alt fald meget gerne være med til at overveje, om der er noget her, der skal sættes på pause, så vi i stedet kan bruge ikke mindst arbejdskraften til at udrulle det akutte, vi har behov for, som fjernvarme, varmepumper, de ting, der kan gøre helt almindelige mennesker uafhængige af gas og dermed mere frie og med lavere regninger.

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Fru Jette Gottlieb.

Kl. 13:33

Kl. 13:33

Jette Gottlieb (EL):

Det lyder jo dejligt. Betyder det, at De Radikale vil være med til at stille det konkret i bero i den kommende samling?

Kl. 13:34

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Ordføreren.

Kl. 13:34

Sofie Carsten Nielsen (RV):

Jeg vil ikke hænge mig op på at sætte et stort forlig i bero. Men vi vil meget gerne være med til at kigge på hver enkelt ting. Vi er faktisk åbne over for at kigge på, at nogle af de ting, vi også selv har været med til at støtte, må udskydes, både fordi anlægsudgifterne lige nu er enorme, men allermest fordi vi har behov for akut at udrulle den grønne omstilling, som skal gøre os fri.

Kl. 13:34

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Så er det hr. Marcus Knuth, Det Konservative Folkeparti.

Kl. 13:34

Marcus Knuth (KF):

Tak. Jeg vil gerne begynde med at sige en kæmpe tak til Radikale Venstre. Det er jo Radikales fortjeneste, at vi nu har et folketingsvalg, som vi blå partier har ventet på længe, så vi forhåbentlig kan få en ny ledelse af Danmark.

Men der er lidt i den her fortælling, jeg ikke helt forstår. I sommer udtrykte Radikale, at hvis statsministeren ikke udskrev valg senest den 4. oktober, ville Radikale Venstre ikke længere have tillid til statsministeren, men det gjorde statsministeren jo ikke. Der gik jo lige et ekstra døgn. Så bare lige for min forståelses skyld: Vil det sige, at i det døgn havde Radikale Venstre ikke tillid til statsministeren, og hvordan definerer Radikale Venstre egentlig den tillid til statsministeren, og har Radikale Venstre tillid til statsministeren nu, hvor der er udskrevet valg?

Kl. 13:35

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Ordføreren.

Kl. 13:35

Sofie Carsten Nielsen (RV):

Ja! Jeg tror, at jeg sagde helt fra starten: Prøv at høre, første tidspunkt man kan gå på talerstolen, er i dag, den 6. oktober. Så om det bliver den 4. eller 5. oktober, er ikke så afgørende. Det vigtige er, at vi, helt som ordføreren sagde, drog en politisk konsekvens af de konklusioner: Etpartiregeringen kunne ikke fortsætte – modsat de borgerlige partier, der, lang tid inden Minkkommissionen overhovedet havde konkluderet, allerede havde sendt statsministeren for Rigsretten. Helt alvorligt: Vi bør kunne hæve os op over den slags.

Kl. 13:35

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Hr. Marcus Knuth, værsgo.

Kl. 13:35

Marcus Knuth (KF):

Så har jeg bare et lille godt råd: Hvis det var sådan, at man i virkeligheden mente den 6. oktober og ikke den 4. oktober, så kunne

man måske have sagt det, for det var i hvert fald det, hele Danmark holdt øje med.

Kl. 13:38

Men så var der også et meget spændende øjeblik i går, da Radikale Venstre holdt et pressemøde, hvor man ville annoncere, hvem man nu vil pege på som statsminister, og vi ventede jo i spænding, fordi De Radikale vil have en regering hen over midten, og fordi det jo er på grund af statsministeren, at vi har valg nu – om man har tillid eller ej, kan jeg så ikke helt definere – og så var det jo alligevel statsministeren, man ville pege på. Så vi er jo tilbage, hvor vi begyndte. Kan ordføreren så ikke lige forklare logikken, så i hvert fald jeg kan forstå det?

Kl. 13:36

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Værsgo.

Kl. 13:36

Sofie Carsten Nielsen (RV):

Jeg skal gøre mit bedste. Hr. Marcus Knuth, det handler om, at vi ønsker en ny ledelse af landet. Statsministeren har tilbudt sig som leder af en bred regering, og jeg synes, at med den situation, vi står i, med det, verden og Danmark har brug for lige nu, med de kriser, der virkelig presser sig på, så bør vi alle sammen kunne hæve os op over den slags og helt alvorligt tage kriserne på os og sætte os sammen og løse dem, men der er ikke nogen, der fortsat skal sidde alene.

Kl. 13:37

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Den sidste spørger, vi når i den her runde, er hr. Thomas Danielsen, Venstre. Værsgo.

Kl. 13:37

Thomas Danielsen (V):

Tak for det. Og tak for ordførerens tale. Vi skal jo til valg, fordi der ikke længere er tillid til regeringen. Radikale Venstre har udtrykt mistillid til regeringen, og det kommer jo på baggrund af hele minkskandalen. Det er alt for omfattende at læse op fra det, men der kom en kommissionsundersøgelse, som skulle klargøre det juridiske ansvar for embedsværket. Og mit spørgsmål er så: Hvorfor vil Radikale Venstre sammen med et rødt flertal i Folketinget ikke have klargjort det juridiske ansvar politisk, altså det politisk-juridiske ansvar?

Kl. 13:37

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Ordføreren.

Kl. 13:37

Sofie Carsten Nielsen (RV):

Tak for det spørgsmål. Vi brugte god tid på at studere Minkkommissionens konklusioner, som jo er en grundig juridisk gennemgang. Vi tog vores parlamentariske ansvar på os og drog en politisk konsekvens af den rapport og sagde: Etpartiregeringen kan ikke fortsætte. Nu er der udskrevet valg. Vi går til valg på en bred regering. Vi mener ikke, det juridiske spor kan følges længere.

Spørgerens parti mente, allerede inden Minkkommissionen havde konkluderet noget, at statsministeren skulle stilles for en Rigsret. Jeg hørte tidligere, at man skal erkende sine fejl – og det er jeg enig i. Det synes jeg faktisk ville klæde os alle sammen, også spørgerens parti, i den her sammenhæng. Der er simpelt hen brug for noget helt andet fra os herinde i Folketinget nu, og det er, at vi forholder os til de kriser, som landet står med, og løser dem.

Kl. 13:38

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Hr. Thomas Danielsen.

Thomas Danielsen (V):

Men jeg skal bare forstå det korrekt. Det er vigtigt, at vi får et valg – det er jeg så også enig med ordføreren i – men det valg skal så være på et uoplyst grundlag. Det vil sige, at danskerne nu skal træffe et valg på et uoplyst grundlag. F.eks. har statsministeren jo gjort det klart, at det var myndighedernes anbefaling, at man slog alle mink ihjel, men der er ingen myndigheder, der har anbefalet, at man slog alle mink ihjel. Det er en beslutning, der er truffet på et lukket koordinationsudvalgsmøde, hvor statsministeren sidder for bordenden. Og der var kollektivt hukommelsessvigt ved afhøringerne. Så altså, det er jo et uoplyst grundlag. Hvorfor vil man ikke have det politiske ansvar placeret?

Kl. 13:39

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Tak. Så får vi et svar. Værsgo.

Kl. 13:39

Sofie Carsten Nielsen (RV):

Det er da første gang, jeg hører, at en kommission, der har arbejdet så grundigt og fremlagt så meget arbejde, skulle betyde, at der er et uoplyst grundlag. Vi har nedsat masser af kommissioner igennem årene – måske også nogle gange for mange. Nu har vi fået en ny måde at nedsætte dem på, og så er der nogle, der er blevet aflyst igen. Det er ærgerligt. Den her kommission har faktisk lavet sit arbejde grundigt. Det er da et oplyst grundlag. Vi har sat os grundigt ind i det; det er oplyst og gennemarbejdet. Og vi drog en politisk konsekvens. Det er derfor, vi står her nu og har fået et valg.

Kl. 13:40

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Tak til fru Sofie Carsten Nielsen. Vi er igennem dem, der var plads til, og det betyder, at vi går videre i ordførerrækken, og nu er det fru Mai Villadsen, Enhedslisten. Værsgo.

Kl. 13:40

(Ordfører)

Mai Villadsen (EL):

På Christiansborg går meget af tiden med bogstavleg, snak om hypotetiske regeringsdannelser og taktiske analyser. Det kan være spændende nok, men ved I hvad? Det er uendelig langt væk fra folk derude og de problemer, som de oplever. Jeg er bange for, at snak om form og proces kommer til at stå i vejen for, at vi kan tale om de rigtige og alvorlige politiske forskelle, der er i Danmark, og jeg synes, at folketingsvalget her skal handle om de forskelle – om politik. Det skal ikke handle om Radikales vægelsind og trusler, ikke om Løkkes linedans mellem blå og rød, ikke om højrefløjens negative personkampagne, men om politik.

Lige nu rykker politik tæt på. Det bliver fysisk og konkret for mange: Skal vi fryse til vinter? Har vi råd til smør, mælk og brød? Går strømmen? Det er spørgsmål, vi aldrig troede vi skulle stille hinanden, men det er nu blevet konkret hverdagssnak. Mens mange vender hver en mønt, og mens mange frygter den næste regning og indkøbstur, skovler få rige milliardvirksomheder altså penge i kassen. Lad os være ærlige: Grådigheden er blevet for stor i toppen, når virksomheder spinder guld på inflationen, og når de gør sig selv rige på ryggen af de stigende priser. Når prisen for deres enorme fortjenester er, at pensionisten, den studerende og den enlige mor må trække vejret meget, meget dybt før hver eneste indkøbstur, fordi de ganske enkelt ikke har råd til det, de plejede, så mener jeg, at kæden er hoppet af.

Derfor er det her folketingsvalg afgørende. Når krisen rammer, vil højrefløjen nemlig skære ned på fællesskabet og velfærden,

samtidig med at de fremlægger planer, der bare vil prioritere de rigeste. Enhedslisten vil hjælpe befolkningen, styrke fællesskabet og skære ned på grådigheden i toppen.

Klimaforandringerne truer vores eksistens, og derfor er det bydende nødvendigt, at vi rykker hurtigere og mere resolut på den grønne omstilling, og at vi lever op til vores klimaløfter. Enhedslisten har leveret en helt konkret og finansieret plan for, hvornår vi når vores klimamål, og hvordan vi gør det uden usikre teknologier. Det kræver modige beslutninger, hvis vi gradvis og socialt ansvarligt skal halvere den animalske produktion frem til 2030, sige nej til salg af nye fossilbiler efter 2025 og stoppe med at lade de store forurenere i industrien som Aalborg Portland slippe billigere for klimaregningen. Hvis ikke vi handler nu, er det altså kulsort klimasvigt.

Hvad sagde fru Inger Støjberg og hr. Jakob Ellemann-Jensen så til vores klimaplan? Jo, de kaldte den helt godnat og sagde, at den intet hold havde i virkeligheden. Kære hr. Jakob Ellemann-Jensen og fru Inger Støjberg, er svaret bare at totalfredse landbruget og håbe på det bedste? Det synes jeg er dybt uansvarligt. Og kære fru Mette Frederiksen, hvad vil Socialdemokratiet dog i armene på de fossile stemmer fra højrefløjen? Hvorfor vil Socialdemokraterne i regering med dem? Det vil føre til et gigantisk svigt af klimaet og vores fremtid. Tænk lige over det! Klimakrisen er i gang. Tørke, hedeølge og skovbrande har hærget Europa hele sommeren, og senest har Pakistan stået under vand, imens op imod 30 millioner mennesker var på flugt. Verden er i opbrud, verden er i brand.

Nye Borgerliges hr. Lars Boje Mathiesen reagerede faktisk på sommerens klimakatastrofe, men det var ved at skrive til alle os såkaldte klimaalarmister på Twitter, at vi bare skulle tage den med ro, knappe en kold øl op fra kassen og trække i et par badeshorts, for det skal jo nok gå alt sammen. Altså, undskyld mig, Nye Borgerlige har simpelt hen ikke forstået alvoren. Nye Borgerlige stemte ikke engang for klimaloven og vil stadig skrotte den. Kære venner, Nye Borgerlige kan komme til at sidde med de afgørende mandater og diktere klimapolitikken, hvis blå blok vinder magten. Det vil være en katastrofe. Vi skal have et klimavalg, så vi kan få den nødvendige klimapolitik øverst på dagsordenen.

Kl. 13:45

Lige nu slår velfærden sprækker, for selv om vi har gjort meget for at investere i alt det, vi er fælles om, er der simpelt hen for mange ansatte, der søger væk, fordi de ikke kan holde til at arbejde i vores velfærd. Årsagen er simpel: Arbejdsforholdene er for dårlige, og lønnen er for lav for alt, alt for mange.

Lige så sikkert som amen i kirken har Enhedslisten foreslået lavt- og ligelønspuljer i i hvert fald de seneste 15 år, fordi uligelønnen er så tydelig. Statsministeren har i mange år lukket øjne og ører for problemerne og bekæmpet de nødvendige løsninger, men nu er der vist en dør, der er åbnet lidt på klem. Det forlyder, at der skal kigges på lønnen i velfærden. På klem, det er ikke nok. Den dør vil vi i Enhedslisten have åbnet på vid gab. Vi vil have afsat en stor lavt- og ligelønspulje, som arbejdsmarkedets parter så kan fordele til et retfærdigt lønloft i bunden. Så kære statsminister, vores besked er klar: Hvis Socialdemokraterne igen skal sætte sig i ministerkontorerne på Enhedslistens mandater, ja, så skal der handles på ligelønskrisen. Hvis ikke vi handler, bliver det en katastrofe for vores velfærd. Det er jeg helt overbevist om.

Men på den anden fløj står hr. Søren Pape Poulsen med sine planer om at forgyldte direktøren på Strandvejen og udsulte velfærden i hele Danmark. Han er bevæbnet med en meget stor økonomisk plan stopfyldt med direktørpolitik, men fuldstændig uden svar på, hvordan vi egentlig styrker velfærden. Han vil sige farvel til Arnepensjonen, til minimumsnormeringerne og sige goddag til flere fattige børn i Danmark.

Jeg synes, hr. Søren Pape Poulsen skylder et svar til borgerne i Danmark: Hvem skal der være færre af, når man ikke vil finansiere velfærden? Er det skolelæreren? Er det pædagogen? Eller er det sygeplejersken? Jeg synes, højrefløjen pakker sin politik ind i flotte målsætninger om effektiviseringer og mindre bureaukrati, men alle, der har arbejdet i velfærden, ved jo godt, hvad det i virkeligheden betyder. For hvad skete der, sidst I havde magten? Jo, der kom sygeplejerskerne til at løbe stærkere, vores uddannelser blev udsultet, og ældreplejen blev skåret ind til benet. De flotte ord viste sig altså at dække over milliardstore nedskæringer på velfærden år efter år, og det kan risikere at blive virkelighed igen. Er det dét Danmark, vi ønsker os? Det gør jeg ikke.

Beduinlejr i venteværelserne, tørklæder, bederum og halalslagning – sådan beskrev hr. Morten Messerschmidt et ganske almindeligt besøg i velfærden. Ja, minoriteterne i Danmark har længe måttet lægge øre til, hvordan Dansk Folkeparti puster til frygt og fordomme. Jeg synes, det er nu, vi skal sige stop til alt det had. Og til alle jer, som knokler i vores samfund, men alligevel må lægge øre til alt for meget herinde fra Christiansborg på grund af jeres tro eller baggrund, vil jeg sende en dybtfølt tak fra Enhedslisten. Tak for, at I holder vores ældre i hånden og hjælper vores syge familiemedlemmer gennem svære tider. I fortjener ros og retfærdig løn, ikke generaliserende udskamninger fra en desperat højrefløj.

Jeg hører nogle gange folk sige, at venstrefløjen ikke får nok igennem, at vi ikke har nogen tydelige resultater at vise frem, men det mener jeg simpelt hen ikke er korrekt. Lad mig bare nævne nogle af de ting, vi er lykkedes med de sidste 3 år:

Vi har fjernet milliardnedskæringer inden for uddannelse og sundhed; fjernet uddannelsesloftet; investeret milliarder i velfærden, i ældreplejen, på børneområdet og i sundhed; sikret gratis tandlæge og psykologhjælp til unge; fået en 10-årsplan for psykiatrien; afskaffet kontanthjælpsloftet og gjort receptpligtig medicin gratis for de fattigste; vi er på vej mod minimumsnormeringer i daginstitutionerne; vi har fået en af verdens mest ambitiøse klimalove og sat en stopdato for olieudvinding; vi har reduceret Danmarks CO₂-udledning med over 10 mio. t og skabt en fond med 53 mia. kr. til grøn omstilling; vi beskytter naturen bedre med nationalparker, urørt hav og urørt skov; vi har flyttet tusinder af børn ud af fattigdom; vi har sikret nye rettigheder for minoriteter og transpersoner; vi har sat en stopper for Blackstone og andre spekulanter og beskytter lejerne; vi har fået børnene ud af Sjølsmark; vi har fået kvoteflygtninge; og Danmark har fået en samtykkelov.

Så jeg synes, der er meget at være stolt af, og det er derfor, at vi i Enhedslisten arbejder for at blive så store, at vi efter et valg ikke er til at komme uden om igen, så vi kan få en masse gode forandringer af det her land.

Kl. 13:51

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Tak til ordføreren. Vi går i gang med korte bemærkninger. Først er det hr. Lennart Damsbo-Andersen, Socialdemokratiet. Værsgo.

Kl. 13:51

Lennart Damsbo-Andersen (S):

Tak for det. Og tak for, synes jeg, en rigtig god tale. Og i øvrigt tak for et godt samarbejde i mere end 3 år imellem vores partier, bl.a. om at styrke velfærden gennem de finanslove, der er blevet vedtaget. Men der ligger nye opgaver foran os, som ordføreren også siger. Vi ved jo, at der i 2030 vil være 125.000 flere ældre, og at der formentlig vil være 50.000 flere børn i det her land.

Er ordføreren – nu, hvor ordføreren også siger, at der er forskel i politik – ikke enig i, at det gør en forskel, når en regering forpligter sig til at lade de penge, der skal bruges, følge med, når nu der bliver flere ældre og flere børn, så kommunerne ved, hvad de har at regne

med, når de skal lave deres budgetter, sådan at de dermed ikke skal skære ned i velfærden? Gør det ikke en forskel?

Kl. 13:52

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Ordføreren.

Kl. 13:52

Mai Villadsen (EL):

Tak for spørgsmålet og for samarbejdet. Det er fuldstændig rigtigt, at der i de næste år kommer markant flere ældre og markant flere børn. Og når der gør det, skal vi altså investere i vores velfærd. Alt andet er simpelt hen et svigt af de mange mennesker, som er en del af vores velfærdssamfund. Så selvfølgelig skal vi investere. Derfor må jeg også bare advare imod at lave planer som dem, jeg kan se at bl.a. Konservative fra højrefløjen har lavet, hvor man jo ikke investerer i velfærden, når der kommer flere børn og ældre. Det vil betyde en dårligere velfærd, også selv om det bliver pakket ind i mange flotte ord om alt muligt andet.

Men må jeg så ikke også have lov at sige – måske lidt kækt – tilbage til Socialdemokratiet, at jeg måske så også synes, det var en lidt dårlig dag på kontoret, da I besluttede jer for at ville i regering med nogle af dem, der faktisk ønsker at skære i velfærden?

Kl. 13:52

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Hr. Lennart Damsbo-Andersen.

Kl. 13:53

Lennart Damsbo-Andersen (S):

Lad os nu se, hvordan det ender. Men ellers tak for svaret, vil jeg sige. Jeg ved godt, at ordføreren har været inde på det i sin tale, men jeg synes, det er vigtigt – også for de mennesker, der lytter til vores forhandlinger her i dag – ligesom at få præciseret, om ikke også ordføreren er enig i, at der jo også er forskel i dansk politik, i forhold til hvad man ønsker at gøre. Ordføreren siger selv, at de blå partier beskriver nogle nedskæringer, og de har jo i hvert fald fra De Konservatives side været meget konkrete. Hr. Søren Pape Poulsen har sagt, at der skal fjernes titusindvis af stillinger i det offentlige. Får det ikke også en betydning?

Kl. 13:53

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Tak for det. Nu får vi et svar. Værsgo.

Kl. 13:53

Mai Villadsen (EL):

Jo, det vil få en astronomisk betydning for vores velfærd. Og jeg synes, for at være ærlig, at De Konservative skylder svar på, hvem det så er, der ikke skal være der i vores velfærd i fremtiden. Er det skolelæreren, pædagogen, sygeplejersken eller sosu'en? Hvem er det? Altså, det skylder man simpelt hen svar på, når det er over 30.000 stillinger, der lige pludselig ikke skal være der frem mod 2030, samtidig med at der kommer over 100.000 flere ældre, som bliver mere plejekrævende, der kommer langt flere børn og vi får en psykiatri, som har behov for større investeringer. Hvem er det så, der ikke skal have?

Kl. 13:54

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Tak. Så er det fru Sophie Løhde, Venstre.

Kl. 13:54

Sophie Løhde (V):

Tusind tak for det. Og tak til ordføreren for talen. Jeg var for nylig i debatprogrammet Debatten på DR2 med en af Enhedslistens frem-

trædende folketingskandidater og rådmænd på Frederiksberg, nemlig hr. Pelle Dragsted. Et af temaerne for debatten var statsministerens magtfuldkommenhed, og i den forbindelse sagde hr. Pelle Dragsted, at Enhedslisten støttede at få lavet en uvildig advokatvurdering af Minkkommissionens beretning. Og det kom jo lidt som en overraskelse for alle os, der deltog i Debatten, og sikkert også for seerne, for Enhedslisten har jo blankt hældt det ned ad brættet og har hjulpet statsministeren med at frikende sig selv i forhold til Minkkommissionens hårde kritik af, at statsministeren ulovligt har nedlagt et helt erhverv og har påført skatteborgerne en regning på 19 mia. kr. og groft har vildledt Folketinget og befolkningen.

Men hvad er egentlig Enhedslistens linje? Er det dét, som I siger på tv, eller dét, I tidligere har sagt?

Kl. 13:55

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Ordføreren.

Kl. 13:55

Mai Villadsen (EL):

Tak for spørgsmålet. Jeg tror slet og ret, at Pelle Dragsted kom til at formulere sig uheldigt i Debatten, for Enhedslistens linje er klar: Vi kommer ikke til at støtte forberedelserne af en rigsret. Vi har draget vores konsekvenser af den her sag, og det står vi ved, og jeg tror sådan set også, at Pelle Dragsted ville sige det samme, hvis du spurgte ham i dag.

Kl. 13:55

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Fru Sophie Løhde.

Kl. 13:55

Sophie Løhde (V):

Det er jeg jo desværre afskåret fra at gøre, eftersom han ikke er til stede her i Folketingssalen. Men jeg tillader mig at citere fra Debatten: Vi – altså Enhedslisten – har ikke noget problem med at få lavet sådan en vurdering. Og han blev endda spurgt til, at det jo ikke harmonerede med, at Enhedslisten sådan set har blokeret for, at vi kunne få lavet en uvildig advokatvurdering, sådan at vi også kunne få klarlagt, hvad der egentlig er af juridisk ansvar, i forhold til at vi jo nu har været vidne til røde partier, der har haft travlt med at frikende statsministeren og give en lillebitte næse, på trods af at det er den største politiske skandale i nyere tid. Men vi ...

Kl. 13:56

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Tak, fru Sophie Løhde! Nu får vi et svar fra ordføreren. Værsgo.

Kl. 13:56

Mai Villadsen (EL):

Tak. Vi har draget vores konklusioner i den her sag, og det står vi sådan set fast på. Vi synes ikke, at man skal påbegynde forberedelserne til en rigsret. I Enhedslisten står vi fast på det, vi har sagt. Og så synes jeg jo med al respekt, at den her sag faktisk har haft konsekvenser med en minister, der blev væltet, med adskillige embedsmænd, som nu er sendt hjem, og en statsminister, som har fået en meget alvorlig kritik.

Kl. 13:56

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Så er det fru Anne Valentina Berthelsen, SF. Værsgo.

- Kl. 13:57
Anne Valentina Berthelsen (SF):
Tak for det. Tak til ordføreren for talen, og glædelig valgkamp. Jeg kan jo høre, at vi som sædvanlig kæmper for det samme: et mere lige og retfærdigt og grønnere Danmark. Lad os håbe, at det lykkes.
Men den her valgkamp sker jo også i skyggen af en blodig og forbryderisk krig i Ukraine, som faktisk udgør en sikkerhedstrussel mod hele Europa. Derfor mener vi jo i SF, at man skal investere i det danske forsvar. Vi skal opruste på cybersikkerhed, gøre noget bedre for vores veteraner, investere i vores territorialforsvar og lave grøn omstilling af vores forsvar. Er Enhedslisten enig i det? Og i tilfælde af at svaret er ja, hvor mange penge mener Enhedslisten så at forsvaret skal tilføres, for at de her opgaver kan lykkes?
- Kl. 13:57
Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Ordføreren.
- Kl. 13:57
Mai Villadsen (EL):
Jamen tak til spørgeren, både for spørgsmålet og for at ønske god valgkamp. Jeg kan kun ønske god valgkamp tilbage. Det er jo helt rigtigt, at vi i Enhedslisten og SF deler rigtig mange holdninger og værdier, så jeg glæder mig til en god valgkamp sammen med jer.
Det er fuldstændig rigtigt, at vi står i en meget, meget alvorlig sikkerhedspolitisk situation. Så sent som i sidste uge blev der sprængt gasledninger lige uden for Bornholm. Der er en krig på det europæiske kontinent. Det er dybt alvorligt. Derfor har vi i Enhedslisten også besluttet os for at bakke op om at sende våben til Ukraine, og vi er sådan set heller ikke afvisende over for, at der er nogle områder af forsvaret, som jeg også ved at SF peger på, som kan kræve flere investeringer. Vi er modsat SF dog ikke tilhængere af, at man forpligter sig til en 2-procentsoprustning for tid og evighed. Og jeg synes faktisk, at SF selv har formuleret det meget klogt, dengang SF var enige i den position, nemlig at vores økonomi ikke nødvendigvis hænger sammen med vores sikkerhed.
- Kl. 13:59
Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Tak. Anne Valentina Berthelsen, værsgo.
- Kl. 13:59
Anne Valentina Berthelsen (SF):
Tak. Det glæder mig, at Enhedslisten er enige i, at der er behov for investeringer, men jeg synes ikke, at jeg fik svar på, hvor mange penge Enhedslisten så mener at der skal tilføres de her investeringer. SF har jo sagt, at vi gerne vil forhandle inden for de 2 pct., som man har afsat i det nationale kompromis. Det er der, vi finder pengene til de her ret nødvendige opgaver: investeringer i cybersikkerhed, at gøre noget for vores veteraner og at styrke vores territorialforsvar. For det mener jeg faktisk er nødvendigt. Men Enhedslisten har jo sagt nej til de 2 pct., som fru Mai Villadsen netop siger. Så hvor finder Enhedslisten pengene til de her opgaver, og hvor mange er der behov for?
- Kl. 13:59
Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Tak. Så får vi svar fra ordføreren. Værsgo.
- Kl. 13:59
Mai Villadsen (EL):
Altså, jeg synes som sagt, at SF faktisk peger på rigtig mange områder af forsvaret, hvor man godt kan se på at skulle investere. Det gælder bl.a. cybersikkerhed, og jeg har også noteret mig, at I før har nævnt Arktis. Det vil vi gerne være med til at se på. Men vi synes også, at man skal se på, hvor der bliver brugt penge, som ikke er nødvendige. Derfor kan jeg ikke give et specifikt tal. Men vi er jo åbne for at se på, hvordan man kan omstrukturere. Det er jo velkendt, at både vi og SF har været meget uenige i dispositionerne i forsvaret igennem årtier, bl.a. i forhold til kampflykøb og meget andet.
- Kl. 14:00
Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Sofie Carsten Nielsen, værsgo.
- Kl. 14:00
Sofie Carsten Nielsen (RV):
Tak for det. Jeg afsøger sådan lige, hvor Folketinget står. Derfor har jeg også et spørgsmål til Enhedslisten, som jeg regner med opbakning fra, men jeg er faktisk ikke helt sikker på, hvor Enhedslisten står i forhold til et klimamål for danskernes forbrug – et klimamål, så vi også kunne få nedbragt vores globale klimaaftryk og være solidariske den vej rundt. Vil Enhedslisten være med til at kræve et mål for at nedbringe danskernes globale klimaaftryk?
- Kl. 14:01
Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Ordføreren.
- Kl. 14:01
Mai Villadsen (EL):
Tak til fru Sofie Carsten Nielsen for det spørgsmål og for samarbejdet på det grønne område. Jeg synes faktisk, det er et enormt relevant spørgsmål, som sætter fokus på en af de store udfordringer i Danmarks klimapolitik, nemlig den, at det jo ikke bare er de, hvad kan man sige, indenrigsudledninger, vi har, der er udfordringer for Danmark, men jo også det, at vi som individer er nogle af dem, der på grund af vores klimaaftryk særlig gennem import og meget andet udleder rigtig meget pr. borger. Derfor skal vi selvfølgelig have det her aftryk længere ned. Jeg synes, vi bør arbejde meget, meget målrettet på både at få mål og handleplaner for, hvordan vi når derhen. Det gælder jo rigtig mange forskellige områder, måske særlig et område, som er lidt overset i klimadebatten, men som fylder meget på globalt plan, nemlig f.eks. import og forbrug af tekstiler. Det burde vi se på.
- Kl. 14:02
Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Sofie Carsten Nielsen, værsgo.
- Kl. 14:02
Sofie Carsten Nielsen (RV):
Tak for det, for der lød faktisk også positive toner bredere i Folketinget tidligere. Men vi kunne så måske blive konkrete og sige, at vi vil have et reduktionsmål på 60 pct. i 2030 i vores globale aftryk, fordi det også vil betyde konkurrencefordele for danske virksomheder, hvis man kunne vise, at her er produktionen grøn i alle led.
- Kl. 14:02
Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Ordføreren.
- Kl. 14:02
Mai Villadsen (EL):
Det vil jeg rigtig gerne være med til at se på. Jeg synes, det er enormt fornuftigt. Jeg synes jo, der er rigtig mange områder, hvor vi sagtens kan tage fat og faktisk blive konkrete meget hurtigt. Et sted, hvor vi har et meget stort klimaaftryk, er jo bl.a. i landbruget, hvor vi eksporterer rigtig meget soja til fodring af de dyr, vi producerer. Det synes jeg er en, må jeg bare sige, fuldstændig skæv måde at

prioritere både naturressourcer, naturbeskyttelse og landarealer på, så derfor burde vi i hvert fald også se på det område.

Kl. 14:02

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Fru Birgitte Bergman, Det Konservative Folkeparti.

Kl. 14:03

Birgitte Bergman (KF):

Tak for det. Man skal høre meget, før ørerne falder af, og jeg er jo nok ikke overrasket over, at Enhedslisten er hoppet på regeringens spin om vores 2030-plan. Derfor bliver jeg også nødt til lige at stille skarpt på, at vi jo *ikke* ifølge den 2030-plan kommer til at fyre 40.000 medarbejdere. Det vil jeg bare gerne lige slå fuldstændig fast. Det er decideret ikke korrekt.

Derfor kunne jeg også godt tænke mig lige at berige ordføreren med, at det netop er den plan, som Konservative jo har fremlagt – en fremragende plan – som netop sikrer, at vi frem mod 2030 står med et arbejdsudbud på 55.000 mennesker mere. Vi mangler arbejdskraft, og det kommer vi også til at gøre rigtig meget fremadrettet. Og samlet set øger vi velstanden med 50 mia. kr., og ikke nok med det, prioriterer vi og tillader os at prioritere i den offentlige sektor, hvor vi netop tilfører mange flere milliarder kroner til sundhed og til ældre osv., plus at vi jo ikke går ned og skærer ned på de offentlige udgifter (*Formanden* (Henrik Dam Kristensen): Tak for det! Så får vi svar på det). Så mit spørgsmål er: Hvor har ordføreren de tal fra? (*Formanden* (Henrik Dam Kristensen): Jamen det er for sent nu, for det skal komme, inden tiden er gået). Undskyld.

Kl. 14:04

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Værsgo.

Kl. 14:04

Mai Villadsen (EL):

Mig bekendt nævnte jeg ikke tallet 40.000 i min tale, men ordføreren må jo altså erkende, at den politik, Det Konservative Folkeparti har fremlagt, vil betyde, at der kommer til at mangle tusindvis af ansatte i den offentlige sektor i fremtiden. Det skyldes jo, at I ikke vil følge det demografiske træk, at I ikke vil investere i velfærden, når der kommer flere ældre og flere børn. Det bliver I simpelt hen nødt til at anerkende betyder velfærdsnedskæringer. Jeg synes ærlig talt, nu når vi står midt i en valgkamp, at I skylder svar på, hvem det så er, der ikke skal være der længere i vores velfærd: pædagogen, læreren, sosu'en? Altså, hvem er det?

Så må jeg også sige, at grunden til, at I jo finder det her såkaldte arbejdsudbud, er, at I skærer ned rigtig mange steder i vores samfund – nedskæringer, jeg er lodret uenig i. Så vidt jeg husker, vil I afskaffe efterlønnen. Er det korrekt forstået? I vil gerne tage penge fra nogle af de fattigste børnefamilier i det her land, nogle af de kontanthjælpsmodtagere, som vi netop har hjulpet. Det synes jeg ikke er et ordentligt velfærdssamfund.

Kl. 14:05

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Fru Birgitte Bergman, værsgo.

Kl. 14:05

Birgitte Bergman (KF):

Tak for det. Altså, vi ser jo forskelligt på tingene, og nej, vi kommer ikke til at skære ned på, men tilfører netop penge til ældre- og sundhedsområdet. Og vi tillader os bare at sige, at vi mangler arbejdskraft, og at vi gerne ser, at flere folk kommer ud at arbejde. Det er vejen frem.

Men jeg kunne godt tænke mig at høre om noget helt andet, for det har overhovedet ikke handlet om kultur i dag. Som kulturordfører er jeg rigtig godt bekymret for vores kulturliv, som har været igennem en coronakrise og nu også inflation og har det rigtig, rigtig svært. Nu vil regeringen så lægge yderligere afgifter på dele af vores kulturliv i form af moms. Derfor skal jeg høre, om ordføreren fortsat er enig i, at det genfremsatte lovforslag igen bør forkastes, altså lovforslaget om moms på de kunstneriske virksomheder. Tak.

Kl. 14:06

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Tak for det! Så får vi et svar. Værsgo.

Kl. 14:06

Mai Villadsen (EL):

Uden at være 100 m-mester i al vores politik på det område, selv om jeg faktisk var kulturordfører på et tidspunkt sammen med ordføreren, mener jeg, at vi i Enhedslisten syntes, det var et dårligt forslag til finansiering af en af de aftaler, som regeringen har lavet, om fængsler i udlandet. Så det er vi sådan set enige med De Konservative i. Vi er dog bare ikke enige i – og jeg er personligt ikke enig i – den udlægning, der er, nemlig at vi ikke kommer til at skære ned på velfærden med jeres plan, for når der kommer flere børn og ældre, er der vel også behov for flere penge.

Kl. 14:06

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Hr. Peter Skaarup, Danmarksdemokraterne.

Kl. 14:06

Peter Skaarup (DD):

Tak til ordføreren for talen. Jeg spurgte tidligere i dag fru Pia Olsen Dyhr og SF omkring det forslag, der er kommet fra regeringen vedrørende juridisk kønsskifte, hvor man jo vil tillade børn helt ned til 0 år at blive juridisk kønsskiftet. Jeg kunne godt tænke mig at høre, om det er sådan, at Enhedslisten bakker op om det forslag, og om man også efter et valg vil insistere på, at et sådant forslag bliver gennemført.

Vi har det selv sådan hos Danmarksdemokraterne, at vi synes, det er helt hovedløst at varetage barnets tarv på den måde, at man tror, at et barn i en så tidlig alder selvstændigt kan vurdere, om det ønsker et juridisk kønsskifte eller ej. Så støtter Enhedslisten virkelig det forslag, som jeg kan forstå at SF gjorde her tidligere i dag?

Kl. 14:07

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Ordføreren.

Kl. 14:07

Mai Villadsen (EL):

Ja, Enhedslisten støtter det forslag, fordi vi synes, det er fuldstændig forkert, at vi som samfund ikke tillader de børn og unge, som er transkønnede, at skifte deres cpr-nummer. Jeg synes da ærlig talt, det er det mindste, vi kan gøre for at bidrage til deres trivsel. Jeg forstår ikke helt, hvad der går af hr. Peter Skaarup ved at lade andre mennesker skifte et tal på deres sygesikringskort.

Kl. 14:08

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Hr. Peter Skaarup.

Kl. 14:08

Peter Skaarup (DD):

Jeg forstod på fru Pia Olsen Dyhr tidligere i dag, at man som barn helt ned til 3 år godt kan vurdere, om man er parat til at foretage et juridisk kønsskifte, og jeg må bare sige, at der stod jeg fuldstæn-

dig af. Og jeg står altså også af, når Enhedslisten tilsyneladende vil gennemføre det her forslag efter det her folketingsvalg. For det undrer mig, at man tror, at et barn på et så tidligt tidspunkt kan vurdere, hvad der er rigtigt eller forkert i den her sammenhæng. Er det virkelig hele Enhedslistens opfattelse, at man insisterer på, at det her forslag bliver gennemført?

Kl. 14:08

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Tak. Ordføreren, værsgo.

Kl. 14:08

Mai Villadsen (EL):

Ja, det her er Enhedslistens politik, og jeg må bare sige sådan helt stilfærdigt, at jeg står af på, at højrefløjen har travlt med at gøre spørgsmål om trivsel for børn, der er transkønnede, til et eller andet politisk slagsmål, når det handler om at sikre deres rettigheder og deres vilkår, og jeg står af, når Dansk Folkeparti også går til kamp mod wokeness, når det i virkeligheden handler om at sikre ordentlige rettigheder for lgbt-personer og for regnbuefamilier. Jeg forstår ikke behovet. Det må jeg virkelig sige.

Kl. 14:09

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Så er det hr. Lars Boje Mathiesen, Nye Borgerlige.

Kl. 14:09

Lars Boje Mathiesen (NB):

Tak for talen, og tak for benævnelsen i talen. Og jeg står til fulde ved, at jeg da absolut synes, at det, når det er varmt, er godt at bevæge sig ud til stranden og tage en kølig bajer og tage nogle badebukser på. Det modsatte råd ville være fuldstændig forrykt, altså hvis man gjorde det.

Når jeg anviser det, og når jeg skriver det, så er det, fordi man i klimadebatten har en tendens til at gøre vejr til klima, men 4 dages vejr er ikke klima. 30 års gennemsnit af vejr er klima, og man skal passe meget på, at man ikke i den her klimadebat skræmmer de unge mennesker. Vi ser i The Lancet, som har lavet en stor undersøgelse om det, at unge er blevet klimaskræmte, og jeg mener faktisk, at man politisk har et stort ansvar for ikke at puste til det. Når 56 pct. af unge mennesker tror, at menneskeheden er dødsdømt på grund af de klimaudfordringer, vi står over for, så har vi altså også et ansvar herinde i Folketinget for at tage fat. Jeg kunne godt tænke mig at spørge omkring det, at FN's klimapanel siger, at kernekraft kan være en del af løsningen på det her. Hvad mener Enhedslisten om det?

Kl. 14:10

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Ordføreren.

Kl. 14:10

Mai Villadsen (EL):

Jeg vil gerne tage fat i det, som ordføreren siger, om, at unge er klimaskræmte, og at det skal vi ikke puste til. Det kan godt være, at jeg er blevet 30 år, men jeg opfatter mig selv stadig som relativt ung, og jeg er dybt klimaskræmt. Så det vil jeg da gerne stå ved, og det forstår jeg godt at tusindvis af unge er. Det forstår jeg godt at alle dem, der demonstrerer, og som demonstrerede bare den anden dag på Slotspladsen, er, fordi vi står i en situation, hvor verden ikke viser den nødvendige klimahandling. Og det kommer altså til at betyde, at verden bliver fuldstændig forandret af klimaforandringerne.

Så er det jo fair nok, at hr. Lars Boje Mathiesen bare ønsker at håndtere det ved at knappe en kold øl op og tage på stranden. Men jeg forstår godt de unge, og jeg synes, de har mere ret end jer, som vil skrotte klimaloven. Det synes jeg simpelt hen er dybt uansvarligt.

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Lars Boje Mathiesen.

Kl. 14:11

Kl. 14:11

Lars Boje Mathiesen (NB):

Når nu fru Mai Villadsen siger, at verden vil blive fuldstændig forandret, hvorfra får fru Mai Villadsen den viden? Hvis man læser, hvad FN's klimapanel skriver, siger de netop ikke, at verden vil være fuldstændig forandret. De siger, at der vil ske en temperaturstigning, og de siger, at det vil betyde et fald i bnp, og det er noget, vi skal håndtere, og det er jeg fuldstændig enig i.

Men der står kun nævnt »klimakrise« ét sted, så vidt som jeg ved, i den rapport, og det er, i forhold til hvordan medierne omtaler det. Så vi skal passe på ikke at gøre nogle udfordringer til en dødsdom for menneskeheden. For det er der heller ikke belæg for, når man læser FN's klimapanel's rapport.

Kl. 14:12

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Tak. Ordføreren, værsgo.

Kl. 14:12

Mai Villadsen (EL):

Jeg bliver nærmest rystet over de der udtalelser. Ja, selvfølgelig vil verden blive fuldstændig forandret. Tror du ikke, de over 30 millioner mennesker, som lige nu er flygtet i Pakistan på grund af monsunregn, bl.a. som følge af klimaforandringer, synes, at verden er rimelig forandret?

Tror du ikke, at de mennesker, der bor i Sydspanien, som nærmest bliver en slags ørken, eller hvor man i hvert fald kommer til at opleve så meget varme, at man ikke kan dyrke de grønsager, man dyrker nu, kommer til at opleve, at verden er forandret? Det tror jeg godt nok.

Kl. 14:12

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Vi skal undgå direkte tiltale.

Men bortset fra det er det hr. Ole Birk Olesen, værsgo.

Kl. 14:12

Ole Birk Olesen (LA):

En af fru Maj Villadsens forgængere blev bl.a. kendt på, at hun, da den daværende socialdemokratiske regering havde lavet en lille skatteaftale med de blå partier, så udslyngede – og det er jo et citat: De pisser på os (*Mai Villadsen* (EL): Det var vist på vælgerne) ... og så på vælgerne. Nu har vi så en ny socialdemokratisk statsminister, som ikke alene vil lave en lille skatteaftale med de blå, men simpelt hen også vil i regering med de blå partier, og fru Maj Villadsens reaktion på det er: Det er en fejl. Skal man tolke den afdæmpede reaktion fra fru Mai Villadsen sådan, at heller ikke fru Mai Villadsen tror på, at statsministeren reelt ønsker at gå i regering med de blå partier efter næste valg, og at også fru Mai Villadsen regner med, at statsministeren vender tilbage til fru Mai Villadsen og Enhedslisten og laver et parlamentarisk grundlag sammen med Enhedslisten?

Kl. 14:13

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Ordføreren.

Kl. 14:13

Mai Villadsen (EL):

Ja.

- Kl. 14:13 **Formanden** (Henrik Dam Kristensen):
Hr. Ole Birk Olesen.
- Kl. 14:13 **Ole Birk Olesen** (LA):
Så selv blandt de partier, der vil gøre statsministeren til statsminister igen, har statsministeren så lille en troværdighed, at når hun udskrives valg og siger, at det er med det ønske at få en bred regering, som indeholder både socialdemokrater og Venstrefolk og konservative, så tror man ikke på hende – selv blandt hendes støttepartier.
- Kl. 14:13 **Formanden** (Henrik Dam Kristensen):
Ordføreren.
- Kl. 14:13 **Mai Villadsen** (EL):
Jeg tager faktisk meldingen fra Socialdemokratiet dybt alvorligt. Den bekymrer mig meget, for jeg frygter, at det vil betyde en stor fejltagelse, at man laver et samarbejde med blå blok, som netop vil betyde, at der kommer klimanøl og velfærdsnedskæringer, som jeg oplever at blå blok står for. Men jeg er da overbevist om, at Enhedslisten får så mange mandater efter et valg, og at blå blok siger så meget nej, at vi kommer til at få et samarbejde igen efter et valg.
- Kl. 14:13 **Formanden** (Henrik Dam Kristensen):
Så er det fru Annette Lind, Socialdemokratiet.
- Kl. 14:13 **Annette Lind** (S):
Mange tak for det. Og tak for en fin ordførertale. Jeg synes dog, at der mangler noget. Det er sådan, at vi i den seneste tid har lavet rigtig mange aftaler hen over midten og med de røde partier alene og også med Enhedslisten. Vi har lavet aftaler om psykiatrien, og det er det, jeg synes manglede i ordførerens tale. Vi har i den forbindelse også lavet en aftale om den mentale sundhed. Vi har løftet området med 1 mia. kr., og det synes jeg da faktisk er ret godt gået. Vi har forpligtet mange partier – i en bred vifte – i årene fremover. Og det er også sådan, at det er meget, men dog ikke helt nok – det tror jeg også at ordføreren vil sige.
Men vil ordføreren anerkende, at det dog er noget mere med den her regering, end det var med den tidligere regering? Tak.
- Kl. 14:13 **Formanden** (Henrik Dam Kristensen):
Ordføreren.
- Kl. 14:13 **Mai Villadsen** (EL):
Ja, det kan ordføreren tro at jeg gerne vil anerkende, og det må skyldes en forglemmelse eller en læsefejl fra min side, hvis ikke jeg nævnte 10-årsplanen for psykiatrien, for jeg ved, den står i mit talemanuskript, og jeg synes, det er en rigtig vigtig aftale. Jeg er også enig med ordføreren i, at det er meget, men dog ikke nok. Vi synes, at man skal følge anbefalingerne fra de organisationer og bevægelser, som ved rigtig meget om området, og gradvis arbejde os op på at få en ordentlig investering i psykiatrien, der sikrer 4,5 mia. kr. varigt. For vi står med rigtig store udfordringer – udfordringer med mennesker med svær psykisk sygdom, som bliver udskrevet alt, alt for tidligt, til at det er forsvarligt, fra de psykiatriske skadestuer, fra indlæggelserne. Vi står med en mistro på børne- og ungeområdet, som er så massiv og så voldsom, og det bliver vi nødt til at handle på, for alt andet ville simpelt hen være uansvarligt.
- Kl. 14:13 **Formanden** (Henrik Dam Kristensen):
Ordføreren.
- Kl. 14:13 **Mai Villadsen** (EL):
Jamen Enhedslisten ønsker at mindske uligheden i det her land, og det har vi sådan set også arbejdet på at gøre de sidste 3 år. Vi har skabt et mere lige land på mange måder med tidlig tilbagetrækning, med velfærdsinvesteringer, med bl.a. en aftale for sommerferien for de fattigste børnefamilier, som jeg noterer mig at partiet Venstre ønsker at rulle tilbage – endda så meget, at I bruger masser af penge på at udrulle bannerreklamer i den her valgkamp, hvor der står, hvor mange penge I vil tage fra de fattigste børnefamilier og familier i det hele taget i det her land. Det synes jeg simpelt hen er langt ude. Så jeg kan i hvert fald konstatere, at omsorgen for ligheden og de fattigste i det her land ikke når til partiet Venstre.
- Kl. 14:13 **Formanden** (Henrik Dam Kristensen):
Ordføreren.
- Kl. 14:13 **Mai Villadsen** (EL):
Jamen det er jo rigtigt, at vi mangler hænder, og jeg tror ikke, at man kommer uden om at sikre en retfærdig ligeløn til vores sundhedsvæsen og mange andre velfærdsområder i øvrigt, så vi sikrer fastholdelse af de medarbejdere, som jo gerne skal blive i velfærden, og skaber retfærdighed i øvrigt. Så tror jeg også, vi skal se på vores uddannelsessystem; det kan der ikke være nogen tvivl om. Der er mangel på mennesker, som uddanner sig ad den vej, og desværre er der også mange, som beslutter sig for hen ad vejen ikke længere at ville arbejde i psykiatrien. Jeg tror, det er på grund af nedskæringer, og dem vil jeg advare imod.
- Kl. 14:13 **Formanden** (Henrik Dam Kristensen):
Så er det fru Louise Schack Elholm, Venstre.
- Kl. 14:13 **Louise Schack Elholm** (V):
Tak for ordet. Enhedslisten går normalt rigtig meget op i ulighed, men ikke desto mindre støtter Enhedslisten en socialdemokratisk regering, der har ført en politik, der gør, at uligheden bliver større i Danmark. Hvordan hænger det sammen med Enhedslistens politik, at man støtter en regering, der faktisk gør uligheden større?
- Kl. 14:13 **Formanden** (Henrik Dam Kristensen):
Ordføreren.
- Kl. 14:13 **Mai Villadsen** (EL):
Jamen det er jo rigtigt, at vi mangler hænder, og jeg tror ikke, at man kommer uden om at sikre en retfærdig ligeløn til vores sundhedsvæsen og mange andre velfærdsområder i øvrigt, så vi sikrer fastholdelse af de medarbejdere, som jo gerne skal blive i velfærden, og skaber retfærdighed i øvrigt. Så tror jeg også, vi skal se på vores uddannelsessystem; det kan der ikke være nogen tvivl om. Der er mangel på mennesker, som uddanner sig ad den vej, og desværre er der også mange, som beslutter sig for hen ad vejen ikke længere at ville arbejde i psykiatrien. Jeg tror, det er på grund af nedskæringer, og dem vil jeg advare imod.

	Kl. 14:18		Kl. 14:21
Formanden (Henrik Dam Kristensen): Louise Schack Elholm.		Formanden (Henrik Dam Kristensen): Hr. Sikandar Siddique.	
	Kl. 14:18		Kl. 14:21
Louise Schack Elholm (V): Men det, ordføreren siger, er jo ikke helt korrekt. Den her regering har, selv om man medtager Arnepensionen og forskellige andre initiativer, stadig væk ført en politik, der øger uligheden med 0,16 procentpoint. Dermed har Enhedslisten støttet en politik, der gør danskerne fattigere. Det er f.eks. skat på ledningsført vand. Alle skal have ledningsført vand. Men det er en skat, som Enhedslisten har støttet, og det er måske bare, fordi man i virkeligheden går mere op i at få penge ind i kassen, end man går op i ulighed. Så hvordan hænger det sammen? Er det bare, fordi det er skatter, og så vil man gerne gøre det? Eller går man i virkeligheden ikke op i ulighed? Er det lige meget, hvad det er for en politik, regeringen fører, så længe den er rød?		Sikandar Siddique (FG): Så forstår jeg bare ikke sammenhængen. Altså, Enhedslisten siger jo, at de peger på Socialdemokratiet. Socialdemokratiet og statsministeren siger, at de vil lave en regering over midten. Det er i hvert fald ikke et projekt, som Frie Grønne kan se sig selv i. Så hvordan hænger det sammen? Er det, fordi Enhedslisten så kan se sig selv i sådan et projekt? Hvis ikke, har vi jo ikke en venstreorienteret kandidat, og så må I jo stille jer til rådighed som kongelig undersøger.	
	Kl. 14:19		Kl. 14:21
Formanden (Henrik Dam Kristensen): Ordføreren.		Formanden (Henrik Dam Kristensen): Ordføreren, værsgo.	
	Kl. 14:19		Kl. 14:22
Mai Villadsen (EL): Hvis ordføreren går i seng om aftenen urolig for, om Enhedslisten går op i ulighed, kan jeg godt berolige med, at det gør vi stadig, og at vi kommer til at arbejde for et mere retfærdigt og lige samfund i fremtiden. Det er også derfor, jeg arbejder benhårdt i den her valgkamp for at undgå, at højrefløjen kommer til magten, for jeg ved, at I vil øge uligheden markant. Men ordføreren ved altså også godt, at den primære grund til, at uligheden målt ved Ginikoefficienten – som altså ikke siger alt om alting – steg i den her periode, er et forslag, som Venstre var med til, nemlig at hæve cigaretafgiften. Og det står jeg sådan set også selv fuldt ud på mål for.		Mai Villadsen (EL): Nej, Enhedslisten kan bestemt ikke se sig selv i det projekt, hvor Socialdemokratiet ønsker at samarbejde med højrefløjen – en højrefløj, som jeg mener ikke står for den nødvendige klimahandling, og som for nogles vedkommende lægger planer frem, hvor der skal skæres i velfærden. Det er jeg lodret imod, og Enhedslisten kommer heller ikke bare til uden betingelser at give fru Mette Frederiksen mulighed for at danne regering igen. Det er klart. Det kræver, at vi er enige om den politiske retning og indholdet.	
	Kl. 14:20		Kl. 14:22
Formanden (Henrik Dam Kristensen): Sikandar Siddique, Frie Grønne.		Formanden (Henrik Dam Kristensen): Tak for det. Det er rent faktisk sådan, at ministre omtaler vi med deres ministertitel. Vi ved selvfølgelig godt, hvem det er, når man siger »Mette«, men det er ikke en helt korrekt omtale. (<i>Mai Villadsen</i> (EL): Jeg beklager.) Hr. Martin Geertsens.	
	Kl. 14:20		Kl. 14:22
Sikandar Siddique (FG): Tak for ordet. Først og fremmest vil jeg gerne rose ordføreren for en fremragende indsats i partiledersdebatten i går. Det var virkelig glædeligt at se. Statsministeren går jo til valg på en regering over midten. Det fik mig til at tænke på, hvorvidt fru Mai Villadsen vil stille sig til rådighed som kongelig undersøger, således at vi kan trække magten til venstre.		Martin Geertsens (V): Tak til ordføreren for talen. Man kunne jo gribe fat rigtig, rigtig mange steder, men jeg synes, der begynder at udspille sig en ret interessant debat om, hvad Enhedslisten egentlig har tænkt sig at foretage sig i det tilfælde, hvor statsministeren får held med sine bestræbelser. Hvis man nu forestiller sig det hypotetiske eksempel, at hun fik held med sine bestræbelser omkring en regering hen over midten, hvad ville Enhedslisten rent praktisk foretage sig der? Ville man så vælte den regering ved førstkommande lejlighed, eller hvad tænker Enhedslisten om det scenarie, hvis man nu forestillede sig det?	
	Kl. 14:20		Kl. 14:23
Formanden (Henrik Dam Kristensen): Ordføreren.		Formanden (Henrik Dam Kristensen): Ordføreren.	
	Kl. 14:20		Kl. 14:23
Mai Villadsen (EL): Tak for spørgsmålet, og tak for de rosende ord. Dem sætter jeg pris på. Der er jo også rigtig mange holdninger, Frie Grønne og Enhedslisten deler, hvad angår klima, velfærd og lighed. Enhedslisten ønsker sig da en valgkamp, hvor vi ender med at få 90 mandater, men uden at ville skuffe folk derude tror jeg det næppe, og derfor ser jeg desværre heller ikke meget realisme i det perspektiv, som ordføreren åbner op for.		Mai Villadsen (EL): Det ville jo så kræve, at partierne Venstre og Konservative bakkede op om idéen, så det er måske nok lidt et fantom at stå og diskutere. Men ikke desto mindre tænker jeg, at hvis vi i Enhedslisten ser en regering mellem Socialdemokratiet og højrefløjen, som baserer sig på højrefløjens økonomiske politik, den utilstrækkelige klimahandling, som jeg så vil formode vil komme, og de velfærdsnedskæringer, som nogle måske ønsker sig, ja, så vil vi da være i benhård opposition.	

- Kl. 14:24
- Formanden** (Henrik Dam Kristensen):
Hr. Martin Geertsen.
- Kl. 14:24
- Martin Geertsen** (V):
Det, man så kan høre Enhedslistens ordfører sige her, er, at man sagtens kan forestille sig, at Enhedslisten vil vælte en regering med – og hvad siger man så, formand? – med fru Mette Frederiksen som statsminister – eller hvad må man her? Kan man forestille sig det scenarie?
- Kl. 14:24
- Formanden** (Henrik Dam Kristensen):
Ordfører.
- Kl. 14:24
- Mai Villadsen** (EL):
Altså, nu har vi jo negativ parlamentarisme i Danmark, så ja, vi kunne da godt forestille os et hypotetisk scenarie, hvor vi modsatte os dannelsen af sådan en regering, hvis ikke den fører den politik, vi synes er nødvendig. Vi står i nogle meget alvorlige krisetider lige nu – en inflation, der brager derudad, hvor folk har svært ved at betale regningerne, en voldsom klimakrise og en velfærdskrise, hvor de ansatte desværre flygter – og i den situation har vi da behov for en regering, der handler. Det er det, vi vil kunne bakke op om fra Enhedslistens side.
- Kl. 14:25
- Formanden** (Henrik Dam Kristensen):
Jeg medgiver sådan set hr. Martin Geertsen, at det er en lidt svær øvelse, når man taler om navne på den der måde, men jeg synes, at det blev klaret ganske udmærket.
Så er det hr. Carl Valentin, SF.
- Kl. 14:25
- Carl Valentin** (SF):
Tak, og tak til fru Mai Villadsen for en god tale. Vi står jo midt i en energikrise og en ressourcekrise og en klimakrise, og midt i alt det bruger vi så vanvittige mængder energi og ressourcer og bruger en hel masse CO₂-udledning på at producere en masse trykte reklamer, som vælter ind i danskernes postkasser. Jeg synes, det er helt grotesk, og jeg vil derfor høre, om Enhedslisten vil arbejde sammen med SF for at presse en kommende regering til at indføre en reklamer ja tak-ordning i stedet for en nej tak-ordning, så det fremover er sådan, at virksomhederne kun må spamme os med reklamer, hvis vi aktivt har bedt om det.
- Kl. 14:25
- Formanden** (Henrik Dam Kristensen):
Ordføreren.
- Kl. 14:25
- Mai Villadsen** (EL):
Jamen jeg vil gerne sige meget stærkt ja til samarbejdet og tak til ordføreren for et meget stærkt arbejde for virkelig at presse på for den her dagsorden. Jeg ved også, at vi i fællesskab har fået forpligtet erhvervsministeren til at se på området. Nu skal vi forpligte ministeren til at handle, fordi det slet og ret er grotesk, at vi simpelt hen midt i den her klimakrise, miljøkrise eller biodiversitetskrise også bruger ressourcer på at trykke en hel masse reklamer, som vi alle sammen godt ved for de flestes vedkommende jo bare ender i skraldespanden. Så lad os vende det om – det vil jeg rigtig gerne være med til.
- Kl. 14:26
- Formanden** (Henrik Dam Kristensen):
Hr. Carl Valentin.
- Kl. 14:26
- Carl Valentin** (SF):
Tak for det svar. Det er jeg rigtig glad for. Og ja, ministeren ser på det, og der er godt nok blevet set på det længe, så jeg håber, at der snart er noget handling at finde også. Og det er jo ikke, fordi det her sådan løser energi- og ressourcekrisen. Det er en lille ting, men jeg synes, det er et godt symbol på, hvad det er, vi politikere skal gøre, nemlig at vi skal sørge for, at det grønne valg bliver det lette valg, og så skal vi overveje, hvad der er vigtigt i en tid, hvor vi skal spare. Er det vigtigt med alle de her trykte reklamer? Er det i øvrigt vigtigt med store lysreklamer på gaden? Er det vigtigt, at højhuse står og banker masser af lys ud hele natten? Det synes jeg ikke. Vi skal lave nogle klare prioriteringer.
- Kl. 14:27
- Formanden** (Henrik Dam Kristensen):
Ordføreren, værsgo.
- Kl. 14:27
- Mai Villadsen** (EL):
Jeg kan kun erklære mig fuldkommen enig, for i de her krisetider er det mange bække små, der gælder. Og jeg synes faktisk, det er meget rigtigt set, at det her er et meget godt symbol på, hvordan vi nogle gange prioriterer nogle virksomheders indtjening højst frem for klodens ressourcer, og det er simpelt hen slet og ret skævt. Så lad os få ændret det i fællesskab. Det kan være, vi skal smide en lille reklame for vores forslag ind i postkassen til erhvervsministeren.
- Kl. 14:27
- Formanden** (Henrik Dam Kristensen):
Hr. Kenneth Mikkelsen, Venstre.
- Kl. 14:27
- Kenneth Mikkelsen** (V):
Tak for det, og tak for ordførerens tale. Jeg noterede mig under talen, at der var rigtig meget om vores velfærd, og at der var rigtig meget om vores klima, og det tror jeg i bund og grund vi alle sammen herinde har stor sympati for. Det er jo sådan, at ordføreren og jeg kommer fra det samme geografiske område, nemlig det midt- og vestjyske område, og noget af det, der kendetegner det område, er jo et godt og driftigt privat erhvervsliv. Og så spidser jeg ører, når jeg hører, at ordføreren fra talerstolen nærmest lidt hånligt – sådan tillader jeg mig at tolke det – brugte begrebet direktørpolitik. Og det får mig bare til at tænke: Når ordføreren fortæller om alle de her velfærdsinitiativer, som vi skal sætte i søen, så mangler jeg lidt i ordførerens tale om indtægtssiden. Så kunne ordføreren ikke lige bruge et minut på sådan at hjælpe mig med spørgsmålet: Hvor er det, pengene skal komme fra til de her øgede velfærdsudgifter, som vi kigger ind i?
- Kl. 14:28
- Anden næstformand** (Trine Torp):
Ordføreren.
- Kl. 14:28
- Mai Villadsen** (EL):
Jamen tusind tak til spørgeren for spørgsmålet. Det er godt med nogle vestjyder i Folketinget. Og jeg er sådan set fuldstændig enig i, at det jo er et område i vores land, hvor der er et stærkt erhvervsliv, og hvor man har formået at omstille sig, bl.a. rigtig meget fra fabrikker med tøjproduktion, hvor min egen familie i høj grad arbejdede, til

bl.a. at producere vindmøller og meget andet til den grønne omstilling. Det er rigtig godt.

Kl. 14:31

Men det ændrer altså ikke på, at vi Enhedslisten mener, at dem, som har rigtig meget, godt kan bidrage til, at velfærden i vores land bliver bedre. Derfor mener vi i Enhedslisten, at man skal indføre en formueskat og lave en millionærskat. Og de penge skal vi bruge til at styrke vores velfærd. For jeg tror, vi alle sammen godt ved, at vores erhvervsliv sådan set også har behov for, at der er et ordentligt velfærdssamfund, hvor mennesker bliver uddannet, hvor vejene bliver repareret, hvor folk kan komme på sygehusene, hvis de bliver syge, og hvor børn kan blive passet, så deres forældre faktisk kan gå på arbejde.

Kl. 14:30

Anden næstformand (Trine Torp):
Hr. Kenneth Mikkelsen.

Kl. 14:30

Kenneth Mikkelsen (V):

Tak for det. Og helt konkret kunne jeg godt tænke mit at spørge ordføreren: Vil ordføreren bekræfte, at det er vores private erhvervsliv, som finansierer vores velfærdssamfund i Danmark? Og er ordføreren ikke en gang imellem nervøs for, at den politik, som Enhedslisten lægger for dagen, faktisk skræmmer vores private erhvervsliv ud af Danmark?

Kl. 14:30

Anden næstformand (Trine Torp):
Fru Mai Villadsen.

Kl. 14:30

Mai Villadsen (EL):

Faktisk har vi på et tidspunkt regnet på, hvor stort skattetryk ville være, hvis man gennemførte al den politik, vi har fremlagt. Og jeg kan sige, at det ville være lige så højt som under Poul Schlüter. Men han var jo selvfølgelig heller ikke så konservativ, at det gjorde noget, og lige nu, i de her tider, er der godt nok nogen, der er meget, meget konservative. Så altså, det, jeg prøver at sige, er, at jeg ikke frygter for erhvervslivet. Jeg tror sådan set, at erhvervslivet har behov for, at der også er et velfærdssamfund, som trives, og jeg mener, det er to sider af samme sag – og erhvervslivet har altså lige så meget brug for et velfungerende samfund.

Kl. 14:31

Anden næstformand (Trine Torp):
Tak, så er det hr. Per Larsen.

Kl. 14:31

Per Larsen (KF):

Tak for det, og tak til fru Mai Villadsen for talen. Jeg ved jo, at man i Enhedslisten kerer sig meget om de allersvageste i vores samfund, og stor respekt for det. Lad os tage udgangspunkt i to forskellige cases. I den ene har vi en psykisk syg 28-årig, som har været indlagt ufattelig mange gange på et psykiatrisk hospital, men er blevet udskrevet igen og igen, simpelt hen fordi der mangler sengepladser, og lad os så sammenligne med den anden case, nemlig en 61-årig kontorfunktionær, som netop har købt sig en autocamper og vil køre Europa tyndt. Hvem af de to har mest brug for offentlig hjælp?

Kl. 14:31

Anden næstformand (Trine Torp):
Ordføreren.

Mai Villadsen (EL):

Jamen når ordføreren beskriver det på den der måde, kan jeg jo ikke andet end at sige, at vi simpelt hen svigter mennesker med psykisk sygdom i det her land. Og det tror jeg sådan set faktisk at der sådan er ret bred enighed om i Folketinget. Derfor er jeg glad for, at vi i fællesskab lige har lavet en aftale om en 10-årsplan for psykiatrien. Men jeg noterer mig også, at vi er mange herinde, der mener, at der skal mere til. Nu kender jeg jo ikke til forholdene for den, jeg tror det var en 61-årig med en autocamper, og jeg synes egentlig ikke, at man skal sammenligne på den måde. For jeg tror, vi alle sammen har behov for et stærkt velfærdssamfund. Der kan ske noget med os alle sammen. Vi har alle sammen brug for et ordentligt sundhedsvæsen, en ældrepleje til vores bedsteforældre og børnehaver til vores børn.

Kl. 14:32

Anden næstformand (Trine Torp):
Hr. Per Larsen.

Kl. 14:32

Per Larsen (KF):

Altså, grunden til, at jeg spørger, er jo, at vi lige har lavet en psykiatriaftale, og vi ved, at hvis vi skulle have lavet en ordentlig psykiatriaftale, som ligesom kunne dække behovet, så skulle vi nok over årene have brugt noget, der ligner 4,5 mia. kr. Det, som regeringen har kunnet svinge sig op til at finde i forhold til at prioritere psykiatrien, er 500 mio. kr. om året. Og jeg tænker lidt i forhold til den her case, altså det med Arne, den 61-årige med autocamperen, og så den psykisk syge: Ville det ikke være fornuftigt, hvis det var sådan, at man havde holdt igen med at give folk tidlig pension, så man havde haft råd til at prioritere psykiatrien i det her land?

Kl. 14:33

Anden næstformand (Trine Torp):
Ordføreren.

Kl. 14:33

Mai Villadsen (EL):

Nå, det var det, det handlede om – Arnepensionen! Enhedslisten mener sådan set, at der skal være ret til en værdig tilbagetrækning for folk, der har slidt længe i arbejdslivet. Og det står altså ikke i modsætning til at investere flere penge i psykiatrien. Jeg synes faktisk, at det siger ikke så lidt om Konservative, at det er fra de nedslidte og mennesker, der har brugt lang tid på arbejdsmarkedet, at man vil finde pengene til det her, og at man samtidig vil skære ned på efterlønnen og meget andet for at give topskattelettelser. Det er da den helt forkerte prioritering. Lad os tage fra dem, der har mest, og så hjælpe vores velfærd.

Kl. 14:33

Anden næstformand (Trine Torp):

Tak for det, og så er der det sidste spørgsmål til Enhedslistens ordfører. Hr. Thomas Danielsen, værsgo.

Kl. 14:34

Thomas Danielsen (V):

Tak for det. Hvis man lever i et åbent forhold, kan ens partner jo løbe ud i byen og flirte med dem, partneren ønsker, bare partneren kommer hjem igen. Og på samme måde kan man se, at statsministeren lægger an på stort set alle partier her i Folketinget. Og tilsyneladende er det fint nok, hvis bare statsministeren kommer hjem i rød blok igen efter valget. Eller hvordan har Enhedslisten det med det åbne forhold, som Enhedslisten er en del af?

- Kl. 14:34
Anden næstformand (Trine Torp):
 Ordføreren.
- Kl. 14:34
Mai Villadsen (EL):
 Jamen i Enhedslisten kan vi både lide åbne forhold, regnbuefamilier og folk, der er gift, og meget andet. Så det vil jeg sådan set ikke tage så meget stilling til. Men jeg vil gerne sige, at jeg synes, det er en kæmpe fejl af Socialdemokratiet at ønske sig at gå i regering med jer. For jeg synes ikke, at I er et særlig godt match i den her parforholdsrelation, og man skulle nærmest tro, at Socialdemokratiet havde begivet sig ud i et eller gift ved første blik-program, for det er da i hvert fald overraskende at ønske sig at danne par med nogen, der har den politik, som I har.
- Kl. 14:35
Anden næstformand (Trine Torp):
 Tak. Vi skal lige huske, at direkte tiltale også gælder, når man bruger flertal.
 Men værsgo, hr. Thomas Danielsen.
- Kl. 14:35
Thomas Danielsen (V):
 Altså, det er ikke for noget, men der er måske en form for hidsighed, der er ved at gå lidt af Enhedslisten – men det er så op til Enhedslisten selv. Jeg synes, at det at kalde det en fejl, at en af de nærmeste partnere er ude i byen, måske er lidt slapt, ligesom man kunne sige Enhedslistens reaktion på Minkkommissionens konklusion var: Nå, jamen der var sket en fejl, så det skulle ikke have nogen konsekvenser. Men det vil jeg lade være op til Enhedslisten og jeres åbne familie.
- Kl. 14:35
Anden næstformand (Trine Torp):
 Fru Mai Villadsen.
- Kl. 14:35
Mai Villadsen (EL):
 Altså, hvis der er en åben familie i dansk politik, er det vel i virkeligheden blå blok. Der ved ingen rigtig, hvem de overhovedet skal giftes med efter et valg. Det er vel sådan et eller andet polyamourøst kæmpeforhold, I har gang i, med enormt mange partier, så jeg synes egentlig ikke, I har noget at lade os andre høre.
- Kl. 14:36
Anden næstformand (Trine Torp):
 Tak til Enhedslistens ordfører. Der er ikke flere korte bemærkninger. Og når vi har sagt tak til Enhedslistens ordfører, kan vi byde velkommen til ordføreren for Det Konservative Folkeparti. Værsgo til hr. Søren Pape Poulsen.
- (Ordfører)
Søren Pape Poulsen (KF):
 Tak for det. Man kunne jo føle sig umådelig fristet til at fortsætte denne parforholdsdiskussion. Men jeg vil faktisk begynde der, hvor statsministeren slap. Det er sådan set også min plan med den her valgkamp, at vi ender der, nemlig at jeg tager over, hvor statsministeren slipper. Så vi kan lige så godt begynde nu. Statsministeren holdt en god tale i tirsdags om tre af vores gode kollegaer og om de kriser, vi står over for, men det, der manglede, var løsninger, så der er grobund for at holde en tale i dag, en tale om fremtiden og om kriser, men også om håb.
- Kl. 14:34
 Hr. Bertel Haarder er som bekendt ikke født i går, hverken på den ene eller den anden måde, men hvert år fødes der en ny Bertel – havde jeg nær sagt. Der fødes i hvert fald hver dag mere end én ny dansker. Der fødes et kæmpe potentiale i alle ordets bedste betydninger. Og sidste år blev 14 børn faktisk også døbt Bertel. Ni blev i øvrigt døbt Henrik, og en blev døbt Marianne. Om det så ligefrem betyder, at der er blåt flertal, skal jeg selvfølgelig ikke gå mere ind i.
- Kl. 14:34
 Jeg synes, at vi skal diskutere og debattere, hvilken verden de børn vokser op i. De vokser op i et trygt Danmark, men i en usikker verden, hvor Ruslands krig mod Ukraine sætter en tyk streg under, at vi har brug for NATO. Geopolitiske konflikter har betydning for vores forsyningskæder og adgangen til råstoffer og for prisen for varmen herhjemme. Klimaudfordringer og migrantstrømme kan presse skrøbelige lande og senere Danmark. USA vender i stigende grad blikket mod Kina, og her i Europa skal vi være mere indstillet på at klare os selv. Det er de små børn heldigvis for små til at forstå, men det er deres forældre ikke, og sammen har vi et ansvar for, at vi skaber en mere sikker verden, for det er den verden, og det er det Danmark, de børn skal vokse op i.
- Kl. 14:35
 Men midt i en krisetid skal vi holde fast i, hvem vi er. Jeg ved, at vi bredt kan samles om at elske Danmark. Det kan vi her i Folketinget, men også alle andre steder i Danmark. Vi synes grundlæggende, at vi har det godt. Det, vi skal tage stilling til i denne valgkamp, er, hvordan vi også fremover har råd til vores velfærd, og hvordan vi sikrer, at dansk økonomi – danskernes privatøkonomi og dansk erhvervsliv – er robust nok til at stå igennem kriser. Vi skal huske, hvem vi er. Sammen er vi kommet igennem kriser før, også selv om det har betydet kartoffelkur, fastkurspolitik og beskæftigelsesreformer.
- Kl. 14:35
 Jer, der er her i dag, ved, at priserne er steget. Herinde skal vi svare på, hvem der så vil hjælpe jer med at betale regningerne. Det vil jeg til en vis grad. En gennemsnitlig familie kan få en ekstra gasregning på 27.000 kr. denne vinter. En familie med to børn skulle sidste år betale 10.000 kr. for el, og den regning står ifølge Nykredit til at blive mere end fordoblet over det næste år. De advarer om, at de højere priser kan vælte mange danskeres privatøkonomi og tvinge folk til at opgive og flytte fra deres hjem. Det er den nye verden, lille Bertel vokser op i, hvis dansk politik ikke retter fokus mod familiernes privatøkonomi.
- Kl. 14:36
 Det kræver, at man på venstrefløjens løfter blikket op fra partiprogrammerne, for det her kan ikke løses med en stor udvidelse af den offentlige sektor. Kære statsminister, kære venstrefløj, vi vil gerne samarbejde over midten med jer, også om at håndtere, at der bliver flere ældre og kronikere. Alle med behov for hjælp skal have hjælp. For det er det Danmark, vi er.
- Kl. 14:36
 Jeg har selv forældre, der mildest talt er oppe i årene. De er henholdsvis 86 år og snart 90 år – ja, på valgdagen fylder min far 90 år. Jeg forstår udmærket de ældres behov, så det kan vi da som minimum arbejde sammen om. Vi skal bruge flere penge på ældre og på sundhed, men det er jo ikke løsningen at udvide den offentlige sektor markant. I denne tid vender danskerne hver en krone i deres privatøkonomi. Virksomhederne spænder også livremmen ind. Det er kun udvidelsen af den offentlige sektor, der ikke har fået monteret brems, og det er ikke fair, og det er ikke ansvarligt. Der bliver brugt for mange penge i dansk politik.
- Kl. 14:36
 Der er nu 90.000 mennesker, som går på arbejde hver dag, men som tjener mindre end det, man kan få på dagpenge. Vi har været vidne til, at arbejdsløse udlændinge har fået en forhøjelse af deres bistand, og at der under regeringen er blevet ansat ca. 10.000 personer mere til at administrere den offentlige sektor. Der er sendt varmecheck ud til personer stort set uden stigende varmeregninger. Derfor har Nationalbanken advaret mod regeringens ufinansierede initiativer. Det er alvorligt. Jeg synes, man bruger pengene forkert.

Kl. 14:41

Mit parti og jeg har fremlagt en plan. Den er fuldt finansieret, og den sikrer en almindelig dansk familie mellem 11.000 og 13.000 kr. mere til sig selv hvert år. Hvis man hellere vil have en markant udvidelse af den offentlige sektor, er det selvfølgelig en ærlig sag. Jeg mener, det er den forkerte vej for et land, der allerede har en af verdens største offentlige sektorer. Jeg vil hellere sørge for, at de har råd til varmen hjemme hos lille Bertel, Marianne og Henrik.

Vores erhvervsliv har i årevis advaret om, at der mangler arbejdskraft. De var i 2019 klar til at ansætte 45.000 medarbejdere. De sidste 3 år er der alligevel kun tilført 1.700 ekstra personer til arbejdsmarkedet. Det er for dårligt. Det har kostet over 176 mia. kr. i tabt omsætning alene siden august sidste år. Det er penge, Danmark kunne have tjent. Den beskæftigelsespolitik, der føres i Danmark i dag, er ikke økonomisk ansvarlig. Vi skal have fokus på, hvor pengene kommer fra.

Mit parti har en plan, der skaffer 55.000 fuldtidspersoner ekstra. Med regeringens reformtempo på 1.700 fuldtidspersoner på 3 år vedtaget medgiver jeg, at regeringen godt kan matche mine løsninger. Den skal bare bruge omkring 100 år på det. Hvis vi medregner det nye konkrete forslag fra regeringen, der ikke er vedtaget, er man i mål i år 2043. Til den tid er lille Bertel vokset op, har taget en erhvervsuddannelse og er flyttet hjemmefra. Måske er han endda nået på højskole. Det kan vi ikke vente på.

Der er brug for, at vi gør vores bedste; der er brug for, at vi følger med tiden; der er brug for en ny politisk ledelse i Danmark. Når Bertel og de andre rødder er kommet ud af børnehaven og begynder at lære om Danmark, hvad skal de så lære? At deres statsminister ikke vil indrømme fejl, heller ikke, når hele familier græder og har mistet alt, heller ikke, når der er slået et hul i kassen på omkring 19 mia. kr., heller ikke, når en uafhængig Minkkommission på vegne af danskerne undersøger sagen og konkluderer, at landets statsminister groft har vildledt den danske befolkning? Det er ikke god ledelse, for det bærer på den lektie, at hvis man bare nægter, at man begår fejl, slipper man nok af sted med det hele. Er det de værdier, vi står for i Danmark? Er det det, børn skal lære? Det mener jeg ikke.

Uanset om man kigger efter sidemanden i matematiktimen eller stjæler en Snickers i brugsen eller dummer sig på anden vis, er løsningen ikke at vildlede, benægte og bryde loven. Så er løsningen at indrømme sine fejl, overholde reglerne og rette op. De principper gælder alle, også landets statsminister. Vi politikere er jo ikke hævet over de fælles spilleregler. Vi kan bære over med et barn, der skal opdrages og lære, hvordan man opfører sig. Vi forlanger jo selvfølgelig, at en statsminister tager ansvar for sine fejl, især når der er tale om en ufattelig skandale, der kan ende i en rigsretssag – en skandale, der har udløst et folketingsvalg, fordi der jo ikke længere er tillid til landets statsminister her i Folketinget. Ellers havde vi jo ikke valg nu.

Landets folkevalgte nyder ikke tillid. Vi skal have en statsminister, der tager ansvaret på sig, også når det kommer til mink. Tænk, hvis det skete. Det ville sende et klart signal til os andre, der lyder: Jeg ved det godt, og I har forstået det rigtigt, og jeg vil ikke forsøge at bilde jer noget andet ind; det var min skyld, og det tager jeg ansvaret for. På den måde er man med til at opretholde det, hr. Bertel Haarder kaldte det nordiske guld – den tillid, vi har til hinanden. Vi er forment af vores historie og vores tillidssamfund, men vi skal huske på, at det er vores pligt at vedligeholde det. Vi skal tilvælge det hver dag. Det er det, børn skal lære. Det vigtigste, vi har, er, at vi kan have tillid til hinanden. På den måde bekræfter man, at man vil leve op til det samme som alle andre. På den måde fortæller man, at her i Danmark er der med Grundtvigs ord lige værdighed i borg og hytte. Man bekræfter, at man går ind for de værdier, vores samfund er bygget på. Lad os få den indrømmelse i dag fra statsministeren.

Der er to veje i dansk politik. Begge veje vil Danmark det bedste, men løsningerne er forskellige. Jeg håber, vi kan få en valgkamp og en fremtid, hvor vi vil hinanden det bedste, hvor vi vil passe på de ældre og investere i sundhed, og hvor vi hjælper de danske familier ved at lette skatten, så det bedre kan betale sig at arbejde, så dansk økonomi får det bedre, og så der bliver råd til at betale de høje regninger. Jeg håber på, at man også tænker på de danske familier her i Danmark. Jeg tror på, at vi er sådan et land. Vi skal holde fast i at være ambitiøse, for kriser må ikke få os til at glemme, hvem vi er. Vi ønsker tryghed og en ledelse, vi kan stole på, og vi er ambitiøse, for jeg tror på Danmark. Tak for ordet.

Kl. 14:46

Anden næstformand (Trine Torp):

Tak for det. Så er der en lang række korte bemærkninger, og den første er fra hr. Rasmus Stoklund fra Socialdemokratiet. Værsgo.

Kl. 14:46

Rasmus Stoklund (S):

Kommer der færre offentligt ansatte med den konservative 2030-plan? Og i så fald: Hvor mange færre offentligt ansatte?

Kl. 14:47

Anden næstformand (Trine Torp):

Ordføreren.

Kl. 14:47

Søren Pape Poulsen (KF):

Jeg er glad for, at den socialdemokratiske kampagnemaskine nu er stoppet med at sige, at jeg vil fyre 40.000, og det er jo altid noget, at vi er kommet dertil. Vi får ikke færre varme hænder med den konservative plan, for den offentlige vækst er jo på 0,13 pct. – så det behøver vi ikke at få. Men jeg har ikke et problem med det, hvis der bliver færre, der sidder og administrerer i Danmark. Det har jeg intet problem med, og det er også det, jeg har forstået Socialdemokratiet lige pludselig nu mener, og det er jeg faktisk meget tilfreds med – tak for det.

Kl. 14:47

Anden næstformand (Trine Torp):

Hr. Rasmus Stoklund.

Kl. 14:47

Rasmus Stoklund (S):

Der kunne man jo, hvis man ville være polemisk – men det ligner mig ikke – henvise til dengang, hr. Søren Pape Poulsen var borgmester i Viborg. Ekstra Bladet har jo skrevet om, hvordan administrationsudgifterne faktisk steg. Men det er en helt anden snak.

Det, jeg sådan set ville spørge til, var: Hvis nu det ikke er varme hænder, som hr. Søren Pape Poulsen siger der skal stoppe med at arbejde i den offentlige sektor, hvem er det så? Er det politibetjente? Hvor er det, man vil finde for 18 mia. kr. besparelser henne i den offentlige sektor, hvis der ikke rigtig er nogen, der skal fyres, og det bare er nogle excelark, der skal saneres?

Kl. 14:48

Anden næstformand (Trine Torp):

Ordføreren.

Kl. 14:48

Søren Pape Poulsen (KF):

Jamen vi vil blot fortsætte den politik, som også socialdemokratiske regeringer førhen har gjort – nej, I var lidt hårdere der sidst fra 2011 til 2015 med minusvækst.

Altså, betjente er jo også varme hænder. Men jeg troede ikke, at det var nogen sådan omkalfatrende dagsorden, man havde, hvis

man ville effektivisere for 0,4 pct. Det har vi jo historisk gjort med 0,5 pct. Det handler om at gøre tingene smartere på alle måder. Det handler om, der skal være mindre bureaukrati. Det handler om, at der er færre, der skal sidde og administrere i kommunerne og staten. Det har vi lige indgået en aftale om, også med Socialdemokratiet, i sidste uge – så det ligger jer vel ikke så fjernt?

Kl. 14:48

Anden næstformand (Trine Torp):

Tak. Så er det hr. Jan E. Jørgensen.

Kl. 14:48

Jan E. Jørgensen (V):

Tak for talen. Jeg kender jo en del til Det Konservative Folkeparti, eftersom jeg i 25 år har siddet i Frederiksbergs kommunalbestyrelse sammen med konservative borgmestre. Desværre genvandt de jo ikke pladsen sidst, men vi har haft et rigtig, rigtig godt og tæt samarbejde. Jeg hørte ikke noget i talen om det frie gymnasievalg, og det er noget, der fylder rigtig meget på Frederiksberg, fordi Frederiksberg Kommune er den kommune i landet, hvor flest gymnasieelever fremover må se, at de ikke kan komme ind på drømmegymnasiet. Venstre har været ude at garantere, at vi ruller regeringens tvangsfordeling af gymnasieelever tilbage, hvis vi får mulighed for det efter valget. Er Det Konservative Folkeparti med på også at udstede sådan en garanti? Så vil jeg nemlig bringe det videre til de unge mennesker hjemme på Frederiksberg.

Kl. 14:49

Anden næstformand (Trine Torp):

Ordføreren.

Kl. 14:49

Søren Pape Poulsen (KF):

Det kan jeg garantere for vi er. Jeg tror såmænd også godt, at vi kunne finde på selv at fortælle dem det ude på Frederiksberg, altså at vi vil gøre det. Det er jo en helt utrolig aftale, der er blevet lavet, hvor man har et eller andet mål om, at nu skal man have en eller anden form for fordeling, og så skal det så handle om, om far og mor tjener for lidt eller for meget. Jeg synes godt nok, det er ærgerligt, at vi er kommet dertil i vores iver efter at *styre* fra politisk side. Så jeg glæder mig til, at vi efter et valg vil rulle den aftale tilbage – og jeg har faktisk forstået, at alle borgerlige partier er klar til at rulle den aftale tilbage, og det skal blive en god dag, når det sker.

Kl. 14:50

Anden næstformand (Trine Torp):

Hr. Jan E. Jørgensen.

Kl. 14:50

Jan E. Jørgensen (V):

Det lyder rigtig godt, og nu var det jo ikke for at give hr. Søren Pape Poulsen en idé til at gaffe stemmer fra Venstre, men mon ikke det går endda. Frederiksberg er i øvrigt også en kommune, hvor bl.a. Frederiksberg Gymnasium har vist, at der er andre veje, hvis man gerne vil have en mere jævn fordeling af gymnasieelever, f.eks. den her idé om profilgymnasier, altså hvor et gymnasium får mulighed for eksempelvis at have en international profil eller en musikprofil eller som på Frederiksberg Gymnasium at have sådan en højskole- eller efterskoleprofil, som har været med til at løse problemerne. Var det sådan en vej, vi eventuelt skulle gå, i stedet for regeringens forslag om en tvangsfordeling?

Kl. 14:50

Anden næstformand (Trine Torp):

Ordføreren.

Søren Pape Poulsen (KF):

Det synes jeg lyder som et godt forslag ud af mange. Jeg tror faktisk, at vi ville få det bedste, hvis vi lod initiativerne blomstre og troede på, at der kan ske noget forskelligt, og at skoler ikke nødvendigvis skal ligne hinanden alle sammen. Og så er det jo rigtigt, at der sker meget godt på Frederiksberg. Man må sige, at det nye flertal jo ikke rigtig har nået at sætte sig endnu. Så med hensyn til de der mørke skyer, der nok trækker ind over Frederiksberg, må vi håbe, at vi til næste kommunalvalg får ændret det i fællesskab, så Frederiksberg igen bliver den dejlige grønne ø.

Kl. 14:50

Kl. 14:51

Anden næstformand (Trine Torp):

Tak. Så er det fru Pia Olsen Dyhr.

Kl. 14:51

Pia Olsen Dyhr (SF):

Jeg vil gerne følge op på min kollega hr. Rasmus Stoklunds spørgsmål, for jeg synes ikke, der kom et svar. Og jeg synes, når nu valget er udskrevet og vi er i en valgkamp, at det er rimeligt nok, at vælgerne ved, hvad de får, hvis de stemmer på De Konservative, eller hvis de stemmer på SF. Der må vi jo stå på mål for vores politik.

Så når De Konservative vil spare 18 mia. kr. – 18 mia. kr. – i effektiviseringer af det offentlige forbrug, og vi snakker ikke om motorveje og anlæg, vi snakker om driften, hvor er det så, der skal spares? Er det i vores forsvar, er det i politiet, er det i sundhedsvæsenet, er det i ældreplejen, er det på vores skoler, er det på børneområdet? Og det synes jeg er rimeligt nok at hr. Søren Pape Poulsen svarer på i stedet for at sige: Dem kan vi nok godt finde. For jeg ved, at hr. Søren Pape Poulsen godt ved, at man ikke bare kan løbe hurtigere ude i vores sundhedsvæsen. Hvor er det, at de 18 mia. kr. skal spares?

Kl. 14:52

Anden næstformand (Trine Torp):

Ordføreren.

Kl. 14:52

Søren Pape Poulsen (KF):

Det er ikke sikkert, at man kan løbe hurtigere, men der står vel ikke noget sted, at man ikke må gøre tingene klogere. Det håber jeg da vi er enige om. Det er vel ikke et mål i sig selv at fastsætte, hvor mange penge den offentlige sektor bruger. Jeg håber da, det er et mål at bestemme, hvordan servicen for borgerne er; hvordan man oplever at blive behandlet som ældre. Og jeg anerkender ikke, at en effektivisering på 18 mia. kr. er en besparelse på 18 mia. kr. Altså, hvorfor er det, at sosu'er rundtomkring skal gå og vaske tøj i stedet for at være sammen med de gamle? Det har vi jo private der kunne tage sig af.

Hvorfor er det, at vi ikke anerkender, at hvis alle kommuner gjorde det som de ti dygtigste, når det kommer til administration, så var der 8,5 mia. kr. at hente? Er vi imod det? Altså, er det dårligt, fordi vi gør tingene smartere? Det er det, jeg ikke helt forstår skal være noget skidt. Vi må simpelt hen ikke gøre tingene bedre, for målet er, at vi skal bruge så mange milliarder på den offentlige sektor. Jeg vil hellere bruge dem på de varme hænder og på gamle fru Jensen, end jeg vil bruge dem på, at der bliver overadministreret.

Kl. 14:53

Anden næstformand (Trine Torp):

Fru Pia Olsen Dyhr.

Pia Olsen Dyhr (SF):

Jamen så lad os tage gamle fru Jensen, for gamle fru Jensen skal så ikke længere have vasket tøj af sin sosu-assistent. Det synes jeg egentlig er fint nok, men hvem skal så vaske hendes tøj? For hvis der er nogle andre, der skal vaske hendes tøj, altså hvis vi nu snakker om, at fru Jensen så skal betale en for at vaske sit tøj, så bliver det jo penge op af fru Jensens lomme. Og det, der er pointen, er jo, at man ikke kan spare 18 mia. kr. bare ved effektiviseringer eller ved at sige, at det fikser vi, ved at nogle private gør det. Der er jo stadig væk nogen, der skal betale det.

Jeg har en bekymring ved det konservative udspil. Nu har jeg hørt det med sundhed og ældre, og jeg kender hr. Søren Pape Poulsen godt nok til at vide, at man ikke sparer på forsåret eller politiet. Er det på vores børn? Sig det nu. Der står på jeres hjemmeside, at I er imod minimumsnormeringer. Sig det nu!

Kl. 14:53

på den kommission – eller er det et ekspertudvalg, nu kan jeg ikke huske, hvilket navn den har fået – som jo barsler her senere i år og så siger, hvordan det kan være. Og hvis vi så skal lave sådan en afgift, skal det selvfølgelig være sådan, at de penge, vi så pålægger, i en form kanaliseres tilbage til erhvervet, så man får mulighed for at lave den grønne omstilling. For hvis der er noget, der kendetegner dansk landbrug, er det jo præcis den innovation og nytænkning, de har stået for i mange, mange år.

Kl. 14:56

Anden næstformand (Trine Torp):

Tak for det. Så er det ordføreren.

Kl. 14:54

Anden næstformand (Trine Torp):

Fru Sofie Carsten Nielsen.

Kl. 14:56

Søren Pape Poulsen (KF):

Jamen vi er da ikke imod minimumsnormeringer, men vi er imod dem, hvis de kommer fra staten. Hvis kommunen laver sine minimumsnormeringer – det har man gjort i Helsingør, og det har man gjort på Frederiksberg under konservativ ledelse – så er det da fint med mig. Men skal vi styre det herindefra? Skal vi styre, hvordan hver daginstitution skal drives, ved at sige, at så skal der være så og så mange ansatte? Det synes vi er forkert. Der synes vi faktisk, at en kommunalbestyrelse jo tager et ansvar for, hvordan man prioriterer sine ressourcer, og det gør kommunalbestyrelser så på forskellige måder.

Kl. 14:54

Sofie Carsten Nielsen (RV):

Jamen jeg er glad for, at der i det mindste er en vej derhen. Sidst sagde vi jo: Vi skal have en CO₂-afgift; nu får vi nogen til at udarbejde, hvordan den skal laves. Nu er det så åbenbart omvendt, når det gælder landbruget. Hvorfor gør vi det ikke på samme måde, som vi gjorde med de andre? Det er det ene spørgsmål.

Det andet er så om det, jeg rigtig gerne vil afsøge, nemlig klimamål på danskernes forbrug, som virkelig ville gøre os grønne i alle led, og som jo rækker ud over netop landegrænser. Vil Konservative være med til at lave et mål for at reducere danskernes forbrug, eksempelvis 60 pct. i 2030?

Kl. 14:56

Anden næstformand (Trine Torp):

Tak. Så er det fru Sofie Carsten Nielsen.

Kl. 14:54

Anden næstformand (Trine Torp):

Ordføreren.

Kl. 14:56

Sofie Carsten Nielsen (RV):

Tak for det. Jeg er utrolig optaget af, at Konservative engang ligesom skulle være den grønne stemme hos de blå partier, og at de kritiserede den landbrugsaftale, som blev lavet af den tidligere regering, ja, faktisk fik en minister til at gå af, inden De Konservative selv kom med i regeringen. Men jeg synes, den farve er falmet fuldstændigt. Jeg synes ikke, jeg hører nogen som helst grønne ambitioner fra De Konservative. Derfor vil jeg gerne spørge ind til det meget konkrete, vi skal i gang med: en CO₂-afgift på landbruget. Er det noget, som De Konservative vil være med til?

Kl. 14:54

Søren Pape Poulsen (KF):

Allerførst omkring landbruget: Det er jo todelt. Vi har jo i fællesskab lavet en aftale, en klimaaf tale, også med nogle mål for, hvor vi skal hen med landbruget. Der er jo mange ton, hvis man når målene. Men der har man jo stået på tæer, hvis man skal nå de mål.

Så er der hele CO₂-skatten, og der har jeg sagt: Lad os se, hvad de kommer med. Jeg afviser det overhovedet ikke. Vi skal bare sikre os, at landbruget kan gøre det. For det, der ikke må ske, er, at dansk landbrug ikke længere kan producere i Danmark, så de rykker ud af landet. Så får vi i hvert fald ikke en bedre verden af det.

Omkring det andet ... nå, det kan jeg ikke nå at svare på. Vi vender tilbage.

Kl. 14:57

Anden næstformand (Trine Torp):

Ordføreren.

Kl. 14:55

Anden næstformand (Trine Torp):

Tak for det. Så er det fru Rosa Lund.

Kl. 14:57

Søren Pape Poulsen (KF):

Først vil jeg gerne sige, at jeg jo sådan set synes, at vi godt i fællesskab kunne glæde os lidt over de mange aftaler, vi har lavet, og som vi også har været en del af herinde. Vi har ikke været med i dem alle sammen, men vi har dog været med i de fleste, og det er selvfølgelig, fordi vi har nogle ambitioner.

Når det kommer til dansk landbrug, vil jeg bestemt ikke afvise, at der skal være en CO₂-afgift. Det vil jeg ikke afvise, men jeg tillader mig bare sådan i ordentlighedens navn at synes, at vi lige skal vente

Kl. 14:55

Rosa Lund (EL):

Tak for det. Jeg synes, der er mange ting hos De Konservative, som ikke hænger sammen, bl.a. skattepolitikken. Men noget andet, som heller ikke hænger sammen, er, at man ifølge Det Konservative Folkeparti kan blive minister i en regering, lige efter at man er blevet dømt ved Rigsretten, men at man ikke kan blive dansk statsborger, hvis man var i et værtshusslagsmål for 20 år siden. Hvordan hænger det sammen, hr. Søren Pape Poulsen? Jeg forstår det ikke.

Kl. 14:58

Anden næstformand (Trine Torp):

Ordføreren.

Kl. 14:58

Søren Pape Poulsen (KF):

Vores skattepolitik hænger jo glimrende sammen. Fru Rosa Lund er bare uenig i den, og det er jo fair nok.

Når det så kommer til ministre, og hvem der kan blive ministre, har jeg det sådan, at vores folkestyre jo er noget helt særligt og helt unikt. Jeg har det sådan, at samtlige 179 medlemmer af dette Folketing er værdige til at være ministre. I det øjeblik de er valgt til Folketinget, er de værdige til at være ministre. Nu skal vi passe på, at vi ikke får en diskussion som i Sverige, hvor der er nogle partier, der ikke er fine nok til at være en del af selskabet, eller der er folketingsmedlemmer, der ikke er fine nok til at være en del af selskabet. Altså, hvad er det for noget? Hvis danskerne har sat folk i dette Ting til at repræsentere os alle sammen, kan de selvfølgelig også blive ministre. Hvor er vi ellers?

Kl. 14:58

Anden næstformand (Trine Torp):
Fru Rosa Lund.

Kl. 14:58

Rosa Lund (EL):

Så lad mig vende spørgsmålet om. For jeg er sådan set ikke ude efter en diskussion om, hvem der kan blive minister eller ej. Jeg synes, det er langt mere interessant at diskutere det problem, vi står i, nemlig at 10 pct. af den voksne danske befolkning ikke kan stemme, fordi de ikke kan blive danske statsborgere. Så lad mig spørge omvendt, hr. Søren Pape Poulsen: Kunne fru Inger Støjberg med den straf, hun har, blive dansk statsborger ifølge Det Konservative Folkeparti?

Kl. 14:59

Anden næstformand (Trine Torp):
Ordføreren.

Kl. 14:59

Søren Pape Poulsen (KF):

Det var dog det mest mærkelige spørgsmål, jeg nogen sinde har fået, altså om en dansk statsborger kunne blive dansk statsborger. Fru Inger Støjberg er dansk statsborger, så det handler ikke om, hvad hun kunne blive og i alle mulige lande.

Men for os er det jo meget klart, når vi taler statsborgerskab til folk, der kommer hertil og ikke er født som danske statsborgere: Der synes vi, der skal meget til, før man får et statsborgerskab. Et statsborgerskab er en helt særlig gave. Man kan godt bo i et land uden at være statsborger i det. Men at give dansk statsborgerskab synes vi der skal være nogle meget skrappe regler for.

Kl. 14:59

Anden næstformand (Trine Torp):

Tak. Så er det hr. Morten Messerschmidt.

Kl. 14:59

Morten Messerschmidt (DF):

Først og fremmest vil jeg gerne sige tak til hr. Søren Pape Poulsen for at stille sig til rådighed for Danmark som statsminister. Jeg synes, det er dejligt at tilhøre en blå blok, hvor der er to kvalificerede kandidater, men det forpligter jo også i forhold til så at sætte en ny retning. Og vi i Dansk Folkeparti har på en række områder leveret bud på, hvad det kunne være for en retning.

Men der er en ting, som jeg også hørte hr. Søren Pape Poulsen var inde på tidligere, nemlig spørgsmålet om regeringsførelse, som jeg godt kunne tænke mig at få uddybet. Hvad kan man gøre for at genetablere tilliden mellem befolkningen og statsadministrationen, den udøvende magt, som jeg i hvert fald hører rigtig, rigtig mange tale om er blevet arrogant, koncentreret og nærmest enevældig i sin egen ophøjethed? Har hr. Søren Pape Poulsen gjort sig nogen tanker om, hvordan man skal vende det billede, hvis han selv bliver statsminister?

Kl. 15:00

Anden næstformand (Trine Torp):
Ordføreren.

Kl. 15:00

Søren Pape Poulsen (KF):

Det er jo et kæmpe spørgsmål. Men jeg tror, det er rigtig, rigtig vigtigt, at Statsministeriet ikke skal være en flaskehals for beslutninger, og at man som regering sætter en ramme og nogle mål for, hvor vi skal nå hen, og så rent faktisk lader ministrene arbejde, lader dem udfolde sig, lader dem forhandle og lader dem opnå resultater, uden at alting bliver blokeret, så vi ikke kommer i gang med aftaler, fordi der er – det er det klare indtryk – et meget stærkt Statsministerium, hvor alt ender i en flaskehals, så man må vente på, at tingene kommer igennem der, inden man kan komme videre med dem. Det synes jeg er ærgerligt.

Kl. 15:01

Anden næstformand (Trine Torp):
Hr. Morten Messerschmidt.

Kl. 15:01

Morten Messerschmidt (DF):

Det synes jeg lyder interessant. Jeg fornemmer også, at der ligger deri, at man så vil respektere ressortfordelingen og ikke lade Statsministeriet kortslutte beslutningsprocesser og så give departementschefer skylden bagefter.

Men et konkret spørgsmål kunne også være: Hvad med f.eks. kontrollen med regeringen? Hvad med sådan noget som offentlighedsloven? Jeg må indrømme, at jeg jo synes, at hemmelighedskræmmeriet er blevet for voldsomt. Det kan godt være, at der ikke er noget at dække over, men det, at man ikke kan se magthaverne efter i sømmene, skaber jo en mistillid. Kunne hr. Søren Pape Poulsen være åben over for at lempe på offentlighedsloven?

Kl. 15:02

Anden næstformand (Trine Torp):
Ordføreren.

Kl. 15:02

Søren Pape Poulsen (KF):

De partier, der efterhånden er tilbage i det forlig, er jo ikke mange; det er Socialdemokratiet, Venstre og Konservative. Og vi har jo faktisk, lige inden valget blev udskrevet, haft en drøftelse med justitsministeren om en model for at kunne lempe på offentlighedsloven, som man så skulle have diskuteret i Folketinget. Vi nåede jo ikke så langt, men jeg tager gerne den drøftelse. Og der er selvfølgelig en balance, der drejer sig om, at der både skal være et arbejdsrum for en regering og samtidig selvfølgelig også være en større grad af transparens.

Kl. 15:02

Anden næstformand (Trine Torp):

Tak. Så er det hr. Lars Boje Mathiesen.

Kl. 15:02

Lars Boje Mathiesen (NB):

Jeg kunne godt tænke mig at snakke lidt kernekraft. Jeg er nok den største tilhænger af kernekraft i Folketinget, og jeg synes også, at jeg begynder at høre nogle vinde blæse anderledes hos De Konservative. Så jeg kunne godt tænke mig at høre De Konservatives leder om det – også fordi FN's klimapanel peger på, at det er en del af løsningen for at nå målet. Vi har brug for en stabil baseline, altså en baseload, under vind- og solenergi, så vi kan sikre stabil, billig og regelmæssig energi. Så ville Konservative være åbne for, at vi også kiggede den

vej, ligesom mange andre lande – heldigvis – faktisk begynder at gøre igen nu?

Kl. 15:05

Kl. 15:03 **Alex Vanopslagh (LA):**

Tak, og tak for en rigtig god tale. Den synes jeg var velleveret og velformuleret med gode borgerlige budskaber om håb og ydmyghed i bund og grund: håb for fremtiden – den behøver ikke være så mørk og dystert, som det ellers nogle gange kan lyde til herinde. Hvis vi laver de rigtige reformer og har modet til at gøre det, selv om det er svært, så ser tingene måske ikke så sorte ud. Og der var også en ydmyghed over for den politiske magt, man får, også når man begår fejl. Det synes jeg er gode tanker i forhold til et nyt lederskab af Danmark.

Anden næstformand (Trine Torp):

Hr. Søren Pape Poulsen.

Kl. 15:03

Søren Pape Poulsen (KF):

Jeg synes i hvert fald ikke, at man fra statsmagtens side skal have sådan en holdning om, at man vil undgå, at der bliver forsket i nye løsninger, og at der bliver kigget på, hvilke veje vi skal gå, og på, om det er en løsning. Jeg har det jo sådan, at a-kraft er en del af Europas forsyning. Når jeg ikke sådan lige har været klar til at hoppe på den vogn og sige, at vi skal have noget a-kraft, selv om jeg godt ved, jeg har nogle folketingskandidater og andre, der synes, at den vej skal vi da til at gå, så er det selvfølgelig, fordi vi i Danmark har skabt et eventyr særlig på vindenergi og har brugt det som en vej til at eksportere og stå rigtig stærkt i den grønne omstilling.

Så jeg er ikke sådan en, der siger: Uha, det kan vi ikke diskutere. Men den viden, som jeg i hvert fald har, er, at hvis vi tog sådan en beslutning, så ville der gå mange år, inden der stod sådan et værk: Hvor skal det ligge? Er det overhovedet det, der er relevant for Danmark? Eller skal vi gøre det som en del af en fælles energiforsyning? Det er nok derfor, jeg siger, at jeg lige nu synes, at vi har så stærk en profil på vind- og solenergi, at det er det, vi skal satse på.

Kl. 15:04

Anden næstformand (Trine Torp):

Hr. Lars Boje Mathiesen.

Kl. 15:04

Lars Boje Mathiesen (NB):

Ja, det er rigtigt, at vi har en stærk profil der, men sol- og vindenergi har netop også vist deres sårbarhed i de her tider. Vi har også behov for energi, når vinden ikke blæser, og når solen ikke skinner, og hvis alternativet er kul, er det altså bedre med kernekraft. Det er jo også derfor, vi ser lande bruge det. Det tager måske et sted mellem 5 og 8 år at opbygge det. Men hvis vi skal udbygge med endnu mere vindenergi, som skal kunne dække en større del af Danmarks energibehov og ikke kun vores elbehov, så tager det altså også lang tid. Vi kan bare se på, hvornår den nye energi vil stå færdig. Så det er ikke tidshorizonten, der skal være skræmmende. Men jeg er glad for, at der er de tanker, og at man absolut ikke afviser at gå ned ad den sti.

Kl. 15:05

Anden næstformand (Trine Torp):

Ordføreren.

Kl. 15:05

Søren Pape Poulsen (KF):

Jeg tror, at i den tid, vi står i, og i den krise, vi står i nu, skal man passe på med sådan meget dogmatisk at afvise ting. Lige nu vil jeg blot stå fast på, at vi virkelig er frontrunnere i den grønne omstilling i forhold til vindenergi, og det skal vi selvfølgelig blive ved med at sikre os at vi også er i fremtiden. At det andet så er en del af en samlet europæisk energiforsyning, og at danske husstande også får strøm fra a-kraftværker – og det er jo rigtigt – er så en helt anden ting.

Kl. 15:05

Anden næstformand (Trine Torp):

Tak. Så er det hr. Alex Vanopslagh.

Valget handler jo i høj grad om lederskab. Jeg tror, regeringen og Socialdemokratiet går til valg på en sikker hånd på rattet og god krisestyring, og jeg vil egentlig bare høre hr. Søren Pape Poulsen, om også Det Konservative Folkeparti mener, at den her regering har vist særlig gode evner til krisehåndtering i den her valgperiode.

Kl. 15:06

Anden næstformand (Trine Torp):

Ordføreren.

Kl. 15:06

Søren Pape Poulsen (KF):

Jeg synes, vi har stået sammen herinde om at løse nogle udfordringer, da coronaen kom. Det, man skal måles på, er jo, når tingene bliver svære. Det er jo derfor, jeg nævnte minkskandalen i min tale. For den beviste jo om noget, at man gik fuldstændig og totalt i panik i Statsministeriet, og så lukkede man et helt erhverv. Og så var man så for stolt til at sige: Okay, skulle vi til at lytte til nogen? Nej, det ville man ikke. Man havde 40 dage, mere end 40 dage, hvor man kunne nå at tænke sig om, inden den lov var vedtaget, og hvor man kunne have sagt: Skal vi ikke få en second opinion; skal vi ikke tale med nogle flere veterinære eksperter? Der var jo stadig væk minkavl andre steder i verden.

Den beslutning har så kostet danske familier deres levebrød. Den har kostet danske skatteydere 19 mia. kr. – eller det kommer den til at koste, for de kigger jo og spejder efter deres erstatning derude. Det synes jeg er dybt beklageligt, og det synes jeg jo viser mangel på evne til at holde hovedet koldt i pressede situationer.

Kl. 15:07

Anden næstformand (Trine Torp):

Hr. Alex Vanopslagh.

Kl. 15:07

Alex Vanopslagh (LA):

Det er jeg naturligvis meget enig i. Det er jo netop regeringens håndtering af kriser, der har skabt skandaler, fordi man ikke var god til at håndtere kriser. Det er derfor, det ikke hedder minkkrisen; det hedder minkskandalen, fordi den politiske håndtering af en krise blev til en skandale. Men lad det ligge, det hele skal ikke være ryglapperspørgsmål.

Jeg synes jo, hvis der kommer et borgerligt flertal, at så skal vi have en bedre regeringsførelse, end vi har set under det røde flertal, og endda markant bedre. Jeg synes, der skal være mere åbenhed, og så kommer jeg til at tænke på offentlighedsloven. Hvor er det, Konservative står henne i dag? Er I med på at ville se på sådan noget som ministerbetjeningsreglen og lempe det mere? Jeg synes, positionen har været lidt svingende hos jer.

Kl. 15:08

Anden næstformand (Trine Torp):

Ordføreren.

- Kl. 15:08
Søren Pape Poulsen (KF):
 Ja, det har den nok. Men jeg må også sige, som jeg sagde til hr. Morten Messerschmidt: Lige inden valget blev udskrevet, havde vi jo i forligspartierne haft en god samtaleovre hos justitsministeren og faktisk talt om, hvad der er af veje til at lempe offentlighedsloven – hvilket vi så skulle have haft en større diskussion om. Det nåede vi så ikke, fordi valget blev udskrevet. Så lad os genoptage det efter valget og få en diskussion om det, hvor der både er et hensyn til, at der skal være et politisk fortroligt rum, hvor man faktisk også kan arbejde som regering, og et blik for, hvor der er nogle steder, man kan lempe.
- Kl. 15:08
Anden næstformand (Trine Torp):
 Tak. Så er det fru Aaja Chemnitz.
- Kl. 15:08
Aaja Chemnitz (IA):
 Tak for ordet, og tak for talen. Det er jo et meget uforudsigeligt valg, og ordføreren er statsministerkandidat, og der er forlydender om, at de nordatlantiske mandater kommer til at blive afgørende – at de *kan* blive afgørende i hvert fald. Derfor vil jeg også gerne spørge ind til Konservatives politik og deres holdning omkring Grønland, og det har vi jo også talt om tidligere. Men der er også flere uafhængige kilder, som har givet udtryk for, at dengang ordføreren var minister, har man på et officielt møde sagt, at Grønland er Afrika på is, og det kunne jeg godt tænke mig at få bekræftet eller afkræftet af ordføreren.
- Kl. 15:09
Anden næstformand (Trine Torp):
 Ordføreren.
- Kl. 15:09
Søren Pape Poulsen (KF):
 Altså, hvis jeg skulle have sagt det, vil jeg gerne se det dokumenteret. Men man skal passe på, for jeg har helt sikkert haft nogle kritiske udsagn om Grønland, i forbindelse med at der er nogle kæmpe udfordringer omkring misbrug af børn, og omkring hele det sociale område, hvor jeg nok har kunnet finde på at udtale mig lidt barskt. Lige den der formulering erindrer jeg ikke. Og hvis jeg har sagt det, vil jeg gerne se det dokumenteret, for nu bare at være helt ærlig. Men jeg vil ikke lægge skjul på, at jeg har sagt nogle ret tydelige ... Jeg holder meget af Grønland, jeg holder meget af Færøerne, jeg holder meget af vores rigsfællesskab, og vi skal ville hinanden det godt, men man skal jo heller ikke negligere, at der er nogle udfordringer og har været nogle udfordringer på Grønland.
- Kl. 15:10
Anden næstformand (Trine Torp):
 Fru Aaja Chemnitz.
- Kl. 15:10
Aaja Chemnitz (IA):
 Såfremt der har været nogle udtalelser, som er derhenad, er det i hvert fald meget respektløst set med grønlandske briller, og det er derfor, jeg synes, det er vigtigt at få det frem. Og det må jo være op til dem, der har dokumentationen, ligesom at fremlægge det.
 Ja, vi har masser af udfordringer i det grønlandske samfund. Det har jeg selv italesat, også her fra Folketingets talerstol og i salen. Men det er også nogle udfordringer, som vi selv vil være med til at løse, og hvor vi samarbejder med Danmark omkring det, særlig på socialområdet.
- Kl. 15:08
 Så det er vigtigt, når der er et ligeværdigt samarbejde – og det må være det, der er målet – imellem Grønland og Danmark, at man har respekten, at man har tilliden, og at man taler ordentligt om hinanden og til hinanden.
- Kl. 15:11
Anden næstformand (Trine Torp):
 Ordføreren.
- Kl. 15:11
Søren Pape Poulsen (KF):
 Ja, det er jeg fuldstændig enig i. Og da jeg havde fornøjelsen af at være justitsminister, havde spørgeren og jeg også rigtig mange gode drøftelser og et godt samarbejde om tingenes tilstand. Jeg har også selv haft fornøjelsen af at besøge Grønland i embeds medfør, og som sagt er jeg meget enig i, at der er mange ting, der går den rigtige vej, og at man arbejder hårdt for, at det bliver bedre. Det vil jeg også gerne anerkende, og vi *skal* have et tæt samarbejde. Altså, verden bliver jo mere og mere usikker, og derfor skal vi da også ikke mindst på den front have et godt samarbejde med hinanden.
- Kl. 15:11
Anden næstformand (Trine Torp):
 Tak. Så er det hr. Leif Lahn Jensen.
- Kl. 15:11
Leif Lahn Jensen (S):
 Jeg synes, det er helt vildt, at man som statsministerkandidat kan stå og helt ærligt mene, at man vil have en reduktion af det offentlige forbrug på 18 mia. kr. uden overhovedet at ville fortælle, hvilke ansatte der skal være færre af, og uden overhovedet at ville fortælle hvem. Det synes jeg helt ærligt ikke er ordentligt – det synes jeg ikke er ordentligt. Altså, alle kan jo se, at der er tusinder af mennesker, der skal undværes derude, og at det ikke kan undgås, at det er varme hænder. Det, vi så hører, er, at det ikke er sundhed og ældre, og at det ikke er betjente. Okay, så tager vi en anden gruppe: Er det færre pædagoger; er det færre dagplejere? Er det dem, som forældrene hver eneste dag med tryghed afleverer deres små poter til, og hvor de forventer, at de kommer glade hjem? Er det dem, der skal tage sig af vores børn? Er det dem?
- Kl. 15:12
Anden næstformand (Trine Torp):
 Ordføreren.
- Kl. 15:12
Søren Pape Poulsen (KF):
 Altså, man har jo afdækket, at embedsmænd i Finansministeriet ikke ønsker at stå på mål for den påstand om, at vi vil fyre 40.000. Det er jo hr. Leif Lahn Jensen, der beslutter sig for, at han mener, at jeg ikke svarer på det, for det gør jeg jo netop. Altså, uanset om man har haft borgerlige eller socialdemokratiske regeringer, er det jo ikke noget nyt, at man effektiviserer og gør tingene smartere i den offentlige sektor. Altså, jeg nævnte heroppefra, at en uafhængig enhedovre i Økonomiministeriet fandt ud af, at hvis man gjorde som de ti dygtigste kommuner, er der 8,5 mia. kr. at hente på offentlig administration. Og det undrer mig egentlig. Nu kan jeg jo ikke spørge tilbage, for sådan er reglerne jo, men jeg kan jo så undre mig over, hvorfor man i den aftale, vi lige lavede, om at sætte elafgiften ned, godt kunne finde 1 pct. sådan på statens område. Og jeg kunne læse i Avisen Danmark, at, var det 2,5 mia. kr., I var ude at sige man godt kunne finde på administration? Så når Socialdemokratiet kan finde pengene på administration, er det helt godt og rimeligt – og når det er os andre, er det dybe nedskæringer i velfærdssamfundet. Det er egentlig sådan en sjov logik.

- Kl. 15:13 det bare er et mål at bruge flest penge i den offentlige sektor. Det synes jeg er synd og skam. Kl. 15:16
- Anden næstformand (Trine Torp):**
Hr. Leif Lahn Jensen.
- Kl. 15:13 **Leif Lahn Jensen (S):**
Altså, finansministeren har regnet ud – fra det, der kom frem – at det er 39.000. Så hører jeg hr. Søren Pape Poulsen sige, at det har han sagt mange gange. Jeg har ikke hørt en eneste gang, hvor mange det er, og hvem det er. Det tror jeg ikke nogen herinde overhovedet har hørt hr. Søren Pape Poulsen sige. Vi kan bare høre, at det ikke skal fortælles til nogen, hvem det er. Jeg er bare nødt til at sige, at nu er det så heller ikke pædagogerne. Den konservative plan er jo ved at falde fuldstændig fra hinanden. Og så har vi så en gruppe tilbage: Er det lærerne? Så prøver vi det. Skal der være færre lærere? Skal der være færre til vores bør? Skal vi sende vores skolebørn, vores unger, hen til færre lærere? Er det så dem? Nu må vi da snart få et svar. Kl. 15:14
- Anden næstformand (Trine Torp):**
Ordføreren. Kl. 15:14
- Søren Pape Poulsen (KF):**
Jamen der skal da ikke være færre lærere. Altså, der står i vores plan, at de offentlige udgifter stiger med 0,13 pct. Oven i det er det jo så, at vi effektiviserer på administration som en af tingene. Vi skal også have mere i udbud, altså tjekke prisen. Om det så er kommunen eller private, der udfører opgaverne, har jeg ingen ideologisk holdning til, men i forhold til det at få tjekket prisen har Dansk Industri vist, at der i hvert fald er 8 mia. kr. at hente. Der er masser at hente. Men forskellen på Socialdemokratiet og mig er, at jeg vil give folk skattelettelse, så de har mere til sig selv. I vil fortsætte med at gøre ni ud af ti indkomstgrupper fattigere. Kl. 15:14
- Anden næstformand (Trine Torp):**
Tak. Så er det fru Ida Auken. Kl. 15:14
- Ida Auken (S):**
Nå, men vi kan ikke få at vide, hvor de 18 mia. kr. skal findes henne. Det er meget tydeligt i dag. Det er åbenbart sådan nogle tryllepenge, man bare kan trylle frem. Men kan hr. Søren Pape Poulsen så bekræfte, at man fra Konservatives side vil benytte hele reserven på de 27 mia. kr., man har sat af, på offentligt forbrug? Kl. 15:15
- Anden næstformand (Trine Torp):**
Ordføreren. Kl. 15:15
- Søren Pape Poulsen (KF):**
Det, der egentlig er lidt utroligt, er konklusionen i spørgerens indlæg, altså at man siger: Det kan vi så ikke få at vide. Altså, I skal jo ikke blive så sure over, at jeg er uenig med jer, i Socialdemokratiet, vel? Altså, jeg siger jo lige så stille, at man kan hente det på administration og andre ting, bl.a. 8,5 mia. kr. på øget konkurrenceudsættelse. Der er faktisk 8 mia. kr. ifølge Dansk Industri. Og så er det, at vi siger, at så er der de penge, vi henter, og den reserve fører vi over til velfærdsområderne, bl.a. ældre og sundhed, så vi kan dække det behov ind, der er. Men det er jo, fordi vi ikke synes, man skal måles på, hvor mange penge man bruger, men på, hvad for en service man leverer. Det er ærgerligt, at Socialdemokratiet er kommet dertil, hvor
- Anden næstformand (Trine Torp):**
Ordføreren. Kl. 15:16
- Ida Auken (S):**
Jeg fik så overhovedet ikke svar på mit spørgsmål. Det var: Vil man benytte alle de 27 mia. kr., der står i De Konservatives plan, altså hele reserven, til offentligt forbrug? Kl. 15:16
- Anden næstformand (Trine Torp):**
Ordføreren. Kl. 15:16
- Søren Pape Poulsen (KF):**
Når vi henter de penge, vi gør, så har vi 27 mia. kr., som er en reserve, og som er vores beløb til at kunne bruge på ældre og på sundhed og på de områder af vores velfærdssamfund, som får et større behov. Det er jo der, vi vil gøre noget. Vi vil jo ikke effektivisere for at give skattelettelse. De penge finder vi andre steder. Det her er for at kunne bruge det klogt på de områder, der har brug for en stærkere velfærd. Kl. 15:16
- Anden næstformand (Trine Torp):**
Tak for det. Så er det hr. Bjørn Brandenburg. Kl. 15:16
- Bjørn Brandenburg (S):**
Tak for det, og tak for talen. Jeg blev lidt inspireret af hr. Søren Pape Poulsens egen fortælling på talerstolen, og derfor googledede jeg lige, hvor mange der blev døbt Søren sidste år, og det var 21. Og jeg tror, at de 21 godt kunne tænke sig at høre lidt om klimaet. Det er ikke noget, der fylder meget i hr. Søren Pape Poulsens tale – og heller ikke meget i de svar, der har været her. Derfor kunne jeg godt tænke mig at spørge om noget. Nu er det blevet garanteret, at pengene her skal bruges på offentligt forbrug. Vil hr. Søren Pape Poulsen så ikke sige noget om, hvorfor der ikke står noget om Konservatives klimainitiativer i jeres 2030-plan? Skal de 27 mia. kr. så også bruges på at finansiere klimainitiativer? Kl. 15:17
- Anden næstformand (Trine Torp):**
Ordføreren. Kl. 15:17
- Søren Pape Poulsen (KF):**
Det er, fordi det er en skatteplan og ikke en plan, hvor vi præcist fortæller, hvor alle pengene så skal føres hen efterfølgende. Det er jo en skatteplan, hvor vi finder råderum til at bruge noget på vores velfærd. Når hr. Bjørn Brandenburg spørger til klimapolitikken og efterlyser noget, og når I nu har så travlt med, at vi skal i regering sammen og arbejde hen over midten, og hvad har vi, så kunne man jo starte med at anerkende de mange forlig, vi har lavet med hinanden på hele klimaområdet.
Så har vi også et forslag om en grøn boligbelønning, hvor man faktisk kunne gøre det, at når danskerne løfter energimærket i deres hus, kan de både spare klimaet for CO₂ og få en lavere regning. Sådan en grøn boligbelønning har vi foreslået for, jeg tror, det er 2 eller 3 uger siden. Så det byder vi da også gerne ind med. Så skal vi

have en samlet plan for, hvordan vi udbygger den grønne strøm. Vi har været med i energierne, og vi har foreslået billigere elbiler frem mod 2030. Så vi har været med i rigtig mange aftaler, og de har jo været finansieret alle sammen.

Kl. 15:18

Anden næstformand (Trine Torp):
Hr. Bjørn Brandenburg.

Kl. 15:18

Bjørn Brandenburg (S):

Det var så overhovedet ikke det, jeg spurgte om. Jeg synes, det er fint at ride alle de gode initiativer, som vi har lavet, op. Og de to initiativer, som hr. Søren Pape Poulsen så kunne fremhæve som nye fra Konservative, får os ikke tilnærmelsesvis til målet, vi sammen har aftalt, i 2030. Og grunden til, at det er vigtigt, er, at man jo kun kan bruge pengene én gang, hr. Søren Pape Poulsen. Derfor holder matematikken deroppe ikke lige nu, og det er nogle spøjse regnestykker. Hvis man vil garantere at bruge pengene på velfærd, kan man jo ikke bruge dem på klima. Derfor er det relevant at vide, om man vil garantere, at man bruger pengene på klima, eller om man bruger pengene på velfærd. Pengene kan ikke bruges to gange. Kom nu!

Kl. 15:19

Anden næstformand (Trine Torp):
Ordføreren.

Kl. 15:19

Søren Pape Poulsen (KF):

Jeg er da trods alt glad for, at Socialdemokraterne stadig væk mener, at pengene ikke kan bruges to gange – selv om man lover alting væk. Men når det så er sagt, er der jo penge til både de aftaler på klimaområdet, vi har indgået, og som vi har finansieret, og også det at løfte velfærden. Så enkelt er det.

Kl. 15:19

Anden næstformand (Trine Torp):
Tak. Så er det hr. Jacob Mark.

Kl. 15:19

Jacob Mark (SF):

Hr. Søren Pape Poulsen var jo borgmester i Viborg, da jeg var byrådsmedlem i Køge. Vi mødte hinanden allerede tidligt i vores politiske karrierer, eller hvad vi skal kalde det. Allerede dengang i 2010, tror jeg det var, var man ude i kommunerne i gang med at spare på administrationen. Jeg bliver lidt ked af det, hvis hr. Søren Pape Poulsen virkelig prøver at bilde folk ind, at man kan spare så meget på administrationen, som hr. Søren Pape Poulsen forestiller sig. For det ved vi jo godt ikke kan lade sig gøre.

Så jeg savner faktisk lidt ærlig tale om de her mange penge, som det jo altså er med 18 mia. kr. Hvor er det, de skal komme fra? Lad os tage en provinskommune som Køge. Der vil det beløb, som De Konservative vil spare, svare til 350 pædagogårsværk over den periode, som skatteplanen, Konservative har foreslået, strækker sig over. 350 pædagogårsværk – altså, det er jo, når det kommer helt ned til den konkrete kommune. Er det ikke fuldstændig urealistisk at forestille sig, at man skal kunne spare 18 mia. kr., uden at det kan mærkes ude i daginstitutionerne, ude i ældreplejen og ude der, hvor det vil gøre ondt at spare?

Kl. 15:20

Anden næstformand (Trine Torp):
Tak. Ordføreren.

Søren Pape Poulsen (KF):

Hr. Jacob Mark – som er en dygtig politiker, og som jeg respekterer rigtig meget – det er jo rendyrket populisme. Altså, det er rendyrket populisme. Jeg var borgmester i Viborg lige i begyndelsen af finanskrisen. Der havde vi fra 2011 og frem en statsminister, der hed Helle Thorning-Schmidt. Det var dengang, hvor vi havde minusvækst i kommunerne et par år. Det har nogle af os jo faktisk prøvet at skulle arbejde med. Der kan man jo tale om, at man reelt skal ud og spare.

Men at det, at man skal effektivisere for 0,4 pct., bliver kaldt en besparelse, synes jeg er helt vildt. For så anerkender man ikke, at der løbende skal effektiviseres i den offentlige sektor. Det vil sige, at hvis vi gør noget smartere, er det en besparelse, og så er det en nedskæring. Altså, mener hr. Jacob Mark virkelig, at hvis man får færre ansatte i administrationen, eller hvis vi siger til hinanden, at der er tårnhøj beskæftigelse i Danmark – det er vi jo enige om; det siger Socialdemokraterne også hele tiden – så skal vi stadig væk bruge 13 mia. kr. på den aktive beskæftigelsesindsats? Kunne man ikke finde lidt der? Det håber jeg da også at hr. Jacob Mark mener, altså at der kunne vi faktisk godt finde lidt.

Kl. 15:21

Anden næstformand (Trine Torp):
Hr. Jacob Mark.

Kl. 15:21

Jacob Mark (SF):

Jamen ordføreren bliver ved med at referere til den periode, hvor der var minusvækst. Og ja, det var socialdemokrater og SF'ere, men det havde jo også katastrofale konsekvenser. Der er jo forsvundet 5.000 pædagoger i den periode, og det er jo derfor, der er brug for minimumsnormeringer nu, og det er derfor, der under ingen omstændigheder skal spares eller *kan* spares mere i daginstitutionerne. Det er jeg helt ærlig omkring, og det er derfor, vi ikke skal gøre det igen. Det, jeg bare siger, er, at det er 3.500 pædagogårsværk i København, 350 i Køge. Det er det, prisen vil være med de 18 mia. kr. Jo, man kan godt finde lidt på administration, men det er simpelt hen naivt at forestille sig, at det kan blive i det omfang. Og det savner jeg bare lidt ærlighed omkring.

Kl. 15:22

Anden næstformand (Trine Torp):
Ordføreren.

Kl. 15:22

Søren Pape Poulsen (KF):

Jamen så må den uafhængige enhed under Indenrigs- og Boligministeriet jo være håbløst naive. Det er jo ikke mig, der har lavet den her undersøgelse. Det er jo ikke sådan noget, jeg har fundet på. Det er jo ikke sådan, at det er Papes Bureau, der har siddet der og udregnet det. Altså, det er jo en uafhængig enhed, der har fundet ud af, at hvis kommunerne er lige så effektive i forhold til administration som de ti dygtigste, er der 8,5 mia. kr. Så siger jeg bare, at det troede jeg egentlig vi ville være enige om, altså at det da er bedre at bruge pengene på kernevelfærden, på den nære velfærd, end det er, at vi bruger penge på for *meget* administration. Det er vel ikke et mål i sig selv at administrere, tænker jeg.

Kl. 15:23

Anden næstformand (Trine Torp):
Tak. Så er det fru Zenia Stampe.

Zenia Stampe (RV):

Jeg vil gerne starte med at kvittere for det gode, jeg vil faktisk sige fremragende samarbejde, vi har haft på kulturområdet de sidste par år. Sammen dannede vi jo ligefrem en kulturmafia under coronakrisen, og derfor blev jeg også ret skuffet, da jeg så De Konservatives 2030-plan. For jeg havde jo forventet, at der ville være noget om kulturen i planen. Men kulturen er slet ikke nævnt.

Hvad værre er, bliver der lagt op til besparelser på 300 mio. kr. på DR og 400 mio. kr. på de statslige kulturbudgetter i form af et nyt omprioriteringsbidrag. Jeg tror, det vil komme bag på rigtig mange i kulturlivet efter den høje og flotte profil, De Konservative har haft de sidste år på kulturområdet. Men jeg synes også, det fortjener et klart svar, og derfor vil jeg gerne spørge: Hvis De Konservative får magten, kan kulturlivet så se frem til nye nedskæringer?

Kl. 15:24

Anden næstformand (Trine Torp):

Ordføreren.

Kl. 15:24

Søren Pape Poulsen (KF):

Vi har et fantastisk kulturliv. Kulturen er jo hele forudsætningen for, hvem vi er. Men det betyder jo ikke, at vi ikke skal prioritere ressourcerne. Det skal vi gøre alle steder i vores samfund. Pengene kan kun bruges én gang, som vi nok er enige om.

Når vi foreslår at tage nogle penge fra DR, er det jo ud fra, at DR har rigtig, rigtig mange penge, og i den her regeringsperiode er I så nogle partier, der er gået sammen om at tilføre dem noget mere, og så er det bare, jeg siger, at det jo er en prioritering, og jeg indrømmer det. Jeg vil hellere have, at vi får flere ansatte på vores fødegange, end at man har P8 Jazz eller alt muligt andet, når man kan google sig til næsten 1.000 jazzkanaler. Altså, sådan må vi jo prioritere tingene. Og er det, når fru Zenia Stampe taler om det der nye bidrag, effektiviseringerne på de 0,4 pct., der henvises til, eller hvad?

Kl. 15:25

Anden næstformand (Trine Torp):

Fru Zenia Stampe.

Kl. 15:25

Zenia Stampe (RV):

Ja, det er det nye omprioriteringsbidrag, som også kommer til at ramme de statslige kulturbudgetter. Eller skal jeg forstå det sådan, at kulturen ligesom sundheds- og ældreområdet også er undtaget fra de her besparelser? Eller hvad betyder det egentlig? Hvad er konsekvensen af det her nye omprioriteringsbidrag for kulturen? Betyder det nye nedskæringer på kulturområdet – ja eller nej?

Kl. 15:25

Anden næstformand (Trine Torp):

Hr. Søren Pape Poulsen.

Kl. 15:25

Søren Pape Poulsen (KF):

Jamen kan jeg ikke få bragt et iltapparat herhen? For det får jeg simpelt hen brug for, når selv Radikale Venstre nu mener, at der ikke kan effektiviseres mere i den offentlige sektor. Det er altså 0,4 pct. Jeg nægter at tro på, at Radikale Venstre ikke mener, at det kan der effektiviseres. Det har vi jo historisk gjort – eller med 0,5 eller nogle gange mere. Så vi skal gøre tingene smartere, og det skal vi i hele den offentlige sektor.

Vi har lige indgået en aftale ved at sætte elafgiften ned, hvor vi skulle finde omkring 1 pct. sådan på staten, altså på apparatet

her omkring Slotsholmen. Det kunne vi da godt finde. Så kan vi graduere tingene og lave en politisk aftale om, hvor vi skal finde tingene, og det er fair nok med mig. Men at vi ikke kan finde noget i den offentlige sektor, magter jeg simpelt hen ikke.

Kl. 15:26

Anden næstformand (Trine Torp):

Tak. Så er den næste for en kort bemærkning fru Jette Gottlieb.

Kl. 15:26

Jette Gottlieb (EL):

Jamen jeg kan ikke lade være at stille et lidt polemisk spørgsmål. Mener ordføreren, at man kan spare et antal procent uendeligt? Jeg vil minde om, at vi har haft en lang årrække, hvor man har sparet 2 pct. hvert år. Har den proces ikke et endemål? Derfor spørger jeg nu ordføreren: Kan man effektivisere uendeligt ifølge ordførerens opfattelse?

Kl. 15:26

Anden næstformand (Trine Torp):

Ordføreren.

Kl. 15:26

Søren Pape Poulsen (KF):

Jeg har i hvert fald den opfattelse, at der med et samfund, der udvikler sig, og hvor man hele tiden indfører nyt og gør tingene på en anden måde, så også hele tiden er en anden side af den mønt, og det er at se på, om vi kan gøre tingene smartere. Jeg synes, der er masser af ting at tage fat på og diskutere.

Hvis vi f.eks. nu havde mod nok til at sige – og det håber jeg at vi får, om ikke andet så efter et valg – at vi med hele den måde, vores beskæftigelsesindsats hænger sammen på i det her samfund, har en lovgivning på beskæftigelsesområdet, der er så kompliceret, at alle vores medarbejdere sidder ude i kommunerne og bliver helt forvirrede og rundtossede af at administrere regler i stedet for at prøve at hjælpe nogle af de mennesker, der kommer i jobcentrene, så kunne vi jo brænde den lovgivning, og så kunne vi bygge en enkel lovgivning op på ny. Det vil jo så betyde, at vi kan effektivisere ret mange penge, og sådan vil der jo hele tiden være nye måder at gøre tingene på. Det er jo ikke sådan, at man bare kan tage et stort procentbeløb hvert eneste år, men vi foreslår 0,4 pct., som man sådan set historisk har gjort.

Kl. 15:27

Anden næstformand (Trine Torp):

Fru Jette Gottlieb.

Kl. 15:27

Jette Gottlieb (EL):

Nej, men det er oven på 2 pct., på 2 pct., på 2 pct. Men jeg vil gå over til at spørge om det, som jeg egentlig ville spørge om, og det handler om det stærke grønne indhold i De Konservatives 2030-plan, som jeg gerne vil høre lidt mere om. For jeg kan ikke finde det, og nu har man jo taget et eller andet ry for at være det grønne parti i den blå blok til sig.

Så vil jeg gerne høre, hvad det er for nogle tiltag, der ligger i forhold til den grønne omstilling i den 2030-plan, vi skal forvente at de Konservative vil gennemføre.

Kl. 15:28

Anden næstformand (Trine Torp):

Ordføreren.

- Kl. 15:28
Søren Pape Poulsen (KF):
 Vi har jo ikke fremlagt en 2030-plan for hele samfundet. Vi har lavet en 2030-plan på skat, altså en skattepolitisk plan, hvor vi så fordeler pengene. Den kommer jo oven i det allerede vedtagne og aftalte, og den ligger selvfølgelig oven på det. Der har vi jo indgået – ligesom en lang række andre partier her i Folketinget – en lang række aftaler på klimaområdet, som vi har været med til at finansiere. Så har jeg nævnt den grønne boligbeskatning. Vi skal kigge på en udbygning af elnettet, og vi skal kigge på billigere elbiler osv. Alt det er vi jo en del af, og vi har været med til at lave en CO₂-skattereform osv. osv. Så det er jo en del af de ting, vi allerede har vedtaget her.
- Kl. 15:28
Anden næstformand (Trine Torp):
 Tak. Så er det hr. Kasper Sand Kjær.
- Kl. 15:29
Kasper Sand Kjær (S):
 Tak for det. Jeg tror, det står sådan rimelig klart herinde, at der er forvirring om De Konservatives økonomiske politik. Det kan også være, det er mig, der er tungnem, men er det rigtigt forstået, at hr. Søren Pape Poulsen fra De Konservative frem mod 2030 ikke har afsat en eneste krone til nye klimainitiativer? Er det sådan, svaret til både fru Jette Gottlieb, hr. Bjørn Brandenborg og andre skal forstås?
- Kl. 15:29
Anden næstformand (Trine Torp):
 Ordføreren.
- Kl. 15:29
Søren Pape Poulsen (KF):
 Sådan skal man jo ikke forstå det. Altså, vi har lavet en skatteplan, der går frem til 2030, som anviser, hvor vi finder nogle penge til at lave en række skattelettelser. Så har vi ikke lavet en 2030-plan, der kommer rundt om alt – det gør partierne jo forskelligt. Så selvfølgelig er der også mulighed for at investere i og fortsætte investeringerne i den grønne omstilling. Det er jo ligesom et faktum. Det er ikke sådan, at vi siger, at nu er der ikke mere, vi skal gøre i den grønne omstilling. Det er da også derfor, vi har været med i den ene aftale efter den anden. Så selvfølgelig er det også et led i vores politik, og vi kommer jo løbende med forslag på området.
- Kl. 15:30
Anden næstformand (Trine Torp):
 Hr. Kasper Sand Kjær.
- Kl. 15:30
Kasper Sand Kjær (S):
 Det synes jeg lyder rigtig godt, for indtil videre må man sige, at De Konservatives klimapolitik er noget fattig, men det var jo ikke et svar på spørgsmålet. Altså, hvis det i hr. Søren Pape Poulsens 2030-plan ikke er i reserven på de 27 mia. kr., at pengene til nye klimaindsatser skal findes, hvor skal pengene til at investere i den grønne omstilling frem mod 2030 så komme fra?
- Kl. 15:30
Anden næstformand (Trine Torp):
 Hr. Søren Pape Poulsen.
- Kl. 15:30
Søren Pape Poulsen (KF):
 Jamen jeg forstår slet ikke, hvad det er, spørgeren mener omkring klimainitiativer og med, at vi ingen klimainitiativer har. Altså, vi har siddet i den ene forhandling efter den anden og er også kommet med forslag. Da vi i første omgang foreslog en CO₂-skat, hvad var det så, regeringen kaldte det? Jeg tror, det fra klimaministerens side blev kaldt sådan en Georg Gearløs-ordning.
- Kl. 15:31
Anden næstformand (Trine Torp):
 Tak for det. Så når vi ikke flere korte bemærkninger til hr. Søren Pape Poulsen. Tak til Det Konservative Folkepartis ordfører. Den næste ordfører er hr. Peter Skaarup. Værsgo til hr. Peter Skaarup fra Danmarksdemokraterne.
- Kl. 15:31
 (Ordfører)
Peter Skaarup (DD):
 Tak for det, og tak for, at der stadig væk er en del i salen, selv om der jo er udskrevet folketingsvalg. Det er godt at se. Og det, jeg vil starte med at sige, er, at vi jo skal til det her længe ventede folketingsvalg den 1. november. Valget blev egentlig udskrevet for måneder siden af Socialdemokratiets evigt illoyale støtteparti – kan man nok kalde det – nemlig Radikale Venstre, om end det blev forlangt udskrevet nærmest i slowmotion.
- Nu er det jo ikke sådan, at vi Danmarksdemokrater ligefrem begræder valgudskrivelsen, tværtimod, for det er da på tide. For det, der ødelagde statsministerens forhold til os i oppositionen, inklusive De Radikale, er, at det var en hidtil uset magtfuldkommen statsminister, der bl.a. gav ordre til ulovlige overgreb på alle danske minkfarmere og den ulovlige nedslagning af 17 millioner danske mink. Det skal naturligvis have konsekvenser, og vælgerne får så lov til nu at give deres besyv med og komme med deres dom i forhold til de handlinger. Så egentlig tak til Radikale Venstre for at udtrykke mistillid til statsministeren oven på minkskandalen, om end det på mange måder vil gå over i danmarkshistorien som det langsomt virkende mistillidsvotum nogen sinde.
- Vælgerne står så nu i den interessante situation, at de skal vælge imellem to blokke. Der er en blå blok med mange partier, hvor der er en bred enighed om en stram udlændingepolitik, et ønske om reformer, der kan fremtidssikre velfærden, og en fælles ambition om et gennemsigtigt og et igen samarbejdende folkestyre, hvor det ikke kun er to centrale skikkelser i Statsministeriet, der snart sagt styrer og bestemmer det hele. Det tror jeg ærlig talt er rigtig godt for Danmark.
- Alternativet er på den anden side, må vi forstå, at lade De Radikale og Socialdemokratiet dele magten, eventuelt med partier fra den blå blok, for så bliver alting meget bedre. Vælgerne bedes således nu om at lade fru Sofie Carsten Nielsen, der lige har trukket tæppet væk under fru Mette Frederiksens regering, og Socialdemokratiet samarbejde om at styre landet igennem eller – det kan man måske frygte – dybere ind i den forestående økonomiske krise. Tak for kaffe, og held og lykke med det – hvis det er det, man ønsker. Kender jeg statsministeren ret, glemmer statsministeren ikke foreløbig De Radikales mistillidsvotum, så det kan kun ende i et rigtig dårligt ægteskab, som fra dag et får brug for Danmarks førende parterapeuter for overhovedet at kunne holde længere end en dronningerunde eller to. Vi har jo lidt tidligere i Folketingssalen i dag været lidt inde på de her ting omkring ægtepar og ikkeægtepar.
- Se det, Danmark har brug for, er naturligvis alt andet end en sådan et dysfunktionelt parløb mellem to fjendtligt sindede partier i rød blok. Danmark har brug for en helt ny og ansvarlig regering, der tager helt almindelige danskeres store, store udfordringer alvorligt. I Danmarksdemokraterne stiller vi os til rådighed som det pragmatiske tilvalg. Vi kommer til at bruge al vores tid på at lave politik, der binder Danmark og danskerne mere sammen, en politik, der gør en forskel, og som er baseret på sund fornuft.
- Der er altså brug for et vagtskifte i Danmark mere end nogen sinde før, for den tilstand, som Socialdemokraterne efterlader Dan-

mark i, er ikke ideel, langtfra. Så er jeg godt klar over, at selv ikke statsministeren har fremprovokeret Ruslands vanvittige invasion af Ukraine, men stort set alle andre problemer er blevet værre eller er vokset under den her regering.

Der er f.eks. inflationen, som rammer danskerne rigtig, rigtig hårdt, fordi regeringen igennem den her valgperiode har sat skatterne op. Den har skruet op for skatter og afgifter og har dermed gjort det dyrere at være dansker. Derfor har Danmarksdemokraterne sagt, at der er brug for mere hjælp til danskerne, og vi vil straks efter valget have fjernet moms på el, ligesom der må sættes nogle andre initiativer i gang for at hjælpe danskerne i en situation, som rammer mange rigtig, rigtig hårdt.

Kl. 15:36

Socialdemokratiet lovede også ved sidste valg en hård linje i udlændingepolitikken, men problemerne med den manglende integration af ikkevestlige indvandrere bare fortsætter og fortsætter. Rød blok har øget betalingen til arbejdsløse indvandrere, der ikke kan eller vil arbejde. Der er ikke – endnu i hvert fald – kommet fængsler til udenlandske kriminelle i Kosovo alligevel. Der er ikke asylcentre i nærområderne. Der er desværre heller ikke kommet en løsning på hjemsendelse af udviste kriminelle udlændinge, der får lov til at hænge i danske byer, måske fordi de ledende socialdemokratiske ministre har mere travlt med at bruge tid på selfies end at løse danskernes problemer.

Så står Danmark i en sikkerhedspolitisk meget prekær situation lige nu. Hr. Jakob Ellemann-Jensen var inde på det. Rusland agerer yderst aggressivt. Rørledninger bliver sprunget i luften ud for Danmarks kyst. Og verden står ovenikøbet nok på randen af en økonomisk recession. I Danmarksdemokraterne er vi helt på linje med de stemmer, der ønsker at styrke det danske forsvar. Det kan faktisk kun gå for langsomt med det. Vi skal signalere til vores modstandere, at dem, der ikke respekterer vores frie demokrati, skal møde vores modstand. Vi skal være klar til at forsvare vores grænser og land med blod, sved og tårer. Vi skal stå sammen, og vi skal stå fast i forsvaret af Danmarks grænser.

Netop Danmarks sammenhængskraft er egentlig det politiske emne, der optager os rigtig, rigtig meget i Danmarksdemokraterne. Vi vil gerne bygge bro mellem udkant og storbyer, mellem stenbroen og landbruget, mellem kystlinjen og cykelstien, mellem djøferen og fiskeren. Vi ønsker et helt og sammenhængende Danmark, hvor det skal være lige så oplagt, at jydene besøger Tivoli og Det Kongelige Teater, som det er for københavnere at besøge Blåvandshuk og Grenen i Skagen. Danmark er jo faktisk trods vores lille størrelse et yderst forskelligartet land, hvor man – hvis vi tager rigsfællesskabet med – både kan kigge på sæler på Grønland og trave på stormomsuste klippeøer på Færøerne blandt de smukkeste træhuse samt bade i fantastiske bølger på den jyske vestkyst og nyde en tur omkring de københavnske søer, mens man planlægger næste stop på ARoS i Aarhus eller videre til Dybbøl Mølle i Sønderjylland. Og nej, den maler ikke helt ad helvede til, som John Mogensen så poetisk udtrykte det. Den knejser smukkere end nogen sinde. Til gengæld er der bestemt noget i toppen af dansk politik, der trænger til at blive skiftet ud.

Ja, hvad har vi så brug for? Vi har brug for en sikker hånd på rattet efter valget. Vi har brug for en blå hånd, der kan, tør og vil sikre den rette balance mellem de nødvendige reformer. Det er den stabilitet, forudsigelighed og nødvendige ro og gennemslagskraft, som et stærkt og sammenhængende Danmark skal have.

Vi skal have tilliden tilbage til danskerne. Vi skal turde og kunne stole på, at danskerne er voksne og selvstændige individer, der for langt de flestes vedkommende udmærket godt kan træffe deres egne selvstændige beslutninger. Vi behøver ikke bestemme – og slet ikke EU – hvem i de danske hjem der skal gå på barsel, og hvor længe. Vi skal derimod blive langt bedre til at hjælpe de mest sårbare

og udsatte danskere ved at vise tillid til den majoritet, der sagtens kan og vil selv. Det hedder frihed under ansvar. Det hedder også: Handlinger har konsekvenser. Vi skal opfordre alle, der kan, til at klare sig selv, også ved at kunne lade skatten i bunden, så det kan betale sig at arbejde.

Vi skal have bremset energiprisernes himmelflugt og i hvert fald ikke tjene på det fra statens side. Og det kan vi f.eks. gøre ved at fjerne moms på el. Vi skal have et sammenhængende Danmark tilbage ved at investere, så det bliver nemmere at rejse fra land til by og omvendt. Og vi skal investere i skoler og forsamlingshuse i udkanten af riget og sikre de lokale købmænds overlevelse i provinsen, så affolkningen stopper.

Der er meget at se til, og jeg håber på danskernes fornuftige valg den 1. november.

Kl. 15:41

Anden næstformand (Trine Torp):

Tak for det. Den første korte bemærkning er til hr. Kasper Sand Kjær.

Kl. 15:41

Kasper Sand Kjær (S):

Tak for det, og tak for talen. Da Inger Støjberg, Danmarksdemokraternes formand, var beskæftigelsesminister, fremlagde hun jo en reform, som skulle afskaffe efterlønnen helt. Hun sagde, og jeg citerer:

»Derfor er det helt ude i hampen, når Socialdemokraterne påstår, at personer, der går på efterløn, har et væsentlig dårligere helbred end de personer, der vælger at blive på arbejdsmarkedet.«

Det rejser selvfølgelig det interessante spørgsmål, om Danmarksdemokraterne går til valg på at afskaffe efterlønnen – ja eller nej?

Kl. 15:42

Anden næstformand (Trine Torp):

Ordføreren.

Kl. 15:42

Peter Skaarup (DD):

Nej.

Kl. 15:42

Anden næstformand (Trine Torp):

Hr. Kasper Sand Kjær.

Kl. 15:42

Kasper Sand Kjær (S):

Det er jeg rigtig glad for høre, hr. Peter Skaarup. Og det spørgsmål ser vi jo så ens på. Danmarksdemokraterne har også sagt, at man gerne ser Arne pensionen bevaret. Men jeg lagde bare mærke til, at da Danmarksdemokraterne lancerede deres fem krav til en ny regering, var Arne pensionen ikke et af de første krav, man stillede. Så derfor vil jeg bare høre: Kan vi ikke lige få en garanti her i Folketingssalen for, at hvis der er et borgerligt flertal efter valget, er Danmarksdemokraternes mandater en garant for, at Arne pensionen bevares?

Kl. 15:43

Anden næstformand (Trine Torp):

Hr. Peter Skaarup.

Kl. 15:43

Peter Skaarup (DD):

Det er de bestemt. Vi går ind for Arne pensionen, og vi tror ikke på, at der vil være et flertal i Folketinget, der vil sætte den på spil.

- Kl. 15:43
Anden næstformand (Trine Torp):
 Tak for det. Så er det hr. Thomas Danielsen.
- Kl. 15:43
Thomas Danielsen (V):
 Tak for det. Jeg kan jo se på Danmarksdemokraternes hjemmeside, at Danmarksdemokraterne er for folk, som folk er flest, men i den anledning vil jeg sige: Der er jo også nogle, som *ikke* er flest, f.eks. dem med pillefyrrer. Der er dog 100.000 danskere, som ikke er omfattet af den her vinterpakke.
 Hvordan forholder Danmarksdemokraterne sig til Venstres forslag om at lave en udligningsordning for dem med pillefyrrer – lidt ligesom vi har aftalt vinterpakken sammen med jer for gas, el osv.?
 Kl. 15:43
- Kl. 15:43
Anden næstformand (Trine Torp):
 Ordføreren.
- Kl. 15:43
Peter Skaarup (DD):
 Vi er bestemt positive over for alle de her initiativer, der kommer op, og jeg tror også, der kommer mange flere i løbet af valgkampen. For ja, der er blevet lavet en aftale mellem nogle partier, som gjorde *nogle* ting, men det er jo et kompromis – og der var nogle af os, der gerne ville gå længere, og det vil Venstre så også gerne.
 Så der er fuldstændig medvind herfra. Altså, det må vi jo kigge på i fællesskab, når der forhåbentlig kommer en anden regering.
 Kl. 15:44
- Kl. 15:44
Anden næstformand (Trine Torp):
 Hr. Thomas Danielsen.
- Kl. 15:44
Thomas Danielsen (V):
 Tak.
- Kl. 15:44
Anden næstformand (Trine Torp):
 Så er det fru Karina Lorentzen Dehnhardt.
- Kl. 15:45
Karina Lorentzen Dehnhardt (SF):
 Vi nærmer os jo en vinter, hvor der vil være rigtig mange familier, der bliver trængt. De har høje energiregninger, og for nogle vedkommende kan de måske slet ikke få de træpiller, der skal i fyret, for at kunne holde varmen. Og i dag har den store debat jo handlet om, at det faktisk er dem i landdistrikterne, som bliver hårdest ramt, og derfor vil jeg egentlig gerne høre, hvad Danmarksdemokraterne vil gøre for de mennesker, som er særlig hårdt ramt i landdistrikterne, ud over det med moms på el, som bliver nævnt. Vil man f.eks. være med til at lave en målrettet hjælp til den overvægt af pensionister, førtidspensionister, folk på ressourceforløbsydelse osv., som jo især er trængt i landdistrikterne, når de kæmper med både gas og el og måske træpiller på en og samme tid?
 Kl. 15:45
- Kl. 15:45
Anden næstformand (Trine Torp):
 Ordføreren.
- Kl. 15:45
Peter Skaarup (DD):
 Altså, i det omfang vi kan finde pengene til det, vil vi meget gerne indgå – også sammen med SF og andre partier – i netop at finde løsninger her. Og fru Karina Lorentzen har jo fuldstændig ret i, og
- Kl. 15:43
 det er jo også logisk, at rapporter nu viser, at det er ude i provinsen, man bliver hårdest ramt af inflationen, og der må vi også sige, at vi herinde fra Christiansborg er kommet alt for sent i gang med at lave initiativer, der hjælper. Jo, der er blevet lavet noget varmhjælp, men den er jo så i nogen grad gået til de forkerte. Så derfor er der brug for, at man senest på den anden side af et valg sætter sig sammen og laver nogle løsninger, der duer.
 En af de ting, som vi har foreslået, også her op til valget, er jo et bedre befodringsfradrag i yderkommunerne. Vi vil gerne sætte det op med 50 pct., fordi vi tror på, at der i forhold til både at komme frem og tilbage er en gigantisk udfordring, ved at brændstofpriserne er steget så voldsomt, og hvis vi skal have folk til at transportere sig et stykke hen til arbejde, kræver det altså også, at man økonomisk kan få det til at hænge sammen.
 Kl. 15:46
- Kl. 15:46
Anden næstformand (Trine Torp):
 Fru Karina Lorentzen Dehnhardt.
- Kl. 15:46
Karina Lorentzen Dehnhardt (SF):
 Det kan sikkert være fint nok at kigge på befodringsfradraget, men her er der jo tale om nogle grupper, som er på overførsel, og det er førtidspensionister og det er folk på ressourceforløbsydelse, som er ekstremt trængt, og som måske har brug for mere målrettet hjælp. Jeg tror ikke, at de bruger befodringsfradraget så meget, fordi de ikke går på arbejde, og jeg hørte ikke et konkret løfte fra Danmarksdemokraternes side til den befolkningsgruppe – det var kun, hvis vi kunne finde pengene, at vi så kunne komme i gang med det. Vi har jo fundet pengene; vi siger, at vi vil beskatte de overnormale profiler, f.eks. fra Mærsk. Vil Danmarksdemokraterne være med til det?
 Kl. 15:47
- Kl. 15:47
Anden næstformand (Trine Torp):
 Ordføreren.
- Kl. 15:47
Peter Skaarup (DD):
 Jeg har det og vi har det i Danmarksdemokraterne på den måde, at vi er nødt til fuldstændig fordomsfrit at se på alt, der kan hjælpe danskerne mod den her voldsomme inflation. Og nu er fru Karina Lorentzen Dehnhardt og SF jo selv en del af det parlamentariske grundlag bag en regering, som er kommet meget sent i gang med de her ting og har ramt forkert i nogle omgange. Så jeg vil være nervøs for at sætte noget i gang, der ikke rammer de rigtige. Men vi skal sikre, at dem, der virkelig har brug for hjælp her hen over vinteren, får den hjælp.
 Kl. 15:47
- Kl. 15:47
Anden næstformand (Trine Torp):
 Tak for det, og så er det fru Sofie Carsten Nielsen.
- Kl. 15:47
Sofie Carsten Nielsen (RV):
 Tak for det. Danmark har virkelig brug for arbejdskraft. Der mangler kolleger derude i ældreplejen, på hospitalerne, hos vores børn, og virksomhederne mangler dem også. Man kunne sige: Virksomhederne, som de er flest, mangler arbejdskraft. Det er meget grundlæggende. Vil Danmarksdemokraterne være med til også at åbne for f.eks. mere international arbejdskraft?
 Kl. 15:48
- Kl. 15:48
Anden næstformand (Trine Torp):
 Ordføreren.

Kl. 15:48 der måske kan bringe det tilbage til f.eks. det niveau i dækningsgrad, som der var for 10 år siden?

Kl. 15:50

Peter Skaarup (DD):

I dag er det jo sådan, at vi har rigtig meget international arbejdskraft i Danmark, og der er en del jobs, hvor det ville være svært at klare sig uden udenlandsk arbejdskraft i dag. Så vi har et fuldstændig fordomsfrit forhold til det. Mangler vi arbejdskraft, og det har fru Sofie Carsten Nielsen jo ret i at vi gør på nogle områder, så skal vi være parate til at sætte en hel masse initiativer i gang for at få den arbejdskraft. Om det så er udenlandsk arbejdskraft, der er det rigtige i den enkelte situation, eller vi kan få nogle ældre til at arbejde noget længere, f.eks. ved at belønne dem, så de ikke bliver modregnet, jamen så er det jo så det, vi skal gøre. Men det er en opgave, der skal løses i fællesskab, uanset om der er en rød eller blå eller lilla regering efter et valg. Ældreplejen er jo et godt eksempel, hvor der virkelig er brug for sosu'er, sygeplejersker, og igen må jeg sige, at den regering, De Radikale har bakket op om, jo ikke har løst opgaven.

Kl. 15:49

Anden næstformand (Trine Torp):

Fru Sofie Carsten Nielsen.

Kl. 15:49

Sofie Carsten Nielsen (RV):

Tak for det. Det er jeg rigtig glad for at høre. Jeg hørte nemlig også hr. Peter Skaarups partiformand sige, at vi *har* brug for mere international arbejdskraft. Det er bare ikke det, hr. Peter Skaarup har stået for hidtil. Han har jo forhindret international arbejdskraft, indtil han repræsenterede Danmarksdemokraterne. Derfor er det bare rart at få bekræftet, at nu skal vi sætte alt ind på alle fronter, og vi har jo netop afskaffet modregningen for pensionister. Det er jeg rigtig glad for at vi har gjort sammen.

Kl. 15:49

Anden næstformand (Trine Torp):

Ordføreren.

Kl. 15:49

Peter Skaarup (DD):

Det er klart, at hvis man kommer til Danmark, skal man jo kunne forsørge sig selv. Man skal ikke lægge de offentlige kasser til last, og det er jo sådan et ret godt princip, et sundt princip. Altså, jeg tror ikke, man kan sige, at døren derfor er åben for al arbejdskraft uanset hvad. Der kan jo godt være tilfælde, hvor man er nødt til at kigge folk lidt i kortene og se, om de rent faktisk kan præstere det, som de lover. Men som sagt har vi et fuldstændig fordomsfrit forhold til at løse den opgave, der handler om, at der skal være flere hænder, også varme hænder, i dag.

Kl. 15:50

Anden næstformand (Trine Torp):

Tak. Så er det fru Jette Gottlieb.

Kl. 15:50

Jette Gottlieb (EL):

Tak. Jeg synes, det har været svært at finde ud af, hvad Danmarksdemokraterne – Inger Støjberg står for. Derfor er jeg nødt til at spørge om nogle ret konkrete ting. Nu forstod jeg, at det allerallervigtigste var sammenhængskraften i Danmark, men at det især gjaldt fra Blåvandshuk til Ertholmene, eller hvad det kunne være. Gælder det også på den anden led? Gælder det også mellem de rigeste og de fattigste? Det er et åbent spørgsmål, så jeg vil spørge meget konkret: Vil Danmarksdemokraterne være med til at genoprette den udhuling af dagpengene, der har fundet sted de sidste 20 år? Vil Danmarksdemokraterne være med til at stoppe udhulingen og give en forhøjelse,

Anden næstformand (Trine Torp):

Ordføreren.

Kl. 15:50

Peter Skaarup (DD):

Vi hører ikke til dem, der kæmper for et meget ulige samfund. Vi tror på, at det er godt for et samfund, at der er en forholdsvis god lighed, modsat i en række andre lande rundt omkring i verden. Men at stå her og love i dag, at nu vil jeg gerne udskrive en check på mange milliarder kroner, fører måske for vidt. Men jeg er helt sikker på, at der er en opgave, og vi har lige talt om det før, med inflationen. Der er mennesker i Danmark, som har meget svært ved at få budgettet til at hænge sammen på grund af de her voldsomme energiregninger. Så skulle jeg vælge mellem de forskellige områder, er det der, det er vigtigt at sætte ind: med lavere afgifter, ved at fjerne moms på el, altså fuldstændig akut at komme de mennesker til undsætning, der har brug for vores hjælp.

Kl. 15:51

Anden næstformand (Trine Torp):

Fru Jette Gottlieb.

Kl. 15:51

Jette Gottlieb (EL):

Det fører så over til et andet spørgsmål, for det vil jo udløse det, at der ikke er noget incitament til at mindske sit elforbrug. Så nu vil jeg gerne bede om bare tre konkrete forslag til klimaomstilling i forhold til energiforbrug og i forhold til den grønne omstilling generelt – bare tre konkrete forslag, som Danmarksdemokraterne har tænkt sig at arbejde for.

Kl. 15:52

Anden næstformand (Trine Torp):

Hr. Peter Skaarup.

Kl. 15:52

Peter Skaarup (DD):

Jeg synes egentlig, fru Jette Gottlieb her kommer med lidt mistillid til den danske politiske forbruger forstået på den måde, at det næppe er sådan, som hun tror, at danskere generelt nu – hvis vi måtte fjerne moms, og nu har vi jo så fået barberet elafgiften ned til et minimum også – vil gå hjem og fyre og bruge el en masse. Det tror jeg sådan set ikke. Der er vi jo så heldige i Danmark, at vi har en god sammenhængskraft og et samfundssind, der gør, at man passer på ressourcerne lige nu.

Kl. 15:52

Anden næstformand (Trine Torp):

Tak for det. Så er det hr. Morten Messerschmidt.

Kl. 15:52

Morten Messerschmidt (DF):

Jeg har jo ofte hørt hr. Peter Skaarup tale omsorgsfuldt om danske arbejdstagere i forhold til de problemer, der er, hvis man åbner for meget for udenlandsk arbejdskraft. Der kan jeg forstå, at hr. Peter Skaarup nu har indtaget et andet standpunkt. Der vil jeg bare gerne høre, hvor det er, hr. Peter Skaarup især ser at der er behov for at få udenlandsk arbejdskraft. Og hvor tænker hr. Peter Skaarup i dag at beløbsgrænsen må ligge, i forhold til hvor mange udlændinge han gerne vil have ind i Danmark til at udfylde de stillinger?

- Kl. 15:53 Kl. 15:55
- Anden næstformand (Trine Torp):**
Ordføreren.
- Kl. 15:53
- Peter Skaarup (DD):**
Det må jo komme an på, hvor det er, virksomhederne efterspørger arbejdskraft. Der er nogle jobs i Danmark, hvor det er svært at få stillinger besat, f.eks. inden for restaurationsbranchen, og der er jo kommet rigtig meget udenlandsk arbejdskraft her til landet. Sådan er det i dag, og sådan vil det jo nok også være i fremtiden. Jeg har ikke nogen præcise bud på beløbsgrænser eller noget i den stil. Jeg tror bare, at vi er nødt til at sige – når vi kan kigge rundt i vores samfund og se, at der mangler hænder, og at der også er nogle indvandrergrupper, der åbenbart ikke gider at komme ud på arbejdsmarkedet – at så er det jo en bunden opgave at sørge for, at det er muligt at få arbejdskraft til vigtige opgaver i vores samfund.
- Kl. 15:54
- Anden næstformand (Trine Torp):**
Hr. Morten Messerschmidt.
- Kl. 15:54
- Morten Messerschmidt (DF):**
Så kunne jeg tænke mig at spørge om en anden ting. Vi var jo nogle stykker, der var sammen med hr. Peter Skaarups partiformand i går til en debat herude i Vandrehallen. På et tidspunkt inviterede fru Inger Støjberg nogle af os op for at besøge sin brors landbrug. Jeg kan forstå, at fru Inger Støjberg er rundet af den danske muld. Der kunne jeg godt tænke mig at høre: Hvad er Danmarksdemokraternes holdning til organisationen Anima?
- Kl. 15:54
- Anden næstformand (Trine Torp):**
Ordføreren.
- Kl. 15:54
- Peter Skaarup (DD):**
Den har jeg ikke sådan nogen speciel holdning til.
- Kl. 15:54
- Anden næstformand (Trine Torp):**
Tak for det. Så er det hr. Lars Boje Mathiesen.
- Kl. 15:54
- Lars Boje Mathiesen (NB):**
Der er ikke nogen tvivl om, at jeg elsker biler, og jeg ved, at Danmarksdemokraterne vil have en forhøjelse af befordringsfradraget for folk i yderkommunerne, så man lettere kan bo i yderkommunerne og have et arbejde. Det er dejligt og fair nok, men folk skal også lige have råd til at købe de her biler, og det har de altså svært ved nu, fordi de er så højt beskattet med den her registreringsafgift. Vi vil gerne helt fjerne registreringsafgiften.
- Nu lægger jeg sådan lige op til at høre, om Danmarksdemokraterne ikke kunne se sig selv i, at vi får fjernet registreringsafgiften på bilerne, så også folk i yderkommunerne – for det er jo der, registreringsafgiften rammer hårdest – rent faktisk kan komme frem og tilbage på arbejdet og rundt med børnene, når de skal til idræt.
- Kl. 15:55
- Anden næstformand (Trine Torp):**
Ordføreren.
- Peter Skaarup (DD):**
Det er jo ikke sådan, at vi i Danmarksdemokraterne synes, at det er en rigtig god idé, at vi beskatter alt muligt og også beskatter biler hårdt, men man kan sige, at vi gennem nogle år har været der en del fra politisk side, hvad angår bilafgifterne, og derfor er det måske ikke lige der, jeg tænker at vi allerførst skal sætte ind. Det er måske snarere lige præcis i forhold til det, som vi har skrevet og talt om, nemlig det her kørselsfradrag. For lige nu har vi altså en situation, hvor man på grund af høje afgifter og høje priser på energi ikke føler sig kompenseret, overhovedet, som borger i Danmark, der bor i en yderkommune. Der kunne vi godt tænke os, at man både hjælper dem, der bor i en yderkommune og skal langt, men sådan set også dem, der bor i en stor kommune, og som har job ude i en yderkommune.
- Kl. 15:56
- Anden næstformand (Trine Torp):**
Hr. Lars Boje Mathiesen.
- Kl. 15:56
- Lars Boje Mathiesen (NB):**
Arh, hr. Peter Skaarup, vissevasse. Nu ved jeg godt, at ordføreren dengang tilhørte et andet parti, hvor man ikke måtte sætte afgifterne ned, men vi snakker om, at der er 150 pct. afgift på noget, som børnefamilierne har brug for. Det er jo ikke en lille afgift. Det er en fuldstændig vanvittig afgift at have, og man satte den kun ned fra 180 til 150 pct. Man kunne også bare rykke den noget af vejen. Det er fair nok, hvis man ikke vil gå hele vejen. Lad os sige, vi bare satte registreringsafgiften ned til 85 pct. Det ville faktisk være ret billigt nationaløkonomisk. Vi snakker 500-600 mio. kr. Dem kan vi altså godt finde på det nationale budget på over 1.283 mia. kr. Så kunne man være villig til at møde os på halvvejen?
- Kl. 15:57
- Anden næstformand (Trine Torp):**
Ordføreren.
- Kl. 15:57
- Peter Skaarup (DD):**
Som jeg sagde tidligere, tror jeg ikke, at jeg heroppefra kommer til at udskrive nogle kæmpe checks sådan lige nu til lavere bilafgifter, men det betyder ikke, at jeg ikke har sympati for hr. Lars Boje Mathiesens intentioner og forslag. Det er klart, at lavere afgifter jo også kunne betyde, at vi fik en endnu mere moderne bilpark i forhold til mange andre lande og dermed også sikrere biler. Men som sagt har vi lige nu nogle danskere, som trænger til vores hjælp på grund af høj inflation og høje energipriser. Der tror jeg vi skal sætte vores kræfter ind lige nu.
- Kl. 15:57
- Anden næstformand (Trine Torp):**
Tak for det. Og så er det hr. Jens Joel.
- Kl. 15:57
- Jens Joel (S):**
Tak til Danmarksdemokraterne for talen. Jeg vil tillade mig at spørge lidt ind til velfærden og de ældre, for jeg synes med al respekt, at man taler med to tunger. For det første siger man, at man vil passe på velfærden, og for det andet siger man, at det stort set eneste ultimative krav, man har, er, at det skal være en blå statsminister, og de blå partier ønsker jo *ikke* at dække det demografiske træk og passe på velfærden. Og Fru Inger Støjberg, partiformanden, udtalte tidligere som Venstreordfører: Der er talrige eksempler på, at man kan effektivisere og modernisere i den offentlige sektor, både på sy-

gehuse og plejehjem, og vi ønsker altså ikke at gøre verdens største offentlige sektor endnu større. Samtidig har hun selv været minister i en regering, som gennemførte minusvækst.

Hvorfor skulle vi egentlig tro på, at Danmarksdemokraterne står vagt om velfærden?

Kl. 15:58

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):
Værsgo.

Kl. 15:58

Peter Skaarup (DD):

Det var jo sådan i den her uge, faktisk lige efter at valget blev udskrevet, at vi i Danmarksdemokraterne blev spurgt, hvad der skulle til, for at vi kunne vælge en af de to borgerlige statsministerkandidater. Der sagde vi jo meget klart, at en af de ting, der skal til, er at sikre, at der er tilstrækkelige midler til vores ældre, og det håber jeg sådan set også at Socialdemokratiet er enige i. Altså, det faktum, at vi får flere ældre og færre yngre i Danmark, betyder jo noget for, hvordan vores offentlige budgetter skal hænge sammen, for bliver der færre unge og flere ældre, jamen så bliver der brug for, at vi fra politisk side også foretager nogle drej på vores økonomi.

Det her med nulvækst i økonomien – og de fleste mennesker har måske ikke sådan lige tænkt over, hvad det betyder – er i hvert fald ikke så godt. Og det er derfor, vi siger, at skal vi stemme på en borgerlig statsminister, så er det altså nødvendigt, at der også er penge til de ældre.

Kl. 15:59

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):
Værsgo, spørgeren.

Kl. 15:59

Jens Joel (S):

Jeg er glad for det svar. Skal det forstås sådan, at I kan garantere, at I ultimativt *ikke* vil støtte en regering, som ikke dækker demografien?

Kl. 15:59

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):
Værsgo.

Kl. 15:59

Peter Skaarup (DD):

Altså, jeg kan simpelt hen ikke forestille mig, at der kommer en regering, som ikke fuldstændig åbent kigger på, hvor mange ældre der kommer, hvad udgifterne er, hvordan vores budgetter er indrettet, og så også indretter økonomien efter det. Det er, uanset om det er en rød eller blå, eller hvad for en regering der kommer. Det er simpelt hen en bunden opgave. Altså, selvfølgelig skal der være midler til vores ældre medborgere her i landet. Det siger sig selv.

Kl. 16:00

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):
Tak. Den næste spørger er hr. Rasmus Jarlov. Værsgo.

Kl. 16:00

Rasmus Jarlov (KF):

Jeg vil spørge om, hvordan vi får sikret velfærdssamfundets behov for arbejdskraft. Det er jo fuldstændig umuligt at forestille sig, at vi kan have et velfungerende velfærdssamfund i fremtiden uden flere hænder. For der kommer flere ældre og flere børn og dermed et stort behov for hænder på både det private arbejdsmarked, som skal betale for alle udgifterne i velfærdssamfundet, og på det offentlige, hvor de skal løfte opgaverne på hospitaler, plejehjem osv. Så hvilke reformer tænker Danmarksdemokraterne vi kan lave, så vi kan få udvidet arbejdsstyrken?

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):
Værsgo.

Kl. 16:00

Kl. 16:00

Peter Skaarup (DD):

Jeg tror ikke, man kan sige, at der er én ting, der vil gøre det hele. Man skal hele vejen rundt for at få arbejdskraft i fremtiden. Og sådan har det været i lang tid. Så kan man sige, at der har siddet en regering, der nærmest ingenting har foretaget sig i nu 3 år, og det er jo egentlig lidt pinligt, at der slet ikke er kommet noget, selv om De Radikale nok har presset på. Men vi skal jo bl.a. omkring det med de ældre, som skal belønnes for at være lidt længere tid på arbejdsmarkedet. Vi kunne jo se her under coronaen, hvor fantastisk mange ældre læger og sygeplejersker der stillede sig til rådighed, og som var glade for at få et comeback på arbejdsmarkedet. Der er i hvert fald noget at hente der, men det kræver nok en lille gulerod. Den skal vi så også være parate til at give, fordi det faktisk vil være godt for os alle sammen på den lange bane. Det vil ikke mindst også være godt for den ældre tidligere ansatte, fordi det giver mere livskvalitet at være en del af arbejdsmarkedet.

Kl. 16:02

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):
Værsgo, spørgeren.

Kl. 16:02

Rasmus Jarlov (KF):

Grunden til, at jeg spørger, er selvfølgelig, at det er et emne, der optager os rigtig meget i Det Konservative Folkeparti. Vi har jo også hørt Danmarksdemokraterne forholde sig lidt til vores økonomiske plan og være skeptisk over for nogle af elementerne i den. Det er selvfølgelig helt naturligt. Vi har heller ikke på noget tidspunkt haft en forestilling om, at vores plan ville blive gennemført et hundrede procent, men vi vil gerne finde ud af, hvor vi ligesom kan finde hinanden. Når man nu afskærer sig fra f.eks. at afskaffe Arnepensioen, er der så nogle andre steder, som vi kunne kigge på, og hvor vi kunne få lavet nogle reformer, som gør, at vi kan få en større arbejdsstyrke?

Kl. 16:02

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):
Værsgo.

Kl. 16:02

Peter Skaarup (DD):

Der, hvor jeg tror vi er enige, er i forhold til det, som regeringen i øvrigt har gjort helt fejlagtigt, nemlig tildelt arbejdsløse indvandrere ekstra penge. Det er jo helt pinligt, at regeringen har gjort det. Det har kostet mange penge, og det giver ikke noget incitament til at arbejde. Så tror jeg også på, at vi f.eks. skal tilbyde sygeplejersker at arbejde på fuld tid. Der er nogle, der gerne vil hjælpe på fuld tid, men hvor kommunerne ikke altid er glade for det. Der er noget, vi kan dreje på, som vil give noget mere arbejdskraft på arbejdsmarkedet.

Kl. 16:03

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):
Tak. Næste korte bemærkning er til hr. Rasmus Stoklund. Værsgo.

Kl. 16:03

Rasmus Stoklund (S):

Tak. Der er så mange ting, jeg gerne ville have spurgt om, og jeg havde faktisk planlagt at spørge om noget helt andet. Men nu bed jeg bare mærke i, at min kollega hr. Jens Joel ikke fik svar på sit

spørgsmål om demografien, altså om man kunne støtte en statsminister, der ikke sørger for, at økonomien følger med, når der kommer flere ældre de kommende år. Det kunne vi ikke få et klart svar på. Det var sådan noget med, at man ikke kunne forestille sig det og sådan noget. Det er jo så lidt underligt, set i lyset af at vi har en lang tradition for, at statsministre fra blå blok ikke dækker økonomien i forhold til befolkningens udvikling. Så kan vi derfor ikke bare få et klart svar – ja eller nej? Kan Danmarksdemokraterne støtte en regering, der ikke sørger for, at økonomien følger den demografiske udvikling?

Kl. 16:03

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):
Værsgo.

Kl. 16:03

Peter Skaarup (DD):

Nej, vi kan ikke støtte en statsminister, der ikke sørger for det. Og det var egentlig det, vi sagde i går. Så svaret er meget klart.

Kl. 16:04

Rasmus Stoklund (S):

Den garanti er vi jo så spændt på at holde øje med om man lever op til. Det er jo klar tale.

Dernæst: Man taler meget varmt om decentralisering. Det har vi jo stor sympati for i Socialdemokratiet. Vi har truffet en lang række initiativer de seneste år: nærhospitaler, nærpolitstationer, udflytning af uddannelser osv. Kan hr. Peter Skaarup nævne tre eksempler, som man i blå blok kunne blive enige om i forhold til decentralisering?

Kl. 16:04

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):
Værsgo.

Kl. 16:04

Peter Skaarup (DD):

Ja, det kunne jeg nok godt. Men jeg synes egentlig, at vi skal vente, til vi får sat os ned omkring et bord og får alle de partier, der står bag en kommende regering, til at lave sådan en plan. Jeg tror, den er nødvendig. Og jeg kan sige, at hvis Danmarksdemokraterne får noget at skulle have sagt, bliver det ikke sådan nogle småapperier, hvor man åbner en politistation, der har åbent en time eller to, et eller andet sted – altså lidt til pynt. Så bliver det virkelig noget, der kommer de mennesker, der bor lidt uden for de større byer, rigtigt til hjælp. Det har vi brug for.

Kl. 16:05

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):

Tak for det. Den næste korte bemærkning er til hr. Leif Lahn Jensen. Værsgo.

Kl. 16:05

Leif Lahn Jensen (S):

Tak for det. Det er jo egentlig rart, når nu der sådan er valgkamp og vi er her, for så kan vi virkelig få at vide, hvad Danmarksdemokraterne mener. For det er der ikke ret mange af os der ved.

Nu prøver jeg så noget helt andet, nemlig udenrigspolitik. Det har Danmarksdemokraterne sådan set ikke ment ret meget om, og det fylder rigtig meget ude i stuerne. Man skal næsten gå tilbage for at se, hvad nogle har ment. Nu går jeg tilbage til noget, som Søren Espersen, som jo også er kandidat, har ment. Jeg vil godt lige udfordre det lidt. Er det danmarksdemokratiske holdninger?

Søren Espersen har til Mandag Morgen den 12. september 2016 udtalt:

»Vejen frem med Rusland er dialog, og jeg synes, det er godt, at diverse udenrigsministre stadig holder linjerne åbne til Moskva.«

Hvad mener Danmarksdemokraterne her? Er de enige?

Kl. 16:05

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):
Værsgo.

Kl. 16:05

Peter Skaarup (DD):

Altså, det er jo altid godt med dialog. Men spørgsmålet er, om det kan lade sig gøre i praksis. Alt diplomati handler jo om, at man er til stede og kan have en dialog, selv med nogle, man er meget uenig med, og som slet ikke hjælper de steder, de skal hjælpe. Så man kan jo ikke udelukke, at det kan blive situationen, men lige nu ser det jo desværre rigtig svært ud med Rusland. Jeg var inde på det lidt tidligere. Det er jo en total provokation med invasionen af Ukraine, og vi skal gøre, hvad vi kan fra dansk side, for at fortælle russerne, at det vil vi ikke finde os i. Og det gør vi jo bl.a. ved at støtte Ukraine stort og markant.

Kl. 16:06

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):
Værsgo, spørgeren.

Kl. 16:06

Leif Lahn Jensen (S):

Det var ikke et helt konkret svar – ikke helt konkret. Man vi prøver med et andet citat. Det her er jo ret spændende, ikke? Det er fra samme interview med Søren Espersen, der har sagt:

»Den trussel, EU udgør i forhold til Danmarks selvstændighed og frihed, er langt større end truslen fra Rusland.«

Er Danmarksdemokraterne enige i den del?

Kl. 16:07

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):
Værsgo.

Kl. 16:07

Peter Skaarup (DD):

Det er meget underholdende, at hr. Leif Lahn Jensen kan finde gode gamle citater fra svundne tider. Men det er jo sådan med Rusland, at vi nok alle sammen har fået et meget klart forhold til, hvad Rusland står for, og derfor er der jo brug for at lægge klar afstand til alt, hvad russerne kommer med lige nu. Vi kan desværre ikke stole på dem. Og det er situationen.

Kl. 16:07

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):

Tak. Den næste korte bemærkning er til hr. Søren Egge Rasmussen. Værsgo.

Kl. 16:07

Søren Egge Rasmussen (EL):

Der er jo nogle, der har opfordret til, at det sådan skal være en fair valgkamp, og så har jeg gjort mig den ulejlighed at kigge ind på Danmarksdemokraternes hjemmeside, og der er jo ikke så meget på hylderne. Jeg kunne godt tænke mig at høre, om ordføreren har tre konkrete ting på klimaområdet – og jeg mener klimaområdet skarpt – som Danmarksdemokraterne arbejder på. Der står:

»Samtidig er det vigtigt for os, at klimapolitikken ikke bliver erhvervsfjendsk.«

Vi står jo med, at vi har en væsentlig vindmølleindustri i Danmark med over 30.000 arbejdspladser, vi har et salg både af vindmøller og af service, som løber op i over 500 mia. kr., og jeg kan jo ikke se, om det er det, som Danmarksdemokraterne vil værne om. Jeg kan se, at man lynhurtigt går over til at snakke om arbejdsplad-

ser i landbruget osv. Er der tre konkrete gode ting på klimaområdet, som Danmarksdemokraterne arbejder på og for?

Kl. 16:08

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):
Værsgo.

Kl. 16:08

Peter Skaarup (DD):

Ja, der er jo i hvert fald en klar optagethed fra vores side af klimaet og de udfordringer, det medfører, og vi støtter jo den her 70-procentsmålsætning. Men vi er jo også godt klar over, at i en tid, hvor alle landene er pressede på grund af den russiske invasion mod Ukraine, så kan det betyde noget for, hvor hurtigt man kan nå de målsætninger, man havde omkring klimaet.

Så har vi også den opfattelse i Danmarksdemokraterne, at vi skal fremme danske interesser, når det gælder vindmøller og anden teknologi, hvor Danmark står rigtig, rigtig godt. Så har vi i Danmarksdemokraterne den opfattelse, at energi er ufatteligt vigtigt for alle danskere lige nu, og derfor er det nødvendigt, at vi hjælper danskere, der er i knibe, i den her situation. Og der kunne jeg jo godt ønske mig, at Enhedslisten er lidt mere aktive for at presse regeringen til at udvise rettidig omhu.

Kl. 16:09

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):
Værsgo, spørgeren.

Kl. 16:09

Søren Egge Rasmussen (EL):

Tak. Der var da tre konkrete ting, der kan puttes ind på hjemmesiden. Ja, det glæder mig, at 70-procentsmålet er noget, som Danmarksdemokraterne støtter op om. Jeg kan læse på hjemmesiden, at man er lidt betænkelig ved, om der kunne være noget, der kunne skade landbrugserhvervet i de tiltag, vi står over for.

Så jeg kunne godt tænke mig at høre, om den her CO₂-afgift også på landbruget er noget, som Danmarksdemokraterne går ind for. Klimarådet og dele af dansk erhvervsliv har jo anbefalet, at der skal være retfærdighed mellem alle erhverv, sådan at vi har en ensartet CO₂-afgift. Er det en CO₂-afgift, som Danmarksdemokraterne også går ind for at landbruget bliver pålagt?

Kl. 16:10

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):
Værsgo.

Kl. 16:10

Peter Skaarup (DD):

Der, hvor vi skal være forsigtige – og det håber jeg også at Enhedslisten er med på – er jo, hvis vi ensidigt sætter ind over for Produktionsdanmark og pålægger nye skatter og afgifter hele tiden, og det vil jo være det, der kommer ud af, at man bare fra den ene dag til den anden lige pludselig siger, at okay, så får I lige en kæmpe skatteregning til staten, som Enhedslisten gerne vil her. Vi skal jo passe på, at vi ikke får en situation, hvor vi lukker dansk landbrug, hvorefter andre ikkemiljørigtige landbrug rundt omkring i verden skyder op.

Kl. 16:10

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):

Tak. Næste korte bemærkning er til hr. Benny Engelbrecht. Værsgo.

Kl. 16:10

Benny Engelbrecht (S):

Tak. Jeg kunne egentlig bare godt tænke mig – for at være på den helt sikre side – lige at vende tilbage til dette spørgsmål om Rusland

kontra EU: Mener Danmarksdemokraterne, at EU udgør en trussel mod Danmark, og mener Danmarksdemokraterne, at den trussel er større eller mindre end truslen fra Rusland? Det er bare, så vi får det slået helt klart fast.

Kl. 16:11

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):
Værsgo.

Kl. 16:11

Peter Skaarup (DD):

Jeg kan godt se, hr. Benny Engelbrecht lægger ansigtet i de meget alvorlige folder, når der bliver talt om det her. Men jeg synes på den anden side også, at hr. Benny Engelbrecht skal vedkende sig, at den her diskussion i forhold til Rusland ligger langt tilbage. Ikke bare fra dansk side, men fra hele Vestens side var der jo bestræbelser på – måske naivt, men alligevel – at prøve at få integreret Rusland på den gode måde i forhold til NATO, EU osv. osv. Det er jo ikke lykkedes.

Det er jo ikke lykkedes, må man bare sige. Putin har valgt sin egen vej, og derfor er holdningen til Rusland og de ting, som hr. Benny Engelbrecht fokuserer på her – næsten uanset hvilket parti man spørger, måske ligefrem også hos Enhedslisten – jo en krystalklar afvisning.

Kl. 16:12

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):
Værsgo til spørgeren.

Kl. 16:12

Benny Engelbrecht (S):

Så krystalklart var det nu vist heller ikke. Altså, hvilken form for trussel mener Danmarksdemokraterne at EU udgør mod Danmark? Det må vel være det, som er spørgsmålet. Det kunne jeg godt tænke mig at få uddybet.

Kl. 16:12

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):
Værsgo.

Kl. 16:12

Peter Skaarup (DD):

Jeg synes ikke, at vi kommer ret meget længere i forhold til den her diskussion. Altså, vi har lige nu et fokus i Danmark, i fællesskab, på Rusland på den rigtig, rigtig gode måde, synes jeg. For herinde på Christiansborg er det lykkedes politisk at tage markant afstand fra, hvad det er, russerne har gjort.

Hvis hr. Benny Engelbrecht vil lede i gamle citater, kan jeg da sikkert også finde nogle sjove nogle, men det ændrer jo bare ikke ved, at det ikke er det, der er situationen lige nu.

Kl. 16:13

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):

Tak. Næste korte bemærkning er til hr. Alex Ahrendtsen. Værsgo.

Kl. 16:13

Alex Ahrendtsen (DF):

Tak for det. Det er jo en kendt sag, at Danmarksdemokraterne er et slapperparti på udlændingeområdet, og det skyldes, at man går ind for EU og man også går ind for konventionerne. Det er jo to områder, der gør, at man har meget svært ved at ændre på udlændingeområdet.

Dertil kommer, at Danmarksdemokraterne er med i aftalen om beløbsgrænsen, der nu er oppe på 360.000 kr., og så har man endda offentligt sagt, at man vil sænke beløbsgrænsen. Det betyder, at man åbner sluserne for indvandrere fra den tredje verden, der kommer ind og lønkonkurrerer på lavindkomster. Så mit spørgsmål er: Hvad

skal beløbsgrænsen være? Skal den være 320.000 kr.? Skal den være 300.000 kr.? Skal den være 250.000 kr.? Det ville være rart for os her i Folketinget og for vælgerne at vide, hvad man kan regne med, når Danmarksdemokraterne kommer i Folketinget.

Kl. 16:14

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):
Værsgo.

Kl. 16:14

Peter Skaarup (DD):

Jeg synes, hr. Alex Ahrendtsen har sådan en vis form for sortsyn i forhold til Danmarksdemokraternes politik, og der er flere af de ting, der bliver sagt, som jeg ikke kan genkende. Men det ændrer ikke ved, at vi står foran et folketingsvalg den 1. november. Er opgaven så fra nogle partiers side herinde – på det, man kan kalde den blå side – at stå og bokse mod hinanden, eller skulle vi hellere tæske løs på det røde hold? Der har jeg det på den måde, at vores opgave jo er at få ny regering. Væk med fru Mette Frederiksen som statsminister, den magtfuldkomne statsminister, der ulovligt nedslagede samtlige danske mink. Skulle vi ikke fokusere på at få en ny statsminister?

Kl. 16:15

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):
Værsgo til spørgeren.

Kl. 16:15

Alex Ahrendtsen (DF):

Altså, det nærmer sig jo foragt for ordførerne. Jeg stillede et helt konkret spørgsmål: Hvad skal beløbsgrænsen være? Hr. Jens Henrik Thulesen Dahl, som jeg lige har været i debat med, har indrømmet, at Danmarksdemokraterne er et slapperparti på udlændingeområdet. Derfor er det naturligt at spørge gruppeformanden. Det er også naturligt at spørge, hvad beløbsgrænsen skal være, når fru Inger Støjberg, som er formand for Danmarksdemokraterne, har sagt, at den skal sænkes fra de 350.000 kr. Så hvad skal den være? 300.000 kr.? 250.000 kr.?

Kl. 16:15

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):
Tak. Værsgo.

Kl. 16:15

Peter Skaarup (DD):

Det var nu ikke sådan en quiz som »Hvem vil være millionær?«, hvor man skal pege på et bestemt tal eller ringe til en ven eller sådan noget. Jeg synes, at hr. Alex Ahrendtsen skulle fokusere på den opgave, jeg nævnte før, nemlig at tæske løs på det røde hold i stedet for det blå.

Kl. 16:15

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):
Tak. Næste korte bemærkning er til fru Susanne Eilersen. Værsgo.

Kl. 16:15

Susanne Eilersen (DF):

Tak for det. Nu er vi jo ikke et samlet hold, vi er nogle forskellige partier. Jeg synes da, det er meget klart, at vælgerne, der nu skal ud at sætte deres kryds her den 1. november, ved, hvor de skal sætte deres kryds henne, og ved, hvad partierne vil, så derfor synes jeg, det er lidt mærkeligt, at man ikke vil svare på det spørgsmål, men begynder at blande statsministeren ind i det uden at svare sig selv.

Når jeg har taget ordet her, er det, fordi vi, der stiller op i TV Syd's område, på åbningsdagen blev spurgt om, hvad det vigtigste at gå til valg på i valgkampen var for vælgerne, og der hørte jeg

med stor undren ordførerens partifælle Søren Espersen sige, at det var, at man skulle ændre grænsekontrollen, for det vigtigste var, at man skulle sørge for, at pendlere kunne komme nemmere over grænsen. Så blev jeg jo noget bekymret, og jeg synes da også, at vælgerne skal have at vide, om Danmarksdemokraterne ønsker at ophæve grænsekontrollen.

Kl. 16:17

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):
Tak. Værsgo.

Kl. 16:17

Peter Skaarup (DD):

Nej, det gør vi bestemt ikke, den skal blive, hvor den er.

Kl. 16:17

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):
Ønsker spørgeren en ny kort bemærkning? Værsgo.

Kl. 16:17

Susanne Eilersen (DF):

Men det er jo noget, som ordførerens partifælle sagde til TV Syd. Så det vil så sige, at hr. Søren Espersen er forkert på den, når han siger, at vi skal til at begynde at ændre på grænsekontrollen. Det var jo det, han fortalte til TV Syd, og man kan gå tilbage og høre igen, at det var hans citat på TV Syd. Jeg er meget bekymret for, at det, hvis man først begynder at ændre på grænsekontrollen, vil være sådan, at et flertal herinde begynder at sige, at så skal vi sådan set ophæve grænsekontrollen, og det synes jeg vælgerne skal vide.

Kl. 16:17

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):
Tak. Værsgo.

Kl. 16:17

Peter Skaarup (DD):

Nu kender jeg hr. Søren Espersen rigtig godt, og jeg tror, at er der nogen her i Folketinget, der går ind for grænsekontrol, så er det hr. Søren Espersen. Det kan godt være, at den i sammensætningen skal justeres lidt, for det tærer rigtig hårdt på politiresourcerne, og spørgsmålet er, om vi kunne få hjemmeværnet ind. Der er mange diskussioner, og dem vil vi meget gerne arbejde videre med. Men jeg tror igen, som jeg har sagt tidligere til hr. Alex Ahrendtsen, at i store træk er de blå partier enige om, at vi skal have grænsekontrol, og skulle vi så ikke prøve at tæske lidt løs på de røde, for det er trods alt den forskel, vælgerne skal se?

Kl. 16:18

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):

Tak til ordføreren for Danmarksdemokraterne. Der er ikke flere korte bemærkninger. Den næste ordfører er hr. Morten Messerschmidt fra Dansk Folkeparti. Værsgo.

Kl. 16:18

(Ordfører)

Morten Messerschmidt (DF):

Tak, formand. Jeg havde egentlig tænkt mig, at min tale i dag her skulle fokusere på de udfordringer, vi har med prisstigninger på el, varme, fødevarer, mange andre varegrupper rundtomkring i supermarkeder osv., men jeg har i løbet af dagen, hvor jeg har hørt taler gå i forskellige retninger, hvor der ikke har været nogen decideret rød tråd, og hvor man i hvert fald ikke har set sig forpligtet til at holde den linje, som statsministeren i sin tale valgte at anlægge, besluttet mig for at gøre noget, som jeg aldrig nogen sinde har gjort før. Jeg altid været meget diskret omkring mit familieliv, men noget, som vi har oplevet den seneste måneds tid, har jeg lyst til at delagtiggøre

offentligheden i, al den stund at jeg føler mig overbevist om, at der er rigtig, rigtig mange danskere rundtomkring i landet, som har det som deres hverdag.

Det er sådan, at vi, min kæreste og jeg, for 7 år siden besluttede at lade familien rykke sammen. Min kærestes yngste datter var i et voldsomt trafikuheld og havde brug for os, og ved den lejlighed valgte vi også at lade Lillian, min svigermor, hvis Dot og jeg var gift i hvert fald, flytte med. Hun var 84 på det tidspunkt, og det begyndte at knibe lidt med synet, med hørelsen og med sådan at bevæge sig rundt i sin bolig. Så vi flyttede ind i en fælles bolig og har været der siden, og det har været rigtig, rigtig godt. Jeg under mange at have den mulighed for på tværs af generationer at kunne bo sammen, nyde hinanden, hjælpe hinanden og nyde at hjælpe hinanden. Men så skete der det for en måneds tid siden, at Lillian blev syg og blev indlagt på Gentofte Hospital, og jeg må sige, at hun fik en fantastisk behandling af dedikerede, dygtige og søde medarbejdere. 14 dage efter blev hun så overført til en døgnrehabilitering, hvor hun også blev mødt af omsorgsfulde og kærlige og forstående medarbejdere.

Den 26. september var en festdag, for der fejrede vi så Lillians 90 års fødselsdag, og for at gøre det helt perfekt var det arrangeret sådan, at hun få dage efter kunne komme hjem igen i sin egen lejlighed, hun bor for sig selv, men tæt på Dot, mig og Johanne selvfølgelig. Men det blev en anden hverdag, for i modsætning til tidligere var Lillian svækket og har brug for meget mere hjælp, og på grund af det arbejde, som Dot og jeg har, og på grund af Johannes handicap kan vi ikke påtage os det i det omfang, som det er nødvendigt. Så vi sagde efter fælles overenskomst ja til at få hjælp morgen, frokost og aften, som rigtig mange ældre derude siger ja til.

På papiret lyder det jo sådan set som noget, som man bare siger »naturligvis« til, men jeg tror, at for rigtig mange, især i den situation, som Lillian er i, hvor man hele livet igennem har klaret sig selv, haft egen virksomhed, har taget det som en selvfølge, at man kunne håndtere tingene selv, er det en meget, meget stor overvindelse, altså det der med at sige ja til at få en fremmed ind i sit hjem morgen, frokost og aften. Og der gik ikke lang tid, før problemerne begyndte. Den første lørdag aften blev medicinen ikke givet, og det betød, at Lillian havde en rigtig, rigtig dårlig nat, for hun var bange for, at hun skulle blive syg. Den næste dag blev vi ringet op om, at hjælpen var forsinket, hvilket gjorde, at Lillian forsøgte selv at komme over i køleskabet og hente sin mad. Det er ikke så nemt, hvis man er blind på højre øje og kun har 15 pct. af synet tilbage på venstre øje, hvilket betød, at hun fik spildt maden ud over det hele og var uheldig over det. Til frokost blev man ringet op om, at hjælpen var forsinket, hvilket gjorde, at Lillian ikke fik sin medicin, og om aftenen, da det samme gentog sig, ringede hun fuldstændig panisk efter Dot og mig, om vi dog ikke godt ville komme. Det gjorde vi selvfølgelig, men på det tidspunkt var angsten så meget fremme i kroppen, at angsten havde taget over og Lillian derfor måtte indlægges igen fuldstændig ængstelig for at være alene.

Det siger jeg ikke for på nogen måde at påkalde interesse for mit familieliv, men jeg siger det, fordi der sidder, er jeg bange for, rigtig mange ligesom Lillian derude, som er nervøse over, om hjælpen nu kommer, det store skridt, det er at sige ja til, at man ikke kan klare sig selv – blot for så at blive svigtet.

Kl. 16:23

Jeg siger ikke det her for at klandre de hårdtarbejdende, dedikerede og søde medarbejdere, men jeg må bare med en fod i hver lejr – en herinde på Christiansborg og en direkte som pårørende – sige, at man faktisk begynder at tvivle på, om det politiske overhovedet virker. For vi har haft en borgerlig regering, som sagde, at de ville gøre det meget bedre for de ældre, og nu har vi en rød regering, der har sagt, at de ville gøre det meget bedre for de ældre, men der sidder stadig væk tusindvis som Lillian derude, som bliver nervøse, og som ender med at få angst.

Jeg ved ærlig talt ikke, hvad jeg skal gøre. Jo, jeg ved godt, hvad jeg skal gøre i mit familieliv, for vi er der selvfølgelig. Men jeg ved ikke længere, hvad jeg skal gøre som politiker, for hvis man, uanset hvilken retning vi sætter på Christiansborg, og uanset om man bor i Gentofte eller i Ribe Kommune, oplever de her ting, hvad skal vi så gøre?

Jeg tror, at vi i hvert fald er nødt til at være oprigtige omkring, at det her er et problem, som ikke kan løses med bragesnak og alt for høje målsætninger. Vi skal lade være med at love 1.000 sygeplejersker, hvis vi ikke har en direkte plan for, hvordan vi får det. Vi skal lade være med at stille ældre mennesker en ældrelov i udsigt, hvis vi ikke også har planer om det. Det er ikke, fordi de bliver snydt politisk, for jeg tror ærlig talt, at danskerne er garvede nok demokrater til at vide, at de lige skal tage det, der bliver sagt i valgkampene, med et gran salt. Men når der stilles den slags forventninger op, bliver man skuffet, og når man bliver skuffet, bliver man bange. Det er fuldstændig den samme følelse, som hvis man ved, at man ikke kan se og derfor ikke kan finde sin mad eller sin medicin, og forventer, at der kommer en hjemmeplejer kl. 13.00 for at hjælpe en, og det ikke sker. Det er fuldstændig den samme følelse, som hvis man stemmer på et parti eller på en blok i forventning om, at der sker noget, og det så ikke sker.

Jeg står ikke her for at komme med brageforslag eller for at komme med anklager. Det er egentlig ikke det, der er mit ærinde. Jeg står her egentlig bare for at gøre opmærksom på, at ældrepolitikken burde fylde langt mere i den valgkamp, som nu er i sin spæde start. Der sidder så mange mennesker i en høj alder, som ikke kan råbe op, som har en ydmyghed i forhold til det at bede om hjælp. Jeg under børnefamilier alt godt, jeg under folk på arbejdsmarkedet alt godt, og jeg under folk i den arbejdsdygtige alder uden for arbejdsmarkedet alt godt, men kunne vi ikke også bare en gang imellem dosere tiden til dem, der ikke længere er på arbejdsmarkedet?

Når vi ser, at vi har en folkepension, som bliver udhulet dag for dag, så kan det godt være, at det ikke er de ældre, der står nede på Slotspladsen og råber med samme kraft, som hvis det drejer sig om su'en. Men hånden på hjertet, det betyder altså mere, hvis man får en ringere købekraft som ældre, end det gør, hvis man får det som studerende, for de studerende kan jo bare tage et par timers ekstra arbejde om ugen. Det er altså svært, hvis man er blind, hvis man er immobil, eller hvis man har trukket sig tilbage fra arbejdsmarkedet.

Kunne vi ikke gøre noget mere af det, som jeg talte med fru Pia Olsen Dyhr om tidligere, for at få familierne bundet sammen, f.eks. ved at have bedstes første sygedag, ligesom vi har barns første sygedag? Kunne vi ikke gøre mødet med visitationen bare en lille smule mere human? Hvorfor skal man overhovedet igennem en samtale for at få en rollator? Hvor mange beder om en rollator, hvis man reelt ikke har et behov for den? Jeg forstår det simpelt hen ikke.

Jeg må indrømme, at det ikke er noget, jeg har tænkt over, før jeg blev mødt med det i min praktiske hverdag, og det ærgrer jeg mig over. Men nu ved jeg, hvordan det er, og derfor vil jeg gerne bruge de her 10 minutter til at give stemmen til dem, der ikke har stemmen til at råbe op. Tak, formand.

Kl. 16:28

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):

Tak for det. Den første korte bemærkning er til hr. Benny Engelbrecht. Værsgo.

Kl. 16:28

Benny Engelbrecht (S):

Tak, hr. Morten Messerschmidt, for en meget grundigt overvejet og meget personlig tale. Det tror jeg vi alle sammen sætter meget pris på, og jeg kan godt forstå det spørgsmål, ordføreren stiller, altså hvad man egentlig kan gøre som politiker. Det er i virkeligheden et spørgsmål, rigtig mange af os har stillet igennem tiden, og eksemplet

med rollatoren kunne jeg se at også statsministeren nikkede højlydt til; det er der jo ikke nogen der spørger om, hvis ikke der er brug for det.

Derfor vil jeg gerne dvæle ved et konkret eksempel, nemlig Sønderborg Kommune, hvor Stefan Lydal er Dansk Folkepartis formand på det her område, i øvrigt i en konstituering med en socialdemokratisk borgmester, en af de kommuner, der er blevet sat fri på ældreområdet, og der som en del af midlerne fra finansloven 2020 har afbureaukratiseret og fjernet en masse skemaer. Derfor skal mit spørgsmål egentlig ret enkelt være, om det er et eksempel, som hr. Morten Messerschmidt kunne forestille sig at vi kan gøre mere af, altså tage den slags konkrete ting og give borgerne og ikke mindst medarbejderne reelle friheder til at forsøge sig ad nye veje.

Kl. 16:29

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):

Værsgo.

Kl. 16:29

Morten Messerschmidt (DF):

Det korte svar er: Ja, selvfølgelig, det synes jeg. Og jeg har talt flere gange med hr. Stefan Lydal, både om ting, som går rigtig godt, og også ting, hvor han er bekymret. Bl.a. ved jeg, at han sammen med den socialdemokratiske borgmester har bedt om at komme ind og mødes med Socialudvalget i forhold til det specialiserede område. Så jeg synes, det er fuldstændig rigtigt, og der er flere ting rundt omkring i både borgerligt og socialdemokratisk drevne kommuner, hvor jeg tænker: Kunne man ikke udbrede det?

F.eks. var jeg på besøg i Aalborg for et par måneder siden, som også er socialdemokratisk – det er bare lige for at deklarere – hvor man gør noget helt fantastisk i forhold til at bekæmpe ensomhed blandt ældre, og man har ensomhedsambassadører. Kunne vi ikke få bredt det ud? Man har også valgt en anden måde på grund af ordningen med mere frihed, altså at medicindispensere, og jeg kan forstå, at hvis alle kommuner gjorde det, kunne det faktisk frigøre knap 1.000 sygeplejersker. Altså, lad os prøve noget mere af det. Jeg er ikke optaget af, om de gode idéer kommer fra en socialdemokrat eller fra en borgerlig; jeg er optaget af at få dem omsat til virkelighed.

Kl. 16:30

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):

Værsgo, spørgeren.

Kl. 16:30

Benny Engelbrecht (S):

Jeg tror, vi kan være ganske enige om, at de gode løsninger måske i virkeligheden slet ikke skal komme fra os, men netop fra borgerne og ikke mindst fra medarbejderne i kommunerne. Og jeg kan også kun bekræfte en af de ting, som Stefan Lydal har sagt, i øvrigt, som jeg forstår det, også bakket fuldstændig op af den socialdemokratiske borgmester Erik Lauritzen, nemlig at hvis der er noget, der især skal gennemføres, for at det kan lade sig gøre, og hvis det for alvor skal lykkes, så er det, at vi på Christiansborg skal stille færre krav til kommunerne.

Kl. 16:31

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):

Værsgo.

Kl. 16:31

Morten Messerschmidt (DF):

Jeg er fuldstændig enig. Vi havde jo en udmærket 2 timer og 20 minutter lang samtale i går ude i Vandrehallen, hvor jeg bl.a. havde fornøjelsen af det ærede medlems formand, og vi var jo alle sammen

enige om, at bureaukrati er noget, vi skal til livs. Så er der gode tanker fra borgere, organisationer og politikere – i hvilket lag det måtte være – så synes jeg, vi skal omfavne det og så gøre det til en mulighed for alle. Jeg er fuldstændig enig.

Kl. 16:31

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):

Tak for det. Den næste korte bemærkning er til hr. Kim Valentin.

Værsgo.

Kl. 16:31

Kim Valentin (V):

Tak. Og tak til hr. Morten Messerschmidt for en god tale. Jeg kunne godt tænke mig at spørge ind til den oprigtige bekymring, jeg ved at ordføreren har for det danske sundhedssystem: Hvad mener Dansk Folkeparti egentlig er den største udfordring for det danske sundhedssystem i dag?

Kl. 16:32

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):

Værsgo.

Kl. 16:32

Morten Messerschmidt (DF):

Jeg vil med ordførerens tilladelse pege på to ting. Først er der suspensionen af behandlingsgarantien, som vi har brug for bliver implementeret, så hurtigt det kan lade sig gøre, sådan at folk ikke skal vente unødigt længe; for nogle forværres sygdommen af lange ventetider. Og så tror jeg, at det andet, jeg vil pege på, er psykiatrien – i virkeligheden ved at sige, at vi skal passe på med, at der kommer for vandtætte skotter imellem det somatiske og det psykiatriske, for tingene hænger ofte sammen derved, at hvis man får en somatisk sygdom, kan det sætte sig, så man får en psykisk sygdom, og det kan også være omvendt. Så jeg tror, at vi skal have de barrierer nedbrudt.

Kl. 16:32

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):

Værsgo, spørgeren.

Kl. 16:32

Kim Valentin (V):

Ja, og så hører jeg også i talen, at bedstes første sygedag skal introduceres. Kan ordføreren være en smule mere præcis, med hensyn til hvad det egentlig indeholder?

Kl. 16:33

Morten Messerschmidt (DF):

Ja, tanken er, som de fleste kender det fra barns første sygedag, hvor man kan blive hjemme og selvfølgelig passe sit syge barn, så har man samme mulighed, hvis man har en syg forælder, en mor eller en far, og det kan også være en bedsteforælder, og at det bliver en del af lovgivningen eller overenskomsten, som det nu kan lade sig gøre.

Jeg synes, det er helt naturligt, at vi som del af en familie påtager os et ansvar for vores forældre eller bedsteforældre – lige så naturligt, som hvis vi har børn, der bliver syge.

Kl. 16:33

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):

Tak. Den næste korte bemærkning er til fru Kirsten Normann Andersen. Værsgo.

Kl. 16:33

Kirsten Normann Andersen (SF):

Tak for det. Først tak for en meget fin og også meget personlig beretning. Jeg kan selv skrive det næste kapitel i talen og har også oplevet at blive vækket midt om natten, fordi der ikke kom den

hjælp, som der var behov for, indtil flere gange, og det er ulykkeligt, og det er også utilgiveligt set med mine øjne. Jeg ved, at det ikke er med ond vilje; mange gange er det jo mangel på personale, der er årsagen til det. Så derfor vil jeg også helt enkelt spørge: Uanset hvordan flertallet måtte se ud efter et valg, vil Dansk Folkeparti så være med til en gang for alle at beslutte, at ældre har ret til faste teams og faste hjælpere? For det at kende sine hjælpere skaber tryghed i sig selv, men det at være personale og vide, hvad det er for nogle borgere, man kommer ud til, gør jo også, at man ved, hvem det er, man godt kan udsætte en lille smule, og hvor man ikke kan gøre det. Vil Dansk Folkeparti være med til at give håndslag på, at det skal vi have gennemført efter et valg uanset flertallet?

Kl. 16:34

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):
Værsgo.

Kl. 16:34

Morten Messerschmidt (DF):

Af hele mit hjerte: Ja. Der kan være meget ubehageligt her i livet, men en af de virkelig ubehagelige ting må være, hvis man f.eks. ikke kan bevæge sig så nemt eller måske har mistet hørelsen og synet og man så ved, at der kommer en ind i ens hjem, men at det ikke er en, man kender. Altså, jeg ville betragte det som enormt grænseoverskridende bare at invitere en, som jeg ikke kender, ind én gang, og hvis det så er en hverdagsting, kan man ikke byde ældre mennesker det. Så jeg er meget, meget enig, og jeg synes i virkeligheden også, det er godt, hvis vi, som er valgt til Folketinget, måske godt må dele lidt ud af det, vi oplever, fordi vi er borgere, der har en privilegeret adgang til at fortælle de her ting, så hvis fru Kirsten Normann Andersen har tilsvarende oplevelser, synes jeg vi skal få det frem. For ja, vi er politikere; det er os, der træffer beslutningerne, men vi er også mennesker, og det er vigtigt, at folk også kan spejle sig i os, der er her på Christiansborg.

Kl. 16:35

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):
Værsgo, spørgeren.

Kl. 16:35

Kirsten Normann Andersen (SF):

Og det synes jeg er rigtig positivt, for der er brug for et flertal for at gennemføre den slags. I takt med at vi bliver flere og flere ældre, er det klart, at hvis man også bliver siddende derhjemme længere tid og man ovenikøbet er enlig og ikke har noget familie, der kan støtte op, så bliver det endnu mere sårbart, at der kommer forskellige folk i hjemmet. Jeg tænker selv, at der måske også er behov for, at vi kigger på en anden type af boliger til ældre, sådan at vi undgår, at så mange ældre kommer til at sidde ensomt, men at de har nogle omkring sig, de kan støtte sig til, altså en form for oldekolle. Skal vi også arbejde på en anden type ældreboliger?

Kl. 16:36

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):
Værsgo.

Kl. 16:36

Morten Messerschmidt (DF):

Ja, altså, jeg er vild med oldekolle, men jeg kunne godt tænke mig at brede det ud. Nu bor jeg jo i en slags familiekollektiv: Vi har Johanne på 29 år, og vi har Lillian på 90 år. Vi spænder relativt vidt aldersmæssigt, vi har hver vores bolig, men er tæt på hinanden, og for os virker det rigtig, rigtig godt. Altså, kunne vi gøre et eller andet måske i forhold til noget med ejendomsskat, eller hvad ved jeg, hvor vi animerer familier til at tage et større ansvar, hvis de har

overskud til det? Eller ligesom man kan få betaling for at passe sine børn derhjemme, i stedet for at de er i institution, kan man så lave en eller anden ordning, hvor det også gælder for seniorerne i familien? Jeg tror, vi er helt inde på det samme spor.

Kl. 16:37

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):

Tak for det. Næste spørger er fru Mette Abildgaard. Værsgo.

Kl. 16:37

Mette Abildgaard (KF):

Tusind tak til hr. Morten Messerschmidt for en virkelig vidunderlig tale, som jo var personlig, men som på meget, meget fin vis skildrer en af de meget store udfordringer, vi står med, i forhold til vores ældrepleje derhjemme. Og stor ros og anerkendelse til Dansk Folkeparti for at have været en meget markant stemme i ældrepolitikken derhjemme i årtier. Tusind tak for det.

Der er mange ting, jeg kunne have lyst til at spørge om, men noget af det, der også gjorde mig glad ved beretningen, var at høre om det ansvar, som hr. Morten Messerschmidt og familien føler for de ældre i samfundet. Det ligger jo på mange måder sådan grundlæggende i vores kultur, at de ældre, når de bliver gamle, i højere og højere grad er blevet samfundets ansvar – man forventer, at andre kommer og tager sig af dem osv. Og det er også gældende i forhold til en række plejeopgaver osv. Men vi må ikke glemme familien som samfundets vigtigste struktur.

Jeg kunne godt tænke mig at høre hr. Morten Messerschmidt, om ordføreren har gjort sig nogen tanker om, hvordan vi som samfund sikrer, at vi ikke slipper det ansvar, men at vi holder fast i, at familien er grundstenen, også for vores ældre, lige så vel som vi naturligt føler et ansvar for de yngre generationer.

Kl. 16:38

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):

Værsgo.

Kl. 16:38

Morten Messerschmidt (DF):

Ja, og det er jo ekstremt vigtigt, at det bliver en balance, for jeg tror ikke, at man eksempelvis skal hjælpe sine forældre i bad, men jeg synes, det er meget naturligt, at man kommer og laver mad og spiser sammen med dem. Og enhver må jo gøre op med sig selv, hvor man finder den grænse. I forhold til de ting, hvor man er over grænsen, skal samfundet jo være der, og der skal vi sørge for dygtige og empatiske medarbejdere, der også bliver honoreret for deres store, store indsats.

Hvordan animerer vi så politisk til det? Jeg var lidt inde på det i forhold til fru Kirsten Normann Andersen før: Kan man lave noget i forhold til bofællesskaber, altså hvor man får folk til at bo lidt tættere og dermed også tage et ansvar for hinanden? Kan man gøre noget, hvor vi lader os inspirere af de ordninger, der gælder mellem forældre og børn, og sige, at de også kunne gælde i forhold til forældre og bedsteforældre? Det kunne f.eks. være, at der er nogle bedsteforældre, som stadig væk er aktive – altså inden de bliver gamle, hvis vi kan bruge det udtryk – og som har lyst til at passe deres børnebørn. Hvorfor så ikke give dem mulighed for at gøre det måske to gange om ugen og så få de penge, som det i dag kun er forældrene der kan få?

Kl. 16:39

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):

Værsgo til spørgeren.

Kl. 16:39

Kl. 16:41

Mette Abildgaard (KF):

Det kunne være rigtig spændende at diskutere det her videre, for der ligger en vigtig samfundsdebat her, en vigtig kulturel debat. Hr. Morten Messerschmidt snakker også om respekten for fagligheden hos de medarbejdere, der er i faget, og det er jeg fuldstændig enig i. Det er i den grad dygtige mennesker, der fortjener vores respekt.

Vi har i dag for social- og sundhedsassistenterne en autorisationsordning, der betyder, at de har en beskyttet titel, som viser, at de har en uddannelse med nogle særlige kvalifikationer. Samme autorisation har man ikke i forhold til social- og sundhedshjælperne. Den ønsker de sig. De ønsker sig at få den anerkendelse – at få en beskyttet titel, så alle og enhver ikke kan gå ud og kalde sig social- og sundhedshjælper. Vil Dansk Folkeparti være med til at arbejde for det?

Kl. 16:39

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):

Værsgo.

Kl. 16:39

Morten Messerschmidt (DF):

Det er første gang, jeg hører om det problem. Ud fra det, som fru Mette Abildgaard beskriver, vil jeg sige, at det umiddelbart virker helt fornuftigt med det ønske, der er – selvfølgelig. For der er en anerkendelse i det, men der er jo også en trykthed for den, der modtager hjælpen, ved at man så ved, at det er en, der rent faktisk er uddannet inden for feltet. Så med fare for, at der kan være noget, jeg overser, vil jeg sige, at det lyder rigtig fornuftigt. Det vil vi gerne arbejde videre med.

Kl. 16:40

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):

Næste korte bemærkning er til hr. Peder Hvelplund. Værsgo.

Kl. 16:40

Peder Hvelplund (EL):

Tak for det, og tak til hr. Morten Messerschmidt for en personlig og dybtfølt tale. Jeg tror i virkeligheden, at hr. Morten Messerschmidt har ret i, at hvis man kratter lidt i overfladen, er den her arbejdsplads nok ikke anderledes end alle mulige andre. Der ligger en masse personlige skæbner. Mange af os har formentlig oplevelsen af at være pårørende til enten folk, der har brug for hjælp i hjemmeplejen, eller borgere med psykisk sygdom eller andet.

Det giver mig så også anledning til at spørge hr. Morten Messerschmidt om noget. Når nu man oplever den slags ting og oplever mangel på både ressourcer og personale i f.eks. ældreplejen, undrer det mig, at jeg kan se, at Dansk Folkeparti har indrykket annoncer om borgere, som har opnået dansk statsborgerskab, hvor man siger, at dem har vi rigeligt af i forvejen. Det er jo ikke usandsynligt, at Jamal, Ali eller Mohammed, som Dansk Folkeparti skriver om, faktisk arbejder i hjemmeplejen. Det er jo folk, som lever op til alle kriterier for at være danske statsborgere og har arbejde og ikke har begået kriminalitet. Altså, burde Dansk Folkeparti og hr. Morten Messerschmidt ikke i stedet for rette en tak til dem for den indsats, de leverer i hjemmeplejen, som forskere på universiteterne, som medarbejdere i sundhedsvæsenet, frem for at begynde at udskamme dem som en gruppe?

Kl. 16:41

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):

Værsgo.

Morten Messerschmidt (DF):

Jeg vil gerne rette en varm tak til alle, der gør en indsats for Danmark, både på universiteterne, som sygehjælpere, sygeplejersker, eller hvad det måtte være – alle de grupper, som hr. Peder Hvelplund nævner. Men det, at man arbejder i Danmark, gør jo ikke nødvendigvis, at man skal have dansk indfødsret. Og det, som den annonce sætter fokus på, er de gedigne problemer, som vi har oplevet med rigtig mange fra Mellemøsten, der ikke arbejder og ikke opfører sig ordentligt. Og når de ikke arbejder og ikke opfører sig ordentligt og vi måske i virkeligheden gerne ville have dem ud af landet igen, så kan vi ikke gøre det, fordi hr. Peder Hvelplund og hans røde venner har givet dem indfødsret. Det er det, der er problemet der. Der er jo rigtig mange udlændinge, der ikke har dansk indfødsret, der arbejder i Danmark. Det var det, vi bl.a. drøftede med hr. Peter Skaarup tidligere. Hr. Peter Skaarup vil så gerne have flere; vi vil ikke have flere. Det er så en forskel på højrefløjen. Men man behøver ikke at have indfødsret for at arbejde i Danmark, hverken som professor eller sygeplejerske.

Kl. 16:42

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):

Værsgo, spørgeren.

Kl. 16:42

Peder Hvelplund (EL):

Nu var der jo her tale om borgere, som lever op til de helt urimelig strenge krav for at opnå statsborgerskab. Det, der står i annoncen, er, at vi har rigeligt af dem. Derfor er spørgsmålet, om det er i hjemmeplejen, vi har rigeligt af dem, eller om det er som forskere på universitetet, vi har rigeligt af dem. For det her er jo at tage en hel gruppe og så udskamme dem og sige, at lige præcis jer har vi rigeligt af og jer har vi ikke behov for. Så hvis ikke hr. Morten Messerschmidt vil række en tak til de borgere her, vil jeg i hvert fald benytte min lejlighed til her i salen at rette en tak til de borgere, som efter stor anstrengelse nu har fået muligheden for at opnå dansk statsborgerskab.

Kl. 16:43

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):

Værsgo.

Kl. 16:43

Morten Messerschmidt (DF):

Jeg tror sådan set lige, at jeg takkede dem for deres indsats på arbejdsmarkedet. Jeg må sige, at det er utroligt, hvor mimoseagtige Enhedslisten er blevet. Altså, alt, hvad man siger, er enten en krænkelser eller skamfuldt eller hadtale efterhånden. Burde Enhedslisten ikke også lige forholde sig til virkeligheden? Det er jo ikke sådan, at den indvandring, vi har haft fra Mellemøsten de sidste 40 år, kun har været en dans på roser. Jeg må nok sige, at der er kommet ganske mange problemer, og der tillader Dansk Folkeparti sig altså som et løsningsorienteret parti at pege på problemerne.

Kl. 16:43

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):

Tak. Næste korte bemærkning er til fru Sofie Carsten Nielsen. Værsgo.

Kl. 16:43

Sofie Carsten Nielsen (RV):

Tak for en rigtig rørende tale. Den rørte mig faktisk virkelig, og det er jo rigtigt, som hr. Morten Messerschmidt siger: Vi kender alle sammen nogle, og vi er alle sammen mennesker. Jeg har også en 100-årig mormor på plejehjem, der også gerne så, at der var lidt

mere fast personale, der kom. Hun er så ret ligeglad med, hvor de kommer fra, men det ville være rart, hvis det var de samme, der kom noget oftere, og det kan jeg virkelig godt sætte mig ind i.

Derfor: I forlængelse af hr. Peder Hvelplunds spørgsmål er jeg altså også lidt optaget af det. For det, vi mangler i ældreplejen, og det håber jeg hr. Morten Messerschmidt vil give mig ret i, er jo medarbejdere. Vi mangler arbejdskraft, så vi er nødt til at komme med nogle svar på det. En af dem, der blev statsborger for nylig, var Ayoub, der står meget centralt i Dansk Folkepartis annonce. Han er gift med Sofie, som er af dansk oprindelse, og arbejder som socialrådgiver på børneområdet. Hvorfor skal han hænges ud som en, der ikke burde have fået statsborgerskab?

Kl. 16:44

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):
Værsgo.

Kl. 16:44

Morten Messerschmidt (DF):

Vi vil gerne i Dansk Folkeparti, når Folketinget tildeler indfødsret, dele det op, sådan at folk, der kommer fra en vestlig kulturkreds, er på én lov, og folk, der kommer fra de muslimske lande, som vi som land, ja, som hele Vesten notorisk bare har dårlige erfaringer med, på en anden lov, fordi vi vil gå meget mere kritisk til dem. Det betyder ikke, at man ikke kan arbejde som hverken forsker eller det, som fru Sofie Carsten Nielsen nævner. Man kan sagtens arbejde i Danmark uden at have indfødsret, men vi har dårlige erfaringer med at give for mange fra Mellemøsten indfødsret.

Når det så er sagt, fornam jeg en lille antydning af et lille hjørne af det spørgsmål, som ordføreren stiller: Skal man have mulighed for at sige nej over for en bestemt medarbejder i f.eks. ældreplejen? Jeg synes jo, det er skønt, at fru Sofie Carsten Niensens bedstemor er åben over for alle, der måtte komme, men man kunne jo godt forestille sig, at der var ældre derude, som ikke har lyst til f.eks. at se det muslimske tørklæde i sit hjem, som føler sig fremmedgjort, hvis den slags kommer, og der er det vel meget naturligt, at man så får mulighed for at sige: Nej tak; det har vi ikke lyst til.

Kl. 16:45

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):
Værsgo, spørgeren.

Kl. 16:46

Sofie Carsten Nielsen (RV):

Men forstår hr. Morten Messerschmidt, at Ayoub, der er gift med Sofie og arbejder som socialrådgiver på børneområdet, føler, at han i høj grad gør nytte og synes, det er rigtig mystisk, at hans navn skal stå på en annonce fra Dansk Folkeparti, hvor der står, at jer er der nok af?

Kl. 16:46

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):
Værsgo.

Kl. 16:46

Morten Messerschmidt (DF):

Nej. Hvis jeg var kommet hertil som udlænding fra en kulturkreds, hvor der er rigtig, rigtig mange af mine fæller så at sige – dem, der er kommet fra samme land – der skaber problemer, så ville jeg i virkeligheden nok rette min vrede og utilfredshed imod alle dem, som laver problemerne, og ikke de politikere, som prøver at slippe af med dem, som skaber problemerne.

Kl. 16:46

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):
Den næste korte bemærkning er til hr. Lars Boje Mathiesen. Værsgo.

Kl. 16:46

Lars Boje Mathiesen (NB):

Tak for talen. Jeg kan sagtens relatere til det. Jeg flyttede ind hos min morfar, så han kunne dø i sit hjem, så jeg kan sagtens relatere til det. Min bekymring omkring det er, at det bliver for statsliggjort, at det bliver kommunalgjort, at vi bare laver endnu et system i stedet for det system, vi har nu. Når jeg kigger ud på samfundet, er det det, at staten har trukket sig længere og længere ind i de private hjem, som har skabt problemet. Den enkelte familie har mindre og mindre frihed til at kunne lave det liv, som de ønsker, f.eks. grundet et højt skattetryk, som i dag næsten kræver, at man har to fuldtidsstillinger for at kunne eksistere. Så tager man også noget af friheden og muligheden for at kunne agere og hjælpe. Vi ser det også omkring fritidslivet, som også har svære vilkår. Så jeg kunne godt tænke mig, at ordføreren kommenterede lidt på, at det også er den statsliggørelse, som måske har skabt de problemer, som vi har.

Kl. 16:47

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):
Værsgo.

Kl. 16:47

Morten Messerschmidt (DF):

Jeg tror i hvert fald, det er enormt væsentligt – uanset om vi taler hjælp til ældre, til handicappede eller generelt, hvis man som borger i Danmark har brug for at få hjælp af fællesskabet – at der er et valg. Det er ikke kun for, at man skal sidde og sige, at man er som hr. Lars Boje Mathiesen, at man er tordenliberalist og man kun vil have en privat leverandør, eller som hr. Benny Engelbrecht vil sige, at man er socialdemokrat, og at man vil have en fra det kommunale, men i virkeligheden for, at begge parter kan blive bedre. Jeg tror også, det skærper den kommunale service, hvis der er et privat alternativ. Og jeg tror, det private alternativ skærpes, hvis der er en kommunal leverandør. Jeg synes, det er der, hvor det frie valg virkelig bliver smukt, fordi det er det, der så sætter den enkelte borger i centrum og gør, at alle yder det bedste.

Kl. 16:48

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):
Værsgo, spørgeren.

Kl. 16:48

Lars Boje Mathiesen (NB):

Det er jeg meget enig i, især hvis kommunerne så også laver ordentlig udlicitering og ordentlige udbudsrunder, så man ikke forfordeler det kommunale, som så går ind og byder på det, men det er så en anden ting. I Nye Borgerlige vil vi gerne have taget handicapområdet væk fra kommunerne. Ordføreren nævner selv det her med handicaphjælpemidler. Jeg kender en familie, som har et barn, der har lægeerklæring på, at det skal have en benprotese hvert år, for barnet vokser jo, fra det er 5 år, til det er 18 år, men alligevel skal de år efter år søge om en benprotese, som så passer i størrelsen til, at barnet bliver større. Det står for mig som det klareste eksempel på idioti i det offentlige.

Kl. 16:49

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):
Værsgo.

Kl. 16:49

Morten Messerschmidt (DF):

Jeg kunne ikke sige det klarere selv. Da min steddatter kørte galt og pådrog sig en svær hjerneskade, åbnede der sig lige pludselig en verden, som vi ikke kendte og absolut ikke havde lyst til at lære at kende. Bare et eksempel: Man bliver spurgt: Skal vi genoptræne

højre arm eller højre ben, for der er ikke ressourcer til begge dele?
Hvordan svarer man på sådan et spørgsmål over for sit barn?

Kl. 16:49

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):

Tak. Den næste korte bemærkning er til hr. Bjørn Brandenburg.
Værsgo.

Kl. 16:49

Bjørn Brandenburg (S):

Tak for det. Jeg vil gerne starte med at lægge mig i strømmen af dem, der har rost hr. Morten Messerschmidts tale. Tak for at dele en personlig beretning. Jeg er enig med dem, der siger, at der endnu er mere, vi kan gøre, og jeg tænker, at det skal vi nok også få mulighed til at tale om.

Men jeg vil nu alligevel benytte lejligheden til at spørge om noget andet, noget helt andet, men som jeg også tænker at hr. Morten Messerschmidt har en holdning til. Dansk Folkeparti står uden for klimaloven (*Morten Messerschmidt* (DF): Nej) ... og derfor vil jeg gerne spørge, om Dansk Folkeparti i dag vil støtte klimaloven.

Kl. 16:50

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):

Værsgo.

Kl. 16:50

Morten Messerschmidt (DF):

Medmindre vi taler om to forskellige ting, er vi med i klimaloven. Vi er med i den aftale, der sigter mod at reducere Danmarks CO₂-udslip i 2030 med 70 pct. målt i forhold til 1990. Så hr. Bjørn Brandenburg må lige styre mig nøjere ind på, hvad det er for en lov, vi taler om, hvis ikke det er den. Jeg forhandlede den selvovre hos klimaministeren.

Kl. 16:50

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):

Værsgo, spørgeren.

Kl. 16:50

Bjørn Brandenburg (S):

Godt, tak for det. Så kan jeg måske følge op med et andet spørgsmål til hr. Morten Messerschmidt. Det er sådan, at der blandt de borgerlige er snak om, at man gerne vil være mere ambitiøse på det grønne område, og hr. Søren Pape Poulsen, tror jeg, kom med to konkrete forslag. Derfor kunne jeg så måske spørge hr. Morten Messerschmidt, om man vil støtte en borgerlig regering, hvis den foreslår at være mere ambitiøs end det, der ligger inden for klimaloven.

Kl. 16:51

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):

Værsgo.

Kl. 16:51

Morten Messerschmidt (DF):

Vi er da bestemt ikke modstandere af den grønne omstilling. Vi er bare meget, meget optaget af, at den grønne omstilling ikke fører til, at man flytter arbejdspladser ud af landet, at man skaber stor social ubalance osv. Det var faktisk det, der var det afgørende for, at Dansk Folkeparti gik med i klimaloven, nemlig at det indledende kapitel siger, hvad det er, der ikke må ske – altså, hvordan skal vi nå det her mål? Og forhåbentlig kommer vi da på et tidspunkt dertil, hvor frugterne begynder at hænge lavt igen. Lige nu er det jo meget dyre ting, vi implementerer, og derfor tror jeg, det er noget, der skal virke over tid. Men forhåbentlig kommer vi da med power-to-x og alt det her frem til et tidspunkt, hvor det ligger lige foran os at udvikle nye flybrændstoffer og blive elektrificeret i alle dele af samfundet osv.

Og så håber vi da på, at vi når op på 100 pct. – med sekvestringen måske endda over 100 pct.

Kl. 16:52

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):

Tak for det. Den næste korte bemærkning er til hr. Henrik Møller.
Værsgo.

Kl. 16:52

Henrik Møller (S):

Tak for det. Først vil jeg egentlig også godt lige have lov at sige tak for en – synes jeg – både følsom og personlig beretning i forhold til det her.

Hvis vi spoler filmen lidt tilbage til 2019 på valgnatten, var det sådan, at i nederlagets stund, tror jeg vel man kan sige, kom der et udtryk, som var nyt, hvor klimaaktivisterne blev betegnet som klimatosser. Nu er vi så i 2022, og her skal jeg lige høre, om man fra Dansk Folkepartis side og hr. Morten Messerschmidts side stadig væk betragter de her klimaaktivister som klimatosser.

Kl. 16:52

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):

Værsgo.

Kl. 16:52

Morten Messerschmidt (DF):

Der findes jo tosser i alle dele af samfundet; jeg er sikker på, at der også er et par stykker i Socialdemokratiet. Altså, må jeg ikke sige, at der da er dele af den klimapolitik, Danmark fører, som jeg synes er tosset.

Lad mig komme med et konkret eksempel: Vi oplever, at rigtig mange danskere er ramt af de stigende priser, også på brændsel. Det er altså folk, der har brændefyr, pillefyr, brændeovn. Alligevel har man på de centrale kraft-varme-værker stadig væk biomasse som den primære brændselskilde, på trods af at man kunne skifte til kul; på trods af at hvis man brændte kul, ville det ikke udlede et gram CO₂ mere i atmosfæren, fordi varmeproduktionen jo er omfattet af EU's kvotehandelssystem. Det betyder, at hvis man skal udlede CO₂, jamen så køber man en kvote – det vil sige, at man tager den ud af markedet og gør, at andre inden for EU ikke kan købe den kvote.

Så der ville ikke blive udledt et eneste ton CO₂ mere. Men ved ikke at gøre det, presser man priserne på piller og biomasse højere og højere op, sådan at folk må gå fra hus og hjem – eller i hvert fald sidde og fryse hele vinteren i deres stuer. Det er tosset.

Kl. 16:54

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):

Tak. Værsgo, spørgeren.

Kl. 16:54

Henrik Møller (S):

Ja, vi må jo se, om det bliver en tosset valgkamp. Jeg vil spørge lidt ind til alt det her med den grønne omstilling og klimaspørgsmålet, og hvor langt man egentlig vil gå fra Dansk Folkepartis side. Hvor går grænsen i forhold til det her? Er der en smertegrænse for Dansk Folkeparti i forhold til den grønne omstilling?

Kl. 16:54

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):

Værsgo.

Kl. 16:54

Morten Messerschmidt (DF):

Smertegrænsen er, hvis folk mister deres arbejde, hvis folk skal gå fra hus og hjem, hvis folk skal opleve en voldsomt reduceret

levestandard. Det er det, der er smertegrænsen for os. Nu har vi valgt at sige: Okay, 70 pct. Vi har troet på, at det er realistisk, men vi har netop insisteret på, at de hensyn, som jeg lige nævnte før, er skrevet ind i loven.

Det er det, der er smertegrænsen for os. Jeg kender da ikke nogen mennesker, der ikke drømmer om 100 pct.s grøn omstilling – men det skal jo ikke være på bekostning af folk, som så ikke kan beholde deres arbejde, beholde deres hjem og leve med deres familie.

Kl. 16:55

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):

Tak. Næste korte bemærkning er til fru Jette Gottlieb. Værsgo.

Kl. 16:55

Jette Gottlieb (EL):

Jeg vil bevæge mig over imod det sociale sikkerhedsnet, og det er, fordi jeg ved, det også ligger Dansk Folkeparti på sinde. Der er sket det gennem de sidste 20 år, at vores dagpengesystem er blevet voldsomt udhulet, og fra at have dækket 60-70 pct. af en gennemsnitsindkomst dækker det nu ca. 40 pct. af indkomsten. Den udhulning, som har fundet sted i den lange periode, har betydet, at dagpengesystemet ikke har den samme betydning som sikkerhedsnet, som det har haft tidligere. Vil Dansk Folkeparti fremover være med til at genoprette dagpengesystemet, så det igen får den betydning, som det har haft, som et egentligt sikkerhedsnet i hele vores nordiske model?

Kl. 16:55

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):

Værsgo.

Kl. 16:55

Morten Messerschmidt (DF):

Det er et rigtig godt spørgsmål, for det rammer jo den balance, der skal være, mellem tryghed, hvis man bliver arbejdsløs, og det, at man stadig væk skal have incitament til at søge arbejde og ikke leve af dagpenge. Fru Jette Gottlieb ved jo, at Dansk Folkeparti var med til at lave den aftale, der skabte mulighederne for tidlig tilbagetrækning. Det er jeg personligt stolt af. Jeg kommer af en arbejderfamilie, og jeg kan godt se, at min far, der i dag er 62 år, har ondt i kroppen, når han kommer hjem, i hvert fald når det er meget varmt og det er meget koldt. Så jeg synes, det er godt. Der var vi jo med til at forbedre dagpengereglerne. Når fru Jette Gottlieb siger, at 40 pct. er fjernet, så har jeg ingen forudsætninger for at vide, om det er rigtigt. Det vil vi gerne kigge ind i. Men det, der er målet for os, er at sikre den balance, jeg nævnte før, nemlig tryghed på den ene side og på den anden side stadig væk en interesse i rent faktisk at tage et arbejde, når det er der.

Kl. 16:56

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):

Værsgo, spørgeren.

Kl. 16:56

Jette Gottlieb (EL):

Men er Dansk Folkeparti af den opfattelse, at det eneste incitament til at få arbejde er penge? Altså, som jeg hører mange af argumenterne her, er det, at jo flere penge man giver til de rige, jo mere er det et incitament til at bestille noget mere. Hvis man giver flere penge til de fattige, er det et incitament til ikke at lave noget. Deler Dansk Folkeparti den opfattelse, eller har de også en opfattelse af, at man almindeligvis søger arbejde, når man ikke har noget, og man prøver at blive selvforsørgende, hvis man ikke er det i en periode, men at selve sikkerhedsnettet består i, at man, hvis man er så uheldig at miste sit arbejde eller blive syg, har et forsørgelsesgrundlag, der gør, at man også kan betale sin husleje?

Kl. 16:57

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):

Værsgo.

Kl. 16:57

Morten Messerschmidt (DF):

Jeg tror, det er meget svært at sige, at alle danskere eller alle mennesker er styret af et bestemt motiv. For nogle er det helt klart at have penge og få løn; for andre er det et spørgsmål om moral, at man ser sig selv som en, der ikke skal forsørges af andre. Der kan være forskellige hensyn, og det synes jeg også at systemet skal understøtte. Derfor er det også vigtigt, at der f.eks. er mulighed for, hvis man bliver arbejdsløs, at opkvalificere sig, tage efteruddannelse osv. Det skal vi understøtte. Vender vi tilbage til, hvordan det var i 1980'erne? Der gør vi nok ikke. Men at sikre den balance, der er, mellem tryghed og virkelyst er jeg enig i.

Kl. 16:58

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):

Tak til Dansk Folkepartis ordfører, hr. Morten Messerschmidt. Den næste ordfører er hr. Lars Boje Mathiesen, der kommer der som en trold af en æske. Værsgo.

Kl. 16:58

(Ordfører)

Lars Boje Mathiesen (NB):

Jeg skulle lige prøve at se, hvordan det er at sidde herovre på den anden side i salen, for man ved jo aldrig, hvor man kommer til at sidde henne, når der har været et valg. Det er sjovt nok at prøve at sidde lidt forskellige steder. Altså, jeg tager heller ikke ansvar for Putins krig i Rusland, vil jeg sige. Det kan jeg sige til statsministeren.

Det her er min første åbningsdebat, og det er jo sådan en sjov debat, for vi skal alligevel snart have et folketingsvalg, så partierne snakker lidt om, hvad de vil, men de ved, at det om 4 uger kan se helt anderledes ud. Men vi skal jo til det, så jeg tænkte, at jeg ville fortælle en lille historie i stedet for, når jeg nu har chancen for at stå her. Det er historien om Jørgen, Søren og Karsten.

Jørgen har en frugt- og grønsagsbutik, hvor Søren kommer og køber sine frugter og grønsager, men her på det sidste er der sket noget. Søren er altså ikke helt tilfreds med kvaliteten af de produkter, han køber, og her for et par uger siden gik det helt galt. Søren kom hjem med en bakke tomater, og da han kiggede efter, var to af dem i bunden rådne. Søren bander lidt for sig selv, for han synes jo ikke, det er helt fair, at han må undvære tomater nu, hvor han endda har betalt for dem.

Et par dage senere er den gal igen. Efter et besøg i Jørgens butik kommer Søren hjem og ser, at der igen er rådne tomater i bunden af bakken. Søren bander nu højlydt og beklager sig til sin kone, Jytte, som heller ikke er helt tilfreds med udsigten til, at hun ikke kan få tomater i salaten. Søren, som nu er blevet vred og skuffet, ringer ned og beklager sig til Jørgen. Jørgen siger selvfølgelig, at det er han meget ked af, men han skyder straks skylden over på leverandøren for den manglende leverance af ordentlige tomater. Så det er jo ikke helt hans skyld, at Søren har fået de dårlige tomater. Men nu lover Jørgen, at der er styr på det.

Weekenden kom, og Søren stod og manglede tomater til gæsterne, og de ville komme i løbet af en halv time. Han kørte derfor straks ned til Jørgen igen, og så hentede han nogle tomater. Jørgen forsikrede, at denne gang var tomaterne altså meget bedre. Søren tænkte: Fint, nu har Jørgen lært af kritikken og har nok gjort det anderledes. De her tomater ser da også ganske pæne ud på ydersiden, men til Sørens store rædsel var tomaterne fyldt med mider, da han skar dem op og lagde dem på fadet. Søren bander og svovler nu højlydt over Jørgen og hans butik. Hvorfor vil han da ikke tage

ansvar for, at de tomater, han sælger, er gode nok? Hvorfor vil han ikke tage ansvar for dem, der skal levere tomaterne til ham, og se til, at de er ordentlige osv.?

Alle i Søren's forsamling er enige om det her og om, at det simpelt hen ikke kan passe, så nu må der ske noget. De tager straks deres frakker på og bevæger sig med hastige skridt ned mod Jørgens butik, for nu skal der tales alvorsord med Jørgen, og de skal beklage sig over, at produkterne er så dårlige, og de skal kræve et svar fra ham. På vej ned til Jørgens butik iler de lige forbi Karstens butik med frugt og grønsager. Karsten henter selv sine tomater ude hos den lokale gartner. På den måde sparer han penge; han skærer unødvendige led væk, og han kan sikre, at de tomater, han sælger, er gode.

Søren og hans følge, som bliver mere og mere rasende, drøner lige forbi Karstens butik og siger så i farten: Ja, se, sådan der burde tomaterne se ud, og sådan der burde man drive en butik. Og de går med bestemte skridt ned mod Jørgens butik klar til med en anklagende tone at sige til Jørgen: Nu må det altså være slut. Nu må Jørgen altså forstå, at de ikke synes, det er rimeligt, at de ikke får nogle ordentlige produkter, og at de ikke mener, at de får, hvad de betaler for. Jørgen beklager og lover, at han skam vil gøre det bedre. Mandagen kommer, Søren mangler igen tomater, og han går ned til Jørgen.

Kære danskere, om 4 uger skal der være folketingsvalg her i Danmark, og mit råd til jer er: Lad være med at gøre som Søren. Historien kunne jo fortsætte med, at Søren besøger Jørgen, men han kunne også besøge Karsten, som gør det på en anden måde, og som er villig til at tage ansvar for sine beslutninger. Man kan jo godt give Jørgen skylden for det her, og måske har Jørgen også et ansvar, når han leverer og sælger produkter, der ikke er gode nok, men har Søren ikke også et ansvar, når han kommer ned til hans butik igen og igen og tror på det, som Jørgen lover? Jo, det mener jeg.

Kl. 17:03

Hvad har det her så med dansk politik at gøre i 2022? I min optik kan man næsten overføre det en til en, for vi har en række magtpartier i Danmark, som har haft magten i årevis – ikke kun herinde i Folketinget, men også i regionerne og i kommunerne. De magtpartier har ansvaret for det system, som vi har i dag; de har ansvaret for, at en fjerdedel af de ældre ikke føler, de får den hjælp, de har brug for; de har ansvaret for, at antallet af love og bekendtgørelser har været stærkt stigende; de har ansvaret for, at antallet af kriminelle udlændinge, som render rundt i Danmark, stiger; de har ansvaret for, at folk skal vente i over et år på en simpel operation, og at unge ikke kan få hjælp, når de har ondt i sjælen; og de har et ansvar for, at en stor andel af vores skoler forfalder. Kort sagt har de ansvaret for, at folk betaler verdens højeste skat, men ikke får, hvad de betaler for.

Nu siger de samme partier så i valgkampen, altså de samme partier, som har haft magten og ansvaret, nøjagtig ligesom Jørgen i butikken: Næste gang bliver det meget bedre. Nu skal I bare se, I skal bare lige give os magten en gang til, så fikser vi det hele. Så jeg håber virkelig, at vælgerne ikke vil agere som Søren. Jeg håber, de bliver klogere, og jeg håber, at de vil give chancen til nogle partier, som vil gøre tingene på en anden måde. Og i Nye Borgerlige ønsker vi at gøre tingene på en anden måde, det anerkender vi, vi er faktisk stolte af det, for vi synes ikke, det nuværende system virker. Vi synes ikke, det er godt nok. Vi kan ikke lide at se, at et stigende antal skattekroner går til administration, ledelse, bureaukrati og feel good-projekter, men samtidig er der rigtig mange danskere, som oplever, at den grundlæggende, borgernære kernevelfærd forringes. Det hænger ikke sammen, og vi bliver nødt til at tage et opgør med det. Vi tror på, at Danmark kan blive et bedre sted. Vi tror faktisk også på, at danskerne kan mere, end hvad politikerne giver dem lov

til. Så vi tror på, at politikerne skal bestemme mindre, og at borgerne skal bestemme mere.

Nu, hvor jeg har chancen for at stå her på talerstolen til en åbningstale – man ved jo ikke, hvornår chancen kommer igen – må jeg så ikke bare komme med en simpel opfordring til dem, som taler om klimapolitikken herhjemme: Lad være med at skræmme de unge! Ifølge den seneste store undersøgelse fra The Lancet er unge mennesker i dag skræmte, når det kommer til klimaet, og det bærer Folketinget også et ansvar for. Når flere end 50 pct. af de unge mennesker tror, at menneskeheden forgår, og når fire ud af ti unge overvejer ikke at sætte børn i verden, på grund af at de er bange for klimaudviklingen, så er det altså gået for vidt. Som skolelærer har jeg set det; jeg har set det. Og vi skal tage udfordringerne alvorligt, og ja, klimaet forandrer sig, men til jer, som taler om klima så kraftigt, som I gør, vil jeg sige: Husk nu på, at lige så meget I ønsker at passe på vores børn på alle mulige andre områder, lige så meget har vi altså også et ansvar, når det kommer til klimadebatten. Tak.

Kl. 17:07

Fjerde næstformand (Mai Mercado):

Næste korte bemærkning er til hr. Benny Engelbrecht.

Kl. 17:07

Benny Engelbrecht (S):

Tak for talen. Det er vigtigt at tage de unges bekymringer alvorligt på en balanceret måde. Det er også derfor, at Folketinget har vedtaget en klimalov, naturligvis. Så egentlig har jeg bare et kort spørgsmål: Vil Nye Borgerlige tilslutte sig klimaloven?

Kl. 17:07

Fjerde næstformand (Mai Mercado):

Værsgo.

Kl. 17:07

Lars Boje Mathiesen (NB):

Nej, der er en grund til, at vi ikke er med i den. Vi synes, man grundlæggende har en forfejlet måde at kigge på klimaindsatsen på, en meget sådan nationalistisk måde at kigge på klimadagsordenen på. Når man går ud og vil begrænse og beskære landbruget alt for meget og man så flytter produktionen ud af landet, så synes vi, det er forfejlet.

Vi synes, vi skal kigge på kernekraften. Vi synes, der er en lang række problematikker. Vi tror ikke på, at man via afgifter og forbud kan nå derhen, hvor vi skal. Jeg tror meget på teknologien, jeg tror meget på forskning, og jeg tror på, at udfordringerne kan løses – hvis vi kigger tilbage historisk, har vi altid været i stand til at løse de udfordringer, vi har stået over for. Det er alvorlige udfordringer, vi står over for, også med hensyn til klimaet, men jeg tror på, at menneskeheden, at teknologien kan løse dem. Det synes jeg ikke den klimalov, der er lavet, adresserer på den rigtige måde.

Kl. 17:08

Fjerde næstformand (Mai Mercado):

Ordføreren.

Kl. 17:08

Benny Engelbrecht (S):

Bare for en god ordens skyld skal jeg lige minde ordføreren om, at der jo faktisk ikke er lavet nogen aftaler på landbrugsområdet, der gennemfører initiativer over for landbruget, der reducerer CO₂. Det er noget, der stadig udestår.

Hvis nu en borgerlig regering, som skal støttes af Nye Borgerlige, ønsker at gå videre og sætter mere ambitiøse mål, er det så noget, Nye Borgerlige vil modsætte sig?

Kl. 17:08 virksomheder, som faktisk ikke forurener, men som tværtimod gør noget godt for klimaet, og hvis der ikke er et level playing field, er det jo uretfærdigt over for dem.

Lars Boje Mathiesen (NB):

Vi har den tilgang til det, at det, der var det store problem fra 2015-2019 var, at de borgerlige partier ikke kunne unde hinanden noget godt. Man lyttede ikke nok til, hvad der var vigtigt for hinanden, og det vil vi gerne gøre op med. Vi har nogle ting, der er meget, meget vigtige for os. Vi lytter til, at der er nogle, der har noget, der er meget, meget vigtigt for dem. Det tager vi hjertens gerne med de borgerlige partier: Hvis de har noget, som er hjerteblod for dem, så vil vi lytte til dem, og så vil vi prøve at se, hvor imødekommende vi kan være.

Kl. 17:09

Fjerde næstformand (Mai Mercado):

Det næste korte bemærkning er til fru Lisbeth Bech-Nielsen.

Kl. 17:09

Lisbeth Bech-Nielsen (SF):

Tak. Og tak for talen. Mit spørgsmål er lidt i samme boldgade. Det handler nemlig om CO₂-afgifter. Her prøver vi jo at sige, at vi skal følge princippet om, at forureneren betaler. Inden jeg spørger konkret til CO₂-afgiften, vil jeg bare høre hr. Lars Boje Mathiesen, om han er enig i det princip, altså det, man med et lidt teknisk ord kalder eksternaliteter, altså at du, hvis du ved dine handlinger eller din virksomhed, eller hvad du nu gør, forurener, så det kommer andre til skade, har du eller din organisation et ansvar for at betale for de skader, så at sige.

Kl. 17:10

Fjerde næstformand (Mai Mercado):

Ordføreren.

Kl. 17:10

Lars Boje Mathiesen (NB):

Ja, det forstår jeg godt. Og det ville være dejligt, hvis det var et princip, vi indførte alle steder, for så ville bilafgifterne være langt lavere for de biler, der pålægges en højere afgift, end hvad de rent faktisk forurener for.

Vi er grundlæggende ikke tilhængere af en CO₂-beskatning. Det hænger også meget sammen med, at vi ikke har set, hvordan sådan noget skal sættes sammen. Vi har hørt, at der skal være nogle forhandlinger om det, men grundlæggende er en ensartet CO₂-afgift ikke noget, som er groet i vores have. Det betyder ikke, at vi blankt afviser det, eller at vi kommer til at nedlægge veto over for en regering, som vil gå den vej, men det er bare meget, meget vigtigt, at vi ikke samlet set stiller danske forbrugere dyrere og dårligere, for de har det svært nok i forvejen. Der er rigtig mange danskere derude, der ikke kan betale deres regninger nu, og de må ikke få det dyrere. Vi ser ind i en, tror jeg, kommende recession, og der er virksomheder, der har det svært.

Så jeg har ikke noget mod den grønne omstilling, men vi skal godt nok være meget varsomme med, at vi ikke skubber så meget på og forcerer udviklingen så meget, at det kommer til at koste arbejdspladser, og at det kommer til at skade danske familier.

Kl. 17:11

Fjerde næstformand (Mai Mercado):

Ordføreren.

Kl. 17:11

Lisbeth Bech-Nielsen (SF):

Det var egentlig ikke det, jeg spurgte om. Jeg prøvede at spørge, om hr. Lars Boje Mathiesen var enig i, at vi skal følge et princip om, at forureneren betaler. For man kan sige, at der jo måske også er nogle

Men jeg vil bare være helt sikker: Går Nye Borgerlige ikke ind for CO₂-afgifter i den form, vi diskuterer det i dag, altså at man betaler for en del af den CO₂-udledning, som følger af den produktion, man har, eller det, man nu laver?

Kl. 17:12

Fjerde næstformand (Mai Mercado):

Værsgo.

Kl. 17:12

Lars Boje Mathiesen (NB):

Det beklager jeg – det er, fordi jeg bliver forvirret, når spørgeren taler om forurening og CO₂-afgifter på samme tid, for CO₂ er jo ikke en forurenende gasart. Det undrer mig, når vi snakker om forurening.

Vi vil meget gerne komme forureningen til livs. Vi mener, at vi skal passe meget på vores drikkevand, og at vi skal passe på havene omkring Danmark. Vi mener faktisk, at det skal undersøges grundigere, hvad havvindmøllerne gør ved dyrelivet rundt omkring, hvad det gør ved kystlivet og alt muligt andet, og hvad de her vindmøller gør ved insekter, bier og en lang række fugle. Det mener vi faktisk at vi skal have undersøgt langt grundigere, end hvad det bliver på nuværende tidspunkt.

Så jeg bliver forvirret, når man taler om CO₂ og forurening på samme tid, for CO₂ er ikke en forurenende gasart.

Kl. 17:12

Fjerde næstformand (Mai Mercado):

Den næste korte bemærkning er til hr. Søren Egge Rasmussen.

Kl. 17:12

Søren Egge Rasmussen (EL):

Ordføreren opfordrede til ikke at skræmme de unge. Altså, de unge er så kloge, at de godt selv kan finde deres oplysninger, og når vi laver aftaler på klima- og energiområdet – der er lavet 107 af slagsen de sidste 3 år, og Enhedslisten har været med i 90 af dem – så viser vi jo de unge, at vi kan lave noget, som trækker udviklingen i den rigtige retning. Og der er klimaloven og de ting, vi har bygget ovenpå, det allerbedste, vi har lavet, og jeg undrer mig egentlig lidt over, at Nye Borgerlige tager så meget afstand fra, at landbruget skal levere. Nye Borgerlige er sådan set med i den landbrugsaftale, der blev lavet, og som udstikker, at der skal være en reduktion på 8 mio. t., og jeg ved ikke, om det var, fordi Nye Borgerlige ikke kunne finde dørhåndtaget til at komme ud af lokalet, at de er med i den aftale, men det virker sådan lidt grotesk.

Nye Borgerlige har udtalt, at de synes, at den her klimalov er en gigantisk fejltagelse, og at man vil skrotte den igen, hvis der er mulighed for det. Jeg kunne godt tænke mig at høre ordføreren ...

Kl. 17:13

Fjerde næstformand (Mai Mercado):

Værsgo.

Kl. 17:13

Lars Boje Mathiesen (NB):

Lige nu er jeg meget enig! Jeg kan ikke høre, hvad ...

Kl. 17:13

Fjerde næstformand (Mai Mercado):

Jeg tror, der er noget galt med mikrofonen.

Kl. 17:13

Kl. 17:16

Søren Egge Rasmussen (EL):

Havde jeg slukket for min mikrofon? Jeg ved ikke, om det var med vilje. (Lars Boje Mathiesen (NB): Det var også derfor, jeg sagde, at det sidste var jeg enig i!)

Men det første spørgsmål, hvis jeg må afslutte det, var, at jeg gerne ville høre, om ordføreren var enig i, at den her klimalov skulle skrottes. For det har jeg hørt at Nye Borgerlige tidligere har udtrykt.

Kl. 17:14

Fjerde næstformand (Mai Mercado):

Så er det ordføreren for at svare på det første spørgsmål.

Kl. 17:14

Lars Boje Mathiesen (NB):

Tak. Når jeg mener det med, at man skræmmer, så er det, fordi man i medierne ofte tager worst case scenario og kører med det, og så udleder man det, som om det er det, der kommer til at ske, og det synes jeg faktisk er at skræmme de unge mennesker. Der kunne man godt være lidt mere nuanceret i, hvilke scenarier man udvælger fra FN's klimareport, og så køre med dem.

Når det kommer til klimaloven, er vi jo ikke med i den, fordi vi ikke er enige i den måde, den er indrettet på. Derfor forholder vi os også til, hvad der er flertal for, og det må vi selvfølgelig acceptere. Og lige nu er der jo et stort, massivt flertal for klimaloven, og derfor er klimaloven der.

Kl. 17:14

Fjerde næstformand (Mai Mercado):

Ordføreren for en anden bemærkning.

Kl. 17:14

Søren Egge Rasmussen (EL):

Jeg vil nok sige, at når der klimamæssigt sker ting som i Pakistan, hvor der lige pludselig er millioner af mennesker, som bliver ramt af oversvømmelser, er det jo den virkelighed, de unge kan se. Jeg synes egentlig, det er et langt større problem, at Nye Borgerlige foregøgler, at atomkraft i Danmark kan være en del af løsningen. Hvis man startede en planlægning og der herinde var et flertal for, at man skulle gå videre med det, så ville det måske tage 15 år, før man fik udbygget sådan noget skidt.

Vi skal have en langt hurtigere omstilling, og det er jo det, vi gør med klimaloven. Der sætter vi nogle mål, og vi forfølger dem, og det er jo derfor, at klimaloven er så god, i stedet for at foregøgle de unge, at atomkraft kan være en del af løsningen. Er ordføreren ikke enig i det?

Kl. 17:15

Lars Boje Mathiesen (NB):

Nej, det er jeg ikke helt. For hvornår er det nu, at den der klimamål skulle komme? Altså, der ser det jo også langsigtet ud. Så at man skal lave nogle projekteringer for noget, der går 5 år, 8 år ud i tiden, kan jeg sagtens leve med, og hvis der går 5 år, 8 år, inden der kommer kernekraftværker i Danmark, så kan jeg også sagtens leve med det.

Nu nævner man eksemplet med Pakistan, og så har jeg et problem med, hvorfor man ikke nævner det lidt mere nuanceret. Nu har jeg her i løbet af hele sommeren set noget omkring wild fire, altså skovbrande osv., men det er i hvert fald sjældent, at man i de artikler, der kommer, nævner, at arealet med skovbrande faktisk er dalende. Og jeg synes jo, at man bør få et nuanceret billede omkring tingene.

Kl. 17:16

Fjerde næstformand (Mai Mercado):

Næste korte bemærkning er til hr. Alex Vanopslagh.

Alex Vanopslagh (LA):

Tak for det. Nu kan vi måske få et blå politisk flertal igen, og der er det jo vigtigt, at man lærer af fortiden, og jeg tror jo, at noget af det, som gik lidt skævt i den sidste valgperiode, hvor vi havde et flertal, var, at der var i hvert fald særlig et parti, der ikke undte andre partier at komme gennem med deres mærkesager, og så var der også et eller andet parti, der var lidt for ultimativt; jeg kan ikke huske hvilket, men det er sådan set også underordnet.

Jeg vil bare lige understrege det her, fordi jeg tror, at alle de blå partier har lært af deres fejl, og jeg fornemmer også, at Nye Borgerlige har været på sådan en fantastisk rejse fra at være sådant et rent protestparti med tre ultimative krav, til at man nu vil i regering og det ikke er så ultimativt længere. Det synes jeg er godt; det er en ros. Og jeg vil egentlig bare høre, for jeg ved, det er noget, hr. Lars Boje Mathiesen også er optaget af, om det er sådan, at hr. Lars Boje Mathiesen og Nye Borgerlige aldrig nogen sinde vil stemme for en finanslov, der øger det offentlige forbrug, også selv om det også bare er en lille smule, hvis nu der er et blå flertal.

Kl. 17:17

Fjerde næstformand (Mai Mercado):

Værsgo.

Kl. 17:17

Lars Boje Mathiesen (NB):

Nej, altså, vi har tre ufravigelige krav til enhver, som ønsker at være statsminister i Danmark. Det har vi haft siden 2015, da vi blev dannet, og det har ikke ændret sig. Vi anerkender også, at andre partier har en rød linje – noget, som de ikke vil kunne acceptere. Jeg tror ikke, at LA kunne acceptere en regering, som vil hæve skatten generelt set. Så alle har en rød linje, og det har vi også. Vi mener, at vi skal have et opgør med den forfejlede udlændingepolitik. Vi mener, at kriminelle udlændinge skal udvises konsekvent efter første dom. Der er tre ting, men vi går som sagt til valg på 100 borgerlige mærkesager, og dem vil vi gerne diskutere, og dem er vi absolut villige til at gå på kompromis med.

Venstre har også et skattestop, som jeg er ret overbevist om er en rød linje for dem, og jeg synes bare, at det, som ordføreren siger gjaldt fra 2015 til 2019, var, at man prøvede på at arbejde sig væk fra hinanden, og så siger vi bare: Lad os nu prøve på at arbejde os hen imod hinanden. Vi bringer noget med til bordet og siger, at det er meget, meget afgørende for os, og vi håber så, at I også vil bringe det, som er altafgørende for jer, med til bordet, og så tror jeg godt, at vi kan finde hinanden. Det er jeg faktisk overbevist om at vi kan.

Kl. 17:18

Fjerde næstformand (Mai Mercado):

Ordføreren.

Kl. 17:18

Alex Vanopslagh (LA):

Jamen det er jeg slet ikke i tvivl om at vi kan – selvfølgelig kan vi det, især hvis vi ikke har alt for mange sådan voldsomt røde linjer. Det er fint, at I har de tre med udlændingepolitik, men et stigende offentligt forbrug er altså ikke en rød linje. Det kunne man godt forestille sig at I i en eller anden situation kunne stemme for. Det er vel ikke noget, man afviser principielt? Det er egentlig bare det, jeg vil høre, for jeg ved, at det er noget, som ordføreren og jeg ofte har snakket om i forhold til offentligt frås og lignende.

Fjerde næstformand (Mai Mercado):

Værsgo.

Kl. 17:18

en kommende regering i forhold til klimaloven, som man ellers er meget uenig i. Det må da være sådan, vi skal forstå Nye Borgerliges ordfører, når han lige har svaret, at man ikke kommer til at prøve at gøre noget ved klimaloven, selv om man synes, den er helt forkert skruet sammen. Så Jørgen og Søren var ren snak, og vi får mere af det samme, kan jeg høre.

Kl. 17:18

Lars Boje Mathiesen (NB):

Det er jo ikke Nye Borgerliges politik. Ligesom Liberal Alliance også vil have et mindsket offentligt forbrug, vil Konservative have 0,13 pct. Hvad vil Venstre? Er det 0,6 pct.? Det tror jeg; nu ser vi deres plan osv. Jeg synes, at det med effektiviseringer er sjovt, fordi Socialdemokratiet og andre ofte siger, at det ikke kan lade sig gøre, men hvis man bare tager Aarhus Kommune, står der under måltallet for effektiviseringer:

Byrådet forventer, at der som hovedregel kan realiseres årlige effektiviseringsgevinster på 1 pct. om året gennem innovation, strukturrendringer, ibrugtagning af ny teknologi og bla bla.

Så selv i socialdemokratiske kommuner kan de altså godt effektivisere med 1 pct. Så selvfølgelig kan et Folketing også det.

Kl. 17:19

Fjerde næstformand (Mai Mercado):

Næste korte bemærkning er fra fru Ida Auken.

Kl. 17:19

Ida Auken (S):

Tak. Det lyder, som om Nye Borgerlige vil finde sig i at stå komplet uden indflydelse på en kommende borgerlig regerings klimapolitik, hvis det skulle gå sådan, at der kommer et borgerligt flertal.

Kl. 17:19

Fjerde næstformand (Mai Mercado):

Værsgo.

Kl. 17:19

Lars Boje Mathiesen (NB):

Nja, sådan synes jeg da ikke jeg sagde det. Jeg ved ikke, hvordan ordføreren hørte det. Vi håber da på, at vi kan overbevise de andre borgerlige partier om at gå ned ad kernekraftsvejen og ikke blankt afvise det, ikke være teknologiforskrækkede, men anerkende, at kernekraft har rykket sig meget, meget langt og rykker sig langt, og se og anerkende, at det ikke hjælper noget, hvis vi har 100 vindmøller, og det ikke blæser, at sætte 200 vindmøller op. De kører stadig væk ikke rundt, når det ikke blæser. Danskerne har også brug for energi, når vinden ikke blæser og solen ikke skinner. Så snakker man om nye teknologier – power-to-x, fint nok – men de er der ikke endnu. Der synes jeg, det er nødvendigt, at man har en sikker baseloade-energikilde og -forsyningskilde, og der ser jeg kernekraft som en af løsningerne derpå, meget hellere end kul, så vi kan bevæge os væk fra det. Så vi vil da prøve på at gøre vores indflydelse gældende.

Jeg forstår jo ikke, hvorfor man har afgifter på elbiler. Altså, hvis man gerne vil have folk væk fra fossile biler, så hjælper det jo ikke noget at have afgifter på elbiler. Så vi vil da byde ind med at sige: Skal vi ikke fjerne afgiften på elbiler? Så vi vil da byde ind med mange ting.

Kl. 17:20

Fjerde næstformand (Mai Mercado):

Tak. Ordføreren.

Kl. 17:20

Ida Auken (S):

Nye Borgerlige startede med at harcelere over klimaloven og svarede bagefter min kollega, at den havde man ikke tænkt sig at prøve at fjerne. Så alt det der med Jørgen og Søren var jo bare noget snak. Man kommer åbenbart til at lægge sig fuldstændig fladt ned for

Fjerde næstformand (Mai Mercado):

Værsgo.

Kl. 17:21

Lars Boje Mathiesen (NB):

Nu har jeg kun siddet herinde i 3 år, så det kan jo godt være, jeg har misforstået noget, men når der er lavet en stor og bred aftale om sådan en klimalov, skulle det da være mærkeligt, hvis et forholdsvis lille parti kunne gå ind og tvinge alle de andre til at overtrumfe noget, som der er 90 mandater bag. Det giver jo ikke mening. Så lever man jo i en eller anden la-la-verden.

Vi kommer til at prøve på at gøre vores indflydelse gældende alle steder, hvor vi kan. Det har vi gjort, lige siden vi kom herind. Jeg ved godt, at man gerne vil sætte sådan et skræmmebillede op og sige: Ha, nu har vi dem; Nye Borgerlige vil nedlægge veto, så der ikke kan blive ført nogen klimapolitik. Men det er altså sådan noget valgsniksnak, og jeg køber den altså ikke.

Kl. 17:21

Fjerde næstformand (Mai Mercado):

Næste korte bemærkning er til fru Anne Paulin.

Kl. 17:22

Anne Paulin (S):

Tak for det. Nu indledte ordføreren sin tale med at snakke om landbruget i et klimaperspektiv og sige, at det er problematisk, at der er det fokus. Nej, undskyld, det var ikke i indledningen, men det var i et svar. Jeg beklager. Mit spørgsmål er: Vil ordføreren og Nye Borgerlige forsøge at forhindre, at der også kommer en CO₂-afgift på landbrugsområdet? Det er jo nogle forhandlinger, som vi kommer til at skulle se ind i inden alt for længe.

Kl. 17:22

Fjerde næstformand (Mai Mercado):

Værsgo.

Kl. 17:22

Lars Boje Mathiesen (NB):

Som jeg også tidligere sagde til en, der spurgte: CO₂-afgifter er ikke en del af vores grundlæggende politik. Når vi kigger på landbruget og ser deres egen målsætning om at være CO₂-neutral i 2050, synes jeg faktisk, vi kan være rigtig stolte over det, som dansk landbrug gør. Jeg tror, det er det landbrug i hele verden, der kommer til at gå længst foran og kommer til at gå længst. Det skal vi støtte op omkring i stedet for at forcere den udvikling, så vi rent faktisk mister, ja, kan man sige, skatte kroner til fælleskassen, og så vi mister arbejdspladser og rent faktisk odelægger et landbrug. Så jeg er meget, meget varsom med, at vi ikke forcerer det her. Jeg synes, vi skal være stolte af, at vi har et dansk landbrug, som vil være klimaneutral i 2050.

Kl. 17:23

Fjerde næstformand (Mai Mercado):

Ordføreren.

Kl. 17:23

Kl. 17:25

Anne Paulin (S):

Så man kan altså med andre ord regne med, at Nye Borgerlige i de forhandlinger, som der eventuelt skal være med en borgerlig regering, vil forsøge at få os væk fra bindende reduktionsmål, som vi har sat, med 55-65 pct.s reduktion af CO₂ i landbrugssektoren.

Kl. 17:23

Fjerde næstformand (Mai Mercado):

Værsgo til ordføreren.

Kl. 17:23

Lars Boje Mathiesen (NB):

Jeg tror, vi vil insistere på, at en borgerlig regering går forrest i forhold til ikke at modarbejde landbruget, som jeg hører at den her regering og det socialistske flertal gør lige nu. Landbruget vil opleve en helt anden medgørlig regering og et helt andet medgørligt parlamentarisk grundlag, som rent faktisk forstår, hvad det er, landbruget gør, og hvad de gør godt for Danmark, og rent faktisk vil hjælpe dem til at komme derhen og ikke modarbejde dem.

Kl. 17:24

Fjerde næstformand (Mai Mercado):

Den næste korte bemærkning er til hr. Stinus Lindgreen.

Kl. 17:24

Stinus Lindgreen (RV):

Tak for det. Og tak til ordføreren for talen. Ordføreren nævnte undervejs, at han går meget ind for forskning, for fakta og for data, og det er jo i hvert fald et sted, hvor jeg kan genkende mig selv. Desværre kan jeg ikke helt genkende det billede, som jeg hører ordføreren tegne af de artikler, som jeg forstod at ordføreren henviste til. Jeg er enig i, at det er vigtigt, hvordan vi taler om tingene herinde. Vi har et kæmpe ansvar for, hvad der bliver foretaget, og hvordan det bliver opfattet ude i befolkningen, og især hvordan vores børn og unge opfatter det.

Jeg går ud fra, at ordføreren henviser til den artikel, der var i The Lancet sidste år, så vidt jeg husker, og hvor der bliver kigget på netop det her climate anxiety-problem. Men er ordføreren klar over, at noget af det, de kigger på, er bekymringen hos børn og unge, fordi regeringerne ikke gør nok, altså at man føler, at de er inaktive? Og føler ordføreren så ikke et ansvar for, at det, ordføreren giver udtryk for, er præcis det, de unge reagerer på, og at det vel også er det, der gør dem bekymrede?

Kl. 17:25

Fjerde næstformand (Mai Mercado):

Ordføreren.

Kl. 17:25

Lars Boje Mathiesen (NB):

Jo, det er noget af svaret. Jeg kan ikke huske procenttallet, men jeg mener, det var 69 pct. af de unge – det var 10.000 i hele verden, man spurgte – som ikke mente, at politikerne gjorde nok for at adressere problemet. Det er jo en ret høj procent, og spørgsmålet er så, hvor meget af det er skabt af, at politikerne selv taler en krise op, som de så ikke løser, og hvor meget der reelt er baseret på den udfordring, som vi står over for. Det synes jeg f.eks. ville være interessant at dykke længere ned i, for begge dele kan jo godt være tilfældet.

Kl. 17:25

Fjerde næstformand (Mai Mercado):

Ordføreren.

Stinus Lindgreen (RV):

Det er korrekt, at begge dele godt kan være sande på samme tid. Men jeg synes, at ordføreren glemmer lidt, at IPCC, i hvert fald arbejdsgruppe II, jo faktisk peger på, at det her har direkte konsekvenser for menneskeheden, for folkesundheden, for vores mulighed for at leve på jorden. Det står i rapporten, så man kan jo ikke negligere, at videnskaben siger, at det her er et problem, og at hvis ikke vi gør noget, så bliver det et problem for fremtidige generationer, som de ikke kan tage hånd om.

Det er jo reelt, og det betyder også, at vi har et ansvar for at løfte den opgave, og at vi ikke bare skal ignorere den og sige, at det bare er noget, vi skal glemme, at det er noget, vi ikke skal tale om, fordi det kan gøre folk bekymrede. Jeg tror, at konsekvenserne af ikke at gøre noget er endnu mere bekymrende.

Kl. 17:26

Fjerde næstformand (Mai Mercado):

Værsgo.

Kl. 17:26

Lars Boje Mathiesen (NB):

Absolut, men det hører du mig heller ikke sige. Altså, det, som ordføreren skitserer her, tror jeg er SSP4-versionen, hvor der er klimatiltag, man har taget, og så fortsætter man ikke ved at tage flere. Og det er rigtigt, at så ville det i 2050 være 0,5 grader varmere, og i 2100 ville det være 1-1,5 grader varmere. Det er så SSP4-versionen. Så er der scenarie 5 og scenarie 8, tror jeg, for man har jo en lang række scenarier. Og der synes jeg bare, det er problematisk, når man i medierne henviser til f.eks. det ypperste scenarie, som kræver, at der skal bygges seks gange så mange kulkraftværker og forsyningen skal overgå fra olie til kulkraft, for det er jo ikke realistisk, det er ikke det, der kommer til at ske i verden, og så skal medierne ikke skrive om det.

Kl. 17:27

Fjerde næstformand (Mai Mercado):

Tak. Jeg vil komme med en påmindelse om, at vi ikke bruger direkte tiltale.

Den næste korte bemærkning er til hr. Christian Juhl.

Kl. 17:27

Christian Juhl (EL):

Tak, fru formand, og tillykke med jobbet. Jeg plejer altid at gå ned til min grønthandler og sige, at jeg skal have tomater, og så siger han: Du skal lige have et par ekstra med, for der kan godt være en dårlig imellem. Og hvis jeg kommer ned dagen efter og siger, at halvdelen sådan set var dårlige, får jeg pengene tilbage. Han er endda så flink, at han skærer et par tomater ud, og så siger han: Prøv lige at smage dem, inden du køber dem. Altså, det er sådan ordentlige købmænd, hvorimod ham der Karsten, som jeg også går forbi tit, siger, at hvis jeg vil handle med ham, må jeg købe det pakket ind, og så må jeg jo smage på det, når jeg kommer hjem. Det der pjat med at smage på det og sådan noget tager han sig ikke af. Og så kom jeg hjem med en pose varm luft en dag. Det var noget skidt.

Derfor har jeg tillid til folk, der lægger tingene frem og viser, hvad det er, jeg kan købe, hvis jeg skal købe noget. Jeg vil også gerne bytte med nogle en gang imellem. Den der historie hører ingen steder hjemme, synes jeg, medmindre det var en meget, meget ubegavet ordfører, der var nede at handle med den der mand tre gange.

Fjerde næstformand (Mai Mercado):
Værsgo.

Kl. 17:28

Lars Boje Mathiesen (NB):

Jeg ved ikke rigtig, om der var et spørgsmål deri. Jeg tror bare, det var en konstatering af, hvor hr. Christian Juhl handler ind, og det er jo også meget interessant for os alle sammen at finde ud af.

Kl. 17:28

Kl. 17:28

Fjerde næstformand (Mai Mercado):
Ordføreren.

Kl. 17:28

Christian Juhl (EL):

Nu skal ordføreren ikke være fræk, vel? For det første hedder det korte bemærkninger. Og for det andet har man lov til at komme med en bemærkning. Ordføreren starter selv med en historie, som man skulle lære af, og det var det, jeg prøvede at se om kunne lade sig gøre – at få andre til at lære lidt om, at varm luft kan man altså ikke sælge. Man er nødt til at forklare, hvad man vil, hvis man vil levere et alternativ.

Så vil jeg gerne sige lidt om de der unge. Ordføreren er sådan set fri til selv bare at bestemme. Men det er jo ikke os, der gør de unge bange. Tværtimod var det i valgkampen, at de unge gjorde os, de voksne, opmærksom på, at der var et problem. Inden for 3 uger skiftede samtlige partier, der ikke var enige i klimaplanen, holdning.

Kl. 17:29

Fjerde næstformand (Mai Mercado):
Tak. Ordføreren.

Kl. 17:29

Lars Boje Mathiesen (NB):

Historien om Jørgen og Søren handler om, at man ikke skal sælge varm luft, og at man ikke skal købe den samme idé igen. F.eks. går Enhedslisten nu ud til vælgerne igen og siger, at de gør noget godt for de fattige. Samtidig har de støttet en regering, som har gjort ni ud af ti indkomstgrupper fattigere, og som har øget uligheden. Det er en regering, man har støttet i 3 år. Nu er perioden ved at være slut, og regeringen takker så ved at sige, at de hellere vil lave en regering med nogle andre. Og det er så Enhedslistens problem lige nu.

Men det er at gå ud og sælge varm luft at tro, at man rent faktisk repræsenterer dem, der har mindst i samfundet, når man samtidig øger skatter, så de fattigste bliver mere fattige. Det skal man lade være med.

Kl. 17:29

Fjerde næstformand (Mai Mercado):

Tak til ordføreren. Der er ikke flere korte bemærkninger. Den næste ordfører er hr. Alex Vanopslagh fra Liberal Alliance.

Kl. 17:30

(Ordfører)

Alex Vanopslagh (LA):

Så gik den ikke længere. Nu er valgkampen i gang, valget er udskrevet, og det er det jo, på baggrund af at regeringen de facto er blevet væltet eller i hvert fald er blevet tvunget til at udskrive valg, eftersom et flertal ikke længere har tillid til regeringen. Regeringens støtteparti har i hvert fald ikke længere tillid til, at statsministeren fortsætter med en etpartiregering, fordi den har været for magtfuldkommen. Der kan jeg jo til de historieinteresserede oplyse, at det faktisk er første gang siden 1947, at en regering mister sit flertal på grund af en statsministers magtfuldkommenhed.

Men det er næppe det, som hverken statsministeren eller Socialdemokratiet vil have valget til at handle om. De vil selvfølgelig gerne have valget til at handle om alt det, vi skal frygte, alt det, vi skal være bange for, og om, hvordan statsministeren kan sikre trygheden i fremtiden. Vi skal være bange for inflationen, bange for skattelettelser, bange for reformer, bange for, at det offentlige forbrug ikke stiger nok, bange for klimaforandringer, bange for Rusland og bange for udenlandsk arbejdskraft. Ja, selve fremtiden skal vi til at være bange for. Det er i hvert fald sådan, jeg tolker Socialdemokratiets valglogan »Lad os passe på fremtiden«: Pas på, fremtiden kommer.

I Liberal Alliance frygter vi ikke fremtiden – tværtimod. Jeg er i hvert fald fuld af håb og optimisme, når det kommer til Danmarks fremtid. Jeg har sådan en omvendt Greta Thunberg-tilgang. Jeg ønsker ikke, at I skal gå i panik; jeg ønsker, at I skal være håbefulde, for jeg tror, at vi kan så ufattelig meget mere, end man skulle tro, når man lytter til den politiske debat. Samfundet er grundlæggende, ligesom mennesker er. Vi kan ikke klare alt, ikke på nogen måde, men vi er sjældent så skrøbelige, at vi behøver hård statslig styring for at kunne klare kriserne. Man kunne næsten fristes til at sige: Du kan godt, Danmark.

Sådan som jeg kender danskerne, ved jeg, at de kan ufattelig meget. Det gælder, når unge mennesker springer ud i verden boblende af energi for at vise, hvad de duer til, når serieiværksættere banker endnu en virksomhed op fra bunden, når hjemmehjælperen bryder sit skema og ikke følger reglerne for at give gamle fru Hansen det nærvær, hun har brug for, når kassedamen tager overarbejde, selv om der måske er nogle børn, der har brug for hende derhjemme, eller når familiefaren, der har rigeligt at se til, tager en tårn mere som træner for lilleputholdet.

Derfor er og bliver jeg nærmest sådan helt uheldelig håbeful på Danmark og danskernes vegne. Jeg ved, vi kan komme igennem vores kriser og vores udfordringer, og vi kan også komme over på den anden side stærkere, rigere og friere og måske også mere næstekærlige, end vi var før. Fremtiden behøver altså ikke at være dystert og være utryk eller kræve hård statslig styring. Nej, fremtiden bliver god, hvis vi vælger de liberale løsninger, og hvis vi har modet til at lave de reformer, der sætter danskerne fri til at skabe en lys fremtid. Ja, selv i en tid med galoperende og historisk høj inflation er jeg fuld af håb. Vi kan jo faktisk gøre noget ved det.

Med den rette politik kan vi mindske sandsynligheden for, at inflationen varer i årevis. Vi kunne jo starte med at følge Nationalbankens anbefalinger, som ingen partier indtil videre har taget op. De anbefalede, at vi dæmpede det offentlige forbrug med 25 mia. kr. for dermed at dæmpe inflationen. Jeg mener, at det er helt åbenlyst rigtigt, at vi politikere også må spænde livremmen ind i forhold til det offentlige forbrug, når nu alle andre sparer og lider under inflationen, i hvert fald både i det private erhvervsliv og i de danske hjem. Derfra kan vi så vælge at give en ekstra hjælp fuldt ud finansieret. Nogle vil give den i form af checks. Jeg tror på lavere skatter og afgifter. Jeg tror grundlæggende på det princip, at alle de tiltag, vi gennemfører for at hjælpe os gennem inflationen, skal være tiltag, som vi også vil være glade for om 10 år. Det skal være tiltag, vi ville være glade for at gennemføre, selv hvis der ikke var inflation.

Der er spørgsmålet: Vil vi om 10 år være gladest for, at vi har gjort de første 7.000 kr., man tjener hver måned, skattefrie, eller vil vi i stedet for være gladere for, at vi har bedt elsselskaber om at udbyde en slags kviklån? Vil vi om 10 år være gladest for, at vi permanent har fjernet eller sænket de afgifter, der gør danskernes hverdag dyr og besværlig, eller vil vi være gladere for, at vi fik udsendt en varmecheck til kollegier og borgmestre uden gasfyr?

Når jeg nævner de her ting, er det bare for at sige, at jeg tror på, at der findes gode og ansvarlige løsninger, ikke nødvendigvis nemme løsninger, men gode og ansvarlige løsninger på de økonomi-

ske problemer, og jeg er fuld af håb på Danmarks vegne, også hvad angår andre kriser og udfordringer.

Kl. 17:35

En krise – eller i hvert fald en udfordring – der har været i hele den her regeringsperiode, er manglen på arbejdskraft. Den er langtfra løst, overhovedet, men det er jo ikke, fordi den ikke kan løses – det kan den. Det kræver bare et flertal, som ikke er panisk angst for at lave reformer.

Vi skal lave reformer. Vi skal lave reformer, der gør det meget nemmere at hente udenlandsk arbejdskraft, både den højt specialiserede, men også den ufaglærte. Vi skal lave reformer af vores offentlige ydelser, så flere er i arbejde og færre er på passiv forsørgelse; vi skal sænke og fjerne de mest forvridende skatter, så flere vil tage en ekstra tørm eller investere i danske arbejdspladser.

Så også her er jeg håbefuld, også selv om håb jo som bekendt ikke er en strategi. Det er Liberal Alliances 2035-plan til gengæld. Den er fuldt finansieret, ambitiøs, sådan et festfyrværkeri og et katalog af reformforslag, som vil øge arbejdsudbuddet med mere end 100.000 mennesker. Det er ca. 100.000 gange mere, end regeringen har formået. Planen vil gøre samfundet markant rigere, og så vil den give en helt almindelig arbejderfamilie over 40.000 kr. ekstra til sig selv om året. Så vi *kan* ruste Danmark til fremtiden. Det er kun en selvpålagt magtesløshed, der står i vejen.

Jeg er egentlig også håbefuld, når det kommer til at løse de udfordringer, vi har i vores velfærdssamfund. Jeg tror måske, at det egentlig er den krise, der er sværest at løse – om ikke andet så i forhold til at sikre politisk opbakning – for det er en alvorlig situation, vores velfærdssamfund står i. Det knager i krogene, og det er, som om velfærdssamfundet er ved at gå lidt i stykker. Medarbejderne er utilfredse, og borgerne er i stigende grad utilfredse, alt imens udgifterne er på himmelflugt. Det bliver dyrere og dyrere, bureaukratiet vokser, og det meningsløse papirarbejde vokser.

Men jeg tror på, at vi kan løse det. Der er håb. Der er en anden vej end den, vi har forsøgt os med de senere år. Jeg tror faktisk, det er muligt at skabe verdens bedste velfærdssamfund gennem frihed og ansvar og gennem meget mindre systemtænkning. Jeg mener, vi skal sætte alle velfærdsinstitutioner helt fri, gøre dem selvejende eller lade dem være private, hvis det er det, de er. Lad pengene følge borgeren et hundrede procent.

Vi behøver ikke kommunen som en mellemmand. Giv dem frit valg mellem de private og de selvejende, uanset om det gælder dagtilbud, plejehjem, sygehuse eller sågar skoler – selvfølgelig finansieret over skatten. Det er et sundt princip, og det synes jeg vi skal holde fast i. Og lad os så skære alt det tåbelige bureaukrati væk. Altså, bureaukratiet er i sidste ende noget, vi har indført for at sikre kvalitet, hvorfor vi har tænkt: Så må vi hellere kontrollere, hvordan arbejdet bliver udført.

Men jeg tror på en sund konkurrence og på, at det, at folk kan stemme med fødderne, også kan være med til at sikre kvalitet. For leverer du dårlig velfærd, går du nenedom og hjem. Er du dygtig, bliver du belønnet. Det lyder lidt vildt – jeg ved det godt – for det er det totalt omvendte af, hvordan vores velfærdssamfund er i dag, men det er en god idé.

I Tyskland har de lidt et lignende system på plejehjemsområdet. Pengene følger borgeren; det er private plejehjem, der kan levere den bedst mulige ydelse. Der er der plejehjem for homoseksuelle, der er plejehjem for naturelskere, og der er plejehjem for tidligere fodboldspillere. Der er en fantastisk mangfoldighed i ældreplejen på grund af frit valg og konkurrence, og fordi man har sat borgeren i fokus.

Så vi skal slippe iværksætteriet løs i vores velfærdssamfund, så alle de lærere, pædagoger og sosu'er, der drømmer om at blive selvstændige, nemmere kan starte deres egen frie børnehave og frie skole og frie plejehjem. Ja, håbet lever der, hvor vi slipper den

menneskelige opfindsomhed og næstekærlighed og frihed fri i stedet for at vikle det ind i et socialdemokratisk systems snærende bånd. Så der er nok at tage fat på.

Statsministeren vil gerne have os til at tro, at det er statsministeren, der skal lede os igennem kriserne. Mens man ser med derude, vil jeg sige: Spørg jer selv, om I har set en eneste overbevisende og konkret plan fra regeringen til at bekæmpe inflationen og give en reel hjælp til danskerne? Har I set en eneste konkret plan, der for alvor gør noget ved manglen på arbejdskraft? Eller har I set en eneste konkret plan, der bare kommer i nærheden af at løse de problemer, vores velfærdsstat står i, og som vores offentlige sektor står i?

Svaret er et rungende nej. For der har regeringen og statsministeren gennem valgperioden – ja, det er ikke en magtfuldkommenhedskritik, jeg vil komme med her – stået i en magtesløshed, så snart det kom til noget, der krævede reformer.

Så er det rigtigt, at regeringen også er blevet anklaget for at være magtfuldkommen. Nogle vil måske kalde det at have en sikker hånd på rattet. Og der må jeg bare minde om, at nogle af de kriser, vi har stået i, jo er blevet til skandaler på grund af den politiske håndtering. Det er derfor, at det hedder minkskandalen og ikke *minkkrisen*, ligesom det hedder skandalen om Forsvarets Efterretningstjeneste; det er noget, der er politisk skabt.

Kriser, kriser, kriser – det bliver valgets helt store tema. Jeg vil hellere tale om de muligheder, vi har, og det potentiale, vi har som samfund. Jeg tror på, at vi godt kan i Danmark, og jeg glæder mig enormt meget til – skulle vi få et borgerligt flertal – at vi skal ud på den her rejse sammen. Og hvis ikke det bliver tilfældet, ja, så er det jo demokratiets tale.

Kl. 17:40

Fjerde næstformand (Mai Mercado):

Tak. Den næste korte bemærkning er fra hr. Benny Engelbrecht.

Kl. 17:40

Benny Engelbrecht (S):

Tak til formanden, og tak til hr. Alex Vanopslagh for talen. Når man sidder hernede, fornemmer man i den passionerede tale sådan duften af flæskesteg, der begynder at sprede sig. Jeg ved, at hr. Alex Vanopslagh godt kan tåle lidt spøg, så det er altså ikke, fordi jeg dermed beskylder hr. Alex Vanopslagh for at lave valgfælsk. Det er, fordi nogen nede i Snapstinget simpelt hen har den humor, at det er det, der er aftensserveringen her fra kl. 18.00, nemlig stegt flæsk med persillesovs. Der er nogen på Christiansborg, der har humor – ligesom hr. Alex Vanopslagh.

Men der er i hvert fald én ting, jeg vil sige, og det er, at vi ikke ved helt præcis, hvem Liberal Alliance kommer til at støtte som potentiel statsminister efter et valg. Vi ved, at i hvert fald et af partierne, nemlig Konservative, har haft nulvækst som en målsætning. Det er de gået lidt væk fra; det er tæt på 0,13 pct. i offentlig vækst. Men er det seriøst nok? Er det vidtgående nok for Liberal Alliance?

Kl. 17:41

Fjerde næstformand (Mai Mercado):

Ordføreren.

Kl. 17:41

Alex Vanopslagh (LA):

Først og fremmest tak for de pæne ord. Jeg har tydeligvis ikke forbedret mig godt nok, for jeg måtte springe en hel side over undervejs; jeg blev tidspresset. Det er jo sådan lidt amatøragtigt, men jeg kan måske komme ned og læse det højt for hr. Benny Engelbrecht, for den del af talen synes jeg selv var særlig god. Men den måtte jeg desværre springe over.

Det er fuldstændig rigtigt, at vi kan se for os, at både hr. Søren Pape Poulsen og hr. Jakob Ellemann-Jensen kan blive nogle udmærkede statsministre, hvis de får Liberal Alliances hjælp – jeg er en gavmild mand, så det vil jeg gerne give dem.

Så er der jo så hele spørgsmålet om det offentlige forbrug. Ja, vi mener, den offentlige sektor skal være mindre, for at den private sektor kan blive større, og for at danskernes privatøkonomi kan blive større. Men jeg har det sådan, at det vigtigste for mig, altså min førsteprioritet, jo ikke er, at den offentlige sektor partout skal blive mindre. Nej, det er, at den skal blive friere; at den i højere grad bliver konkurrenceudsat; at der kommer mere frit valg – jeg nævnte eksemplet med de tyske plejehjem. Det er, at vi grundlæggende nytænker den måde, vi har indrettet vores velfærdssamfund på, og måske stiller os selv spørgsmålet: Er det egentlig det bedste for danskerne, at det er kommunen, der skal eje, drive og anvise til alle velfærdstilbud, eller kan vi gøre det her smartere, uden at det bliver usolidarisk i finansieringen? For mig at se er det det allervigtigste, og så kan vi se på besparelser bagefter.

Kl. 17:42

Fjerde næstformand (Mai Mercado):

Tak. Ordføreren.

Kl. 17:42

Benny Engelbrecht (S):

Tag den der del af talen, og se, om jeg eventuelt kan jamme lidt guitar til, så hr. Alex Vanopslagh kan komme af med det, han har på hjerte, i det forum.

Men hvis nu man forestiller sig, at der eksempelvis er en konservativ statsministerkandidat, der skal have Liberal Alliances støtte, vil der så følge et krav om offentlig vækst med, i forhold til hvordan regeringsgrundlaget skal dannes?

Kl. 17:43

Fjerde næstformand (Mai Mercado):

Værsgo.

Kl. 17:43

Alex Vanopslagh (LA):

Jeg har det udgangspunkt, at vi for en sjælden gangs skyld skal lade os inspirere af venstrefløjen, og skulle der komme et borgerligt flertal, skal vi forhandle et forståelsespapir. Et regeringsgrundlag er gratis; der kan du skrive hvad som helst ind. Hvis der ikke er 90 mandater bag, er det jo ligegyldigt. Og det forståelsespapir skriver vi ikke under på, før vi har fået en forpligtelse på, at vi skal lave reformer, der sænker skatten i top og i bund, at vi skal lave reformer, der sikrer mere frihed og konkurrence i den offentlige sektor, og at vi skal styrke retssikkerheden for borgere og virksomheder i Danmark. På de tre områder vil vi have forpligtelser på, at det skal gå i den rigtige retning.

Kl. 17:43

Fjerde næstformand (Mai Mercado):

Så er det hr. Kim Valentin for en kort bemærkning.

Kl. 17:43

Kim Valentin (V):

Tak for det. Og tak til hr. Alex Vanopslagh for en vældig interessant ordførtale. I øjeblikket snakker vi meget om overnormal profit, og mit spørgsmål er: Hvordan har Liberal Alliance det med overnormal profit?

Kl. 17:44

Fjerde næstformand (Mai Mercado):

Ordføreren.

Kl. 17:44

Alex Vanopslagh (LA):

Jeg tror ikke rigtig, jeg anerkender det begreb. Men hvis man endelig skal opfinde sine egne begreber, synes jeg, at udfordringen i forhold til inflation er det overnormale forbrug, der har været i det offentlige forbrug, altså hele det forbrug, der har været ud over det demografiske træk. Og hvis jeg husker tallene korrekt, er det omkring 9 mia. kr. for den her valgperiode – altså 9 mia. kr., som man har brugt ekstra i det offentlige forbrug ud over det demografiske træk, selv om der ikke er en eneste dansker, der synes, at velfærden er blevet bedre de sidste 3 år. Det er jo et overnormalt forbrug, man burde sende tilbage til danskerne.

Så er der diskussionen om, om man skal beskatte virksomheder, f.eks. elselskaber, og tage deres penge og sige: Dem må I ikke investere i grøn omstilling; I har tjent for mange penge. Og så skal man dele dem ud til danskerne. Man skal bare være opmærksom på, at det kommer til at øge inflationen, for når man skal finansiere hjælp til danskerne, skal man jo finansiere den med noget, der er med til at dæmpe aktiviteten, men den aktivitet, man beskatter, bliver ikke dæmpet af, at man bare tager den overnormale profit – og nu har jeg kun 7 sekunder tilbage af min taletid – men det betyder egentlig, at man stadig væk mangler at finde finansieringen, selv om man har fundet pengene. Så det er inflationsforværende, og det synes jeg er en dårlig idé.

Kl. 17:45

Fjerde næstformand (Mai Mercado):

Hr. Kim Valentin.

Kl. 17:45

Kim Valentin (V):

Ja, og så er der det modsatte forhold. Vi ser i øjeblikket, at antallet af konkurser stiger relativt kraftigt her i kølvandet af coronaen. Så er der vel også noget, der hedder et overnormalt underskud, skulle man tro. Hvad skal vi gøre ved det?

Kl. 17:45

Fjerde næstformand (Mai Mercado):

Værsgo.

Kl. 17:45

Alex Vanopslagh (LA):

Jamen jeg tror, vi skal stoppe med at kloge os så meget på at definere, om virksomheders overskud eller underskud er normale eller ej. Altså, jeg tror ikke på, at vi politikere er sådan nogle almægtige, guddommelige væsener, der ved alt. Så måske skulle vi have lidt mere ydmyghed i forhold til vores egne evner og ikke tro, at vi kan styre sådan noget.

Så jeg vil sige: Lad virksomhederne have det overskud eller det underskud, de har; lad dem beholde deres overskud, og lad være med at komme rendende med en check, når de har underskud.

Kl. 17:46

Fjerde næstformand (Mai Mercado):

Så er det fru Lisbeth Bech-Nielsen for en kort bemærkning.

Kl. 17:46

Lisbeth Bech-Nielsen (SF):

Tak. Jeg trykkede mig egentlig kun ind på grund af den her diskussion om overnormale profiler, vi har haft igennem et stykke tid. Jeg kan forstå på den borgerlige side af salen, at man italesætter det, som om det nærmest er et eller andet begreb, venstrefløjen har opfundet. Er hr. Alex Vanopslagh enig i, at overnormal profit er et fuldstændig gængs økonomisk koncept og begreb, som der bliver

undervist i på universiteterne, som Finansministeriet har defineret, og som økonomiske organisationer opererer med?

Kl. 17:49

Kl. 17:46

Fjerde næstformand (Mai Mercado):
Værsgo.

Kl. 17:49

Fjerde næstformand (Mai Mercado):
Ordføreren.

Kl. 17:46

Alex Vanopslagh (LA):

Alex Vanopslagh (LA):

Ja, jeg anerkender, at det er en økonomisk term.

Kl. 17:47

Vi kan godt lide ligestilling. Men jeg tror, vi har to forskellige definitioner af begrebet ligestilling. Jeg mener, at ligestilling er, at vi står lige for loven, at vi har de samme rettigheder, og at der ikke forekommer en diskrimination, hvad for øvrigt også er forbudt i loven. Jeg fornemmer nogle gange, eller jeg fornemmer ikke bare, jeg hører venstrefløjen klart og tydeligt sådan, at ligestilling for dem er, at mænd og kvinder gør det samme, at de ønsker de samme typer job, at de får de samme typer job, at de får lige mange bestyrelsesposter, og at man nærmest prøver at udviske enhver form for forskel mellem mænd og kvinder. Men mænd og kvinder er jo i gennemsnit forskellige, og det er der ikke noget galt i, men man skal bare ikke diskriminere dem eller give dem ulige rettigheder eller stille nogle bagest i køen på grund af deres køn. Så vi har måske to forskellige opfattelser af, hvad ligestilling er. Og så er der selvfølgelig nogle områder i samfundet, hvor man skal være opmærksom på, at der er nogle ting, man kan gøre anderledes i forhold til normer og kultur, og det er jeg da åben over for.

Kl. 17:50

Fjerde næstformand (Mai Mercado):

Lisbeth Bech-Nielsen med den anden korte bemærkning.

Kl. 17:47

Lisbeth Bech-Nielsen (SF):

Det var bare, for at vi ikke skal blive ved med at have den her lidt fjollede diskussion, som jeg synes vi har haft igennem adskillige uger. Så vil jeg bare bruge mine sidste sekunder på at læse op, hvad Finansministeriet definerer det som:

»Overnormal profit betegner den del af afkastet på en investering, der ligger ud over investors alternativafkast. Overnormal profit vil typisk kun fremkomme, hvis der er tale om udnyttelse af en knap ressource, fx naturressourcer eller et patent, eller i tilfælde af svag konkurrence.«

Og det er jo nogle af de tilfælde, vi ser nu i kølvandet på corona, flaskehalse, lukkede havne osv., at der er nogle, der tjener overnormale profitter.

Kl. 17:47

Fjerde næstformand (Mai Mercado):
Fru Rosa Lund.

Kl. 17:50

Fjerde næstformand (Mai Mercado):

Tak.

Kl. 17:47

Rosa Lund (EL):

Så kan jeg jo bare i forlængelse af det sige, at noget af det, som er vigtigt for os, er lige løn for lige arbejde. Men i Danmark er det jo desværre sådan, at kvinder i gennemsnit tjener mindre end mænd. Det er da et strukturelt problem. Det synes vi i hvert fald i Enhedslisten. Vi synes også i Enhedslisten, at det er et problem, at partnerdrab er den hyppigst forekommende type drab. Nu stemte Liberal Alliance jo ikke så overraskende imod, at vi skulle have en handleplan mod partnerdrab, så derfor vil jeg gerne spørge ordføreren: Hvad skal vi så gøre for at løse det problem?

Kl. 17:51

Alex Vanopslagh (LA):

Jo, og dem, der i høj grad tjener det, I mener er overnormale profitter, som I gerne vil beskutte mere, er jo bl.a. danske vindmølleproducenter. De leverer billig energi, men de får en høj pris, fordi energimarkedet virker på den måde, at det er den dyreste teknologi, der sætter prisen, for ellers ville udbud og efterspørgsel ikke passe hinanden. Og hvis I går ind og beskatter dem, der kan levere til en billig pris, for hårdt, går I ind og forstyrrer markedsmekanismen. Hvis man tror, man kan styre markedet, må man slå op i en bog om Sovjetunionen og læse op. Det har altid ulemper. Så pas på – pas på fremtiden.

Kl. 17:48

Fjerde næstformand (Mai Mercado):
Ordføreren.

Kl. 17:51

Fjerde næstformand (Mai Mercado):

Næste korte bemærkning er til fru Rosa Lund.

Kl. 17:48

Alex Vanopslagh (LA):

Jamen det samme, som vi gør med alle andre former for drab. Efterforske det, forebygge det og bure de mennesker, der slår folk ihjel, inde. Det er jo ikke værre at slå en kvinde ihjel, end det er at slå en mand ihjel – begge dele skal du i fængsel for. Må jeg ikke bare lige sige noget i forbindelse med det her? I afslører jer selv i jeres ligestillingsbegreb. Mænd og kvinder skal tjene det samme, men vi bliver nødt til at se på, hvorfor der er den her lønforskel, og det skyldes jo for det meste, at de har forskellige typer arbejde. Hvis du arbejder med noget, der giver mere i løn i forhold til noget, der ikke giver så meget i løn, så tjener man noget forskelligt, men det er ikke, fordi du er kvinde. Det er, fordi du har det arbejde, du har. En mand, som arbejder samme sted som kvinden, tjener jo det samme som kvinden. Det er undersøgt så mange gange. (*Fjerde næstformand (Mai Mercado): Tak.*) Når du kontrollerer for de forskellige faktorer, er der en meget, meget lille del tilbage, som er uforklarlig, og når I går så meget op i emnet, burde I læse bedre op på tingene. (*Fjerde næstformand (Mai Mercado): Tak!*) Det der er noget vrøvl. De må jo sætte sig ind i det. Læs dog nogle rapporter i stedet for at læse

Rosa Lund (EL):

Tak for det. Jeg vil gerne spørge, hvad Liberal Alliance egentlig mener om ligestilling. Hr. Ole Birk Olesen har jo som bekendt skrevet et anklageskrift mod kvinder, hvor han anklager os for grundlæggende at være uden moral og ære. Ordføreren har selv sagt, at feminister minder om islamiske mørkemænd, og at grunden til, at kvinder ikke får topjob, er, at vi elsker at blive domineret. Hr. Henrik Dahl har for nylig sagt i Deadline, at alt, hvad der handler om ligestilling, er fuldstændig overflødig, fordi vi har ligestilling i Danmark. Så er det bare, jeg bliver i tvivl. Hvad mener Liberal Alliance egentlig om ligestilling, når vi står i den situation, at den hyppigst forekommende type drab er partnerdrab, altså den hyppigst forekommende type drab, vi har i Danmark, er kvinder, der bliver slået ihjel af deres partner. Hvad mener Liberal Alliance om ligestilling?

overfladiske statistikker. Undskyld, jeg skal nok holde nu. Vi tager den bagefter, Rosa; vi tager den på TikTok.

Kl. 17:51

Fjerde næstformand (Mai Mercado):

Tak! Fru Mona Juul.

Kl. 17:52

Mona Juul (KF):

Tak – jeg hjælper lige lidt her. Jeg vil sige tak for talen, og jeg vil sige tak for det gode samarbejde, også i forbindelse med afskaffelsen af fantoms-katten. Vi har nogle andre mærkværdige beskatninger, vi også skal af med, og som jeg tænker at LA kan hjælpe med. Det er lagerbeskatning i forhold til børsnoteringer, og det er også den lagerbeskatning, som regeringen påtænker at smide på ejendomme til finansiering af Arnepensionen.

Jeg er rigtig glad for, at LA har en overnormal interesse i, hvor pengene egentlig kommer fra. Men hvad siger hr. Alex Vanopslagh egentlig til, at vi jo lige nu står og ikke har en aftale i forhold til virksomhedernes retssikkerhed oven på corona? Vi har faktisk ikke en aftale på plads om, hvad der skal ske, hvis en lignende situation skulle opstå, i forhold til ekspropriation og i forhold til erstatning.

Kl. 17:53

Fjerde næstformand (Mai Mercado):

Ordføreren.

Kl. 17:53

Alex Vanopslagh (LA):

Det er et rigtig godt spørgsmål, du stiller. Jeg synes jo generelt, at der er en undernormal interesse for virksomhedernes retssikkerhed i det her land, og det viser meget godt det, at vi ikke har fået lavet den sikkerhed for dem – altså hvad er det for nogle rettigheder, man har, hvis man bliver tvangsslukket igen? Det er for dårligt. Vi må håbe, at det aldrig bliver aktuelt igen, men håb er jo ikke en strategi – slet ikke i det her tilfælde.

Så må jeg bare sige, at jeg også håber, at Konservative vil bakke op om det. Jeg tror, at noget af det allervigtigste, hvis vi skulle få et nyt flertal, er at se på, hvordan vi i det hele taget kan forbedre retssikkerheden for virksomheder. Hvordan kan vi sikre, at når der er en familieejet virksomhed, der skal gå videre, er det en mere forudsigelig og korrekt værdiansættelse, som de skal beskattes ud fra? Hvordan kan vi sikre, at skattevæsenet bliver bedre til at give bindende svar? I dag er det nærmest umuligt at få et bindende svar fra skattevæsenet, men træder du 1 mm ved siden af, skal de nok komme efter dig. Og skattevæsenet vinder, jeg tror, det er 98 pct. af alle sagerne i retten, og det er jo et tegn på, at retssikkerheden er virkelig dårlig, for der er ingen andre steder i samfundet, hvor anklageren vinder så mange af retssagerne. Så jeg håber, vi kan samarbejde om at se meget bredt og grundigt på virksomhedernes retssikkerhed.

Kl. 17:54

Fjerde næstformand (Mai Mercado):

Husk, at vi ikke bruger direkte tiltale i Folketingssalen.

Fru Mona Juul for en anden kort bemærkning.

Kl. 17:54

Mona Juul (KF):

Tak. Det er jeg stensikker på at vi kan, når vi nu også har en grøn-blå borgerlig regering, og jeg har lyttet mig til, at LA også har fået en fornyet interesse for grøn omstilling. Derfor synes jeg jo også, jeg lige skal spørge til, om LA ikke skulle være med til at sparke liv i de klimapartnerskaber, som så flot blev sat i gang for 3 år siden. Men det er jo sådan, at en strategi ikke er lineær; det er ikke fra A til B;

den er jo cirkulær. Og der er faktisk ikke sket så meget på lige præcis den del, og det betyder jo, at vi ikke får bragt erhvervslivet og de nye ting, der er kommet de sidste 3 år, i spil.

Kl. 17:54

Fjerde næstformand (Mai Mercado):

Ordføreren.

Kl. 17:54

Alex Vanopslagh (LA):

Jeg skal være helt ærlig og sige, at jeg er lidt i tvivl om, om det er noget, vi vil prioritere og sparke gang i. Det her med partnerskaber med erhvervslivet lyder altid godt, men det kommer godt nok også an på, hvad det munder ud i – altså om det munder ud i flere særlige fradrag og tilskud og noget regulering, der skal gøre, at konkurrenterne ikke rigtig har muligheder. Jeg tror virkelig, vi skal passe på med ikke at tro, at vi skal sikre den grønne omstilling igennem politiske aftaler. Politikken skal sikre, at rammerne er på en måde, så der er et incitament til grøn omstilling. Så jeg er lidt påpasselig med det, men det kan jo måske skyldes, at jeg ikke husker de grønne partnerskabers fulde arbejde.

Kl. 17:55

Fjerde næstformand (Mai Mercado):

Næste korte bemærkning er til hr. Lars Boje Mathiesen.

Kl. 17:55

Lars Boje Mathiesen (NB):

Tak. Nu snakkede man om overnormal profit, og jeg kom til at tænke på, om man nu skulle sammenkoble det med råderummet, for det er vel også en overnormal profit, som staten så tager ind, og som den så måske ikke burde tage ind, og så burde de penge jo måske også karakteriseres på samme måde. Så der kunne man måske ændre lidt på definitionerne.

En af de ting, der er, når vi snakker om overnormal profit, er, at det så skal være en systematisk overprofit, og at det skal være ikkeproducerbare faktorer, altså at der skal være en knaphedsfaktor. Mener ordføreren, at elmarkedet reelt set er sådan? Jeg anerkender, at hvis du f.eks. snakker om olie og naturgas, er det en knap ressource, men det er el ikke på samme måde i definitionen, og derfor bliver det langt vanskeligere, når man skal ind og lave en beskatning af en overnormal profit.

Kl. 17:56

Fjerde næstformand (Mai Mercado):

Ordføreren.

Kl. 17:56

Alex Vanopslagh (LA):

Nu skal jeg holde tungen lige i munden her, for jeg er jo ikke økonom, så jeg kan ikke svare meget præcist på det der. Men det er ikke sådan, at det er umuligt at producere mere energi. Det kan man godt. Men der er jo et lavere udbud, end der er efterspørgsel lige for tiden, og det er derfor, priserne stiger; det er, fordi markedet virker. Og vi skal lade markedet virke, også selv om det gør ondt.

Kl. 17:56

Fjerde næstformand (Mai Mercado):

Hr. Lars Boje Mathiesen.

Kl. 17:56

Lars Boje Mathiesen (NB):

Ja, præcis, og det er netop pointerne med, hvorfor det er vanskeligere at beskatte elselkaberne. Det er jo, fordi der over tid, når der er et højt afkast, vil komme flere til, som vil producere for at få del i det højere afkast. Der, hvor det ikke virker, er der, hvor der ikke er

mulighed for, at der kan komme flere på markedet, som producerer mere, på grund af den knappe ressource. Så er det jo ikke en mulighed.

Jeg kunne godt tænke mig lige at stille et andet spørgsmål. LA snakkede lidt om det offentlige forbrug. Er det et ultimativt krav fra LA, at det offentlige forbrug ikke må stige?

Kl. 17:57

Fjerde næstformand (Mai Mercado):
Ordføreren.

Kl. 17:57

Alex Vanopslagh (LA):

Nej, det er det ikke, bestemt ikke. Jeg tror heller ikke, jeg har stået og sagt, at jeg aldrig kunne finde på at stemme for en finanslov eller en budgetlov, der lader det offentlige forbrug stige. Men jeg har det sådan lidt, at vi har tre ultimative krav, så at sige: Det skal gå i den rigtige retning, når det kommer til skat i top og i bund, konkurrenceudsættelse i den offentlige sektor og en styrket retssikkerhed for borgere og virksomheder. De konkrete løsninger kommer vi ikke til at være ultimative med hensyn til. Vi er interesserede i, at det går i den rigtige retning. Vi er interesserede i vores mål. Og hvis der er nogle, der ikke kan lide vores løsninger, må de jo selv komme med nogle bedre. Jeg tror, det er den måde, vi samarbejder bedst på. Men jeg kan sige det sådan, at det bliver ultimativt for os i den forstand, at det skal gå i den rigtige retning på de tre områder, for ellers kunne vi lige så godt bare melde os ind i Venstre eller Socialdemokratiet.

Kl. 17:58

Fjerde næstformand (Mai Mercado):

Næste korte bemærkning er til hr. Kasper Sand Kjær.

Kl. 17:58

Kasper Sand Kjær (S):

Tak for det, og tak for talen. Jeg kan forstå, at ordføreren måtte springe en side over, og det er jo, hvad der kan ske. Jeg tænker, at det må have været den side, som de grønne ambitioner har stået på, for det var der ikke meget af i talen, men det kan vi jo glæde os til at få læst højt i spisepausen. Derfor vil jeg egentlig bare give ordføreren chancen nu på talerstolen for at vedkende sig de grønne ambitioner, som et bredt flertal i Folketinget jo står bag, og høre, om det bliver i dag, at Liberal Alliance vil tilslutte sig klimaloven og de mange andre grønne aftaler, som Liberal Alliance jo står uden for.

Kl. 17:58

Fjerde næstformand (Mai Mercado):
Ordføreren.

Kl. 17:58

Alex Vanopslagh (LA):

Jeg er meget bevidst overbevist om, at vi er med i væsentlig flere af de grønne aftaler, end vi står uden for. Vi ville egentlig også godt have været med i aftalen om en højere ensartet CO₂-beskatning, men blev ikke inviteret – og fair nok, det har vi ikke krav på. Så vi er jo bestemt et grønt parti og har ikke noget imod 70-procentsmålsætningen, men den aftale, der var omkring 70-procentsmålsætningen, var vi ikke særlig betrygget i. Det, vi gerne ville have haft med i den aftale, var den formulering, der står i jeres forståelsespapir, om, at hver gang man svækker arbejdsudbuddet, skal man lave nogle reformer, der øger det. Det ville jeg have skrevet ind i klimaloven, og der fik jeg at vide af de røde partier, at det, der står i forståelsespapiret, kan man ikke stå inde for i forhold til klimaloven.

Kl. 17:59

Fjerde næstformand (Mai Mercado):

Tak. Hr. Kasper Sand Kjær.

Kl. 17:59

Kasper Sand Kjær (S):

Apropos forståelsespapiret forstod jeg på ordføreren, at der nu også skal være et borgerligt forståelsespapir efter valget, og det synes jeg lyder spændende. Og må vi så ikke bare få løftet sløret for, om man i det forståelsespapir fra Liberal Alliances side vil acceptere, at Konservative og Venstre, som jo er med i flere af de brede aftaler, fortsat sætter klimapolitikken i den borgerlige lejr? Eller vil det være sådan, at Liberal Alliance f.eks. vil blokere for yderligere klimaambitioner og ambitioner på det grønne område, og at man vil modsætte sig, at klimaloven fortsat er målet, nu hvor Liberal Alliance står udenfor?

Kl. 17:59

Fjerde næstformand (Mai Mercado):

Ordføreren.

Kl. 17:59

Alex Vanopslagh (LA):

Næh, det har vi ikke noget problem med. Vi synes jo generelt, at der bliver ført en okay klimapolitik herhjemme. Jeg synes, at ordføreren skal læse vores seneste klimaudspil – det er ikke mere end et halvt år gammelt. Der foreslår vi faktisk, at vi skal sætte yderligere mål, et forpligtende mål for reduktioner i andre lande. For tænk engang på, at hvis vi med dansk teknologi og dansk knowhow kan hjælpe andre lande med at reducere deres CO₂-udslip, så er det altså meget mere effektivt og giver mere grøn omstilling for pengene, end at vi alene piller i vores egen navle. Så jeg vil faktisk gerne have endnu højere ambitioner og mere internationalt udsyn, og hvis Venstre og Konservative med på det, skal vi nok bakke dem op.

Kl. 18:00

Fjerde næstformand (Mai Mercado):

Næste korte bemærkning er til hr. Jens Joel.

Kl. 18:00

Jens Joel (S):

Tak for det. Jævnfør ordførerens debat med vores kollega fru Rosa Lund, kunne jeg godt tænke mig, at ordføreren kunne forklare det begreb, der hedder den uforklarede del af forskellen mellem kvinder og mænds timeløn.

Kl. 18:00

Alex Vanopslagh (LA):

Det er den lille del, der er tilbage, som man ikke kan forklare statistisk, hvor en af årsagerne kan være en eller anden form for forskelsbehandling. Det er også muligt, at de der tilbageværende procenter – jeg kan ikke huske, om det er 3 eller 4 pct., eller hvor meget det er; det er i hvert fald en meget lille forskel, der er tilbage – skyldes nogle variabler, man bare ikke har medtaget statistisk endnu. Men der er en lille forskel tilbage, der er langt mindre end det tal, som Rosa Lund nævnte, som ikke kan forklares, og der kan en forklaring være, at man ikke behandler mænd og kvinder et hundrede procent lige, og det skal man da gøre. Selvfølgelig går jeg ind for det, men jeg går ikke ind for de der spøgelseshistorier om, at fordi mænd og kvinder i gennemsnit vælger forskellige uddannelser, mangler vi ligestilling i Danmark.

Kl. 18:01

Fjerde næstformand (Mai Mercado):

Hr. Jens Joel.

Kl. 18:01

Kl. 18:03

Jens Joel (S):

Det er jeg glad for. Jeg synes måske, det er lidt uklædeligt, hvis man beskylder fru Rosa Lund for at læse overfladiske statistikker, at man så lader, som om der ikke er et problem, for der er jo tydeligvis stadig væk en uforklaret del. Det er jeg glad for at ordføreren er opmærksom på.

Er ordføreren så også enig i det, som ordførerens partikammerat hr. Henrik Dahl sagde i Deadline, hvor diskussionen var, om man kunne spare i den offentlige sektor? Der blev eksempelvis sagt, at man kan spare alle dem væk, der arbejder med ligestilling, for det problem har vi løst. Er det Liberal Alliances opfattelse?

Kl. 18:02

Fjerde næstformand (Mai Mercado):

Ordføreren.

Kl. 18:02

Alex Vanopslagh (LA):

Ja, helt seriøst. Vi skal da ikke til at bruge skatte kroner på at ansætte verdensmålskonsulenter og ligestillingskonsulenter, og hvad ved jeg, i det land, hvor vi har mest ligestilling i hele verden, i hvert fald målt på formelle rettigheder. Og hvad handler verdensmålene om? De handler om, at man skal være som Danmark; at alle lande skal være som Danmark. Men Danmark er jo Danmark, så vi behøver ikke alle mulige verdensmålskonsulenter. Jeg synes, det er frås med borgernes penge. Det er jo det, som Jørgen Dich ville have kaldt omfordeling fra arbejderne til den kreative klasse. Jeg ville ønske, at jeg stod med »De lærdes tyranni« af Kaare Dybvad Bek, for det er sådan noget vrøvl som ligestillingskonsulenter og verdensmålskonsulenter, som han også opponerer mod.

Kl. 18:02

Fjerde næstformand (Mai Mercado):

Den næste korte bemærkning er til hr. Hans Andersen.

Kl. 18:02

Hans Andersen (V):

Tak for det, tak for talen, og tak for samarbejdet på beskæftigelsesområdet igennem nu 3 år. Vi er jo ligesom Liberal Alliance optaget af, at det skal kunne betale sig at arbejde, og vi skal videre i den retning. Kan ordføreren så forstå, hvorfor Socialdemokratiet nu ønsker at hæve dagpengene?

Kl. 18:03

Fjerde næstformand (Mai Mercado):

Ordføreren.

Kl. 18:03

Alex Vanopslagh (LA):

Nej, jeg kan ikke forstå, hvorfor man har hævet dagpengene og kontanthjælpen, hvorfor man i det hele taget har hævet så mange ydelser og så i øvrigt alligevel har formået at øge uligheden og gøre danskerne fattigere, fordi man samtidig har hævet skatterne så meget. Jeg kan ikke forstå nogen af delene. Jeg synes, vi skal gå den modsatte vej og få ydelserne tilbage på det niveau, der var, da vi havde magten, og få skatterne langt længere ned, end da vi havde magten.

Kl. 18:03

Fjerde næstformand (Mai Mercado):

Hr. Hans Andersen.

Hans Andersen (V):

Udfordringen er jo helt tydelig. Regeringen ønsker at give mere end 2.000 kr. skattefrit til især arbejdsløse indvandrere. Det er sådan set det, de har udsigt til at få, hvis de røde partier vinder magten. Derfor siger vi: Det er der ikke brug for. Der er brug for, at det kan betale sig arbejde, og at vi yderligere skal i den retning. Så det handler både om dagpengene og om kontanthjælpen.

Kl. 18:04

Fjerde næstformand (Mai Mercado):

Ordføreren.

Kl. 18:04

Alex Vanopslagh (LA):

Jamen jeg tror, at Venstre og Liberal Alliance her vil den samme vej. Jeg kan lige læse en lille del af talen op, som jeg ikke nåede, da jeg skulle holde min tale. Den lyder sådan her:

For tiden er folk begyndt at tale om samkørsel igen for at spare på benzinen, og det er faktisk det, det borgerlige Danmark er, nemlig en samkørselsordning. Vi er jo ikke enige om, hvor langt vi skal. Nogle af os vil rigtig langt, andre skal hjælpes lidt på vej, men vi er alle sammen enige om, hvilken vej vi skal. Det er derfor, vi rejser sammen i blå blok, og jeg glæder mig til turen med jer.

Det fik jeg passende lige anledning til at få sagt: Vi er enige om retningen.

Kl. 18:05

Fjerde næstformand (Mai Mercado):

Den næste korte bemærkning er til fru Ida Auken.

Kl. 18:05

Ida Auken (S):

Mange tak. Jeg kan se, at man i Liberal Alliances klimaudspil, som jeg også faldt over, dengang det udkom, siger, at man vil have en klimapolitik rensset for symbolpolitik. Og så sætter man et mål om 100 pct.s reduktion gennem internationalt udsyn, altså at man skal nå de sidste 30 pct. Har ordføreren undersøgt, om det mål måske allerede er opfyldt?

Kl. 18:05

Fjerde næstformand (Mai Mercado):

Ordføreren.

Kl. 18:05

Alex Vanopslagh (LA):

Nej, for der er ikke gjort nogen opgørelser over det, og så er det jo svært at undersøge det. Men jeg ved, at vi allerede laver nogle initiativer i Danmark – det er faktisk det, der har givet mig inspiration – og det er noget af det, som foregår ovre i Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet, hvor man har haft et energisamarbejde med kineserne. Man har taget dansk teknologi og implementeret det på kinesiske kulkraftværker, så de bliver mere fleksible og de kan skrue ned for produktionen, når vinden blæser, og det har sparet kineserne for 20 mio. t CO₂ om året – 20 mio. t! Det er meget mere end det, vi plejer at tale om herhjemme, og det har ikke kostet den danske stat særlig meget.

Så vi vil gerne have et forpligtende mål på meget mere af den type samarbejde, og hvis det viser sig, at vores tal er for lavt sat, fordi vi allerede gør rigtig meget, så må vi jo sætte det højere.

Kl. 18:06

Fjerde næstformand (Mai Mercado):

Fru Ida Auken.

Ida Auken (S):

Jamen det er jo verdensklasse, at man sætter sig et mål om at nå 23 mio. t mere i omverdenen, når man ... undskyld, nu er det mig, der taler ... faktisk allerede ved, at de 20 mio. t er opnået af den her regering. Så det er altså 3 mio. t, som man praler med ude i hele verden, altså at nu sætter man et kæmpe mål og man ikke vil have en klimapolitik, der er fuld af symbolpolitik.

Undskyld, Liberal Alliance, jeg synes faktisk, at man skal beklage det her klimaudspil og sige, at det vist lige var symbolpolitik, man kom til at lave her.

Kl. 18:06

Fjerde næstformand (Mai Mercado):

Så er det ordføreren, og man afbryder naturligvis ikke.

Kl. 18:06

Alex Vanopslagh (LA):

Fru Ida Auken er undskyldt og behøver ikke at beklage ikke at have sat sig grundigt ind i vores udspil. For som vi også sagde i forbindelse med det interview, der blev givet, da vi udkom med udspillet, så er det 23 mio. t ud over det, vi allerede gør i Danmark. Så der er ingen grund til at beklage og undskylde. Det er hermed oplyst.

Kl. 18:06

Fjerde næstformand (Mai Mercado):

Den næste korte bemærkning er til Jonathan Simmel fra Enhedslisten.

Kl. 18:07

Jonathan Simmel (EL):

Tak. Jeg kan forstå, at ordføreren ikke er økonom – det er jeg heller ikke – og alligevel holder ordføreren sig jo ikke tilbage med at belære andre om lønforskelle i Danmark. Jeg synes også, ordføreren skulle belære Europa-Kommissionen, da de opgør lønforskellene i Danmark til større end EU-gennemsnittet. Men det er jo en sidebemærkning.

Jeg hæftede mig i ordførertalen i virkeligheden lidt ved den der flotte liberale idé om, at nu skal vi alle sammen ud at være frie, og at man skal stifte egen virksomhed, og at alle dem, der føler snævre bånd fra lønmodtagerjobbet, skulle overveje at komme ud og prøve det her med at blive selvstændig. Der vil jeg gerne spørge ordføreren om, hvorfor ordføreren og ordførerens parti, når vi så har lokket alle ud og de er blevet selvstændige og det er lykket dem at få etableret sig og der så kommer udefrakommende kriser, som f.eks. spørgsmålet om energipriser, som f.eks. spørgsmålet om corona, så nægter at tage del i at redde nogle af de her små virksomheder og selvstændige, som faktisk bliver klemte i de her situationer, i form af hjælpepakker.

Kl. 18:08

Fjerde næstformand (Mai Mercado):

Ordføreren.

Kl. 18:08

Alex Vanopslagh (LA):

Må jeg ikke bare lige starte med at sige, at det jo er rigtigt, at der er en lønforskel i gennemsnit mellem mænd og kvinder. Men man kan jo ikke bare se på en statistik og sige, at okay, mænd tjener i gennemsnit 15 pct. mere end kvinder, uden at se på, om de arbejder med noget forskelligt og har taget forskellige uddannelser og arbejder lige mange timer. Så læser man det meget, meget overfladisk, men man skal ned at kigge på den uforklarlige forskel, som hr. Jens Joel var inde på.

I forhold til spørgsmålet var vi faktisk med i en hel del hjælpepakker i forhold til corona, for vi synes grundlæggende, det er sådan, at hvis staten tvangslukker en virksomhed, skal man også give dem erstatning. Men jeg ønsker ikke et samfund, hvor staten, hver gang der er modvind, hvad enten det skyldes recession, inflation, eller hvad det nu kan være, så skal komme ind og dække regningen. For vi ved jo godt, at det ikke stopper dér. Når det går godt, kommer hr. Jonathan Simmel med alle sine kammerater og siger, at nu skal I også aflevere flere penge, og nu skal vi have noget af overskuddet, og så kan man stille og roligt begynde at fjerne det frie marked og nationalisere nogle virksomheder. Og jeg er ikke socialist, så det ønsker jeg ikke, og jeg har modet til at sige til erhvervslivet i disse tider, at de ikke skal have nogen hjælpepakker, eller i hvert fald ikke af den type, som nogle foreslår.

Kl. 18:09

Fjerde næstformand (Mai Mercado):

Tak til ordføreren. Der er ikke flere korte bemærkninger. Mødet udsættes nu og genoptages kl. 19.00 ... (*Alex Vanopslagh (LA)*: Nej, han har en opfølgende bemærkning). Jeg beklager. Så er det ordføreren for en opfølgende bemærkning.

Kl. 18:09

Jonathan Simmel (EL):

Tak. Jeg er også ny i det system, så det er ikke mig, der brokker mig. Men det, jeg hæfter mig ved, er jo, at vi trods alt snakker, er det 300.000 selvstændige, og at vi i hvert fald snakker små 300.000 af de der små og mellemstore virksomheder, som beskæftiger ca. 50 pct. af den danske arbejdsstyrke. Og jeg tænker bare, at det er noget af det, der faktisk er drivkraften i at kunne oparbejde lige præcis det, ordføreren jo ellers står og snakker så flot om.

Så hvorfor er det, at ordføreren, når de her grupper og de her virksomheder faktisk skriger på hjælp, f.eks. i forbindelse med elpriserne, alligevel kan tage så liberalt et standpunkt og sige, at ordføreren kaster op over det og ikke vil give dem den hjælpende hånd? Jeg tænker, at det er svært at kombinere synspunkterne.

Kl. 18:10

Fjerde næstformand (Mai Mercado):

Ordføreren.

Kl. 18:10

Alex Vanopslagh (LA):

Men jeg hører spørgsmålet således: Hvordan kan hr. Alex Vanopslagh indtage så liberalt et synspunkt? Det er måske bare, fordi jeg er liberal. Så skal vi spise!

Kl. 18:10

Fjerde næstformand (Mai Mercado):

Tak til ordførerne. Og jeg skal beklage, at jeg ikke gættede, at ordføreren bad om en anden bemærkning, i og med at ordføreren ikke havde trykket sig ind. Men tak til ordføreren. Der er ikke flere korte bemærkninger.

Så udsættes mødet nu og genoptages kl. 19.00. Og så har vi fået oplyst, at hr. Sikandar Siddique ikke deltager, og derfor starter vi med hr. Torsten Gejl fra Alternativet.

Mødet er udsat. (Kl. 18:11).

Kl. 19:00

Forhandling**Anden næstformand (Trine Torp):**

Mødet er genoptaget.

Den næste ordfører, vi skal have på talerstolen, er hr. Torsten Gejl fra Alternativet. Værsgo.

Kl. 19:00

(Ordfører)

Torsten Gejl (ALT):

Tak, formand. Ligesom alle andre lyttede jeg meget opmærksomt til statsministerens åbningstale i tirsdags. Det var nemlig meget spændende, om der blev udskrevet valg. Det var en åbningstale, der har fået meget ros. Det var også en tale, der rejste nogle spørgsmål hos mig.

Statsministeren lagde op til, at vi skal arbejde hårdt i Danmark nu, ja, som jeg hørte det, faktisk arbejde endnu hårdere, end vi gør. Og der tror jeg vi skal tænke os rigtig godt om. Jeg synes, det er en hård besked at give til et arbejdsmarked, som faktisk er fysisk og mentalt overophedet.

Ifølge Stressforeningen er der 430.000 mennesker, der hver dag oplever alvorlige symptomer på stress. Stress er skyld i en million fraværsdage om året og 30.000 hospitalsindlæggelser. Kan det måske være, at vi herinde i vores iver for at skabe positive tal på samfundets bundlinje i virkeligheden sætter mere turbo på arbejdsmarkedet, end vi mennesker kan holde til? Her savner jeg visioner fra regeringen, der går ud på at skabe højere trivsel på arbejdsmarkedet.

Flere og flere virksomheder indfører 4-dagesarbejdsuger rundt omkring i verden, både på det offentlige, det kommunale og det private arbejdsmarked. Det sker i danske kommuner som f.eks. i Odsherred Kommune. Det sker på Toyota. Det sker i it-virksomheden Abtton. Det sker i designvirksomheden Umage. Det sker i Amnesty International. Det sker i Sunset Boulevard og i Danmarks største arkitektfirma Arkitema. Det sker mange steder, og det sker på forskellige måder, men generelt handler det om at arbejde mere sundt, mere smart og mere klogt.

Alle de steder, jeg har læst om, fører det til nedsat arbejdstid og højere produktivitet – ikke fordi man presser medarbejderne mere, men fordi man arbejder sundere og har større arbejdsglæde. Nogle steder har man weekend allerede torsdag, og de har arbejdet sundere og mere effektivt end mange, der først får fri fredag eftermiddag.

I Alternativet er et af vores store valgønsker, at Folketinget arbejder for at indføre 4-dagesarbejdsuge blandt statens medarbejdere, og at vi sætter 100 mio. kr. af til en fond, der skal samle erfaringer og støtte forsøg med 4-dagesarbejdsuge. Men faktisk starter stressen og mistrivlsen allerede på ungdomsuddannelserne og på ungdomsområdet. Ifølge en undersøgelse føler 52 pct. af kvinder mellem 16 og 24 år sig stressramte. Hvis man tænker lidt over det, vil man nok forstå, at der er tale om en ret stor nedsmeltning af trivsel i skolerne og på ungdomsuddannelserne.

Vores svar har længe været at bevilge psykologhjælp til de unge. Jeg har selv været med til at bevilge mange millioner af kroner til psykologhjælp for unge, og mon ikke vi kommer til at bevilge flere? Men det kan simpelt hen ikke passe, at unge er nødt til at gå til psykolog, fordi de ikke kan holde ud at være i vores uddannelsessystem. Mistrivlsen er eksploderet, og også her er vi nødt til at lave systemforandringer, så vi forebygger mistrivsel og skaber bedre mulighed for at trives i skoler og uddannelsessystemer.

Men det er jo ikke alle mennesker, der er i arbejde eller i uddannelse. Der er også mange tusind danskere, der er ledige. Der er mange, der er syge eller forhindret i at arbejde. Vi ser hele tiden historier i medierne om, at syge og udsatte danskere bliver tvunget til jobtræning og andre aktiviteter, som i virkeligheden gør dem mere syge. Her må vi også udvise mod og lave en strukturforandring, som giver mennesker deres værdighed og myndighed tilbage. Vi skal stoppe med at jage syge danskere rundt efter arbejde, de alligevel ikke kan tage, med truslen om at tage deres hjælp fra dem. Vi synes, det er uanstændigt. Vi er nødt til at erstatte tvang med tillid på jobcentrene. Danskerne vil gerne arbejde – ellers havde vi ikke stået med så velfungerende et velfærdssystem i dag.

Som I alle sammen ved, har Alternativet rejst sig fra en forbigående lidt svær situation, som endte med, at jeg i en periode på 2 år og 7 måneder var det, man kaldte for last man standing. Jeg var den eneste tilbageværende parlamentariker, og jeg har faktisk skrevet danmarkshistorie som den, der har overlevet længst i et parti med kun et medlem af Folketinget. (*Munterhed*).

Den forrige, som vovede pelsen, var Anders Storgaard, som i 1964 – det år, hvor jeg blev født – var eneste folketingsmedlem for Fredspolitisk Folkeparti i næsten 4 måneder. Det er nok ikke gået fredeligt for sig, som partinavnet ellers antyder, for Folketinget er egentlig ikke skabt til enpersonspartier. Det er ikke for at klynke, men det er faktisk for hårdt i længden. Især hvis man har et kontrolgen – det har jeg – som betyder, at man gerne vil nå det hele, og man kan nå meget.

Jeg har ikke tal på, hvor mange gode aftaler vi har været med i, og hvor meget jeg har haft glæden af at stå foran kameraerne sammen med mine kolleger og præsentere solidt grønt eller socialt retfærdigt politisk håndværk, eller på hvor mange forhandlinger, vi har forladt og smækket med døren efter os, fordi det slet ikke var grønt nok eller retfærdigt nok for syge og udsatte danskere.

Men når man har 50 ordførerskaber, er der altid et eller andet, man ikke når, og jeg må indrømme, at jeg f.eks. ikke har været den flittigste gæst i Kirkeministeriet. Men kirken ler altid sidst, og nu fik den fat på mig, for jeg gik ned på knæ og friede til min kæreste, Gitte, på balkonen på Christiansborg Slot til dronningens hofbal. Jeg gjorde det lige efter lancier'en, for at det ikke skulle forstyrre dronningens fest, og til sommer skal vi giftes i Langør Kirke på Samsø. Jeg har snakket med den lokale præst, og jeg må godt blive gift dér, selv om jeg ikke er medlem af folkekirken. Jeg er nemlig opdraget i en ateistisk familietradition.

Kl. 19:05

Men jeg kunne jo ikke lade være med at skrive det på de sociale medier, så jeg har fået en milliard lykønskninger og meget stor opmærksomhed. Jeg måtte selvfølgelig indrømme for min kæreste, at det også var noget, jeg gjorde for at øge opmærksomheden omkring min person og Alternativet op til valget, og hun sagde: Det er helt okay; mit ja gælder selvfølgelig kun, hvis du kommer ind. (*Munterhed*). Uanset hvad har jeg ikke længere 50 ordførerskaber, for Uffe Elbæk er kommet tilbage, og han er blevet kulturordfører – så nu har jeg 49.

Men jeg har i virkeligheden aldrig været last man standing, for jeg har haft masser af folk i ryggen og en fantastisk leder i Franciska Rosenkilde. Der var tusinder af folk, som blev i Alternativet, da det var allersværest. De er blevet for at kæmpe for den bæredygtige omstilling, og det er de allerstørste forkæmpere for den grønne omstilling, jeg kender i Danmark, og det er på deres vegne, jeg står her i dag. Det er sammen med dem, vi omsider har oplevet noget optur i Alternativet.

For kort tid siden slog vi os sammen med Grøn Alliance og fik endnu mere grøn energi, viden, ekspertise ind i liste Å, og for få dage siden meldte klimaforkæmperen Theresa Scavenius sig ind i Alternativet og tog klimapartiet Momentum med ind. Vi har nu samlet al den grønne power, al den viden om bæredygtig omstilling for både den grønne, sociale og økonomiske bundlinje, som overhovedet vil samles, og på ryggen af en stor optur skal vi nu ud at snakke politik med jer kolleger og med hele Danmark. Vi vil gøre vores bedste for, at det bliver et klimavalg, som den grønne ungdomsbewægelse allerede har annonceret, og vi ved jo faktisk godt, hvad der skal til. De politiske forslag er jo blevet fremlagt i rigt mål.

Frie Grønne er kommet med et klimakatalog med 150 idéer: Solceller på alle kommunale tage og et nej til Mercosuraf-talen. Enhedslisten vil halvere kødproduktionen før 2030 og stoppe salg af fossilbiler i 2025. Radikale Venstre vil slutte med registreringsafgiften, som vi kender den, men beskatte bilens ressource-træk. Vi

mangler ikke realpolitiske forslag, der kan skabe den systemforandring, som det kræver, hvis Danmark skal yde *sin* del for at nå 70-procentsreduktionsmålet, uanset om det så skal sættes op til 85 eller 90 pct. Det, der mangler, synes vi er modet.

Der alt for meget fokusgruppepolitik og segmenteringsanalyser og politisk strategi. Man prøver at lave bæredygtig omstilling, uden at der er nogen, der må blive sure. Bilisterne må ikke blive sure, bønderne må ikke blive sure, virksomhederne må ikke blive sure. Men vi kan ikke vækste os igennem den bæredygtige omstilling, uden at nogle bliver sure, og i stedet for at partierne udviser berøringsangst, er vi nødt til at involvere danskerne i den grønne omstilling. Vi må hjælpe bilisterne med at dele elbilene med fede samkørselsordninger; vi må involvere bønderne i at fremtidssikre dansk landbrug som et plantelandbrug; vi må lade være med at dispensere Aalborg Portland for CO₂-afgift, fordi de truer med at flytte til udlandet, når de har 9 mia. kr. i egenkapital.

Vi mangler ikke forslag, vi mangler ikke grøn politik – vi mangler mod.

Danskerne spiser plantemad og sparer på ressourcerne som aldrig før. De bæredygtige iværksættere laver deleapps og affaldssorteringsordninger og meget andet. Mange store virksomheder omstiller sig i en grøn retning – men jeg synes lidt, at regeringen er gået i stå. Og den folketingsperiode, der startede med et klimavalg og en ambitiøs klimaaftale blev hen ad vejen præget af lidt middelmådige klimaaftaler, og man sagde: Der er ikke brug for Alternativet længe, for nu er alle blevet grønne. Men det var de ikke. Der er mere end nogen sinde brug for Alternativet, for vi gør alle lidt grønnere. Og jeg håber, at det klimabevidste Danmark stemmer på politikere, de mener har mod til også at være grønne *imellem* valgene.

Vi står midt i mange kriser, som det også er blevet nævnt her fra talerstolen. Det handler om en energikrise, en fødevarerkrise, en forsyningskrise. Det er slemme kriser, som kommer til at præge verden i lang tid. Men de går over på et tidspunkt i modsætning til den største krise af dem alle sammen, nemlig klimakrisen. Hvis vi først kommer ud over de tipping points, der er, så bliver vores eksistensgrundlag simpelt hen markant udfordret. Hvis Golfstrømmen stopper, hvis inlandsisen smelter og permafrosten i Arktis forsvinder og korallerne dør, så ødelægger vi den planet, vi har lånt af de kommende generationer.

Derfor anser Alternativet klimaudfordringerne som den største krise i vores tid. Den krise har vi skabt Alternativet for at være med til at løse. Vi er et parti, der næres af håb, og som har modet til at lave de forandringer, der er nødvendige, og som aldrig giver op. Vi kan stadig væk nå at håndtere den største krise i vores tid, nemlig klimakrisen.

Derfor arbejder Alternativet for en grøn og progressiv verden og for et grønt og progressivt Danmark. Tak, formand.

Kl. 19:09

Anden næstformand (Trine Torp):

Tak til hr. Torsten Gejl, og tillykke med forlovelsen. Der er nogle korte bemærkninger, først til hr. Rasmus Stoklund.

Kl. 19:10

Rasmus Stoklund (S):

Tak, og tak for en både god og humoristisk tale – tillykke med brylluppet! Som en, der kun har ét ordførerskab, kan jeg levende sætte mig ind i at have 49 ordførerskaber. Det må være lidt af en mundfuld. Jeg synes sagtens, jeg kan få tiden til at gå, så 49 må være meget voldsomt.

Jeg vil også sige, at vi to jo ofte er meget enige om at være uenige i forskellige sammenhænge, på sociale medier osv. Men jeg synes omvendt også, at man må anerkende, at resultaterne taler for sig selv, når man ser, hvor mange aftaler Alternativet rent faktisk formår at være med i, på trods af at én ordfører må have 49 ordførerskaber.

Det er jo trods alt imponerende at kunne være med til at trække så mange aftaler i en endnu mere kødfri eller grøn retning, eller hvad det nu er, man forsøger.

Til sidst – og nu skal mit spørgsmål komme – vil jeg egentlig bare høre, hvad Alternativet tænker om vores ambitioner om at sikre mere grøn luftfart.

Kl. 19:11

Anden næstformand (Trine Torp):

Ordføreren.

Kl. 19:11

Torsten Gejl (ALT):

Det mener jeg helt klart er et positivt grønt skridt. Jeg synes, det klæder regeringen. Jeg vil så sige, at afgiften godt måtte have været noget højere.

Kl. 19:11

Anden næstformand (Trine Torp):

Så er det fru Pia Olsen Dyhr.

Kl. 19:11

Pia Olsen Dyhr (SF):

Først og fremmest vil jeg bare sige tusind tak til Alternativet, fordi I inspirerer os. SF har jo været et grønt parti siden 1970'erne, så jeg tror godt, at jeg kan tillade mig at sige, at vi er Danmarks ældste grønne parti. Men vi har også haft brug for et skub, og det er der ingen tvivl om at Alternativet i hvert fald har været med til at give SF, så tak for det.

En af de debatter, der ligger mig selv meget nært, er debatten om natur, som Alternativet har taget meget alvorligt og har engageret sig i. Jeg noterede mig tidligere i dag en debat mellem hr. Ole Birk Olesen og hr. Jakob Ellemann-Jensen om naturnationalparkerne, og der kom jeg til at tænke på ordføreren. Hvad er ordførerens holdning til, at vi nu får 15 naturnationalparker? Er det natur, eller er det ikke, som hr. Jakob Ellemann-Jensen sagde?

Kl. 19:12

Anden næstformand (Trine Torp):

Ordføreren.

Kl. 19:12

Torsten Gejl (ALT):

Altså, vi prøver jo at genskabe naturen – så godt vi kan ud fra, hvordan vi tror den har set ud i tidernes morgen – bl.a. sammen med SF, som jo også har kæmpet rigtig hårdt for det og været med til at opnå de resultater. Det, som det tit går på, er, hvorvidt man skal indhegne naturnationalparkerne, og om man skal have store græssere osv. Det er ikke noget med, at vi indsætter store græssere; vi *genindsætter* dem. De har været en del af vores natur. Det har okserne, hestene og elsdirene, som har gået og moset det hele igennem og spist vegetationer og skabt lysåbninger i naturen, som jo er nødvendige for den biodiversitet, vi vil have, når vi gerne vil have en mangfoldig natur og vi ikke bare vil have et stort krat, som jo i virkeligheden ikke er særlig mangfoldigt.

Kl. 19:13

Anden næstformand (Trine Torp):

Fru Pia Olsen Dyhr.

Kl. 19:13

Pia Olsen Dyhr (SF):

Tak for det. Jeg tror, det bliver den helt store udfordring i den kommende folketingsperiode. SF går til valg på, at vi skal have en naturlov, og der forventer jeg faktisk opbakning fra Alternativet. Jeg tænker, det kunne være en fin kamp at kæmpe sammen, for Danmark

har faktisk brug for en naturlov med bindende mål om urørt natur, men også, at vi har en særlig bæredygtig natur. Jeg synes, at vi kan bruge de samme mål, som EU har sat for havet, nemlig de 10 og 30 pct. Og det håber jeg at vi kan kæmpe sammen for. Jeg ved også, at mine venner i Enhedslisten vil være klar. Måske kan vi også få Radikale Venstre med, og så er vi jo begyndt at være så mange, at vi nok også kan overbevise Socialdemokraterne. Er Alternativet klar til det?

Kl. 19:13

Anden næstformand (Trine Torp):

Ordføreren.

Kl. 19:13

Torsten Gejl (ALT):

Ja, det er vi meget, meget klar på. Det er jo en ordentlig bid. Vi har f.eks. formentlig under 1 pct. vild natur tilbage i vores farvande. Så 10 pct. lyder måske ikke af så meget, men det er meget i Danmark. Jeg har selv været ude og dykke meget på de her sandsugningshuller i Køge Bugt for at finde ud af, hvad der sker, når vi suger huller i havbunden. Jeg har været nede at dykke på de mest sorte, ubehagelige, svovlbrintestinkende huller og fundet ud af, hvor meget det, at vi f.eks. suger materiale op fra havet i så stor grad – f.eks. i Køge Bugt, men også i Aarhus Bugt og andre steder – i virkeligheden påvirker naturen. Så vi skal til at kigge på, hvad der sker på vores havbund.

Kl. 19:14

Anden næstformand (Trine Torp):

Tak. Så er det fru Sofie Carsten Nielsen.

Kl. 19:14

Sofie Carsten Nielsen (RV):

Tusind tak for det sidste. Det er jeg meget enig i. Det er derfor, vi fik marin nationalpark på finansloven sidste gang – det er virkelig en kæmpe gevinst.

Men først og fremmest vil jeg bare sige tak for indsatsen. Jeg ved godt, hvordan det er at have mange ordførerskaber, og hvordan det er, når tingene går op og ned. Og tillykke med giftermålet – det er vildt at gøre det på balkonen. Det synes jeg er modigt, men det mod mangler vi også til at træffe alle de beslutninger, der skal til. For jeg er fuldstændig enig med ordføreren i, at vi jo faktisk har løsningerne. Nu skal vi have modet til at træffe de grønne beslutninger. Det håber jeg at ordførerne kommer til fortsat at knokle for. Det gælder om at holde sig til, ikke stå udenfor, men blive ved med at presse på.

Kl. 19:15

Anden næstformand (Trine Torp):

Ordføreren.

Kl. 19:15

Torsten Gejl (ALT):

Tusind tak for de ord.

Kl. 19:15

Anden næstformand (Trine Torp):

Fru Sofie Carsten Nielsen.

Kl. 19:15

Sofie Carsten Nielsen (RV):

Tak. Jeg vil gerne have ordet igen, for der er nemlig også noget andet, som Alternativet har hjulpet med at få frem i Radikale Venstre igen. Det er et 117 år gammelt dna, at vi skal udvikle vores demokrati, og mon ikke idéerne kommer fra det samme sted? Vi udspringer jo af fælles rødder, og jeg er rigtig glad for, at vi har fået sat det på dagsordenen nu, nemlig et demokratiudviklingskontor i Folketinget. Vi har ikke helt fået opbakningen til det endnu – også

her gælder det med modet. Vi skal blive ved med at knokle for, at det kommer. Men vi har brug for at åbne vores demokrati op og udvikle det, og det har I hjulpet til med sammen med os. Det synes jeg vi skal fortsætte med.

Kl. 19:15

Anden næstformand (Trine Torp):

Tak. Ordføreren.

Kl. 19:15

Torsten Gejl (ALT):

Tak. Det er utrolig vigtigt, at vi fortsætter med det. Jeg tror, mange borgere opfatter de her mure omkring Christiansborg som meget, meget tykke. Og man må jo også sige, at vi politikere ikke er dem, der har den allerstørste troværdighed i befolkningen – vi ligger sådan under ejendomsmæglere, journalister og brugtvognsforhandlere.

Så vi er nødt til at gøre noget aktivt for at involvere borgerne, prøve at give dem en stærkere stemme her i salen. Vi har prøvet at gøre det med borgerforslag, men det arbejde er slet ikke forbi, og et demokratiseringsinstitut er selvfølgelig noget, vi vil støtte.

Kl. 19:16

Anden næstformand (Trine Torp):

Tak. Så er det hr. Kim Valentin.

Kl. 19:16

Kim Valentin (V):

Tak for ordførertalen. Jeg kunne godt tænke mig at vide lidt mere om, hvordan Alternativet ser på ansvarlig økonomisk politik. Kan hr. Torsten Gejl uddybe ansvarlig økonomisk politik?

Kl. 19:16

Anden næstformand (Trine Torp):

Ordføreren.

Kl. 19:16

Torsten Gejl (ALT):

Ja. Jeg synes, det er ansvarlig økonomisk politik at lave investeringer, der betaler sig tilbage igen. Og der synes jeg, vi mangler at lave en masse ansvarlig økonomisk politik, f.eks. på socialområdet, hvor vi kan hjælpe f.eks. udsatte og syge mennesker til bedre trivsel og bedre livskvalitet. Det kan godt være, det koster penge, men de penge vil vi senere spare som afledte besparelser, f.eks. i sundhedsvæsenet, på overførselsindkomster osv. osv. Og der synes jeg faktisk ikke, vi udnytter de muligheder, der er for at skabe investeringer, som kaster gevinster af sig, fordi vi er lidt for bange for at bruge penge – også når de kommer igen. For det varer måske 10 år, før de kommer igen, og vi politikere bliver desværre kun valgt for 4 år.

Kl. 19:17

Anden næstformand (Trine Torp):

Hr. Kim Valentin.

Kl. 19:17

Kim Valentin (V):

Men vi har jo ikke 10 år, for lige nu har danskerne derude jo kæmpe problemer. Hvordan vil Alternativet løse de problemer, der er for danskerne?

Kl. 19:17

Anden næstformand (Trine Torp):

Ordføreren.

- Kl. 19:17 aftale, der forhåbentlig skal laves her inden så længe. Hvad tænker Alternativet der? Kl. 19:20
- Torsten Gejl (ALT):**
Jeg mener godt, vi kunne sætte personfradraget op for at hjælpe dem, der er hårdest ramt af fødevarepriser og energipriser. Jeg tror også, der er mange, der går og er rigtig bange for, at de ikke kan betale den der indefrysningsgæld tilbage over 4 år. Og der skal vi nok til at snakke om, at der måske skal være en gældsseftergivelse for dem, der får lavest løn. Så kan man jo sige: Jamen så sparer de jo ikke på noget, hvis de bare får at vide, at de får det eftergivet. Men de her mennesker har sparet hele tiden.
- Kl. 19:18
- Anden næstformand (Trine Torp):**
Tak for det. Så er det fru Mai Villadsen.
- Kl. 19:18
- Mai Villadsen (EL):**
Jeg vil i virkeligheden sige tak til Alternativet for det gode grønne samarbejde og særlig også til ordføreren for samarbejdet på både socialområdet og på beskæftigelsesområdet. Jeg ved, at hr. Torsten Gejl er enormt engageret i spørgsmålet om folk på landets jobcentre, altså folk, der er syge og piskes rundt i et umenneskeligt system. Jeg har selv bevidnet det hårde engagement i forhandlingerne om ydelser i det her land, selv om jeg ved, at ordføreren har meget at se til, så tusind tak for det.
- Og så skrev jeg mig egentlig også ind i talerrækken for at sige tillykke med både forlovelsen og i virkeligheden også ægteskabet med Uffe Elbæk, som er opstået igen efter en separation. Der har været lidt snak herinde i dag om politiske ægteskaber og flirts og meget andet, og jeg kan kun opfordre til, at der i hvert fald for de mindre, grønne partier kommer endnu flere bryllupper.
- Kl. 19:19
- Anden næstformand (Trine Torp):**
Ordføreren.
- Kl. 19:19
- Torsten Gejl (ALT):**
Tak. Jeg har nu aldrig været gift med Uffe Elbæk, men det er en fornøjelse at få Uffe tilbage. Jeg synes aldrig, det er for sent at gøre det rigtige, og det synes jeg Uffe gør. Og jeg er sikker på, der også er andre, der er blevet inspireret, i og med at han er kommet tilbage til Alternativet. Måske har Theresa Scavenius, Grøn Alliance og andre tænkt: Okay, når folk viser mod til at være med omkring det, der samler os, i stedet for det, der skiller os; når folk viser mod til at lægge de lidt store egoer på hylden, så vil vi også gerne være med.
- Kl. 19:20
- Anden næstformand (Trine Torp):**
Tak for det. Det kan godt være, det er ens partifælle, men stadig væk er vi på fulde navn og titel – men det kan jo svipse en gang imellem. Værsgo, hr. Niels Flemming Hansen.
- Kl. 19:20
- Niels Flemming Hansen (KF):**
Mange tak for det, og hjertelig tillykke med forøgelsen i jeres parti. Det er dejligt at se det, der i erhvervslivet ikke hedder en organisk vækst, men i hvert fald en vækst, og tillykke med indgåelse af ægteskab.
- Det får mig sådan til at tænke lidt på, at der i det rette ægteskab jo skal være den rette balance mellem krig og kærlighed; terrorbalancen skal ligesom være til stede. Det får mig til at tænke lidt på, om man – når nu man har udvidet partiet på den måde, som man har – så har gjort sig nogle tanker i forhold til det danske forsvar og den
- Anden næstformand (Trine Torp):**
Ordføreren.
- Kl. 19:21
- Torsten Gejl (ALT):**
Vi er jo skeptiske over for at bruge på for mange penge på forsvaret. Altså, det er nok noget af det, som vi gerne vil spare på for at finansiere andre ting. Jeg har ikke nået at tænke rigtig, rigtig ordentligt igennem, hvordan vi laver den aftale bedst muligt. Det må jeg altså ærligt tilstå. Men vi er nok kendt for at være rimelig pacifistiske.
- Kl. 19:21
- Anden næstformand (Trine Torp):**
Hr. Niels Flemming Hansen.
- Kl. 19:21
- Niels Flemming Hansen (KF):**
Ja, det har jeg jo forstået før, og jeg har også bemærket, at der i Alternativets partiprogram også står, at man maksimalt vil bruge 1 pct. af bnp. Samtidig nævner man NATO, hvor det jo som bekendt koster 2 pct. af bnp at være med. Kan hr. Torsten Gejl forklare, hvordan det lige hænger sammen?
- Kl. 19:21
- Anden næstformand (Trine Torp):**
Ordføreren.
- Kl. 19:21
- Torsten Gejl (ALT):**
Det hænger ikke sådan direkte sammen. Det er den sidste del af det, spørgeren siger, vi er nødt til at rette os efter, hvis det er sådan, at vi vil være med i NATO, og det vil vi. Vi vil være med i NATO; vi vil være med i FN; vi vil gerne være med i de overordnede globale samarbejder, som forsøger at holde lidt fred på vores planet i svære tider.
- Kl. 19:22
- Anden næstformand (Trine Torp):**
Tak for det. Der er ikke flere korte bemærkninger. Tak til hr. Torsten Gejl fra Alternativet. Den næste ordfører er fra Moderaterne. Hr. Lars Løkke Rasmussen, værsgo.
- Kl. 19:22
- (Ordfører)
- Lars Løkke Rasmussen (M):**
Tusind tak for det. Tak til statsministeren for åbningsredegerelsen, som hun kom med i går, nej i forgårs – det hele går lidt stærkt i øjeblikket, men åbenbart ikke så stærkt.
- Men jeg vil nu starte lidt længere tilbage, for i søndags var det 50 år siden, at den danske befolkning stemte os ind i EF, og det er der jo ganske få herinde, der er gamle nok til at kunne tage et ansvar for eller æren for. Jeg var selv kun 7 år gammel, så jeg husker det kun meget svagt. Men ikke desto mindre blev min ungdom formet af den visionære beslutning: et Danmark, der åbnede sig, øget eksport, øget import, velstand, fremgang, der blev råd til mere, både mere nær og mere fælles velfærd; parcelhusene skød op, gymnasierne skød op som paddehatte, der var nærmest en statsgaranti for, at vi, datidens ungdom, nåede længere end vores forældre med bedre uddannelse, bedre job, højere indkomst og bedre levestandard.
- Det er jo det Danmark, jeg er vokset op i, og det Danmark, jeg nu er blevet midaldrende i: fremgang, fremgang. Så har der selvfølgelig været nogle bump og nogle tilbageslag undervejs: oliekrisen

i 1970'erne, kartoffelkuren i 1980'erne, finanskrisen i 00'erne. Men mestendels har der været fremgang med bedre uddannelse, mere forskning, virksomhedernes investeringslyst, innovationskraft, privat foretagsomhed og et veludbygget offentligt velfærdssamfund, som har gjort Danmark til et stadig bedre land at blive født i, vokse op i og blive gammel i. Og skiftende regeringers reforms beslutninger – ingen nævnt, ingen glemte, og ikke altid lige populære i samtiden – har gjort os til et land med en robust offentlig økonomi, så der senest var noget at stå imod med, da coronakrisen ramte os.

Det er ikke et perfekt land, men det er nok det bedste, der findes, og vi har et fælles ejerskab til det, hvad enten vi er lønmodtagere eller selvstændige, hvad enten vi er offentligt ansatte eller privatansatte. Det er sådan set summen af millioner af menneskers virke, og alle har bidraget, og der er ingen – ikke noget parti, ikke nogen bevægelse – der kan tillade sig at tage patent på det.

Nu er vi så her: krig i Europa, energikrise, handelskrige, deglobalisering, inflation. Alt det udfordrer os. Den vind, vi snart i en årrække har haft i ryggen, får vi nu direkte ind i fjæset – stiv kuling direkte ind i ansigtet – og spørgsmålet er selvfølgelig, om det bare bliver endnu et bump på vejen fremad, eller om det sætter sig i et stort tilbageslag. Svaret på det spørgsmål afhænger jo helt og udelukkende af vores evne til at håndtere den her udfordring klogt og ansvarligt. Det tror jeg vi alle sammen skal skrive os bag øret, når vi nu også er i valgkamp. Vi skal være lidt tilbageholdende med at rulle gaveboderne frem og slynge om os med store løfter.

Jeg forudsiger, at det bliver hårdt, men også, at vi kommer videre, for det gør vi jo altid. Men straks efter det står vi med nogle andre udfordringer, som ikke er udefrakommende, som ikke er konjunkturbestemte, men som mere grundlæggende er vores egne udfordringer. Vores velfærdsmodel er udfordret. Vi mangler hænder. Vi mangler hoveder. Vi mangler penge. Så langt øjet rækker, er råderummet, tilvejebragt ved fortidige, historiske reforms beslutninger, brugt til helt nødvendige forsvarsudgifter i lyset af Putins angrebskrig og på demografi. For vi er selvfølgelig nødt til at indrette os, så vi kan følge med, når der bliver flere ældre, og når der bliver flere børn. Men det er jo sådan set bare at følge med.

Men vi vil jo mere end det. Vi har større ambitioner – det er jeg helt sikker på at vi alle sammen har. Der er ingen her, tror jeg, der ønsker et sundhedsvæsen med lange ventelister og aflyste operationer. Der er ingen her, der ønsker et skolevæsen, hvor for mange børn og unge ikke får robusthed og faglighed til bagefter at kunne finde fodfæste på arbejdsmarkedet. Og der er ingen her, tror jeg, der vil hævde, at vores ældreomsorg i alle sammenhænge lever op til den standard, vi selv ville ønske, hvis det var os, der sad derinde og åbnede døren for hjemmehjælpen, der bankede på. Og ingen her vil forsvare, at vi behandler psykiske sygdomme mere lemfældigt end somatiske sygdomme – det tror jeg ikke. Og der er ingen her, der vil kunne se deres børn eller børnebørn i øjnene, hvis ikke vi når vores klimamål, og hvis vi ikke magter at gøre Danmark fri af fossile brændsler. Jeg tror det ikke. Det er jo fælles udfordringer.

Kl. 19:27

Tiden er ikke til lette løsninger såsom 1.000 flere sygeplejersker eller nogle folketingsvedtagne minimumsstandarder eller til, at vi bare beslutter, at sådan skal virkeligheden derude se ud, eller til en hurtig lønpulje, eller hvad ved jeg. Tiden for de hurtige snuptagsløsninger er forbi. Vi har brug for med langt større grundighed at gå det hele igennem med friske øjne og omhyggelighed og turde at forandre for at bevare. Det er et gammelt konservativt slogan, som vi kunne løfte op til at være at forandre for at forbedre. Ellers svigter vi den helt store opgave, som jo er at give et land videre i bedre stand til næste generation.

I Moderaterne har vi rigtig mange bud. Det er en sundhedsreform, hvor vi i et lille land med kun 6 millioner indbyggere skaber et sammenhængende dansk sygehusvæsen i stedet for at drive det

i fem fordyrende siloer; en nærhedsreform, hvor vi ikke bare taler om at slippe den faglige frihed løs og skabe mere rum for mere ledelse, men indretter vores nære velfærdsinstitutioner, vores skoler, vores plejehjem og vores børnehaver, så det rent faktisk kan ske, og det kommer i nogen grad til også at kræve et opgør med vores gamle idé om det kommunale selvstyre; en borgerpligt, så vores unge indgår i forpligtende fællesskaber med andre unge, som har et helt andet afsæt end dem selv, en anden opvækst, og snuser til hjørner af vores fælles samfund, som de ellers ikke ville opleve, for at få fodfæste i livet, for at få respekt for anderledes tænkende, for at sikre den sammenhængskraft, som jo i sin tid blev skabt af højskolebevægelsen og andelsbevægelsen og alt det, der har gjort os til danske; en su-reform, der på en og samme tid sikrer social mobilitet for vores egne og holder Danmark maksimalt åben for udenlandsk talent, for det er tudetosset i en verden, hvor fremtiden tilhører dem, der kan tiltrække det bedste talent, at blive ved med at lukke ned for engelsksprogede uddannelsespladser.

Det er også en modernisering af den stramme udlændingepolitik, så vi står sammen om den uden at acceptere, at det bare nogle gange bliver for skørt, som når f.eks. en 18-årig ikke kan få statsborgerskab, fordi hun på linje med alle hendes medstuderende holdt fri efter den studentereksamen, hun tog som 17-årig pige; en pragmatisk gennemgang af vores skattesystem, så det måler sig med sammenlignelige lande, med hvem vi konkurrerer om arbejdskraften og investeringerne, for når der f.eks. børsnoteres næsten seks gange flere små og mellemstore virksomheder lige på den anden side af Øresund i Sverige end i Danmark, så har vi jo grebet det forkert an. Og vi har mange flere forslag.

Vi er ikke et midterparti, der sådan kigger til højre og venstre og lægger det sammen og dividerer det med to. Det kommer der kun leverpostej og stilstand ud af. Vi har ikke monopol på de rigtige løsninger, men vi vil insistere på, at dem, vi skal lægge ryg til, bliver grundige og gennemtænkte, og at vi får taget den speed ud af politik, der alt for ofte driver os til symbolpolitik, små hop på stedet eller forhastede beslutninger, som vi omtaler som historiske, men som aldrig rigtig gennemføres med den ro og den tålmodighed, der skal til, for at vi får de berørte med og får tingene til at bundfælde sig og implementeres, før vi springer videre til den næste beslutning.

Man siger, at ting tager tid, ævl tager evigheder. Og vi kan da godt i al evighed bare blive ved med at ævle. Men det var måske bedre at tage os tid til at gøre noget ved det, vi har talt så ufatteligt meget om igennem mange år: bureaukrati, mangel på arbejdskraft, mistrivsel blandt vores unge. Det er derfor, at vi, og vi er jo i en valgkamp, selv om vi nu snakker med os selv – vi glæder os til at komme ud og tale med vælgerne – går til valg for at få størst mulig opbakning til vores løsninger. Vi synes, de er de bedste. Men det er også for at få, og det er mindst lige så vigtigt, opbakning til idéen om en samarbejdende regering for hele Danmark, der med et gennearbejdet arbejdsprogram, ikke en løs forståelsesskitse, for en fuld valgperiode giver sig tid, rum og ro til at få løst nogle af disse mere fundamentale udfordringer. Det kræver en bredt sammensat regering.

Så vil jeg bare sige til sidst, at der er blevet talt om to veje i dansk politik, nemlig den røde og den blå. Der er også blevet talt om ægteskab og samlivsformer i alle mulige fantasifulde nuancer her i dag. Jeg ser sådan på det, at det handler om huset Danmark, hvor vi alle bor – 6 millioner mennesker i en verden med 8 milliarder mennesker. Det er jo i virkeligheden et lille bofællesskab i sådan et stort parcelhuskvarter. Så er der nogle, der gerne vil bo på den røde stue, og andre, der gerne vil bo på den blå stue, og fint med det, men det regner ind gennem taget, og fundamentet slår revner. Derfor synes jeg, at man skulle indkalde til en forlænget arbejdsweekend og få istandsat det her. Og hvis folk så derefter vil smutte tilbage på deres stuer, kan de jo gøre det. Men hvis vi ikke i fællesskab

får fundamentet på plads og taget ordnet, så har vi alle sammen et problem.

Kl. 19:36

Anden næstformand (Trine Torp):

Tak for det. Der er en kort bemærkning. Hr. Rasmus Stoklund.

Kl. 19:33

Kl. 19:33

Rasmus Stoklund (S):

Tak, og tak for talen. Hr. Lars Løkke Rasmussen taler bl.a. om et pragmatisk skattesystem, og det skattesystem har der jo som bekendt været lidt debat om i medierne af forskellige årsager, herunder i forhold til hvor pragmatisk det er, og hr. Bo Sandemann Rasmussen, der er professor på området, har mildest talt sat spørgsmålstegn ved det. Derudover viser den her skatteplan, der er lagt frem, også, at uligheden vil blive øget mere end med stort set nogen af de andre skattereformer, der er lavet i nyere tid. Det bekræfter tal fra Kraka, som Moderaterne jo baserer sig på, og det bekræfter tal fra CEPOS. Vil hr. Lars Løkke Rasmussen ikke prøve at uddybe, hvordan det så alligevel kan karakteriseres som et socialt balanceret skattesystem, man her lægger frem?

Kl. 19:34

Anden næstformand (Trine Torp):

Ordføreren.

Kl. 19:34

Lars Løkke Rasmussen (M):

Jo, det vil jeg sådan set gerne. Personskattedelen i det samlede økonomiske udspil, vi har lagt frem, og som gør Danmark 21 mia. kr. rigere i 2030 og sikrer et øget arbejdsudbud på 20.000, vil medføre en øget ulighed på 0,32 målt på Ginikoefficienten. Hvis man kigger på perioden fra 2015 til 2020, altså de sidste 5 år, så er Ginikoefficienten tilsvarende steget med 0,95. Så det er sådan, det hænger sammen.

Så er jeg helt med på, at der er noget kritik af det her forslag, som jo altså hviler på både at lave internationale konkurrencedygtige investeringsskatter, sætte selskabsskatten ned i en noget for noget, hvor vi afvikler erhvervstilskud, bede de 5 pct. rigeste i Danmark om at afstå fra deres personfradrag, løfte topskatten og lave en sti ind på arbejdsmarkedet, så det for folk, mens de vinder fodfæste på arbejdsmarkedet, virkelig er en målbar skattelettelse. Og det skal vi selvfølgelig være åbne for at diskutere. Vi kommer ikke med et skatteforslag her, der er mejslet i beton.

Kl. 19:35

Anden næstformand (Trine Torp):

Tak. Hr. Rasmus Stoklund.

Kl. 19:35

Rasmus Stoklund (S):

Men det er jo ikke små ting på Ginikoefficienten, når man ser de familietypeberegninger, som ligger til grund for politikken, og som Kraka, som Moderaterne baserer sig på, har lavet. Heraf fremgår det jo, når man ser på de her familietyper, at almindelige arbejderfamilier vil miste store summer på det, mens direktører vil tjene voldsomt på det. Derfor har jeg stadig væk lidt svært ved at se, hvordan det hænger sammen med, at man omtaler det som socialt balanceret.

Kl. 19:36

Anden næstformand (Trine Torp):

Ordføreren.

Lars Løkke Rasmussen (M):

Må jeg ikke sige, at der jo kører en faglig konflikt mellem CEPOS og Kraka, som jeg ikke skal være en del af. Den må Kraka gå ind i, og det tror jeg også de vil gøre. Der regnes forskelligt, og der ses på forskellige ting. Men det er da helt fint, hvis Socialdemokratiet nu som en nyskabelse læner sig fuldstændig entydigt op ad CEPOS. Det er den ene ting.

Den anden ting er, at når man regner skatter i procenter, vil det jo være sådan, og det er der jo ikke noget nyt i, at hvis man f.eks. løfter topskattegrænsen og afvikler topskatten, vil den nominelle værdi af det topskatteløft selvfølgelig være større for mennesker, der tjener mange penge, end for mennesker, der tjener færre. Der ligger inde på YouTube en meget lang sætning fra min mund, hvor jeg nærmere redegør for det der med mere og mindre, men det afstår jeg fra her. Det tror jeg ikke jeg kan to gange.

Kl. 19:36

Anden næstformand (Trine Torp):

Tak for det. Så er det hr. Thomas Danielsen.

Kl. 19:36

Thomas Danielsen (V):

Tak for det, og tak for hr. Lars Løkke Rasmussens tale. Jeg vil spørge hr. Lars Løkke Rasmussen, om han kan garantere, at han ikke kan acceptere statsministeren som minister i en regering, som Moderaterne enten er en del af eller er parlamentarisk grundlag for, uden at vi får foretaget en advokatvurdering af det politiske og juridiske ansvar.

Kl. 19:37

Anden næstformand (Trine Torp):

Ordføreren.

Kl. 19:37

Lars Løkke Rasmussen (M):

Jeg er ekstremt bekymret over den polarisering, der er i vores samfund – virkelig. Jeg er ekstremt bekymret over den måde, man taler til og i særlig grad om statsministeren på, og over den måde, man taler om navngivne embedsmænd på i vores samfund. Vi skal virkelig passe på her. Jeg har sådan set grundlæggende respekt for Radikale Venstres beslutning om at drage en politisk konsekvens. Det kneb så bare med at få det eksekveret, og derfor står vi nu i den her situation, at Danmark har været i valgkamp i 4 måneder. Det er på mange måder en parodi på folkestyret.

Debatten om granskningskommissionen fortsætter, og vi har nu også en advokatvurdering fra et almindeligt anerkendt advokatfirma, der når nogle ret skarpe konklusioner. Det er simpelt hen uhensigtsmæssigt, og derfor er vi nødt til at få sat et værdigt punktum i den sag. Jeg har ikke støttet nogen borgerforslag om at sende statsministeren i Rigsretten. Jeg er ikke helt sikker på, at der er potentiale til det. Men jeg er helt sikker på, at hvis ikke vi får sat et værdigt punktum for den her sag, gambler vi med tilliden til vores folkestyre. Derfor bliver vi nødt til, uanset hvilken regering der kommer efter det her valg, at få lavet en afsluttende vurdering ved en af Folketinget udpeget advokat af Minkkommissionens redegørelse.

Kl. 19:38

Anden næstformand (Trine Torp):

Hr. Thomas Danielsen.

Kl. 19:38

Thomas Danielsen (V):

Tak for hr. Lars Løkke Rasmussens svar. Jeg kan også spørge, om statsministeren kan være minister i en regering, som hr. Lars Løkke

Rasmussen er parlamentarisk grundlag for, *mens* advokatvurderingen bliver foretaget.

Kl. 19:38

Anden næstformand (Trine Torp):
Ordføreren.

Kl. 19:38

Lars Løkke Rasmussen (M):

Altså, jeg har jo lagt mærke til, at der er mange, der går op i retsprincipper. Spørgerens parti har f.eks. det der synspunkt, at resocialisering går så stærkt, at man kan blive justitsminister, straks efter man er blevet dømt ved Rigsretten, ikke? Og hvis man har det synspunkt – som jeg ikke er enig i – så må man også have det synspunkt, at ingen er skyldig, før de er dømt. Og ingen kan jo håndtere resultatet af en advokatvurdering, før den er foretaget.

Kl. 19:39

Anden næstformand (Trine Torp):
Tak. Så er det hr. Jacob Mark.

Kl. 19:39

Jacob Mark (SF):

Det er lidt i en anden boldgade, men en boldgade, der interesserer mig. Det er om folkeskolen. Jeg var på besøg på en folkeskole – og det ved jeg at hr. Lars Løkke Rasmussen også har været mange gange – og så fik jeg at vide, at jeg skulle ind i en klasse, som havde idræt. Jeg elsker idræt, det har jeg altid gjort, og så sidder de alle sammen ved deres computere. Det undrede mig jo i sagens natur lidt; jeg troede, at jeg skulle ledes ned i en gymnastikhal. Så gik jeg over og spurgte nogle af ungerne: Hvad er det, I laver? Jeg troede, I havde idræt. Jamen, det havde de også, og de sad og beskrev et højdesprings fire faser.

For mig var den oplevelse et meget godt eksempel på noget af det, som jeg mener er gået galt i folkeskolen, og som jeg mener er et resultat af nogle af de der hurtige løsninger; nemlig at man ville lave en meget stor reform, hvor man troede, at man kunne styre alt herinde fra Christiansborg, og så endte man med at have 3.000 bindende mål, som ingen i forligskredsen ville vedkende sig. Det var i sidste valgperiode, og nu er alle ved at løbe fra reformen.

Egentlig kunne jeg godt tænke mig at høre, hvad hr. Lars Løkke Rasmussen mener om folkeskolen, og om man vil være med til at sætte den mere fri.

Kl. 19:40

Anden næstformand (Trine Torp):
Ordføreren.

Kl. 19:40

Lars Løkke Rasmussen (M):

Først tænkte jeg lige, at jeg måske ville have været bedre til idrætstimerne, da jeg selv var barn, hvis de var tilrettelagt på den måde, der beskrives her. Men det er jo ikke godt. Vi har et kæmpe problem med børn og unges mistrivsel, og hvis man går ind og studerer det lidt nærmere, kan man se, at det bl.a. har noget at gøre med for meget skærmtid, for lidt fysisk aktivitet og for lidt søvn. Det er altså nogle helt basale ting, som vi i øvrigt også skal huske at have med, når vi diskuterer psykiatri og den slags ting.

Der er brug for at frisætte folkeskolen mere. Selvfølgelig er der det. Jeg tror bare, at det ikke er nok, at vi siger det. Altså, vi skal jo *gøre* det, og det er derfor, at vores bud er meget mere vidtgående. Det er at sige: Skulle vi ikke give den enkelte folkeskole en organisatorisk ramme, som også sikrer, at den bliver frisat?

Den skal ikke privatiseres eller noget som helst, men den skal have en organisatorisk ramme, der svarer til, at den var en selvejende

institution. Vi vil også gerne have, at skolebestyrelserne ikke kun består af forældrekrederen, men også består af afdaterorganisationerne – det omkringliggende samfund – så der bliver mere plads til ledelse. I det ligger også en mulighed for en friere løndannelse, så man kan honorere den gode lærer. Så mit svar er ja.

Kl. 19:41

Anden næstformand (Trine Torp):

Tak. Hr. Jacob Mark.

Kl. 19:41

Jacob Mark (SF):

Jeg synes, det er nogle spændende tanker. Vi vil ikke gå så langt; altså, jeg tror faktisk, der trods alt kan være fordele ved det kommunale lederskab. Det er mest, fordi jeg synes, at det de steder, hvor man har gjort det fuldstændig selvejende, f.eks. på gymnasieområdet, også har skabt en ret stor markedsliggørelse af vores uddannelsessektor. Så jeg kunne godt tænke mig at høre hr. Lars Løkke Rasmussen, om han ikke ser, at det kan være en risiko ved den model.

Men jeg går meget ind for frihed, og mit andet spørgsmål skal derfor være: Normalt har særlig Venstre holdt meget fast i det der med, at der skal være meget dansk og matematik – er man også klar til at give lidt mere frihed, i forhold til hvilke fag der er?

Kl. 19:42

Anden næstformand (Trine Torp):

Ordføreren.

Kl. 19:42

Lars Løkke Rasmussen (M):

Jeg taler overhovedet ikke om at frisætte det fra kommunerne. Jeg taler om at fjerne noget af koncerntstyringen, så man f.eks. ikke sidder oppe i Aalborg og dimensionerer 46 skoler og siger, at nu er det jeres tur til at få et nyt ventilationsanlæg, selv om vinduerne er utætte og det piber ind og skolen sådan set har brug for noget andet, ikke? Altså, der skal være en eller anden grad af frihed.

Der er jo nødt til at være nogle læringsmål, og det, jeg bare lige vil advare imod, er, at vi går fra den ene grøft til den anden – altså at vi overstyrer og så pludselig kommer til at understyre. Så vi skal finde en balance. Det er også derfor, vi skal have tid til at gøre det ordentligt, så vi frisætter vores institutioner, man samtidig sikrer, at de står på mål for nogle grundlæggende ting. Der er også forældre, der flytter mellem landsdelene, og hvis man kommer fra Sjælland og kommer ind i 3. b i Jylland, skal der være en eller anden grad af genkendelighed, ikke?

Kl. 19:43

Anden næstformand (Trine Torp):

Tak for det. Så er det hr. Jonathan Simmel fra Enhedslisten.

Kl. 19:43

Jonathan Simmel (EL):

Tak. Jeg noterer mig, at ordføreren snakker om det her med en samarbejdende regering for hele Danmark, og så vil jeg også gerne gribe fat i det skatteudspil, ordførerens parti har fremlagt. Det har jo ikke bare været svært at gennemskue for os, for jeg kunne læse CEPOS' rapport, der blev udgivet her i morges. Og så vidt jeg forstår, er det sådan – og det er jo ikke just en venstreorienteret tænketank; jeg tror, at de selv definerer sig som borgerlig-liberale – at det, I har fremlagt, handler om at afskaffe topskatten, nedsætte selskabsskatten, nedsætte skat på aktieindkomster, og at det er den mest ulighedsskabende reform siden år 2000, hvis man bruger CEPOS' ord direkte fra deres rapport.

Så vidt jeg forstod, rammer det også ca. 1 million lønmodtagere. For en normal funktionærfamilie mener jeg, at det er 33.000 kr.,

de mister, og for en arbejderfamilie med to børn er det 10.000 kr., hvorimod en direktørfamilie med to børn vil få yderligere 33.000 kr. mere om året. Jeg skal bare forstå det: Er det det, man definerer som en regering for hele Danmark, og er de tal korrekte?

Kl. 19:44

Anden næstformand (Trine Torp):
Ordføreren.

Kl. 19:44

Lars Løkke Rasmussen (M):

Altså, hvis det forholder sig sådan, som det bliver beskrevet her, når den faglige dialog er tilendebragt, så bliver det her forslag jo ikke gennemført. Jeg kunne aldrig drømme om at gennemføre en skattereform, som straffer middelklassen – det giver jo ikke nogen mening; det gør det ikke.

Det, den faglige diskussion står i – og det kan simpelt hen ikke udredes på 42 sekunder – er jo, at vi lægger op til, at vi laver et skattesystem, som er enkelt set fra skatteborgerens perspektiv, fordi der er den samme procent, uanset hvad man tjener. Det er ret enkelt. Til gengæld ønsker vi så at sikre den sociale lighed, kan man sige, ved at lave en lønsum på virksomhederne, som er positiv, for så vidt angår ansatte med en høj løn, og negativ, for så vidt angår ansatte med en lav løn. Det vil påvirke løndannelsen, sådan at lønnen alt andet lige stiger hurtigere for folk med små indkomster og langsommere for folk med høje indkomster. Det er jo sådan set det, der er med til at trække det socialt rigtigt på plads.

Så vil der være en diskussion, og den er jeg helt åben over for at kigge på: Hvad er knækgrænserne for den her lønsum? For afhængigt af hvor man lægger dem, kan der være forskellige effekter. Og det afhænger også af, med hvilken tilbøjelighed man regner med at den her lønsum slår over i løndannelsen. Det her er lidt kompliceret.

Kl. 19:45

Anden næstformand (Trine Torp):
Tak. Hr. Jonathan Simmel.

Kl. 19:45

Jonathan Simmel (EL):

Ja, det lyder klart lidt kompliceret, og derfor er det jo også lettere – apropos økonomer – for os andre bare at læne os op ad, hvad de siger.

Men forstår jeg det rigtigt, når jeg siger, at det så er ordførerens måde også at række ud til venstre side i salen på at sige, at det, man har fremlagt, regner man alligevel heller ikke rigtig med bliver gennemført? Så tænker jeg, at så vil det måske være mere interessant at høre, hvad det er, ordføreren tænker at gøre konkret i forhold til den lighedsskabende politik.

Kl. 19:46

Anden næstformand (Trine Torp):
Ordføreren.

Kl. 19:46

Lars Løkke Rasmussen (M):

Jamen det her bidrager til lige muligheder. Det, at vi f.eks. har lagt et forslag frem om en sti ind på arbejdsmarkedet, hvor man, hvis man er en person, der har under 25.000 kr. om måneden, enten fordi man er deltidsansat, eller fordi man er ind og ud af arbejdsmarkedet og ikke har fået fodfæste, og øger sin indkomst, fordi man får plads på arbejdsmarkedet, så får lov til at beholde de første 3.000 kr., man har i lønfremgang, et hundrede procent uden nogen skat, og at det så fases ud over en 4-5-årig periode, vil jo bidrage til, at folk kommer op og står på egne ben og vinder fodfæste på arbejdsmarkedet. Det er for at nævne én ting.

Det bidrager også til ligheden at sige, at de 5 pct. af danskerne, der har den højeste indkomst målt på alle indkomsttyper, skal betale en toptopskat i den forstand, at de ikke får noget personfradrag.

Kl. 19:46

Anden næstformand (Trine Torp):
Tak. Så er det fru Britt Bager.

Kl. 19:46

Britt Bager (KF):

Tak for det, og tak til hr. Lars Løkke Rasmussen for en rigtig god tale. Der blev sagt mange gode og mange rigtige ting, bl.a. det, at vi skal forandre for at forbedre. Hr. Lars Løkke Rasmussen har jo stået bag nogle af de største forbedringer, bl.a. den, vi har i sundhedssystemet, bag behandlingsgarantien, bag kræftpakkerne – noget, som rigtig mange danskere tager for givet, men som på ingen måde kan tages for givet, i hvert fald ikke hvis man er patient i det psykiatriske system.

Jeg har bemærket, at Moderaterne ikke er med i den psykiatriplan, der netop er blevet indgået af en lang række partier i Folketinget, og jeg kunne godt tænke mig at høre hr. Lars Løkke Rasmussen om, hvorfor Moderaterne ikke er med i den aftale.

Kl. 19:47

Lars Løkke Rasmussen (M):

Ja, det kan jeg svare meget kort på. Det er, fordi det er en totalt utilstrækkelig psykiatriplan, som jeg simpelt hen ikke forstår at de partier, der for nærværende er opposition, har indgået kl. fem minutter i tolv. Efter at regeringen har sovset det hele i en 3-årig periode, redder man dem lige af krogen til sidst ved at lave en 10-årsplan, der ikke er en 10-årsplan, og dermed tager man i virkeligheden strøm ud af den her debat i valgkampen. Det er jo det, der sker, for når I kommer rundt på alle møderne og snakker om det her, vil man sige: Nåh, vi har lige lavet en plan, og den er ikke helt på plads, og vi er i gang, og sådan noget. Det forstår jeg simpelt hen ikke. Det er i min optik dårligt politisk håndværk.

Vi ønsker at sidestille psykiatrien med somatiske sygdomme. Vi ønsker at tage de gode erfaringer fra kræftpakkerne og flytte det over i psykiatrien. Vi ønsker, og det er også derfor, vi gerne vil lave ét dansk sygehusvæsen, at skabe en klarere organisation. Noget af det, der er problemet, er jo snitfladen mellem hospitalspsykiatrien og socialpsykiatrien. Det kræver også, at vi tager et meget, meget fastere greb om kommunerne. Det er måske lettere for mig at sige nu repræsenterende et parti, der ikke har nogen kommunalbestyrelsesmedlemmer, men det kræver, at vi tager et hårdere greb om kommunerne.

Kl. 19:49

Anden næstformand (Trine Torp):
Tak for det. Britt Bager.

Kl. 19:49

Britt Bager (KF):

Tak for det, og nu til lidt et emneskifte, nemlig til noget, der ligger mig meget på sinde. Regeringen har nemlig valgt at indgå en aftale med de røde partier om at tvangsfordelle gymnasieelever, rangordne unge mennesker efter, hvad deres forældre tjener, og jeg er faktisk ikke helt klar over, hvor Moderaterne står henne i det. Men jeg kan i hvert fald sige helt klart og tydeligt, at vi Konservative kommer til at stoppe den aftale, hvis vi har flertal til det. Er Moderaterne med på det?

Kl. 19:49

Anden næstformand (Trine Torp):
Værsgo.

- Kl. 19:49
- Lars Løkke Rasmussen (M):**
 Det bidrager vi gerne til at medvirke til, for jeg synes, det er et dårligt forslag. Men jeg synes også, at man er nødt til at give regeringen, at nogle af de overvejelser, der ligger helt nede bagved, jo er centrale, altså det med, at der er noget sammenhængskraft i vores samfund, der smuldrer, bl.a. fordi mange vælger folkeskolen fra, fordi vores bosammensætning er, som den er, og fordi vi har et ghettoiseret Danmark og den slags ting. Men vores bud er jo et helt andet og meget mere dramatisk, og det er jo forslaget om den her civile borgerpligt. Det er jo at sige, at ved siden af de institutioner, som engang var dér, hvor man smeltede sammen, er vi nødt til at opfinde noget nyt, så vores unge mærker det her forpligtende fællesskab på tværs af grænser og skel.
- Kl. 19:50
- Anden næstformand (Trine Torp):**
 Tak. Der er en lille smule uro i salen – i hvert fald lyder det sådan heroppe fra formandsstolen.
 Nu er det hr. Peter Skaarup.
- Kl. 19:50
- Peter Skaarup (DD):**
 Tak for det, og tak til hr. Lars Løkke Rasmussen for talen. Det er jo tit på det her tidspunkt, at debatten begynder at blive interessant, for så skal statsministeren jo snart op og alt det her. Men jeg kunne godt tænke mig at høre hr. Lars Løkke Rasmussen: Hvad er det egentlig ved den regeringsperiode, der har været med Mette Frederiksen som statsminister, der gør, at Moderaterne og hr. Lars Løkke Rasmussen ikke vil udelukke, at Mette Frederiksen kan tage en periode mere?
- Kl. 19:51
- Anden næstformand (Trine Torp):**
 Ordføreren.
- Kl. 19:51
- Lars Løkke Rasmussen (M):**
 Der er ingenting overhovedet – som i overhovedet ikke. Der er ikke noget, der giver anledning til, at man ikke skulle udelukke det. Det har jo ikke noget med det at gøre. Det har noget at gøre med et samlet sæt erfaringer, vi har tilegnet os igennem en periode, som viser, at det ikke er muligt at træffe de nødvendige beslutninger, hvis ikke vi finder en ny måde at samarbejde på. Man kunne jo se det i partiledersdebatten, dagen før valget blev udskrevet, hvor Det Konservative Folkepartis formand på ti sekunder solgte ud af alle de mærkesager, han gik til valg på, fordi fru Inger Støjberg ikke kunne lide dem. Der var man i gang med at lave det store, gyldne kompromis, fordi det skulle indgå ovre på den blå banehalvdel. Det duer ikke.
 Jeg står f.eks. vagt om en stram udlændingepolitik. Men jeg anerkender også, at der er vokset mange tidsler frem i det bed, og der er ingen, der har mod til at luge ud i dem. Statsministeren er så hundeanst for fru Inger Støjberg, at hun ikke tør initiere det, og ovre på den anden side vil der jo sidde nogle partier, som vil være en del af et parlamentarisk grundlag for en blå regering, som vil forhindre det.
- Kl. 19:52
- Anden næstformand (Trine Torp):**
 Hr. Peter Skaarup.
- Kl. 19:52
- Peter Skaarup (DD):**
 Det er fair nok. Hvis det er hr. Lars Løkke Rasmussen og Moderaternes vurdering, så er det jo sådan, det er. Men jeg må bare sige, at det set herfra er meget godt, at vi nu ved, at man altså muligvis får en socialdemokratisk statsminister, hvis man stemmer på Moderaterne. Og det er jo også meget godt, at vi nu ved, at vi ingen som helst sikkerhed kan få for, at den magtfuldkommenhed med minkskandale og andet ikke kan fortsætte, fordi man ikke vil udelukke at pege på en socialdemokratisk statsminister.
- Kl. 19:52
- Anden næstformand (Trine Torp):**
 Hr. Lars Løkke Rasmussen.
- Kl. 19:53
- Lars Løkke Rasmussen (M):**
 Det synes jeg var en meget hurtig følgeslutning. Jeg kan da godt sige, at hvis ikke der havde været en socialdemokratisk etpartisregering, havde der ikke være nogen minkskandale. Hvis ikke man så behændigt havde skilt sig af med lidt for mange departementschefer, havde der ikke være en minkskandale. Hvis der havde været en skarpere opposition – altså, jeg tog kampen ene mand i B.T.s klummer – i coronakrisens første fase, så havde der ikke været en minkskandale.
- Kl. 19:53
- Anden næstformand (Trine Torp):**
 Tak. Så er det hr. Morten Messerschmidt.
- Kl. 19:53
- Morten Messerschmidt (DF):**
 Jeg har sådan set ret stor respekt for hr. Lars Løkke Rasmussen, men der er en ting, jeg ikke forstår. Det nye projekt, hvor hr. Lars Løkke Rasmussen har udråbt sig selv eller er blevet udråbt til at blive sådan en slags kongemager, handler om at bygge en form for politisk alliance hen over midten. Men de seneste snart 11 timer har vi ikke set skyggen af hr. Lars Løkke Rasmussen hernede i Folketingssalen. Det er først nu, hvor han har mulighed for at gå på talerstolen, at han indfinder sig. Hvordan kan man sige, at man agter at bygge bro imellem Socialdemokratiet, Venstre, De Radikale og alle mulige partier, når vi overhovedet ikke har set ham? Så når hr. Lars Løkke Rasmussen siger, at han vil have en forlænget arbejdsweekend mellem partier, hvad er det så egentlig for en interesse, han har i de partier?
- Kl. 19:54
- Anden næstformand (Trine Torp):**
 Ordføreren.
- Kl. 19:54
- Lars Løkke Rasmussen (M):**
 Tak for det. Jeg synes måske, hr. Morten Messerschmidt burde understyre sig med et eller andet bakspejl. Altså, vi har siddet dernede i grebningen, hvor jeg startede i sin tid for 28 år siden, det meste af dagen, når jeg ikke har siddet derude sammen med andre gode kollegaer og har drukket kaffe. Hvis man anskaffede sig det bakspejl, kunne man også kigge tilbage på Dansk Folkepartis bidrag til dansk parlamentarisme de sidste 6-8 år, og så ville man måske kunne forstå, hvorfor jeg nåede den konklusion, at vi har brug for at danne en regering hen over midten. For vi er nødt til at vende ryggen til det der tyrkiske marked, hvor man, hver gang man vil lave en økonomisk reform, skal udveksle den med en udlændingepolitisk stramning. Så der er to gode grunde til, at man burde investere i et bakspejl.
- Kl. 19:55
- Anden næstformand (Trine Torp):**
 Hr. Morten Messerschmidt.

Kl. 19:55

Morten Messerschmidt (DF):

Hvad er så hr. Lars Løkke Rasmussens bidrag til den her debat, når han har siddet hernede i salen? For hvis man nu efter at have været minister med forskellige porteføljer, statsminister osv., bl.a. på Dansk Folkepartis opbakning, har siddet og tænkt sig om i den tid, man ikke har været statsminister, og er kommet frem til, at alt det, man har gjort sammen med Dansk Folkeparti, var forkert, hvordan kan det så være, at man bare har siddet forknýt nede i grebningen og ikke har bidraget til den debat, som vi andre sådan set har taget del i igennem de seneste nu snart 11 timer?

Kl. 19:56

Anden næstformand (Trine Torp):

Ordføreren.

Kl. 19:56

Lars Løkke Rasmussen (M):

Jamen jeg har skam ikke fortrudt alt det, man har gjort. Jeg har fortrudt alt det, vi ikke fik gjort, fordi tingene var for låst. Det har jeg fortrudt. Jeg tror, jeg har et udmærket billede af de forskellige partiers positioner, og at jeg helt uden at tage hverken en kandidattest eller at stille uddybende spørgsmål – mange af dem har jo primært været af drillende karakter her i løbet af dagen – har et rimelig godt billede af, hvordan det danske Folketing er sammensat. Jeg har til gengæld ingen anelse om, hvordan det er sammensat efter valget, og det er jo sådan set det, der er relativt mest afgørende for, hvordan vi kommer videre herfra. Og derfor synes jeg sådan set også – men vi skal jo have den her debat – at det er vigtigere at komme ud at tale med danskerne nu, ikke?

Kl. 19:57

Anden næstformand (Trine Torp):

Tak. Så er det hr. Lars Boje Mathiesen.

Kl. 19:57

Lars Boje Mathiesen (NB):

Jeg kan bekræfte, at hr. Lars Løkke Rasmussen har siddet nede bagved, for vi har da hilst på hinanden og haft en samtale. Og jeg vil i al respekt sige om det med bakspejlet, at hr. Lars Løkke Rasmussen ikke var alene med kritikken i forbindelse med coronaen; jeg har i hvert fald også kæmpet mine kampe dér. Det håber jeg også man vil anerkende.

Jeg er jo ny i politik, og det her er så min første periode. Og når jeg kigger på både Inger Støjberg-sagen og den igangværende minkskandalesag, så slår det mig – og måske er det bare, fordi jeg er en rookie og en novice – at det måske ville være godt at få en forfatningsdomstol eller noget andet. For den måde, de her spørgsmål bliver politiseret på, ser jeg som noget ret uskønt, og det gælder for begge sider og for alle sider af sagen. Men gør hr. Lars Løkke Rasmussen sig nogen tanker om at gå den vej for at løse det problem, vi har parlamentarisk?

Kl. 19:58

Anden næstformand (Trine Torp):

Ordføreren.

Kl. 19:58

Lars Løkke Rasmussen (M):

Jamen jeg er sådan set meget enig i, at vi står med nogle store udfordringer. Jeg har ikke kunnet lide at se det, jeg har set de sidste 3½ år. Jeg er også nødt til at sige, at jeg fra regeringens første færd advarede mod, hvor det her ender. Og det var ikke nogen kampagne. Det var en analyse.

For når man centraliserer så meget beslutningskraft i Statsministeriet; når man udnævner politiske rådgivere til at sidde i regeringens koordinerende udvalg; når man har den tilgang til politik, at man tror, man ligesom kan skemalægge og planlægge det hele over en 4-årig periode og siger, at nu skal man først diskutere det her i år to af perioden, fordi vi ikke kan absorbere alting på en gang, så er der en risiko for, at det går galt. Det synes jeg altså også er blevet bekræftet.

Derfor er det jo et selvstændigt mål, at den her regering hører fortiden til. Det er et selvstændigt mål. Og det er et selvstændigt mål, at en ny regering, uanset hvordan den ser ud, altså bliver født på en anden måde og med nogle andre interne spilleregler, hvad jeg gerne uddyber.

Kl. 19:59

Anden næstformand (Trine Torp):

Hr. Lars Boje Mathiesen.

Kl. 19:59

Lars Boje Mathiesen (NB):

Mit spørgsmål gik lidt på, om der skulle oprettes en form for forfatningsdomstol i stedet for, så det ikke var parlamentet her, der skulle træffe beslutning i de her sager. Jeg håber, ordføreren kan nå at svare på det.

Det andet spørgsmål går på, at når jeg nærlæser lovgivningen, er der forskel på reglerne for, hvornår man kan indtræde i landspolitik og i kommunalpolitik, hvis man er blevet dømt for noget. Der er et sæt regler for, hvornår man kan sidde i byrådene, mens der så er et andet sæt regler for, hvornår man kan sidde Folketinget. I min optik er det bare uhensigtsmæssigt. Og det giver sådan en forskelsbehandling af folk, der skal indtræde forskellige steder.

Kl. 19:59

Anden næstformand (Trine Torp):

Ordføreren.

Kl. 19:59

Lars Løkke Rasmussen (M):

Altså, spørgsmålet om folketingsmedlemmers valgbarhed er jo sådan set reguleret i hele vores basislovgivning, og det synes jeg ikke vi skal lave om på. Jeg synes, det er meget, meget fornuftigt, at vi har sat nogle fælles standarder for, hvad der gælder i kommunalpolitik, og det synes jeg også man er nødt til at tage alvorligt. For der er forskel på at blive folketingsmedlem og minister. Folketinget er den lovgivende forsamling; ministrene er den udøvende magt, altså ifølge magtens tredeling.

Og derfor har jeg f.eks. fuld respekt for, at man kan blive dømt og komme i Folketinget, hvis der er vælgere nok, der synes det. Jeg har ingen respekt for, at nogle kan synes, at man kan udnævnes til minister uden nogen form for karenperiode. Jeg synes, det er vanskeligt at forestille sig en justitsminister, som ikke ville kunne bestå en prøve på politiskolen.

Kl. 20:00

Anden næstformand (Trine Torp):

Tak. Så er det hr. Alex Vanopslagh.

Kl. 20:00

Alex Vanopslagh (LA):

Tak for det. Tak for en interessant tale. Hr. Lars Løkke Rasmussen må rette mig, hvis jeg tager fejl. Men sådan som jeg forstår Moderaternes projekt, er det jo i bund og grund, at vi skal øge reformambitionerne i Danmark; vi skal have løst manglen på arbejdskraft; vi skal nytænke måden, vi har indrettet vores velfærdssamfund på, lidt firkantet sagt. Vi skal måske gøre op med det kommunale monopold

på velfærd. Og jeg tror, det er noget, som mange blå partier tænker er den rigtige retning at gå i.

Hvis man ser på den her regering, har den ikke gennemført skyggen af reformer, der for alvor løser noget i forhold til mangel på arbejdskraft eller for alvor sikrer mere konkurrence i det offentlige. Den her regering symboliserer alt det, som i min optik går imod, hvad Moderaternes projekt er – måske har jeg misforstået projektet.

Derfor kan jeg bare ikke forstå, hvorfor hr. Lars Løkke Rasmussen vil insistere på, at en kommende regering, hvis den bliver afhængig af hr. Lars Løkke Rasmussens mandater, skal involvere Socialdemokratiet og røde partier, når de har vist i den her periode, at de ikke gider nogen reformer overhovedet. Vi blå partier vil jo faktisk gerne gennemføre noget af den politik, som hr. Lars Løkke Rasmussen foreslår.

Kl. 20:01

Anden næstformand (Trine Torp):
Ordføreren.

Kl. 20:01

Lars Løkke Rasmussen (M):

Jamen det er sådan set en grundlæggende rigtig forståelse af, hvad projektet går ud på, og derfor støtter Moderaterne jo heller ikke den regering, der sidder nu, altså som i slet ikke. Det er et selvstændigt mål, at den kommer væk, bl.a. af de grunde, vi lige diskuterede.

Vores analyse er, at hvis vi skal lave de her sådan mere grundlæggende forandringer, er det nødt til at være bredere forankret end i den blå eller den røde familie. Det er vores analyse, og det kan være, vi tager fejl. Det er en analyse, der bl.a. er draget på baggrund af mangeårige erfaringer, og det er jo også erfaringer med et socialdemokrati, der godt kan tage sig anderledes ud.

Altså, jeg husker selv at have været en del af en konstruktiv blå opposition, der sænkede selskabsskatten, hævede topskattegrænserne og fjernede NO_x-afgiften – under en socialdemokratisk ledet regering. Jeg husker tilbage i historien en socialdemokratisk ledet regering, der med en konstruktiv opposition fjernede formueskatten. Så det er derfor.

Kl. 20:02

Anden næstformand (Trine Torp):
Tak. Hr. Alex Vanopslagh.

Kl. 20:02

Alex Vanopslagh (LA):

Men hele statsministerens – altså den nuværendes – raison d'être er at være lige så stram, hvis ikke strammere end blå blok på udlændingepolitikken, og så er det et opgør med Bjarne Corydon og Helle Thorning-Schmidt, altså med reformer.

Hvad er det, der gør, at hr. Lars Løkke Rasmussen tror, at Moderaterne kan forvandle fru Mette Frederiksen til en reformminister? Og hvis nu vi står efter valget, og hr. Lars Løkke Rasmussen har forsøgt at forhandle med fru Mette Frederiksen om, at vi skal have nogle reformer, og hr. Lars Løkke Rasmussen ser, at det ikke er muligt, men at det er muligt med de blå, er det så ikke mere interessant end at prøve med noget i midten, som bare betyder stilstand?

Kl. 20:03

Anden næstformand (Trine Torp):
Ordføreren.

Kl. 20:03

Lars Løkke Rasmussen (M):

Jamen jeg gjorde meget ud af i min første tale at sige, at midten ikke er sådan noget gennemsnitligt noget for os. Altså, det er en ambition om forandring. Og det kan godt være, nogen har taget et opgør, men

så kan folk måske tage et selvopgør. Altså, jeg noterer mig jo, at statsministeren, da hun udskrev valget, næsten lød som et ekko af mig selv for 3½ år siden. Jeg noterede mig så også, at hr. Søren Pape Poulsen og hr. Jakob Ellemann-Jensen så lød som et ekko af den nuværende statsminister for 3½ år siden. Sådan kan ting jo flytte sig over tid. Og vi går til det her med en ambition om noget, og ikke for at gøre nogen til noget.

Kl. 20:04

Anden næstformand (Trine Torp):
Så er det hr. Jens Joel.

Kl. 20:04

Jens Joel (S):

Tak til hr. Lars Løkke Rasmussen. Jeg vil gerne snakke klimapolitik, og jeg kunne godt tænke mig at starte, dengang hr. Lars Løkke Rasmussen sidste gang blev statsminister. Dengang gjorde man det under overskriften »grøn realisme«, at man aflyste vores mål om 40-procentsreduktion i 2020 og aflyste udfasningen af gas og kul. Hvad var egentlig visdommen i det?

Kl. 20:04

Anden næstformand (Trine Torp):
Ordføreren.

Kl. 20:04

Lars Løkke Rasmussen (M):

Man gjorde også mange andre ting. Jeg er ikke her for at stå og lave historieskrivning. Det kunne vi godt tage en stor kamp om. Det er jeg ikke sikker på der kommer noget godt ud af for nogen parter. Jeg synes, det er fint at have flotte klimaambitioner, og det er jo bredt forankret i det danske Folketing. Man må desværre også konstatere, at de med al sandsynlighed ikke bliver indfriet, ikke?

Det er f.eks. en meget flot ambition her i Folketinget at sige, at vi skal lave verdens første energiø. Den er så færdig i 2032-2033 eller sådan noget. Udbudsmaterialet er allerede udskudt en gang, og det kan godt blive skubbet mere. Det bliver ikke verdens første energiø. Der er en i Korea, og der er en i Japan, og der er måske også en i Holland, inden man kan klippe snorene over her. Der er store mål om, hvad der skal ske ude i Nordsoen, men vi ved alle sammen, at det tager 8-10 år fra tanke til handling. Der er 2030-målet, men vi går ind i 2023 lige om lidt, og vi kommer ikke til at nå det, medmindre vi laver nogle ting grundlæggende om.

Det er bl.a. derfor, at vi skal have en regering, hvor man, selv om det er lidt kedeligt, går lidt mere ned i maskinrummet, kigger på processerne, vender nogle ting på hovedet og laver koncessionsmodeller i stedet for detalstyring og den slags ting. Det er det, der skal til, og det synes jeg er vigtigere end at stå og skændes om nogle historiske målsætninger.

Kl. 20:05

Anden næstformand (Trine Torp):
Tak. Så er det hr. Jens Joel.

Kl. 20:06

Jens Joel (S):

Med al respekt kunne man jo sige, at tempoet, hvormed vi omstiller, havde været et andet, hvis vi ikke havde stået stille, mens hr. Lars Løkke Rasmussen havde ansvaret. Men man må så bare spørge, når vi nu faktisk har de her ting: Hvad er det egentlig, Moderaterne byder ind med? Hvad er det konkrete virkemiddel? Man vil ikke vedkende sig, at man stoppede op. Der var ikke nogen økonomisk krise, der betingede, at man skulle skrue ned for klimaambitionerne, og der var ikke noget som helst andet, der gjorde det. Vi må forstå, at

det bare er, fordi hr. Lars Løkke Rasmussen først lidt sent har indset værdien af den grønne omstilling – eller hvad?

Kl. 20:06

Anden næstformand (Trine Torp):
Ordføreren.

Kl. 20:06

Lars Løkke Rasmussen (M):

Jamen det er fuldstændig vrøvl. Man kan jo bare gå ind og se på nogle kurver over, hvad for nogle møller der faktisk kom op at stå hvornår i danmarkshistorien, og så kan man se, at der jo har været en kontinuerlig vækst. Så har folk været i regering og ikke i regering, og så er der beslutninger, der senere er truffet i et ministerium, og sådan noget.

Vores konkrete bidrag er da bl.a. at lave et lidt andet setup i centraladministrationen for at få det her til at ske. Det bliver måske sådan lidt teknisk. Men medmindre man etablerer en eller anden tværfaglig taskforce eller laver en superministerpost, der har beslutningskraft på tværs af det, der i dag ligger på forskellige ministerområder, til at drive det her igennem, så kommer vi ikke til at nå det.

Kl. 20:07

Anden næstformand (Trine Torp):

Tak. Så er det hr. Kim Valentin.

Kl. 20:07

Kim Valentin (V):

Tak for det, og tak til hr. Lars Løkke Rasmussen. Jeg har faktisk altid nydt at høre ordføreren kigge frem i tiden, og det er også det, vi hører i ordførertalen, altså at kigge frem i tiden, og hvordan vi reformerer. Men undskyld mig, er vi ikke nødt til at være en lille smule mere præcise? Det er jo ikke det vigtigste problem, hvordan vi taler sammen. Det vigtigste problem i øjeblikket er, hvordan danskernes privatøkonomi bliver løst, hvordan vi kommer ud af inflationskrisen, og hvordan problemet med de store tal for konkurser bliver løst. Dem løser vi jo ikke ved at kigge langt på 5 og 10 års sigt. Dem løser vi ved at sætte os ned og så lave nogle konkrete løsninger på kort sigt. Det er krisestyring. Derfor kunne jeg godt tænke mig at høre: Hvor er Moderaterne i den politik?

Kl. 20:08

Anden næstformand (Trine Torp):

Ordføreren.

Kl. 20:08

Lars Løkke Rasmussen (M):

Tak for det. Jeg har ikke på noget tidspunkt sagt, at det her bare handler om, at vi skal tale sammen på en anden måde. Og jeg synes jo, at med den patos, der var her, bliver det rigtig, rigtig spændende at se Venstres forslag til noget akut krisestyring. Altså, det har jeg da ikke rigtig fået øje på endnu.

Jeg tror først og fremmest, det handler om at have en ærlighed i tonen, også over for befolkningen, om, hvad det er for en situation, vi står i. Jeg tror – det er en prognose, og man kan optage det på bånd og afspille det senere – at når det her valg er overstået, vil det være sådan, at uanset hvad for en regering der kommer bagefter, vil der komme et revideret finanslovsudspil, som vil lave en opstramning af finanspolitikken ud over det, vi har set i det aktuelle udspil. Det er jeg ret sikker på, og hvis den opstramning er stram nok, vil der også være rummelighed og økonomi til, at man kan lave nogle målrettede initiativer i forhold til de mennesker i vores samfund, som bliver mest påvirket af det, der sker. Der er jo ingen, der kan garantere, at der ikke kommer konkurser, og vi skal passe på med, at den her coronapsykologi, hvor vi troede, at vi kunne få alting til

at gå væk, også sætter sig her. Hvis ikke vi styrer det her hårdt nok, kommer vi til at forlænge krisen.

Kl. 20:09

Anden næstformand (Trine Torp):

Hr. Kim Valentin, værsgo.

Kl. 20:09

Kim Valentin (V):

Jeg kunne jo sådan set bare stille spørgsmålet igen. Ja, undskyld mig, ordfører, for jeg fik jo ikke nogen konkrete svar på, hvordan Moderaterne vil løse den krise, som danskerne derude står i. Danskerne får jo kæmpe regninger ind ad døren i øjeblikket, virksomhederne får kæmpe regninger ind. Hvordan vil Moderaterne løse det?

Kl. 20:10

Anden næstformand (Trine Torp):

Ordføreren.

Kl. 20:10

Lars Løkke Rasmussen (M):

Jamen jeg kan da godt forstå, at man kigger den her vej for at få noget inspiration til noget politikudvikling i Venstre. For hvad er Venstres svar? Altså, vi har bidraget i en energiaftale, som kortsigtet har nogle effekter. Og det, jeg så siger, er, at man på den anden side af et folketingsvalg, som så kommer nu – det kan man diskutere visdommen i, men det kommer nu – bliver nødt til at stramme finanspolitikken. Og hvis ikke man strammer finanspolitikken, vil man heller ikke have de ressourcer, der skal til, for at man kan tage nogle af de initiativer, som hr. Kim Valentin efterspørger. Alternativet vil bare være at lave en gavebod, og at stå her og sige, at jeg vil sende penge derhen og derhen, vil jo være benzin på inflationsbålet.

Kl. 20:10

Anden næstformand (Trine Torp):

Tak. Så er det fru Anne Paulin.

Kl. 20:10

Anne Paulin (S):

Tak for det. Hr. Lars Løkke Rasmussen virker lidt irriteret over at tale om sin tidligere klimapolitik. Så lad os tale lidt om den nuværende i stedet.

Konkret kommer vi jo til at skulle drøfte en CO₂-skat på landbruget. Er det noget, som Moderaterne går ind for – ja eller nej?

Kl. 20:11

Anden næstformand (Trine Torp):

Ordføreren.

Kl. 20:11

Lars Løkke Rasmussen (M):

Altså, med ja eller nej er det er ligesom at være med i en eller anden tv-debat med nogle skilte og sådan noget; det tror jeg ikke man bliver meget klogere af. Vi er sådan set åbne over for det. Men jeg tror i virkeligheden, man skulle overveje en helt anden tilgang til det. For som jeg også forsøgte at sige i gårsdagens debat, kommer dansk landbrug til at stå over for nogle enorme forandringer, hvor den animalske produktion skal fylde mindre, og hvor det plantebaserede skal fylde noget mere.

Det er en stor omlægning. Jeg tror, at man skal starte med ligesom at omfavne den vision, og så burde man i sådan en eller anden moderne form for trepart lave en klimarepartsaftale med dansk landbrug, hvor man fik forpligtet landbruget og os alle sammen på en omstilling, som det tager år at nå, og fik diskuteret igennem, hvad det så er for nogle strukturelle udfordringer det skaber. For der er jo folk, der har investeret i tillid til nogle produktionsmetoder, som så

skal fases ud, og hvis de ikke skal gå fra hus og hjem, tabe deres næringsbrød, skal der ske nogle ting. Og jeg tror, de ting egner sig til den metode.

Kl. 20:12

Anden næstformand (Trine Torp):

Tak. Fru Anne Paulin.

Kl. 20:12

Anne Paulin (S):

Tak for det. Det bliver lidt vævende, og det kan godt bekymre mig lidt. For jeg tror faktisk på, at vi kan nå 70-procentsmålet, og jeg deler ikke hr. Lars Løkke Rasmussens pessimisme i det her. Men det, som er afgørende, er jo netop, at vi finder de konkrete værktøjer.

Har Moderaterne nogle konkrete værktøjer i værktøjskassen, hvor I har nogle konkrete CO₂-reduktioner, som I også har regnet på, og som I mener kunne være med til at gøre, at vi faktisk lykkes med at nå 70-procentsmålet og de ca. 5 mio. t CO₂, som vi stadig væk mangler for at nå i mål?

Kl. 20:12

Anden næstformand (Trine Torp):

Hr. Lars Løkke Rasmussen.

Kl. 20:12

Lars Løkke Rasmussen (M):

Men jeg har lige præcist anvist et værktøj her, som er et forpligtende partnerskab, og det er måske der, vi ser forskelligt på det. Det må jo så vise sig efter valget, om nogen kan blive enige om noget som helst.

Men jeg tror, vi er nødt til at finde nogle andre måder at arbejde på. For det går ikke, at vi sidder herinde og udvikler et eller andet værktøj og så siger, at hvis vi tager det i brug, bliver verden bedre, altså at vi bare beslutter bare en minimumsnormering nede i børnehaverne, nogle proceskrav ude i jobcentre, eller hvad det nu kan være, og – trylle rylle rolle! – så fungerer det derude. Det går ikke. Jeg oplever dansk landbrug som et landbrug, der sådan set er indstillet på at lave den omstilling. Det vil kræve en forpligtethed, og den vil vi gerne gå i dialog med dem om.

Kl. 20:13

Anden næstformand (Trine Torp):

Tak for det. Så er det Peder Hvelplund.

Kl. 20:13

Peder Hvelplund (EL):

Tak for det. Nu nævnte hr. Lars Løkke Rasmussen tidligere fordelene ved at blive udstyret med et bakspejl. Så tænkte jeg, at det kunne være, at hr. Lars Løkke Rasmussen kunne kigge i bakspejlet og se på, hvilken sundhedspolitik der blev ført, sidste gang hr. Lars Løkke Rasmussen havde regeringsmagten. Det var jo en periode, hvor der var et produktivitetskrav, hvor der stort set skulle leveres det dobbelte for det halve; det var en periode, hvor man ikke fulgte demografien, men hvor der blev lavet stramme økonomiaftaler med både kommuner og regioner; og det var altså også en periode, skal jeg bare hilse og sige, hvor der ikke blev investeret i psykiatrien. Det er der trods alt blevet i den her regeringsperiode, nemlig 600 mio. kr. plus 500 mio. kr. varigt på finansloven. Det er ikke tilstrækkeligt, bevares, men trods alt væsentlig mere end dengang.

Så kom jeg til at tænke på partilederdebatten, hvor hr. Lars Løkke Rasmussen nævnte kapacitetsudfordringerne i sundhedsvæsenet, og at det var de lette løsningsparade, der blev stillet op. Men de handler bl.a. om de løn- og arbejdsvilkår, som vi giver til det sundhedspersonale, som vi er så afhængige af, og som vi har svært ved både at tiltrække og fastholde. Så hvis det ikke handler om løn,

hvad er det så, det handler om? Eller er hr. Lars Løkke Rasmussen enig i, at det også handler om, at der skal gives et ligelønsløft til det personale, som vi har så desperat brug for?

Kl. 20:15

Anden næstformand (Trine Torp):

Ordføreren.

Kl. 20:15

Lars Løkke Rasmussen (M):

Det var rigtig mange ting. I forhold til det historiske er det sådan, at hvis man ser på sundhedsvæsenet i et længerevarende forløb, er udgiften til vores sundhedsvæsen vel vokset med noget, der ligner tre gange den stigningstakt, der har været på de offentlige udgifter i bredeste forstand. Så det er et område, der er blevet prioriteret år for år for år under skiftende regeringer.

Men for at svare på spørgsmålet: Det handler om arbejdsvilkår, og det handler også om løn. Det tror jeg helt sikkert at det gør. Og det, jeg selv tror at vi for alvor skal kigge på, er lønstrukturere, altså den måde, som lønnen er skruet sammen på: Hvad er det, vi honorerer, og hvad er det ikke, vi honorerer? Skal jeg sige det lidt firkantet, er muligheden for en sygeplejerske for at forbedre sine egne lønvilkår i virkeligheden at flytte sig fra patienterne, for man kan ikke få nogen lønforbedring for den basisfunktion, man har; grundlønnen er, som den er. Man kan så få noget videreuddannelse og noget tillæg på ens kompetencebarometer, og så kan man flytte sig et andet sted hen i sundhedsvæsenet, og så kan man få noget mere i løn. Der er vi nødt til at vende det på hovedet, så vi skaber en mulighed for, at man i højere grad kan honorere kerneopgaven. Det kræver rimeligvis også flere lønmidler – det gør det – men det handler først og fremmest om strukturen.

Kl. 20:16

Anden næstformand (Trine Torp):

Peder Hvelplund.

Kl. 20:16

Peder Hvelplund (EL):

Jeg vil godt medgive, at i 00'erne blev der faktisk investeret i sundhedsvæsenet. Hvis man ser på perioden op igennem 2010'erne, både under hr. Lars Løkke Rasmussens regering og selvfølgelig også under fru Helle Thorning-Schmidts regering, var der jo tale om nogle meget stramme vilkår for sundhedsvæsenet. Så at sige, at udgifterne fulgte med de stigende opgaver, er simpelt hen ikke rigtigt.

I forhold til det om lønnen skal jeg bare høre: Vil hr. Lars Løkke Rasmussen så anerkende, at vi fra statslig side, altså her fra Folketinget, bliver nødt til at afsætte statslige midler til fordeling mellem parterne til at kunne give en tro på, hos det sundhedspersonale, vi har brug for, at de vilkår, de kommer til at arbejde under om ikke bare 2 år, men også om 5 og 10 år, er væsentlig bedre end dem, vi ser i dag?

Kl. 20:17

Anden næstformand (Trine Torp):

Ordføreren.

Kl. 20:17

Lars Løkke Rasmussen (M):

Ja, hvis det sker i den rigtige sammenhæng. Det kan vi senere hen også diskutere i valgkampen. Altså, vores sygehusvæsen er nu så udfordret, så meget i bakgear, at de hurtige løfter fra sidste valgkamp ikke duer. Vi var nogle stykker, der sagde, at vi har brug for en mere grundlæggende reform, men det var lige meget, for det var en centralisering. Da coronaen kom, sagde man, at det var nødvendigt

at oprette en statslig styrelse for værnemidler, for hvis vi ikke har et fuldstændig stærkt statsligt greb om mundbind, går det helt ad Pommeren til. Men selve sygehusvæsenet og kræftbehandlingen, og om man hugger benene af folk i Midtjylland, er mindre betydningsfuldt. Der er brug for en strukturreform, og hvis man kan finde et flertal for det, så tror jeg, at man skal starte med at føde den med en krisepakke. Og den krisepakke kræver også nogle flere lønressourcer.

Kl. 20:17

Anden næstformand (Trine Torp):

Tak for det. Det allersidste spørgsmål, vi kan nå, er fra fru Pia Olsen Dyhr.

Kl. 20:17

Pia Olsen Dyhr (SF):

Jeg havde egentlig ikke tænkt mig at stille spørgsmål, men da jeg hørte hr. Lars Løkke Rasmussens svar til Socialdemokratiets klimaordfører, tænkte jeg alligevel, at jeg ville følge op. For nu har jeg hørt hr. Lars Løkke Rasmussen i flere debatter sige, at vi skal gå et skridt tilbage og lave en grundlæggende vurdering af vores sundhedsvæsen osv., og mange gange er jeg enig. Men lige præcis på klimaområdet kender vi løsningerne, og når det gælder landbruget, har landbruget jo sammen med bl.a. Danmarks Naturfredningsforening selv lagt en plan frem for, hvordan vi skal levere mange af reduktionerne.

Så jeg stiller mig en smule undrende over for, at hr. Lars Løkke Rasmussen nu vil sende det ud i en trepartsforhandling, samtidig med at kloden brænder: Vi ser de største oversvømmelser i Tyskland, vi ser brande i Portugal, Italien, Spanien, og så vil man sende det til hjørnespark. Kan vi ikke her blive enige om, at der ikke er brug for en grundlæggende reform, men faktisk handling?

Kl. 20:18

Anden næstformand (Trine Torp):

Ordføreren.

Kl. 20:18

Lars Løkke Rasmussen (M):

Det kan vi sagtens. Det kræver også, at man finder pengene. Og der må jeg bare tørt konstatere, at i fravær af reformbeslutninger i hele den her valgperiode, hvor alle har solet sig i, at det er et fantastisk land, vi lever i, og se, hvad vi kunne under corona takket være den danske model og historiske beslutninger – der er i øvrigt dele af Folketinget, der aldrig har bidraget overhovedet til at træffe nogle af de her reformbeslutninger, der skaffede råderummet – så er kassen tom ud fra det, finansministeren har lagt frem. Den er tom – tom, tom – i den forstand, at når vi har investeret det, vi alle sammen synes vi skal investere i forsvaret, og der kan meget vel være brug for mere og en hurtigere indfasning, og når vi har investeret det, der skal til for at dække det demografiske træk, som der jo er et massivt flertal for i Folketinget man er nødt til at dække af, så er der ikke ret meget mere tilbage. Derfor bliver vi nødt til at gå på jagt efter nogle flere penge. Og skal vi lave den store omstilling i landbruget, hvor vi tager arealer ud og den slags ting, så kommer det til at koste nogle penge. Derfor er vi nødt til også at tilvejebringe et grønt råderum.

Kl. 20:19

Anden næstformand (Trine Torp):

Fru Pia Olsen Dyhr.

Kl. 20:19

Pia Olsen Dyhr (SF):

Jeg kan da anbefale hr. Lars Løkke Rasmussen at sætte sig ind i den sidste finanslov, vi har lavet sammen i rød-grøn blok, hvor vi jo faktisk har afsat penge til en grøn fond, heriblandt 53 mia. kr. til

investeringer i klima fremadrettet. Det siger jeg, fordi jeg bliver en lille smule træt af den der hvis jeg nu kommer til, skal jeg nok fikse det hele-tilgang. Altså, der er jo faktisk lavet en hel del løsninger. En af løsningerne synes jeg er det, at vi har sat rigtig mange penge af til klimaområdet, men samtidig på den præmis, at forureneren skal betale. Det synes jeg er en sund præmis; den synes jeg også er sund for landbruget.

Kl. 20:20

Anden næstformand (Trine Torp):

Ordføreren.

Kl. 20:20

Lars Løkke Rasmussen (M):

Det anerkender jeg fuldt ud, og jeg står ikke her og siger, at nogen bare skal komme til eller sådan noget. Det gør jeg bestemt ikke. Jeg erklærer mig også åben over for CO₂-afgifter. Jeg foreslår så noget metode til, hvordan man samarbejder med landbruget. Det ligger i øvrigt også i det, som fru Pia Olsen Dyhr selv siger omkring de initiativer, landbruget selv har taget sammen med Danmarks Naturfredningsforening, ikke? Så skal man da samle op på det og flytte det ind i en forpligtende ramme, også med staten.

Kl. 20:21

Anden næstformand (Trine Torp):

Tak til hr. Lars Løkke Rasmussen. Der er ikke flere korte bemærkninger, og så er vi nået til fru Aaja Chemnitz fra IA. Værsgo.

Kl. 20:21

(Ordfører)

Aaja Chemnitz (IA):

Så er der et valg forude. Det er der også i Grønland, og jeg tror, det kribler i os alle sammen for at komme ud til vælgerne og føre valgkamp. Og med al respekt for mine kolleger her i salen må jeg sige, det er en noget større opgave, der venter os hjemme i Grønland, som er 50 gange større end Danmark og 4.000 km væk herfra. Der bliver nok at se til, og jeg glæder mig til at komme hjem. Heldigvis kommer jeg lige fra Ilulissat, Aasiaat, Niaqornaarsuk og Kangaatsi-aaq, og i alt har jeg i løbet af de seneste 7 år været mere end 25 steder rundt omkring i Grønland. Vores land er stort, det er vidtstrakt, og det er meget forskelligt. Hvert sted, jeg kommer til, forbløffes jeg over den handlekraft, som jeg ser derude, også de små steder, hvor man får hverdagen til at hænge sammen. Og vi er rigtig gode til at finde løsninger i Grønland, lokale løsninger til at få hverdagen til at hænge sammen, og det er sådan set det, som vi skal arbejde videre med, sådan at vi kan styrke indsatsen også i de kommende år. At vi dertil som grønlandske folketingsmedlemmer har 32 ordførerskaber, siger noget om det omfang, som vi sidder med.

I denne valgperiode er der opnået resultater for 3,2 mia. kr. Det er noget, som IA enten direkte eller indirekte har været med til at skabe, og det er historisk højt. Det har været alt fra bedre hjælp til børn og unge, som har det svært, til et bedre beredskab og forsvar af Grønland og ikke mindst bedre løn til vores betjente, som det er blevet til i den her valgperiode. Det er et massivt løft af de opgaver, som Folketinget varetager i Grønland, og til sammenligning blev der i 2011-2015 opnået resultater for 200 mio. kr. – det er mere end en tidobling, som vi har formået at skabe.

Mange har spekuleret i, om de nordatlantiske mandater kommer til at blive afgørende efter et valg. For Inuit Ataqatigiit har det altid handlet om først og fremmest at varetage de grønlandske vælgeres interesse i et godt, konkret og konstruktivt samarbejde med vores kolleger herinde i salen. Ultimativt kunne man sige, at hos IA vil vi allerhelst pege på en grønlandsk statsminister, og det er sådan set ikke, fordi der kommer flere statsministerkandidater på banen. Men det er lige så meget for at sige, at det er naturligt, at de beslutninger,

der handler om Grønland, bør træffes i Grønland. Markant øget selvbestemmelse i Grønland er ikke lige rundt om hjørnet, og derfor har vi også ledet det samarbejde med Danmark, som vi har her i Folketinget, ud fra parolen: Intet om os uden os – intet om Grønland uden Grønland. Grønland skal sidde med om bordet, når der skal træffes beslutninger om Grønland.

Det er ikke, fordi vi synes, at fru Mette Frederiksen har gjort det dårligt. Faktisk synes vi, at der har været lovende takter i Socialdemokratiets ledelse, også set med grønlandske briller, og vi vil derfor også gerne sende en hjertelig tak til statsministeren, fru Mette Frederiksen, og til hendes ministre: Tak for samarbejdet, tak for indsatsen, og vi mener, set med grønlandske briller, at I på mange måder har udført jeres hverv rigtig godt – tak for det. (*Anden næstformand* (Trine Torp): *Tak for det. Og der er ...*). Nej, jeg er slet ikke færdig, jeg har masser tilbage, jeg skulle bare lige trække vejret.

Sikre linjer mellem Grønland og Danmark er etableret, men det tog noget tid – ak, ja – meget tid. Et sikkerhedspolitisk forum, hvor vi kan dele oplysninger, er blevet etableret, men ja, der har kun været et enkelt møde. Så ja, der er meget mere, vi kan gøre. Vi kan gøre det bedre, regeringen kan gøre det bedre, og jeg er ikke i tvivl om, at ambitionerne er der, men kriserne har også stået i kø. Først corona, nu krigen i Ukraine, en mere polariseret verden end før i nyere tid og gaslækagen i Østersøen er ting, der bør vække bekymring, også for os i Grønland. Og den tid, der var uskyldig, hvor vi i Grønland kunne stå lidt uden for en udenrigs- og sikkerhedspolitisk usikkerhed i verden, er ovre. Rusland er en aktør i Arktis, i vores område, og i Grønland har der været tre cyberangreb på kort tid. Vi ved, at der er et sårbart fundament i forhold til hackere udefra, og vi har en forældet persondatalovgivning, som gør os til et usikkert tredjeland i forhold til EU. Det er alt sammen noget, som stiller Grønland meget sårbart, når vi snakker om cybersikkerhed, og med et enkelt klik kan forbindelsen til internettet i det meste af landet blive lagt ned. Det vækker bekymring.

Kl. 20:26

Hybridkrige og et mere kompromisløst Rusland kan måske føles meget, meget langt væk fra Grønland, men det er det ikke. Og Grønlands rolle midt imellem Rusland og USA stiller krav om, at vi også selv er bevidste om trusler og handler klogt, når et kommende forsvarsforlig skal forhandles på plads. Selvfølgelig skal både naalakkersuisut og de grønlandske folketingsmedlemmer sidde med, når forligskredsen skal forhandle om Grønland og Arktis – intet om Grønland uden Grønland.

Vi har i dag et historisk højt antal kommunefogeder. Aldrig nogen sinde har der været så mange repræsentanter for politiet rundtomkring – også ude i byggerne. I dag mangler tre-fire bygder kommunefogeder; i 2015 var det 15 bygder, der manglede kommunefogeder. Det er positivt, for det handler nemlig om at skabe tryghed, sikre en retssikkerhed og om, at vi sender et signal til børnene om, at her passer vi på jer. Hver dag har vi mange dygtige politibetjente eller kommunefogeder rundtomkring i Grønland, som netop er med til at skabe tryghed, men antallet af grønlandske betjente i Grønlands Politi er faldende, og lønforhandlingerne mellem staten og statens tjenestemænd er brudt sammen. Så efter et valg bliver en af vores vigtigste opgaver at sikre det lønloft, som vi via politisk handling sikrede med nogle projektmidler i nordatlantpuljen, sådan at vi sikrer, at det bliver til permanente lønforbedringer for de her politibetjente. Det er afgørende, at vi har et politi, som er optimalt, i Grønland.

Vi synes, det er vigtigt, at politiet i Grønland får den samme overenskomst som deres danske kollegaer og som deres færøske kollegaer, og vi synes, det er vigtigt, at det her er noget, vi har fokus på efter et valg. For det handler om ligeværdighed. Og når statsministeren i sin tale for nogle dage siden fremhævede den her ligeværdighed, er det noget, som IA har kæmpet for i alle årene. Så

vi er enige: Der er øget ligeværdighed, men der er også et arbejde foran os.

Samtidig skal vi turde at se fortiden og de dybe sår i øjnene. Vi skal være med til at sikre, at vi følger de udredninger, som er blevet sat i gang, til dørs. Vi skal være med til at sikre, at hvis der skal gives en undskyldning eller en erstatning, er det noget, som vi bakker op omkring. Her kan jeg se, at det er en regering, som har haft modet i den her valgperiode, og det vil jeg meget gerne takke for at man har taget meget alvorligt.

Jeg synes, det er vigtigt, at de grønlandske betjente ikke føler, at de er andenrangsborgere i det rigsfællesskab, som vi har i dag. Jeg synes, det er vigtigt, at vi ikke oplever, at der er så mange grønlandske børn, som bliver fjernet på et meget, meget spinkelt grundlag, og hvor det faktisk er på en formodning og ikke nødvendigvis på ordentlig dokumentation. Det er vigtigt, at vi sikrer den her retfærdighed, for det er en dyb menneskelig følelse for os alle sammen, at vi gerne vil opleve, at der er en ligeværdighed og en retfærdighed.

Så lad os vise i en kommende regering, at respekten, tilliden og ligeværdigheden mellem Grønland og Danmark er mulig. Det er hele fundamentet for samarbejdet. Så når vi peger på en regering efter et valg, vil vi også stille nogle klare krav. Vi vil også gå konstruktivt ind i arbejdet og ikke kun pege på udfordringer, men også på løsninger, som vi har gjort det alle årene her i Folketinget. Det handler om at varetage det grønlandske folks interesser, og derfor vil vi stille krav om øget ligeværdighed.

Inden jeg siger tak for ordet, vil jeg gerne sige tusind tak for samarbejdet på tværs af partierne. Det har været en fornøjelse. På en måde er det også en lidt vemodig dag, men det har været en kæmpe fornøjelse at være herinde og repræsentere Grønland, så tusind, tusind tak. Tak for ordet.

Kl. 20:30

Anden næstformand (Trine Torp):

Tak for det. Der er en del korte bemærkninger, først fra hr. Henrik Møller.

Kl. 20:30

Henrik Møller (S):

Tak for det. Det er sådan på fodboldbanen, at hvis der bliver udvist lovende takter, tegner det godt, og det lover godt for fremtiden, for så er man på rette vej. Så tak for den tilbagemelding om lovende takter. Det lover godt for fremtiden i forbindelse med det her, synes jeg.

Jeg havde egentlig planlagt at spørge lidt ind til konflikten i forhold til ligestillingen, kan man sige, ikke mellem kønnene, men mellem nogle faggrupper i politiet og i forhold til de vilkår, der er der. Men som medlem af Lønningsrådet ved jeg, at vi bliver inddraget på et tidspunkt og formentlig skal tage stilling til det her. Så jeg vil egentlig tage et lidt andet spor og sige, at jeg ved, at jeres parti er meget optaget af den grønne omstilling. Vil fru Aaja Chemnitz sætte ord på, hvilke konkrete tiltag som er vigtige for klimaet og miljøet i Grønland?

Kl. 20:31

Første næstformand (Karen Ellemann):

Ordføreren.

Kl. 20:31

Aaja Chemnitz (IA):

Mange tak. Jeg vil måske lige sige nogle få ord om det her med politiets lønninger, for det er meget centralt, og det handler om en forskelsbehandling, som folk oplever. Det handler jo om, at når to betjente sætter sig ind i en politibil, er der en, der har en dansk overenskomst, og en, der har en grønlandsk overenskomst. Men det

er sådan set den med grønlandsk baggrund, der udfører den største opgave og arbejder længst. Så det her er meget, meget centralt for os.

I forhold til den grønne dagsorden er det jo noget, der optager IA. Først og fremmest tror jeg, det handler om, at Grønland skal tiltræde Parisaftalen. Der er stadig væk nogle forhandlinger, som trækker lidt ud. Men det tror jeg bare er et helt, helt grundlæggende signal at sende, også til omverdenen, altså at vi tager det her alvorligt. Og så vil vi meget gerne være med til at fokusere på grøn energi. Vandkraft er bl.a. noget af det, der er rigtig meget fokus på i Grønland nu.

Kl. 20:32

Første næstformand (Karen Ellemann):
Hr. Henrik Møller.

Kl. 20:32

Henrik Møller (S):

Det skal være kort, for det er lidt i forlængelse af det. Det er netop, hvordan Grønland og Danmark kan styrke det samarbejde omkring den grønne omstilling. Og det er jo lidt det, ordføreren er inde på her. Men er der mulighed for at uddybe det lidt?

Kl. 20:32

Første næstformand (Karen Ellemann):
Ordføreren.

Kl. 20:32

Aaja Chemnitz (IA):

Jeg tror, der er rigtig meget at hente i forberedelser til forhandlingsmøderne, når der er de her COP-møder rundt omkring i verden. Så snakker man løbende tæt sammen og prøver at se, hvordan Danmark kan være med til at understøtte den grønne indsats, som Grønland også gerne vil lave. På mange måder er vi jo også et udstillingsvindue, i forhold til hvad der foregår. Temperaturen stiger fire gange så meget i Grønland som i resten af verden, så der er behov for også at tænke Grønland ind i det her.

Kl. 20:33

Første næstformand (Karen Ellemann):

Den næste korte bemærkning er til fru Ellen Trane Nørby, Venstre.

Kl. 20:33

Ellen Trane Nørby (V):

Tak for det, og tak til ordføreren for talen og for et rigtig godt samarbejde. Jeg genopstiller jo ikke, så derfor kan vi ikke fortsætte det efter folketingsvalget, men jeg er helt sikker på, at mit parti, Venstre, vil gøre det, for der er rigtig mange sager, som det er vigtigt at Danmark og Grønland får et endnu tættere samarbejde om. Det deler jeg fuldstændig ordførerens opfattelse af.

Jeg vil egentlig gerne spørge ind til den diskussion, som ordføreren selv rejser, nemlig om den manglende ligestilling mellem de danske og grønlandske betjente, som jo både findes, når de arbejder side om side i Grønland, men også findes, når vi kigger på den pension, der udbetales efterfølgende, og som også er enormt forskellig, selv om de har arbejdet i det samme antal år og under de samme ansættelseskontrakter. Grundlæggende er det grønlandske politi jo en integreret del af politiet. Jeg vil egentlig høre, om ordføreren kan sige lidt om, hvad ordføreren og IA ser som løsningen, for det er noget, som en kommende regering bør kigge på som en del af det samarbejde, der ligger.

Kl. 20:34

Første næstformand (Karen Ellemann):
Ordføreren.

Kl. 20:34

Aaja Chemnitz (IA):

Mange tak, også mange tak for samarbejdet og for spørgsmålet og i øvrigt også for indsatsen. Tjenestemandspensionen er faktisk dobbelt så høj, hvis man vælger at flytte fra Grønland til Danmark, og det betyder, at der er rigtig mange familier, der bliver splittet. Jeg tror, at det for det første handler om, at man skal sikre, at grønlandske betjente kommer over på en dansk overenskomst ligesom deres færøske kollegaer, for lige nu halter de hele tiden bagefter de forhandlinger, som de danske betjente fører. Så det tror jeg er helt afgørende. Så skal vi også huske på anstaltbetjentene, som også har brug for det her lønloft.

Så tror jeg også, det handler om, at vi skal vide noget mere om hinanden, hvis vi skal komme den her forskelsbehandling til livs. Hvis vi gerne vil ligeværdigheden, er vi også nødt til at sørge for, at vores børn og unge får en viden om Grønland i folkeskolen, for det kan jo ikke nytte noget, at vi ikke ved noget. Vi har et kæmpe vidensgab, og det betyder i virkeligheden, at der også opstår nogle fordomme over for grønlandere i Danmark, som jeg rigtig gerne vil være med til at komme til livs.

Kl. 20:35

Første næstformand (Karen Ellemann):

Fru Ellen Trane Nørby.

Kl. 20:35

Ellen Trane Nørby (V):

Tak for svaret til ordføreren. Jeg er fuldstændig enig med fru Aaja Chemnitz i, at vi særlig fra dansk side har en meget stor uvidenhed om det moderne Grønland, også når vi kigger ind i de danske skoler. Jeg håber da, at den ændring, vi har lavet i forhold til kanonen, hvor Grønland og rigsfællesskabet bredt set nu er indført, også betyder, at vi kommer til at kende mere til hinanden. Jeg tror, at når man som dansk politiker kommer til Grønland, oplever man, at de følger mere med i dansk politik, end vi nogle gange oplever, man gør i Danmark. Men jeg er fuldstændig enig med ordføreren, og jeg vil egentlig bare tilkendegive, at jeg synes, at vi også skal arbejde sammen om den del, der handler om ligestilling.

Kl. 20:35

Første næstformand (Karen Ellemann):

Ordføreren.

Kl. 20:35

Aaja Chemnitz (IA):

Tak. Jeg mener, at der er brug for en massiv indsats, og jeg er rigtig glad for, at Børne- og Undervisningsudvalget har været i Grønland og også har lavet en beretning, som jeg ved at spørgeren også har presset på for, og som netop peger på – det gælder både, når vi snakker om studierejser, men sådan set også, når vi snakker om undervisning – at der ligger et kæmpestort stykke arbejde lige efter et valg, som vi er nødt til at fokusere på. Og så er jeg glad for, at vi sammen med min færøske kollega har fået afsat nogle penge til, at grønlandske, danske og færøske unge kan få noget mere viden om hinanden og kan samarbejde noget mere.

Kl. 20:36

Første næstformand (Karen Ellemann):

Næste korte bemærkning er til hr. Rasmus Nordqvist, Socialistisk Folkeparti. Værsgo.

Kl. 20:36

Rasmus Nordqvist (SF):

Tak, og også tak til ordføreren både for talen, men også for rigtig godt samarbejde nu i flere år. Det har været en fornøjelse de sidste

3 år at se, hvad det faktisk er lykkedes IA at skabe af resultater for Grønland. Jeg plejer at stille et spørgsmål, hver gang vi har haft åbnings- og afslutningsdebatter, om at presse på for netop at tilslutte sig Parisaftalen – det har ordføreren selv været inde på – og jeg er glad for, at det arbejde pågår. Men jeg er lidt nysgerrig på en anden del. Jeg synes, der er blevet peget på nogle gode ting, som peger fremad, om, hvad vi skal arbejde videre med, også i et rødt-grønt flertal, hvor man kan levere mange af de her ting. Men jeg er også nysgerrig i forhold til en fremtidssikring af Grønland og også en grøn erhvervs politik osv.: Hvordan kan vi også her fra Danmark være med til at skabe et større samarbejde mellem *Europa* og Grønland? Altså, er der nogen perspektiver der, som ordføreren ser, netop i forhold til at udvikle et grønt erhvervsliv i Grønland?

Kl. 20:37

Første næstformand (Karen Ellemann):

Ordføreren.

Kl. 20:37

Aaja Chemnitz (IA):

Mange tak. Vi kommer til at komme med nogle meget konkrete krav til en kommende regering, og det er sådan set, uanset om vi bliver det afgørende mandat, eller om vi kommer til at repræsentere Grønland. Børn og unge er en hjertesag for mig. Det tror jeg de fleste herinde efterhånden ved. Jeg synes, det er vigtigt, at vi fortsat bekæmper seksuelle overgreb på børn i Grønland, og at vi forebygger selvmord i Grønland, for det har vi også mulighed for herfra at være med til at gøre. Selvfølgelig skal vi have fokus på grøn energi, fokus på grønne løsninger, også når vi snakker erhvervsudvikling. Og jeg tror på, i forhold til turisme, de her landingsbaner, der kommer, at vi skal have spredt turismen meget mere ud. Der har vi sådan set også en rolle, som vi kan være med til at spille der. Så der er nogle meget, meget konkrete ting, men også noget mere overordnet omkring det her med forsvar, som vi skal være med til at pege på løsninger på.

Kl. 20:38

Første næstformand (Karen Ellemann):

Hr. Rasmus Nordqvist.

Kl. 20:38

Rasmus Nordqvist (SF):

Tak. Det er helt rigtigt, at udfordringerne både i forhold til sikkerhed, den globale situation, vi står i, og klimaet jo er identiske og noget, vi bliver nødt til at arbejde tæt sammen om. Nu peger fru Aaja Chemnitz også på området børn og unge, hvor man jo har afsat nogle penge i sidste periode i forhold til at løfte området. Er der noget mere konkret om børn og unge i Grønland, som vi også skal tage med videre i vores bevidsthed i forhold til danske vælgere i forhold til den valgkamp, der er?

Kl. 20:38

Første næstformand (Karen Ellemann):

Ordføreren.

Kl. 20:38

Aaja Chemnitz (IA):

Der er jo indgået et historisk samarbejde, kan man sige, mellem Grønland og Danmark, som på mange måder har været godt, men som på mange måder også godt kan forbedres. Jeg tror på, at det her rejsehold for børn bliver vigtigt at fortsætte. Samlet set er det jo sådan set 100 mio. kr., der er blevet afsat, og jeg tror, at noget, der minimum ligner halvdelen af det, vil være oplagt, for at det her ikke bare er noget, vi taber på gulvet. For vi er ikke i mål. Det er noget, der kommer til at tage generationer at ændre, så derfor skal vi også

samarbejde efter et valg for at sikre, at der kommer mere fokus på det igen.

Kl. 20:39

Første næstformand (Karen Ellemann):

Næste korte bemærkning er til hr. Christian Juhl, Enhedslisten.

Værsgo.

Kl. 20:39

Christian Juhl (EL):

Tusind tak, og tak for talen. Når jeg holder op i Folketinget den 1. juni, er noget af det, jeg mest vil komme til at savne, vores gode debatter om Arktis og Grønland og at høre IA's dygtige ordfører. Og jeg vil gerne sige tusind tak for den store inspiration, det har været at arbejde sammen med fru Aaja Chemnitz.

Da vi var med udvalget i Grønland – det var i Østgrønland – kom jeg til at tænke på, at det var vi også for 10 år siden. Og jeg synes faktisk, man kan se store fremskridt, bl.a. også med de besøg, vi havde, hos socialarbejderne osv., og med besøgene ude i byggerne. Men der var et spørgsmål, der gik igen flere af stederne, og det var, om det var muligt at få nogle af de mange millioner kroner, som skulle bruges til børnene, ud i byggerne, ud i områderne, hvor problemerne er, så de ikke endte i styrelserne inde i hovedstaden. Jeg kan huske, vi var meget enige om på det borgermøde, vi holdt, at det måtte vi prøve at tage op. Kunne ordføreren fortælle lidt mere om, hvordan det er gået, og om det er muligt f.eks. at overbevise den grønlandske regering og få pengene ud?

Kl. 20:40

Første næstformand (Karen Ellemann):

Ordføreren.

Kl. 20:40

Aaja Chemnitz (IA):

Allerførst en hjertelig tak til hr. Christian Juhl for samarbejdet. Vi har jo været mange, mange steder rundt omkring i Grønland efterhånden, så det har været en fornøjelse alle de her år.

Ja, vi har i Grønlandsudvalget bl.a. valgt at sende et brev til socialministeren om, at det er vigtigt, at de her penge også kommer ud at arbejde. Så det er noget af det, som IA i hvert fald vil have fokus på efter et valg: Hvordan kan vi sikre, at det ikke bare bliver en socialstyrelse, som er vokset fra nærmest 0 medarbejdere til 80 medarbejdere i Nuuk, men at der rent faktisk også kommer nogle penge ud at arbejde lokalt? For det er sådan set der, der er allermost brug for det? Da vi var i Tasiilaq, var det jo meget tydeligt at se, at mange af initiativerne er gået i stå igen. Det er derfor, det er så vigtigt, at vi er med til at sikre, at det her ikke falder på jorden. Det her er noget, vi skal være med til at holde fast i, sådan at vi får ændret det her.

Kl. 20:41

Første næstformand (Karen Ellemann):

Hr. Christian Juhl.

Kl. 20:41

Christian Juhl (EL):

Ja, og derfor er det så godt, at vi også tager ud. Jeg ved godt, at der er enkelte grønlændere, der siger: Hvad skal I her? I skal ikke kontrollere vores land. Men det er rigtig godt, at vi tager ud og diskuterer med grønlænderne, når vi er på besøg deroppe. Og jeg vil håbe, det vil fortsætte, for det er hamrende vigtigt, ikke mindst i de her år, hvor både Grønland og Arktis fylder så meget, også i internationale spørgsmål.

Jeg tør ikke at sige nogen hele grønlandske sætninger endnu, som nogle af mine kollegaer gør. Jeg har prøvet at øve mig. Men jeg ved

i hvert fald, at Inatsisartut betyder »Dem, der laver love«. Der vil jeg gerne spørge ordføreren om noget. Vi har også flere gange snakket om, at vi systematisk skal udbygge samarbejdet mellem parlamentarikere i Folketinget og Inatsisartut og ikke kun lade ministrene tale sammen. Hvad siger ordføreren til det, og hvordan kan vi komme videre med det projekt?

Kl. 20:45

Første næstformand (Karen Ellemann):
Tak. Ordføreren.

Kl. 20:42

Kl. 20:42

Aaja Chemnitz (IA):

Mange tak. Det ligger jo primært i Det Udenrigspolitiske Nævn, hvor ordføreren her også selv er med til at presse på, for at der bliver et forum, hvor vi kan diskutere de her ting. Jeg er sådan set ret åben over for forskellige strukturer, hvor man kan sikre en lidt tættere dialog, for vi har jo sikret det på regeringsniveau, men vi mangler det sådan set på parlamentarisk niveau. Det har været rigtig svært, også fra Inatsisartuts side, hundrede procent at sige, at det vil vi også gerne. Så der er stadig væk en, hvad skal man sige, lille sten, vi skal have rullet væk, så vi sikrer, at der også bliver et tættere samarbejde der og en lidt nemmere dialog, kan man sige, med vores kollegaer derhjemme.

Kl. 20:43

Første næstformand (Karen Ellemann):

Næste korte bemærkning er til hr. Alex Ahrendtsen, Dansk Folkeparti. Værsgo.

Kl. 20:43

Alex Ahrendtsen (DF):

Jeg har ved flere lejligheder talt med danskere, der bor på Grønland. Og der er et ord, som de er meget kede af, og det er ordet qallunaaq, som er grønlændernes betegnelse for danskere. Og de er kede af det, fordi det har en nedladende klang. Formanden for Den Grønlandske Forfatterforening, Juaaka Lyberth, har i en artikel fra sidste år i Tidsskriftet Grønland taget afstand fra brugen af ordet qallunaaq, og han forklarer, at det skyldes, at betydningen af ordet er en blanding af hund og menneske i modsætning til inuit, som betyder menneske, og som er betegnelsen for grønlændere. Og han er holdt op med at bruge qallunaaq, fordi det er nedladende og de danskere, der kender til Grønland, er meget kede af det, når de hører det. Så mit spørgsmål til fru Aaja Chemnitz er, om hun vil anbefale, at man holder op med at bruge det ord, og så går over til det mere neutrale, som Juaaka Lyberth anbefaler, nemlig danskit.

Kl. 20:44

Første næstformand (Karen Ellemann):
Ordføreren.

Kl. 20:44

Aaja Chemnitz (IA):

Tak for det. Det er faktisk første gang, at jeg hører det, og jeg vil sige, at der er mange forskellige fortolkninger af, hvad qallunaaq betyder, altså det grønlandske ord for danskere. Og den fortolkning, jeg har hørt, er, at det er dem med de store maver og buskede øjenbryn, så der er forskellige historiske, hvad skal man sige, betydninger af ordet. Jeg vil egentlig lade det være op til nogle sprogforskere hjemme i Grønland og folk hjemme i Grønland at tage stilling til, præcis hvad det er for nogle, hvad skal man sige, formuleringer, man kommer til at bruge. For det tænker jeg at der er nogen der er klogere end os politikere til at tage stilling til.

Første næstformand (Karen Ellemann):
Hr. Alex Ahrendtsen.

Kl. 20:45

Alex Ahrendtsen (DF):

Altså, det gør det jo ikke bedre med buskede øjenbryn og stor mave, for jeg har ikke nogen af delene. Men Juaaka Lyberth siger jo, at danskere er holdt op med at bruge ordene neger, lappe og eskimo, fordi det støder folk. På samme måde støder det danskere, der bor på Grønland, og som føler sig som en del af det grønlandske samfund, at grønlændere kalder dem qallunaaq, fordi de pludselig opfatter sig som andenrangsborgere. Vil ordføreren ikke være med til, at man holder op med at bruge det ord og kalder dem noget mere neutralt, så vi undgår de her nedladende betegnelser om hinanden?

Kl. 20:45

Første næstformand (Karen Ellemann):
Ordføreren.

Kl. 20:45

Aaja Chemnitz (IA):

Tak for det. Det er et område, som Inatsisartut har ansvaret for, i forhold til hvad det præcis er for nogle ord, vi vælger at bruge, altså hvilke officielle ord vi bruger. Så jeg tænker egentlig, at jeg vil lade det være op til Inatsisartut, men jeg tænker også, at nu er ordførerens besked i hvert fald kommet videre.

Kl. 20:46

Første næstformand (Karen Ellemann):

Næste korte bemærkning er til fru Aki-Matilda Høegh-Dam. Værsgo.

Kl. 20:46

Aki-Matilda Høegh-Dam (SIU):

Tak for det. Fru Aaja Chemnitz roste den socialdemokratiske regering i sin tale, og så blev jeg nysgerrig efter, hvem IA peger på som statsminister. Kan det siges klart? Kan ordføreren udelukke, at IA kunne stemme på blå blok?

Kl. 20:46

Første næstformand (Karen Ellemann):
Ordføreren.

Kl. 20:46

Aaja Chemnitz (IA):

Tak for spørgsmålet. Da jeg blev valgt i 2015, gik jeg til valg på at være Grønlands frie stemme, og vi har haft et bredt samarbejde. Vi har haft et godt samarbejde med forskellige partier, og det har skabt rigtig gode muligheder, og det gjorde det også i forrige valgperiode, hvor vi også opnåede resultater for 3 mia. kr. i en 4-årig periode. Så der er ingen tvivl om, at det også er det, vi kommer til at arbejde videre med. For os handler det om at varetage grønlandske interesser, og som jeg nævnte i min tale, ville jeg, hvis jeg kunne, stemme på en grønlandsk statsminister, for det er sådan det, Grønland har brug for derhjemme, altså at flere beslutninger bliver truffet derhjemme. Så vi har været glade for vores samarbejde med den regering, der har været. Der er nogle ting, der kan gøres bedre, som jeg var inde på i talen, og så må vi jo se. For først og fremmest er det de danske vælgere, der beslutter, hvad der skal ske, og hvor IA kan få størst mulig indflydelse.

Kl. 20:47

Første næstformand (Karen Ellemann):
Fru Aki-Matilda Høegh-Dam.

Kl. 20:47

Kl. 20:50

Aki-Matilda Høegh-Dam (SIU):

Så bare for at forstå det klart: IA kan ikke klart meddele, hvilken statsministerkandidat man peger på. En af grundene til, at jeg spørger ind til det, er, at IA tidligere i dag også stillede et spørgsmål til hr. Søren Pape Poulsen om nogle ting, han havde sagt som minister på daværende tidspunkt, og derfor kom spørgsmålet også, om man kan udelukke, at IA i det her tilfælde vil pege på De Konservatives statsministerkandidat.

Kl. 20:48

Første næstformand (Karen Ellemann):
Ordføreren.

Kl. 20:48

Aaja Chemnitz (IA):

Tak. Jeg stillede jo selv spørgsmålet til hr. Søren Pape Poulsen her i dag, for jeg synes jo, det er respektløst, hvis man taler på en grim måde til et officielt møde om Grønland. Jeg synes, det er vigtigt, at der er et tillidsfuldt, respektfuldt og godt samarbejde. Det er helt, helt afgørende. Så vi kommer til at kigge på det samlede billede af, hvordan statsministerkandidaterne og partierne står efter et valg, og så må vi jo forhandle derfra.

Kl. 20:48

Første næstformand (Karen Ellemann):

Næste korte bemærkning er til fru Pia Olsen Dyhr, Socialistisk Folkeparti. Værsgo.

Kl. 20:48

Pia Olsen Dyhr (SF):

Først med corona og dernæst med inflation er Grønland jo særlig udfordret, fordi man også har valgt at satse på turismeerhvervet som en del af det, der skal være fremtiden i Grønland. Jeg vil derfor gerne bede fru Aaja Chemnitz fortælle eller i hvert fald uddybe, hvad det betyder for turismeerhvervet i Grønland, og hvad der er af perspektiver, og hvad vi eventuelt kan hjælpe med fra dansk side.

Kl. 20:49

Første næstformand (Karen Ellemann):

Ordføreren.

Kl. 20:49

Aaja Chemnitz (IA):

Tak for et meget relevant spørgsmål. I Grønland er inflationen på ca. 2,2 pct., så det vil sige, at den ikke er lige så høj, som den er i Danmark. Men noget af det, som kan være en bombe under den grønlandske økonomi, er, hvis oliepriserne stiger med udgangen af 2023. Der har vi en fastpris aftale i Polaroiil i forhold til en lav pris på olie. Hvis den stiger, vil det være en bombe under fiskerierhvervet i Grønland, så jeg synes, det er et meget, meget relevant spørgsmål, som bekymrer rigtig mange af os i Grønland.

I forhold til turisme og det her med at brede vores erhvervs muligheder ud er der ingen tvivl om, af turisme bør være en del af de nye muligheder, der er. Men når inflationen er høj, er rejserne måske også det, man sparer allerførst på, og derfor tror jeg også, det er sårbart i forhold til de her landingsbaner. Og i dag ser vi både et bloktilskud, der fylder mere og mere af Grønlands samlede indtægter, men vi ser også et fiskeri, som kan være udfordret af de her oliepriser. Så samlet set kan det være en kæmpe udfordring for den grønlandske økonomi.

Kl. 20:50

Første næstformand (Karen Ellemann):

Fru Pia Olsen Dyhr.

Pia Olsen Dyhr (SF):

Det er jo derfor, man kan sige, at der er et behov for at brede de forskellige muligheder, man har for indtægter i den grønlandske økonomi, ud. Det er jo et af de smukkeste steder i verden. Jeg vil bare ønske ordføreren held og lykke med valget i Grønland. Vi hepper i SF på IA.

Kl. 20:50

Første næstformand (Karen Ellemann):
Ordføreren.

Kl. 20:50

Aaja Chemnitz (IA):

Tusind tak. Jeg vil lige til sidst sige – for jeg nåede ikke at få det hele med – at noget af det, man kunne pege på, er, hvordan vi kan få spredt turismen ud. I forhold til den turisme, der kommer, er vi dybt udfordret, bl.a. i Ilulissat, hvor vi får rigtig, rigtig mange turister. Jeg har lige selv været der, og det er et enormt smukt sted – jeg tror, det er et af de smukkeste steder i hele verden. Og der tror jeg, det er vigtigt, at vi også sørger for noget lokal infrastruktur ude på de lidt mindre steder, sådan at man kan få spredt turismen ud. For det er den måde, vi kan være med til stadig væk at have turismen på, men gøre det på en bæredygtig måde for det grønlandske samfund.

Kl. 20:51

Første næstformand (Karen Ellemann):

Den næste korte bemærkning er til fru Jette Gottlieb, Enhedslisten. Værsgo.

Kl. 20:51

Jette Gottlieb (EL):

Tak. Jeg vil spørge, om der kunne tænkes at være en eventuel modsætning mellem den grønne omstilling og et sats på turisterhvervet. Og grunden til, at jeg spørger, er jo, at jeg i hvert fald kan se, at det andre steder, f.eks. i Island, medfører en nedslidning af lokalmiljøet og sådan nogle ting, og der vil jeg spørge, om det indgår i overvejelserne om at udvikle turisterhvervet.

Kl. 20:51

Første næstformand (Karen Ellemann):

Ordføreren.

Kl. 20:51

Aaja Chemnitz (IA):

Det er der bestemt, og det har der været i mange år. Altså, vi kigger i virkeligheden lidt til Island for at se, hvad det er, vi ikke nødvendigvis skal gøre. Det, at de har haft mere end 2 millioner turister, har haft en kæmpestor betydning. Vi kan også kigge til Færøerne, som også havde for mange turister på et tidspunkt. Så behovet for netop at gøre det på en bæredygtig måde er super vigtigt for Grønland. Vi har lige haft Vestnorden Travel Mart, som Grønland har været vært for, hvor man netop kigger på, hvordan man kan gøre det her på en måde, hvor vi ikke nødvendigvis behøver at brande Grønland, for der er faktisk rigtig meget fokus på Grønland. Der er rigtig mange lige nu, der rejser til Grønland, men det er nærmest sådan en ketchupeffekt. Altså, det, der er vigtigt, er, at vi gør det permanent, og at vi gør det bæredygtigt. Og det ved jeg er den politik, som vi har i Grønland.

Kl. 20:52

Første næstformand (Karen Ellemann):

Fru Jette Gottlieb.

Jette Gottlieb (EL):

Jeg har jo bemærket, at der gennem de sidste 3 år har været talrige ekspeditioner til Grønland for at se på, hvordan klimaforandringerne har forandret Grønland meget væsentligt, og derfor ligger der jo helt klart nogle problemer der. Men det, jeg så vil spørge til, er forholdet mellem Øst- og Vestgrønland i den forbindelse. Altså, er det muligt at opbygge en infrastruktur, som f.eks. vil give mulighed for turisme også i Tasiilaq? Og er det muligt at sikre, at det også giver arbejde til grønlandere? For i øjeblikket er rigtig meget af den turisme, der er, drevet af udlændinge.

Kl. 20:52

på grund af kolonitiden, og den er også baggrunden for vores indre og ydre kamp. Så har man hørt, at ifølge Wikipedia og et dansk leksikon fra skoletiden siges det, at kolonitiden sluttede i 1953 med den nye grundlov. Tjah, det er en grundlov, som Grønland ikke kunne stemme om, og det var i en tid, hvor vi alle modsat andre tidligere kolonier i verden ikke havde noget at sige, i forhold til om vi gerne ville ud eller indlemmes i kongeriget; vi og andre lande blev ført bag lyset. Okay, så siger vi det.

Første næstformand (Karen Ellemann):
Ordføreren.

Kl. 20:53

Så spørger jeg så: Hvad skete der så bagefter? Var kolonitiden slut? Nej, kolonitiden var nemlig det mest ødelæggende for vores samfund i tiden efter grundlovsafstemningen. Jeg kan endda vise det med tal, kolde fakta. I 1960 var der i hele året ikke et eneste selvmord i Grønland, og sådan var det op igennem hele 1900-tallet. Selvmord var yderst sjældent, og nogle år var det faktisk danske dødsfald i Grønland, som fik raten til at stige. Sådan var det også med de canadiske inuit: Resten af Canada havde en højere selvmordsrate. Sådan var det i 1900-tallet, helt op til den periode, som Danmark kaldte de glade 60'ere. Under de såkaldt glade 60'ere fik man banet vejen til verdens højeste selvmordsrate – en rate, som ikke eksisterede.

Aaja Chemnitz (IA):

Tak. Det første, der popper op i mit hoved, er sådan set sprogkompetencer. Det er vigtigt for Grønland at åbne sig op over for resten af verden, hvis vi gerne vil have erhvervsudvikling. Jeg tror, det er vigtigt, at man helst skal kunne grønlandsk, dansk og engelsk for alle vores unges vedkommende, og det ved jeg er nogle meget ambitiøse mål at sætte sig. Men det er jo helt basalt, hvis det er, at vi gerne vil udvikle netop et turisterhverv og sikre, at vi har flere grønlandere i det. Vi har rigtig, rigtig mange dygtige kvinder, der bl.a. er blevet skippere og matroser, og jeg ved ikke hvad, så det er en fornøjelse at komme til Grønland og se, at det virkelig er et område, som blomstrer, synes jeg, i forhold til de kompetencer, som rigtig mange af vores unge har. Så der er gode takter i Grønland, også i forhold til turismen, men der skal gøres endnu mere.

Kl. 20:53

Hvad var det, der skete? Hvad skete der dér i 60'erne? Danmark skete. Danmark eksperimenterede, Danmark diskriminerede, Danmark steriliserede, Danmark tvangslukkede, Danmark tvangsfjernede, og Danmark byggede ved at ødelægge kulturen, familien, identiteten og samfundet. Halvdelen skulle nemlig med spiralskandalen ikke få børn. De få, som fik børn med danske indvandrere, skulle ved lov ikke have noget som helst med barnet at gøre. De skulle ikke kunne arve. De skulle være fattige, for moren skulle med lovgivningen have en lavere løn og måtte ikke tage hjem til sin families bosted, da Danmark tvangslukkede hendes hjemby. Og de ugeringer, som skete for befolkningen, skulle gå ustraffede hen, fordi Danmark bestemte, at straffeloven ikke skulle gælde i Grønland – et eksperiment, som stadig gælder i dag.

Kl. 20:53

Første næstformand (Karen Ellemann):

Tak til fru Aaja Chemnitz, IA. Der er ikke flere korte bemærkninger til ordføreren. Hermed kan jeg byde velkommen til den næste ordfører, og det er fru Aki-Matilda Høegh-Dam fra Siumut. Velkommen.

Kl. 20:53

Kl. 20:59

(Ordfører)

Aki-Matilda Høegh-Dam (SIU):

»Danmarks kolonihistorie ...« – og så var der en ubehagelig lang pause. Det var sådan, jeg startede min første åbningstale lige præcis her sent på aftenen for 3 år siden. Det var anderledes, og som I som folketingsmedlemmer ved, er det ellers kutyme, at man ikke stiller særlig kritiske spørgsmål til dem, som holder deres første tale, men allerede mens jeg var i gang med at skrive min tale, kunne jeg dengang godt regne ud, at det ikke ville blive tilfældet for mig. Og det var ikke tilfældet. Det nye og yngste folketingsmedlem. Ja, jeg ramte en nerve, men jeg var dog parat, da jeg ikke var kommet her blot for at få venner. Nej, jeg er valgt ind her på vegne af mit folk for at dele vores historie og for at opnå resultater for mit folk, kalaallit. Jeg var træt af folketingsvalg efter folketingsvalg at høre på de samme gentagne valgløfter, som aldrig blev indfriet for vort land. Ingen lytter jo, eller rettere sagt, ingen lyttede – datid.

Kl. 20:54

Så kan man prøve at sige, at 60'erne er lang tid siden i dag, ja, men hvad med de faldne atomvåben i nord og ulovlige fangetransporter hemmeligholdt af Danmark, og hvad med den stadige racistiske diskrimination mod os i forbindelse med løn fra staten? Men vi er bedre i dag, end vi var i går, og vi er bedre nu end ved de forrige valgperioder. Det kan vi mærke i Kalaallit Nunaat, Grønland. Tiden er ændret. Statsministeren er i hvert fald anderledes end den forrige, og det kan vi mærke i omverdenen som folkevalgte og som almindelige mennesker. Ændringer giver også en intern brydnings-tid. Gamle styreformere, som var krævet i kolonitiden, kan mærke ændringerne

Statsministeren undskyldte, regeringen startede en lønudligning i forbindelse med diskrimination af kalaallit, grønlandere, inuitansatte, og vi blev som noget helt nyt hørt. I sin foreløbig sidste åbningstale sagde statsministeren åbent som noget helt nyt, at Danmark har været en kolonimagt. Hvad skete der lige der? Hvorfor blev det udtrykt direkte? Hvorfor er det noget nyt? Det lyder jo lidt ironisk, tænker man måske. Skal vi da ikke begynde at se fremad? Hvorfor skal vi nævne noget fra fortiden? Det er jo, fordi vi alle i den her nutid, den nutid, vi har i dag, lige i det her sekund, står her direkte

Det rammer alle, især dem, som stiller spørgsmål, og her kan jeg nævne en grønlandsk mand ved navn Markus – på grønlandsk, Makkorsi. Han er uddannet præst og vil ved vores nationaldag bringe vores kultur ind i stedet for at holde den ude ved at bringe den grønlandske trommesang ind i kirken. Han sagde jo, der skal være plads til alle – også plads til os i kirken. Det førte til en fyringssag for personen baseret på et levn fra kolonitiden, hvor trommerne jo engang var forbudt. Jeg kan også nævne Karina, som under sin gymnasietid pludselig blev smidt ud på baggrund af et brev af tre danske gymnasielærere i Grønland, uden advarsel og uden samtale. De kunne ikke lide, at hun svarede tilbage, men de vidste ikke, at hun også ville gøre det her. Hun læste samtlige love og skrev til vores ministre om, at bortvisningen var ulovlig, og inden længe fik hun svaret: Kom venligst tilbage. I dag har hun en jurauddannelse.

Jeg kan også til sidst nævne Elvira, som kommer fra Østgrønland, og som skulle rejse 1.000 km væk blot for at få sig sin grunduddannelse. Det var ikke nok med de forskellige sprogbarrierer, hun oplever under sin uddannelse; de omtalte udefrakommende håndværkere, som havde gjort nogle ting mod grønlandske kvinder,

kom også. Men alligevel står hun i dag som en stolt mor og er nu undervejs i sin jurauddannelse og på sit sidste år. Disse er eksempler på vores interne brydningstid – Elvira Kūitse, Karina Zeeb og Mak-korsi E. Olsen er alle uddannet i vort land, vores universitet, og de er frontløbere for, hvordan vores samfund er blevet, det nye Grønland. Det er også dem, som stiller op til Folketinget for partiet Siumut.

Vi skal nok klare os, men jeg mener, at samarbejdet selvfølgelig stadig kan forbedres og blive mere lige, og jeg er forhåbningsfuld for, at det kan blive en realitet for begge lande. Regeringen og statsministeren, fru Mette Frederiksen, giver os håb, og det håb agter vi at leve op til, også efter valget. Det er mig en ære at stille op sammen med det stolte og viljestærke folk fra Kalaallit Nunaat, og får to af os den ære at blive valgt ind efter den 1. november, vil vi kæmpe for, at kalaallits/inuits stemme atter bliver hørt. Mange tak for samarbejdet i de sidste 3 år – godt valg. Qujavunga – qinersilluarisi. Nunarput inuiaqatigullu sapinngillat.

Kl. 21:03

Første næstformand (Karen Ellemann):

Tak til ordføreren. Der er ønske om et par korte bemærkninger til ordføreren, og det er først fra fru Annette Lind, Socialdemokratiet. Værsgo.

Kl. 21:03

Annette Lind (S):

Tak for ordet. Jeg vil også gerne sige tak for samarbejdet. Ordføreren og jeg har også arbejdet meget med det udenrigspolitiske, og der har vi haft et godt samarbejde. Siumut er jo vores søsterparti, og vi ønsker selvfølgelig også at have et godt samarbejde efter valget, så held og lykke med valgkampen.

Det er sådan, at den her regering har lavet rigtig mange brede aftaler, og den har også lavet en bred aftale om samtykkeloven. Samtykkeloven er jo en lovgivning, der kriminaliserer det at have samleje med en person uden samtykke og mod vedkommendes vilje. Den samtykkelov er på vej til Grønland. Hvad mener ordføreren om det?

Kl. 21:03

Første næstformand (Karen Ellemann):

Ordføreren.

Kl. 21:03

Aki-Matilda Høegh-Dam (SIU):

Jeg synes, det er vigtigt, at vi får italesat netop de her emner. Der har også været en kamp for ti kvinder i Siumut for, at vi skal begynde at snakke mere om, hvad samtykke egentlig er. Vi var faktisk med i metookampen – kan man kalde det – længe før Danmark var fremme i den samme kamp. Derfor er vi også rigtig glade for, at man nu går de her skridt videre og tænker på, at der for den lovgivning, der bliver lavet i Folketinget, også er et dansk ansvar for, at den skal kunne implementeres i Grønland, hvis det er, at Inatsisartut og naalakkersuisut ønsker det, og når Inatsisartut og naalakkersuisut i samarbejde med os i Folketinget har fået den igennem, glæder jeg mig til at se, hvilken effekt det vil have i vores samfund.

Kl. 21:04

Første næstformand (Karen Ellemann):

Fru Annette Lind.

Kl. 21:04

Annette Lind (S):

Tak for det. Det er jeg faktisk helt enig i. Det er en succes i Danmark, og det håber jeg også det bliver i Grønland. Men det er nu engang sådan, at der også er nogle udfordringer i Grønland, bl.a. i forhold til tryghed. Hvordan mener ordføreren at vi i Danmark og i

Folketinget sammen med jer i Grønland kan samarbejde om at få et mere trygt Grønland?

Kl. 21:05

Første næstformand (Karen Ellemann):

Ordføreren.

Kl. 21:05

Aki-Matilda Høegh-Dam (SIU):

Jeg synes i hvert fald, det er vigtigt, at vi bliver ved med at styrke den her dialog. Den dialog, som vi har haft med den nuværende regering, har også været med til at skabe en form for tryghed i forhold til de beslutninger, der bliver taget i Danmark, for de kommer til at have en effekt for os fra Kalaallit Nunaat. Så hvis vi tænker på, hvad der lige nu sker i den globaliserede verden, kommer der først og fremmest tryghed, hvis der også er en inddragelse, og hvis vi får lov til at være med til at beslutte, hvilke initiativer, også på det forsvarspolitiske plan, der kommer til at blive taget i det arktiske område fremover.

Kl. 21:05

Første næstformand (Karen Ellemann):

Den næste korte bemærkning er til hr. Christian Juhl, Enhedslisten. Værsgo.

Kl. 21:05

Christian Juhl (EL):

Tak for talen. Man falder aldrig i søvn sammen med fru Aki-Matilda Høegh-Dam, og det synes jeg er godt, for både historien, men også nutiden er vigtig at beskæftige sig med.

Derfor kunne jeg godt tænke mig at høre ordføreren, hvad hun mener om de beslutninger, der er taget i Inatsisartut, og som også er accepteret af Folketinget, om, at man laver en fælles totalredegørelse, i stedet for at der lige pludselig dukker skandaler som spiralskandalen og børneskandalen osv. osv. op. For så kunne vi måske en gang for alle få en fælles grund at stå på og sige, at så gør vi op med fortiden – nu har vi analyseret den, og nu har vi erkendt, hvad der var forkert – sådan at vi ikke igen og igen skal tage nogle diskussioner. Det synes jeg kunne være rigtig godt.

Kl. 21:06

Første næstformand (Karen Ellemann):

Ordføreren.

Kl. 21:06

Aki-Matilda Høegh-Dam (SIU):

Tak for spørgsmålet. Jeg er fuldstændig enig. Det er jo således, at man næsten kunne spørge sig selv, hvorfor det egentlig ikke er blevet gjort tidligere. Det kan nævnes, at man jo har bedt om en lignende udredning før, hvor den daværende regering sagde nej tak – så kunne man spørge, hvad det var, man var så bange for.

Jeg tror, det er vigtigt, at man forstår, at det at forstå fortiden, udrede den og forstå, hvordan det hele egentlig hænger sammen, ikke er ensbetydende med, at man fjendtliggør nogen. Men det er ensbetydende med, at vi forstår vores fortid for at kunne være med til at sige: Hvorfor er det, vi er nået dertil, hvor vi er i dag, og hvordan kan vi lave en bedre fremtid sammen?

Det synes jeg kun er en styrkelse, og jeg håber, at den redegørelse bliver saglig og ikke mindst vigtig for specielt dem, som har oplevet de skarpe konsekvenser, koloniseringen har haft i deres liv.

Kl. 21:07

Første næstformand (Karen Ellemann):

Hr. Christian Juhl.

- Kl. 21:07
- Christian Juhl (EL):**
Det glæder jeg mig også til. Og jeg håber, at historikere fra både Danmark og Grønland og de folk, som har erfaring, vil bidrage, alt hvad de kan, og at man også bruger sociologer og andre, som kan udrede det for os, sådan at det bliver et seriøst stykke arbejde, vi kan bruge til noget.
- Et andet spørgsmål, jeg egentlig også gerne vil høre ordførerens mening om, går på den debat, vi har haft: Vi har jo på et tidspunkt diskuteret, om vi skulle lave en fælles arktisk strategi for kongeriget. Danmark har så ikke lavet sin egen, men afventer, fordi Grønland sagde: Vi vil lave vores egen først, før vi indgår i debat om andre arktiske strategier. Og nu er vi endt i en situation, hvor hverken Færøerne, Grønland eller Danmark har arktiske strategier, men det har alle mulige andre i Europa.
- Kl. 21:08
- Første næstformand (Karen Ellemann):**
Tak. Ordføreren.
- Kl. 21:08
- Aki-Matilda Høegh-Dam (SIU):**
Det er jo således, at en arktisk strategi ikke er ensbetydende med arktisk politik. Og jeg er ret glad for, at udenrigsministeren fra Danmark har været med til at gøre klart, at hvis Inatsisartut og den grønlandske regering – dermed også Færøerne – ønsker at lave deres egen arktiske strategi først, jamen så gør man det.
- Før i tiden har vi jo set, at når der blev lavet en strategi, blev beslutningerne nærmest taget hen over hovedet på os. Men den her gang kan vi formå at lave en strategi, der faktisk holder.
- Kl. 21:09
- Første næstformand (Karen Ellemann):**
Den næste korte bemærkning er til hr. Alex Ahrendtsen, Dansk Folkeparti. Værsgo.
- Kl. 21:09
- Alex Ahrendtsen (DF):**
Tak. Fru Aaja Chemnitz veg lidt udenom, da hun skulle svare på mit spørgsmål om brugen af »qallunaaq«, og jeg håber, jeg har lidt mere held med fru Aki-Matilda Høegh-Dam, og jeg vil så tillade mig at citere hr. Juaaka Lyberth, formanden for Grønlands Forfatterforening, og jeg citerer:
- Men det spørgsmål, som bør diskuteres i Grønland, er, om det er passende at kalde alle hvide mennesker for halvt hunde, halvt mennesker, især danskerne for vores vedkommende i Grønland, mens vi samtidig ønsker, at brugen af ordet eskimo skal udfases.
- Det er et spørgsmål, som jeg synes er meget relevant at diskutere, og jeg kunne egentlig godt tænke mig at høre ordførerens respons på det.
- Kl. 21:10
- Første næstformand (Karen Ellemann):**
Ordføreren.
- Kl. 21:10
- Aki-Matilda Høegh-Dam (SIU):**
Tak for spørgsmålet. Man skal jo også kunne grønlandsk for at kunne forstå, hvad det er, der lige er blevet sagt, men begrebet qallunaaq betyder »udefrakommende«. Der er ingen steder, hvor det overhovedet kan tolkes som værende »hund« eller »halvt hund« – »qallunaaq« betyder »udefrakommende«. Så hvis ordet udefrakommende skulle være et dårligt ord, kan man næsten også diskutere, om man skal holde op med at bruge ordet udefrakommende herinde i Folketingssalen. Det synes jeg er lidt spøjst.
- Men det viser måske også lidt det der med manglen på viden om hinanden i rigsfællesskabet, hvis man ikke helt kan forstå, hvad de forskellige begreber er.
- Kl. 21:10
- Første næstformand (Karen Ellemann):**
Hr. Alex Ahrendtsen.
- Kl. 21:10
- Alex Ahrendtsen (DF):**
Fru Aaja Chemnitz sagde, at det betød »buskede øjenbryn« og »store maver«, fru Aki-Matilda Høegh-Dam siger »udefrakommende«, og hr. Juaaka Lyberth siger »halvt hund, halvt menneske«. Det lader jo til, at der er lidt forskellige opfattelser af, hvad det betyder.
- Det, der var hans pointe, var, at det var en nedladende brug, og spørgsmålet var, om det ikke var på tide, at man holdt op med at bruge det i gensidig respekt. Er ordføreren enig?
- Kl. 21:11
- Første næstformand (Karen Ellemann):**
Ordføreren.
- Kl. 21:11
- Aki-Matilda Høegh-Dam (SIU):**
Jamen det er jo derfor, jeg siger, at hvis man skal sige, at »qallunaaq« er et nedsættende ord, så er det det samme som at sige, at »udefrakommende« er et nedsættende ord. Så hvis DF er enig i, at »udefrakommende« ikke længere skal bruges herinde i Folketingssalen, kan vi jo godt begynde at se på, om det heller ikke skal bruges i Grønland. Men det er det, som ordet betyder.
- Grønlandsk er mit første sprog, og alle de der andre ting, som blev nævnt her, er baseret på, at det måske kan have stammet fra det og det begreb. Men nej, det kan på ingen måde minde om et ord, der betyder »hund«, overhovedet. Det kan jeg forsikre dig om. Om ikke andet har vi en ordbog, vi godt lige kan slå op i sammen bagefter.
- Kl. 21:12
- Første næstformand (Karen Ellemann):**
Den næste korte bemærkning er til hr. Jonathan Simmel, Enhedslisten. Værsgo.
- Kl. 21:12
- Jonathan Simmel (EL):**
Jeg tør slet ikke gå ind i debatten om, hvad ord betyder på grønlandsk. Til gengæld er jeg enig med vores kollega fra DF i, at man skal tage godt imod folk, der kommer udefra, og at man skal lade være med at sætte mærkater på folk og hæfte mærkelige tillægsord på dem.
- Jeg vil i virkeligheden spørge ordføreren om noget andet. Vi har jo alle sammen bemærket, at regeringen officielt kandiderer til en plads i FN's Sikkerhedsråd, og af uvidenhed vil jeg faktisk gerne høre ordførerens reaktion på det, herunder også, om det er noget, der har været indgået dialog om, og hvilke forventninger ordførerens parti har i forhold til at blive taget med på råd og eventuelt blive inddraget, såfremt man får et sæde i FN's Sikkerhedsråd.
- Kl. 21:13
- Første næstformand (Karen Ellemann):**
Ordføreren.
- Kl. 21:13
- Aki-Matilda Høegh-Dam (SIU):**
Det var da et godt spørgsmål. Det er jo således, at vi fra Siumut lige har deltaget i den første del af FN's generalforsamling i USA. Det er jo således, at vi teknisk set ikke er medlem af FN, fordi det kun er selvstændige stater, der kan være det. Men lige med hensyn til

Sikkerhedsrådet er det jo sådan, at det lidt kommer an på, hvordan vi lige gør i Folketinget, for Grønland har i årevis ikke engang været inddraget, når der har været noget oppe vedrørende udenrigspolitik, og når Grønland overhovedet er blevet nævnt af nogle andre lande, er det ikke altid, at Grønland har siddet med ved bordet. Så at skulle gå hen og begynde at tænke på FN's Sikkerhedsråd har været en lidt fjern tanke herfra.

Så vores fokus er, at vi bliver nødt til at skabe nogle strukturer herinde, der gør, at man ikke kan undgå at skulle snakke med repræsentanter for Grønland og naalakkersuisut, før der overhovedet kan laves noget på det udenrigspolitiske område. Lige nu er det jo sådan, at kommunikationen kun går én vej, altså at Grønland nærmest skal spørge Danmark, om man gerne må gå ud i den store verden og have en holdning til noget, mens det jo ikke rigtig har været sådan, at Danmark har skullet spørge Grønland: Må vi gerne sige noget om det? Vi begynder at lave om på strukturerne, men det tager noget tid.

Kl. 21:14

Første næstformand (Karen Ellemann):
Hr Jonathan Simmel.

Kl. 21:14

Jonathan Simmel (EL):

Tak. Det var jo et meget direkte og ærligt svar. Jeg tror i hvert fald, det er noget, vi bliver nødt til at fokusere på og snakke videre om, især såfremt man lykkes med at få adgang til en plads i Sikkerhedsrådet, også fordi Grønland – hvilket jeg tror at alle herinde vil være enige om uanset politiske uenigheder – jo geopolitisk spiller en ret stor rolle og helt sikkert også er en del af adgangsбиллетten. Så jeg synes da, det er klart, at man skal fokusere på, hvordan man sikrer den inddragelse. Tak for svaret.

Kl. 21:14

Første næstformand (Karen Ellemann):
Ordføreren.

Kl. 21:14

Aki-Matilda Høegh-Dam (SIU):

Jeg glæder mig til et forhåbentlig videre samarbejde mellem Siumut og hele Folketinget for den sags skyld, men jeg vil allerede på vegne af den, der forhåbentlig kommer til at blive valgt ind for Grønland, sige, at det er noget, vi hellere må kigge mere på efter valget.

Kl. 21:15

Første næstformand (Karen Ellemann):

Tak til fru Aki-Matilda Høegh-Dam. Der er ikke flere korte bemærkninger til ordføreren. Jeg kan hermed give ordet til den næste ordfører. Det er hr. Edmund Joensen fra Sambandspartiet.

Kl. 21:15

(Ordfører)

Edmund Joensen (SP):

Tak, formand. Sidste gang jeg stod på denne talerstol, til afslutningsdebatten, var jeg ret overbevist om, at det ville være min sidste tale her i Folketinget. Min gode ven og kollega hr. Bertel Haarder var dengang hurtig til at påpege, at han var sikker på, at jeg ville komme til at stå her igen, og som så mange gange før fik han naturligvis ret.

Man kan være forvisset om, at hr. Bertel Haarder som regel har ret i det, han siger. Men der er ikke meget andet, man kan vide sig sikker på for tiden; det er usikre tider, vi lever i. De seneste ugers begivenheder i Østersøen er skræmmende, og konsekvenserne af krigen i Ukraine kommer tæt på, alt for tæt på. Den uhorte sabotage på gasledningerne Nord Stream 1 og 2, få kilometer fra dansk territorium, har endnu en gang fået vores nabolande og hele NATO

til at træde sammen og understrege vigtigheden af at holde sammen og at dele informationer med hinanden.

Store dele af den kritiske infrastruktur som internet, elektricitet og olie rejser langt på havets bund, før de ender hos os. Og havet har vi meget af i rigsfællesskabet: Vores farvande strækker sig fra Grønland i Arktis til Danmark i Nordeuropa, med de færøske farvande midt mellem i det betydningsfulde GIUK-stræde, som vi kalder det. Derfor er det mere afgørende end nogen sinde, at den nuværende kurs om inddragelse og informationsdeling bliver styrket i endnu højere grad, ikke alene i NATO, men i særdeleshed mellem Danmark, Grønland og Færøerne. Det er af afgørende betydning, at dialogen mellem rigsdelen bliver endnu bedre, og ikke mindst at vi intensiverer opsynet og kontrollen med det enorme hav, vi har i rigsfællesskabet. Jeg vil derfor slå endnu et slag for, at Danmark, Færøerne og Grønland får et tættere og mere formaliseret parlamentarisk samarbejde om udenrigs-, forsvars- og sikkerhedspolitik, sådan at alle afgørelser er bredt funderede i vores tre rigsedele. Ved at lave dette parlamentariske samarbejde sikrer vi, at vi har den samme viden i rigsfællesskabet, og vi styrker det samlede udenrigspolitiske samarbejde.

Ud over at rumme kritisk infrastruktur rummer vores enorme have også store ressourcer og muligheder. I 2020 imødekom regeringen mit ønske om at bevilge flere penge til forskning i havområdet omkring Færøerne, som har særlig betydning for klimaet og vores alle sammens fiskebestand. Dette er jeg taknemlig for, for jeg mener, at vi alle sammen har et fælles ansvar for hele tiden at søge ny viden om det havområde, som vi lever i og lever af. Ressourcerne i havet er af stor betydning, måske mest for Færøerne og Grønland, og dermed er det også et vigtigt anliggende for rigsfællesskabet. Disse ressourcer er jo vores livslinje.

Klimaet ændrer sig hele tiden, og det er vigtigt, at vi holder øje med, hvordan det ændrer sig, og hvordan klimaændringerne påvirker det maritime område i Nordatlanten, både over og under havoverfladen. Det sikrer den havforskning, vi har sat i gang. Bevillingen på 25,5 mio. kr. til havforskning i havområderne omkring Færøerne slutter næste år. Jeg slutter også min politiske karriere ved det kommende folketingsvalg. Men jeg håber, at den kommende regering er enig med mig i, at forskning i vores havområde er af stor betydning, og at projektet derfor kan fortsætte, selv om jeg ikke gør.

Kl. 21:20

Fra sikkerhed og forskning vil jeg bevæge mig over til noget helt andet, men lige så vigtigt, nemlig kriminalforsorgen og politiet på Færøerne. Tidligere i år blev der lavet en hensigtserklæring mellem den danske regering og det færøske landsstyre om, at der skulle bygges et nyt fængsel på Færøerne. Det glæder mig, at planen står ved magt. Skiftende landsstyre har i mange år arbejdet med at få dette ønske gjort til virkelighed. Jeg har også gjort mit her i Folketinget, bl.a. ved at skaffe finansiering til den analyse, der sidste år blev lavet om de færøske fængselsforhold.

Analysen kom frem til de samme konklusioner, som vi i mange år har gjort opmærksom på, nemlig at forholdene hos den færøske kriminalforsorg på ingen måde er tidssvarende. Det glæder mig derfor usigeligt meget, at vi allerede om nogle år har et nyt og tidssvarende fængsel på Færøerne, sådan at indsatte kan afsone hele deres dom i hjemlandet og ikke skal sendes til Danmark for at afsone, og så de ansatte kan føle sig trygge ved at gå på arbejde, og sådan at alles rettigheder bliver overholdt, både indsatte og ansatte.

I denne valgperiode er der også indgået en flerårsaftale om politiet. Mit udgangspunkt har hele tiden været, at politiet på Færøerne skal ligestilles med politiet i Danmark. Der er sket forbedringer på området, og det glæder mig. Det er vigtigt og bør være åbenlyst for alle, at politiet på Færøerne skal have de nødvendige ressourcer til at udføre deres arbejde. Men der er stadig nogle udfordringer, der må løses.

Bl.a. har politiet på Færøerne mistet adgang til vigtige it-systemer, fordi Færøerne bliver betragtet som et usikkert tredjeland, som det hedder. Det kan ikke være rigtigt, og det må løses hurtigst muligt. Det er vigtigt, at man hele tiden arbejder for en ligestilling af politiet inden for rigsfællesskabet og sikrer, at det behov, som politiet på Færøerne har, bliver varetaget.

I dag skriver vi den 6. oktober. Hvis man spørger en færinger, hvad han eller hun husker den 6. oktober for, så vil svaret nok komme prompte: det færøske samfunds konkurs i 1992. Det står mejslet fast i hukommelsen hos dem, der oplevede denne krise. I dag kan vi derimod glæde os over, at det færøske samfund kan måle sig med nogle af de rigeste i verden og er på højde med Danmark, når det angår bnp pr. indbygger.

Derfor er det også for mig, som har oplevet denne ned- og optur, et meget tilfredsstillende tidspunkt at sige farvel til politik på. Vejen hertil har til tider været broget og besværlig, men som ordsproget siger: Når enden er god, er alting godt.

Jeg vil slutte af med at sige, at det har været et privilegium at samarbejde med jer medlemmer af Folketinget, som har været med til at bane vejen for en udvikling og en modernisering af rigsfællesskabet, både hvad angår hjemmestyrelsen, og hvad angår nyskabelsen på uddannelses- og forsvarsområdet, og ved at gøre helt almindelige borgere hverdag lettere, hvad angår grænsehindringer, og meget, meget andet. Det skal I have mange tak for. Tak for det gode samarbejde, alle sammen. Tak, formand.

Kl. 21:25

Første næstformand (Karen Ellemann):

Tak til hr. Edmund Joensen. Der er en række korte bemærkninger. Inden jeg åbner op for dem, er her blot en anbefaling om, at der er ro i salen, mens debatten pågår. Så selv om der er en hyggelig stemning, er der gode lokaler ude bagtil til det.

Til hr. Edmund Joensen er der som sagt en række korte bemærkninger. Den første korte bemærkning er til hr. Henrik Møller, Socialdemokratiet. Værsgo.

Kl. 21:25

Henrik Møller (S):

Tak for det. Allerførst vil jeg godt have lov at sige tak til hr. Edmund Joensen for hans arbejde her i Folketinget, men også for den indsats, som hr. Edmund Joensen har leveret for det færøske samfund. Så der skal lyde en dybfølt tak herfra.

Den netop udkomne sikkerhedsanalyse peger på, at det i et kommende forsvarsforlig er helt afgørende, at vi styrker tilstedeværelsen og overvågningen i Arktis og Nordatlanten. For Ruslands brutale angreb på Ukraine betyder, at hele rigsfællesskabet står over for et væsentlig skærpet trusselsbillede. Er ordføreren enig i, at det er afgørende, at de nordeuropæiske lande står sammen om sikkerheden i vores nærrområde?

Kl. 21:26

Første næstformand (Karen Ellemann):

Ordføreren.

Kl. 21:26

Edmund Joensen (SP):

Ja, det er meget vigtigt, at de nordiske lande står sammen om sikkerheden i vores område. Og når vi snakker om rigsfællesskabet, havde jeg netop med i min tale, at vi i rigsfællesskabet må stå sammen og vi må udveksle informationer, således at vi alle sammen føler os trygge. På det grundlag kan vi levere en sikker forsvarspolitik.

Kl. 21:27

Første næstformand (Karen Ellemann):

Hr. Henrik Møller.

Kl. 21:27

Henrik Møller (S):

Det er måske lidt i forlængelse af det, men jeg skal lige høre: Hvilke konkrete initiativer mener ordføreren at henholdsvis det færøske selvstyre og den danske regering og Folketinget ellers bør tage for at styrke samarbejdet omkring vores tilstedeværelse i regionen?

Kl. 21:27

Første næstformand (Karen Ellemann):

Ordføreren.

Kl. 21:27

Edmund Joensen (SP):

Nu er det først landsstyret og så Lagtinget, som udarbejder deres egen politik om Arktis. Og den er på trapperne, som jeg forstår det. Så det ville være forkert af mig at sige, hvad jeg mener om det. Men det vil komme for dagens lys, når landsstyret er kommet med sin rapport.

Kl. 21:28

Første næstformand (Karen Ellemann):

Den næste korte bemærkning er til hr. Jakob Ellemann-Jensen, Venstre. Værsgo.

Kl. 21:28

Jakob Ellemann-Jensen (V):

Tak for det. Som en anden Frank Sinatra kan hr. Edmund Joensen jo naturligvis ikke nøjes med én afskedsconcert, og derfor skal der igen fra mig på vegne af Venstre lyde en enorm tak til hr. Edmund Joensen for en formidabel demokratisk indsats i to tredjedele af rigsfællesskabet, både i Lagtinget som lagmand, i Folketinget og ikke mindst i Venstres folketingsgruppe, hvor vi har sat overordentlig stor pris på hr. Edmund Joensens kloge betragtninger om både rigsfællesskabet og færøske forhold og gode råd til, hvordan vi skal drive Venstre og Danmark. Tak for det. Det var alt.

Kl. 21:29

Første næstformand (Karen Ellemann):

Ordføreren.

Kl. 21:29

Edmund Joensen (SP):

Tak for de pæne ord. Jeg har virkelig følt mig hjemme i Venstre og har den største respekt for den politik, som Venstre fører, og er også parat til at pege på en formand fra Venstre som statsminister, hvis det er det, vi bliver enige om, eller en anden, som man i Venstre bliver enige om. Tak.

Kl. 21:29

Første næstformand (Karen Ellemann):

Den næste korte bemærkning er til hr. Christian Juhl, Enhedslisten.

Kl. 21:29

Christian Juhl (EL):

Tak for det. Og jeg vil også gerne sige tak for samarbejdet. Det har været både lærerigt og ikke mindst fornøjeligt. Jeg vil gerne sige tak for besøgene i Edmund Joensens hjem – og tak for den gode mad og for alle snapsene i lysthuset og for sangene, når vi har været på besøg. Jeg har lært meget af det, og jeg synes, at det har givet det et ekstra niveau, når vi har været oppe og lære nyt om Færøerne. Jeg mangler dog, at vi snart får lavet den aftale om, at Færøerne yder lidt hjælp til danskerne i de år, hvor bruttonationalproduktet pr. indbygger er højere på Færøerne, end det er i Danmark; så var der jo balance i tingene. Men det har været lærerigt og fornøjeligt alle de

gange, hvor I har stillet jer til rådighed for at vise jeres land frem. Og jeg håber, at vi mødes igen uden for de parlamentariske kredse.

Jeg vil gerne sige tak for fokus på, at klimaet og livet i havet er vigtige ting, i ordførerens tale. Det er fuldstændig rigtigt, at hvis ikke vi tager det mere alvorligt, så sker der noget alvorligt med vores mulighed for at leve af havet.

Så vil jeg gerne høre ordføreren, hvad han mener om den spændende idé om, at Færøerne gerne vil være fuldgyldigt og selvstændigt medlem af Nordisk Råd. Vi har diskuteret det nogle gange, men endnu ikke fundet en løsning. Og de andre lande siger, at det må kongerigetets tre lande jo selv finde ud af, fordi det er et problem, der ligger hos os. Men jeg vil gerne høre, hvad ordføreren siger til det.

Kl. 21:31

Første næstformand (Karen Ellemann):

Tak. Ordføreren.

Kl. 21:31

Edmund Joensen (SP):

Tak til hr. Christian Juhl. Jeg er glad for at høre, at den tid, vi har været sammen, har været en fornøjelse – om både alvorlige ting og hygge – og det samme vil jeg sige om at være sammen med hr. Christian Juhl. Det har været en fornøjelse. Han er altid en klog mand at lytte til.

Hvad angår det nordiske, er det et samlet Lagting og landsstyre på Færøerne, som i mange år har haft ønsket om at være fuldgyldigt medlem af Nordisk Råd. Derfor synes jeg, at man virkelig skal lytte til det og arbejde for, at det lykkes. Det vil også være et stort, stort fremskridt for vores rigsfællesskab. Tak.

Kl. 21:32

Første næstformand (Karen Ellemann):

Den næste korte bemærkning er til hr. Rasmus Jarlov, Det Konservative Folkeparti. Værsgo.

Kl. 21:32

Rasmus Jarlov (KF):

Jeg vil egentlig bare sige det samme som de andre folketingsmedlemmer. Tusind tak for et rigtig godt samarbejde gennem rigtig mange år. Hr. Edmund Joensen er jo en institution i færøsk politik og er også blevet det her i Folketinget. Vi har også sat meget stor pris på samarbejdet, som altid har været konstruktivt og pragmatisk og har handlet om at skaffe nogle resultater med hjem til Færøerne. Og det synes jeg er blevet gjort og er blevet leveret gennem rigtig mange år. Vi håber, der kommer en værdig afløser. Tusind tak for et meget fint samarbejde.

Kl. 21:32

Første næstformand (Karen Ellemann):

Ordføreren.

Kl. 21:32

Edmund Joensen (SP):

Tak, i lige måde. Tak, i lige måde.

Kl. 21:33

Første næstformand (Karen Ellemann):

Næste korte bemærkning er til hr. Alex Ahrendtsen, Dansk Folkeparti.

Kl. 21:33

Alex Ahrendtsen (DF):

Jeg fik jo lejlighed til at takke hr. Edmund Joensen sidst ved afslutningsdebatten, men nu får jeg så lejlighed til det igen. Det har været en fornøjelse at tale med hr. Edmund Joensen og også en stor ære at møde en statsmand, som på mange måder har bidraget til at udvikle

Færøerne og ikke mindst rigsfællesskabet. Og så husker jeg også de dejlige stunder, vi havde i lysthuset sammen med hr. Christian Juhl og alle andre medlemmer. Souschefen i Rigsombuddet råbte på et tidspunkt: Alex, hvordan går det? Og jeg tror, det var efter den tredje eller fjerde snaps. Og jeg sagde: Alt er godt, jeg er lykkelig. Jeg ved ikke, om det skyldtes den varme stemning i huset, eller om det skyldtes snapsen – jeg tror nu snarere, det var det sidste.

Jeg har et enkelt spørgsmål på falderebet. Det er: Hvordan ser hr. Edmund Joensen fremtidsperspektiverne for rigsfællesskabet? Er de dystre, er de gode, er de positive?

Kl. 21:34

Første næstformand (Karen Ellemann):

Ordføreren.

Kl. 21:34

Edmund Joensen (SP):

Jeg synes, at de er positive. Den stemning, som jeg fornemmer på Færøerne, er meget positiv, synes jeg. Nu var vi inde på, at Færøerne ønsker at blive fuldt medlem af Nordisk Råd. Tidligere har vi inddraget Færøerne i forsvarspolitikken og den store udenrigspolitik, altså med radaren osv. Det er meget vigtigt, at vi informerer hinanden om udenrigs- og sikkerhedspolitikken, og at vi lytter til Færøerne, når de ønsker sig så samlet et medlemskab i Nordisk Råd – at vi lytter til det, og at vi bevæger os den vej og arbejder for det i Folketinget. Jeg synes, at situationen er positiv. Det må jeg sige.

Kl. 21:35

Første næstformand (Karen Ellemann):

Den næste korte bemærkning er fra fru Louise Schack Elholm, Venstre. Værsgo.

Kl. 21:35

Louise Schack Elholm (V):

Så kan jeg melde mig i koret: Tusind tak for samarbejdet, hr. Edmund Joensen. Det har været en stor fornøjelse, og jeg synes også, det var hyggeligt at være med i sommerhuset og se, hvor hr. Edmund Joensen boede, og se den smukke park, som hr. Edmund Joensen har været med til at lave på den modsatte side af vandet. Det er rigtig spændende at se alt, hvad hr. Edmund Joensen har lavet på Færøerne. Mit spørgsmål går måske mere på det her med fiskeriet, for jeg ved, at hr. Edmund Joensen også altid har arbejdet meget for fiskeriet på Færøerne og altid været meget interesseret i det og altid fortalt os rigtig meget om, hvordan det går med fiskeriet. Og i øjeblikket er vi jo udfordret af en anden geopolitisk situation, end der har været tidligere, og det kunne være, at hr. Edmund Joensen lige ville opsummere, hvordan hr. Edmund Joensen ser på fremtiden på det område, altså i forhold til fiskeriet.

Kl. 21:36

Første næstformand (Karen Ellemann):

Ordføreren.

Kl. 21:36

Edmund Joensen (SP):

Tak for spørgsmålet. Fiskeriet på Færøerne er i det hele taget inde i en god gænge, vil jeg sige. Hvis vi ser på bundfiskene rundt om Færøerne, er torskebestanden i dårlig tilstand, og det har den været i mange år. De andre fiskearter – sild, makrel, kulmule og andre bundfisk – har det godt, og der fiskes store mængder pelagiske fisk, altså sild, makrel og kulmule. Og de store rederier har de mest moderne skibe, som findes, og de fisker kvoterne op så let som ingenting. Vi ved alle, at en del er blevet solgt til Rusland; en fjerdedel af Færøernes voksende eksport gik tidligere til Rusland. Den er så stoppet for øjeblikket, og skibene og rederierne har fundet

andre udveje for at afsætte fiskene. Der har sikkert været et tab for dem, men de er kommet af med fiskene, som jeg har forstået det. Så samlet set går det godt for fiskeriet på Færøerne.

Kl. 21:37

Første næstformand (Karen Ellemann):

Så er der en kort bemærkning fra hr. Bjørn Brandenburg, Socialdemokratiet.

Kl. 21:38

Bjørn Brandenburg (S):

Tak for det. Jeg ved ikke, hvorfor jeg aldrig har fået lov at være med i det lysthus. Det lyder virkelig hyggeligt. Men jeg vil også bare benytte lejligheden til endnu en gang at sige tak til hr. Edmund Joensen. Der er ikke så mange følsomme beretninger om familieforhold den her gang, men jeg vil også bare sige tak. Jeg har lige læst, at der er 17 kandidater, tror jeg, der har meldt sig som aftager i hr. Edmund Joensens eget parti, og det er en meget, meget populær, eftertragtet plads at overtage og også nogle meget, meget store sko at udfylde. Og jeg havde fornøjelsen af at tale med hr. Edmund Joensen forleden dag, hvor jeg spurgte, hvad han så skulle hjem og lave nu, og hr. Edmund Joensen sagde, at han skulle hjem og plante træer. Jeg ved, at det også er en stor interesse, som hr. Edmund Joensen har, og det vil jeg bare ønske ham rigtig god fornøjelse med. Og så vil jeg måske slutte af med at spørge, om hr. Edmund Joensen har lyst til at dele med os, hvad han synes har været det bedste resultat i den her valgperiode for et færøsk folketingsmedlem. Tak for nu.

Kl. 21:39

Første næstformand (Karen Ellemann):

Ordføreren.

Kl. 21:39

Edmund Joensen (SP):

Tak for spørgsmålet, og jeg skal give dig en indbydelse, næste gang du kommer til Færøerne, selv om du ikke er medlem af udvalget. Jeg vil ikke nævne noget bestemt, i forhold til hvad der er blevet gennemført af denne regering, men jeg synes, at denne regering har været en meget god regering for Færøerne – det synes jeg – både når det gælder lydhørhed, og når det gælder bevillinger, og også med hensyn til at man har inddraget Færøerne i beslutninger som f.eks. i radarsagen og har sagt, at hvis radaren skal sættes op, er det Færøernes afgørelse; hvis Færøerne siger nej, bliver der ingen radar på Færøerne. Det giver en fornemmelse af, at det, der kommer fra den danske regering, er virkeligt, når man siger, at man vil inddrage Færøerne i beslutningerne. Det synes jeg er godt nok. Jeg synes, det er gået godt med den her regering.

Kl. 21:40

Første næstformand (Karen Ellemann):

Så er det nu, taletiden er brugt, tror jeg. Tak til hr. Edmund Joensen. Der er ikke flere korte bemærkninger, og her fra formandsstolen skal der også lyde en tak til hr. Edmund Joensen. Og så skal der lyde en velkomst til næste ordfører, og det er hr. Sjúrdur Skaale fra Javnaðarflokkurin.

Kl. 21:41

(Ordfører)

Sjúrdur Skaale (JF):

Tak for det, formand. Da jeg for 3 år siden stod her på talerstolen og kiggede ud over den dengang nyvalgte forsamling, var jeg og den, der sad i formandsstolen dengang, enige om, at det var et smukt syn. Det var som at kigge ud over en indsø, hvor solens stråler spillede i vandets stille overflade. Og det er også i aften et smukt syn.

Men få dage har været så stille som dengang. Storme har raset ind over søen, og pandemi, varmere rekord, inflation og krig har ødelagt den hyggelige idyl. Og så er der opstået uro i selve søen. Partier, der har været par, er blevet skilt, og internt i partier har der været så meget strid, at nogle næsten er kollapsede og nye er opstået. Mellem blokkene har magtbalancen ligesom rykket sig, og de sidste måneder har der været en massiv offensiv fra højre side mod statsministeren.

Det tilkommer ikke mig at deltage i den kamp, men jeg finder den yderst interessant. Den minder om den mest legendariske boksekamp nogen sinde, nemlig da Mohammed Ali mødte George Foreman i Kinshasa i det gamle Zaire i 1974 – the Rumble in the Jungle! Foreman var større, Foreman var stærkere, Foreman var 7 år yngre, og Foreman var klar favorit. Kampen begynder, og Foreman går hen imod Ali, og med sine lygtepælytkke arme lader han slagene hagle ned over Ali, meget tunge, næsten rytmiske – bang, bang! Ali er fuldstændig chanceløs, ser det ud til, og selv om han overlever første omgang, er det få, der forventer, at han klarer en omgang til – så vil han blive slået i gulvet.

Men han overlever også den næste, og den næste – og den fjerde! Og folk tænker: Nu bliver han knust. Han overlever den femte, og folk siger: Nu dør han! Han overlever den sjette og den syvende, og i ottende omgang er Foreman blevet træt. I et øjeblik manglende koncentration sænker han paraderne, Ali ser sin chance og får en serie ind: en højre, en venstre, en højre, en venstre, en højre – knockout.

Ali vandt ikke, fordi han var stærkere, men fordi han kunne holde ud og stå imod. Som en anden legende, the Italian stallion alias Rocky, siger i den første film:

»It ain't about how hard you can hit. It's about how hard you can get hit and keep moving forward ... That's how winning is done.«

I de sidste måneder har regeringens leder været som Ali, mens oppositionens leder har været som Foreman. Slagene har været hårde og kontante og ligepå: mink, mink, mink, mink, magtfuldkommenhed og mink og mink og korruption og mink. Men Ali har stået imod. Hun har holdt ud, har stadig benene under sig nu, hvor den afgørende ottende omgang er skudt i gang.

Det står meget lige, og marginalerne kommer til at afgøre det. Jeg skal ikke give råd, men Foreman må variere sine slag, hvis han skal vinde. Ali kommer til at se en åbning og vil være klar til at bruge den, når den viser sig.

Sidste omgang bliver denne gang ufattelig spændende, specielt spændende. Men et valg er altid en yderst, yderst fascinerende begivenhed. Et demokratisk valg er som en kæmpe stor social organisme, der har millioner af hoveder, der tænker hver deres tanker, har hver deres værdier, millioner af ben, der ønsker at gå i hver deres retning, og som mange gange modarbejder hinanden fuldstændig ukoordineret, og det er fuldstændig umuligt at sige, hvor det her dyr bevæger sig hen den 1. november.

Kl. 21:45

Det er også fantastisk, at I her i Danmark og vi på Færøerne kan gøre det her. Det er symbolet på den frihed, som vi er født ind i, og som vi længe har taget for givet. Men når man besøger ufrie lande, ser man, hvilket privilegium det er at kunne tale frit, at kunne tro frit, at kunne organisere sig frit og frit kunne vælge sine ledere. Jeg var forleden i Tallinn i Estland. Der levede man i ufrihed for 30 år siden. Nu lever man i frihed. Kontrasten er total. Der er hele verden til forskel, og derfor kunne man mærke truslen fra den russiske diktator alle vegne i Tallinn. Luften var tyk af den, for esterne ved, at frihed hverken er en selvfølge eller en abstraktion; det er noget helt konkret og noget uendelig værdifuldt.

Set i det lys er det næsten lige meget, om Foreman eller Ali vinder den 1. november. Forskellene er ikke så store. Det eneste, der virkelig har betydning i disse dage, er kampen imod den russiske aggression. Hvis man er i tvivl, kan man spørge i Estland, hvor

man kender konsekvenserne af den slags. Om mit parti genvinder sin plads her i huset, er set i det lys naturligvis heller ikke vigtigt. Til gengæld vil jeg tillade mig at sige, at det er vigtigt at kunne se tilbage på 3 år og med oprigtighed kunne sige, at man har gjort sit allerallerbedste for det mandat, man fik.

Jeg har også kunnet glæde mig over mange konkrete resultater, og de var ikke kommet uden et samarbejdet med rigtig mange parter, med myndigheder, foreninger, erhvervsliv og kulturliv på Færøerne, med Folketinget og regeringen og andre her i Danmark. Om det drejer sig om at gøre det nemmere for færinger at få deres danske pension udbetalt, at standse planerne om, at færøske prædikener skal oversættes til dansk, eller om det drejer sig om undervisningen i færøsk på Københavns Universitet, enkeltsager for private borgere, flytning af kunst mellem Danmark og Færøerne, rapporter og konferencer om alle mulige forhold, finansiering af forskellige projekter osv. osv., er det alt sammen lykkedes gennem samarbejde med ufatteligt mange parter. Mange tak for det, alle sammen. Stóra takk fyrri tað, øll somul.

Det sidste år er der desværre kommet en ny sikkerhedspolitisk situation i Norden og i Arktis, og to sager af international betydning har fyldt meget i mit arbejde: opsætningen af en radar og udskiftningen af Huawei telekommunikationsudstyret på Færøerne. Begge sager landede der, hvor mit parti ønskede de skulle lande. Men det var også helt afgørende, at de endelige beslutninger i begge tilfælde blev truffet på Færøerne, og at det færøske demokrati ikke blev bypasset. Det stillede jeg som krav for min loyalitet over for regeringen, og jeg er meget glad for, at det blev således.

I ét tilfælde har jeg været sur, og det var med hensyn til bygningen af et nyt fængsel på Færøerne. Jeg fik aldrig lovet noget fængsel, men jeg blev lovet at være med i et forlig, hvor jeg endte udenfor alligevel. Siden har jeg dog talt med både stats- og justitsministeren om sagen, og jeg har fået klare løfter, ikke bare mundtligt, men også på skrift. Tak for det; de vil blive taget frem igen, hvis det skulle ske, at regeringen fortsætter og jeg genvinder mit mandat.

Til sidst tak for samarbejdet, tak for tiden, og lad os huske, at valgkampen er mere end en kamp. Den er også et symbol på vores enorme privilegium, vores frihed. Lad os kæmpe kampen i respekt for det. Tak for ordet.

Kl. 21:50

Første næstformand (Karen Ellemann):

Tak til ordføreren. Der er ønske om en kort bemærkning til ordføreren, og den er fra hr. Henrik Møller, Socialdemokratiet. Værsgo.

Kl. 21:50

Henrik Møller (S):

Jeg var lige ved at sige tak for kampen; vi fik jo en meget malende beskrivelse af en boksekamp. Men jeg mener, det er sådan i en boksekamp, at man skal være i samme vægtklasse. Og jeg synes jo, man altid kan diskutere, om det er tilfældet her. Men det må der være nogle andre der vurderer. Det er jo sådan, at der i forbindelse med udskrivelsen af valget har været lidt diskussion og lidt debat om, at valgdatoen på Færøerne skulle være en national sørgedag. Jeg skal bare høre, hvad hr. Sjúrdur Skaale har af kommentarer til det.

Kl. 21:51

Første næstformand (Karen Ellemann):

Ordføreren.

Kl. 21:51

Sjúrdur Skaale (JF):

Det er korrekt, at den 1. november hedder allahalgannadagur på Færøerne – det er sådan en dag, hvor man husker dem, som er omkomne på søen. Men det er ikke en fridag; det er ikke en helligdag som sådan. Og personligt mener jeg, det er uheldigt, men det er altså ikke

katastrofalt, at man holder et valg på den dag. Alle andre aktiviteter foregår også på den dag. Man har ikke fri fra skole, og arbejdet foregår som normalt. Og den færøske biskop har været ude at sige, at han ikke mener, det er et problem. Så det henholder jeg mig lidt til.

Kl. 21:51

Første næstformand (Karen Ellemann):

Tak til hr. Sjúrdur Skaale. Der var ikke flere korte bemærkninger til ordføreren. Således kan jeg konstatere, at vi har været gennem ordførerrækken, og jeg kan nu give ordet til statsministeren.

Kl. 21:52

Statsministeren (Mette Frederiksen):

Længe før valget blev udskrevet, blev denne valgkamp, vi nu er i gang med, spået til at blive den grimme og mest dramatiske i mands minde. Ordene har lydt: polarisering, personangreb, større og større splittelse. Jeg synes, debatten i dag har været anderledes. Det har været en god debat, hård til tider, rimelig – for det meste – men uretfærdig har den ikke været på noget tidspunkt. Den har handlet om politik og om løsninger.

Jeg har lyttet mig til, at alle mener, at regeringen ikke har gjort nok. Det mener regeringen sådan set også. Det er jo derfor, at vi søger genvalg. Fagligheden på tværs har været høj. Der har været mange nye perspektiver på tingene. Jeg anede f.eks. ikke, at både fru Mai Villadsen og hr. Thomas Danielsen vidste så meget om parforholdskonstruktioner. En forlovelse er blevet proklameret – stort tillykke til hr. Torsten Gejl. Tonen har været direkte og kontant, sådan må det være, og sådan er det. Og udefra, hvis man bare lige kigger ind her i vores smukke sal, kan det jo nogle gange komme til at se ud, som om vi ikke helt kan med hinanden. Men selvfølgelig kan vi det. Når det kommer til stykket, er vi først og fremmest gode kolleger. Der er tillid og respekt, også mellem politikere, der er uenige om meget. Vi er politiske modstandere, især når der er valgkamp, men vi er først og fremmest kolleger.

Der findes ikke et blåt Folketing og et rødt Folketing; der findes heldigvis kun ét Folketing. Der er ingen aftaler uden et flertal; vi er forskellige partier med forskellige svar. Hr. Søren Pape Poulsen sagde tidligere i dag, at der er to veje for Danmark, og det er jo rigtigt, men hvorfor prøver vi ikke at finde en vej sammen? Selvfølgelig trækker vi i hver vores retning, men man kan jo også komme til at trække så hårdt i én retning, at man risikerer at slå noget i stykker.

Mere end i mange år er der brug for sammenhold. Truslerne udefra er nu større og mere alvorlige end de største uenigheder, der er herinde i salen. Og derfor er folketingsvalget i år 2022 et tryghedsvalg: tryghed for den enkelte, for familierne, for jeres økonomi og hverdag og tryghed for Danmark og for Europa. For vi står i en alvorlig sikkerhedssituation. Der er en energikrise og sorte skyer over økonomien.

For kun en uge siden blev tre gasledninger sprængt i stykker i internationalt farvand, men lige uden for Bornholm og Christiansø. Det kom helt tæt på. Jeg tror, de fleste har set billederne af havet, sydende og boblende. Samtidig med det følger vi med gru krigen i Ukraine, en krig, der er umenneskelig og utilgivelig. Jeg havde selv lejlighed til at besøge vores venner i Ukraine tidligere på året i Kyiv. Jeg så de sønderbombede byområder, jeg så de sønderbombede skoler og boligblokke. Alle har set billederne fra hospitaler og meget andet. For bare et år siden levede folk i Ukraine et helt almindeligt liv, som vi gør. De fulgte deres børn i skole om morgenen, interesserede sig for fodbold, gik på arbejde, gik ud og spiste om aftenen – Kyiv er en fantastisk by – mødtes med deres venner, fejrede fødselsdage. Nu ligger deres huse i ruiner. Familierne er blevet revet fra hinanden.

Tak til alle dem, der har støttet Ukraine og det ukrainske folk, både her og i den danske befolkning. I morgen tager jeg til Prag til møde i Det Europæiske Råd. Vi skal igen diskutere problemerne

med inflation i Europa, og så skal vi genbekræfte, at Europa bliver ved med at stå ved Ukraines side, nøjagtig som vi har besluttet det her i Folketinget.

Vi tager ansvar i Danmark, når det er svært, og det *er* svært lige nu. Det er svært for Europa, og det er svært for Danmark. Alle kan mærke inflationen, selv oppositionen, hvor der nu også er gået inflation i antallet af statsministerkandidater. Jeg vil gerne have lov til at kvittere for, at inflation har fyldt så meget i debatten, som den har. Jeg vil også gerne have lov til at kvittere for, at ansvarligheden i den diskussion er så høj.

Kl. 21:57

Jeg har lyttet mig til, at flere kollegaer har udtrykt bekymring for, hvordan det vil gå med en valgkamp og inflation. Vil man så risikere, at alle byder over hinanden, og at vi pludselig står med et resultat, der i virkeligheden kan betyde, at vi forlænger og forværrer situationen? Men når man lytter til debatten i dag, er det faktisk ikke det, Folketinget er i gang med. Det er ikke det, partierne bringer til bordet.

Alt, hvad jeg har lyttet mig til i dag, går jo på, at vi skal gøre, hvad vi kan, uden at forlænge og forværre krisen. De fleste er også ærlige og oprigtige og siger: Vi kan ikke holde alle skadefri. Men de fleste er også enige om, at vi skal gøre, hvad vi kan, for at hjælpe så godt som overhovedet muligt. Og vi ved godt, også fra regeringens side, at det, der er på bordet nu, jo ikke løser alle problemer, for man kan netop ikke holde alle skadefri.

Ikke desto mindre er der truffet beslutning om en varmecheck, en ældrecheck, et loft over huslejestigninger og mulighed for indefrysning af de stigende energiregninger. Elafgiften er kommet i bund, og der er en ekstra håndsækning til børnefamilierne. Det er alt sammen godt, men det er givet ikke tilstrækkeligt. Og noget af det, vi gerne vil gå i gang med efter et valg, hvis danskerne betror os ansvaret igen, er noget, som andre også har nævnt i debatten i dag, nemlig at beskatte de ekstraordinære profitter, som nogle selskaber får på grund af krigen. De penge bør, krone for krone, føres tilbage til danskerne.

Vi skal hjælpe hinanden igennem den her krise, og vi skal gøre os fri af den afhængighed, Europa oplever i dag. Det kræver, at vi fortsætter en ambitiøs grøn omstilling af vores samfund. Og til klimadebatten i dag har jeg lyttet særlig godt efter. Det står klart efter i dag, at et blåt flertal ikke er et grønt flertal. Der er et bredt flertal i dag bag klimaloven. Der er også borgerlige partier, som er med. Ofte siger man det rigtige, når man diskuterer mål og principper, der ligger langt ude i fremtiden. Men så snart det begynder at blive konkret og dermed også svært, er det altså, som om noget af overfladen krakelerer.

Ville Danmark have en klimalov i dag, hvis den nuværende opposition tilbage i 2015 havde fået flertal? Jeg tvivler. I dag har de borgerlige partier i debatten mest af alt konkurreret om at frede dansk landbrug mest muligt. Og ja, dansk landbrug er der meget godt at sige om. Vi producerer fødevarer i Danmark på en mere miljø- og klimavenlig måde, end man gør i mange andre lande. Det skyldes bl.a., at vi har innovative, dygtige landmænd, som selvfølgelig tager et ansvar for den verden, de er en del af. Men det skyldes jo også, at vi som samfund stiller krav, og at vi forventer, at alle sektorer bidrager til den grønne omstilling.

Derfor burde det ikke være så svært at svare på det spørgsmål, som er stillet ad nogle omgange, nemlig: Skal der indføres en CO₂-afgift for dansk landbrug, nøjagtig som industrien nu har oplevet det? Vi mener, at det er nødvendigt, for ellers bliver vores klimamål ikke effektivt. En grøn fremtid – det synes jeg står klart efter dagens debat – kræver et rødt flertal. At bremse op nu, hvor Danmark endelig igen går forrest, vil altså være en fejl. Og fejl er der også blevet spurgt rigtig meget til i dag.

Vi står på ubetrådt land. Vi står i en situation, som ikke ligner noget, vi har prøvet før. Kommer vi til at begå fejl? Ja. Kommer jeg til at begå fejl? Ja. Sådan sagde jeg den 11. marts 2020. Da pandemien ramte os og vi traf beslutningen om den delvise nedlukning af Danmark, traf vi en beslutning hurtigt og resolut. Det er en beslutning, som har været medvirkende til at redde menneskeliv. Det er en beslutning, som har været med til at sikre, at Danmark kom godt igennem pandemien både menneskeligt og økonomisk. Og det var i øvrigt også en beslutning, der efterfølgende fik bred opbakning fra alle folketingspartier. Da den krise ramte vores samfund, valgte vi her i Folketinget at stå sammen.

Jeg har ikke det præcise tal. Min vurdering er, at jeg selv har været med til at afholde mere end 25 pressemøder om corona. Hvis man spørger journalisterne, har det ikke ligefrem været korte pressemøder.

Kl. 22:01

Er der begået fejl undervejs? Ja. Og jeg skulle næsten til at tilføje: Selvfølgelig er der begået fejl, når man håndterer så svær en krise.

Det var f.eks. en fejl, da jeg sagde, at hverdagen ikke ville blive den samme igen, for det blev den heldigvis. Den er blevet den samme. Vi krammer, vi giver hånd, vi sidder tæt, vi går til koncerter, vi synger sammen, og vi gør alt det, mennesker har lyst til at gøre med hinanden, uden forbehold, uden afstand og uden værnemidler. Så det var en fejl, da jeg på et pressemøde sagde: Jeg tror ikke, at hverdagen kommer tilbage. Den kom tilbage – heldigvis. Jeg havde ikke ret i den forudsigelse, og hvor er jeg dog i øvrigt utrolig glad for det.

Det var også en fejl, at vi ikke fandt nogle bedre muligheder undervejs for, at mennesker kunne tage afsked med hinanden på hospitaler, hospicer og plejehjem. For der har været beretninger, som har gjort et kæmpe indtryk, og det piner mig. Men på det tidspunkt, vi stod i det, var vi så bekymrede for smittespredning, at vi ikke kunne se, hvordan vi kunne gøre det anderledes.

Det var også en fejl, da jeg på et andet pressemøde sagde: »Lev med det.« Det blev sagt i en kontekst om, at nogle gange, når man krisehåndterer, kommunikerer man måske lidt mere direkte og lidt mere uden filter, end man bør gøre i alle mulige andre sammenhænge, hvor presset ikke er lige så stort. Og det var faktisk tænkt som et forsøg på at forsvare nogle mennesker, som stod midt i krisehåndteringen, og som ikke kan forsvare sig selv i offentligheden. Men det kom jo til at lyde for hårdt. Det kom til at lyde, som om jeg som statsminister bare sagde: »Lev med det.« Det var ikke det, der var min intention. Så var det en fejl at sige sådan på et pressemøde? Ja, det var det jo.

Så ja, vi har begået fejl, og jeg har begået fejl. Men jeg er nødt til at sige, at det ikke var en fejl at slå minkene ned i Danmark. Jeg kunne godt holde en lang tale her – og det har jeg også lyst til at gøre – om den risikovurdering, vi modtog, om, hvor bange vi var for nordjydernes helbred, om dødsfaldene på plejehjemmene og om den risiko, der var for, at vaccinen måske ikke kom til at virke. Det var bekymringen for en hel verden, som ville reagere negativt over for dansk eksport. Men jeg skal nok lade være at holde den tale. Og jeg kommer heller ikke til i aften at dvæle ved, hvorfor vi gjorde, som vi gjorde, for det *har* vi sagt i mange andre sammenhænge.

Men lad mig så her i aften prøve at sige noget andet, nemlig om de overvejelser, vi efterfølgende har haft, de overvejelser, jeg efterfølgende har haft. For selvfølgelig skal vi lære af sådan en situation og gøre alt, hvad vi kan, for at en regering ikke ender i den samme situation. Og jeg *er* oprigtig ked af den usikkerhed og den frustration og den sorg, som mange minkavlere har oplevet. Og jeg kan godt være ked af det på nogle menneskers vegne, selv om jeg står ved en beslutning. For det var den rigtige beslutning. Men

det var også en hård tid for de berørte familier. Derfor har jeg givet minkavlerne en undskyldning, og jeg gør det gerne igen.

Der er også noget andet, der ærgrer mig i den nu efterhånden meget lange diskussion om mink: at det ikke lykkedes os her i Folketinget at holde fast i en bred politisk opbakning til den her del af coronahåndteringen. For det efterfølgende forløb har vist os, hvad det er, splittelse og polarisering medfører, hvis ikke vi står sammen. Hvis vi skal bygge en bro over splittelse – og det skal vi altid forsøge – skal vi selvfølgelig tage ved lære af det forløb, der har været.

Fra regeringens side har vi forsøgt at række hånden frem og foreslået nogle forskellige ting: en rådføringspligt, hvor den til enhver tid siddende regering i lignende krisesituationer er forpligtet til at rådføre sig med Folketinget under mere formelle rammer; et demokratiudvalg, der skal forholde sig til den måde, regeringsarbejdet er indrettet og organiseret på; en opstramning af procedurer; og ikke mindst en revision af offentlighedsloven med mere åbenhed.

Kl. 22:06

Den fejl, der blev begået i minksagen, altså at det ikke blev kommunikeret klart, at der ikke var hjemmel, fordi regeringen ikke vidste det og ikke blev advaret, er en fejl, som regeringen selv har gjort Folketinget opmærksom på. Det er ikke så tit, den detalje bliver nævnt. Jeg nævner den i dag, fordi det er en vigtig detalje – også at fejlen har fået konsekvenser. En minister er gået af, et ministerium er blevet delt op, der blev udarbejdet en redegørelse, og regeringen støttede straks, at der efterfølgende blev nedsat en kommission til at afdække forløbet.

Det er – bliver jeg nødt til at sige – i ret skarp kontrast til oppositionens ageren, dengang I havde ansvaret. Noget af det første, I gjorde, var at lukke Irakkommissionen, som dengang var i gang med at undersøge grundlaget for Danmarks krigsdeltagelse. Måske fordi det handlede om ens egne partier, satte man en stopper for en uvildig undersøgelse, da man fik magten.

Alligevel påstår man, at det er os, der er magtfuldkomne. Det blev sagt første gang, kun en uge efter at regeringen blev dannet tilbage i juni 2019. Siden da er det blevet sagt rigtig mange gange, bl.a. i sidste uge. Så sent som i sidste uge var Venstre med i en bred aftale om psykiatrien og sagde i den sammenhæng, at aftalen, som man selv er en del af, var udtryk for magtfuldkommenhed. Det er alligevel nyt, bliver jeg nødt til at sige.

Slår man op i ordbogen, defineres magtfuldkommenhed som det at besidde og egenrådigt udøve absolut magt. Absolut magt – det tætteste, Socialdemokratiet nogen sinde har været på absolut magt, er mange år siden. Det var i 1935, da Stauning fik 46,1 pct. af stemmerne. Ikke engang dengang havde vi et flertal selv. Det har vi faktisk aldrig nogen sinde haft og – bliver jeg nødt til at tilføje – slet ikke nu.

Tværtimod har vi igennem hele vores partis liv efterstræbt og forsøgt samarbejde, folkestyre, kompromiser og de brede løsninger. Uagtet hvad der måtte blive sagt, er det også det, der har været tilfældet nu igennem mere end 3 år. Hver eneste dag, når en af regeringens ministre står op, er der ikke flertal for regeringens politik. Hver eneste dag skal man ud og finde de 90 mandater, og ganske mange dage er det også lykkedes.

Her tog debatten i dag lidt en drejning, og måske skyldes det, at der er en del kvindelige partiledere. Jeg opdagede nemlig tidligere i dag til min store overraskelse, at hr. Alex Vanopslagh ikke alene har mellemlivet Dominique, men også tidligere har bragt det her perspektiv ind i debatten. I et indlæg i Politiken under overskriften »Kvinder elsker dominerende mænd« skrev hr. Alex Vanopslagh for år tilbage, og jeg citerer: »På kryds og tværs af kulturer observerer vi, at kvinder er mere« – og nu skal I holde fast – »venlige, sympatiske, varme og samarbejdsvillige end mænd.« Så fik vi da lukket den

diskussion. Jeg er ikke enig; jeg synes også, at alt det her gælder for mine mandlige kolleger.

Fakta fortæller altså, at ni ud af ti aftaler i den her valgperiode er indgået hen over den politiske midte. Brede aftaler er ofte bedre aftaler. Kunne vi ikke være stolte af det? Kunne vi ikke være stolte af alt det, vi har præsteret i fællesskab i den måske sværeste tid for vores land i moderne tid? For den stolthed tilhører os alle sammen, og den siger faktisk noget meget, meget fint om os, om partierne og om oppositionen. I har jo ikke sat jer med armene over kors. I var med til at løfte ansvaret, også da det var svært – i øvrigt som Venstre, SF, Konservative og Radikale Venstre gjorde det med det nationale kompromis.

Kl. 22:11

Vi var tyngt af situationens alvor. Der var i rummet en stærk pligtfølelse og vilje til at tage ansvar, og vi fandt hinanden. På bare 5 dage blev Danmarks forsvarspolitik ændret mere skelsættende end på noget andet tidspunkt i løbet af de seneste 30 år. Efterfølgende kvitterede danskerne med et overvældende ja til at afskaffe forsvarsforbeholdet.

Samarbejdet omkring det nationale kompromis åbnede nogle nye perspektiver for dansk politik og for mig. Det er derfor, at jeg for 4 måneder siden på grundlovsdag foreslog en bred regering. Jeg ved godt, at hr. Lars Løkke Rasmussen foreslog det allerede i den sidste valgkamp, men en idé er jo ikke nødvendigvis dårlig, fordi andre har fået den før. Jeg er i hvert fald på det personlige plan kun blevet mere og mere overbevist.

Siden grundlovsdag er krigen gået ind i en ny og værre fase. Putin eskalerer med ulovlige annekteringer af Ukraine, der er trusler om atomvåben, inflationen går som et spøgelse hen over vores kontinent, og et økonomisk stormvejr rykker tættere og tættere på. Kriserne griber ind i hinanden, og i så usikre tider vil det gavne Danmark og vores land med et mere forpligtende samarbejde på tværs af de politiske blokke: en bred regering, som skal få Danmark igennem kriserne og sammen med vores allierede bistå Ukraine med at vinde krigen, og som skal stå fast på udlændingepolitikken og vores danske værdier og hjælpe dem, der er hårdest ramt af krisen, og selvfølgelig løse nogle af de mere langsigtede udfordringer for dansk økonomi og velfærd.

Det er derfor, at vi har foreslået en helhedsplan for velfærdssamfundet, som skal række 15 år ud i fremtiden. Jeg håber, at alle partier vil byde sig til, og i dag vil jeg gerne invitere arbejdsmarkedets parter indenfor. Vi har behov for at tænke stort og bredt, og jeg tør næsten ikke sige det: at tænke nyt. Der vil være 125.000 flere ældre over 70 år i 2030. Det er fantastisk. Det er jo resultatet af den måde, som vores samfund har udviklet sig på. Men med flere, der går på pension, og færre, der kommer ind på arbejdsmarkedet, går det fremtidige regnestykke ikke op. Det er os, der skal få tallene til at stå rigtigt.

Det kræver reformer, og det kræver, at vi tænker uddannelse og andre ting forfra. Det kræver også, at vi taler om løn- og arbejdsvilkår, hvilket er noget, flere af jer har bragt ind i debatten i dag. Inden valgdagen vil vi fra Socialdemokratiets side fremlægge vores bud på en række principper for, hvordan det kan udmøntes i praksis. Og vi er startet – kun startet – på et oprør mod papirarbejde og bureaukrati. Venstre har foreslået en reform af jobcentrene. Det synes vi er klogt. Lad os tage det med. Lad os i det hele taget få alle gode idéer på bordet.

Når alt kommer til alt, handler det om noget meget konkret, nemlig at det også i fremtiden skal være trygt at blive gammel i Danmark; at det også i fremtiden skal være sådan, at barnet oplever ordentlig kvalitet, når mor og far er på arbejdet; og at der også i fremtiden er hjælp at hente – professionelt og med omsorg – hvis man rammes af sygdom. Og det her kommer til at kræve reformer.

Hr. Søren Pape Poulsen har udtrykt det på den måde, at der er brug for flere indianere. Jeg tror ikke, at han mente det sådan helt konkret. Men nuvel, det er de færreste både offentligt ansatte og indianere, der får gavn af at fjerne topskatten, så lad os få sendt det forslag ud på de evige jagtmarker, begrave stridsøksen og måske ovenikøbet ryge en fredspibe. Til den røde stamme – og så skal jeg nok lade være med at komme med flere indianerreferencer – vil jeg gerne her afslutningsvis sige, at vi har haft et fantastisk godt samarbejde. Tak for det.

Til fru Pia Olsen Dyhr, fru Mai Villadsen og fru Sofie Carsten Nielsen vil jeg sige: Det er jeres og jeres partiers fortjeneste sammen med Alternativet, at Danmark nu har verdens mest ambitiøse klimalov – nok verdens mest ambitiøse klimalov. Jeg er stolt af de resultater, I har presset på for at få, og som vi har opnået sammen: en samtykkelov, som kommer til at ændre vores kultur og den måde, som vi ser på hinanden på, minimumsnormeringer, som er et løfte til vores børn og til de næste generationer, og afskaffelse af uddannelsesloftet som et stærkt signal til vores unge.

Kl. 22:16

Tak til alle Folketingets partier, og selvfølgelig også tak til de nordatlantiske mandater. Respekt, tillid og ligeværdighed er de tre værdier, som fru Aaja Chemnitz fremhævede i dag. De udgør fundamentet for et stærkt rigsfællesskab, og jeg er enig. Og vi bliver glade og stolte, når fru Aki-Matilda Høegh-Dam udtaler, at Grønland nu føler sig hørt.

Jeg er enig i, at vi må forholde os til fortiden for sammen at kunne komme ind i fremtiden. Der er spiralsagen, hvor flere tusinde grønlandske piger og kvinder på den danske stats initiativ fik lagt en spiral op; der er sagen om eksperimentbørnene, hvor grønlandske børn blev fjernet fra deres egne familier og deres rødder og sendt til Danmark. Herhjemme indledte vi valgperioden med endelig at give en officiel undskyldning til godhavnsdrengene. Den er nu også givet til eksperimentbørnene. Både Grønland og Færøerne har i den her valgperiode fået en stærkere stemme, fordi vi nu har et rigtigt samarbejde i Kontaktudvalget.

Tak til hr. Edmund Joensen for troligt og pligttopfyldende at have repræsenteret Færøerne i Danmark og i Folketinget. Jeg er, som hr. Edmund Joensen også var inde på i sit indlæg tidligere, glad for, at det er lykkedes at aftale, at der nu oprettes et nyt fængsel på Færøerne, og det er ikke mindst takket være både hr. Edmund Joensen og hr. Sjúrdur Skaale, at det nu forhåbentlig kommer på plads. Det har været et helt legitimt ønske om bedre vilkår.

Så til sidst til hr. Sjúrdur Skaale, som jo har en fantastisk evne til at aflevere sine taler med både fynd og humor, men også altid med en mere bagvedliggende alvorlig pointe, vil jeg sige, at det er meget passende at citere fra Rockyfilmen, især når min yndlingsfilm er den første Rambofilm. I et interview – jeg husker ikke hvor – har hr. Sjúrdur Skaale fortalt om det at være den sidste på talerstolen, og jeg citerer:

Folk er trætte, de er fyldt op, de kan ikke klare mere. Der er en mur af ord, som jeg skal bryde igennem.

Det lykkes altid, også i dag, og hvis hr. Sjúrdur Skaale har ret i, at en valgkamp er en boksekamp, så glæder jeg mig til den ottende runde, og den kan jo så passende starte nu. Tak for ordet.

Kl. 22:18

Første næstformand (Karen Ellemann):

Tak til statsministeren. Der er en række korte bemærkninger, først til hr. Jakob Ellemann-Jensen. Værsgo.

Kl. 22:18

Jakob Ellemann-Jensen (V):

Tak til statsministeren for talen nu her og også for en rigtig god tale til Folketingets åbning i forgårs. Og tak for den selverkendelse, der

stedvis var i talen her. Det synes jeg er fint – det er godt – det er en rar fornemmelse, ikke?

Mener statsministeren – helt oprigtigt – at statsministeren ikke har begået fejl i forbindelse med minkskandalen?

Kl. 22:19

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):

Værsgo, statsministeren.

Kl. 22:19

Statsministeren (Mette Frederiksen):

Der blev begået fejl omkring mink. Det siger jo sig selv; regeringen skulle have været gjort opmærksom på, at der ikke var hjemmel. Og efterfølgende blev Minkkommissionen nedsat; den har afgivet sin beretning; den siger klart, hvad angår statsministeren, som jo er undertegnede, at jeg ikke var vidende om, at der ikke var hjemmel, og at jeg i øvrigt har overholdt min sandhedspflicht over for Folketinget. De to ting har det jo været vigtigt at få på plads, for noget af det, der har været påstået i debatten, har faktisk været det modsatte.

Det overordnede politiske ansvar for hele coronahåndteringen, ja, det er ikke alene regeringens, men også mit. Men det er vigtigt at gentage, at jeg ikke var vidende om, at der manglede hjemmel, og at jeg har overholdt min sandhedspflicht over for Folketinget.

Kl. 22:20

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):

Hr. Jakob Ellemann-Jensen.

Kl. 22:20

Jakob Ellemann-Jensen (V):

Men der er en kommission, der blev nedsat, som konkluderer, at statsministeren groft har vildledt befolkningen; statsministeren gav en ulovlig ordre om nedlæggelse af et helt erhverv; og statsministeren slettede systematisk sine sms'er, selv efter at kommissionen havde bedt om at få dem udleveret. Og så mener statsministeren, at der er begået fejl, men ikke, at statsministeren har begået fejl. Hvad med de tre ting, jeg nævner her, i minkskandalen?

Kl. 22:21

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):

Værsgo, statsministeren.

Kl. 22:21

Statsministeren (Mette Frederiksen):

Jamen et af nedslagspunkterne i spørgsmålet her er jo påstanden om, at den desværre manglende lovhjemmel – som i øvrigt blev tilvejebragt efterfølgende, og det var i øvrigt regeringen, der selv gjorde Folketinget opmærksom på, at der desværre ikke var hjemmel – har at gøre med, at minkene blev slået ned. Det blev sagt her, og det bliver ofte sagt, at det var det, der, siger man, nedlagde et helt erhverv.

Men det er jo ikke rigtigt. For det var ikke forkert at slå minkene ned af hensyn til danskernes folkesundhed.

Kl. 22:21

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):

Tak. Næste korte bemærkning er til fru Pia Olsen Dyhr. Værsgo.

Kl. 22:21

Pia Olsen Dyhr (SF):

Jeg tror, at hvis man sidder som dansker og lytter til den her debat, tænker man: Jeg håber, at når de går ud af Folketingssalen, begynder de også at snakke om den politik, de vil føre efter et valg. Jeg håber, at vi nu kan sætte et punktum for den her diskussion, for det synes jeg faktisk danskerne fortjener.

Nu synes jeg, at statsministeren holdt en glimrende tale, men der var en ting, jeg noterede mig, i talen. Det var, at statsministeren sagde, at hvis vi skal have grønne ambitioner, forudsætter det et rødt flertal. Det er jeg jo enig med statsministeren i. Derfor undrer jeg mig også lidt over, at statsministeren ønsker en bred regering, for mit politiske projekt er jo, at vi kan give en verden videre til de kommende generationer. Klimakrisen står allerøverst, og det er det flertal, der sidder i dag, som kan levere det, og det er også det, SF går til valg på skal videreføres. Så hvordan hænger det sammen med, at statsministeren ønsker en bred regering?

Kl. 22:22

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):
Værsgo.

Kl. 22:22

Statsministeren (Mette Frederiksen):

Nu siger jeg ikke, at det bliver sådan, og fremtiden kan jo overraske mere positivt, men det kan meget vel være sådan, at det præcis er i de her knap 40 måneder, at der er vedtaget allerflest grønne aftaler i Danmark. Det er næsten en aftale hver anden uge, tror jeg. Det er kæmpe beslutninger, fra små ting i hverdagen til kæmpe store strukturelle beslutninger, f.eks. at lukke ned for olie- og gasproduktionen i Nordsøen ude i fremtiden. Det er kæmpe beslutninger om f.eks. energiøer. Det er kæmpe beslutninger. Og den valgperiode, hvor vi har truffet de beslutninger og beslutningen om den store grønne fond, som jo lægger sporene til de næste beslutninger, kan jo meget vel være, når historiebøgerne engang skal skrives, en fantastisk grøn æra – både ære og æra.

Jeg må lige vende tilbage til det med, hvorfor der så alligevel er et forslag om en bred regering.

Kl. 22:24

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):
Værsgo, spørgeren.

Kl. 22:24

Pia Olsen Dyhr (SF):

Jeg kan så uddybe, hvorfor jeg synes, det er vigtigt, at centrum-venstre fortsætter det, vi har sat i gang. Jeg mener simpelt hen, at vi har det grønneste flertal, vi nogen sinde har haft i Danmark, som har været ambitiøs, ikke kun på klimaets vegne, men også på naturens vegne. Og når jeg kigger ind i de ting, vi skal lave fremadrettet, bl.a. i forhold til landbruget, så synes jeg, debatten her i Folketingssalen i dag i virkeligheden har vist meget godt, at det ikke er alle, der er villige til at tage det ansvar på sig, for det bliver svært. Mange af de beslutninger, vi skal træffe, er svære, men det er jo det, der driver udviklingen fremad, og der kan jeg ikke se andre muligheder end det flertal, der er i dag.

Kl. 22:24

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):
Værsgo.

Kl. 22:24

Statsministeren (Mette Frederiksen):

Der var et folketingsmedlem, der i løbet af debatten i dag sagde det meget præcist: Det er rigtigt, at der er lavet mange brede aftaler på klimaområdet, og det er godt, men der skal jo være nogle, der driver Folketinget hen imod de aftaler, og det kan jeg ikke mindes på noget tidspunkt har været de blå partier. Det har været de røde partier, og sådan tror jeg det vil blive ved med at være.

Det er klart, at det parlamentariske grundlag, som jo er en del af det, hvis der kommer en blå regering efter næste valg, ikke ligger samme sted som SF, Enhedslisten og Radikale og heller ikke samme

sted, som Socialdemokratiet gør, på klimaspørgsmålet. Så jeg synes, at en bred regering er det rigtige på grund af den situation, vi står i, og jeg ville være meget bekymret for, at en blå regering i virkeligheden ville gå baglæns på klimaspørgsmålet; det vil ikke være godt for Danmark.

Kl. 22:25

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):

Tak. Den næste korte bemærkning er til fru Sofie Carsten Nielsen.
Værsgo.

Kl. 22:25

Sofie Carsten Nielsen (RV):

Tusind tak. Jeg tror, det var mig, der sagde, at der skal være nogle til at drive de grønne beslutninger frem. Og det tager vi også gerne på os i Radikale Venstre – også sammen med alle andre, som jeg anerkender har været med til i den grad at drive det her frem.

Jeg vil spørge statsministeren til netop de grønne ambitioner. De gælder sådan set på meget, meget kort sigt i forhold til en akut energiplan, fordi det er det, der skal til, for at vi kan få nedbragt danskernes energiregninger. Vi skal altså simpelt hen have endnu, endnu mere fart på udrulningen af fjernvarme.

På samme måde, som vi faktisk løste problemer under corona, må vi akut kunne sige: Nu skal der skiftes til varmepumper, der skal udrulles fjernvarme, og gasfyrene skal ud. Vil statsministeren være villig til straks efter et valg – hvis det fortsat er hende, der har ansvaret – at sætte sig ned og lave en akut energiplan?

Kl. 22:26

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):
Værsgo, statsministeren.

Kl. 22:26

Statsministeren (Mette Frederiksen):

Det vil jeg meget gerne, for det vil jo ligge i forlængelse af, hvad vi allerede har besluttet. Og jeg tror, der er rigtig mange af de danskere, der har et gasfyr, der virkelig gerne vil tilsluttes fjernvarme, og hvis man bor i et område, hvor man ikke kan blive tilsluttet fjernvarme, så vil man gerne have installeret en varmepumpe eller få en anden løsning. Så det må ske, så hurtigt det overhovedet kan lade sig gøre. Det vil ligge i forlængelse af de beslutninger, vi allerede har truffet med »Danmark kan mere II«, og vi har også haft diskussionen i forbindelse med vinterpakken.

Og æres den, der æres bør. Med et citat af fru Sofie Carsten Nielsen kvitterer jeg hermed herfor. Og i det hele taget gælder der jo det omkring Radikale Venstre på klimaområdet, at de nogle gange bringer nogle idéer med til bordet, hvor mange andre sidder og tænker lidt: All right, ja, verdens første energiø, det lyder spændende, måske lidt »Star Wars«-agtigt. Men vi har truffet beslutningen, og det har vi gjort i fællesskab. Og den skal nok blive realiseret. For det er vigtigt for klimaet, men det er også vigtigt, at Danmark bliver ved med at gå foran.

Kl. 22:27

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):
Værsgo.

Kl. 22:27

Sofie Carsten Nielsen (RV):

Jamen tak for anerkendelsen. Lad mig bringe nogle flere gode idéer til bordet, som vi kunne tage fat på straks efter valget, f.eks. at genforhandle klimaloven. For det skal der faktisk til efter de meldinger, der er fra FN's klimapanel og den verden, vi kan kigge ud på, som både brænder og oversvømmes. Det kunne f.eks. være at sætte målet

til 80 pct. i 2030 og være fuldt energineutrale i 2040. Hvad siger statsministeren til det?

Kl. 22:28

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):
Værsgo til spørgeren.

Kl. 22:31

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):
Værsgo.

Kl. 22:28

Mai Villadsen (EL):

Jamen statsministeren svarer jo ikke på, hvordan vi så skal få grøn handling – flyafgifter, CO₂-afgifter for landbruget og måske mindre animalsk produktion – hvis man lukker den blå blok ind i regeringskontorerne. Det kunne jeg virkelig godt tænke mig et svar på. Hvis ikke, er det jo også blevet meget populært at indrømme fejl, og det kunne man også høre i statsministerens tale. Jeg synes, det er en fejl at invitere dem ind i regeringskontorerne, men det ville være fint, hvis statsministeren anerkendte det.

Kl. 22:31

Statsministeren (Mette Frederiksen):

Jamen jeg siger, at efter de her godt 3 år, hvor vi har modbevist alle de forbehold, som mange med rette har haft – inklusive mig selv – nemlig om, hvorvidt vi kunne sætte så meget fut under den grønne omstilling, uden at det ville betyde stigende ulighed og arbejdsløshed, så er jeg og regeringen frisk på mere. Og selvfølgelig skal klimaloven genforhandles på et tidspunkt. Vi er tæt på at have truffet beslutning og realiseret de 70 pct. Så selvfølgelig er vi også klar til næste kapitel.

Kl. 22:28

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):
Værsgo.

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):

Tak for det. Det næste korte bemærkning er til fru Mai Villadsen.
Værsgo.

Kl. 22:28

Statsministeren (Mette Frederiksen):

Hvis vi kan lave et godt regeringsgrundlag, vil det omvendt være rigtig, rigtig godt for Danmark, for det er en svær tid, vi er i. Jeg er sådan set enig i, hvad der blev sagt for ikke så lang tid siden her fra talerstolen, om, at det nok skal ende godt. Vi kommer også igennem de her kriser – vi kommer *igennem* de her kriser. Corona er jo et ret godt eksempel. Danmark stod på mange måde stærkere efter corona, end vi gjorde før, fordi vi håndterede krisen klogt. Det har vi også muligheden for at gøre her. Men alting afhænger selvfølgelig af, hvad man kan blive enige om politisk, og selvfølgelig skal en bred regering dannes på det grundlag, at det er med ambitiøse planer på både natur- og klimaområdet.

Kl. 22:32

Mai Villadsen (EL):

Mange tak. Statsministeren proklamerede i sin tale, at vi skal have et tryghedsvalg, og det er jeg faktisk meget enig i. Vi står i en situation med buldrende inflation og med krig og sorte skyer over økonomien. Men tryghed handler jo også om en tryk fremtid, og det har vi ikke lige nu på grund af klimaforandringerne.

Hvad har vi så hørt i debatten i dag? Jo, statsministeren sagde jo også selv i sin tale, at blå blok nærmest har konkurreret om at frede landbruget; der blev ikke sagt ja til at indføre en CO₂-afgift for landbruget. Venstre ville ikke engang støtte en sølle flyafgift på 13 kr. pr. tur, og Nye Borgerlige vil skrotte klimaloven. Det mener jeg er helt forkert, og det tror jeg sådan set også statsministeren mener.

Derfor må jeg bare sige, at jeg simpelt hen ikke forstår, hvorfor statsministeren ønsker at lukke selv samme blå blok ind til regeringsbordene. Hvorfor ønsker man det? Klimakrisen har simpelt hen ikke tid til 4 års klimanøl, og jeg mener, at det er det, statsministeren risikerer at lægge op til.

Kl. 22:30

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):

Tak for det. Næste korte bemærkning er til hr. Thomas Danielsen.
Værsgo.

Kl. 22:32

Thomas Danielsen (V):

Tak for det. Apropos de åbne forhold og regeringssamarbejdet over midten ved jeg ikke, om statsministeren ikke selv kan se, at statsministeren nu igen står og flirter med hele Folketinget. Statsministeren håber jo på og appellerer til det brede samarbejde med alle Folketingets partier. Og hvorfor gør hun det? Det er, fordi statsministeren ved, at det er populært, og at det giver stemmer, og de røde støttepartier ved, at der aldrig kommer noget barn ud af det. Derfor bliver jeg nødt til at spørge statsministeren: Er samarbejdet over midten i en ny regering så vigtigt for Danmark, at regeringen kunne bestå, uden at statsministeren selv var statsminister?

Kl. 22:33

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):

Værsgo.

Kl. 22:30

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):

Værsgo.

Kl. 22:33

Statsministeren (Mette Frederiksen):

Det må selvfølgelig ikke blive konsekvensen af en bred regering. Det er klart, at det jo er en bred regering, som skal flytte Danmark fremad, og det gælder også på klimaområdet. Jeg er i øvrigt enig i det, der bliver sagt fra fru Mai Villadsens side om flyafgiften, for det er jo fantastisk at forestille sig, at man om få år vil kunne sætte sig ind i et fly i Danmark og flyve til – lad os tage en tilfældig by – Aalborg og flyve grønt uden den der belastning og uden en, tror jeg, for en dels vedkommende dårlig samvittighed over, at man af forskellige årsager vælger en transportform, som har den der klimabelastning – det er i hvert fald noget, de unge ofte giver udtryk for – og at vi kan få indført grøn indenrigsflyvning i Danmark om få år med en passagerafgift på 13 kr. Jeg synes faktisk, det er ret fantastisk, at vi kan det. Vi ville jo også kunne sætte en international dagsorden med det her spørgsmål, og tænk, det er der borgerlige partier – hvis ikke alle, så i hvert fald mange; måske er det alle – der siger nej til. Det kan jeg ikke forstå, men det kan være, vi kan få et svar på det senere.

Statsministeren (Mette Frederiksen):

Først vil jeg komme med en partykiller. Der er ikke nogen flirt fra nogen sider, tror jeg, i det her. Der er et ønske om samarbejde, og mon ikke vi trods alt skal lade det blive ved det. Samarbejde er jo en god idé, og jeg håber, at der både hos Venstre og Konservative i løbet af valgkampen vil indfinde sig bare en lille eftertanke. Jeg vedkender mig, at vi i Danmark ikke har nogen stærk tradition for det brede regeringssamarbejde, i øvrigt ulig mange af vores nabolande, som også regeringsmæssigt er vant til at samarbejde på en helt

anden måde, end vi er. Jeg synes, vi skal gøre et forsøg af hensyn til Danmark.

Kl. 22:37

Venstre stiller med Venstres statsministerkandidat, Konservative stiller med Konservatives statsministerkandidat, og Socialdemokratiet stiller med mig som statsministerkandidat, og det kommer vi ikke til at ændre i den her valgkamp.

Kl. 22:34

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):
Værsgo.

Kl. 22:34

Thomas Danielsen (V):

Jeg bliver nødt til at sige, at det er en narrepolitik. Altså, det er jo en udstrakt hånd til et samarbejde over midten, som kun kan blive aktuelt, hvis det bliver med statsministeren selv i centrum, altså med statsministeren selv som statsminister. Så er det jo ikke et helhjertet ønske om at give en fremstrakt hånd. Så hvis statsministeren ikke i dag kan sige, at det samarbejde mener hun er så vigtigt, at det ikke nødvendigvis er hende selv, der skal være statsminister i en sådan regering, så er det jo bare noget, statsministeren siger for at få nogle nemme stemmer fra dem, der har sympati for den politik.

Kl. 22:35

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):
Værsgo.

Kl. 22:35

Statsministeren (Mette Frederiksen):

Nej, det er det ikke. Jeg ville sådan ønske, at Venstre kunne hvile lidt mere i det, vi oplevede med det nationale kompromis. Jeg kan huske, hvad det var, der skete omkring bordet, og jeg tror faktisk, at der i de partier, der var involveret i det samarbejde, var en ret stor stolthed over, at vi på 5 dage kunne ændre så mange års politik og for nogle partiers vedkommende gå ret langt i nogle kompromiser, som man ikke havde været en del af tidligere, og gøre det respektfuldt og ordentligt og kun med én ting for øje, nemlig landet. Skal der dannes en bred regering, er det jo den stemning, vi skal etablere, både hos os selv og hos hinanden, nemlig at det er for Danmarks skyld.

Kl. 22:36

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):
Tak for det. Den næste korte bemærkning er til hr. Rasmus Jarlov.
Værsgo.

Kl. 22:36

Rasmus Jarlov (KF):

Det store spørgsmål i minkskandalen er jo ikke, hvad statsministeren vidste fra start, men hvorfor statsministeren ikke stoppede de ulovlige handlinger, da hun blev bekendt med, at de var ulovlige.

Den 6. november blev der udlovet en tempobonus til minkavlere; 2 dage senere, den 8. november, skrev regeringen til Folketinget og bad os lave loven om, så det blev lovligt at udlove denne tempobonus. Når regeringen beder Folketinget om at lave loven om, så den handling, regeringen er i gang med, bliver lovlig, så ved regeringen jo godt, at handlingen er ulovlig, indtil loven er lavet om. Og alligevel fortsatte den ulovlige tempobonus jo helt frem til den 19. november, da de sidste mink i Danmark blev aflivet.

Fra oppositionens side krævede vi jo igen og igen, at statsministeren stoppede den ulovlige handling, som hun havde sat i gang med sin beslutning i regeringens koordinationsudvalg, men statsministeren greb ikke ind. Hvorfor stoppede statsministeren ikke denne meget store ulovlighed i stedet for at lade minkaflivningen blive fuldt gennemført med ulovlige metoder?

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):
Værsgo til statsministeren.

Kl. 22:37

Statsministeren (Mette Frederiksen):

Jamen jeg har jo godt lagt mærke til den her påstand tidligere, altså at der holdes fast i en fortælling om, at regeringen helt frem til november – der er sagt den 19. november, og der er nogle, der har sagt den 21. december – skulle have foretaget sig noget ulovligt ved at opfordre til, at minkavlerne fortsatte aflivningen på frivillig basis. Og det er også blevet sagt, at Minkkommissionen måske har overset det aspekt. Det mener jeg ikke er rigtigt. Altså, den fejl, der blev begået, og som Minkkommissionens kritik handler om, består jo i, at minkavlerne og offentligheden ikke på pressemødet den 4. november fik oplysning om, at der ikke var hjemmel til at påbyde aflivning af mink uden for zonerne. Og her er, kan man sige, retstilstanden selvfølgelig vigtig, for så længe der er klarhed med hensyn til retstilstanden, så mener jeg grundlæggende ikke, at den præmis, der opstilles, er rigtig.

Kl. 22:38

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):
Værsgo til spørgeren.

Kl. 22:38

Rasmus Jarlov (KF):

Prøv lige at lytte til, hvad det er, jeg spørger om. Jeg spørger om tempobonussen. Tempobonussen var ulovlig – det har Minkkommissionen klart slået fast. Tempobonussen blev først lovlig den 21. december, da loven blev ændret i Folketinget. Alligevel kørte tempobonussen fra den 6. november til den 19. november – 13 dage, heraf 11 dage, hvor regeringen godt vidste, at den var ulovlig, fordi regeringen havde skrevet til Folketinget og bedt os om at gøre tempobonussen lovlig, hvilket vil sige, at den ikke var det på det tidspunkt.

Hvordan kan det være, at statsministeren ikke stoppede det, når Folketinget endda bad statsministeren om at stoppe den her ulovlighed?

Kl. 22:39

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):
Værsgo.

Kl. 22:39

Statsministeren (Mette Frederiksen):

Jamen jeg lyttede også til spørgsmålet første gang. Og mit svar er det samme som det, jeg lige har givet.

Kl. 22:39

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):

Næste korte bemærkning er fra hr. Peter Skaarup, Danmarksdemokraterne. Værsgo.

Kl. 22:39

Peter Skaarup (DD):

Tak for besvarelsen. Det er jo faktisk på det her tidspunkt, at debatterne tit begynder at blive lidt spændende – det er så altid ærgerligt, at det er så sent på aftenen, at det sker – og der er også kommet nogle spændende ting ud af statsministerens indlæg her: Der er åbenbart nogle fejl, der er blevet begået. Vi kan så fra norges side herinde sige, at der måske skulle have været beklaget nogle flere fejl, men okay, den diskussion tager vi. Det, jeg godt kunne tænke mig at spørge statsministeren om, er i forhold til de mange danskere, der lige nu sidder i den situation, at de har en meget, meget anstrengt

økonomi. Hvad siger statsministeren egentlig til dem, når man fra regeringens side i 3 år har givet 2.000 kr. ekstra til arbejdsløse indvandrere skattefrit? Hvad siger statsministeren til dem?

Kl. 22:40

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):
Værsgo.

Kl. 22:40

Statsministeren (Mette Frederiksen):

Jamen altså, Danmarksdemokraterne har jo selv lige været med til at hæve børnechecken til nogle af de samme familier, som jeg tror der bliver henvist til her. Og jeg tror ikke, at opgaven lige nu, når vi er i så svær en situation og så mange familier er i så svær en situation, er, at vi gør det til en diskussion mellem den ene gruppe og den anden gruppe. Alle er klemt, selv om der selvfølgelig er nogle, der har så god en økonomi, at selv en inflation som den, vi oplever lige nu, ikke er det, der tynger allermost, men langt de fleste danskere kan mærke inflationen. Og jeg synes, det handler om at få os så godt igennem den her krise, som vi kan, med målrettet hjælp, og derfor er jeg også glad for, at Danmarksdemokraterne bakker op om den vinterpakke, der er kommet på plads. Betyder det, at vi er færdige? Nej. Tror jeg, at vi får behov for yderligere initiativer? Ja, det gør jeg, fordi konsekvenserne er så alvorlige, som de er for mange mennesker. Det er noget, der berører os alle sammen herinde dybt, men herinde ved vi også godt, at der er nogle meget, meget svære afvejninger, når det er inflation, vi skal håndtere. Men vi er ikke færdige med den opgave – bestemt ikke.

Kl. 22:41

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):
Værsgo, spørgeren.

Kl. 22:41

Peter Skaarup (DD):

Jeg er fuldstændig enig med statsministeren i, at vi selvfølgelig ikke er færdige med at hjælpe danskere i forhold til de her meget høje energiregninger. Men jeg vil lige tilbage til spørgsmålet: Hvorfor skal arbejdsløse indvandrere have 2.000 kr. ekstra om måneden skattefrit af regeringen? I 3 år er det foregået. Hvorfor?

Kl. 22:41

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):
Værsgo.

Kl. 22:41

Statsministeren (Mette Frederiksen):

Jeg mener ikke, det er en rigtig fremstilling, at der over de seneste 3 år er foregået noget som det, der bliver talt om her. Det er rigtigt, at der er blevet lavet en aftale om et midlertidigt børnetilskud, som går til børnefamilier, der er kontanthjælpsfamilier. Og det er rigtigt, at der er lavet en aftale efterfølgende om de samme børn i kontanthjælpsfamilier. Den aftale er i øvrigt ikke sat til afstemning endnu og bortfalder jo, medmindre der er et flertal for den efter næste valg, så jeg synes ikke, det er en helt præcis gengivelse af, hvad det er, der er sket igennem de seneste 3 år.

Kl. 22:42

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):
Tak for det. Den næste korte bemærkning er til hr. Morten Messerschmidt, Dansk Folkeparti. Værsgo.

Kl. 22:42

Morten Messerschmidt (DF):

En af de ting, som jeg gerne vil have lov til at takke statsministeren for i den her valgperiode, der så nu lakker mod enden, er aftalen om

tidlig tilbagetrækning. Det er noget, som jeg og Dansk Folkeparti vil se tilbage på med stolthed. Nu har statsministeren så lanceret tanken om en helhedsplan. Det vil vi gerne gå meget positivt ind i. Et af de forslag, som vi kommer til at bringe til torvs, er, at vi nu en gang for alle får stoppet den automatiske stigning af pensionsalderen. Det er noget, som skaber en enorm utryghed i meget, meget store dele af det danske samfund, at folk ikke kan vide sig sikre på, præcis hvornår det egentlig er, de får folkepension. Derfor vil jeg gerne høre, om statsministeren og Socialdemokratiet er enige med os i Dansk Folkeparti i, at vi nu i den kommende samling lægger barren, hvor den er, sådan at pensionsalderen ikke stiger yderligere.

Kl. 22:43

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):
Værsgo.

Kl. 22:43

Statsministeren (Mette Frederiksen):

Den tidligere regering nedsatte jo en Pensionskommission, som kom med deres vurderinger for cirka et halvt års tid siden, hvor man faktisk peger på en række forskellige ting, herunder at stigningen i pensionsalderen på et tidspunkt vil nå et punkt, hvor det selv for de allerstærkeste tilhængere af velfærdsaftalen tilbage fra 2006 nok ikke bliver ved med at give mening. Den diskussion udestår. Og som jeg husker det, sagde beskæftigelsesministeren på det tidspunkt, at Pensionskommissionen sådan set har lavet et godt stykke arbejde – og det kommer vi til at kigge ind i. Det er nok det, jeg kan svare nu, for her er der selvfølgelig mange forskellige ting, der skal vejes og vejes op i forhold til hinanden.

Kl. 22:44

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):
Værsgo til spørgeren.

Kl. 22:44

Morten Messerschmidt (DF):

Det er jo så det eneste pæne, statsministeren i dag har sagt om den tidligere regering: at der er blevet nedsat en kommission, der så er kommet med en vurdering, som statsministeren så vil kigge på på et eller andet tidspunkt efter valget. Der er jeg nok nødt til at bede om et lidt mere præcist svar, hvis vi skal komme hinanden nærmere i den her valgkamp i forhold til at lave den helhedsplan, som statsministeren jo altså har bedt om bliver sat i søen.

Er vi ikke enige om, at 70 år er en høj alder, uanset hvilken uddannelsesmæssig baggrund man så i øvrigt har? (*Bertel Haarder* (V): Nej!) Uanset hvilket job man så har, er det en høj alder, i forhold til at man skal have krav på at kunne gå på folkepension, hr. Bertel Haarder – og det under vi i øvrigt alle sammen hr. Bertel Haarder. (*Bertel Haarder* (V): Tak!) Lad os nu sætte barren der, statsminister. Kunne vi ikke være enige om det?

Kl. 22:45

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):
Værsgo.

Kl. 22:45

Statsministeren (Mette Frederiksen):

Mit bedste bud er, at vi kigger ind i en fremtid, hvor vores forhold vil være meget forskellige. Nu opponerede hr. Bertel Haarder tidligere og er jo i hvert fald eksponent for en gruppe af seniorer, som kan blive ved på arbejdsmarkedet, og egentlig tror jeg, der er mange, der ville ønske, at en mand som hr. Bertel Haarder også tog en omgang mere her i Folketinget. Men det er jo helt åbenbart, at der er mange, der ikke kan blive ved med at arbejde, fordi de har arbejdet så mange år. Men det lyder, som om hr. Morten Messerschmidt kommer til at

pege på en borgerlig statsminister, som enten vil afskaffe Arnepensionen, eller som i dag har været ærlig nok til at sige, at man stadig væk er imod Arnepensionen.

Kl. 22:45

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):

Tak. Den næste korte bemærkning er til hr. Lars Boje Mathiesen. Værsgo.

Kl. 22:46

Lars Boje Mathiesen (NB):

Jeg er jo kendt for, at jeg til tider lidt synes, at man herinde fra Folketingssalen spilder nogle skatte kroner, og et af de steder, som man har puttet skatte kroner i, er Lønstrukturkomitéen, og det var en svær aftale. Det var en konflikt, der skulle afsluttes, og vi var nogle partier, som gik ind og tog ansvar omkring det at stemme afslutningen af sygeplejerskekonflikten igennem. Og vi nedsatte en Lønstrukturkomité netop for at kvalificere arbejdet, fordi vi simpelt hen ikke havde den nødvendige og rette empiri og viden omkring, hvad der var sket siden tjenestemandreformens tilbage i slut-1960'erne. Derfor er jeg meget bekymret for, hvis man nu går ind – jeg hører, at statsministeren vil komme med noget – og bypasserer den proces.

Så det, jeg godt vil spørge ind til, er, om man har tænkt sig at vente på de eksperter – det er jo nogle af de førende eksperter, vi har sat til at kigge på det her – for at se, om der er noget at komme efter, eller hvad det er, der er overenskomster, og hvad man selv fra foreningernes side faktisk har valgt at satse på. Det er jo meget forskelligt, hvad de her fagforeninger har valgt at satse på, og skulle man ikke vente, til de her eksperter kommer med deres arbejde?

Kl. 22:47

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):

Tak. Værsgo.

Kl. 22:47

Statsministeren (Mette Frederiksen):

Tak for den fortsatte opbakning til det arbejde. Jeg er enig i, at det er et vigtigt stykke arbejde, som bliver begået her, og jeg glæder mig selvfølgelig også til at læse de resultater, der udkommer her, og forhåbentlig kan det være med til at kaste lys over fakta i den her diskussion og gøre os alle sammen klogere.

Jeg synes nu ikke, at der behøver at være en konflikt mellem det at have respekt for det arbejde og sådan set imødesee afslutningen på det arbejde og samtidig vedkende sig og erkende, at løn- og arbejdsvilkår også spiller en rolle for ikke alene det fremtidige velfærdssamfund – det var jeg ved at sige – men også for det velfærdssamfund, vi har i dag, og at det derfor bør være en del af en helhedsplan. Det er i hvert fald sådan, vi tænker det.

Kl. 22:47

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):

Værsgo.

Kl. 22:47

Lars Boje Mathiesen (NB):

Jo, men det kan jeg sådan set godt købe ind på. Jeg mener også, at alle skal have mere ud af at gå på arbejde, og det er derfor, at skatter og afgifter skal sænkes. Men det, man gør her, hvis man, som Enhedslisten er kommet ud med, går ud og sætter et beløb på og er mere konkret, med hensyn til hvilke brancher det er, der skal have mere i løn, og hvor meget mere de skal have i løn, er jo netop, at man bypasserer funktionen for Lønstrukturkomitéen, som skulle kigge på, hvad det f.eks. er, sygeplejerskerne har valgt at satse på i overenskomsterne. Lærerne har f.eks. satset på at hæve grundlønnen

hele tiden, mens sygeplejerskerne måske mere har satset på et tillæg, og det var jo det, som det skulle belyse.

Så hvad er det, man konkret vil komme ud med? Er det noget, der vil gå ind og bypasse det, eller vil man have respekt for det arbejde og vente på det?

Kl. 22:48

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):

Værsgo.

Kl. 22:48

Statsministeren (Mette Frederiksen):

Der var, som jeg sagde i replikken før, nogle principper for, hvordan vi forestiller os at det her arbejde kan gribes an. Nu har jeg ikke nærlæst Nye Borgerliges politik i alle dens detaljer, men det er nok en tilsnigelse at sige, at alle får mere ud af at gå på arbejde med den plan, der ligger. For med så kæmpestore besparelser – så kæmpestore besparelser – som Nye Borgerlige lægger op til i vores velfærdssamfund, så er der jo nogle, der ikke vil have et arbejde at stå op til, og som derfor heller ikke kan få mere ud af at gå på det arbejde, fordi det ikke vil være der længere.

Kl. 22:49

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):

Tak. Før jeg giver ordet til den næste taler, skal jeg bede om, at vi dæmper lydniveauet i salen en lille smule.

Den næste er hr. Alex Vanopslagh. Værsgo.

Kl. 22:49

Alex Vanopslagh (LA):

Tak. Det lader til, at statsministeren har misforstået kritikken af magtfuldkommenhed. Man kan jo godt være magtfuldkommen, selv om man indgår mange brede aftaler.

Når man vælger at slagte et helt minkerhverv uden lovhjæmmel og man endda fortsætter nedslagtingen, efter at man har fundet ud af, at der mangler lovhjæmmel, i stedet for at vente på, at man har behandlet det i folkestyret, ja, så er det magtfuldkomment. Når man utallige gange indkalder til pressemøder under coronakrisen for at meddele, at man indskrænker borgernes frihed, og kun tillader, at journalisterne kan stille to spørgsmål, så er det magtfuldkomment. Når man taler usandt om, hvad myndighederne har anbefalet, eksempelvis ved at sige, at myndighederne anbefaler at slå alle minkene ned, eller at myndighederne har anbefalet at lukke hele samfundet ned, ja, så er det magtfuldkomment, når det ikke er det, myndighederne anbefalede. Når man sletter sine sms'er i minkskandalen og bagefter endda har frækheden at påstå, at man gør det af sikkerhedshensyn, så er det magtfuldkomment. Når man i forlængelse af Minkkommissionens rapport, der kommer med en sønderlemmende kritik af statsministeren, stiller sig op og holder et mageløst pressemøde, vil diskutere, om det er en skandale, og i øvrigt stadig ikke vil erkende sine fejl, så er det magtfuldkommenhed.

Så vil statsministeren ikke erkende, at man godt kan være magtfuldkommen, selv om man indgår nogle brede aftaler i Folketinget?

Kl. 22:50

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):

Værsgo.

Kl. 22:50

Statsministeren (Mette Frederiksen):

Her var den jo igen, altså det, at regeringen ikke bliver gjort opmærksom på, at der ikke var hjemmel til den beslutning, der var den rigtige at træffe, bliver koblet sammen med, og jeg ved ikke, om jeg citerer helt korrekt: at man slager et helt erhverv. Det er jo ikke rigtigt. Det er meget dygtigt spundet, faktisk, fra oppositionens

side, for det er blevet gentaget så mange gange, at det nærmest er blevet en etableret sandhed, at grunden til, at minkene blev slået ned, var, at der blev begået en fejl omkring hjemmel, og grunden til, at minkavlerne har fået en erstatning og for nogles vedkommende skal have en erstatning, var, at der manglede hjemmel. Men begge dele er ikke korrekt. Det, at der ikke var hjemmel, var en fejl. Det er en fejl, da regeringen bliver gjort opmærksom på det. Regeringen gør Folketinget opmærksom på det, og den hjemmel bliver tilvejebragt.

Grunden til, at minkene skulle slås ned, havde sådan set hverken at gøre med hjemmel eller mangel på hjemmel eller Folketing eller regering eller noget som helst andet end det, det handlede om, nemlig danskernes folkesundhed og risikoen for, at almindelige mennesker, bl.a. i Nordjylland, skulle dø, fordi der ikke var styr på situationen. Så var der vaccinespørgsmål og eksportspørgsmål, men det var jo sundhedsspørgsmålet, der var det afgørende, og det er det sådan set stadig væk.

Kl. 22:51

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):
Spørgeren, værsgo.

Kl. 22:51

Alex Vanopslagh (LA):

Man kan have nok så noble begrundelser og motiver; man skal jo stadig væk overholde loven. Og jeg må bare sige, at alle de andre eksempler, jeg kom med, på magtfuldkommenhed, jo ikke bare er oppositionsnidder. Der er ikke længere et flertal i Folketinget, der støtter statsministeren på grund af magtfuldkommenhed. Man har mistet et flertal på grund af magtfuldkommenhed. Og det simple spørgsmål er bare: Anerkender statsministeren ikke, at man godt kan være magtfuldkommen, også for magtfuldkommen, selv om man indgår brede aftaler i Folketinget? Det er jo ikke det, kritikken er gået på, altså at man indgår for smalle aftaler. Kritikken er gået på den måde, man har håndteret magten på, på trods af at man har indgået brede aftaler, og det er måske det, vi er en del der savner lidt selverkendelse omkring.

Kl. 22:52

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):
Værsgo.

Kl. 22:52

Statsministeren (Mette Frederiksen):

Hvis man ser på, hvordan regeringen har arbejdet – der er en diskussion, og så er der, hvad det er, der har gjort sig gældende omkring regeringens arbejde – så er det jo brede aftaler, der er lavet. Regeringen kan ikke træffe beslutninger selv. Så kan man godt sige: Skulle man have givet mulighed for, at der kunne stilles flere spørgsmål på pressemøder? Det er jo så en regering, der vel er den regering, der har holdt allerflest pressemøder og derfor også stået utrolig meget til rådighed for journalisternes spørgsmål. Er det magtfuldkommenhed, at man midt i en krise siger: Vi har en time til et pressemøde, og vi må prøve at fordele spørgsmål og svar sådan rimelig jævnt ud over de forskellige medier? Jeg synes, der er nogle ting, der bliver blandet sammen.

Kl. 22:53

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Tak. Så er det fru Sophie Løhde, Venstre.

Kl. 22:53

Sophie Løhde (V):

Tak for det. Statsministeren nævner i sin tale her til afslutning sådan en række eksempler på, at statsministeren har begået nogle fejl, bl.a. hvordan statsministeren har formuleret sig og udtalt sig på nogle

pressemøder. Men lige så snart vi kommer til minkskandalen – som jeg godt ved statsministeren gerne vil diskutere om overhovedet er en skandale – så bliver »jeg« konsekvent skiftet ud med »der«: »Der« er begået fejl. Og derfor vil jeg bare spørge statsministeren helt oprigtigt: Når vi snakker minkskandalen, har statsministeren så begået fejl?

Kl. 22:54

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Værsgo, statsminister.

Kl. 22:54

Statsministeren (Mette Frederiksen):

Det er jo undersøgt ret grundigt af Minkkommissionen, for det, der startede Minkkommissionen, var spørgsmålet omkring hjemmel og et ønske om at afdække, om regeringen, herunder statsministeren, som er undertegnede, vidste, at der ikke var hjemmel den dag i november måned. Og kommissionen er faktisk meget klar i sin konklusion. Den siger, at undertegnede ikke havde viden om det og heller ikke havde den hensigt. Og den siger meget klart, at jeg har overholdt min sandhedspflicht over for Folketinget. Det ændrer jo ikke på, at det var en fejl, at regeringen, inklusive mig selv, ikke er blevet gjort opmærksom på, at der manglede hjemmel, og det er jo det, der har startet hele debatten. Men kommissionens ord om, hvad jeg vidste og ikke vidste, er meget, meget klare.

Kl. 22:55

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Sophie Løhde, værsgo.

Kl. 22:55

Sophie Løhde (V):

Jeg prøver at spørge igen, om statsministeren har begået fejl i minkskandalen. For statsministeren bliver ved med at tale om, at »der« er begået fejl. Har statsministeren begået fejl i minkskandalen? Var det en fejl, at statsministeren gav en ulovlig instruks? Var det en fejl, at statsministeren brød grundloven? Var det en fejl, at statsministeren var med til ulovligt at nedlægge ikke bare helt erhverv, men menneskers livsværk? Var det en fejl, at statsministeren groft har vildledt befolkningen og Folketinget? Var det en fejl, at alle sms'erne er blevet slettet? Har statsministeren begået fejl?

Kl. 22:55

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Tak for det. Så får vi et svar. Nu slutter vi spørgsmålet. Værsgo.

Kl. 22:55

Statsministeren (Mette Frederiksen):

Her er den igen, altså at den manglende hjemmel, som er beklagelig, og som regeringen har beklaget, bliver koblet sammen med, at minkene skulle slås ned, og det er jo ikke rigtigt. Det er ikke rigtigt. Hjemmelsspørgsmålet er ikke afgørende for, at minkene skulle aflives. Minkene skulle aflives af hensyn til danskerne. Regeringen skulle have været gjort opmærksom på, at der ikke var hjemmel, i øvrigt parallelt til en række andre pressemøder, den her regering har afholdt, hvor der ikke var hjemmel til det, regeringen foreslog eller ønskede, men hvor det blev kommunikeret, som det selvfølgelig skal, og efterfølgende tilvejebragt i samarbejde med Folketinget.

Kl. 22:56

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Så er det fru Lisbeth Bech-Nielsen, SF. Værsgo.

Kl. 22:56

Kl. 22:59

Lisbeth Bech-Nielsen (SF):

Der er altid nogle, der vil tilbage, og nogle, der vil frem, og derfor skal man dele sig efter anskuelser. Det er i hvert fald én ting, jeg er enig med den radikale grundlægger i, og det er det, vi har gjort de sidste 3 år; vi har delt os efter anskuelser. Og med det har vi fået minimumsnormeringer og klasseloft og 70-procentsmålsætning og klimalov og stop for olie og gas, gratis psykologhjælp, børnene ud af Sjælsmark, forbud mod kviklån osv. osv. Statsministeren var selv inde på mange af de ting, som vi har gjort sammen. Tror statsministeren, at en bred regering med deltagelse af Venstre og Konservative vil kunne komme i nærheden af det, når vi har to partier, hvor vi på den ene side har De Konservative, som har en plan, der vil betyde 39.000 færre offentligt ansatte, og de vil skrotte minimumsnormeringerne, og hvor vi på den anden side har Venstre, der leverer klimanøl og i dag ikke kan svare på, om landbruget skal have den samme CO₂-afgift som resten af erhvervslivet? Tror statsministeren, at de ting, vi har opnået i fællesskab de seneste 3 år, vil kunne opnås med en bred regering hen over midten?

Kl. 22:57

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Statsministeren, værsgo.

Kl. 22:57

Statsministeren (Mette Frederiksen):

Ja, det kan man ikke vide på forhånd. Og jeg er jo lige så begejstret som SF's ordfører over det, vi har skabt i fællesskab, og jeg synes i al beskedenhed, at vi er kommet virkelig langt på kun lidt mere end 3 år, når man tænker på, hvad det er for en situation, Danmark og verden har været i. Vi er virkelig kommet langt, og jeg tror egentlig, det er kommet bag på os i fællesskab undervejs, hvor meget vi har kunnet præstere og levere – stort og småt, grønt og rødt, ansvarligt, retfærdigt, balanceret og ordentligt. Og jeg kan jo ikke vide, om man vil kunne lave en bred regering, der vil være lige så progressiv og lige så ambitiøs som det flertal, vi har vedtaget en del med, men meget andet er jo også lavet hen over den politiske midte. Men jeg synes, det er værd at gøre forsøget, fordi vi står i så svære kriser, der møder hinanden, men også, som det er blevet sagt i debatten i dag, fordi der er store strukturelle udfordringer, som jeg tror en bred regering ville stå i med en vis styrke.

Kl. 22:58

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Fru Lisbeth Bech-Nielsen, værsgo.

Kl. 22:58

Lisbeth Bech-Nielsen (SF):

Men det er netop, fordi vi står i store kriser. Vi står i en inflationskrise, som vi skal igennem på en solidarisk måde, hvor vi hjælper dem, der har mindst, med at komme igennem. Det vil højrefløjen ikke. Vi har en klimakrise, der ikke kan vente. Der vil højrefløjen i hvert fald ikke nok. Vi har lavet brede aftaler på nogle punkter for at fremtidssikre os, men prisen for brede aftaler er jo altid, at de bliver mindre progressive, end de ellers kunne have været; det er prisen for brede aftaler. Og derfor vil jeg sige: Hvis man først giver de partier, der ellers kunne gå ind i brede aftaler, hvor der allerede var et flertal, altså et rød-grønt flertal, regeringsmagt, så kan jeg kun se, at det kan gå én vej, og det er den forkerte.

Kl. 22:59

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Statsministeren, værsgo.

Statsministeren (Mette Frederiksen):

Her ligger SF og Socialdemokratiet nok to lidt forskellige steder, for som udgangspunkt søger vi helst nok brede af flere årsager. Ofte vil en bred politisk aftale kunne stå stærkere ind i fremtiden. Og der sker jo altså også en gang imellem det, at selv politiske modstandere kan bringe noget med ind til bordet, man ikke selv har været opmærksom på. Der kan være forskellige interesser, der kan være forskellige erfaringer, men man bøjer sig, og man møder hinanden. Så man kan sige, at vores historie og vores dna ofte vil tilsige, at vi går efter den brede aftale, og på den måde ligger det jo så også lidt i forlængelse af det, når vi foreslår en bred regering.

Kl. 23:00

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Tak til statsministeren. Så er det fru Lotte Rod. Værsgo.

Kl. 23:00

Lotte Rod (RV):

Mange af de børn og unge, der kommer i psykiatrien, har belastningssymptomer. De har udviklet angst, depression, spiseforstyrrelse, ocd. De er blevet syge af at gå i skole, fordi deres pædagoger og lærere ikke har tid til at give dem den hjælp, de har brug for.

Da I fremlagde jeres økonomiske plan, sagde finansministeren, at der er råd til basispakken, men for børn og unge er det basis, at de voksne har tid til dem, så de har en sund tilknytning og tillid til voksne. Derfor vil jeg gerne spørge statsministeren: Ligesom vi har lavet et nationalt kompromis om forsvar, skal vi så ikke også lave et nationalt kompromis om børn og unges trivsel?

Kl. 23:01

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Statsministeren.

Kl. 23:01

Statsministeren (Mette Frederiksen):

Der er i hvert fald behov for at arbejde sammen om det her område også, og jeg synes, der er ved at brede sig en stemning i flere partier af, at her er det heller ikke kun én ting, der skal til. Nogle partier har været meget dygtige til at sætte fokus på gratis psykologhjælp; det er godt for nogle børn og unge, at den mulighed er der. Det er nødvendigt at have et fokus på daginstitutioner, på skoler, på uddannelsessystemet. Det er jo derfor, vi f.eks. har foreslået, at der ikke skal være så meget karakterræs.

Men vi bliver også nødt til at have andre aspekter med ind i den her diskussion, f.eks. brugen af sociale medier og noget, som jeg ved optager den radikale ordfører ganske meget, nemlig at de mere grundlæggende betingelser for børns opvækst i dag jo har forandret sig: Der er simpelt hen blevet mindre plads og mindre tid til at være barn, i forhold til hvordan det var i et tidligere dansk samfund. Så jeg synes, vi skal have alle aspekterne med ind, men en bred aftale om det her synes jeg egentlig er en god idé.

Kl. 23:02

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Fru Lotte Rod, værsgo.

Kl. 23:02

Lotte Rod (RV):

Hver gang der er valg, spørger jeg mig selv, om det giver mening at stille op igen, og selv om jeg jo er stolt af at have presset på for at få minimumsnormeringer og en lærermilliard, løser det jo ikke problemet.

Altså, helt grundlæggende har børn i Danmark brug for flere voksne. De har brug for flere lærere og pædagoger, så de kan have

en stærk tilknytning til dem. Ellers bliver man syg. Og det er derfor, jeg gerne vil spørge statsministeren om det. Jeg tror ikke på, vi kommer til at løse det bare ved at lave små aftaler i en finanslov. Jeg tror, der skal noget til som et nationalt kompromis. Vi har brug for at træffe økonomiske beslutninger i den størrelsesorden for at løse problemet.

Kl. 23:02

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Tak til fru Lotte Rod. Så skal vi have et svar fra statsministeren. Værsgo.

Kl. 23:02

Statsministeren (Mette Frederiksen):

Selv om jeg også er stærk tilhænger af, at der skal være lærere nok og pædagoger nok omkring vores børn, vil jeg selv synes, det er forkert at sige, at det så er det, der er svaret, for det er det heller ikke.

Det er jo en bredere problemstilling, at vores samtid øjensynligt er med til at generere en grundlæggende mistro – bestemt ikke hos alle børn og unge, det er vigtigt at sige, men hos nogle børn og unge – og jeg tror bare, vi skal have mange flere aspekter med ind i det end kun spørgsmålet om antallet af voksne, som er vigtigt, men ikke det hele.

Kl. 23:03

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Så er det fru Marie Bjerre, Venstre. Værsgo.

Kl. 23:03

Marie Bjerre (V):

Som nordjyde synes jeg, det er grotesk at høre statsministeren påstå, at det var nødvendigt at lukke Nordjylland ned, at det var nødvendigt at slå alle mink ihjel, på trods af at der på det her tidspunkt ikke var cluster-5 længere; der havde kun været 12 smittede med cluster-5, og den var uddød, der var langt flere smittede i København, og der var ingen faglig anbefaling om at slå alle mink ihjel. Har statsministeren slet ikke selv en del af ansvaret for den beslutning? Har statsministeren slet ikke selv begået fejl i den beslutning, der tilmed var truffet ulovligt?

Kl. 23:04

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Statsministeren.

Kl. 23:04

Statsministeren (Mette Frederiksen):

Jamen her er der jo to nordjyder, der ser ganske forskelligt på den her sag. Risikovurderingen mener jeg fortsat talte sit fuldstændig klare sprog. Vi så jo en eksplosiv smitte på minkfarmene. Det gik hurtigt. Vi så overførsel af sygdom fra mink til mennesker, ikke mindst i Nordjylland, ind på plejehjemmene. Det var, før vi havde en vaccine. Nogle gange kan det jo være svært at huske, hvordan det var i Danmark på det tidspunkt, men det var, før der var en vaccine. Et gammelt menneske på et plejehjem i Hjørring, der blev smittet med corona på det her tidspunkt, var jo i langt større fare for at dø, end vores gamle er i dag, fordi vi nu har fået vaccinerne. Det, at minkene skulle aflives, var den rigtige beslutning. Jeg er ked af de fejl, der blev begået undervejs. Det ændrer ikke på, at det var den rigtige beslutning. Og det er jo en del af den samlede coronahåndtering i Danmark, altså alle de beslutninger, der er truffet, alt det, vi har gjort sammen.

Kl. 23:05

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Fru Marie Bjerre, værsgo.

Kl. 23:05

Marie Bjerre (V):

Man kan godt sige, at vi er to nordjyder, der ser meget markant forskelligt på den her sag. Derfor kommer det heller ikke bag på mig, at Institut for Statskundskab har lavet en undersøgelse, der viser, at den her sag har skabt markant polarisering i det her samfund. Der er markant forskel på, hvad røde og blå vælgere mener om den her sag. Bærer statsministeren heller ikke nogen del af ansvaret for den polarisering, der er skabt med den her sag?

Kl. 23:05

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Statsministeren.

Kl. 23:05

Statsministeren (Mette Frederiksen):

Men polarisering kan vi jo lade være med. Altså, vi kan jo tale om det her på en ordentlig måde. Det har vi sådan set kunnet gøre hele vejen igennem. Der er jo ikke nogen, der har haft et ønske om at gøre minkavlerne ondt. Der er jo ikke nogen i regeringen, der har haft et ønske om, at minkene skulle slås ned, hvis ikke det var, fordi der lå den risikovurdering, der lå. De hårde ord og påstandene er jo et valg, vi selv træffer, altså om vi fører dem frem eller ej. Vi kan jo vælge at snakke om det her, som vi snakker om alt muligt andet – ordentligt.

Kl. 23:06

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Så er det hr. Peder Hvelplund, Enhedslisten.

Kl. 23:06

Peder Hvelplund (EL):

Tak for det. Som en tredje nordjyde bosiddende i Hjørring Kommune kan jeg bare sige, at jeg er fuldstændig enig i nødvendigheden af at træffe den beslutning på daværende tidspunkt. Men jeg vil godt spørge til noget lidt andet. Vi har enorme kapacitetsudfordringer i vores sundhedsvæsen, og det paradoksale er jo, at vi kan bygge supersygehuse, vi kan bygge nærhospitalet, vi kan bygge sundhedscentre, men patienter bliver jo ikke kureret af mursten, patienter bliver kureret af dygtigt sundhedspersonale, af læger, af sygeplejersker, af sosu'er, af fysioterapeuter, jordemødre, ergoterapeuter, og det er dem, vi står og mangler. Vi har et helt akut behov for det. Man kan høre, at statsministeren også har anerkendt det igennem talen om en helhedsplan, men lige nu står vi jo i den situation, at halvdelen af de sygeplejerskestillinger, der er blevet slået op, er ubesatte, fordi vi ikke kan finde personale til dem. Det samme gør sig gældende for sosu-assisterer. Der er jo behov for at sende et klart signal nu og her i forhold til at sikre, at vi både kan tiltrække personale, og at vi også kan få dem til at blive i faget.

Så er statsministeren villig til at give et konkret løfte om et lavt-og ligelønsløft, så vi kan fastholde det personale, vi har så desperat behov for?

Kl. 23:07

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Tak til hr. Peder Hvelplund. Nu får vi svar fra statsministeren. Værsgo.

Kl. 23:07

Statsministeren (Mette Frederiksen):

Det grundlæggende paradoks er jeg sådan set enig i. Supersygehuse begynder at stå færdige, og man kan se dem skyde op rundt omkring i landet. Samtidig med det kan alle, der er i kontakt med sundhedsvæsenet, mærke, at der mangler medarbejdere, og de medarbejdere, der er, oplever – ikke alle steder, men mange steder – at

løbe for stærkt, fordi der mangler kolleger. Oven i det er der så nogle af dem, der oplever, at der kommer vikarer ind, som tjener mere, end de selv gør, selv om dem, der er blevet i jobbet, skal bruge tid på at oplære den vikar, som tjener mere, end de selv gør. Det er jo et af de steder, vi kunne overveje at tage fat, for det er ikke særlig klogt i mine øjne, og det er ikke nogen særlig god måde at bruge lønpengene, når man får mere i løn, fordi man er vikar et sted, end at man er en del af det grundpersonale, der bliver, også når det er svært. Så et af de steder, vi kunne tage konkret fat på, kunne være vikarområdet, og som Enhedslisten ved, har vi fra regeringens side sagt, at løn og arbejdsvilkår er en del af det her, men det betyder ikke, at vi fra talerstolen eller andre steder konkret står og siger, hvad det er for nogle grupper, der skal have mere i løn.

Kl. 23:08

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Hr. Peder Hvelplund, værsgo.

Kl. 23:08

Peder Hvelplund (EL):

Spørgsmålet om vikarer og private vikarbureauer er jeg fuldstændig enig i vi skal have fundet et svar på. Og jeg tror sådan set, at hvis statsministeren og regeringen kom ud af den vildfarelse, at den type af problemer kan løses sammen med højrefløjen, vil vi i hvert fald være villige til at være med til at lave løsninger sammen med regeringen på det område.

Men jeg vil også gerne høre statsministeren, om statsministeren ikke vil anerkende, at hvis vi skal kunne både fastholde og tiltrække personale, bliver vi også nødt til at kunne give et konkret løfte nu og her og ikke først vente til overenskomstforhandlingerne i 2024, men altså f.eks. også gennem en trepartsaftale, hvor parterne kan fordele midlerne, give et løfte om et konkret lønløft.

Kl. 23:09

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Tak, tak, hr. Peder Hvelplund, nu får vi et svar fra statsministeren. Værsgo.

Kl. 23:09

Statsministeren (Mette Frederiksen):

Jeg tror personligt, at det rigtige er, at vi sætter os ned og prøver at lave en helhedsplan, hvor vi har de forskellige aspekter med, og hvor løn og arbejdsvilkår er et af elementerne. Vi har foreslået en reform af universitetsuddannelserne, både af hensyn til de unge studerende, men også for at frigøre nogle penge til at kunne investere mere i uddannelse, også bredere end universiteterne. Jeg kunne godt tænke mig fordomsfrit at tage en ny diskussion af, hvordan en offentlig og privat sektor i Danmark kan arbejde bedre sammen, mere frihed også til medarbejderne derude. Så vi vil foreslå, at det kommer ind som en del af en helhedsplan.

Kl. 23:10

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Nu er det fru Mai Mercado, Det Konservative Folkeparti.

Kl. 23:10

Mai Mercado (KF):

Tak. Jeg har to spørgsmål her i første runde. Det første er, om statsministeren kan bekræfte, at Minkkommissionen ikke har foretaget en vurdering af, om statsministeren har optrådt groft uagtsomt, og dernæst om statsministeren også kan bekræfte, at statsministeren selv og Socialdemokratiet vil være imod at få en sådan uvildig advokatvurdering.

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Statsministeren.

Kl. 23:10

Kl. 23:10

Statsministeren (Mette Frederiksen):

Hvad angår det første, ligger det jo klart i kommissoriet, at det skal kommissionen ikke gøre. Det ved spørgeren jo godt, i og med at partiet selv har været med til at nedsætte kommissionen. Jeg mener ikke, at der i den beretning, der ligger fra Minkkommissionen, er noget som helst, der peger i retning af, at der skal laves en advokatundersøgelse.

Kl. 23:10

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Fru Mai Mercado.

Kl. 23:10

Mai Mercado (KF):

Det står altså på side 739, at det har Minkkommissionen ikke foretaget en vurdering af.

Minkkommissionen arbejder også med et subjektivitetsprincip, og det betyder, at man her mere vægter subjektive udsagn højere end objektive udsagn, end man gør i det almindelige domstolssystem. Men det princip kommer ikke til at være gældende i en rigsretssag. Det betyder sådan på godt dansk, at Minkkommissionen også har ladet tvivlen komme den enkelte til gode, herunder statsministeren. Så skal jeg bare spørge, hvorfor statsministeren skal vejes på en mildere vægt, end borgere bliver i det almindelige domstolssystem.

Kl. 23:11

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Værsgo.

Kl. 23:11

Statsministeren (Mette Frederiksen):

Det er der da ikke nogen der skal. Men sagen her er vel nærmest omvendt, al den stund at Det Konservative Folkeparti stemte for en rigsretssag, før Minkkommission overhovedet færdiggjorde sit arbejde.

Kl. 23:11

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Tak for det. Så er det hr. Morten Dahlin, Venstre.

Kl. 23:11

Morten Dahlin (V):

Tak for det. Minkkommissionen slår fast, at der var en forceret proces, som førte til fejl. Minkkommissionen slår også fast, at Statsministeriet indtog en central rolle i den forcerede proces. Derfor er mit simple spørgsmål til statsministeren: Var det en fejl, at der var en sådan forceret proces, og hvis det var en fejl, var det så statsministerens?

Kl. 23:12

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Statsministeren.

Kl. 23:12

Statsministeren (Mette Frederiksen):

To ting: For det første er der ikke noget hverken forkert eller unormalt i, at Statsministeriet involveres i krisetider i Danmark. Det ville faktisk være mærkeligt, hvis det var det modsatte, altså hvis landet havde en statsminister, der sagde: Der er en krise i vores samfund; det skal statsministeren og Statsministeriet ikke have noget som

helst med at gøre. Så det, at Statsministeriet er involveret i en krise, og at statsministeren er en del af regeringens koordinationsudvalg, hvor også kritiske ting kan diskuteres, er der ikke noget unormalt eller mærkeligt i.

Jeg er ikke enig i, at der her var tale om en forceret proces, forstået på den måde, at i en så ekstraordinær krisetid vil det i mine øjne ikke være rigtigt at lægge almindelige arbejdsvilkår ned over den situation, man befandt sig i. Det har i øvrigt gjort sig gældende i hele den periode, hvor der har været coronahåndtering. Der har vi skullet arbejde hurtigere – det gælder regeringen, og det gælder Folketinget – end vi har været vant til.

Kl. 23:13

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Hr. Morten Dahlin, værsgo.

Kl. 23:13

Morten Dahlin (V):

Så statsministeren tager ikke fejl, men Minkkommissionen tager fejl. Der var en forceret proces før beslutningen. Den er statsministeren uenig i var en fejl. Men efter beslutningen er truffet, og inden beslutningen bliver meldt ud på et pressemøde, er der jo immer væk en rum tid. Var det en fejl, at man i det tidsrum ikke læste de papirer, man ikke havde læst på selve mødet, men i stedet for forberedte et pressemøde – altså i stedet for at læse papirerne? Var det en fejl? Og hvis det var, var det så statsministerens?

Kl. 23:13

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Statsministeren, værsgo.

Kl. 23:13

Statsministeren (Mette Frederiksen):

Det, man netop sagde fra ordførerens side, var ikke det, jeg sagde. Det, jeg sagde, var, at den situation, der var omkring mink, i mine øjne ikke adskiller sig fra andre situationer, der har været omkring corona, hvor man på grund af krisens omfang og dens rækkevidde har skullet træffe beslutninger hurtigt. Det gjorde sig eksempelvis også gældende den 11. marts, hvor der ikke engang kunne holdes en læsepause, fordi der faktisk ikke var et skriftligt oplæg.

Kl. 23:14

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Så er det fru Louise Schack Elholm.

Kl. 23:14

Louise Schack Elholm (V):

Jeg beklager ventetiden. Jeg troede slet ikke, jeg fik ordet. Jamen jeg vil også gerne spørge ind til minkskandalen. Det er jo sådan, at en af de ting, der er blevet diskuteret, er, at der ikke var en læsepause, inden man gik i gang med at tage beslutningen om at nedlægge et helt erhverv. Fortryder statsministeren, at statsministeren ikke valgte en læsepause, at statsministeren ikke sikrede, at man fik læst papirerne, før man traf så afgørende en beslutning?

Kl. 23:15

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Statsministeren.

Kl. 23:15

Statsministeren (Mette Frederiksen):

Der er i hvert fald, skal jeg love for, en tendens til, at når krisen er kommet lidt på afstand og man ikke sidder i den situation, som man ofte sidder i, når der er en krise, så er der ting, der ser meget lettere ud, end de var. Jeg vil vedholdende stå fast på, at når der er en meget kritisk situation for landet, så skal myndigheder, så skal Folketing og

så skal regering kunne træffe beslutninger hurtigere og på en anden måde, end hvad der normalt gør sig gældende, og det gælder også i forhold til aflivning af mink. Jeg synes så, at man i diskussionen om en læsepause skal tilføje, at der ikke stod noget sted i det materiale, at der ikke var hjemmel til at træffe den beslutning, der blev truffet.

Kl. 23:15

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Fru Louise Schack Elholm.

Kl. 23:15

Louise Schack Elholm (V):

Jeg havde ellers forstået, at der stod et sted i papirerne, måske ikke på opslaget og måske ikke som det allerførste, men et sted nede i papirerne, at der ikke var lovhjemmel. Mener statsministeren slet ikke, at der noget sted i statsministerens papirer har stået, at der ikke var lovhjemmel?

Kl. 23:16

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Statsministeren.

Kl. 23:16

Statsministeren (Mette Frederiksen):

Vi er jo meget langt nede nu i noget materiale, der ligger langt tilbage, og nej, der stod faktisk ikke noget sted i det materiale, at der ikke var lovhjemmel, og jeg tror helt grundlæggende, at man skal holde fast i, at når en regering træffer beslutninger, så skal regeringen have det at vide, hvis ikke der er hjemmel til at træffe den beslutning, der træffes, nøjagtig som det har gjort sig gældende for tidligere regeringer. Og det mener jeg også skal lægges til grund, hvis der kommer en borgerlig regering efter næste valg.

Kl. 23:16

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Anne Valentina Berthelsen, værsgo.

Kl. 23:16

Anne Valentina Berthelsen (SF):

Tak til statsministeren for talen og for samarbejdet, især i forbindelse med aftalen om det nationale kompromis. Jeg tror ikke, der er nogen i den her sal, der er i tvivl om, at vi i Europa og i verden står i en meget mere usikker situation, og at der er en trussel mod hele Europa – ikke kun fra Rusland, på baggrund af det blodige overgreb, som russerne har begået mod Ukraine, men også andre steder fra.

For os i SF betyder det, at vi skal orientere os mod dem, som vi deler flest værdier med. Det gjorde vi, da vi afskaffede forsvarsforbeholdet, og det er vi meget glade for at have gjort sammen med statsministerens parti og andre partier, der bakkede op. Men jeg tror også, at vi skal styrke det samarbejde, som vi deler med vores naboer, endnu mere. Og nu er det jo sådan, at Sverige og Finland er blevet en del af NATO.

Kunne man set med statsministerens øjne forestille sig, at man styrkede det nordiske samarbejde inden for NATO's ramme og måske endda lavede en nordisk kommando, som kan stå for Østersøen og Arktis og have en større del af sikkerhedsansvaret i fremtiden?

Kl. 23:17

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Tak for det. Værsgo, statsministeren.

Kl. 23:17

Statsministeren (Mette Frederiksen):

Altså, hvis vi både kigger på Østersøregionen og kigger på Arktis, så gør det sig jo gældende begge steder, at det ikke kun er et nordisk anliggende. Omkring Østersøen har vi allerede i dag et godt samar-

bejde også med Tyskland og med Polen, og lidt længere væk har vi de tre baltiske stater, som vi – synes jeg – både har en særlig historik med, men også et særligt ansvar for.

Så når det kommer til Østersøen, er der behov for et bredere samarbejde end kun det nordiske. Og det gælder sådan set også det arktiske område, hvor der jo er flere stater involveret. Vi får behov for et stærkere fokus på både Østersøen og Arktis, men arbejdet er allerede rigtig, rigtig godt i gang. Og det er det også på tværs af landene, og det er den rigtige vej at gå, selvfølgelig.

Kl. 23:18

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Anne Valentina Berthelsen, værsgo.

Kl. 23:18

Anne Valentina Berthelsen (SF):

Jo, men kunne man ikke forestille sig, at vi, om end der også er andre lande, som har en del af sikkerhedsansvaret, og som kan bidrage positivt, stadig kunne drage fordel af en nordisk kommando inden for NATO, fordi vi netop deler noget ansvar, nogle værdier og nogle anskuelser på det her område og også, tror jeg, i fremtiden nogle kapaciteter?

Det er jo sådan, at Arktis lige om lidt kommer til at være et sted, hvor de store magter tørner sammen, og hvor vi igen skal rette vores blik imod at sikre lavspænding, og der tror jeg at en nordisk kommando kunne spille en rolle.

Kl. 23:19

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Tak for det. Statsministeren.

Kl. 23:19

Statsministeren (Mette Frederiksen):

Jeg er ikke i tvivl om, at vi har behov for at arbejde meget tættere sammen, hvad jo også det seneste halve år har vist os. Og noget af det, der har været et af de eneste lyspunkter i et ellers meget mørkt kapitel i europæisk historie, er jo styrken både ved NATO, ved det transatlantiske samarbejde og ved vores evne til at rykke tættere sammen, herunder dansk deltagelse bl.a. i de baltiske lande, men også andre aktiviteter. Så jeg vil sige ja til et endnu tættere samarbejde.

Bare til sidst ... (*Formanden* (Henrik Dam Kristensen): Tak).
Undskyld, der kommer ikke noget til sidst.

Kl. 23:19

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Nu skal statsministeren have fri. Det var det sidste spørgsmål. Tiden er gået. Tak for nu. (*Statsministeren* (Mette Frederiksen): Tak for en god debat).

Da der ikke indtil nu er nogen, der har udtrykt ønske om en anden runde, anser jeg forhandlingerne for at være sluttet, og vi går om et øjeblik til afstemning.

Inden det sker, vil jeg gerne have lov til at ønske alle en god valgkamp. Jeg ved jo, at der er en række medlemmer, der ikke genopstiller til valget, og til dem vil jeg gerne have lov at rette en varm tak for den indsats, der er gjort i folkestyrets tjeneste. Jeg ved også, at der er mange, der genopstiller, og jeg ønsker for hver enkelt af jer, at I må blive genvalgt. Skulle det mod forventning ikke ske, gælder denne tak også jer.

Personligt vil jeg gerne benytte lejligheden til at sige tak for et godt samarbejde med kolleger og ansatte, og ikke mindst tak for den tillid, som er vist mig, ved at jeg får lov til at slutte min karriere i Folketinget med at være formand for Folketinget. Det har for mig været en stor ære. Tak. (*Bifald i salen*).

Tak, men I er ikke helt færdige endnu. Forhandlingen er sluttet, men vi skal lige have stemt om de to forslag til vedtagelse, der er fremsat.

Kl. 23:21

Afstemning

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Der stemmes først om forslag til vedtagelse nr. V 1 af Rasmus Stoklund (S), Pia Olsen Dyhr (SF), Sofie Carsten Nielsen (RV) og Mai Villadsen (EL), og der kan stemmes.
Afstemningen slutter.

For stemte 57 (S, SF, RV og EL), imod stemte 47 (V, KF, DD, DF, NB, LA, Naser Khader (UFG) og Orla Østerby (UFG), hverken for eller imod stemte 0.

Forslag til vedtagelse nr. V 1 er vedtaget.

Det betyder, at forslag til vedtagelse nr. V 2 af Jakob Ellemann-Jensen (V), Søren Pape Poulsen (KF), Peter Skaarup (DD), Morten Messerschmidt (DF), Lars Boje Mathiesen (NB) og Alex Vanopslagh (LA) er bortfaldet.

Hermed er forhandlingen sluttet.

Kl. 23:22

Meddelelser fra formanden

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Jeg skal bare sige, at hvis der mod forventning skulle blive brug for det, vil Folketinget selvfølgelig blive indkaldt – jeg håber og tror ikke, at det vil være tilfældet, men i så fald vil det ske.

Mødet er slut. God valgkamp.
Mødet er hævet. (Kl. 23:22).